Cele mai frumoase

BASME SPANIOLE

POLIROM

Cele mai frumoase
BASME SPANIOLE

Ilustraţii de Carmen Parii

Cuentos populares españoles, edición de José María Guelbenzu
© José María Guelbenzu, 1996, 1997, 2000, 2006
© Ediciones Siruela, S. A., 1996, 1997, 2000, 2006

© 2009 by Editura POLIROM, pentru prezenta traducere

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33, O.P. 37;
P.O. BOX 1-728, 030174

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:

Cele mai frumoase basme spaniole / selecţie de José María Guelbenzu;
trad. şi note de Ileana Scipione; il. de Carmen Parii. – Iaşi: Polirom, 2009
ISBN 978-973-46-1557-5

I. Guelbenzu, José María
II. Scipione, Ileana (trad.)
III. Parii, Carmen (il.)

821.134.2-93-34=135.1

Printed in ROMANIA

Cele mai frumoase Basme spaniole

Selecţie de José María Guelbenzu
Traducere şi note de Ileana Scipione

POLIROM
2009

Lui Nicolás Guelbenzu Semprún

1. Liturghia sufletelor

u fost odată ca niciodată un tată şi o mamă care, fiind nespus de nevoiaşi, mai aveau şi trei copilaşi. Dar, deşi nevoiaşi, tatăl a trebuit într-o zi să se lase de muncă, fiindcă s-a îmbolnăvit; nemaiştiind ce să facă, mama, care îi ţinea singură pe toţi, şi-a zis să iasă într-o zi la cerşit. Zis şi nu prea făcut, căci a umblat toată ziulica de colo până colo, cerând de pomană, şi abia la căderea serii a primit un ban. S-a dus să-l dea pe mâncare; voia să facă un rasol pentru copii, pentru ea şi pentru bărbatu-său, dar a văzut că-i mai lipseau douăzeci de firfirici şi, fiindcă n-avea cum să-i dobândească, şi-a zis: „La ce mi-e bun banul ăsta, dacă nu pot să iau de mâncare pentru toţi? Mai bine plătesc o liturghie cu el".

Şi imediat s-a gândit: „Dar pentru cine să fie liturghia?".

Aşa că a stat şi s-a tot gândit şi, după o vreme, şi-a zis: „Am să-l dau popii, ca să facă o liturghie pentru sufletul aflat la cea mai mare ananghie".

Ce mai, s-a dus la preot, i-a dat banul şi l-a rugat:

— Părinte, fă, rogu-te, o liturghie pentru sufletul aflat la cea mai mare ananghie.

Apoi s-a dus acasă, gândindu-se neîncetat la bărbatul şi copiii ei, care o aşteptau; dar, pe drum, s-a încrucişat cu un domn foarte spilcuit, care a întrebat-o:

— Unde mergi, femeie?

Iar ea i-a răspuns:

— Păi, acasă. Bărbatul meu e bolnav, suntem foarte nevoiaşi şi avem trei copii. Întreaga ziulică am tot cerşit, dar nu mi-au dat nici cât să putem pune cu toţii ceva în gură, şi, cum nu mi-a ajuns banul, m-am dus la taica popa şi l-am rugat să ţină o liturghie pentru sufletul aflat la cea mai mare ananghie.

Domnul a scos o hârtie, a scris pe ea un nume şi i-a zis femeii:

— Du-te la adresa asta şi spune-i doamnei să te ia pe lângă casă.

Femeia n-a stat pe gânduri şi s-a dus acolo unde-i spusese domnul să ceară s-o ia pe lângă casă.

A ajuns la casa despre care îi vorbise şi a bătut în poartă, până ce a ieşit o slujnică, iar aceea a întrebat-o:

— Ce vrei tu, femeie?

Şi ea a răspuns:

— Păi, aş vrea să vorbesc cu doamna.

Aşa că slujnica s-a dus în casă, să-şi caute stăpâna, şi i-a povestit că la poartă stătea o sărăntoacă ce voia să-i vorbească. Aşa că doamna a coborât, s-a dus la poartă, iar femeia i-a spus:

— Am întâlnit pe uliță un domn, care mi-a zis că mă veți lua pe lângă casă.

Iar doamna a întrebat-o:

— Dar cine era domnul acela?

Femeia cea nevoiașă a privit din poartă drept în casă și a văzut că în salon era un portret al celui care o trimisese acolo, așa că a spus:

— Păi, chiar domnul din acel portret m-a trimis aici.

Însă doamna a răspuns:

— Acela e portretul fiului meu, care a murit de mai bine de patru ani.

— Chiar el m-a trimis aici, a răspuns femeia fără șovăială.

Doamna a iscodit-o:

— Dar cum te-ai întâlnit cu el?

Atunci femeia cea nevoiașă i-a istorisit:

— Păi, să vedeți, bărbatu-meu și cu mine suntem foarte nevoiași și avem trei guri de hrănit. Bărbatul mi-e tare bolnav, n-avem nici după ce bea apă, așa că azi de dimineață m-am dus la cerșit, dar n-am primit decât un ban, care nu mi-a ajuns ca să cumpăr rasol pentru toți, așa că l-am dat preotului ca să țină o liturghie pentru sufletul aflat la cea mai mare ananghie. Când veneam de la biserică, l-am întâlnit pe fiul matale. I-am istorisit același lucru, iar el mi-a scris hârtia asta și mi-a zis să vin aici.

Doamna a poftit-o pe femeie înăuntru și a luat-o pe lângă ea. I-a mai dat și pâine pentru copii și i-a zis să vină a doua zi și tot așa mereu, ca să slujească în casă. Cinci zile mai târziu, doamna a avut o viziune, i-a apărut fiu-său și i-a zis:

— Mamă, nu mai plânge după mine și nu te mai ruga pentru mine, că am ajuns în slava Cerului, lângă Dumnezeu.

Căci tocmai cu liturghia aceea își plătise păcatele în Purgatoriu și apoi urcase la Cer.

2. Omul cu sacul

Un bărbat şi o femeie aveau trei fete şi, cum tustrele erau cuminţi şi harnice, au dăruit fiecăreia câte un inel din aur, ca să se fălească cu el. Într-o bună zi, cele trei surori şi-au întâlnit prietenele şi, tot gândindu-se ce să facă, şi-au zis între ele:

— Ei bine, azi o să mergem la fântână.

Că era o fântână dincolo de sat.

Cea mai mică dintre surori, care era niţel cam şchioapă, i-a cerut voie mamei să meargă la fântână împreună cu celelalte; şi mama i-a zis:

— Nu, fato, că poate să vină omul cu sacul şi, fiindcă eşti niţel cam şchioapă, să te-ajungă din urmă şi să te prindă.

Dar fata a stăruit atâta, că în cele din urmă maică-sa i-a dat voie:

— Bine, pleacă, du-te cu ele.

Şi s-au dus cu toatele la fântână. Cea care şchiopăta niţel a luat cu ea şi un coş cu rufe de spălat, iar când s-a pus pe spălat, şi-a scos inelul şi l-a pus pe-o piatră. Tocmai când se jucau, vesele, în jurul fântânii, au văzut că venea omul cu sacul şi şi-au zis între ele:

— Să fugim, pentru numele lui Dumnezeu, că vine omul cu sacul şi ne ia pe toate!

Aşa că au luat-o la sănătoasa cât le ţineau picioarele.

Cea care era niţel şchioapă alerga pe lângă ele, dar rămânea tot mai în urma lor; şi tot mai fugea, doar le-o ajunge din urmă, când şi-a amintit că-şi lăsase inelul la fântână. A privit în urmă şi, cum nu l-a văzut pe omul cu sacul, s-a întors să-şi ia inelul; a căutat piatra, dar inelul nici vorbă să mai fie acolo, aşa că a început să caute pe ici, pe colo, să nu fi căzut pe undeva.

Estimp, s-a ivit lângă fântână un bătrân, pe care nu-l mai văzuse niciodată, iar codana i-a zis:

— N-ai văzut tălică pe-acilea un inel de aur?

Bătrânul i-a răspuns:

— Ba da, în fundul sacului ăstuia, acolo ai să dai de el.

Fără să bănuiască nimic, fetişcana s-a băgat în sac să-şi caute inelul, iar bătrânul, care era chiar omul cu sacul, l-a legat imediat la gură, a făcut stânga-împrejur cu fată cu tot şi s-a tot dus pe drum înainte; dar, în loc să meargă spre satul fetei, a luat-o pe alt drum şi a ajuns în alt sat. Bătrânul mergea dintr-un loc într-altul, câştigându-şi traiul, aşa că pe drum i-a zis codanei:

— Când am să spun: „Cântă, sacule, că de nu, îţi trag o scatoalcă", trebuie să cânţi de-acolo, din sac.

Iar ea a zis că bine, aşa are să facă.

Şi s-au tot dus, din sat în sat, şi unde ajungeau bătrânul îi aduna pe oamenii locului şi zicea:

— Cântă, sacule, că de nu, îţi trag o scatoalcă.

Şi fata cânta din sac:

Pentru un inel de aur
ce la fântână-am uitat
stau acum băgată-n sac
şi acolo am să mor.

Iar sacul care cânta era admirat de toată lumea, care îi arunca bătrânului bani şi îi dădea de mâncare.

Tot mergând aşa, bătrânul a ajuns la o casă unde o cunoşteau pe codană, dar el nu ştia; ca de obicei, moşul a pus sacul jos în faţa oamenilor şi a zis:

— Cântă, sacule, că de nu, îţi trag o scatoalcă.

Iar fata a cântat din sac:

Pentru un inel de aur
ce la fântână-am uitat
stau acum băgată-n sac
şi acolo am să mor.

Aşa că, de cum au auzit vocea fetei, cei din casă au fugit să le cheme pe surorile ei, iar ele au venit, i-au recunoscut vocea şi i-au spus bătrânului că aveau să-i dea găzduire în noaptea aceea acasă la părinţii lor; cu gând să mănânce pe daiboj şi să doarmă într-un pat, moşul a mers cu ele.

Ghiujul a ajuns la fete acasă, unde au început să pregătească masa de seară, dar n-aveau vin în casă, aşa că i-au zis:

— Aici alături e o cârciumă unde vând vin din cel bun; fii drăguţ şi du-te să cumperi vin cu banii ăştia, iar estimp noi terminăm de gătit bucatele.

Văzând paralele, ghiujul s-a grăbit să plece după vin, gândindu-se ce bună pomană au să-şi facă cu el.

De cum a plecat, părinţii au scos-o pe codană din sac, ea le-a istorisit tot ce i se întâmplase, şi ei au dus-o în odaia fetelor, ca să n-o vadă bătrânul. Apoi au luat un câine şi o pisică şi i-au pus în sac în locul fetei.

Nu după multă vreme, bătrânul s-a întors, a mâncat şi a băut, apoi s-a culcat. A doua zi, s-a deşteptat, şi-a luat pomana şi a plecat spre alt sat.

Când a ajuns acolo, a adunat lumea şi a anunţat, ca de obicei, că avea la el un sac cântător şi, ca în alte dăţi, a strâns lumea jur-împrejurul lui, a adunat câţiva bani, apoi a zis:

— Cântă, sacule, că de nu, îţi trag o scatoalcă.

Sacul n-a cântat, dar ghiujul a stăruit:

— Cântă, sacule, că de nu, îţi trag o scatoalcă.

Dar sacul a continuat să tacă, iar oamenii au început să-şi râdă de el şi chiar să-l ameninţe.

Bătrânul a stăruit şi a treia oară, căci era mai mult decât înfuriat şi se gândea să-i tragă o praftură soră cu moartea codanei, dacă şchioapa aia mică nu deschidea gura :

— Cântă, sacule, că de nu, îţi trag o scatoalcă !

Dar sacul a tăcut mâlc.

Aşa că, înfuriat, ghiujul s-a pus să dea în sac cu mâinile şi picioarele, doar l-o face să cânte ; simţind loviturile, pisica şi câinele s-au mâniat, au mieunat şi lătrat, omul a deschis sacul să vadă ce se petrecea acolo, iar câinele şi pisica au sărit afară din sac. Câinele l-a muşcat de nas, pisica l-a umplut pe faţă de zgârieturi, iar sătenii, crezând că ghiujul voise să-şi bată joc de ei, i-au muiat coastele, lovindu-l cu bâtele şi vergile, de-a plecat de acolo atât de învineţit, că şi azi tot îşi mai îngrijeşte rănile.

Şi-am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa.

3. Un dar de Crăciun

n ajun de Ziua Regilor Magi[1], câţiva copii urcau pe un munte şi, cu toate că, fiind iarnă, se întunecase devreme, ei mergeau mai departe. Şi au întâlnit o femeie, care i-a întrebat:

— Unde mergeţi voi în toiul nopţii, că-i tot mai frig? Nu vedeţi că o să muriţi de frig?

Dar copiii i-au răspuns:

— Ne ducem să-i aşteptăm pe Regii Magi, că poate că ne dau daruri.

Femeia din pădure, care era nespus de frumoasă, i-a întrebat din nou:

— Şi pentru ele trebuia să plecaţi atât de departe de casa voastră? Îi puteaţi aştepta pe Magi punându-vă ghetuţele în pridvor şi culcându-vă apoi liniştiţi în pătuţurile voastre.

Dar copiii i-au răspuns:

— Păi, casa noastră n-are pridvor, iar noi n-avem nici ghete şi nici pridvor, doar multe paie. Şi, ce mai, anul trecut ne-am pus papucii la fereastră, dar se vede că Regii nu i-au zărit, că nu ne-au lăsat nimic în ei.

Femeia din pădure s-a aşezat pe un trunchi de copac căzut şi s-a uitat la micuţi, care o priveau, îngheţaţi, şi nu ştiau ce să facă, aşa că i-a întrebat dacă voiau să ducă un răvaş la un palat; copiii i-au zis că da, au să-l ducă, iar ea a căutat în sacul ce-i atârna la cingătoare şi a scos un plic mare, sigilat, în care era un răvaş.

— Uitaţi, ăsta-i răvaşul, a zis şi li l-a dat.

Apoi i-a lămurit cum să dea de palat şi le-a zis că drumul era cu primejdie, căci trebuiau să treacă peste râuri fermecate şi prin păduri doldora de jivine.

— Peste râuri veţi trece stând în picioare pe plic, care vă va duce pe malul celălalt; iar pentru păduri luaţi halca asta de carne de la mine şi, când veţi da de vreo jivină, aruncaţi-i o bucată din ea, ca să vă lase să treceţi. În poarta palatului veţi întâlni o viperă, dar să nu vă fie frică: aruncaţi-i chifla asta de la mine, şi n-are să vă facă nimic.

Copilaşii cei nevoiaşi au primit răvaşul, carnea şi chifla, apoi şi-au luat rămas-bun de la femeie.

---

1. Copiii catolici primesc mici cadouri de Crăciun, dar adevărata zi a darurilor e 6 ianuarie, când sosesc chiar Regii Magi, a căror spectaculoasă procesiune mai străbate şi în zilele noastre strada principală a oraşului, fiind întâmpinată de toată populaţia, cu mic cu mare, cu ghirlande, confetti, bomboane etc.

Şi-au continuat aşadar drumul şi, nu mult după aceea, au ajuns la un râu de lapte, apoi la unul de miere şi, tot aşa, la unul de vin, unul de undelemn şi unul de oţet. Toate râurile erau late, iar ei atât de mici, că s-au temut că nu le vor putea trece, dar au făcut cum le spusese femeia: au aruncat răvaşul în râu, s-au cocoţat pe el şi plicul i-a purtat de fiecare dată până pe celălalt mal.

Odată trecute toate râurile, au început să dea de păduri după păduri, care de care mai deasă şi mai întunecoasă, unde le ieşeau în cale fiare ce păreau că îi vor înghiţi. Ba lupi, ba tigri, ba lei, toţi gata să-i înfulece, dar, de cum le aruncau o bucată din halca de carne dată de femeie, jivinele o luau şi se făceau nevăzute în adâncul pădurii, lăsându-i să-şi vadă de drum.

Până ce, în cele din urmă, când se făcuse noapte de-acum, au văzut în depărtare palatul şi au luat-o la goană spre el. Dar în faţa lui era o viperă uriaşă şi neagră care, de cum i-a văzut, s-a ridicat în coadă, ameninţând că-i va înfuleca de vii cu gura ei cât hăul; copiii însă i-au aruncat chifla, iar ea nu le-a mai făcut nimic şi i-a lăsat să treacă. Copiii au intrat în palat şi imediat le-a ieşit în întâmpinare un slujitor negru, ale cărui straie de culoare roşu cu verde aveau mulţi clopoţei, ce clincheţeau în mers; copiii i-au dat slujitorului cel negru răvaşul, iar acesta, văzându-l, a sărit în sus de bucurie şi s-a dus să-l ducă pe tavă stăpânului său.

Prinţul din acel palat fusese vrăjit, şi, de cum a pus mâna pe răvaş, a scăpat de vrajă; aşa că i-a poruncit slujitorului să-i aducă imediat copiii, cărora le-a zis:

— Eu sunt prinţ şi am fost vrăjit, iar răvaşul pe care mi l-aţi adus m-a scăpat de vrajă, aşa că veniţi cu mine.

Şi i-a dus într-o încăpere mare, unde erau brânzeturi de toate soiurile, brânză dulce, jambon uns cu caramel şi alte mii de bunătăţi, şi le-a zis să mănânce tot ce voiau. Apoi i-a dus în alt salon, unde erau beteală de ou, mieji de nucă de cocos zăhărâţi, migdale în zahăr ars, prăjituri de tot soiul şi alte mii de zaharicale, şi le-a zis să mănânce tot ce voiau. Abia după ce-au mâncat din bunătăţi i-a sărutat, i-a îmbrăţişat şi le-a spus:

— Vedeţi palatul, grădinile şi caleştile cu cai? Ei bine, toate-s pentru voi, sunt darul Regilor Magi pentru voi. Şi acum, să ne urcăm într-una din ele şi să mergem la părinţii voştri, să-i luăm cu noi aici, să vieţuiască împreună cu noi.

Slujitorii au pregătit o caleaşcă de mai mare frumuseţea, iar prinţul şi copiii s-au dus să-i ia pe părinţi. Tot drumul se deschidea în faţa lor o şosea foarte lată şi curată, iar râurile, pădurile şi jivinele dispăruseră. Apoi s-au întors cu toţii, foarte mulţumiţi, la palat, unde au trăit fericiţi.

4. Şapte iepuraşi albi de casă

fost odată un rege care avea o fiică; fata era foarte frumoasă, iar el o iubea ca pe ochii din cap. Nevastă-sa, regina, o crescuse pe prinţesă cu mare dragoste şi grijă, învăţând-o să coasă şi să brodeze minunat, aşa că prinţesei îi plăcea foarte mult să coasă cu tot soiul de alesături.

Odaia prinţesei avea un pridvor care dădea spre câmpie. Într-o zi, fata s-a aşezat să brodeze în pridvor, aşa cum obişnuia să facă adesea; tot cosând şi privind câmpiile, pădurile şi colinele minunat de întinse din faţa castelului, prinţesa a zărit deodată şapte iepuraşi albi de casă, care s-au apropiat şi s-au aşezat roată în faţa pridvorului. Iepuraşii erau atât de drăguţi, că, privindu-i uimită, din neatenţie i-a căzut degetarul; un iepuraş l-a luat în gură şi ceilalţi au stricat roata şi au luat-o cu toţii la sănătoasa până ce prinţesa i-a pierdut din priviri.

A doua zi, s-a pus din nou pe brodat în pridvor, şi, după o vreme, au sosit iar cei şapte iepuraşi albi şi au făcut roată în faţa ei. Aplecându-se să-i vadă mai bine, prinţesei i-a căzut o cordeluţă: un iepuraş a prins-o în gură şi au luat-o cu toţii la sănătoasa, până ce fata i-a pierdut din priviri.

În ziua următoare, prinţesa a păţit aşijderea, dar a pierdut foarfecele de croitorie.

După foarfece au urmat o papiotă de aţă, un cordon de mătase, o testea cu ace, un pieptene pentru coc. Dar, după aceea, iepuraşii nu s-au mai arătat pe acolo.

Până la urmă, fiindcă iepurii nu mai veneau, deşi ea ieşea zi de zi în pridvor, prinţesa s-a îmbolnăvit de tristeţe, aşa că părinţii au pus-o în pat, crezând că era pe moarte. Dar regele o iubea nespus de mult, aşa că a chemat doftorii cei mai vestiţi, iar când ei au mărturisit că nu ştiau ce avea fata, a poruncit să se dea de veste că prinţesa suferea de o boală de nimeni ştiută şi că oricine credea că ar putea-o vindeca să vină repede şi degrabă la palat; iar celui ce avea s-o facă bine, el, regele, avea să-i dea, de era femeie, bani cu ghiotura, iar de era bărbat şi se putea însura, mâna fiicei lui.

Mulţi au venit la chemarea regelui, dar nimeni n-a ştiut s-o vindece pe prinţesă, care lâncezea nevindecată.

Într-o zi, o mamă şi fiica ei, care locuiau într-un sat învecinat, s-au dus la palat, ca să încerce şi ele s-o vindece pe prinţesă, căci erau culegătoare de ierburi şi nădăjduiau că, având ştiinţa tuturor plantelor vindecătoare din regat, puteau afla un elixir cu care s-o facă bine. Zis şi făcut.

Tot mergând ele aşa, s-au gândit să câştige timp şi au luat-o pe-o scurtătură; dar nici n-au găsit-o bine, că şi-au şi zis să facă un popas, ca să îmbuce ceva şi să se odihnească niţel. Soarta însă a vrut ca, de cum au scos-o din traistă, pâinea să li se ducă de-a dura hăt din vârful dealului, unde se puseseră să stea, până jos, aşa că n-au şovăit să alerge amândouă după ea, până ce-au văzut că pâinea cădea într-un hău de la poalele colinei. Ajungând acolo, mama şi fiica s-au aplecat s-o ia, dar au văzut că gaura continua cu o peşteră mare şi luminată. Tot privind în hău, au zărit o masă pusă, cu şapte scaune; numaidecât, în peşteră au intrat şapte iepuraşi albi şi, de cum şi-au scos blăniţele, s-au făcut şapte prinţi care s-au aşezat jur-împrejurul mesei.

Atunci femeile au auzit că unul, luând un degetar de pe masă, a zis:

— Acesta-i degetarul prinţesei. Ce n-am da să fie aici!

Iar altul:

— Aceasta-i cordeluţa prinţesei. Ce n-am da să fie aici!

Iar altul:

— Acesta-i foarfecele prinţesei. Ce n-am da să fie aici!

Şi tot aşa, unul după altul, până au vorbit toţi şapte.

Cele două femei s-au retras, având grijă să nu facă niciun zgomot, dar, înainte de a se îndepărta, au observat că nu departe de hău era o uşă foarte bine pitită printre bălării. Ele s-au grăbit să ajungă la palat şi, de cum au sosit, au cerut s-o vadă pe prinţesă.

Fata se culcase şi nu voia să vadă pe nimeni, dar cele două femei au început să-i vorbească, i-au spus cine erau, i-au povestit cum au călătorit şi, venind vorba despre drum, i-au pomenit de peştera misterioasă şi de cei şapte iepuraşi albi.

Când au ajuns aici, prinţesa s-a ridicat în capul oaselor şi a cerut să i se aducă de mâncare. De cum a aflat, regele s-a şi dus în odaia ei, nespus de mulţumit, căci era prima oară de când căzuse bolnavă că prinţesa cerea de-ale gurii.

— Tată, i-a zis prinţesa, de-acum mă fac bine, dar trebuie să plec cu femeile astea.

— Nici vorbă de una ca asta! a protestat regele. Eşti încă tare slăbită!

— Dar trebuie s-o fac, a spus prinţesa, hotărâtă. Iar regele a priceput că nu putea decât să cedeze şi a poruncit să fie pregătită caleaşca lui.

Au plecat imediat tustrele şi, pe la mijlocul drumului, acolo unde i-au zis femeile, prinţesa a poruncit să fie oprită caleaşca; s-au dat jos să caute peştera, care era destul de departe de drum. În sfârşit, au ajuns la hău şi la uşa de taină, dar, privind când printr-una, când printr-alta, n-au zărit nimic, iar pe acele meleaguri începea să se lase noaptea. Se întunecase de-a binelea, aşa că au hotărât să revină a doua zi la acelaşi ceas, în nădejdea că vor avea mai mult noroc; dar au văzut brusc că în peşteră se făcea lumină şi i-au zărit şi pe cei şapte iepuraşi albi care, de cum şi-au scos blăniţele, s-au şi făcut şapte prinţi.

Cei şapte prinţi s-au aşezat la masă şi au repetat ceea ce auziseră cele două femei:

— Acesta-i degetarul prinţesei. Ce n-am da să fie aici!

Şi următorul:

— Aceasta-i cordeluţa prinţesei. Ce n-am da să fie aici!

Şi tot aşa până la ultimul:

— Acesta-i pieptenele prinţesei. Ce n-am da să fie aici!

Atunci prinţesa a împins uşa, a intrat şi a spus:

— Ei bine, iată-mă!

Şi l-a ales pe cel care i-a plăcut mai mult dintre toţi; iar pe cele două femei care o ajutaseră atât de mult şi pe ceilalţi şase prinţi i-a rugat s-o însoţească la palat, ca nuntaşi.

5. Tâlharii pocăiți

n monah vieţuia singur cuc într-un schit pierdut în pădure, hrănindu-se cu ce găsea pe câmp, la voia întâmplării; când nu căuta de-ale gurii, se ruga, ceea ce-i lua cea mai mare parte din vreme. Trăia aşa, simplu şi singur, căci nu păcătuise nicicând, nici cu fapta, nici cu gândul, iar Dumnezeu, mulţumit de el, i-a trimis bunului bărbat un înger să-i aducă zilnic o pâine la schit, pe când dormea.

Dar într-o zi, când monahul s-a dus destul de departe de schit, i-au ieşit în cale două potere, care duceau un puşcăriaş, iar schivnicul i-a zis acestuia:

— Aşa veţi păţi toţi cei ce-l mâniaţi pe Domnul Dumnezeu. Justiţia vă va pedepsi, iar sufletul vi-l va lua necuratul.

Dar pe Dumnezeu l-au mâniat nespus de mult spusele schivnicului, căci puşcăriaşul fusese poprit fără nicio vină, şi, ca să-şi arate supărarea, i-a zis îngerului să nu-i mai ducă schivnicului pâine.

Când, a doua zi de dimineaţă, a văzut că îngerul nu-i lăsase pâinea, aşa cum îi poruncise Dumnezeu, schivnicul a înţeles că făcuse o greşeală, aşa că a început să plângă, întristat.

Atunci îngerul a venit şi i-a adus o uscătură dintr-un rug de mure şi i-a zis:

— Dumnezeu te pedepseşte pentru necugetare, căci puşcăriaşul pe care l-ai acuzat ieri era nevinovat. Nu-ţi mai aduc pâine, ci o creangă uscată pe care va trebui s-o porţi mereu cu tine, ca să-ţi ţină loc de pernă la culcare. Dumnezeu n-are să te ierte până ce din ramura asta uscată de mur n-au să răsară trei crenguţe verzi. Iar de acum înainte n-ai să te mai hrăneşti cu pâine şi roadele câmpului, ci va trebui să-ţi laşi schitul de izbelişte şi să trăieşti din cerşit.

Nici bine n-a zis îngerul toate astea, că schitul s-a şi făcut nevăzut, iar îngerul odată cu el; atunci a simţit schivnicul că singurătatea era o greutate fără leac şi s-a pus iar pe plâns cu mare durere.

A început să cerşească din sat în sat şi, la culcare, îşi punea ramura uscată de mur drept pernă.

Şi aşa şi-a dus traiul, până ce, într-o zi, noaptea s-a lăsat înainte ca el să zărească vreo casă ori vreun cătun, şi schivnicul a început să caute cu disperare un loc unde să pună capul jos; deodată însă a zărit o lumină în depărtare şi a grăbit pasul într-acolo, nădăjduind să afle adăpost pentru acea noapte.

Când a ajuns aproape de ea, a văzut că lumina venea dintr-o peşteră şi a strigat din tot sufletul:

— Ave Maria!

La strigătul lui, din peșteră s-a ivit o bătrână și l-a întrebat ce voia, iar el i-a zis că nu mai mult decât un loc unde să pună capul jos în acea noapte. Dar aceea era peștera unor tâlhari, iar baba l-a sfătuit s-o ia din loc, căci, dacă veneau acasă, tâlharii aveau să-i ucidă, ca să nu-i denunțe; totuși, văzând cât era de ostenit și de singur, babei i s-a făcut milă de schivnic, căci bezna era neagră ca iadul, și l-a pitit în fundul peșterii, unde nu-l puteau zări tâlharii, căci nu se duceau nicicând până acolo.

Chiar atunci au sosit și furii, încărcați cu saci, desagi și cufere, și, fiindcă în acea zi dăduseră o mare lovitură și prada le era foarte mare, au hotărât să o ducă tocmai în fundul peșterii. Acolo au dat de schivnic și l-au scos afară, iar căpetenia lor a întrebat-o pe babă cine era și de ce stătea ascuns în fundul peșterii.

Iar bătrâna i-a răspuns:

— E un biet cerșetor care s-a rătăcit și căuta adăpost, dar mâine, de cum s-o crăpa de ziuă, o să plece.

— Babă proastă ce ești! a strigat căpetenia. De cum are să plece, mâine, are să dea fuguța să ne denunțe, dar eu am să-l omor acum, pe loc.

Și-a scos pumnalul ca să-l ucidă pe schivnic, dar baba l-a rugat, gemând și plângând, să nu care cumva s-o facă.

— Nu-l omorî, că-i om bun și n-are să zică nimic!

Dar schivnicul s-a apropiat de căpetenie și a zis:

— Lasă-l să facă după voia lui, muiere, că voia lui e voia Domnului. Căci eu trăiam într-un schit, unde mă rugam, singur și departe de lume, și, pentru că am făcut de ocară un pușcăriaș nevinovat, spunându-i că era tâlhar, Dumnezeu mi-a dat pedeapsă să umblu razna prin lume și să trăiesc din cerșit, și n-are să mă ierte până ce din creanga asta uscată de mur, pe care o port la mine, n-au să răsară trei crenguțe verzi.

Auzind toate astea, căpetenia i-a poruncit:

— Întoarce-te în colțul tău, iar mâine dis-de-dimineață, de cum are să se crape de ziuă, pleacă de-aici fără să întorci capul.

Schivnicul i-a dat ascultare, dar furii au căzut pe gânduri. Și baba le-a zis:

— Dacă Domnul Dumnezeu l-a pedepsit doar pentru un gând urât, ce-are să ne facă nouă, care suntem tâlhari?

Și tâlharii au rămas și mai gânditori, până ce căpetenia i-a trimis pe toți la culcare.

A doua zi de dimineață, de cum s-a crăpat de ziuă, căpetenia s-a și dus să vadă dacă schivnicul plecase, dar a dat de el mort în colțul lui, cu capul sprijinit pe creanga uscată de mur, din care răsăriseră trei crenguțe verzi. I-a chemat pe ceilalți lotri și le-a zis că din clipa aceea se vor opri din furat. Furii și bătrâna au îngenuncheat și s-au căit de toate relele pe care le făcuseră până atunci, apoi au săpat o groapă la intrarea în peșteră și l-au îngropat în ea pe schivnic cu creangă cu tot; și, lăsându-și toate comorile în peșteră, au plecat fiecare de capul lui, ca să înceapă o nouă viață. Creanga uscată de mur și-a împins cele trei crenguțe verzi prin pământ, iar ele au tot crescut și s-au făcut un rug mare, care a acoperit întreaga intrare a peșterii, și nimeni n-a mai aflat de ea.

6. Mândra cu trei soți

fost odată un bărbat care avea o fată nespus de frumoasă, dar căpoasă și hotărâtă. Lui nu că nu i-ar fi plăcut firea ei, dar într-o zi i s-au înfățișat trei flăcăi, care mai de care mai chipeș, și tustrei i-au cerut mâna fiicei; după ce-a stat de vorbă cu ei, tatăl le-a zis că aveau cu toții încuviințarea lui și că, drept urmare, fiică-sa trebuia să spună cu care din ei voia să se mărite.

Așa că a întrebat-o pe codană, iar ea i-a zis că îi voia pe toți trei.

— Fată dragă, a spus omul cel bun, trebuie să bagi la cap că așa ceva e cu neputință. Nicio femeie nu poate avea trei soți.

— Dar eu îi vreau pe tustrei, a răspuns codana, foarte liniștită.

Tatăl a stăruit iar:

— Fată dragă, bagă-ți mințile în țeastă și nu-mi da bătăi de cap. Căruia dintre ei vrei să te dau de nevastă?

— Păi, ți-am mai zis că-i vreau pe tustrei, a răspuns fata.

Și n-a fost chip s-o facă să-și schimbe gândul.

Tatăl s-a tot gândit și răzgândit cum să dreagă, căci habar n-avea ce să facă, și, de atâta gândit și răzgândit, i-a dat prin minte să-i trimită pe cei trei flăcăi să caute ceva fără pereche, iar pe fiică-sa s-o dea de nevastă celui ce avea să aducă lucrul cel mai bun și mai ciudat.

Cei trei flăcăi s-au dus în lume să caute ce le ceruse și au hotărât să se întâlnească iar peste un an, să vadă ce aflase fiecare. Dar, oricât au umblat, niciunul n-a găsit ceva care să mulțumească așteptările tatălui, așa că, de cum s-a împlinit anul, au pornit cu mâinile goale către locul unde-și dăduseră întâlnire.

Primul sosit s-a așezat să-i aștepte pe ceilalți doi; și, tot stând și așteptând, s-a apropiat de el un moșulică și l-a întrebat dacă voia să cumpere o oglinjoară.

Era o oglinjoară ca toate celelalte, iar flăcăul i-a zis că nu, că la ce-i era bună lui oglinda aia.

Dar bătrânul i-a zis că oglinda era mică și nefăloasă, într-adevăr, dar că stăpânul ei putea vedea în apele ei pe oricine voia el să vadă. Flăcăul a făcut o încercare și, dându-și seama că bătrânelul îi spunea adevărul gol-goluț, a cumpărat-o fără să crâcnească în fața puhoiului de bani cerut de moș.

Al doilea flăcău se apropia de locul unde-și dăduseră întâlnire când i-a tăiat calea același moșulică, iscodindu-l dacă nu voia să târguiască de la el o ulcică plină cu zeamă de leac.

— La ce să-mi trebuiască mie o zeamă de leac, a exclamat tânărul, dacă n-am dat în toată lumea de ceea ce căutam?

Şi i-a răspuns bătrânelul:

— Păi, fiindcă zeama asta de leac te poate scula din morţi.

Tocmai atunci trecea pe-acolo un alai de îngropăciune, iar flăcăul, fără să mai stea pe gânduri, s-a apropiat de sicriu, a aruncat un strop de zeamă în gura mortului, iar acela, de cum a primit-o pe buze, s-a ridicat nepăsător în capul oaselor, şi-a luat sicriul în cârcă şi i-a poftit pe toţi cei din alaiul de înmormântare să guste câte ceva la el acasă. Văzând una ca asta, flăcăul i-a cumpărat moşuleţului zeama de leac pe câţi bani i-a cerut el.

Estimp, al treilea peţitor se plimba gânditor pe ţărmul mării, încredinţat că flăcăii ceilalţi găsiseră ceva acolo unde el nu dădea de nimic. Tocmai atunci a zărit sosind pe valuri la ţărm o barcă, din care au coborât puzderie de oameni. Ultimul dintre ei a fost un moş, care s-a apropiat de el şi l-a întrebat dacă nu voia cumva să cumpere barca aceea.

— Şi ce să fac eu cu barca asta, a întrebat flăcăul, e atât de veche că nu-i bună decât de foc.

— Aici greşeşti, a răspuns bătrânul, căci barca asta are puteri deosebite: ea îi poate duce în foarte scurt timp pe stăpânul ei şi pe cei ce-l însoţesc oriunde-ar vrea să meargă în lume. De nu mă crezi, iscodeşte-i pe oamenii care au venit cu mine şi care acum nici jumătate de oră mai erau încă la Roma.

Flăcăul a vorbit cu călătorii şi a aflat că moşul îi spusese adevărul, aşa că i-a cumpărat barca pe câţi bani a cerut.

În cele din urmă, cei trei flăcăi s-au întâlnit în locul hotărât, foarte încântaţi, iar primul a povestit că avea o oglindă în care stăpânul ei putea să vadă pe oricine voia; şi, drept dovadă, a cerut s-o vadă pe mândra care le căzuse la toţi cu tronc, dar, spre uimirea lor, au văzut-o moartă şi aşezată în coşciug.

Atunci a zis al doilea:

— Eu aduc o zeamă de leac în stare să te scoale din morţi, dar, până hăt să ajungem, fata o să fie nu doar moartă, ci şi mâncată de viermi.

Însă al treilea le-a atras luarea-aminte:

— Dar barca mea are să ne lase cât ai clipi din ochi în casa mândrei noastre.

Au dat fuga tustrei la barcă şi, într-adevăr, au păşit curând pe uscat foarte aproape de casa codanei, pe care s-au dus s-o caute.

Acolo erau toate pregătite de îngropăciune, iar tatăl, nemângâiat, şovăia dacă să închidă de-acum coşciugul şi să dea poruncă să fie băgat în pământ.

De cum au sosit, flăcăii s-au dus la locul unde zăcea codana; cel cu zeama de leac s-a apropiat şi i-a picurat câţiva stropi în gură. De cum i-a simţit pe buze, fata s-a ridicat în capul oaselor, fericită şi radioasă.

Toată lumea s-a bucurat nespus de fapta peţitorului, iar tatăl a hotărât pe loc că fata lui trebuia să-l ia de soţ pe acel flăcău; dar ceilalţi doi au protestat, şi primul a zis:

— De n-ar fi fost oglinda mea, n-am fi aflat ce s-a întâmplat, iar fata ar fi moartă şi îngropată.

Iar cel cu barca a spus:

— De n-ar fi fost să venim cu barca mea, nici oglinda, nici zeama de leac n-ar fi readus-o la viață.

Așa că, nemulțumit, tatăl a căzut iar pe gânduri, întrebându-se ce alegere să facă. Dar mândra i-a spus:

— Vezi, tată, de ce-mi trebuiau mie tustrei?

Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea șasea; până să gustați din lapte, cu cea care vine-s șapte.

7. Cutiuța cu ace a farmazoanei[1]

n Cantabria există anume farmazoane cu mari puteri magice, care îi răsplătesc pe cei buni şi-i pedepsesc pe cei răi. Şi mai sunt şi nişte farmazoni ciclopi, cu un ochi în mijlocul frunții, care n-au alt gând decât să facă rău oamenilor. Ei viețuiesc în peşteri şi-s duşmanii dintotdeauna ai farmazoanelor.

Într-o zi, o farmazoană a pierdut o cutiuță în care avea patru ace cu gămălii de briliant şi trei ace de cusut din argint, cu gaura din aur.

O bătrână care cerşea din sat în sat a găsit cutiuța, dar bucuria nu i-a fost prea mare, căci imediat s-a gândit că, de încerca s-o vândă, toți aveau să creadă că o furase. Aşa că, neştiind ce să facă, a hotărât s-o țină pentru ea. Bătrâna locuia cu fiu-său, care o ajuta să caute de-ale gurii, dar într-o zi el a plecat la pădure şi dus a fost, fiindcă îl luase cu japca un farmazon.

Negăsindu-şi alinare, căci vedea cum zilele treceau şi fiu-său nu se mai întorcea, biata babă a continuat să cerşească, păstrând cutiuța cu ace în buzunar. Neavând habar că pe fiu-său îl luase cu japca un farmazon, ea îl credea pierdut şi mort şi îl plângea amar, căci altul nu mai avea.

Într-o zi, tot cerând de pomană, a trecut prin fața unei bătrâne care cosea. Chiar atunci babei i s-a rupt acul de cusut, aşa că i-a zis cerşetoarei:

— N-ai, din întâmplare, un ac de cusut?

Biata femeie s-a gândit o clipă şi în cele din urmă i-a răspuns:

— Ba chiar că am, că tocmai am dat de-o cutie cu ace în care-s trei, aşa că ia unul, şi i l-a dat bătrânei.

Apoi şi-a urmat drumul şi a trecut prin fața unei codane nespus de frumoase, care, cosând, pătise aşijderea, aşa că i-a dat codanei al doilea ac de cusut din cutiuță.

Iar mai târziu a trecut pe lângă o fată căreia, pentru că şi ea îşi rupsese acul, i l-a dat pe al treilea.

Nu-i mai rămăseseră în cutiuță decât acele cu gămălie, dar ceva mai încolo a întâlnit o femeie tânără care, fiindcă tocmai îi intrase un spin în picior, a întrebat-o dacă n-avea un ac cu gămălie cu care să şi-l scoată; firește, cerşetoarea i-a dat unul dintre acele cu gămălie. S-a mai întâlnit şi cu altă codană, care plângea nemângâiată fiindcă-şi rupsese poalele fustei, aşa că cerşetoarea i-a dat ultimele trei ace cu gămălie, ca să şi-o prindă, şi-a rămas cu cutiuța goală.

---

1. Farmazoana şi farmazonul sunt vrăjitori cu mari puteri magice.

În cele din urmă, a ajuns la râu, dar nu era punte pe care să-l treacă, aşa că a început să umble pe mal, în nădejdea să dea de-un vad, când a auzit cutiuţa vorbindu-i:

— Strânge-mă în mână pe malul râului.

Biata femeie a făcut ce-i ceruse cutiuţa de ace şi pe loc s-a ivit un trunchi gros de copac care unea cele două maluri ale râului, iar cerşetoarea a păşit pe el şi a ajuns pe celălalt mal. Atunci cutiuţa de ace i-a zis:

— Ori de câte ori ai nevoie de ajutor, strânge-mă în mână.

Femeia cea nevoiaşă şi-a urmat drumul, dar a avut ghinion şi n-a dat de nicio casă la a cărei uşă să poată bate, aşa că şi-a simţit maţele ghiorăind. Atunci şi-a adus aminte de cutiuţa pentru ace şi şi-a zis: „Şi dacă mi-ar da ceva de-ale gurii cutiuţa pentru ace?".

A strâns cutiuţa, şi în mâini i-a apărut o pâine abia ieşită din cuptor, pe care, foarte mulţumită, a mâncat-o în mers. La puţin timp după aceea, a zărit o casă şi s-a îndreptat neîntârziat către ea, ca să ceară de pomană, dar acolo nu era decât o muiere ce plângea după fiica pe care i-o luase cu japca un farmazon. Făcându-i-se milă de ea, cerşetoarea i-a zis că avea să se ducă în codru, ca să-i găsească fiica.

Şi-a amintit imediat de cutiuţa de ace şi, neştiind cum să înceapă să caute, a strâns-o tare de tot în mână; atunci i s-a ivit în faţă o căprioară cu un luceafăr în frunte. Căprioara a luat-o înainte, iar cerşetoarea a urmat-o până ce s-a oprit în faţa unui bolovan mare, unde a aşteptat-o.

Nedumerită, femeia a strâns iar cutiuţa de ace în mână, şi s-a ivit un ciocan. Cerşetoarea a luat ciocanul şi a lovit din răsputeri în bolovan, iar acesta s-a făcut fărâme, şi în faţa ei a apărut peştera farmazonului. Iar ea a intrat acolo, însoţită de căprioară; cu toate că peştera era în cea mai mare beznă, luceafărul din fruntea căprioarei le lumina calea. Au străbătut peştera, iar într-un cotlon bătrâna a deslusit un flăcău care dormea, şi l-a recunoscut pe fiu-său, pe care farmazonul îl furase în urmă cu multă vreme, l-a deşteptat, şi s-au îmbrăţişat cu mare bucurie, apoi s-au grăbit să iasă din peşteră, cu ajutorul căprioarei.

S-au întors la casa muierii care plângea după fiica pierdută, dar cerşetoarea a văzut că ea se oprise din plâns şi avea aerul unei vrăjitoare. Iar farmazoana i-a zis:

— Începând de acum, asta-i şi casa ta. Ai grijă de fiul tău şi nu-l mai lăsa în pădure. Iar acum, strânge pentru ultima oară cutiuţa de ace.

Femeia cea nevoiaşă a strâns cutiuţa, şi au apărut cincizeci de oi, cincizeci de capre şi şase vaci. Şi, când le-au terminat de numărat, au văzut că farmazoana, căprioara şi cutia de ace dispăruseră.

8. Neghiniță

ntr-o familie de plugari, şi bărbatul, şi nevasta erau atât de scunzi, că lumea îi poreclise „Neghiniții". Lor nici că le păsa, în schimb se plângeau că n-aveau prunci. Când îi auzeau văitându-se, oamenii le ziceau:

— Şi la ce vă trebuie un fiu, dacă o să fie alt Neghiniță?

Dar amândoi răspundeau:

— Şi ce dacă? Neghiniță ori nu, vrem un fiu.

Iar Dumnezeu chiar le-a dăruit unul, care s-a născut mic cât o sămânță de neghină; l-au botezat Neghiniță şi, cum n-a mai crescut deloc, Neghiniță a rămas.

A trecut vremea, şi Neghiniță a crescut an după an, mic ca întotdeauna, dar hotărât şi nepăsându-i că era atât de scund. Într-o zi, când tătâne-său se dusese să lucreze pe ogor dis-de-dimineață, i-a zis maică-sii, care punea pe catârcă de-ale gurii pentru bărbatu-său:

— Mamă, lasă-mă să merg eu cu catârca la tata, să-i duc prânzişorul.

Dar mama i-a răspuns:

— Cum să te las să i-l duci tu, care eşti atât de mic?

Şi Neghiniță a zis:

— Matale pregăteşte-l, că eu i-l duc.

Femeia a pus samarul pe catârcă şi merindele în samar alături de alte lucruri de care bărbatul avea trebuință. Şi, de cum a gătat, Neghiniță a sărit pe samar, a urcat în goană pe el până pe gâtul catârcii, i s-a aşezat într-o ureche şi i-a zis liniştit:

— Ciuş, măgăruş!

Catârca a pornit. Mergeau aşa, pe drum, când din spatele unei stânci li s-au arătat trei furi, care au zis:

— Să ne luăm după catârca asta, că merge lela.

Auzindu-i, căci avea ureche bună, Neghiniță a zis cu glas răsunător, ca să se facă auzit:

— Pe cel care se apropie de catârcă îl omor şi-l fac chisăliță!

Catârca a grăbit pasul, dar tâlharii au împietrit, încercând să ghicească unde se ascundea cel care le vorbise.

Iar Neghiniță a ajuns la locul unde plugărea tătâne-său şi i-a zis:

— Hei, tată, ți-am adus de-ale gurii.

Tatăl, care nu vedea decât catârca cu samarul în spate, a întrebat:

— Dar unde mi-eşti, fiule, de nu te văd?

Căci îi recunoscuse glăsciorul.

La care Neghiniță a răspuns:

— Păi, acilea, în urechea catârcii, din care a și ieșit, descălecând dintr-un salt. Și l-a întrebat pe tătâne-său: Tată, îți trag câteva brazde cât îți termini prânzișorul?

Dar tatăl s-a mirat:

— D'apoi cum să faci una ca asta? Ești atât de mic, că nu te poți pune cu boii.

— Ba pot, a zis copilul.

Și, în timp ce taică-său mânca, s-a urcat pe jugul boilor și s-a pus să strige la ei. Auzindu-l, boii au pornit și au tras o brazdă, apoi încă una, și tot așa, pe rând, tot ducându-se și venind, au tras brazde până ce tatăl a răzbit merindele. Apoi, au rămas întreaga după-amiază împreună, până ce-a scăpătat soarele pe brazde, și s-au întors acasă. Tatăl a băgat boii în staul și le-a pregătit mâncarea, iar Neghiniță s-a culcat, nespus de ostenit, la boul Roșcatul în staul și l-a luat somnul. Iar boul Roșcatul a început să mănânce și, fără să-și dea seama, l-a înghițit și pe Neghiniță.

A sosit ceasul cinei și l-au chemat la masă, dar, oricât l-au căutat, băiatul n-a apărut. S-au pus pe răscolit toată casa și, când tatăl a intrat în staul, l-a auzit pe Neghiniță spunându-i din burta boului:

— Tată, taie-l pe boul Roșcatul, care m-a înghițit cu haine cu tot.

Așa că tatăl a dus boul pe câmp, l-a spintecat cu cuțitul, dar oricât l-a căutat în mațe și peste tot, pe Neghiniță nu l-a aflat; iar boul cel mort a rămas acolo până ce s-a nimerit să treacă prin preajmă un lup care dădea târcoale cătunului și care i-a înfulecat mațele și pe Neghiniță odată cu ele.

A doua zi, pe când lupul căuta o oaie de mâncat, Neghiniță, care l-a simțit ce voia, a început să strige:

— Hei, păstorilor, vine lupul!

Auzindu-i țipetele, păstorii au înconjurat lupul și l-au omorât cu lovituri de bâtă. Odată ucis, l-au spintecat cu cuțitele, pe când Neghiniță le striga din burta lupului să umble cu grijă, ca nu cumva să-l rănească pe el; dar, oricât s-au uitat păstorii, pe Neghiniță tot nu l-au zărit. Atunci unul dintre ei a hotărât să-și facă o tobă din pielea lupului și să se ducă cu ea la petrecerea din satul lui, iar Neghiniță a rămas în tobă, fără să-și dea nimeni seama.

Păstorul a lăsat toba lângă un stejar uriaș și a plecat împreună cu ceilalți. Iar Neghiniță a început să zgârie toba cât îl țineau puterile, până când a izbutit să facă o borticică prin care și-a ițit capul. Și de cum și l-a ițit, a zărit venind doi tâlhari cu o desagă mare, plină ochi cu bani, pe care au ascuns-o în scorbura stejarului, iar înainte de a pleca mai departe au zis:

— Aici are să stea la loc sigur, iar mâine o să împărțim galbenii.

S-au făcut nevăzuți, iar Neghiniță și-a scos capul din tobă, apoi trupul, cu mari strădanii, și, de cum s-a văzut afară, a luat-o la goană spre casă. Acolo erau părinții lui, triști și nemângâiați, care s-au bucurat nespus când l-au văzut viu și nevătămat. Atunci Neghiniță le-a povestit toate pățăraniile lui de când îl înghițise boul, dar și tot ce auzise de la furi. Așadar, tătâne-său și el s-au dus la stejar, au scos desaga ascunsă în scorbură și, când au văzut-o plină ochi cu galbeni, au dus-o acasă. Iar tatăl a cumpărat alt bou, căruia i-au zis tot Roșcatul, și tot le-au mai rămas bani ca să cumpere și alte lucruri de care aveau trebuință.

9. Floarea de levănțică

fost odată ca niciodată un bărbat văduv, care avea o fată foarte frumoasă, pe care o iubea nespus de mult. Atât de mult, că pentru a nu isca cine ştie ce nenorocire, nicicând nu s-a gândit să se însoare din nou, doar pentru ca fiica lui să nu ajungă să aibă mamă vitregă.

La doi paşi de casa văduvului trăia o văduvă cu două fiice. Femeia voia să se mărite din nou şi pusese ochii pe el, dar bărbatul, credincios gândurilor lui, niciodată n-o lăsat-o să aducă vorba despre aşa ceva. Dar văduva, care nici nu se mai gândea la altceva, a plănuit s-o atragă pe fiică-sa cu linguşeli şi daruri şi a făcut-o cu atâta grijă şi îndemânare, că până la urmă chiar fata i-a propus tătâne-său s-o ceară de nevastă pe vecină, căci ea, fiind o fiică bună, nu voia ca tatăl să fie singur pe veci din pricina ei.

Ce mai, s-a făcut nunta între cei doi văduvi, şi amândoi s-au aşezat la casa lui; la început, viaţa trecea întru mulţumirea părinţilor şi a fiicelor, dar după câteva luni ceea ce părea raiul pe pământ a devenit iadul. Fiicele vitrege nu se pizmuiau doar între ele, ci amândouă îi purtau şi mai mare pică fiicei bărbatului, care nu era doar cea mai frumoasă, ci şi cea mai plăcută de toată lumea; iar maştera, care n-o putea suferi, o dojenea fără preget. Ce mai, tustrele îi făceau viaţa atât de amară, că fata a hotărât să se ducă să stea cu o mătuşă, căreia i se dusese buhul printre vecini că era vrăjitoare.

Fireşte că taică-său s-a necăjit, dar n-a zis nu, fiindcă, deşi îşi iubea fiica mult mai mult ca pe celelalte, ca să nu işte pizme, se purta mereu cu toate aşijderea; şi se ducea zilnic la casa mătuşii, ca să-şi vadă niţeluş fata.

Dar într-o zi bărbatul a trebuit să se ducă la un târg în împrejurimi şi le-a întrebat pe fiicele vitrege ce voiau să le aducă de-acolo: cea mai mare a cerut o pelerină brodată, iar cealaltă o rochie de mătase; dar când s-a dus la casa unde stătea fie-sa, ca s-o întrebe şi pe ea, fata i-a răspuns că nu voia decât o punguţă cu seminţe de levănţică.

— Doar atât? s-a mirat tatăl. Păi, la târg vin neguţători de peste tot şi ai de unde să alegi.

Dar ea a stăruit:

— Nu vreau decât ce ţi-am cerut, a zis, fiindcă aşa o învăţase mătuşa.

Drept care, tatăl s-a dus la târg şi a adus fiecăreia ce-i ceruse.

Fata a semănat imediat seminţele într-un ghiveci, pe care l-a îngrijit şi, după puţin timp, acolo a răsărit o tufă mare de levănţică, gata să dea în floare. Seară de seară, fix la miezul nopţii, îşi punea ghiveciul în fereastră şi cânta:

Fiu de rege, haide, vino,
că tufa de levănțică
e toată în floare.

Imediat sosea o pasăre, care se tăvălea în pământul din ghiveci și se transforma într-un flăcău tare chipeș, intra în odaie, se punea lângă ea și stăteau din noapte până în zori la taifas; când se crăpa de ziuă, flăcăul redevenea pasăre și își lua zborul; dar, la plecare, lăsa întotdeauna să cadă o pungă cu galbeni. Și tot așa, noapte de noapte; după nu prea multă vreme, cele două femei au strâns galbeni cu ghiotura, iar mătușa îi cumpăra codanei toate lucrurile frumoase pe care aceasta și le dorea, încât curând i s-a dus buhul în împrejurimi de elegantă ce era.

Firește, faima i-a ajuns la iuțeală și la urechile maștерei, care, plină de pizmă, își spărgea creierii încercând să ghicească cum era cu putință ca mătușa și nepoata să aibă atâtea parale de cheltuială. Și i-a zis fiicei sale mai mari:

— Mare ciudățenie trebuie să fie acasă la soru-ta vitregă, căci ea cheltuiește cu nemiluita, cu toate că mătușă-sa n-are cu ce acoperi atâtea cheltuieli; așa că du-te la ea în ospeție și încearcă să rămâi peste noapte la ele, poate afli ceva.

Iar fata cea mare a făcut cum îi zisese maică-sa și s-a dus acasă la sora vitregă; dar ziua n-a văzut nimic, iar noaptea a dormit și n-a aflat nimic.

Atunci maștera și-a trimis și a doua fată, iar aceea s-a dus chiar după-amiază la soră-sa vitregă și i-a zis că, dacă în noaptea dinainte rămăsese la ea sora ei, în noaptea aceea avea să-i țină ea tovărășie, căci altfel nu se mai vedeau nicicând. Iar fata, care era bună din fire, a primit-o și pe ea ca pe cealaltă și-a poftit-o să înnopteze la ea.

Au stat toată ziua împreună și, la căderea nopții, s-au culcat; de astă dată, sora vitregă cea mică, învățată de maică-sa, s-a prefăcut că dormea, dar a avut mare grijă să stea trează. Iar cealaltă, crezând că adormise, și-a scos tufa de levănțică la fereastră și a cântat chiar când bătea miezul nopții:

Fiu de rege, haide, vino,
că tufa de levănțică
e toată în floare.

De cum s-a oprit, a sosit pasărea și, devenită bărbat, s-a pus lângă ea și au stat la taifas toată noaptea; iar în zori și-a luat zborul, lăsând punga cu galbeni. Toate le-a văzut sora vitregă cea mică, iar dis-de-dimineață s-a dus acasă și i-a povestit totul mâne-sii.

— Aha! a zis mama. Știam eu că de undeva veneau ei toți gologanii, că doar nu de la mătușă-sa. Dar nu-ți face griji, că le pun eu capăt la toate.

Și a trimis-o pe fie-sa să-și vadă sora vitregă și în noaptea următoare. I-a dat două lame de cuțit să le bage cu tăișul în sus în pământul din ghiveciul unde creștea tufa de levănțică. Fata s-a dus să-și vadă sora vitregă și i-a zis:

— Azi-dimineață nu mi-am găsit un cercel și am venit să văd dacă nu l-am pierdut cumva pe-aici.

Sora vitregă i-a spus că nici ea, nici mătușă-sa nu-l zăriseră, dar să intre în casă și să caute pe unde-o vrea, că poate dădea de el. Iar fata, profitând de neatenția lor,

a pus tăișurile de cuțit în ghiveciul florii și apoi, scoțând cercelul din buzunarul unde-l pusese, l-a arătat:

— Uite-l, l-am găsit.

Apoi a plecat acasă și i-a istorisit maică-sii tot ce făcuse, așa cum chiar ea îi spusese să facă.

Estimp, s-a lăsat întunericul, și, de cum a bătut miezul nopții, fata și-a scos ghiveciul cu levănțică pe fereastră și a cântat:

Fiu de rege, haide, vino,
că tufa de levănțică
e toată în floare.

Pasărea s-a arătat și, după obicei, a început să se tăvălească în țărâna din ghiveci; dar, de cum a atins-o, s-a umplut de răni și fata a auzit că un glas îi spunea:

— Nenorocito, m-ai rănit! iar pasărea și-a luat zborul.

Năucită, codana a început să plângă cu atâta deznădejde, că floarea s-a uscat și i-au căzut toate frunzele, și așa a văzut lamele de cuțit puse de sora vitregă în pământul din ghiveci; cum erau pline de sânge, a priceput de ce fugise pasărea, strigând cum strigase.

Auzind-o cum se bocea, a venit mătușă-sa și, aflând de la codană ce se petrecuse, i-a zis:

— Nu mai plânge, fato. Pune-ți straie de doftor, ia șipușorul ăsta și du-te unde-ți zic eu, că acolo-i un palat. Cere-le să te lase să-l vezi pe prinț, care zace bolnav, și, de cum ajungi la el, unge-i rănile cu o pană muiată în unsoarea din șipușor. Iar de cum se face bine, fugi fără să te afle cine ești și fără să primești vreun ban.

Zis și făcut. Fata și-a pus straiele de doftor date de mătușă-sa și a pornit la drum; a mers trei zile și trei nopți, până ce a dat de palat și a cerut să-l vadă pe rege, vrând să-i spună că, aflând că prințul era nespus de bolnav, voia să încerce să-l vindece cu o unsoare adusă de ea.

Așa că au dus-o la prinț, și l-a recunoscut pe loc, că avea tot trupul plin cu tăieturi; i-a spălat rănile și i le-a uns cu o pana muiată în balsam. A făcut așa trei zile una după alta, iar în a treia prințul s-a simțit atât de bine, că s-a ridicat în capul oaselor și a zis că gata, se făcuse sănătos. Atunci doftoroaia a zis că trebuia să plece, căci prințul se lecuise, dar regele și regina au încercat s-o oprească și, văzând că nu era cu putință, i-au făcut daruri multe, dar doftoroaia le-a refuzat și pe ele. Dar înainte de plecare i-a zis prințului doar atât:

— Să nu uiți cine te-a vindecat!

Codana a plecat acasă, și-a scos straiele de doftor date de mătușă-sa și, când s-a uitat la ghiveciul cu levănțică, a observat că tufa înflorise iar și era tare frumoasă. Chiar în noaptea aceea, când a bătut miezul nopții, fata a dus ghivechiul la fereastră și a cântat:

Fiu de rege, haide, vino,
că tufa de levănțică
e toată în floare.

Şi a apărut prinţul, cu spada în mână, a intrat în odaie şi i-a spus fetei:

– Nenorocito! Pregăteşte-te să mori!

Atunci fata a ţipat:

– Să nu uiţi cine te-a vindecat!

Auzind-o, prinţul şi-a recunoscut doftoroaia, a aruncat cât colo spada şi a îmbrăţişat-o pe codană.

Apoi a vrut să ştie cine pusese tăişurile de cuţit care îl răniseră, iar fata i-a istorisit de-a fir-a-păr toată pătărania. Prinţul a lămurit-o că, vindecându-l, risipise vraja care îl ţinea în trup de pasăre şi a cerut-o de soaţă, făgăduindu-i s-o ducă la palat, unde au trăit fericiţi. Cât despre maşteră şi fiicele ei, ele nu numai că mureau de atâta pizmă, dar s-au urât şi mai mult una pe alta, făcând din casa lor iadul pe pământ.

10. Prințul Tomás

Păi, a fost odată ca niciodată un rege, al cărui fiu tocmai împlinise paisprezece ani; amândoi obișnuiau să se ducă în fiecare după-amiază în grădinile unui palat lăsat de izbeliște. Înainte de a se întoarce acasă, ei obișnuiau să facă îndelung popas în acele grădini, la o fântână frumoasă. Oamenii locului spuneau că în palat locuiau trei surori vrăjitoare: Alba, Roza și Albăstrica, dar regele și fiu-său nu le văzuseră nicicând pe-acolo.

Într-o după-amiază, regele a cules de lângă fântână o roză peste poate de frumoasă, cu petale ca din catifea, și i-a dus-o reginei.

Ei i-a plăcut atât de mult darul, că s-a gândit să păstreze roza într-un sipet din lemn, pe care l-a pus în antecamera iatacului regal.

La miezul nopții, regele și regina s-au deșteptat din somn, la auzul unei voci care spunea:

— Dă-mi drumul, sire!

Uimit, regele s-a săltat în capul oaselor în pat și a întrebat-o pe regină, care dormea lângă el:

— Ai zis ceva?

— Eu? Nici vorbă, a răspuns regina.

— Păi, mi s-a părut că m-ai strigat, a zis regele și s-a culcat la loc.

Dar curând a auzit iar:

— Dă-mi drumul, sire!

Așa că s-a ridicat și, după ce-a dat ocol iatacului, s-a dus în odaia din față și a deschis sipetul din lemn unde era roza, căci de acolo se auzea vocea.

De cum l-a deschis, roza, care era chiar vrăjitoarea Roza din palatul lăsat de izbeliște, a început să crească până s-a făcut prințesă, apoi i-a spus regelui că trebuia s-o ucidă pe regină și s-o ia pe ea de nevastă.

— Nici vorbă să pot face așa ceva, a răspuns regele.

— Ba ai s-o faci, a zis vrăjitoarea, că de nu, ai să mori. Într-un ceas.

Regele nu voia s-o omoare pe regină pentru nimic în lume, așa că a luat-o în brațe și a ascuns-o într-un beci din fundul palatului. Văzându-se încuiată acolo, regina a început să se roage Sfântului Iosif, căci își închipuia că regele își pierduse mințile; estimp, regele s-a întors în iatac.

A doua zi de dimineață, prințul Tomás s-a trezit și s-a dus, după obicei, în iatacul părinților, ca să le spună bună dimineața, dar, de cum a văzut-o pe femeia ce dormea lângă tătâne-său, a și zis:

— Asta nu-i mama mea!

Iar femeia s-a ridicat în capul oaselor, în pat şi a strigat la el:

— Taci odată, că de nu, ai să mori!

Apoi vrăjitoarea s-a dat jos din pat şi i-a anunţat pe toţi slujitorii din palat că ea era regina Roza şi că pe oricine n-o să-i dea ascultare are să-l omoare.

Tomás a fugit prin palat, mâhnit şi neştiind ce să facă, dar, ajungând la beciuri, a auzit nişte vaiete, care i s-au părut ale maică-sii. Tot trăgând cu urechea, după o vreme a dat de beciul din fund, unde aceasta era încuiată; cum a văzut că nu-i putea descuia uşa temniţei, a promis că are să-i aducă de-ale gurii; la rândul ei, ea i-a făgăduit să-l pomenească în rugile adresate Sfântului Iosif, a cărui credincioasă era.

Estimp, toţi trăiau în palat terorizaţi de regina Roza.

Vrând să scape de prinţul Tomás, vrăjitoarea l-a chemat într-o zi la ea.

— Tomás, i-a zis, du-te şi adu-mi apă de la fântâna din grădinile palatului lăsat de izbelişte.

Prinţul Tomás n-a avut ce face, a trebuit să-i dea ascultare şi, luând un urcior, s-a dus la fântână. Pe drum i-a tăiat calea un moşneag, care i-a zis:

— Tomás, ştiu ce-ai fost trimis să faci, aşa că ascultă-mă cu luare-aminte: ia apă din fântână, dar nu te opri şi nu descăleca, nici nu întoarce privirea înapoi, dacă te auzi strigat.

Tomás a ajuns la fântână, a umplut urciorul de-a-ncălare şi, după învăţătura moşului, auzind două glasuri de femeie care îl strigau, nu le-a dat atenţie şi, pe nedescălecate, a făcut stânga-împrejur şi s-a întors la palat.

Regina Roza s-a mirat tare când l-a văzut înapoi, dar l-a trimis iar la fântână, să-i aducă trei lămâi din cele ce creşteau alături de ea. Tomás a plecat iar, şi din nou i-a tăiat calea moşneagul, care de astă dată i-a zis:

— Ia cele trei lămâi, dar nu te opri şi nu descăleca, nici nu da vreo atenţie glasului care te strigă.

Zis şi făcut. Iar Tomás s-a întors la palat cu cele trei lămâi. Văzându-l, regina s-a înfuriat şi i-a strigat:

— La ce-mi aduci lămâile astea, nu ţi-am poruncit naramze?! Du-te chiar acum înapoi la fântână şi fără naramze să nu-mi vii acasă!

Şi iar s-au întâmplat toate ca mai înainte, iar moşul i-a zis să smulgă naramzele din goana calului. Aşa că băiatul a adus naramze, iar regina, pierzându-şi răbdarea, l-a alungat din palat.

Atunci Tomás a coborât în beciul din fundul palatului, ca să-şi ia rămas-bun de la mâne-sa, a poruncit unui slujitor credincios să-i ducă mereu de mâncat şi de băut şi s-a dus în lumea largă, să vadă cum o să-i meargă.

A luat-o aşa, pe drum înainte, şi, după ce a mers o bună bucată de timp, i-a ieşit în cale bătrânul pe care îl întâlnise şi cu alte prilejuri şi i-a zis să ia seama la poveţele lui, fiindcă voia să-i dea o mână de ajutor. Pentru început, moşneagul l-a făcut înger şi după aceea i-a zis:

— Acum să mergem la palatul lăsat de izbelişte, cel cu vrăjitoare; acolo vom da de două muieri, care au să-mi spună să te las cu ele, ca să-ţi arate palatul; sunt Alba şi Albăstrica, surorile reginei Roza. Tu ai să-mi zici: „Tată, dă-mi voie!", iar eu am să te las cu ele; au să-ţi arate tot palatul, doar o singură odaie nu; tu stăruie să te lase s-o vezi şi, de cum intri, fă ce ţi s-o părea mai bine.

Au ajuns la palat şi totul s-a petrecut după spusele moşneagului. I-au arătat totul, numai o singură odaie nu. Tomás a stăruit că i-ar plăcea s-o vadă şi pe aceea, dar ele i-au zis că înăuntru nu era nimic care să merite osteneala şi că, pe lângă asta, mai era şi foarte târziu, iar ele trebuiau să se ocupe de un flăcău, pe numele lui Tomás, care trebuia să vină, iar ele trebuiau să-l spânzure de-un copac. Dar băiatul devenit înger a stăruit atâta şi le-a dat atâtea temeiuri, că până la urmă i-au descuiat uşa, iar Tomás a văzut că întreaga încăpere era acoperită cu bucăţi de postav negre; chiar în buricul ei era o masă, pe care ardeau trei lumânări mari, şi nimic altceva. Prinţul Tomás le-a iscodit pe cele două femei ce căutau acolo lumânările, iar Albăstrica i-a zis:

— Asta-i lumânarea vieţii mele, următoarea e a surorii mele, Alba, iar ultima, a surorii mele Roza, care acum e regină. Odată cu lumânările, au să se stingă şi vieţile noastre.

Atunci Tomás a stins dintr-o singură suflare primele două lumânări, iar Alba şi Albăstrica au murit pe loc. A luat apoi a treia lumânare şi a ieşit cu ea din palat, ducându-se la moşneag, care i-a spus:

— Mi-ai împlinit aşteptările, băiete. Acum să mergem la palatul tatălui tău. Şi să ştii că eu sunt Sfântul Iosif, la care se roagă mama ta, căci la rugile ei am venit să-ţi dau o mână de ajutor.

Zis şi făcut, iar la palat prinţul Tomás a poruncit să fie anunţat tatăl lui. De cum l-a văzut, i-a şi zis:

— Tată, ce viaţă alegi tu, a mamei mele ori a reginei Roza?

Iar regele a răspuns:

— Pe a măică-tii.

— Atunci suflă în lumânarea asta, i-a zis Tomás, arătându-i-o pe a treia.

Regele s-a apropiat în graba mare de lumânare şi a suflat cu putere, iar regina Roza a murit pe loc, fără să zică nici cârc.

Apoi regele şi Tomás au coborât în fundul beciului, acolo unde regele o ascunsese pe regină, au scos-o de acolo, pentru că de-acum putea să iasă la lumină, şi s-au îmbrăţişat tustrei. Tot regatul s-a bucurat de moartea celor trei vrăjitoare, dar mai presus de a reginei Roza, căci dintre toate surorile ea le făcuse cel mai mult rău. Apoi au umblat prin tot palatul după moşneag, ca să-i mulţumească, dar Sfântul Iosif se făcuse nevăzut şi nimeni nu putea spune pe unde era.

11. Doi cocoşaţi

ntr-un sat îşi duceau traiul doi cocoşaţi, pe care îi ştia toată lumea. Unuia din ei, viteaz din fire, îi plăcea mult să iasă, în nopţile de vară, să se răcorească pe arie, unde putea fi singur şi departe de farsele oamenilor, ca să se gândească la ale lui. Acolo stătea singur cu gândurile lui, fără să-l supere nimeni.

Într-o asemenea noapte, s-a dus pe câmp şi s-a culcat, ca de obicei, privind cum trecea vremea. S-a făcut zece noaptea, apoi unsprezece... iar el nimic, tot liniştit şi mulţumit. Deodată, văzând că se apropia miezul nopţii, şi-a zis că acela era ceasul farmazoanelor, că mai putea sta niţel, să vadă dacă era adevărat că la miezul nopţii se adunau cu toatele pentru vreo ispravă de-a lor.

Aşa că, între ba şi da, între curiozitate şi teamă, timpul s-a scurs şi a bătut miezul nopţii. Şi cocoşatul a început să vadă pe loc lucruri ciudate şi să audă o muzică şi mai ciudată. Vedea farmazoane săltând, cântând, dansând şi unduindu-se în sunetul muzicii. Şi, când au ostenit de-atâta dans, farmazoanele s-au pus pe cântat:

Luni, marţi, miercuri, trei;
luni, marţi, miercuri, trei.

Şi tot aşa mereu. Iar cocoşatul, văzând că altceva nu mai făceau, şi-a zis în sinea lui: „Bietele de ele! Ia să le completez săptămâna". Şi a cântat pe melodia farmazoanelor:

Joi, vineri şi sâmbătă, şase;
Joi, vineri şi sâmbătă, şase.

Se pregătea să continue cântecul: „Şi şase cu duminică face şapte", când a auzit o farmazoană spunând:

— A, ce bine! În sfârşit am încheiat cântecul! Înconjurată de celelalte farmazoane, s-a pus pe privit când într-o parte, când într-alta şi pe spus: Cine să fi fost, cine? Unde-i cel ce ne-a încheiat cântecul?

Iar cocoşatul a zis:

— Sunt aici, stau aşezat pe piatra asta.

Toate farmazoanele s-au apropiat de el, mângâindu-l şi răsfăţându-l, apoi au ţipat:

— Ia uite ce haz are, bietul de el! Mai e şi cocoşat! Spune-ne ce vrei pentru că ne-ai încheiat cântecul, şi-ţi vom da ce ne ceri.

Atunci cocoşatul a întrebat:

— Ce vreau eu cel mai mult? Păi, să mă scăpaţi de cocoaşa din spate!

Aşa că farmazoana care vorbise prima şi-a trecut mâna peste cocoaşă, iar el a rămas mai drept ca fusul. Le-a mulţumit, ele i-au mulţumit la rândul lor, şi, nespus de încântat, s-a dus acasă să se culce, în vreme ce farmazoanele continuau să salte şi să facă piruete în aer.

Cocoşatul era atât de impresionat şi ostenit, că a dormit buştean, dar a doua zi de dimineaţă, când s-a deşteptat şi a văzut că nu mai avea cocoaşa, s-a bucurat şi a ieşit degrabă în uliţă, ca să fie văzut. Toată lumea s-a mirat cât se putea de tare că i se făcuse nevăzută cocoaşa şi a vrut să afle ce se întâmplase; celălalt cocoşat din sat era cel mai interesat să ştie cum se petrecuseră toate. Şi el le-a povestit tuturor, dar mulţi nu i-au dat crezare. De pildă, celălalt cocoşat şi-a zis: „Ei bine, în noaptea asta am să mă duc pe arie, că poate au uitat ce le-a învăţat. Şi, de n-au uitat, am să le cânt: «Şi şase cu duminică face şapte»; că poate îmi iau şi mie cocoaşa din spate. Şi au să mi-o ia de cum au să mă audă!".

Se bucura mai ceva ca Aghiuţă, gândind că, a doua zi de dimineaţă, ar putea şi el să se fălească fără cocoaşă. Aşa că toată dimineaţa s-a plimbat prin sat, povestind ba cu unii, ba cu alţii; că unii îi dădeau curaj, iar alţii îşi râdeau de el.

Ce mai, bietul nefericit s-a dus pe arie pe la jumătatea după-amiezii, căci nu mai avea răbdare să aştepte, şi a stat acolo, nemâncat şi nebăut, cu gândul ca nu cumva farmazoanele să vină mai devreme, poate, şi el să piardă ocazia.

Aşa că în mare nelinişte au trecut clipe şi minute, iar ceasurile i s-au părut o veşnicie până la cel pe care îl aştepta cu încredere; în sfârşit, a auzit că bătea miezul nopţii, şi au apărut farmazoanele. Nu-i venea să creadă ce vedea, chiar ceea ce istorisise celălalt cocoşat; aşa cum spusese şi acela, după dansuri şi salturi, farmazoanele s-au strâns între ele şi s-au pus pe cântat:

Luni, marţi, miercuri, trei;
luni, marţi, miercuri, trei.
Joi, vineri şi sâmbătă, şase;
Joi, vineri şi sâmbătă, şase.

Cocoşatul s-a încredinţat că ele învăţaseră bine ce le spusese celălalt, aşa că a hotărât să încheie săptămâna şi a cântat pe melodia farmazoanelor:

Şi şase cu duminică fac şapte.

Farmazoanele l-au auzit, s-au mâniat peste măsură şi au început să scotocească peste tot, spunând:

— Cine-şi râde de noi ca un apucat, cine? Unde-i cel ce-şi râde de noi ca un apucat?

Iar bietul cocoşat a înţeles că întrebau: „Cine-a terminat, cine? Unde-i cel ce-a terminat?" şi le-a strigat, spunând:

— Sunt aici, stau aşezat pe piatra asta. Luaţi odată de pe mine cocoaşa.

Toate farmazoanele l-au înconjurat, chiar mai mânioase decât înainte, şi au început să-l înghiontească şi să-l ciupească, spunându-şi una alteia:

— Ia te uită! Dar știi că-i cocoșat?
— Un cocoșat care a venit să-și râdă de noi!
— Ce mai cocoșat! Dar ce-o să facem cu el?
Și toate au răspuns în cor:
— Păi, să-i mai punem o cocoașă!
Așa că i-au mai pus o cocoașă în mijlocul spatelui, și acum avea două.
Bietul cocoșat s-a dus acasă cu capul plecat, gândindu-se la cele întâmplate; și era atât de cufundat în gândurile lui, că n-a putut ațipi toată noaptea, iar a doua zi de dimineață n-a îndrăznit să iasă pe uliță, ca să nu i se vadă cocoașa.
Iar tristețea i-a fost tot mai mare, până ce n-a mai mâncat și n-a mai dormit. Iar într-o zi, au dat de el mort de supărare în odaia lui.

12. Trei naramze

fost odată ca niciodată un fiu de rege, cum s-ar zice un prinţ, care umbla în căutarea naramzelor iubirii. Le căuta de-a-ncălare prin toate livezile de care dădea, dar nu izbutise să le afle. Când întreba, în unele locuri îi ziceau că nu le văzuseră nicicând, iar în altele că da, le văzuseră, dar că nu mai rămăsese niciuna ; iar el continua să le caute fără preget, până ce, într-o bună zi, ajuns într-o livadă, i-a tăiat calea un grădinar ; l-a întrebat şi pe el, ca şi pe toţi cei pe care îi întâlnise mai înainte :

— Ai ştire de naramzele iubirii ?

Şi grădinarul i-a răspuns :

— Ba bine că nu, sunt trei într-un pom.

Prinţul nu-şi încăpea în piele de bucurie, le-a târguit şi s-a dus cu ele.

Dar drumul de întoarcere era foarte lung, căci le căutase tare ocolit, şi, după atâta călărit, fiului de rege i s-a făcut sete şi a hotărât să-şi cureţe o naramză ; de cum a curăţat-o, a ieşit din ea o fată cu un prunc în braţe. Fata aceea tare frumoasă, cu părul curgând pe spate, l-a iscodit pe prinţ :

— Ai apă de spălat, pieptăn de pieptănat şi ştergar de şters pentru mine ?

— N-am, a mărturisit fiul de rege.

Atunci codana s-a făcut porumbiţă şi şi-a luat zborul cu prunc cu tot.

Prinţul s-a întristat şi a pus la loc sigur celelalte două naramze, jurându-se să nu se mai atingă de ele până nu se înapoia la palat ; dar calea era atât de lungă, că setea a fost mai tare ca el, şi fiul de rege a hotărât să cureţe şi a doua naramză.

De cum a curăţat-o, a ieşit din ea o fată şi mai frumoasă decât cea dinainte, cu un prunc în braţe şi părul în vânt, care l-a iscodit :

— Ai apă de spălat, pieptăn de pieptănat şi ştergar de şters pentru mine ?

— N-am, a mărturisit fiul de rege, iar codana s-a făcut porumbiţă şi şi-a luat zborul cu pruncul în braţe.

Prinţul s-a umplut de mâhnire, era chiar mai trist decât înainte, dar a continuat să călărească în nădejdea că are să ajungă degrabă la palat. Pe drum însă s-a întâmplat să ajungă într-un loc unde i-au vândut un blid, un pieptăn şi un ştergar.

Şi iar l-a lovit setea, pe când se afla încă tare departe de castel, dar de astă dată a dat de un izvor şi a băut apă din el. Şi, după ce şi-a potolit setea, l-a lovit o mare curiozitate : voia să ştie ce era în a treia naramză : aşa că a curăţat-o şi a ieşit altă fată, chiar mai frumoasă decât cele dinaintea ei, tot cu un prunc în braţe, şi l-a iscodit :

— Ai apă de spălat, pieptăn de pieptănat şi ştergar de şters pentru mine ?

Şi fiul de rege i-a zis că da, şi i-a dat apă de izvor în blid, pieptenele şi ştergarul. Iar ea l-a înştiinţat :

— Eu cu tine mă mărit.

Prinţul i-a spus că el trebuia să se ducă mai întâi la palat, ca să le spună părinţilor şi să pregătească nunta, şi că, de cum va da toate poruncile, are să vină s-o ia cu el. Iar ea a încuviinţat şi a rămas să-l aştepte la izvor.

După o vreme, la izvor a ajuns o bătrână cu un urcior, ca să ia apă; privind în unde, a văzut chipul codanei şi, crezând că era al ei, şi-a spus: „De ce, dacă-s aşa de frumoasă, trebuie să vin după apă?". Până ce, zărind-o pe codană, s-a mâniat că greşise şi i-a strigat:

— Vino încoace, fată, că trebuie să te pieptăn.

— Nici vorbă, a zis fata, că-s deja pieptănată.

Dar atât a stăruit vrăjitoarea, că până la urmă codana a venit, iar ea s-a pus s-o pieptene şi, scoţând un ac cu gămălie din buzunar, i l-a înfipt în cap. Pe loc, codana s-a făcut porumbiţă şi şi-a luat zborul, lăsându-i pruncul.

Baba l-a luat şi, cu el în braţe, s-a aşezat să-l aştepte pe fiul regelui.

În sfârşit, prinţul s-a întors, şi mare i-a fost mirarea când a văzut-o pe baba urâtă şi negricioasă la faţă, aşa că a iscodit-o:

— Erai atât de frumoasă, cum de te-ai făcut urâtă şi neagră?

— Păi de la soare şi aer, da's tot eu. Trece, am să fiu iar ca înainte.

Prinţul a dus-o la palat, fără să fie deloc încredinţat că-şi dăduse cuvântul acelei femei care nu-i plăcea.

Dar, într-o zi, porumbiţa a ajuns în grădina palatului şi, pe când zbura pe deasupra ei, s-a ivit grădinarul, pe care l-a iscodit:

— *Grădinar al regelui! Cum le merge pruncului şi prinţesei maure?*

Iar grădinarul a răspuns:

— *Ba plânge, ba râde.*

Luându-şi zborul, porumbiţa a spus:

— *Şi maică-sa, biata de ea, singură pe câmpii!*

Şi s-a tot întâmplat aşa, până ce, mirat din cale-afară, grădinarul i-a povestit fiului de rege, iar acesta i-a poruncit să pregătească un laţ şi să prindă porumbiţa. Zis şi făcut, iar a doua zi grădinarul i-a adus porumbiţa.

Prinţul a luat-o în mâini şi, văzând-o atât de mâhnită, a început s-o mângâie; iar regina maură, nevastă-sa, i-a zis:

— Las-o să zboare, las-o să plece.

Dar fiul regelui a răspuns:

— Nu, nu, biata porumbiţă, şi o tot mângâia pe cap.

Iar porumbiţa tremura de durere sub mângâierile lui. Şi tot aşa mereu, el o mângâia, ea tremura de durere, înfuriind-o pe regina maură.

Până ce prinţul a zis, pipăind capul porumbiţei:

— Oare ce-o fi având aici?

Fiindcă dăduse de ceva tare, dar, privind bine, a văzut că era un ac cu gămălie; l-a smuls cu două degete, şi pe loc porumbiţa s-a făcut fata frumoasă de la fântână şi i-a istorisit tot ce păţise.

Fiul regelui a fost gata să se piardă cu firea aflând că împărţise patul cu o vrăjitoare, dar a poruncit pe loc să fie arsă pe rug: au luat-o din ogradă, au tăiat multe lemne şi i-au pus foc chiar acolo.

Aşa a putut prinţul să se însoare, în sfârşit, cu fata, şi au trăit fericiţi cu toţii.

13. Juan Nătângul

A fost odată un flăcău căruia toți îi spuneau Juan Nătângul. Cum nu-i plăcea să fie strigat astfel, într-o zi a tăiat un bou și i-a poftit pe toți la masă; așa că i-au zis Juan Nătângul.

Drept care, Juan Nătângul a luat pielea boului și s-a dus s-o vândă la Madrid. Când a ajuns acolo era atât de cald, că s-a trântit la umbra unui copac și s-a acoperit cu pielea. Pe când își făcea siesta, un corb l-a ciupit de piele, iar Juan Nătângul l-a prins și l-a păstrat. Apoi s-a dus și a vândut pielea de bou pe șapte firfirici. Și, mai târziu, a ajuns la han și a comandat de mâncare pentru două persoane.

Apoi s-a dus și a pus trei firfirici lângă ușa din față, doi jos, sub scară, și doi la capătul de sus al acesteia. După asta, s-a așezat la o masă și a așteptat să fie servit; dar nici vorbă, căci credeau că-și aștepta un tovarăș.

Sastisit să tot aștepte, s-a revoltat:

— Dar nu-mi mai aduceți odată mâncarea?

I-au zis că așteptau să-i sosească tovarășul, ca să-l servească. Iar el:

— Tovarășul meu e corbul ăsta.

Nedumeriți, hangiii l-au iscodit:

— Și cu ce se îndeletnicește corbul ăsta?

— E ghicitor, a zis Juan Nătângul, și ghicește tot ce ați vrea să știți.

I-au cerut corbului să spună ceva, iar Juan Nătângul și-a trecut mâna peste el de la cap la coadă, iar corbul a croncănit.

— Ce ți-a spus? l-a iscodit hangița.

— Păi, a răspuns Juan Nătângul, că la ușa din față sunt trei firfirici.

Hangița s-a dus și-a cotrobăit pe lângă ușă, până ce a dat de cei trei firfirici, apoi, uimită, s-a întors și i-a zis lui Juan Nătângul:

— Vinde-mi mie corbul.

Fără să-i răspundă, Juan Nătângul și-a mai trecut o dată mâna peste trupul corbului, care a croncănit iar.

— Dar acum? a întrebat hangița. Acum ce-a mai zis?

— Păi, a răspuns Juan Nătângul, că jos, sub scară, sunt doi firfirici.

Hangița s-a dus acolo și i-a găsit pe loc. S-a întors imediat, și mai uimită, zicând că trebuia să-i vândă corbul. Dar Juan Nătângul și-a mai trecut o dată, în tăcere, mâna peste trupul corbului, care a croncănit iar.

Hangița a vrut din nou să afle ce zisese corbul, iar Juan Nătângul i-a răspuns că la capătul de sus al scării mai erau doi firfirici. De cum s-a dus, hangița i-a și găsit, așa că i-a zis:

— Ce mai, trebuie să-mi vinzi corbul, că ți-oi da pe el orice vei vrea.

Juan Nătângul i-a cerut pe el o mie de firfirici; zis și făcut: i-a băgat în traistă, i-a lăsat corbul și s-a întors la el în sat. Când a ajuns, a pus să fie chemați cu mic, cu mare și, când s-au strâns cu toții, i-a zis nevesti-sii să-și întindă șorțul și a aruncat în el cei o mie de firfirici, spunându-le că atâta luase pe pielea boului la Madrid.

Văzând una ca asta, toți consătenii și-au omorât boii, i-au jupuit și s-au dus la Madrid să le vândă pieile, dar, după ce le-au vândut, abia de-au avut cu ce-și plăti drumul înapoi. Cu toții s-au întors în sat foarte mânioși, spunând că aveau să-l omoare pe Juan Nătângul. Nu l-au ucis, dar au intrat la el în casă și s-au răhățit peste toate de sus până jos.

A doua zi, Juan Nătângul a strâns tot rahatul într-un sac și s-a dus să-l vândă la Madrid. De cum a ajuns, a pus sacul în ograda unui han și s-a dus să-și facă treburile; estimp, a intrat acolo o turmă de porci, care au mâncat tot rahatul. Când s-a întors, Juan Nătângul le-a spus stăpânilor că porcii lor îi mâncaseră tot ce-avea în sac, unde era ceva nespus de prețios; erau gata să se încaiere când, mijlocind cineva între ei, s-au învoit să-i plătească o mie de firfirici pentru pierderea sacului, iar el s-a întors în sat.

De cum a ajuns în sat, a pus să se bată clopotele, ca să se adune cu mic, cu mare, și, când s-au strâns cu toții, i-a zis nevesti-sii să-și întindă șorțul și a aruncat în el cei o mie de firfirici, spunându-le că atâta luase pe sacul cu rahat la Madrid.

Văzând una ca asta, consătenii lui au strâns tot rahatul pe care l-au putut găsi, l-au pus în saci și s-au dus să-l vândă la Madrid. Și au umblat pe uliță, întrebând dacă voia cineva să cumpere rahat, până ce potera i-a oprit și le-a tras o bătaie bună. Și s-au întors cu toții în sat, jurând să se răzbune pe Juan Nătângul.

Dar acesta s-a pitit, ca să nu-l găsească, iar vecinii au hotărât să-i dea foc la casă. Atunci Juan Nătângul a strâns cenușa și a anunțat că se duce s-o vândă la Madrid. De cum a sosit, s-a dus la un giuvaiergiu, a cumpărat de la el câteva odoare și le-a pus la gura sacului, în cenușă, apoi s-a așezat pe-o bancă; tocmai atunci a trecut un boier și i-a zis:

— Ce ai, omule, acolo în sac?

Juan Nătângul i-a răspuns că ținea multe giuvaieruri în cenușă, ca să nu le piardă. Iar boierul i-a cumpărat sacul pe o mie de firfirici.

Când s-a întors în sat, a adunat iar toți sătenii și a aruncat altă mie de firfirici în șorțul nevesti-sii, spunând că atât îi dăduseră la Madrid pe cenușă. Drept urmare, consătenii s-au dus și și-au dat foc la case, apoi au plecat la Madrid să vândă cenușa; cum n-au putut vinde nimic, s-au întors cu toții, amenințând că de astă dată aveau să-l ucidă pe Juan Nătângul.

L-au prins și l-au băgat într-un sac, vrând să-l arunce în râu. Dar, cum mai aveau și altele de făcut, au legat sacul de-un copac de lângă mal, cu gândul să se întoarcă să-l arunce în apă după ce-au să și le termine. Din sacul legat de copac, Juan Nătângul a început să strige:

— N-o iau de nevastă! Nici dacă-i bogată și prințesă, n-o iau!

S-a nimerit să treacă pe acolo un păstor cu turma și, auzindu-i strigătele, i-a zis că el da, s-ar însura cu o prințesă frumoasă și bogată, și atunci Juan Nătângul i-a spus că el aștepta să fie dus la ea și, dacă voia, puteau face schimb. Așa că păstorul l-a dezlegat și s-a băgat în sac, iar Juan Nătângul a plecat cu oile.

Sătenii s-au întors şi au aruncat sacul în râu. Dar, când s-au întors în sat, au dat de Juan Nătângul, care venea cu oile, şi i-au zis:

— Asta-i bună! Parcă te-am aruncat în râu! De unde vii cu oile astea?

Şi Juan Nătângul le-a răspuns:

— Păi, geme râul de ele. Iar de mă aruncaţi şi mai în adânc, găseam şi mai multe.

Auzindu-l, oamenii s-au întors la râu şi au început să se arunce în apă; şi, ori de câte ori unul gâlgâia, înecându-se, ceilalţi îl întrebau pe Juan Nătângul:

— Ce zice? Ce zice?

Iar Juan Nătângul le răspundea:

— Să vă aruncaţi în apă, că mai sunt multe oi.

Şi toţi s-au aruncat în apă şi au murit înecaţi.

14. Apa galbenă

nui bărbat, ajuns rege încă din fragedă tinereţe, îi căzuse cu tronc fiica unuia dintre paznicii pământurilor ce ţineau de palat. Paznicul acela vieţuia într-o casă din grădinile palatului, pe lângă care regele obişnuia să se plimbe, în nădejdea de a o întâlni pe fata iubită, pe care însă nu izbutea niciodată s-o vadă singură, trebuind să se mulţumească doar cu privitul ei şi al celorlalte două surori ale codanei, prin puţinele locuri libere rămase în gardul viu şi stufos care înconjura casa. Aşa treceau zilele, iar regele era ba neliniştit, ba melancolic.

Odată, când ardea gazul, privind prin gardul viu, regele le-a văzut pe tustrele fiicele paznicului stând în uşa casei şi cosând liniştite. A ciulit urechea şi le-a putut auzi vorbind:

— Ah, ce mult mi-ar plăcea să mă pot mărita cu un tânăr chipeş, care să fie brutar, căci aş avea toată viaţa pâine pentru mine şi copiii mei, a spus cea mai mare dintre surori.

— Mie, a spus cea mijlocie, mi-ar plăcea să mă mărit cu un bucătar tânăr şi chipeş, fiindcă aş avea toată viaţa pâine şi bucate.

Şi atunci a auzit-o spunând şi pe cea mai mică, aceea pe care o iubea:

— Păi, eu nu vreau aşa bărbat, căci aş vrea să mă mărit cu regele – şi o spunea ştiind că aşa ceva nu era cu putinţă.

Auzind-o, regele a dat ocol gardului viu din spatele căruia le privea, a venit în faţa fetelor şi le-a zis:

— V-am ascultat dorinţele şi, dacă vreţi, am să fac trei nunţi la palat. Tu, a spus, adresându-se celei mai mari, ai să-l iei de bărbat pe brutarul meu; tu, a spus, adresându-se celei mijlocii, pe bucătarul meu; iar tu, a adăugat, adresându-se celei mai mici, ai să te măriţi cu mine, fiindcă eu sunt rege şi tu, aleasa inimii mele.

Cele trei fiice ale paznicului şi-au zis în sinea lor, deşi li s-a părut foarte chipeş şi elegant, că era probabil unul dintre slujitorii regelui, aşa că şi-au râs de el, dar tocmai atunci a sosit tatăl lor, care l-a recunoscut pe rege, şi tustrele au priceput că adevăr le grăise.

Aşa că s-au măritat tustrele, foarte vesele şi mulţumite. Dar, nu după multă vreme, pizma a început să se cuibărească în inima surorilor mai mari, până când, din această pricină, au ajuns s-o urască de moarte pe cea mică.

Vreme trece, vreme vine, şi, chiar când să se împlinească un an de la nunţile lor, regina a dat naştere unui băieţel. Cele două surori, a căror pizmă nu făcuse decât să crească fără preget, au profitat de o neatenţie şi au furat băieţelul, l-au

pus într-un coşuleţ şi l-au aruncat în râu, nădăjduind ca acesta să moară înecat. În locul lui, i-au arătat regelui un coşuleţ frumos împodobit, cu un căţelandru înăuntru, şi i-au spus că era fiul surorii lor.

Deşi o iubea nespus, regele s-a necăjit într-atât, că a vrut s-o alunge pe regină, dar sfetnicii l-au convins să se răzgândească, deoarece nu ştiau ce semn era un asemenea copil. Aşa că regele a hotărât să aştepte şi s-a împăcat cu regina.

Estimp, coşuleţul cu băieţelul a plutit pe râu în jos până la o răstoacă, unde a dat de el un paznic de-al regelui, care trăia departe de palat. Şi cum paznicul îşi dorea un prunc, căci nevastă-sa era stearpă, l-a luat şi l-a dus acasă, unde femeia l-a primit cu mare bucurie, aşa că au hotărât să-l crească ei şi să nu spună nimănui cum îl găsiseră.

Dar regina a rămas iar grea. Surorile ei, care o urau şi mai mult fiindcă planul nu le ieşise după nădejdi, au hotărât să facă aşijderea, încredinţate că de astă dată are să le meargă, aşa că au înlocuit băieţelul cu un pui de pisică nou-născut şi i l-au dus regelui. Regele s-a mâniat şi mai abitir, vrând s-o ucidă pe regină, dar sfetnicii i-au zis iar să n-o facă, deoarece natura era uneori extraordinară, iar acea întâmplare li se părea şi mai misterioasă decât prima, aşa că trebuia să aştepte cel puţin încă o dată înainte de a hotărî dacă regina era sau nu vinovată. Deşi fără voia lui, regele a încuviinţat.

Ca şi prima oară, surorile au aruncat băieţelul cu coşuleţ cu tot în acelaşi râu, şi l-a găsit acelaşi paznic care, luându-l drept un dar al cerului, s-a grăbit să-l ducă nevestei, ca să-l crească; şi aşa s-au trezit cu doi fii.

Dar regina a rămas din nou grea şi peste un an a născut o fetiţă. Surorile n-au avut vreme şi, negăsind niciun căţel şi nicio pisicuţă cu care s-o înlocuiască, aşa cum făcuseră cu frăţiorii ei, au pus în leagănul fetiţei o bucată de plută unsă cu sânge, iar pe ea au aruncat-o în alt coşuleţ. Acelaşi paznic a găsit-o şi pe ea şi, văzând că era fetiţă, s-a grăbit s-o ducă nevestei, nebun de fericire, ca s-o crească şi pe ea.

Estimp, regele, care n-a mai vrut să asculte de sfetnici, a poruncit să se facă o cuşcă de fier, a închis-o acolo pe regină şi a poruncit ca, pe timpul zilei, cuşca să stea la poarta palatului, pentru ca toţi cei ce intrau ori ieşeau din palat s-o batjocorească, aruncându-i de-ale gurii ca animalelor, iar pe timpul nopţii s-o ţină la grajduri.

Vreme trece, vreme vine, şi copiii au crescut în casa paznicului care îi salvase, dar nici el, nici nevasta lui n-au spus niciodată nimic despre ei, aşa că toată lumea îi credea copiii lor adevăraţi. Dar paznicul a murit, iar nevasta lui a trebuit să se mute într-o casă mai depărtată şi mai mică, şi ea tot a regelui, chiar în streaşina codrului. Iar când fata s-a făcut de cincisprezece ani a murit şi mâne-sa, iar cei trei copii au rămas orfani. Fata a luat frâiele casei, ocupându-se de toate, iar fraţii aduceau bani, de pe urma uneori a vânatului, alteori a muncii cu ziua, ca să-şi poată duce traiul.

Până ce, într-o zi, în lipsa fraţilor ei, o babă s-a apropiat de casă şi a intrat în vorbă cu fata; iar la sfârşit i-a spus:

— Nu veţi fi fericiţi până n-o să aveţi trei lucruri: apa galbenă, pasărea vorbitoare şi pomul cântător.

Când i s-au întors fraţii, fata le-a repetat, zăpăcită şi buimacă, spusele babei. Cel mai mare i-a spus că şi ei întâlniseră o babă, care intrase în vorbă cu ei, iar la sfârşit le dăduse o oglindă şi un cuţit, atrăgându-le luarea-aminte că, atunci când ori cuţitul se păta cu sânge, ori oglinda se aburea, însemna că stăpânul ei era la mare primejdie.

Fratele cel mare a hotărât să plece în căutarea celor trei lucruri despre care vorbise baba şi, pornind la drum, a lăsat cuţitul fraţilor lui şi s-a afundat în codru.

A mers ce-a mers, zi de vară până-n seară, până ce a văzut un monah stând în uşa unui schit şi s-a gândit să-l întrebe dacă nu cumva ştia unde erau apa galbenă, pasărea vorbitoare şi pomul cântător. Schivnicul i-a zis că da, ştia, dar că toţi cei care le căutau cădeau, până la urmă, sub puterea unei vrăji şi nu se mai întorceau nicicând.

Fratele cel mare i-a zis că le voia cu orice preţ, aşa că schivnicul i-a dat o minge şi l-a povăţuit: ori de câte ori va vedea că drumul o lua la vale, s-o lase să se ducă de-a dura, că ea avea să se oprească drept în faţa unui munte, iar el să urce pe munte şi să nu întoarcă niciodată privirea în urmă.

Flăcăul a luat mingea şi, de cum a văzut că drumul o lua la vale, a urmat povaţa schivnicul, a început să urce muntele, dar, la jumătatea urcuşului, a auzit că-l striga cineva, a întors capul şi a împietrit.

Sora şi fratele lui stăteau cu ochii pe cuţit şi, brusc, au văzut cum se umplea de sânge. Atunci fratele mijlociu a spus:

— Asta-i, fratele nostru mai mare e în primejdie, plec să-i dau ajutor.

A dat oglinda surorii şi a plecat prin pădure.

A mers ce-a mers, zi de vară până-n seară, a ajuns la schit şi l-a întrebat pe schivnic ca şi frate-său, iar acela i-a dat altă minge şi aceleaşi poveţe, dar băiatul a păţit la fel ca frate-său, împietrind la rândul lui.

Deodată, sora lor, care se tot privea în oglindă, a văzut-o cum se aburea şi se tulbura, şi a priceput că şi fratele mijlociu era în primejdie, aşa că a hotărât să plece şi s-a afundat în pădure.

Când a ajuns la schit, l-a întrebat pe monah:

— N-ai văzut tălică trecând pe-aici doi flăcăi care arătau aşa şi aşa?

Iar schivnicul i-a răspuns:

— Doi flăcăi ce căutau apa galbenă?

— Ăştia-s, a răspuns ea.

— Păi, amândurora le-am spus ce-ţi spun şi ţie, să iei mingea asta şi, ori de câte ori ai să vezi că drumul o ia la vale, dă-o de-a dura, că singură are să stea în loc în faţa unui munte; atunci urcă muntele şi nu întoarce capul înapoi, fiindcă în vârful lui stă pasărea vorbitoare şi numai când ai să-ţi pui mâna pe capul ei ai să poţi privi înapoi fără primejdie.

Fata i-a cerut o cârpă, ca să-şi acopere urechile, şi a pornit la drum, făcând tot ce-o povăţuise schivnicul. Cum îşi băgase bucăţele de cârpă în urechi, n-a auzit glasurile care o strigau, aşa că a ajuns în vârful muntelui, unde a văzut o pasăre şi a pus mâna pe capul ei. Atunci pasărea i-a vorbit:

— O femeie trebuia să mă ia! a zis.

Iar fata a mângâiat-o dulce şi i-a vorbit cu răsfăţuri, apoi a întrebat-o de apa galbenă şi pomul cântător, iar pasărea, mulţumită, i-a spus unde erau şi i-a zis că, dacă îşi uda cu apă galbenă fraţii împietriţi, vraja avea să se risipească.

Codana a rupt o creangă din pomul cântător, a umplut urcioraşul pe care îl avea la ea cu apă galbenă, a muiat creanga în el şi cu ea a stropit pietrele şi şi-a scos fraţii de sub puterea vrăjii. S-au întors tustrei acasă, nespus de mulţumiţi, şi au înfipt creanga în pământ. Iar ea s-a prins şi a început să crească, şi din fiecare frunză nouă care răsărea se auzeau cântece, ca şi cum pomul era plin de păsărele.

A doua zi, cei doi fraţi s-au dus la vânătoare, ca să aibă de-ale gurii, şi s-au întâlnit cu regele, dar n-au ştiu cine era, că nu-l mai văzuseră nicicând, atât de departe trăiseră de lume.

Au stat la taclale cu el, iar lui i-au plăcut atât de mult flăcăii, că i-a poftit la masă la palat. Tinerii i-au mulţumit din toată inima, dar i-au zis că nu-şi puteau lăsa sora singură, aşa că regele a spus:

— Păi, să vină şi ea.

S-au dus s-o cheme la masă cu regele. Intrând în palat, au văzut o cuşcă şi în ea o femeie şi li s-a făcut milă de ea, dar din prudenţă n-au vrut să întrebe nimic. După masă, regele le-a arătat palatul şi grădinile, iar la despărţire ei l-au implorat pe rege să ia masa la ei acasă, ca să se revanşeze cumva, iar el s-a învoit cu plăcere. La plecare, au văzut-o iar pe femeia din cuşcă şi li s-a strâns inima.

Aşa că s-au întors acasă şi au început să se socotească ce bucate să-i servească regelui, dar, tot vorbind, au auzit pasărea vorbitoare spunând:

— Păi, castraveţi umpluţi cu perle.

— Ce zici? au iscodit-o ei, uluiţi.

— Păi, castraveţi umpluţi cu perle.

— Şi unde să găsim noi perle? au iscodit-o.

Iar pasărea le-a spus:

— La rădăcina pomului cântător veţi găsi o cutiuţă doldora de perle.

Au căutat-o şi, într-adevăr, acolo era.

Iar a doua zi a sosit regele, însoţit, după obicei, de câţiva sfetnici. S-au aşezat cu toţii la masa pusă cu mare grijă de fraţi, iar fata a adus primul fel: castraveţii. Regele a rupt unul şi, văzând perlele, l-a arătat sfetnicului, spunând cu glas tare:

— Unde s-a mai văzut să mănânci castraveţi cu perle?

Iar pasărea vorbitoare a spus atunci:

— Şi unde s-a văzut femeie care să nască un câine, o pisică şi un dop?

Toţi au fost nespus de miraţi auzind aşa ceva; iar regele a spus:

— Dar nu asta a născut regina?

Iar pasărea a spus din nou:

— Ai în faţa ta cei trei copii.

Auzindu-i spusele, codana a întrebat-o pe pasăre:

— Păi, nevasta paznicului nu era mama noastră?

Iar pasărea a lămurit-o:

— Mama voastră adevărată e femeia din cuşcă, adevărata regină; dar surorile ei, pizmuind-o că se măritase mai bine ca ele, au pus în locul fiecăruia dintre voi un căţelandru, un pisic şi o bucată de plută, iar pe voi v-au aruncat cu coşuleţul în râu.

Atunci regele s-a ridicat, şi odată cu el şi sfetnicii, nespus de uimiţi de cele auzite, iar regele i-a îmbrăţişat pe tustrei fraţii, tare bucuros să afle că cei trei copii ai lui trăiau; şi-a trimis pe loc sfetnicii la palat, s-o scoată pe regină din cuşcă şi s-o anunţe că avea să vină cu copiii lor, aşa că nădăjduia să fie iertat. Totodată, le-a poruncit să le ia pe cele două surori şi să le închidă în cuşca unde stătuse regina. Apoi şi-a îmbrăţişat iar copiii, cu lacrimi în ochi, şi s-au întors cu toţii la palat, unde au trăit fericiţi, aşa cum prezisese baba.

15. Ciocârlia salvatoare

n bărbat, a cărui familie, pizmuită de toţi pentru dragostea ce-şi purtau membrii ei şi pentru cât de bine le mergea, şi-a pierdut, din nefericire, nevasta ; a rămas văduv cu un fiu de-acuma flăcău în toată puterea cuvântului şi o fiică de doisprezece ani. Şi-a dat iute seama că nu putea şi să-şi vadă de treburi, şi să aibă grijă de casă, aşa că a hotărât să-şi ia o chelăreasc, văduvă şi ea şi cu o fată, tot de doisprezece ani.

Dar n-a trecut mult şi tatăl a murit, iar cei doi copii au rămas în grija chelăresei, alături de fiica ei. Cum nu le venea prea la îndemână, fratele i-a zis într-o zi surorii lui :

— M-am gândit să plec de-acasă, să-mi caut de lucru ; după ce-am să fac avere, o să trimit după tine ; şi ai să stai cu mine, fiindcă aici nu ne prea înţelegem cu chelăreasa asta, care nu ne iubeşte nici pe tine, nici pe mine.

Deşi nu i s-a părut rea ideea, fetiţa n-a putut totuşi să-şi stăvilească lacrimile, întrebându-se ce-o să se aleagă de ea cât avea să fie plecat fratele ei. Pe când plângea, s-a deschis brusc fereastra odăii ei şi a intrat în zbor o ciocârlie ; iar după ea s-a arătat la fereastră o zână, care i-a spus fetiţei :

— Nu te teme că fratele tău va lispi. Caută o colivie frumoasă pentru ciocârlie şi ţine-o aici cu tine, că ea are să te prevină de toate primejdiile şi are să-ţi dea ajutor oricând vei avea nevoie. Aşa că lasă-ţi fratele să plece, iar el să-şi amintească necontenit că tu ai trei daruri de la Dumnezeu.

Încurajată, fetiţa a cumpărat pentru ciocârlie cea mai frumoasă colivie pe care a găsit-o. A doua zi, fratele a pornit la drum, iar fetiţa şi-a luat rămas-bun de la el, în ciuda îngrijorării.

Băiatul a tot mers, până a ajuns la un oraş. Acolo locuia regele, iar el s-a dus la palat, hotărât să ceară o audienţă, dar, când l-a văzut pe rege, a observat că era de-o vârstă cu el. L-a rugat cu mare râvnă să-i dea de lucru la palat, iar regele, pe care flăcăul îl înveselise, i-a spus că va face tot ce va putea ca să-i găsească o slujbă. Dar, povestindu-i totul maică-sii, ea l-a lămurit că n-aveau ce muncă să-i dea flăcăului şi i-a propus să-i afle una pe lângă palat, cum ar fi, de pildă, să îngrijească de curcani. Şi băiatul s-a făcut curcănar.

Pentru că-l plăcuse, regele se ducea să stea la taifas cu flăcăul lângă curcani. Cum îi plăcea flăcăul tare mult, a vorbit iar cu maică-sa, regina :

— Adevărul e că flăcăul e foarte simpatic şi vesel, şi mi-ar plăcea să-i dau o muncă mai bună.

Iar mama, văzând cât de mult sporovăiau unul cu altul, i-a zis:

— Foarte bine, o să ţi-l numim aghiotant de plimbare, aşa că are să-ţi ţie tovărăşie ori de câte ori ai să ieşi, şi veţi putea sporovăi despre toate câte vă înveselesc.

Zis şi făcut; de atunci, regele şi flăcăul ieşeau seară de seară împreună.

Într-un amurg, hoinărind prin grădinile palatului, regele l-a iscodit:

— Ia ascultă, tu eşti logodit?

— Nu, stăpâne, a răspuns flăcăul. Dar domnia ta? Eşti logodit?

— Nici eu, a răspuns regele. Şi nici n-am s-o fac până n-am să găsesc fata cu trei daruri de la Dumnezeu.

Amintindu-şi atunci de vorbele zânei, flăcăul i-a zis regelui:

— Păi, le are soru-mea.

— Cum adică? s-a mirat regele. Chiar acum am să trimit un răvaş, poruncindu-i să vină aici.

Aşa s-a făcut, dar, ajungând la casa unde stătea fata, olăcarul regelui a dat răvaşul chelăresei, iar aceasta, deschizând-o şi citind-o, i-a zis fiică-sii:

— Mâine plecăm tustrele la palat, că aşa dă poruncă regele. Dar, la sosire, eu am să spun că tu eşti fata căreia regele i-a poruncit să vină, şi tu ai să te măriţi cu el. Între timp, să faci tot ce ţi-oi spune.

A doua zi, au plecat tustrele la oraş. Au mers ce-au mers, zi de vară până-n seară, când femeia s-a oprit la un pod de pe un râu cu ape foarte mari şi le-a chemat pe fete să vadă cum curgea apa; fetiţa, care nu se despărţea de ciocârlie, a pus colivia jos, ca să poată privi, şi, pe când se uita, aplecată peste margine, femeia i-a făcut semn fiică-sii, au aruncat-o împreună în râu, au luat colivia şi bulendrele şi şi-au văzut de drum.

Au ajuns în sfârşit la palat, chelăreasa, fiică-sa şi ciocârlia din colivie. Regele le-a ieşit în întâmpinare, împreună cu flăcăul, iar fata chelăresei, povăţuită de mumă-sa, l-a îmbrăţişat ca şi cum i-ar fi fost cu adevărat soră, iar când el, uimit, voia să întrebe de propria-i soră, a auzit-o pe ciocârlie spunându-i în şoaptă:

— Tu să taci! Tu să taci!

Iar flăcăul a tăcut, dar a rămas trist şi gânditor.

Regele i-a lăsat singuri pe chelăreasă şi pe flăcău şi s-a dus cu fata să-i arate palatul. Flăcăul a vrut s-o ia la întrebări, dar ciocârlia l-a povăţuit iar:

— Tu să taci! Tu să taci!

Chiar atunci regele îi arăta odăile fetei, iar în odaia unde era o măsuţă cu oglindă i-a spus:

— Şi acum de ce nu plângi niţel?

Mirată, fata chelăresei i-a răspuns:

— Dar de ce să plâng, dacă nu-mi vine?

Iar regele i-a spus:

— Atunci spală-te pe mâini, că poate ţi le-ai murdărit pe drum.

Fata s-a spălat pe mâini, dar nu s-a întâmplat nimic.

Mirat, regele i-a mai spus:

— Şi acuma, piaptănă-te.

Fata şi-a pieptănat părul cu un pieptene de pe măsuţă, dar tot nimic.

Văzând aşa ceva, regele s-a înfuriat, s-a întors cu fata în salonul unde aşteptau chelăreasa şi flăcăul, şi-a chemat slujitorii şi le-a poruncit:

— Aceste femei vor rămâne închise în palat până am să le hotărăsc soarta. Cât despre escrocul ăsta prefăcut, a zis, uitându-se la flăcău, îl veţi atârna de picioare chiar de-o creangă din pomul sub care m-a mînţit.

Chiar când să protesteze, ciocârlia i-a spus din nou în şoaptă:

— Tu să taci! Tu să taci!

Şi flăcăul a tăcut din nou.

Dar iată ce păţise biata soră-sa, cea adevărată, vreau să zic. Căzuse în râu, împinsă de chelăreasă şi de fie-sa, se lăsase purtată de curent până ce se putuse agăţa de nişte tufe care creşteau la un cot al apei şi, apucându-se de ele, izbutise să ajungă pe mal.

Un păstor care umbla prin împrejurimi o zărise pe mal udă şi plină de vânătăi şi voise să afle dacă fata căzuse în râu, iar ea îi povestise adevărul, că fusese aruncată de pe pod. Iar păstorului i se făcuse milă de ea şi o dusese în bordeiul lui, ca să se poată usca.

De cum văzuse venind o fată atât de frumoasă, muierea păstorului, geloasă foc, se supărase tare pe bărbatu-său, dar fata o liniştise:

— Pentru Sfântul, nu te supăra, că plec să-mi caut adăpost în altă casă.

Dar era atât de singură şi ostenită, că nu-şi putuse stăpâni lacrimile; de cum s-a pus fata pe plâns, a început să plouă fără nori, iar ploaia se înteţea odată cu plânsul ei, aşa că fetiţa păstorului i-a zis maică-sii:

— Mamă, n-o lăsa să plece, că plouă cu găleata.

Auzind-o, codana s-a oprit din plâns, şi pe loc s-a oprit şi ploaia. Şi, cum toţi se liniştiseră, fata i-a spus nevestei păstorului:

— Cu îngăduinţa ta, mă spăl niţel şi mă pieptăn, apoi plec.

Dar, în vreme ce se spăla pe mâini, în apă înfloreau trandafiri; iar când se pieptăna, în apă îi cădeau perle din păr.

Văzând una ca asta, nevasta păstorului a crezut-o o sfântă coborâtă din cer şi a rugat-o să rămână la ei.

Aşa că fata a rămas în bordeiul păstorului şi, dimineaţa, când ea se pieptăna, femeia culegea o grămăjoară de perle, cu care curând a umplut o pungă, aşa că i-a zis bărbatului:

— Ce-ar fi să mergem la oraş, unde aş putea vinde perlele, şi am putea trăi mai bine?

Zis şi făcut; şi au câştigat atâtea parale, că au hotărât să se mute la oraş; iar acolo au închiriat o casă frumoasă, chiar în faţa palatului regal.

Fetei îi plăcea să iasă în pridvorul cel mare să brodeze. Într-o zi, a zărit un slujitor care scotea în tindă colivia cu ciocârlia ei şi, bucurându-se, i-a zis:

— Bună ziua, ciocârlie frumoasă, mi-ai lipsit tare mult.

— Bună ziua, mândro, a răspuns ciocârlia.

— Ştii, oare, unde-a nimerit fratele meu? a iscodit-o codana.

— Atârnă de-o creangă a unui pom din palat, a răspuns ciocârlia.

— Vai de mine şi de bietul meu frate! s-a necăjit fata, şi, punându-se pe plâns din tot sufletul, imediat a început să plouă, şi s-a ivit un slujitor care a luat în graba mare ciocârlia din tindă.

Aşa se întâmpla zi de zi, până ce sluga, intrând la bănuieli, de cum a scos ciocârlia în tindă, s-a şi pus pe spionat din spatele unei jaluzele; când a văzut de

ce începea să plouă, a luat colivia în casă şi s-a dus să-i spună regelui. Regele a căzut pe gânduri, dar până la urmă a poruncit să vină slujitorul şi l-a trimis la casa codanei, s-o invite la masa lui.

De cum a sosit fata la palat, regele şi regina mamă s-au pus la masă cu ea. În toiul prânzului, regele a cerut ciocârlia şi a întrebat-o pe codană:

— Ce vă tot spuneţi tu şi ciocârlia asta când e scoasă în tindă?

Fata i-a spus şi, mâhnită, s-a pus pe plâns; imediat a început să plouă.

Regele a poruncit ca flăcăul să fie dat jos din pom şi adus în faţa lor. De cum a intrat în sufragerie, fraţii s-au recunoscut şi s-au îmbrăţişat cu mare bucurie. Atunci regele a poruncit unui slujitor:

— Adu-mi un lighean şi un ştergar!

Când sluga i le-a adus, regele i le-a întins fetei, iar fata s-a spălat pe mâini, şi în apă au înflorit trandafiri.

Regele abia îşi putea ascunde bucuria, dar s-a ridicat totuşi de la masă şi a rugat-o pe codană să-l însoţească în odaia cu masa de toaletă; ajunşi acolo, i-a spus:

— Acum ia un pieptene şi piaptănă-te.

De cum a început să se pieptene, din păr au început să-i curgă perle.

Regele nu şi-a mai putut ascunde bucuria şi, întorcându-se în sala unde aşteptau regina mamă şi flăcăul, i-a spus maică-sii:

— Mamă, ea îmi va fi soaţă, căci are cele trei daruri de la Dumnezeu.

Peste câteva zile, au făcut nunta, iar fratele a rămas la palat, ca prinţ. Păstorul şi nevasta lui au intrat în slujba regelui şi li s-a dat o căsuţă frumoasă chiar în grădinile palatului. Cât despre chelăreasă şi fiica ei, regele le-a alungat din regat şi niciodată nu s-a mai auzit de ele.

16. Păpuşa din cofeturi

fost odată ca niciodată un rege care n-avea decât o singură fiică. Odată, regele, regina şi prinţesa au întâlnit o ţigancă în împrejurimile palatului, pe unde obişnuiau să se plimbe în fiecare seară, iar femeia s-a oferit să-i ghicească prinţesei viitorul. Tustrei s-au învoit, veseli, dar, după ce s-a uitat în palma prinţesei, ţiganca le-a spus să aibă mare grijă de fată când va împlini optsprezece ani, fiindcă tocmai în acea zi avea să fie ucisă.

Vreme trece, vreme vine, iar regele şi regina erau tot mai îngrijoraţi, căci îşi aduceau aminte de prezicerea ţigăncii, aşa că au hotărât s-o trimită pe prinţesă la un castel pe care îl aveau hăt în inima codrului, sub îngrijirea unei doici care avea o fată de aceeaşi vârstă cu a lor.

Doica, fata ei şi prinţesa trăiau în castel mulţumite, fără nicio grijă, timpul trecea, şi ziua când prinţesa trebuia să împlinească optsprezece ani era tot mai aproape. Într-o zi, de la o fereastră din castel, prinţesa a zărit cum dintr-o peşteră aflată nu prea departe ieşeau patru bărbaţi, şi s-a gândit să afle ce făceau acolo. N-a mai stat pe gânduri şi, fiind neastâmpărată, fără ruşine şi cu mintea cam năstruşnică, a căutat o funie, a coborât cu ajutorul ei pe fereastră până pe pământ şi s-a dus drept spre peşteră.

De cum a intrat acolo, a văzut că înăuntru nu era decât un tânăr, care făcea de mâncare; în peştera aceea îşi duceau traiul nişte furi, iar flăcăul care pregătea de-ale gurii era fiul mai-marelui lor; fata a aşteptat ca flăcăul să iasă din peşteră, apoi a aruncat pe jos toată mâncarea pe care o gătise, uite-aşa, de neastâmpărată ce era, a răsturnat tot ce era în peşteră cu susul în jos şi s-a întors la castel.

Văzând cele întâmplate, unul dintre lotri s-a pus a doua zi la pândă în peşteră. Iar prinţesa i-a povestit ce făcuse celeilalte fete, fiica doicii, şi s-au gândit să se ducă împreună acolo; i-a atras totuşi luarea-aminte celeilalte ca nu care cumva să-i spună maică-sii vreo vorbă despre tot ce-i povestise.

Aşa că prinţesa şi fata doicii au ajuns la peşteră, unde le aştepta furul; le-a primit prietenos şi s-a oferit să le arate toată peştera. Prinţesa a bănuit pe loc că tâlharul avea intenţii rele, aşa că i-a zis:

— Cu cea mai mare plăcere, dar înainte, hai să punem masa şi să gustăm mâncarea pe care o aveţi aici.

Furul a pierdut vremea punând masa destulă vreme cât să poată ele fugi şi ajunge în goana mare la castel. Şi aşa l-au dus de nas.

Aşa că, a doua zi, a hotărât să rămână în peşteră chiar mai-marele peste lotri. Prinţesa a venit singură, iar el a tratat-o cu mare delicateţe şi i-a propus să-i arate întreaga peşteră, până în cotloanele cele mai ascunse, unde îşi păstrau comorile, dar ea, bănuindu-i şi lui intenţiile, a spus:

— Sigur că o s-o vedem, dar acum aş vrea să-ţi arăt castelul meu.

Tâlharul cel mare şi-a zis că era un bun prilej de a cunoaşte castelul, unde s-ar fi putut întoarce la furat, aşa că a hotărât s-o însoţească. Cum prinţesa intra şi ieşea fără ştirea paznicilor şi a slujitorilor, când a ajuns în faţa castelului, a început să urce pe funie şi i-a zis furului s-o urmeze; lotrul a început să urce în spatele ei, dar, când a ajuns la fereastră, prinţesa a tăiat funia şi a fost vai de capul lui, căci s-a întors târâş-grăpiş la peşteră, jurând să se răzbune pe fată.

Prinţesa s-a îmbrăcat în doftor şi s-a dus la peşteră să-şi ofere serviciile. Şi, cum mai-marele lotrilor era plin de lovituri, a poftit-o să intre imediat. A cerut să fie lăsată singură cu el şi l-a frecat atât de tare cu urzici, că era să-l lase numai răni în carne vie. Iar la plecare i-a spus:

— Eu sunt Roza Verde, ca să mă ţii minte!

După câteva zile, prinţesa s-a îmbrăcat în bărbier şi s-a dus la intrarea în peşteră să-şi ofere serviciile. Şi, cum mai-marele tâlharilor nu se dăduse jos din pat de câteva zile bune şi îi crescuse barba, au poftit-o să intre. Iar prinţesa l-a săpunit, a deschis un brici ciobit şi i-a umplut faţa de tăieturi. Iar la plecare i-a spus:

— Eu sunt Roza Verde, ca să mă ţii minte!

După o săptămână, a sosit şi ziua când prinţesa împlinea optsprezece ani, iar părinţii s-au dus s-o ia, ca s-o ţină sub pază la palat, pe care l-au înconjurat cu paznici. Tocmai atunci a sosit la poarta palatului mai-marele furilor, îmbrăcat în cavaler, şi a anunţat că voia să se însoare cu prinţesa. Părinţii au chemat-o, iar ea, recunoscându-l, a spus că şi ea voia să-l ia de bărbat. Iar capelanul castelului i-a cununat pe loc.

Ştiind că mai-marele peste furi venise ca să se răzbune pe ea şi neavând încredere în el, prinţesa i-a poruncit cofetarului de la palat să-i facă o păpuşă din cofeturi aidoma ei; când să se culce, a pus păpuşa în pat, a legat-o cu o sfoară de cap, ca să spună da sau nu după voia ei, iar ea s-a pus să aştepte sub pat.

Apoi i-a strigat mai-marelui peste tâlhari:

— Poţi să intri!

Flăcăul a intrat, a închis uşa cu zăvorul, s-a apropiat de pat şi a zis:

— Îţi aminteşti, Roza Verde, cum ai împrăştiat bucatele prin peşteră?

Păpuşa a dat din cap cum că da.

— Îţi aminteşti, Roza Verde, cum m-ai aruncat pe fereastra castelului?

Păpuşa a dat din nou din cap cum că da.

— Îţi aminteşti, Roza Verde, cum m-ai frecat cu urzici?

Păpuşa a dat din nou din cap cum că da.

— Îţi aminteşti, Roza Verde, cum mi-ai umplut faţa de tăieturi de brici?

Păpuşa a dat pentru a patra oară din cap cum că da.

— Ei bine, acum ai să mori, dar păpuşa a dat din cap cum că nu.

Atunci mai-marele hoţilor şi-a scos jungherul de la cingătoare şi i l-a înfipt în inimă. Imediat a izvorât din ea un şuvoi de sirop, care l-a lovit pe flăcău drept în faţă, iar el, crezând că era sânge, a zis:

— Ah, Roza Verde! Nu ştiam că erai atât de dulce, acum mă căiesc că te-am omorât! Iartă-mă, Roza Verde! continua să plângă, cum nu se putea mai îndurerat.

Atunci prinţesa a ieşit de sub pat, s-a lipit de pieptul lui şi i-a spus:

— Eşti soţul meu şi, dacă mă ierţi pentru tot ce ţi-am făcut, şi eu te iert.

Flăcăul a zis că da, aşa că s-au îmbrăţişat din nou, au făcut pace şi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi.

17. Castelul Intri-şi-Nu-mai-leşi

fost odată ca niciodată un pescar care pleca zi de zi pe mare cu o bărcuţă, ca să-şi hrănească familia, căci nu trăiau decât din peştii pescuiţi de el. Într-o zi, a aruncat plasa şi, după o vreme, a scos doar un peştişor foarte mic, pe care l-a aruncat pe fundul bărcuţei. Dar peştele i-a vorbit:

— Ce-ai să faci cu mine? Nu vezi ce mic sunt? Aruncă-mă la loc în mare şi ai să vezi că anul ce vine am să fiu mult mai mare, şi ai să poţi lua parale bune pe mine.

Iar pescarul l-a aruncat în mare.

Peste un an, nici nu şi-a întins bine plasa chiar în acelaşi loc, că pescarul l-a şi prins iar, dar de astă dată era un peşte în toată firea şi de mai mare dragul. Iar peştele i-a zis:

— Uite ce-i, îţi dau un sfat: când ajungi acasă, fă din mine opt bucăţi: împarte capul în două şi dă-le muierii, alte două dă-le căţelei, alte două iepei, iar ultimele două, de la coadă, îngroapă-le în grădină.

De cum s-a întors acasă, pescarul i-a dat ascultare şi, când i-a sosit sorocul, căţeaua a născut doi pui aidoma, iapa a avut doi mânji tot aidoma, în grădină s-au ivit două spade aidoma, iar femeia pescarului a născut doi băieţi gemeni, pe care i-au botezat José şi Sejo.

A sosit şi ziua când, ajunşi flăcăi, gemenii au hotărât să plece în lume. Fiind deja bătrâni, părinţii voiau să plece întâi unul, iar abia la întoarcerea lui şi celălalt, dar n-a fost chip să-i convingă, aşa că au plecat împreună, fiecare cu câinele, calul şi spada lui. Înainte de plecare, tatăl le-a spus că, dacă vreodată se despărţeau, iar unul îşi vedea spada pătată cu sânge, atunci să ştie că frate-său era în primejdie şi să dea fuga în ajutorul lui.

Cei doi fraţi au umblat de colo până colo, au trecut prin aventuri de tot soiul, dar numai împreună. Până ce într-o zi s-au zăpăcit şi s-au pierdut într-un codru atât de întortocheat, încât, arunci când noaptea i-a învăluit în beznă, n-au mai avut habar unde erau. Mai mult, în întunecime s-au pierdut unul de altul şi, cu toate că încă se mai urmau după glasuri, la un moment dat nu s-au mai auzit unul pe celălalt, şi fiecare a trebuit să meargă pe drumul lui.

Iar în zorii zilei următoare, José a ajuns în faţa unul palat şi s-a gândit să bată în poartă, ca să ceară găzduire, căci nu dormise toată noaptea. Nimeni n-a răspuns bătăilor lui în poartă, şi, tocmai când se pregătea să caute vreo bortă prin care să se strecoare înăuntru, l-a strigat o femeie, probabil cineva care locuia prin apropiere, şi i-a zis:

— Domnule, nu intraţi, că ăsta-i un palat vrăjit din care nimeni nu mai iese după ce a intrat!

Dar nu era José flăcăul care să dea atât de uşor înapoi, aşa că imediat a forţat poarta cu spada şi a intrat, urmat de câine. Înăuntru era o prinţesă vrăjită care, văzându-l, a strigat înspăimântată:

— Nu te apropia, nenorocitule, că aici stă şarpele cu şapte capete, care o să te ucidă!

Chiar atunci şi-a făcut apariţia şi şarpele, iar José şi-a asmuţit câinele asupra lui; în timp ce şarpele se lupta cu câinele, el i-a tăiat rând pe rând cele şapte capete cu spada. Iar după aceea i-a tăiat şi cele şapte limbi şi le-a pus bine. De cum a murit şarpele, vraja ce pusese stăpânire pe prinţesă s-a risipit, şi ea i-a spus că voia să-l ia de bărbat. Dar José tot mai era dornic de aventuri, aşa că a rugat-o să amâne nunta până la întoarcerea lui, iar prinţesa s-a învoit şi s-a întors acasă, să-l aştepte în palatul părinţilor ei.

Între timp, s-a zvonit că şarpele murise, iar un prinţ, primul care îndrăznise să intre în palatul fermecat, îi băgase cele şapte capete într-un sac, venise să ceară mâna prinţesei, pentru că ucisese monstrul. Regele, care promisese mâna fetei sale celui ce avea să omoare şarpele, s-a învoit, dar prinţesa zicea că nu acela o eliberase.

Regele s-a mâniat, căci voia să se ţină de cuvânt, a obligat-o pe prinţesă să-l ia de bărbat şi a pregătit un banchet, ca să anunţe logodna. Chiar în toiul mesei, logodnicul a luat un hartan să-l mănânce, dar a apărut un câine care i l-a smuls şi a fugit cu el în goana mare. Iar prinţesa, care recunoscuse câinele, a strigat:

— Urmăriţi acest câine şi aduceţi-i stăpânul aici!

Zis şi făcut; l-au adus pe José în sufragerie, iar prinţesa l-a recunoscut imediat, dar n-a spus nimic. Iar regele i s-a adresat flăcăului:

— Prinţesa vrea să stai la banchetul pe care îl dăm în onoarea celui care a ucis şarpele cu şapte capete.

José s-a uitat la logodnic şi a întrebat:

— Acesta este? Şi cum dovedeşte că a făcut-o?

— Ce dovezi mai vrei decât cele şapte capete pe care ni le-a adus?

Dar José i-a întors vorba:

— Asta nu-i o dovadă. Că doar unde s-au mai văzut capete fără limbă?

Atunci au observat cu toţii că, într-adevăr, cele şapte capete nu aveau limbă.

— Mă rog, a întrebat regele, dar unde-s limbile?

Iar José le-a scos din buzunar şi le-a arătat:

— Aici sunt.

Atunci prinţesa a spus:

— Tată şi mamă, acesta-i flăcăul care a omorât şarpele şi a risipit vraja, şi cu el vreau eu să mă mărit.

L-au băgat la popreală pe logonicul mincinos, iar în locul lui l-au pus pe José, iar cei doi tineri şi-au jurat credinţă şi s-au luat fără nicio altă zăbavă. În dimineaţa de după nuntă, pe când se plimbau prin palat, José s-a uitat pe fereastră şi a iscodit-o pe prinţesă:

— Draga mea, ce-i acel castel frumos, care se zăreşte în depărtare?

Iar ea i-a răspuns:

— Vai şi-amar, dragostea mea, acela e castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi.

— Să ştii că mâine am să mă duc şi eu la acel castel, a spus José, care tot mai năzuia după noi aventuri.

În zadar a încercat prinţesa, mai întâi neliniştită, apoi cu lacrimi şi reproşuri, să-l împiedice să se ducă la castel, căci n-a izbutit să-l facă să renunţe şi a trebuit să-l lase să plece.

José a pornit la drum şi imediat a întâlnit o babă, care era vrăjitoare.

— Unde te duci, bunule flăcău? l-a iscodit baba.

— Păi, mă duc la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi.

Iar baba i-a spus:

— Uite, ia leacul ăsta şi, înainte de a intra în castel, tu, câinele şi calul tău beţi câţiva stropi din el.

Ajuns în faţa castelului, flăcăul a făcut după cum îi zisese baba şi, de cum au trecut pragul, el, câinele şi calul lui s-au şi făcut de piatră.

Estimp, frate-său izbutise şi el să iasă din codru la lumină când, chiar la ceasul în care frăţâne-său împietrea, a văzut că spada i se acoperea de sânge şi şi-a zis:

— Mai mult ca sigur că frate-meu e în primejdie. Mă duc să-l caut.

Aşa că s-a întors în inima codrului, pe urmele fratelui, şi, tot călărind, a văzut un palat şi s-a gândit să întrebe acolo de el. De cum a bătut în poartă, a văzut că slugile, bucuroase nevoie mare la vederea lui, alergau să-i anunţe pe rege, regină şi prinţesă; fata l-a sărutat şi îmbrăţişat cu atâta dragoste, că l-a năucit, aşa că flăcăul s-a gândit să nu facă nimic până nu pricepea despre ce era vorba.

În sfârşit, prinţesa l-a iscodit:

— Unde-ai fost noaptea trecută de n-ai venit să dormi cu mine?

Sejo a înţeles că îl confundau cu fratele lui, căci erau gemeni, după cum bine ştim.

Prinţesa i-a cerut veşti despre castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi, iar Sejo a înţeles că acolo era frate-său în primejdie.

Noaptea, prinţesa l-a dus pe Sejo în odaia ei şi s-a culcat lângă el în pat. Dar flăcăul şi-a pus spada între el şi cumnată-sa, ca semn că n-avea s-o atingă toată noaptea. Iar prinţesa, uimită, l-a întrebat:

— De ce, oare, pui spada între noi, că doar îmi eşti soţ?

Iar el i-a răspuns:

— Trebuie să-mi ţin o făgăduială. Aşa că în noaptea asta nu mă mai întreba nimic.

A doua zi de dimineaţă, au ieşit să călărească împreună, iar ea s-a mirat că n-o recunoştea câinele, dar n-a zis nimic. Când au văzut castelul în depărtare, Sejo a întrebat-o:

— Acela e castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi?

— Da, dar n-ai fost ieri acolo?

Fără s-o lămurească, Sejo n-a spus decât:

— Dar azi am să mă întorc acolo.

Prinţesa a început să se roage şi de el să renunţe, dar, cum credea că se întorsese o dată, n-a insistat prea mult, iar Sejo şi-a luat calul, spada şi câinele şi a pornit la drum. Pe drum i-a tăiat calea un moş, care i-a zis:

— Unde te duci, fiule?

— Păi, la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi.

— Atunci bagă de seamă la vorba mea: să ştii că baba care va voi să-ţi dăruiască un leac e vrăjitoare şi vrea să te farmece. Tu ameninţ-o cu moartea, dacă nu-l dezvrăjeşte pe cel pe care îl cauţi; şi omoar-o numai după ce-i desface vraja.

Sejo şi-a continuat drumul, şi i-a ieşit în cale vrăjitoarea de care îi vorbise moşul.

— Unde te duci, bunule flăcău? l-a iscodit baba.

— Păi, mă duc la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi.

— Atunci ia leacul ăsta şi, înainte de a intra în castel, tu, câinele şi calul să beţi câţiva stropi din el.

Atunci Sejo şi-a aruncat câinele asupra ei, şi-a scos spada şi a retezat cu ea şipul cu leacul, apoi i-a spus:

— Şi acum, dacă nu destrami vraja fratelui meu, unde îţi stau picioarele, acolo îţi va sta şi capul.

Vrăjitoarea s-a speriat atât de tare, că s-a şi dus în curtea castelului, chiar unde stătea José stană de piatră, şi i-a stropit pe el, pe cal şi pe câine cu leacul dezlegător de vrăji. De cum i-a văzut întorşi la viaţă, Sejo şi-a luat spada şi a descăpăţânat-o pe vrăjitoare. Iar capul babei s-a dus de-a rostogolul prin ţărână, strigând, înainte de a muri:

— Ăla-i frate-tău, care a venit să te ia, după ce a dormit cu nevastă-ta.

Iar José şi-a întrebat fratele:

— E adevărat ce zice capul ăsta?

Iar frate-său a spus că da. Mânios peste poate, José şi-a înfipt spada în pieptul lui. Şi l-a lăsat acolo, să zacă mort, în curtea castelului, a luat cu el leacul dezlegător de vrăji şi a plecat în galop.

Ajuns acasă, n-a scos o vorbă despre cele întâmplate, iar noaptea, când el şi prinţesa s-au dus la culcare, ea i-a spus:

— Dacă azi nu pui spada între noi înseamnă că ţi-ai ţinut făgăduiala?

Auzind-o, José a priceput ce se petrecuse între nevastă-sa şi frate-său şi a spus îndurerat:

— Ah, blestematul de mine, mi-am omorât fratele nevinovat!

A luat leacul pentru risipit vrăji pe care îl adusese şi calul şi a mers călare până la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi. Sejo era tot acolo, zăcea mort în ţărână, iar José a început să-i ungă rana cu balsam; curând lui Sejo au început să i se îmbujoreze obrajii, şi s-a ridicat în picioare. Foarte mulţumiţi, cei doi fraţi s-au întors la palat şi i s-au înfăţişat prinţesei.

Fata nu-şi putea reveni din uimire, văzând doi flăcăi aidoma, cu doi cai aidoma, doi câini aidoma şi două spade aidoma, şi se întreba:

— O fi ăsta... sau ăsta?

Atunci José a spus:

— Uite ce-i, eu sunt bărbatul tău, iar acesta e fratele meu, care a dormit azi-noapte cu tine şi a pus spada între voi doi ca să nu te atingă.

Şi s-au mirat cu toţii cât se putea de tare de toată întâmplarea, iar Sejo s-a dus să-i aducă la palat, alături de fratele său, şi pe părinţi, pescarul şi mama lor, şi au trăit fericiţi şi mulţumiţi acolo până la adânci bătrâneţi.

18. Şuviţa de piele

ntr-o zi, unui bărbat cu doi fii, unul de optsprezece şi altul de şaisprezece ani, prâslea i-a spus:

— Vreau să plec de acasă şi să intru slugă.

Tatăl i-a dat voie, iar băiatul a plecat să caute de lucru pe la vreo casă.

Şi-a găsit un stăpân şi s-a aranjat să intre slugă la el, dar acesta l-a pus să semneze o învoială cum că n-au să-şi încheie socotelile înainte de-a cânta cucul şi, în plus, că aceluia din ei care se va supăra celălalt îi va putea tăia o şuviţă de piele lungă de la ceafă la picioare.

Băiatul s-a dus să lucreze pe câmp şi o slujnică i-a adus la amiază prânzul. I-a adus bucatele într-o oală, dar şi un blid, spunându-i că stăpânul îi poruncise să mănânce, dar nici să nu dea la o parte capacul de pe oală, nici să nu mute mâncarea din oală în blid. Fireşte că flăcăul s-a mirat:

— Asta nu-i cu putinţă, dar du prânzul acasă, că vorbesc eu cu stăpânul.

Slujnica a făcut după cum i-a zis. Iar seara, când s-a întors acasă, stăpânul l-a întrebat:

— Te-ai supărat cumva?

Flăcăul i-a răspuns:

— Nu, nu m-am supărat.

Iar stăpânul l-a trimis să se culce într-un cotlon, pe jos.

A doua zi, totul a continuat aşijderea: slujnica i-a adus bucatele, punându-i aceleaşi condiţii, aşa că băiatul iar n-a prânzit. Seara, când s-a întors de la treburile câmpului, stăpânul l-a iscodit iar:

— Te-ai supărat cumva?

Dar de astă dată flăcăul a răspuns:

— Da, domnule, m-am supărat, fiindcă mă pui să trudesc pe nemâncate şi să dorm pe jos.

Iar stăpânul a spus:

— Păi, dacă te-ai supărat, îmi eşti dator o şuviţă de piele, după cum ne-am învoit.

Şi i-a şi jupuit-o de pe trup.

Îndurerat şi bolnav peste poate, flăcăul s-a întors acasă la tată-său şi a povestit ce păţise. Iar fratele mai mare, supărat că lui prâslea i se jupuise o şuviţă de piele, i-a cerut să-i spună de-a fir-a-păr ce păţise şi, după ce s-a lămurit, a zis:

— Foarte bine, acum spune-mi unde-i casa, că mă duc şi eu acolo, şi ai să vezi ce-o să iasă.

S-a dus fratele mai mare la casa unde trudise prâslea şi a cerut să intre şi el slugă la stăpân. Acesta i-a pus aceleaşi condiţii ca şi mezinului, iar flăcăul s-a învoit.

A doua zi, s-a dus să lucreze ogorul, dar s-a aşezat sub un copac şi doar a aşteptat. Pe la prânzişor, a venit slujnica cu de-ale gurii şi i-a spus că nici să nu ia capacul de pe oală, nici să nu pună carnea şi legumele fierte în blid. Iar băiatul s-a învoit:

— Aşa să fie, apoi a spart oala cu ceva ascuţit, a luat bucatele şi le-a mâncat.

Seara s-a întors acasă şi, de cum l-a văzut pe stăpân, l-a şi întrebat:

— Te-ai supărat cumva?

— Nu, dar... a spus celălalt.

Şi, nici una, nici două, văzând că se pregăteau să se aşeze la masă, flăcăul a înfulecat toate bucatele şi i-a lăsat pe ceilalţi flămânzi. Şi iar l-a iscodit pe stăpân:

— Te-ai supărat cumva?

Acesta n-a zis decât:

— Nu, dar...

S-au dus la catul de sus să se culce, şi el s-a băgat în patul stăpânului. Acesta i-a spus:

— Dar ce cauţi tu aici?

Iar flăcăul l-a iscodit:

— Te-ai supărat cumva?

Şi stăpânul a zis:

— Nu, dar...

Apoi stăpânul i-a spus că a doua zi urma să ia cei doi boi din staul şi să-i înjuge, dar că boii trebuiau unul să zâmbească şi celălalt să facă o reverenţă. Aşa că flăcăul s-a trezit liniştit în zori, s-a dus în staul şi, nici una, nici două, primului bou i-a tăiat botul cu un cuţit, ca să i se vadă dinţii, iar celuilalt i-a tăiat jumătate dintr-un picior din faţă. Apoi i-a scos afară şi i-a zis stăpânului:

— Uite-ţi, stăpâne, boii: unul zâmbeşte, iar celălalt face o reverenţă.

Stăpânul s-a luat cu mâinile de cap şi i-a reproşat:

— Dar, bine, măgarule, ce-ai făcut cu boii?

Atunci flăcăul l-a iscodit:

— Te-ai supărat cumva?

— Nu, dar...

A mai trecut o zi şi de astă dată stăpânul l-a trimis să vândă nişte iepe la iarmaroc. Flăcăul a plecat cu cele paisprezece iepe, fiecare cu clopoţelul ei. Le-a vândut pe toate cele negre şi a rămas cu clopoţeii şi una albă. Apoi s-a întors acasă. Pe drum, s-a abătut asupra lui un nor mare, şi flăcăul, fără să stea prea mult pe gânduri, a spintecat iapa şi s-a ascuns sub ea de potop. Când s-a mântuit ploaia, şi-au făcut apariţia treisprezece corbi negri şi unul alb, care au început să ciugulească din iapa moartă. Băiatul i-a prins pe rând şi i-a pus fiecăruia câte un clopoţel la gât, i-a speriat şi l-a luat apoi pe cel alb şi s-a dus la stăpânul său, strigând:

— Minune! Iepele s-au făcut corbi, chiar şi asta albă, pe care am călărit până la iarmaroc.

Intrând la bănuieli, stăpânul a început să-l certe, dar băiatul l-a iscodit:

— Te-ai supărat cumva, stăpâne?

Iar omul:

— Nu, dar...

Stăpânul s-a sfătuit cu nevasta ce să facă, ce să dreagă, fiindcă vedea că era în pierdere cu sluga.

— Şi mai e până să cânte cucul, i-a atras femeia luarea-aminte.

Au hotărât ca femeia să se urce într-un pom de lângă casă şi să cânte precum cucul. Zis şi făcut; noaptea, femeia s-a urcat în pom şi a început să imite destul de bine cântecul cucului. Atunci stăpânul i-a strigat slugii:

— Ascultă, a început să cânte cucul! Îl auzi?

Iar flăcăul i-a răspuns:

— Cum să cânte cucul la vremea asta?! Tare mă mir, dar am să mă uit să văd de-i cucul ori nevastă-sa.

Şi-a luat flinta, a tras şi femeia a căzut moartă din pom. Atunci stăpânul a strigat:

— De astă dată chiar că m-am supărat cu adevărat, că ai ucis-o pe cea pe care o respectam cel mai mult aici în casă.

Dar băiatul a zis:

— Nu-i nimic, doar că trebuie să-mi dai o şuviţă de piele.

Aşa că i-a luat o şuviţă de piele de la ceafă până la picioare, dar şi o găleată de parale drept plată, şi s-a dus mulţumit acasă, să le arate tatălui şi fratelui său.

19. Contele Abel şi prinţesa

fost cândva, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un conte tânăr, pe care îl chema Abel şi căruia îi căzuse cu tronc o prinţesă, aşa că s-au logodit şi urmau să facă nunta. Într-o zi, pe când mâncau împreună la masă, contelui Abel i-a scăpat, din neatenţie, o vişină. Tânărul conte s-a gândit: „Ce-ar trebui să fac acum? Să ridic sau să nu ridic vişina care mi-a căzut pe jos? Fiindcă, dacă o ridic, prinţesa are să mă creadă zgârcit, pe lângă murdar, dar, dacă n-o ridic, prinţesa are să mă creadă risipitor, pe lângă neatent". S-a gândit el ce s-a gândit şi, în cele din urmă, a hotărât să ridice şi să mănânce vişina. Prinţesei nu i-a plăcut şi i-a zis că nu-l mai iubea şi n-avea de gând să se mărite cu un conte care mânca de pe jos.

Pe contele Abel l-a întristat amarnic întâmplarea, aşa că zi de zi se tot gândea cum să facă pentru ca prinţesa să-l iubească din nou; şi, de la un gând la altul, a hotărât să se îmbrace ca un cerşetor şi să se ducă la palatul prinţesei. S-a îmbrăcat atât de bine ca un cerşetor, că părea unul adevărat, iar înainte de a ieşi şi-a pus în desagă o cupă de aur, un inel şi un medalion, pe care le avea în casă, căci erau giuvaieruri preţioase de familie.

Când a ajuns la porţile palatului în care locuia prinţesa, a cerut de pomană şi a ieşit chiar ea să-i dea câţiva firfirici, ca şi celorlalţi nevoiaşi ce dădeau târcoale pe-acolo. Dar el a iscodit-o:

— Doamnă, n-aveţi nimic de făcut pentru mine?

Ea i-a zis că nu, că avea câte slugi îi trebuiau pentru treburile din palat. Dar el a stăruit şi a zis că face orice, şi să afle dacă n-aveau trebuinţă de un grădinar. Şi atâta a stăruit, că, în cele din urmă, prinţesa l-a trimis să sape în grădini.

Cerşetorul s-a dus să sape şi a lucrat cu râvnă mare parte din zi, iar după-amiază, profitând că nu-l vedea nimeni, a scos cupa de aur din desagă şi a aruncat-o într-o groapă săpată chiar de el, apoi a început să strige cât îl ţinea gura:

— Ia priviţi ce-am găsit! O cupă scumpă din aur! Ia priviţi-o ce frumoasă e!

Prinţesa a ieşit să vadă ce era cu strigătele acelea, a văzut cupa şi i-a plăcut tare de tot, aşa că i-a spus cerşetorului:

— Ce cupă frumoasă! Nu mi-o dai mie?

Dar cerşetorul a răspuns:

— Cupa asta n-o dau nimănui, eu am găsit-o şi a mea este.

Prinţesa i-a cerut:

— Atunci vinde-mi-o. Cât vrei pe ea?

Iar el a stăruit:

— Nu, nu-i de vânzare, că-mi place şi e a mea.

Au tot ţinut-o aşa, ea îndărătnică, el nedând înapoi, până ce el a spus:

— Ei bine, am să v-o dau, dacă îmi arătaţi piciorul.

Prinţesa s-a indignat:

— Dar ce neobrăzat mai eşti! De ce vrei să-ţi arăt piciorul?

Şi el a zis:

— Bine, dacă nu vreţi, asta e. Păstrez cupa.

Dar prinţesa râvnea atât de mult la cupă, că şi-a zis: „Mă rog, şi ce-mi pasă mie dacă cerşetorul are să-mi vadă picioarele!". I-a spus aşadar că era de acord, s-a descălţat şi i-a arătat un picior. Şi cerşetorul i-a dat cupa.

A doua zi, prinţesa era foarte încântată de cupa ei, iar cerşetorul s-a întors şi a lucrat toată ziulica în grădină. Pe la asfinţit, a tras o brazdă şi a aruncat în ea inelul, apoi a început iar să strige cât îl ţinea gura:

— Acum chiar că am găsit ceva frumos! Ia priviţi ce minunăţie de inel!

Şi toţi cei de prin preajmă s-au înghesuit în jurul lui, mirându-se de frumuseţea inelului şi de norocul cerşetorului. A ieşit şi prinţesa, care auzise strigătele, şi a rămas din nou între patru ochi cu cerşetorul, iar când a văzut inelul a zis:

— Vai, dar ce minunăţie de inel! Cât vrei pe el?

Cerşetorul a răspuns:

— Pe ăsta chiar că nu-l dau, îmi place atât de mult, că am să-l păstrez.

Dar prinţesa a stăruit şi a stăruit tare mult şi frumos, încât cerşetorul i-a zis:

— Ei bine, dacă vreţi să aveţi inelul, trebuie să-mi arătaţi picioarele.

Iar prinţesa i-a răspuns mânioasă:

— Dar ştiu că n-ai ruşine! Întâi ţi-am arătat un picior şi acum pe amândouă... Nici vorbă de aşa ceva!

Însă el i-a zis:

— Nu-i nimic, atunci păstrez inelul.

Prinţesa, care voia să se fălească, orice-ar fi fost, cu acel inel, şi-a zis: „Cum pe cerşetorul ăsta nu-l cunoaşte nimeni, nici că-mi pasă dacă are să-mi vadă picioarele". Şi-a ridicat jupoanele şi i-a arătat picioarele, iar cerşetorul nu s-a putut ţine şi i-a spus:

— Ah, ce picioare albe şi frumoase aveţi! şi i-a dat inelul.

Prinţesa era foarte încântată de inel, dar se simţea oarecum ruşinată.

A doua zi, cerşetorul s-a întors în grădină şi, ca de obicei, a muncit şi a săpat până ce, când nu-l vedea nimeni, a scos din desagă medalionul şi l-a aruncat pe brazda la care lucra. Şi a început să spună:

— Vai, vai, am găsit un medalion mai frumos decât orice pe lume! Ce medalion frumos!

La strigătele lui, prinţesa a venit în goana mare şi l-a rugat să-i arate medalionul. Dar, înfăţişându-i-l, cerşetorul i-a spus:

— Nu mă întrebaţi cât vreau pe el, fiindcă nu vi-l dau nici Înălţimii Voastre, nici nimănui.

Prinţesa era uimită de frumuseţea medalionului, aşa că a stăruit nespus de mult pe lângă el ca să i-l vândă, dar cerşetorul s-a ţinut tare:

— Nici vorbă, pe ăsta nu-l dau nimănui nici pe tot aurul din lume.

Dar prinţesa l-a rugat, s-a îndărătnicit şi a stăruit atât de mult şi cu atâta râvnă, că până la urmă cerşetorul i-a spus:

— Păi, să vedeţi, nu vi-l dau decât dacă mă lăsaţi să dorm cu Înălţimea Voastră la noapte.

— Cerşetorule, eşti, oare, necioplit ori pişicher? l-a întrebat prinţesa. Nu cumva, fiindcă ţi-am arătat întâi un picior şi apoi pe amândouă, crezi acum că poţi să şi dormi cu mine?

Iar cerşetorul a răspuns:

— Înălţimea Voastră, doar aşa vă dau medalionul. Puteţi să mă coaseţi într-un cearşaf şi să mă aruncaţi la picioarele voastre, dar vreau să dormim în acelaşi pat.

Prinţesa i-a spus că şi aşa era cu neputinţă, iar el şi-a păstrat medalionul. Dar ea îl dorea atât de mult, că s-a învoit totuşi, gândind că, la urma urmelor, cerşetorul avea să doarmă cusut zdravăn în cearşaf.

La căderea nopţii, cerşetorul s-a dus să fie cusut în cearşaf, iar prinţesa l-a iscodit:

— Şi cum te cheamă pe tine?

El i-a zis că-l chema Perico. În sfârşit, trei slujnice l-au pus în cearşaf, l-au cusut, l-au aşezat la picioarele patului şi au plecat, lăsându-i singuri. Pe la miezul nopţii, cerşetorul a început să se foiască, spunând:

— Vai de mine, mă descos! Vai de mine, mă descos!

Şi atât s-a văitat şi s-a foit, că a rupt cearşaful, a ieşit din el şi s-a culcat la căpătâiul patului, cu prinţesa. Acolo a drăgălit-o şi a făcut ce-a vrut cu ea. Iar a doua zi de dimineaţă, prinţesa a zis:

— Şi ce-am să mă fac eu acum? Va trebui să mă mărit cu tine, şi nici măcar nu ştiu cine eşti.

Iar el a răspuns:

— Nici vorbă de una ca asta! Nu mă pot însura cu Înălţimea Voastră.

Apoi s-a dat jos din pat şi s-a dus la muncă, în grădină.

Şi uite-aşa, vreme trece, vreme vine, şi noapte de noapte Perico intra în alcovul prinţesei şi dormea cu ea. Până ce, într-o zi, prinţesa nu le-a mai putut ascunde părinţilor starea ei şi i-a spus cerşetorului:

— Uite ce-i, Perico, ia-mă cu tine oriunde-ar fi, că dacă părinţii mă văd aşa, mă omoară.

Iar el i-a răspuns:

— Nici vorbă, nu te duc nicăieri.

Dar cum ea era deznădăjduită, stăruia şi plângea atât de mult, Perico i-a spus în cele din urmă:

— Mă rog, şi unde să te duc? În casa veche şi murdară unde locuiesc ai mei?

Dar ea nu se oprea din plâns:

— Vai, Perico, du-mă unde vrei, că merg oriunde cu tine!

Atunci contele şi-a zis: „Mă iubeşte şi are să se mărite cu mine". A urcat-o pe o măgăriţă şi au plecat spre palatul contelui.

Apropiindu-se de palat, au văzut turme de capre, şi ea i-a spus:

— Ia priveşte ce capre frumoase! Cine-o avea atâtea capre?

Iar el a răspuns:

— Toate caprele sunt ale contelui Abel.

Şi ea a spus atunci cu multă simţire:

— Biata de mine! Contele Abel mă iubea tare mult şi eram logodiţi, dar eu l-am lăsat în voia sorţii, pentru că odată i-a căzut o vişină, iar el a ridicat-o de pe jos şi a mâncat-o.

Mai încolo, au întâlnit mari turme de oi. Iar ea i-a spus:

— Ia priveşte ce oi frumoase! Cine-o avea atâtea oi?

Iar el:

— Toate oile sunt ale contelui Abel.

Şi prinţesa a spus din nou:

— Biata de mine! Ce mult mă iubea el, iar eu, ca proasta, nu l-am iubit!

În sfârşit, au ajuns în apropierea palatului, iar cerşetorul a întrebat-o:

— Spui, prinţesă, că te iubea mult contele Abel?

— Vai mie, da, mult, a răspuns prinţesa. Şi eu îl iubeam, dar nu l-am mai iubit din pricina vişinei, de proastă ce-am fost.

Atunci cerşetorul a lovit măgăriţa cu bâtul şi a spus:

— Dii, du-o chiar acum la cel ce o iubea!

Chiar înainte de a ajunge la palat, cerşetorul a dus-o pe prinţesă într-o casă veche şi murdară, unde a ţinut-o până a născut. Acolo i-a adus haine şi de-ale gurii, slujitori şi toate lucrurile de care avea trebuinţă o prinţesă. Iar ea l-a întrebat în cele din urmă:

— De unde-ai scos tu toate astea, Perico?

Şi el:

— Din casa şi de pe moşia contelui Abel.

Dar ea a întrebat:

— Şi unde-i contele Abel?

Iar el a îmbrăţişat-o şi i-a spus:

— Eu sunt contele Abel, care te iubea şi te iubeşte.

Şi-a scos straiele de cerşetor şi le-a pus pe ale lui, iar ea l-a recunoscut. S-au căsătorit şi au locuit în palatul contelui.

20. Sufletul popii

oi soţi au avut pruncul pe care şi-l doreau de ani de zile. De cum s-a născut, părinţii au vrut să-i afle soarta şi au hotărât să stea de vorbă cu un ghicitor foarte faimos pe la ei, deoarece i se împlineau prezicerile.

Prezicătorul era foarte ocupat, căci tocmai umplea hârtie după hârtie cu nişte semne ciudate, dar până la urmă le-a zis:

— Fiul vostru va fi plin de haruri şi va trăi fericit şi mulţumit până la douăzeci şi unu de ani, când, dintr-o pricină pe care nu izbutesc s-o întrezăresc limpede, va fi spânzurat.

Părinţii au blestemat ceasul când li se năzărise să dea pe la prezicător, dar erau deja cu gândul numai la spusele lui şi faptul că nu mai izbuteau să şi-l şteargă din minte le umbrea viaţa.

Băiatul a crescut de mai mare dragul şi, pe măsură ce se făcea mare, s-a dovedit a fi cinstit şi harnic, dar şi un fiu bun pentru părinţi, fapt care le făcea necazul şi mai mare. Nu mai avea mult până să împlinească douăzeci şi unu de ani, când şi-a găsit părinţii într-o noapte plângând în tăcere şi, cum îi ştia loviţi de tristeţe, de astă dată i-a întrebat ce aveau. Iar ei i-au istorisit despre prezicerea ghicitorului.

Dar flăcăul le-a spus:

— Ei, nu vă mai faceţi atâtea griji. Că eu am să plec în lumea largă şi, la întoarcere, veţi vedea că prezicătorul nu v-a spus decât minciuni.

Şi, oricât au încercat părinţii să-l descurajeze, băiatul s-a încăpăţânat să plece, iar ei au trebuit să se resemneze cu lipsa lui.

A doua zi de dimineaţă, înaintea plecării, mama i-a dat o carte de rugăciuni şi l-a sfătuit:

— Nu te despărţi niciodată de ea şi, oriunde ajungi, du-te la prima liturghie ce se va ţine. Făgăduieşte-mi că aşa vei face, şi Dumnezeu să te apere.

Aşa a şi făcut flăcăul, iar în ziua Tuturor Sfinţilor[1] a plecat.

A ajuns curând într-un sat unde a hotărât să mâie peste noapte. Şi-a plătit un pat la han, apoi l-a întrebat pe hangiu:

— Când se ţine aici următoarea liturghie?

Iar hangiul l-a lămurit:

1. Ziua Tuturor Sfinţilor se sărbătoreşte la 1 noiembrie.

— Liturghia din zori e la şase; dar, cum mâine e Ziua Morţilor, prima se ţine la miezul nopţii. E o liturghie misterioasă, căci nu se ştie cine o oficiază, şi nimeni nu se duce acolo.

Amintindu-şi de ceea ce-i făgăduise mamei lui, flăcăul a spus:

— Ei bine, eu am să merg să ascult această liturghie.

Aşa că a vorbit cu popa din sat, povestindu-i tot ce i se spusese. Dar popa i-a răspuns:

— Eu nu cred ce se zvoneşte în sat şi am să ţin liturghia de la şase dimineaţa, dar, dacă vrei, îţi las cheile bisericii, ca să poţi intra şi aştepta liturghia din zori.

Flăcăul a luat cheile şi a stat la han până aproape de crucea nopţii. Apoi s-a dus la biserică, a deschis uşa şi s-a aşezat pe o bancă, în aşteptare.

Chiar la miezul nopţii au sunat clopotele, iar el a văzut cum se ridica o lespede din inima bisericii, iar din hău ieşea un preot. Preotul s-a dus în sacristie şi s-a întors curând de acolo purtând straiele în care ţinea liturghia şi cu un pocal în mâini. L-a zărit pe flăcău şi i-a făcut semn să se apropie; tânărul s-a dus la el şi l-a ajutat să ţină liturghia. La sfârşit, preotul i-a spus:

— Eu am fost preot aici în sat şi îmi ispăşeam greşelile în purgatoriu până ce, ajutându-mă să ţin liturghia, m-ai scos de acolo. De acum înainte, am să te ajut la orice va fi de trebuinţă. Dumnezeu să-ţi călăuzească paşii.

Flăcăul l-a aşteptat pe popa din sat până s-a crăpat de ziuă, i-a înapoiat cheile şi a plecat.

A mers zi de vară până-n seară şi în amurg a zărit de departe luminile unui cătun şi a grăbit pasul, dar i s-a arătat sufletul preotului şi i-a zis:

— Ia calul şi punga asta cu bani şi întoarce-te acasă, căci maică-ta te plânge fără preget, gândind că ţi-ai dat duhul. Şi nu te teme de nimic, căci eu am să te apăr.

Sufletul preotului s-a făcut nevăzut, iar flăcăul a rămas pe loc, şovăind dacă să mai hoinărească în căutare de noi aventuri ori să se întoarcă acasă; dar, impresionat de apariţia preotului, a hotărât să-i urmeze sfatul şi a făcut cale întoarsă. Chiar în ziua aceea împlinea douăzeci şi unu de ani.

Mergea el aşa, pe drum, purtându-şi calul la pas, în liniştea nopţii, care se lăsase de-acuma, când i s-a părut că aude glasuri; a descălecat, ca să vadă cine vorbea. Şi-a dus calul de dârlogi până la locul de unde se auzeau glasurile şi curând a început să audă limpede:

— Asta pentru tine, asta pentru tine, asta pentru tine şi toate astea pentru mine, spunea unul.

— Nu-mi prea place împărţeala ta, a zis altul.

— Păi, bună sau rea, asta e, a răspuns primul.

Acolo erau patru lotri care îşi împărţeau tot ce jefuiseră în acea zi.

Flăcăul s-a apropiat atât de mult de ei, că furii l-au simţit, dar, auzind copitele calului, şi-au zis că poate îi aflase potera şi au luat-o la sănătoasa, lăsând toată prada de izbelişte. Când s-a dus să vadă ce era acolo, flăcăul a găsit patru saci plini cu aur şi odoare; a lăsat odoarele acolo, dar a luat aurul, l-a pus în desagi şi a plecat mulţumit, gândindu-se că îl bătuse norocul chiar în ziua când împlinea douăzeci şi unu de ani.

Dar n-a mers prea mult, că i-au tăiat calea cei patru furi şi i-au spus:

— Stai pe loc! Ăsta ne-a furat prada!

Aşa că unul a oprit calul, altul a dat cu flăcăul de pământ, al treilea s-a pus să-l bată, alt patrulea l-a legat, şi toţi patru l-au legat de-o creangă de copac, i-au luat calul şi tot ce avea şi l-au lăsat pradă jivinelor din codru.

Flăcăul s-a pregătit să moară şi, chiar când îşi încredinţa sufletul lui Dumnezeu, gândindu-se la bieţii părinţi, a auzit un cal în galop, care s-a şi oprit în faţa lui; îl călărea sufletul preotului, care l-a dat jos şi i-a spus:

— Urcă pe cal şi nu te opri până nu ajungi acasă, că ţi-a trecut ziua de naştere, iar părinţii plâng după tine.

Aşa că flăcăul a pornit în galop şi, când să se crape de ziuă, a ajuns la casa părintească, unde mama şi tatăl îl credeau mort; de cum l-au zărit sosind, lacrimile de disperare s-au făcut lacrimi de bucurie, şi n-au mai fost trişti niciodată în viaţa lor.

21. Prințesa fermecată

ntr-o zi, unui cavaler care bătea drumurile în căutare de aventuri i-au ieşit în cale patru dihănii: un leu, un ogar, un vultur şi o furnică; se certau cu toţii pe o dihanie moartă de curând, de care dăduseră pe câmp.

Cum nu izbuteau să cadă la învoială, de cum l-au zărit pe cavaler l-au şi rugat să împartă dihania între ei, făgăduind să-i respecte hotărârea, fiindcă numai aşa puteau trăi în pace. Cavalerul s-a învoit, şi-a scos spada, a împărţit dihania cum i s-a părut lui mai bine în patru, iar tuturor li s-a părut că împărţeala lui era cum nu se putea mai bună. Vulturului i-a dat maţele, leului coapsele, ogarului coastele, iar furnicii spinarea. După aceea, s-a pregătit să-şi vadă de drum.

Dar, înainte de a pleca, dihăniile i-au vorbit, recunoscătoare pentru modul cum le împăcase. Şi leul i-a zis:

— Uite, îţi dau un fir din coama mea. Poartă-l mereu la tine şi, de vei avea nevoie să te faci leu, nu va trebui decât să spui: „Dumnezeu şi leu", şi leu vei fi. Apoi, ca să te faci om la loc, să spui: „Dumnezeu şi om".

Vulturul i-a dat o pană de-a lui şi i-a zis:

— Ia pana asta şi poart-o mereu la tine şi, de vei avea nevoie să te faci vultur, spune: „Dumnezeu şi vultur", şi vultur vei fi. Apoi, ca să te faci om la loc, să spui: „Dumnezeu şi om".

Furnica s-a tot gândit ce să-i dea; în cele din urmă, şi-a smuls o antenă şi i-a zis:

— Nu ştiam ce să-ţi dau, fiindcă totul îmi e de trebuinţă, dar, chiar de-ar fi să rămân bearcă, ia antena mea şi, dacă vei avea nevoie să te faci furnică, spune: „Dumnezeu şi furnică". Apoi, ca să te faci om, să spui: „Dumnezeu şi om".

Ogarul şi-a smuls un fir din blană şi i-a spus, ca toţi ceilalţi, că, dacă va avea nevoie să se facă ogar, să spună: „Dumnezeu şi ogar", iar ca să se facă om, să spună: „Dumnezeu şi om".

Cavalerul a primit toate darurile şi a pornit la drum foarte mulţumit, căci îşi zicea că, avându-le la el, aventurile îl vor face faimos. Cu gândul la ele, a ajuns la un palat, unde se spunea că un uriaş ţinea în puterea lui o prinţesă pe care o răpise şi pe care nimeni n-o putea vedea. Dar cavalerul s-a apropiat, a zărit-o privind de la singurul balcon al palatului şi a hotărât să se apropie şi să-i vorbească. Iar ea i-a atras imediat luarea-aminte:

— Pleacă de aici, cavalere, pentru că, dacă te vede, uriaşul are să te înfulece pe loc, căci e cum nu se poate mai fioros.

Viteaz, cavalerul s-a apropiat şi mai mult, până a ajuns chiar sub balcon, şi a rugat-o pe prinţesă să-i spună cine era uriaşul.

Prinţesa i-a povestit că uriaşul o ţinea închisă acolo ca nu cumva s-o mai cunoască şi altcineva în afara lui. Cavalerul i-a spus că era gata s-o salveze dacă îl lua de soţ, iar ea i-a mărturisit că ştia cum putea fi biruit uriaşul, dar că, dacă îi dezvăluia taina, acesta avea s-o omoare.

Cavalerul a stăruit neobosit, dornic să afle taina, şi, văzând cât de mult o dorea, prinţesa i-a spus:

— Uite ce-i, eu ştiu că uriaşul va muri doar când se va sparge oul pe care îl ţine foarte bine ascuns în palat. La moartea lui, eu am să fiu liberă. Dar nu ştiu unde ţine oul, şi să mai ştii că nu-i doar uriaş, ci şi farmazon.

Atunci s-au auzit scârţâind în balamale porţile palatului, şi l-au văzut pe uriaş venind spre ei.

Iar cavalerul a zis:

— Dumnezeu şi furnică.

S-a făcut furnică, iar uriaşul nu l-a putut zări. Furnica a urcat în turn, a intrat în iatacul prinţesei şi a aşteptat ca toată lumea din palat să adoarmă. S-a făcut om la loc şi a trezit-o pe prinţesă, care tare s-a mai mirat văzându-l la ea în iatac. Trei zile şi trei nopţi s-au tot socotit cavalerul şi prinţesa cum să dea de ou. După trei zile, s-a întors uriaşul, care fusese plecat cu niscaiva treburi de-ale lui, şi a adus cu el şi porcul ghimpos în care ascunsese oul. Şi, de cum a intrat în palat, a zis:

— Miroase a carne de om.

Asta din pricina cavalerului; şi a trimis porcul ghimpos să-l caute. Iar cavalerul, când a văzut venind porcul ghimpos, a spus:

— Dumnezeu şi leu.

Atunci s-au luat la trântă leul şi porcul ghimpos, care era plin de ghimpi; dar, tocmai când să-l biruie leul, porcul ghimpos s-a făcut iepure de câmp şi a luat-o la sănătoasa. Iar cavalerul s-a făcut om şi a spus:

— Dumnezeu şi ogar.

Ogarul a plecat în goana mare după iepure şi, după o alergătură istovitoare, văzând că ogarul era gata să-l ajungă din urmă, iepurele s-a făcut porumbel şi şi-a luat zborul. Văzându-l zburând, cavalerul s-a făcut om la loc, apoi a zis:

— Dumnezeu şi vultur.

Şi vulturul în care s-a prefăcut s-a luat după porumbel şi l-a prins în zbor; apoi s-a întors pe pământ, s-a făcut iar om, a spintecat porumbelul cu cuţitul şi a găsit în maţele lui oul pe care îl căuta.

Uriaşul, care, ca vrăjitor, simţea soarta porcului ghimpos pe propria-i piele, începuse să se piardă şi s-a dus s-o caute pe prinţesă, ca să arunce asupra ei o vrajă rea; dar tocmai atunci a sosit cavalerul, având în mâna dreaptă oul în care stătea viaţa uriaşului; apropiindu-se cu mare curaj de el, i-a dat în cap cu oul, care s-a spart, iar uriaşul a murit. Dându-şi sufletul, s-a întors spre prinţesă şi i-a zis:

— Eu ţi-am spus taina mea fiindcă te iubeam. Dar tu ai spus-o mai departe şi m-ai ucis.

Atunci cavalerul a luat-o pe prinţesă în braţe şi a scos-o afară din palat, aşa cum îi făgăduise, iar ea s-a ţinut de cuvânt şi s-a măritat cu el.

22. Piticul

fost odată un student care îi făcea curte unei fete foarte frumoase, dar părinţii ei nu se învoiau cu iubirea lor, fiindcă studentul era nevoiaş. Aşa că viaţa lor era pe zi ce trecea tot mai grea, şi odată, vorbind de necazurile lor, fata a hotărât să plece pe ascuns de acasă împreună cu studentul, ca să se căsătorească într-o capelă de departe, unde nimeni nu-i cunoştea. Aşa s-au învoit şi, în noaptea următoare, fata s-a arătat în balcon la ceasul hotărât şi a văzut umbra unui tânăr care ţinea un cal de dârlogi. Şi-a aruncat desagii peste balcon şi i-a spus tânărului:

— Ia-mi desagii şi ajută-mă să cobor.

Tânărul a luat desagii, i-a pus pe calul lui, a ţinut frânghia pe care cobora fata, a luat-o şi a pus-o pe crupa calului, a încălecat, şi au plecat.

Fata era mirată că studentul tăcea şi nu-i spunea o vorbă, dar n-a zis nimic. Dar, când s-a crăpat de ziuă, pe când tot mai călăreau, mare i-a fost mirarea când a văzut că n-o însoţea logodnicul, ci un tânăr necunoscut, aşa că i-a zis:

— Pentru Dumnezeu, domnule, nu cu domnia ta voiam să plec! Nu merge mai departe, rogu-te, şi lasă-mă aici!

Tânărul a lăsat-o pe marginea drumului cu desagi cu tot. Şi tot stând ea singură, deznădăjduită şi neştiind ce să facă, s-au ivit nişte păstori care tare s-au mai mirat văzând-o, căci li se părea la fel de frumoasă ca Sfânta Fecioară; şi, dându-şi seama cât era de nenorocită, au luat-o cu ei. În satul unde îşi duceau traiul păstorii era o familie fără copii, şi soţii s-au învoit s-o găzduiască pe fată în casa lor şi s-au purtat cu ea foarte bine şi cu multă dragoste. Bărbatul şi femeia nu voiau ca fata să aibă de-a face cu păstoritul, dar ea s-a îndărătnicit şi a început să plece zilnic pe munte cu celelalte păstoriţe de prin partea locului.

Satul era într-o ţară al cărei rege locuia într-un palat de mai mare dragul. Dar oamenii locului erau de la o vreme îngroziţi de întâmplările din palat. În fiece noapte, cineva trebuia să doarmă în iatacul prinţesei. În fiece zi, cineva era ales prin tragere la sorţi, iar a doua zi de dimineaţă era găsit mort. Nimeni nu ştia de ce, dar tot regatul era uimit şi nefericit.

Soarta a vrut ca într-o zi tocmai mama adoptivă a fetei să trebuiască să meargă la palat să doarmă în iatacul prinţesei. Dar, când a aflat, fata a zis:

— Nici vorbă să doarmă cineva din casa noastră în iatacul prinţesei din palat, am să mă duc chiar eu!

Şi s-a dus la palat în ziua aleasă. Când a văzut-o, regele a zis:

— Nu pot îngădui să moară o tânără atât de frumoasă. Să se ducă să doarmă cu prinţesa cea aleasă de sorţi.

Fata era căpoasă şi nu renunţa uşor, aşa că a stăruit neîncetat şi cu atâta convingere pe lângă rege, că el a trebuit să se învoiască până la urmă.

Aşadar, fata a urcat în iatacul prinţesei şi a rămas acolo. Noaptea, a lovit-o un somn atât de adânc, că a fost gata-gata să aţipească, dar era hotărâtă să nu adoarmă, ca să afle ce se întâmpla, şi a izbutit să-şi biruie somnul, însă cu mari strădanii.

După miezul nopţii, când se prefăcea adormită, a văzut cum s-a deschis o uşă de taină şi a intrat un pitic; el s-a dus drept la prinţesă şi i-a înfipt un ac mare în spatele urechii. Iar biata prinţesă a început să strige:

— Vai de mine, Dumnezeule, mă arde! Vai de mine, mă frige!

Curând, a părut să se liniştească şi atunci i-a vorbit piticului:

— Pe Dumnezeu, rogu-te să n-o ucizi pe fata care doarme aici.

Iar piticul i-a răspuns:

— Nu-ţi pot face pe plac, căci trebuie s-o ucid ca şi pe celelalte.

Dar prinţesa a stăruit:

— N-o omorî, că fata e tare frumoasă.

Piticul s-a apropiat de locul unde dormea codana, a privit-o câteva clipe, apoi a spus:

— E adevărat că-i tare frumoasă, cea mai frumoasă din câte au venit aici în iatac, aşa că doar de aceea n-am s-o omor până se va lumina de ziuă.

Apoi piticul a venit iar lângă prinţesă şi a înfipt niţel mai adânc acul cel mare de după urechea ei. Prinţesa a părut să-şi piardă cunoştinţa, iar piticul s-a făcut nevăzut pe uşa de taină.

Fata, care văzuse totul, s-a ridicat să afle ce era în spatele uşii de taină. Cum piticul o lăsase întredeschisă, a trecut pragul pe tăcute şi a intrat în altă odaie. Acolo stătea piticul şi umplea cu mare râvnă nişte hârtii cu litere, le citea cu glas tare şi apoi le arunca într-un cazan pus pe foc.

De câte ori arunca o hârtie în cazan, din el ieşeau flăcări albastre şi se auzeau strigătele prinţesei:

— Vai de mine, mă arde! Vai de mine, mă frige!

În sfârşit, piticul a ostenit de atâtea farmece şi s-a culcat pe un pat de lângă cazan. Văzându-l, codana s-a apropiat cu mare grijă şi, ajungând lângă cazan, l-a răsturnat şi l-a vărsat peste pitic, care a ars şi a murit pe loc.

Fata a dat fuga la prinţesă şi i-a smuls acul cel mare de după ureche, iar prinţesa s-a deşteptat ca dintr-un somn greu şi s-a vindecat pe loc.

Iar la ceasul când, dimineaţă de dimineaţă, ridicau leşul celei ce dormise cu prinţesa, slujitorii au intrat şi, găsind-o pe codană vie şi nevătămată lângă prinţesă, au dat fuga să-l anunţe pe rege. De cum a ascultat din gura fetei ce se întâmplase, regele a pus să i se facă isprava cunoscută în tot regatul. Vestea s-a dus de colo până colo, până a ajuns şi la urechile studentului, care o căuta deznădăjduit peste tot. S-a dus s-o vadă, iar codana l-a primit veselă; s-au luat imediat, şi aşa s-a sfârşit aventura lor.

23. Iedul negru

n flăcău, care vorbea de ceva vreme cu o fată, îi făgăduise s-o ia până la urmă de nevastă. El îşi zicea că făgăduiala era de ajuns pentru ca ea să-i dea ceea ce nicio codană cu ruşine nu trebuie să dea înaintea nunţii, şi chiar asta şi urmărea, până când, într-o zi, profitând că erau în ajun de hramul bisericii din sat, a întrebat-o pe fată dacă n-ar vrea să meargă doar cu el până la schitul Sfintei Fecioare, care era destul de departe.

S-au înţeles să plece în zori, ca să ajungă pe lumină; şi, de cum s-a luminat de ziuă, flăcăul s-a dus s-o ia; fata îl aştepta, cu mare credinţă în Fecioară, şi o încânta peste poate gândul de a merge la hram cu cel ce avea să-i fie soţ, căci îi dăduse cuvântul că o va lua de nevastă.

Au plecat la drum spre muntele unde era schitul, dar, la jumătatea drumului, le-a tăiat calea un pârâu cu apele umflate, căci plouase zi de zi. Văzându-l revărsat, codana i-a spus flăcăului că nu-l puteau trece.

Dar flăcăul, care nu-şi uita nici poftele, nici relele intenţii, i-a răspuns:

— Urcă-te pe umerii mei, că te trec eu în cârcă.

Cu toate că fata nu voia, el a stăruit, şi amândoi s-au tot îndărătnicit, până ce ea s-a lăsat convinsă şi a săltat în spatele lui; atunci flăcăul i-a prins picioarele cu braţele, ca să nu lunece pe când treceau pârâul, şi au început să străbată apele umflate. În inima vâltorii, acolo unde apa lovea mai abitir şi mai cu primejdie, flăcăul şi-a înfipt hotărât picioarele pe fundul apei şi i-a spus codanei ce voia el cu adevărat.

Fata i-a răspuns că nici vorbă de aşa ceva, că pentru nimic şi nimeni pe lume nu i-ar îngădui asemenea îndrăzneli, iar flăcăul, văzând că voinţa ei era neclintită, a spus:

— Foarte bine, dacă nu vrei să faci ce-ţi spun, te azvârl în apă!

Codana a ţinut-o pe-a ei, flăcăul a stăruit, ea l-a respins iar şi iar, şi ar fi ţinut-o tot aşa, dacă ea nu-şi dădea seama că el chiar era în stare s-o arunce în apă, ca să se înece; în cele din urmă i-a zis că nu mai mergea la hram, aşa că s-o ducă pe mal, unde avea să-i facă pe plac. Fata se gândea că, de cum punea piciorul pe mal, putea s-o ia la goană spre casă.

Flăcăul, care se şi vedea cu pofta împlinită, s-a întors cu ea pe mal, a pus-o pe pământ şi, fără să-i mai dea vreme să spună nici pâs, i-a întors fustele peste faţă; dar care nu i-a fost mirarea când a văzut că fata avea picioare de capră, acoperite în întregime cu păr lung şi negru; însă, când i-a tras fustele la loc, a observat că şi capul fetei era ca de ied negru, cu coarnele bine răsucite.

Ce mai, flăcăul şi-a ieşit din fire de spaimă, a luat-o înnebunit la goană pe munte în jos, parcă urmărit de toţi nichipercii de pe pământ.

Chiar la intrarea în sat, s-a întâlnit cu un văr care se ducea la hram, iar acesta, văzându-l în ce hal era, l-a întrebat:

— Dar ce-ai păţit, vere?

Atunci flăcăul i-a istorisit, lămurindu-l cu vorbele care i se nimereau pe buze, tot ce i se întâmplase, dar, pe când vorbea, vărul s-a făcut nevăzut, transformându-se în iedul pe care îl lăsase pe malul pârâului. Iar iedul a început să facă necontenite piruete şi sărituri în jurul lui, spunându-i:

— Vino la mine, iubitule, eu sunt drăguţa ta şi am să fac tot ce vrei tu.

Iar în vreme ce flăcăul, căzut lat de spaimă şi nemaiputându-se ridica, se ruga la toţi sfinţii din cer, iedul s-a făcut la loc fată şi s-a dus acasă. Nu după multă vreme, ea s-a măritat cu un flăcău de mai mare dragul, care, pe deasupra, era şi cel mai bogat din sat.

24. Odaia încuiată

n tăietor de lemne avea trei fete care de care mai frumoase. Tăietorul de lemne era nevoiaş şi îşi ducea traiul de pe-o zi pe alta. Pleca în fiecare zi la pădure, ca să taie lemne, şi, odată, lovind într-un copac cu toporul, din acesta a ieşit un uriaş, care i-a spus:

— Ce faci aici? Cum de îndrăzneşti să tai acest copac, care e casa mea?

Înspăimântat, tăietorul de lemne a răspuns:

— Pentru numele lui Dumnezeu, domnule Uriaş, nu-mi face nimic, că n-am ştiut că aici e casa domniei tale.

— Foarte bine, a zis uriaşul, nu-ţi fac nimic. Dar spune-mi, câţi copii ai?

Iar tăietorul de lemne a povestit:

— Păi, am trei fete. De aia şi vin în pădure: trăiesc din tăiatul lemnelor, cu care îmi hrănesc fiicele şi nevasta, care-i cusătoreasă, iar din lemne şi croit abia ne câştigăm traiul.

— Uite, a zis uriaşul, îţi dau o pungă cu aur pentru fiică-ta cea mare.

Omul a luat punga cu aur şi, ajungând acasă, a povestit ce i se întâmplase, iar fiica cea mare s-a învoit să meargă la uriaş. Tăietorul de lemne s-a întors în pădure şi a lăsat fata lângă copac. Acesta avea o uşă mare, care dădea pe o scară; iar scara cobora sub pământ până în casă. Iar uriaşul i-a zis fetei:

— Ai să fii stăpâna casei, dacă te porţi după cum îţi spun. Primul lucru pe care trebuie să-l faci, a continuat, e să mănânci urechea asta crudă. Eu plec acum, dar, când mă întorc, dacă n-ai mâncat-o, te omor.

Fata a văzut că urechea era de om şi i-a fost tare silă; s-a gândit: „Biata de mine! Cum să mănânc eu urechea asta, care mai e şi crudă?". Apoi şi-a zis: „Şi de unde să ştie uriaşul dacă am mâncat-o sau nu?". Şi, fără să mai stea pe gânduri, a aruncat-o în spatele şopronului.

De cum s-a întors, uriaşul a şi întrebat:

— Ce-ai făcut? Ai mâncat urechea?

Fata i-a răspuns că da, şi atunci uriaşul a strigat:

— Ureche! Urechiuşă!

Şi urechea a răspuns:

— Ce vrei?

Uriaşul a întrebat-o:

— Ureche, unde eşti?

Iar urechea a răspuns:

— Aici, în spatele şopronului.

Atunci uriaşul i-a spus fetei:

— Nu ziceai că ai mâncat-o? Ai să vezi tu acum.

A luat-o pe fată, a dus-o într-o odaie din casă şi i-a tăiat capul.

A doua zi, tăietorul de lemne mergea prin pădure, tăind copaci, când i-a ieşit în cale uriaşul şi i-a spus:

— Ascultă, omule, fata ta cea mare spune că îi e dor de sora ei mijlocie şi ar vrea să-i ţină de urât. Dacă mi-o aduci, îţi mai dau o pungă cu aur.

Tăietorul de lemne a luat punga, s-a dus să-şi caute fiica mijlocie şi a convins-o să se ducă să-i ţină de urât surorii ei mai mari, că tare mai era singură. Ea a mers cu taică-său până la casa uriaşului şi a intrat în copac.

Iar uriaşul i-a spus:

— Poţi să faci după bunul tău plac în toată casa, numai în odaia asta – şi i-a arătat-o pe cea unde îi descăpăţânase sora – nu trebuie să intri cu niciun chip. Acum trebuie să plec, dar îţi las urechea asta, ca s-o mănânci până la întoarcerea mea.

Şi dus a fost.

Biata fată îşi spunea: „Ce scârboasă mai e! Cum să mănânc urechea asta care nu-i de animal?". Apoi s-a socotit că uriaşul n-avea cum să ştie dacă a mâncat-o sau nu şi s-a dus s-o arunce în puţ.

De cum a sosit, uriaşul a şi întrebat-o:

— Ce-ai făcut? Ai mâncat urechea?

Iar ea a răspuns:

— Fireşte că am mâncat-o.

Atunci uriaşul a strigat:

— Ureche! Urechiuşă!

Iar urechea a răspuns:

— Ce vrei?

Uriaşul a întrebat:

— Ureche, unde eşti?

Iar urechea a răspuns:

— Aici, în puţ.

Atunci uriaşul i-a spus fetei:

— Coboară în puţ şi scoate urechea.

Fata a aruncat găleata, şi urechea s-a căţărat în ea. Iar uriaşul a băgat fata în odaia încuiată, a descăpăţânat-o şi a lăsat-o moartă lângă soră-sa.

A doua zi, tatăl s-a dus la copac, cu gândul să-şi vadă fetele, de care îi era dor, dar a ieşit uriaşul şi i-a spus:

— Îţi mai dau o pungă cu aur dacă mi-o aduci şi pe mezină, că vor să fie împreună, nu se pot lipsi una de alta.

Deşi s-a necăjit, tatăl s-a învoit, apoi a luat-o pe mezină, al cărei nume era Mariquilla, şi i-a zis:

— Uite ce-i, surorile tale vor să te vadă.

A dus-o la copacul unde locuia uriaşul, iar acesta a dus-o pe scări în jos; când au ajuns la el acasă, i-a spus:

— Ai să fii stăpâna casei dacă mănânci urechea crudă de pe masă.

Fata s-a mirat cu asupra de măsură că surorile ei nu-i ieşiseră în întâmpinare şi s-a speriat, dar nu s-a dat de gol şi i-a zis uriaşului:

— Mă rog, am s-o mănânc.

Când uriaşul a plecat, ea şi-a zis că n-o să mănânce urechea, că nu era de animal, ci o s-o bage sub haine, bine strânsă pe pântece, ca să nu-i cadă.

După o vreme, a venit uriaşul şi a întrebat:

— Ce-ai făcut? Ai mâncat urechea?

Iar ea:

— Fireşte că da.

Atunci uriaşul a strigat:

— Ureche! Urechiuşă!

Urechea a răspuns:

— Ce vrei?

Şi uriaşul a întrebat:

— Ureche, unde eşti?

Iar urechea a răspuns:

— Aici, în burta Mariquillei.

Auzind-o, uriaşul a sărit în sus de bucurie şi i-a spus Mariquillei:

— Ei bine, tu ai să-mi fii nevastă! Eşti deja stăpână pe tot ce am, şi îţi dau şi cheile mele. Dar e o odaie pe care nu trebuie s-o descui cu niciun chip.

Şi i-a arătat odaia unde zăceau moarte surorile ei. Iar după ce-a spus toate astea a plecat mai vesel decât castanietele.

Atunci Mariquilla şi-a zis: „Dar de ce nu? De ce să nu pot deschide odaia asta?". Şi curiozitatea i-a fost mai tare ca frica.

A descuiat odaia şi, de cum a deschis uşa, a văzut o baltă de sânge şi a tras o spaimă atât de mare, că i-a căzut cheia în inima bălţii şi s-a murdărit toată de sânge. Dar, când s-a uitat mai bine, a văzut mulţi oameni atârnaţi de picioare ori de cap, iar printre ei şi-a recunoscut surorile. Apoi a zărit pe o masă o olicică cu ceva înăuntru şi o garafă cu apă.

De cum a ieşit din odaie, s-a dus în goana mare să spele cheia, dar, oricât a frecat-o, sângele n-a dispărut. L-a auzit pe uriaş venind şi, în graba mare, s-a tăiat la un deget şi a mânjit cu sângele ei cheia odăii încuiate.

Nici bine n-a sosit, că uriaşul a şi întrebat-o:

— Ai vizitat deja toată casa?

Ea i-a zis că da.

— Şi ce-ai făcut? Ai intrat şi în odaia încuiată?

Dar ea a zis că nu. Însă uriaşul i-a spus:

— Atunci arată-mi cheia.

Văzând cheia pătată cu sânge, s-a înfuriat şi a iscodit-o:

— Dar cu pata asta de sânge de pe cheie ce-i?

Însă Mariquilla i-a arătat degetul rănit şi i-a spus:

— E de la sângele care mi-a curs când m-am tăiat în cuhnie.

Uriaşul a fost mulţumit de răspuns şi astfel fata i-a câştigat încrederea.

A doua zi, uriaşul a plecat iar la treburile lui şi i-a spus că de astă dată el avea să lipsească trei zile, iar ea să se ocupe estimp de treburile casei. De cum a fost sigură că uriaşul plecase de-adevăratelea şi că n-o mintise, fiindcă acum se

încredea în ea, Mariquilla a luat cheia pătată şi s-a întors în graba mare în camera încuiată: s-a dus la masa cu olicica şi apa. A uns capetele surorilor ei cu amestecul din olicică şi le-a lipit gâturile de trupuri, apoi le-a spălat cu apă. Imediat ce le-a spălat, cele două surori au înviat, şi tustrele s-au îmbrăţişat foarte mulţumite şi emoţionate.

Şi s-au dus în fundul odăii, care dădea într-o peşteră adâncă, plină cu mari comori şi bogăţii, şi le-au pus pe toate în saci. Apoi i-a uns cu leacul din olicică pe toţi cei ce atârnau acolo, i-au spălat cu apă, şi toţi au înviat. Iar cele trei surori s-au dus la părinţi încărcate de odoare. În odaie erau un rege cu cele trei fiice ale lui, care şi-a trimis potera să-l prindă pe uriaş şi să-i taie capul, apoi l-a poftit pe tăietorul de lemne să-şi ia familia şi să vină în regatul lui, iar ei s-au dus mulţumiţi, fericiţi şi bogaţi, cu comorile pe care Mariquilla le găsise în peşteră, dar şi cu cele dăruite de rege, pentru că îi salvase pe el şi pe fetele lui. Şi n-au mai avut niciodată nici griji, nici necazuri.

25. Mireasa hoțului

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un om bogat, cu trei fete pe care le iubea mai presus de orice. Omul cel bogat a trebuit să plece o vreme cu nevasta, ca să se ocupe de niște pământuri pe care le aveau într-o vale din apropiere, și au hotărât să lase casa în grija fiicelor, ca să vadă cum se purtau ele când ei nu erau prin apropiere. Și, ca să nu se întristeze, tatăl le-a făgăduit înainte de plecare:

— Fetele mele, la întoarcere am să aduc trei rânduri de straie: unul de soare, altul de lună și al treilea de catifea.

Bărbatul și nevasta au plecat și, nu după multă vreme, a sosit acolo o femeie cu burta mare, gata să nască, și le-a cerut voie să rămână la ele până ce-avea să-i vină pruncul pe lume. Cele trei codane nu știau, dar musafirul era un bărbat îmbrăcat femeiește. Mezina nu voia ca femeia să le intre în casă, fiindcă părinții le spuseseră să nu lase pe nimeni înăuntru în lipsa lor, dar cele două surori mai mari au râs de temerile ei și i-au îngăduit femeii să poposească în noaptea aceea în casa lor.

Femeia s-a așezat lângă vatră, unde ardea un foc bun, și, cum nu voia ca fetele să se apropie prea mult de ea și să afle că era bărbat, arunca din vreme în vreme câteva fire de sare pe vatră, care sfârâiau de parcă, la fiecare mișcare, femeii i-ar fi căzut păduchii în foc.

În sfârșit, când s-a înnoptat, s-au dus la culcare. Cea mare și cea mijlocie au adormit pe loc, dar mezina nu, că păzea casa, cum îi porunciseră părinții. La miezul nopții, bărbatul îmbrăcat femeiește a luat o lumânare, a aprins-o și s-a apropiat tiptil de fete, vrând să le arunce un strop de ceară în ochi. Așa a făcut cu tustrele, dar mezina și-a șters ochii imediat, înainte ca stropii să se întărească. Celelalte două, în schimb, cum dormeau, au rămas cu ceara întărită în ochi.

După o vreme, bărbatul îmbrăcat femeiește și-a zis că dormea toată lumea și s-a apropiat de o fereastră, a deschis-o și s-a pregătit să cânte la ocarină un semnal pentru ca soții lui, care erau cu toții tâlhari, să vină acolo să furgăsească. Dar mezina era trează, căci își scosese ceara din ochi, s-a apropiat de el pe la spate și, luându-l de picioare, l-a aruncat pe fereastră, dar ocarina a rămas înăuntru.

Și bărbatul i-a strigat de jos:

— Dă-mi ocarina!

Dar fata:

— Bagă mâna prin deschizătura pentru pisici și ți-o dau.

Neîncrezător, el stăruia:

— Dă-mi ocarina!

Dar ea:

— Bagă mâna prin deschizătura pentru pisici.

Cum avea nevoie de ocarină, ca să cânte semnalul convenit cu tovarăşii lui, bărbatul a stăruit din nou:

— Dă-mi ocarina şi plec de-aici!

Dar ea:

— Atunci bagă mâna prin deschizătura pentru pisici.

Ce mai, bărbatul a trebuit să bage până la urmă mâna prin deschizătura pentru pisici, iar fata a luat toporişca şi i-a tăiat-o. Aşa că ea a rămas cu mâna şi ocarina, iar el a luat-o la sănătoasa, urlând de durere, fără să fi putut fura ceva din casă.

A doua zi de dimineaţă, părinţii au sosit cu straiele făgăduite şi, ca să vadă cum să le împartă, le-au iscodit pe fete:

— Cine s-a îngrijit mai mult de casă?

Iar mezina a spus:

— Păi, eu, că să vedeţi cum sunt surorile mele.

S-au dus să le vadă pe surori, care aveau ochii acoperiţi cu ceară şi dormeau. Iar mezina le-a istorisit păţania cu bărbatul îmbrăcat femeieşte, iar părinţii au zis:

— Atunci, ce mai, cele mai frumoase straie, cele de soare, sunt pentru tine, iar celelalte pentru surorile tale.

Vreme trece, vreme vine, iar fetele au crescut, tustrele nespus de frumoase, dar mezina era cea mai mândră dintre ele. Pe atunci a sosit acolo şi cel căruia mezina îi tăiase mâna, care tot tâlhar era, dar, cum nu-l cunoşteau şi era bine îmbrăcat şi chipeş, părinţilor le-a fost pe plac; iar el le-a cerut mâna mezinei. Însă ea, deşi l-a recunoscut, ba bine că nu, din pricina mâinii tăiate, n-a zis o vorbuliţă. Şi, într-o zi, tatăl a stat de vorbă cu ea şi i-a spus:

— Fata mea, bărbatul acesta chipeş şi de nădejde mi-a cerut mâna ta, iar eu vreau ca tu să-l iei de bărbat.

Şi fata a răspuns:

— Tată, eu nu mă mărit cu el.

Tatăl, necunoscând temeiurile codanei, a stăruit că trebuia să-l ia de bărbat, dar ea răspundea mereu:

— Tată, nici vorbă, nici vorbă să-l iau de bărbat.

O dată, de două ori, într-o zi şi într-alta. Până când, fiindcă tatăl stăruia peste poate, fata a trebuit să-l ia pe tâlhar de soţ. Şi i-a spus tatălui:

— Mă rog, dacă vrei, mă mărit cu el, dar trebuie să-mi dăruieşti trei porumbiţe.

— Ale tale-s, a spus tatăl, mirat că fata nu-i cerea altceva.

Aşa că au făcut cu mare alai nunta chiar acolo, spre marea bucurie a lumii, şi, de cum s-a terminat, omul s-a grăbit să pornească la drum, iar ea a trebuit să-l urmeze. A lăsat o porumbiţă acasă la părinţi, iar pe celelalte două le-a luat cu ea.

Şi au plecat amândoi; de cum nu s-a mai văzut locul acela, bărbatul i-a arătat mâna tăiată şi i-a zis:

— Uite ce mi-ai făcut cândva. Drept răzbunare, şi eu am să-ţi fac nu doar la fel, ci şi multe alte rele.

De cum a auzit una ca asta, fata a trimis o porumbiţă la cea din casa părinţilor; iar pasărea a dus un răvaş în care fata le cerea alor săi să vină s-o ajute, căci era în

mare primejdie. Şi au continuat să meargă călare încă multă vreme, până ce, în sfârşit, au zărit castelul unde locuia bărbatul. În castel fata a văzut o ciurdă de bărbaţi nespălaţi, care aveau grijă de nişte cazane mari, pline cu untdelemn încins: erau tâlharii care îl aşteptau în noaptea aceea pe bărbatul îmbrăcat în femeie rămasă grea. Iar când a văzut cazanele cu untdelemn încins, a crezut că avea să moară, închipuindu-şi că urmau s-o frigă pe ea.

Soţul a dus-o în iatac şi i-a poruncit să-şi scoată straiele, dar ea i-a zis:

— Lasă-mă acum să-mi scot frumoşii mei pantofi noi, pe care mi i-a dat tata ca să mă mărit cu tine.

Şi, în vreme ce se descălţa, a întrebat-o pe cea de-a treia porumbiţă, care era la fereastră:

— Porumbiţa mea,
nu vezi, oare,
oameni călare?

Iar porumbiţa a răspuns:

— Nu văd pe nimeni.

Atunci soţul i-a poruncit să se dezbrace mai departe, iar ea i-a zis:

— Lasă-mă acum să-mi scot frumoşii ciorapi noi, pe care mi i-a dat tata ca să mă mărit cu tine.

Şi, în vreme ce-şi scotea ciorapii, a întrebat-o pe porumbiţă:

— Porumbiţa mea,
nu vezi, oare,
oameni călare?

Iar porumbiţa:

— Nu văd pe nimeni.

Nerăbdător, soţul i-a poruncit să se dezbrace neîntârziat, dar ea i-a răspuns:

— Lasă-mă acum să-mi scot frumoasa jachetă nouă, pe care mi-a dat-o tata ca să mă mărit cu tine.

Şi a întrebat-o iar pe porumbiţă:

— Porumbiţa mea,
nu vezi, oare,
oameni călare?

Iar porumbiţa:

— Nu văd pe nimeni.

Iar ei i se strângea inima, pentru că nimeni nu-i venea în ajutor, iar soţul o grăbea, văzând cum trece vremea. Aşa că a continuat să spună:

— Lasă-mă acum să-mi scot frumoasa rochie nouă, pe care mi-a dat-o tata ca să mă mărit cu tine.

Şi, în vreme ce-şi scotea rochia, a întrebat-o iar pe porumbiţă, cu un fir de voce:

— Porumbiţa mea,
nu vezi, oare,
oameni călare ?

Iar porumbiţa :

— Nu văd pe nimeni.

Aşa că s-a crezut pierdută, căci nu mai avea să-şi scoată decât chiloţeii. Şi, cu toate că soţul o grăbea să şi-i scoată şi să rămână goală, fata tot a mai zis :

— Lasă-mă acum să-mi scot frumoşii chiloţei noi, pe care mi i-a dat tata ca să mă mărit cu tine.

Şi porumbiţei :

— Porumbiţa mea,
nu vezi, oare,
oameni călare ?

Atunci porumbiţa a spus :

— Uite că vin, aşa îmi pare,
oameni călare !

De cum a auzit-o, fata a început să-şi strângă în graba mare straiele ; a sosit tatăl, însoţit de nuntaşii înarmaţi până-n dinţi, şi, văzând-o pe ea desculţă şi în pielea goală şi dându-şi seama că oamenii aceia erau nişte tâlhari, i-au prins pe toţi şi, odată cu ei, şi pe bărbat, şi i-au aruncat în cazanele unde aveau de gând s-o frigă pe fată drept răzbunare ; toţi au murit acolo, iar fata s-a întors acasă cu părinţii, iar peste un an s-a măritat cu flăcăul cel mai bogat şi mai chipeş din tot ţinutul.

26. Albă-ca-o-Floare

n bărbat şi nevasta lui îşi doreau nespus să aibă copii, dar femeia nu rămânea grea. Au trecut aşa mulţi ani, până ce într-o zi, venind de la vânătoare, bărbatul i-a spus femeii:

— Aş vrea să am un fiu, chiar dacă mai târziu are să-l ia Aghiuţă.

Dar Aghiuţă, care tocmai dădea târcoale casei lor, l-a auzit.

Vreme trece, vreme vine, şi, când îşi pierduseră şi ultima nădejde, au avut, în sfârşit, un fiu. Pruncul a crescut cum nu se putea mai frumos şi mai viguros, ca şi cum Dumnezeu ar fi vrut să le răsplătească părinţilor lungii ani de aşteptare; şi a ajuns curând la fel de bun călăreţ şi vânător ca şi tatăl lui.

Dar flăcăul a prins încă de mic gustul jocurilor de noroc şi, aşa cum în toate celelalte era mereu cel mai bun şi mai puternic, la jocuri pierdea mereu. Într-o zi, i s-a arătat Aghiuţă şi l-a întrebat dacă voia nişte cărţi cu care nu avea să piardă nicicând la jocurile de noroc. Tânărul s-a învoit şi de atunci n-a mai pierdut niciodată. Până ce, în altă zi, diavolul i s-a arătat din nou şi i-a propus să joace o partidă. Tânărul s-a învoit iar şi şi-a scos cărţile din buzunar, dar Aghiuţă, care îl cunoştea bine, s-a aranjat să câştige partidă după partidă. În sfârşit, flăcăul a pierdut tot ce avea, Aghiuţă i-a propus să-şi joace sufletul, iar el s-a învoit. Dar Aghiuţă a câştigat din nou, şi băiatul şi-a pierdut sufletul.

Iar Aghiuţă i-a spus:

— Dacă îţi vrei sufletul înapoi, te aştept peste un an la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi.

Flăcăul s-a lăsat de joc, iar lunile s-au scurs până s-a împlinit anul. Chiar în acea zi, le-a spus părinţilor:

— Să ştiţi, dragilor, că azi trebuie să plec la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi.

Părinţii s-au necăjit tare de tot, aducându-şi aminte ce spusese tatăl când venise de la vânătoare, dar băiatul i-a convins că trebuia să-şi ia sufletul înapoi; aşa că să nu se teamă pentru el, căci va izbuti să vină înapoi de la castel. Au stăruit mult pe lângă el să nu plece, dar până la urmă s-au lăsat păgubaşi.

Aşa că tânărul a plecat la drumul acela lung, ce părea să nu aibă sfârşit. După ce-a mers zile în şir, i s-a arătat un vultur, pe care flăcăul l-a întrebat cum putea să ajungă la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi, iar vulturul i-a spus:

— Habar n-am. Dar în spatele meu zboară un vultur mai bătrân ca mine, iar el vine tocmai de acolo.

Tânărul a aşteptat răbdător sosirea celuilalt vultur, iar acesta i-a zis:

— Te duc eu la castel, dar mai înainte taie nişte hălci din calul mort pe care l-am zărit în apropiere, ca să am ce mânca pe drum, fiindcă-s bătrân.

După ce a tăiat carnea, tânărul s-a cocoţat pe aripile vulturului şi, ori de câte ori acesta deschidea ciocul, îi dădea o bucată de carne. Şi, tot zburând, au ajuns la un dâmb, iar pasărea s-a oprit şi, mulţumită de mâncare, i-a spus:

— Uită-te acolo, jos, şi ai să vezi un râu. În râu fac baie trei codane, care-s fiicele lui Aghiuţă şi locuiesc în castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi. Du-te la ele şi, fără să fii văzut, ascunde straiele mezinei, pe care o cheamă Albă-ca-o-Floare. Fiindcă-i sfântă, va putea să te ajute.

Tânărul a coborât la râu, a luat straiele mezinei şi s-a ascuns după nişte tufe. Când fetele au ieşit din apă, cele mari s-au îmbrăcat cu straiele lor şi au lăsat-o singură pe mezină, care nu şi le găsea pe ale ei. Văzând-o singură, flăcăul a ieşit din ascunzătoare şi i-a spus:

— Nu-ţi fie teamă de mine. Uite-ţi straiele şi îmbracă-te.

Ei nu i-a fost frică, şi au rămas împreună. Au stat de vorbă, iar el i-a povestit ce păţise. Atunci ea i-a spus:

— Păi, Aghiuţă e tata, dar nu ştiu cum ţi-ai putea lua sufletul înapoi de la el. Eu am să te ajut, şi ne vom salva sau vom muri împreună. Nu spune nimic despre noi şi lasă-mă pe mine să merg înainte. Iar mâine dimineaţă vino la castel şi cere să vorbeşti cu tata.

Tânărul a dormit lângă râu toată noaptea, iar în zori s-a dus la castel şi a cerut să vorbească cu Aghiuţă. De cum l-a văzut, acesta i-a şi zis:

— Nu credeam că ai să vii, dar, deşi cu întârziere, iată-te. Vino cu mine.

L-a dus la o fereastră a castelului şi i-a zis:

— Spune-mi ce vezi acolo, în faţă.

Iar tânărul a răspuns:

— Văd un codru negru şi des.

— Bine, a zis Aghiuţă. Atunci du-te şi curăţă-l de copaci, netezeşte locul, seamănă grâu, adună grâul şi fă o pâine din el, înainte de asfinţit.

Tânărul şi-a luat uneltele şi s-a dus în codru, dar, văzându-l atât de negru şi des, l-a apucat deznădejdea, căci nu se credea în stare să facă nimic. Dar Albă-ca-o-Floare l-a întrebat ce-l pusese să facă tatăl ei.

— Păi, să curăţ codrul ăsta de copaci, să netezesc locul, să-l semăn cu grâu, să culeg grâul şi să coc o pâine din el, înainte de asfinţit.

— Nimic mai simplu, a spus ea, mănâncă-ţi prânzişorul şi culcă-te, iar când ai să te trezeşti, totul va fi gata. Dar să nu-i spui tatei că te-am ajutat.

Când s-a deşteptat, tânărul a găsit la picioare o pâine abia scoasă din ţest şi s-a dus cu ea la castel.

Lui Aghiuţă nu i-a convenit să-l vadă venind cu pâinea, dar a zis:

— Foarte bine, asta te-am şi pus să faci. Acum culcă-te, dormi şi vino înapoi mâine de dimineaţă.

A doua zi de dimineaţă, nici nu se trezise bine că Aghiuţă l-a şi dus la altă fereastră din castel şi i-a zis:

— Spune-mi ce vezi acolo, în faţă.

Iar tânărul i-a răspuns:

— Nu văd decât un bolovăniş fără sfârşit.

— Bine, a zis Aghiuţă. Acum trebuie să te duci acolo, să scoţi pietrele din loc, să sapi pământul, să plantezi o podgorie, să culegi strugurii şi să-mi aduci o garafă cu vin din strugurii aceia, înainte de asfinţit.

Tânărul şi-a luat uneltele şi s-a dus la bolovăniş, dar şi-a dat seama că nu putea cu niciun chip să facă tot ce-i ceruse Aghiuţă şi s-a întrebat dacă şi de astă dată avea să vină Albă-ca-o-Floare să-i dea o mână de ajutor.

În cele din urmă, fata a venit şi l-a întrebat ce-i mai dăduse de data aceea tatăl ei de făcut, iar el i-a spus că trebuia să scoată pietrele din loc, să sape pământul, să planteze o podgorie, să culeagă strugurii şi să-i aducă o garafă cu vin din strugurii aceia, înainte de asfinţit.

— Nimic mai simplu, a zis ea, mănâncă-ţi prânzişorul şi culcă-te, iar când ai să te trezeşti, totul va fi gata. Dar nu-i spune tatei că te-am ajutat.

Când s-a deşteptat, tânărul a găsit alături de el garafa cu vin, a luat-o şi s-a dus cu ea la castel.

Văzând Aghiuţă că şi de astă dată îşi făcuse datoria, nu i-a venit să creadă şi i-a spus:

— Asta e cu neputinţă s-o fi făcut tu.

— Ba bine că nu, am făcut totul singur, s-a supărat tânărul.

— Tare nu-mi vine a crede, a spus Aghiuţă, dar, în sfârşit, du-te şi mănâncă de seară, dormi şi mâine vino iar să mă vezi.

A doua zi de dimineaţă, tânărul i s-a înfăţişat lui Aghiuţă, iar acesta l-a dus la altă fereastră din castel şi i-a zis:

— Spune-mi ce vezi acolo, în faţă.

— Un râu cu un curent foarte puternic, a răspuns tânărul.

— Ei bine, a încuviinţat Aghiuţă, în râul acela a pierdut bunica bunicii mele un inel când era mică; găseşte-l şi adu-mi-l înainte de asfinţit.

Aşa că tânărul a plecat la râu, dar nu ştia ce să facă, fiindcă îi era teamă să nu se înece în acel curent atât de puternic. Stătea aşa şi se uita, cu apa până la genunchi, ba ici, ba colo, fără să îndrăznească să intre mai mult în vâltoare, când, după o vreme, a sosit Albă-ca-o-Floare şi l-a întrebat iar ce însărcinare îi dăduse tatăl ei în acea dimineaţă.

— M-a trimis să caut inelul pierdut în râu de bunica bunicii lui, când era mică.

Atunci Albă-ca-o-Floare a spus:

— Păi, iată ce trebuie să faci: mă tai fărâme şi mă bagi în sticluţa asta, dar ai grijă să nu-ţi pice niciun strop de sânge pe lângă ea.

Tânărul s-a necăjit peste poate şi i-a zis că pentru nimic în lume nu i-ar face aşa ceva tocmai ei, care fusese atât de bună cu el.

— Nici vorbă, toacă-mă mărunt şi bagă-mă în şip.

— Ah, Albă-ca-o-Floare, dar eu nu te pot ucide! spunea bietul flăcău.

Dar ea a stăruit atât de mult şi de hotărât, că tânărul şi-a luat cuţitul şi a tocat-o bucăţele, a pus-o în şip, l-a închis şi l-a aruncat în râu. Dar vreme trece, vreme vine, iar el n-o vedea apărând de nicăieri; a început să se vaiete că fusese slab şi o pierduse, când, în sfârşit, Albă-ca-o-Floare a ieşit din râu întreagă cum o făcuse maică-sa, cu un unel pe deget, şi i-a zis:

— Uite inelul, dar să ştii că n-ai pus în şip o bucăţică din degetul meu mic şi un strop de sânge; cum degetul e mic, tata n-are să observe, căci e cel mai uşor de ascuns. Du-te la castel, dar nu-i spune tatei că te-am ajutat.

Tânărul s-a întors a treia oară la castel şi i-a dat inelul lui Aghiuţă; iar acesta a spus:

— Se pare că eşti mai al naibii ca mine! Dar nu cred că ai găsit singur inelul.

— Ba da, ba da, l-am găsit, i-a răspuns tânărul.

— Atunci du-te şi mănâncă de seară, dormi şi mâine vino să mă vezi iar, i-a zis Aghiuţă.

A doua zi, l-a dus, ca de obicei, la altă fereastră şi i-a zis:

— Spune-mi ce vezi acolo, în faţă.

— Văd o alee foarte lungă.

— Atunci du-te până acolo şi taie-mi câteva vărguţe din copaci.

Încântat, tânărul s-a dus pe alee şi a început să taie vărguţe, când şi-a făcut apariţia Albă-ca-o-Floare şi l-a întrebat ce-l pusese tatăl ei să mai facă de data aceea. Iar tânărul i-a spus:

— De astă dată, e foarte simplu, trebuie doar să-i duc câteva vărguţe din copacii de pe această alee.

— Ştiu la ce servesc vărguţele, a spus Albă-ca-o-Floare: are să te roage să îmblânzeşti un cal foarte rău, care se transformă în noi toţi ori de câte ori e încălecat de cineva. Aşa că ţine minte: capul e tata, trupul e mama, iar coapsele sunt surorile mele şi cu mine. Eu sunt cea de pe partea dreaptă, aşa că să nu loveşti acolo; dă-i în cap până îl îmblânzeşti. Şi să nu spui nimănui că-s de partea ta.

Tânărul i s-a înfăţişat lui Aghiuţă, iar acesta i-a arătat o ogradă în care erau doi cai, din care unul fornăia tare de tot, şi i-a spus:

— Trebuie să-mi îmblânzeşti azi calul care fornăie.

Tânărul a coborât în ogradă şi doar cu mari strădanii a putut să urce pe cal, care se mişca necontenit şi dădea cu copitele în toate direcţiile. De cum a încălecat, calul a luat-o la goană peste câmpii şi nu s-a mai oprit, iar tânărul a început să-i dea cu vărguţa în cap până când, în sfârşit, l-a obosit şi s-a întors cu el aproape mort la castel.

Şi a spus Aghiuţă:

— Nu-mi vine să cred că l-ai îmblânzit cu mâinile tale.

Iar tânărul a răspuns:

— Păi, uite-l jos, în ogradă, îmblânzit şi tot tacâmul, aproape mort de oboseală.

Apoi, observând că Aghiuţă era tot bandajat şi uns cu balsamuri, l-a întrebat:

— Ce-ai păţit, că parcă ai tot trupul bătut?

Iar Aghiuţă l-a lămurit:

— O nimica toată: m-am dus să mă uit după tine şi am căzut pe fereastră în şanţul castelului, nu cine ştie ce. Dar ascultă: dacă îţi dau sufletul înapoi, va trebui să-mi iei de nevastă una dintre fiice, dar numai cu o condiţie: tu va trebui să te legi la ochi, iar ea va sta într-o odaie, şi amândoi va trebui să scoateţi câte o mână. Şi tu ai să te însori cu cea pe care o vei cere.

Fiindcă Aghiuţă bănuia că tânărul era în vorbă cu Albă-ca-o-Floare. Le-a băgat pe tustrele într-o odaie şi, când au scos mâinile, tânărul a căutat mâna căreia îi lipsea o bucăţică din degetul cel mic; de cum a găsit-o, a şi spus că el voia să se însoare cu aceea, care, fireşte, era Albă-ca-o-Floare. După aceasta, tatăl şi surorile erau şi mai neîncrezători, dar nunta s-a ţinut.

La căderea serii, s-au culcat. Şi Albă-ca-o-Floare i-a spus tânărului:

— Tata a hotărât să ne ia vieţile, aşa că tu să faci cum îţi spun: scuipă într-o farfurie şi pune un burduf plin cu aer în patul tău, iar eu am să fac aşijderea. Saliva

pe care o lăsăm în farfurii va vorbi în locul nostru după ce vom pleca. Apoi, du-te în grajd, unde ai să vezi doi cai. Unul e mare şi puternic, iar celălalt e foarte slab; ia-l pe cel slab, care e Gândul; celălalt e Vântul, dar Gândul merge întotdeauna mai iute ca Vântul.

Tânărul s-a dus pe ascuns în grajd, dar calul cel slab i s-a părut că era atât de sfrijit, încât nu-i putea duce pe amândoi, aşa că l-a ales pe cel mare. Când a ajuns cu el unde el aştepta Albă-ca-o-Floare, aceasta i-a zis:

— De ce nu l-ai luat pe Gândul?

— Fiindcă mi s-a părut că n-are să ne poată duce.

— Mă rog, acum nu mai e nimic de făcut.

Şi au plecat în mare grabă. La puţină vreme după ce-au plecat, Aghiuţă a ajuns la uşă şi a bătut:

— Albă-ca-o-Floare, dormi?

— Nu, tată.

— Dar tu, flăcăule, dormi?

— Nu, domnule.

Dar pentru ei vorbea saliva din farfurii.

După o vreme, Aghiuţă s-a întors:

— Albă-ca-o-Floare, dormi?

— Aţipesc.

— Dar tu, flăcăule, dormi?

— Aţipesc.

După o vreme, Aghiuţă s-a întors:

— Albă-ca-o-Floare, dormi?

Şi fata n-a răspuns.

— Dar tu, flăcăule, dormi?

Nici flăcăul n-a răspuns, fiindcă saliva li se uscase.

Aghiuţă a crezut că adormiseră, a scos un cuţit, a intrat în iatac şi li l-a înfipt pe rând în inimi, dar a nimerit în cele două burdufuri; apoi a închis uşa şi a dat fuga-fuguţa să-i spună nevesti-sii. Iar ea l-a iscodit:

— I-ai omorât bine?

— Da, am auzit cum ieşea aerul din ei.

A doua zi de dimineaţă, s-au trezit şi s-au dus în iatacul tinerilor. Acolo au găsit două farfurii şi două burdufuri goale, dar cei doi însuraţei nu erau acolo. Şi i-a spus nevasta lui Aghiuţă:

— Dacă aseară te-ai fi întors să te asiguri, n-ar mai fi fugit. Şi probabil că l-au luat şi pe Gândul.

Una dintre fiice s-a dus la grajd şi a văzut că-l luaseră pe Vântul, aşa că femeia s-a bucurat şi i-a zis lui Aghiuţă:

— Foarte bine, îi prindem curând şi de astă dată le venim de hac.

Aghiuţă a încălecat pe Gândul şi a plecat după ei. Cum Gândul merge mereu mai repede ca Vântul, după o vreme i-a ajuns din urmă. Văzând Albă-ca-o-Floare că tatăl ei îi ajungea din urmă, şi-a aruncat pieptenele din păr şi a spus:

— Pieptenele meu se va face un codru atât de des, că tata nu va putea trece prin el şi va trebui să se întoarcă.

Aşa s-a şi întâmplat, iar Aghiuţă a trebuit să se întoarcă. Când a ajuns la castel, muierea l-a întrebat:

— Nu i-ai găsit?

— Nu, a răspuns. Am călărit multă vreme, apoi mi-a ieşit în cale un codru foarte des, de care n-am putut să trec.

— Nepriceputule! a strigat muierea. Erau acolo şi te-au dus de nas, aşa că du-te şi caută-i.

A încălecat Aghiuţă iar şi, călare pe Gândul, i-a ajuns imediat din urmă; văzându-l venind, Albă-ca-o-Floare şi-a aruncat băsmăluţa şi a zis:

— Băsmăluţa mea se va face bolovăniş, iar tata nu-l va putea trece.

Aşa că Aghiuţă a trebuit să se întoarcă din nou. Văzându-l, nevasta l-a iscodit:

— Tot nu i-ai văzut?

— Nu, a zis, am văzut doar un bolovăniş cu neputinţă de trecut călare.

— Păi, ei erau! a strigat nevasta. Ia calul şi de data asta să nu vii fără ei.

Aghiuţă i-a mai ajuns o dată din urmă, şi, văzându-l în spatele lor, Albă-ca-o-Floare şi-a scos o jartieră şi a spus:

— Jartiera se va face un râu atât de mare, că tata nu-l va putea trece.

Zis şi făcut: Aghiuţă s-a întors pentru a treia oară la castel, iar nevastă-sa i-a zis:

— Bine te-au mai tras iar pe sfoară! Cu siguranţă că ei erau.

Atunci Aghiuţă i-a zis:

— Păi, du-te tu şi caută-i.

Iar ea a răspuns:

— Nu, eu nu mă duc. Dar am să-i blestem să uite unul de celălalt; şi, de cum va intra în sat, prima femeie care îl va săruta pe flăcău îl va face să uite de Albă-ca-o-Floare.

Albă-ca-o-Floare şi tânărul chiar se apropiau de satul lui, căci el voia să-şi vadă părinţii şi să le arate că se întorcea de la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi. Iar Albă-ca-o-Floare, care era sfântă şi cunoştea totul, ştia şi de blestemul maică-sii, aşa că i-a zis:

— Ai grijă când intri în sat şi nu lăsa nicio femeie să te sărute, că de nu, ai să uiţi de mine.

Tânărul a lăsat-o pe Albă-ca-o-Floare lângă o fântână de la intrarea în sat şi s-a dus să-şi anunţe părinţii că se întorsese însurat şi-şi luase înapoi şi sufletul. De cum a ajuns, maică-sa a vrut să-l sărute, dar el i-a spus:

— Te rog, mamă, nu mă săruta, că m-am însurat şi, dacă mă săruţi, n-am să-mi mai amintesc de nevastă, fiindcă am fost blestemaţi.

Chiar când spunea asta, a venit bunică-sa pe la spate şi l-a sărutat, iar tânărul a uitat de Albă-ca-o-Floare. Iar maică-sa l-a iscodit:

— Fiule, când ne-o aduci pe soaţa ta?

Iar tânărul a răspuns:

— Ce tot spui, mamă, că doar eu n-am femeie?

Mama s-a mirat, dar el o uitase cu totul pe Albă-ca-o-Floare.

— Păi, n-ai spus tu să nu te sărut, că altfel ai să-ţi uiţi nevasta?

Privind-o cu uimire, el a exclamat:

— Ce lucruri mai spui şi tu, mamă!

Aşa că mama şi-a zis că nu l-o fi auzit ea bine; şi, fiind atât de mulţumită că-l vedea iar, a şi uitat de toată povestea aceea.

Ce mai, Albă-ca-o-Floare a bănuit ce s-a petrecut, s-a dus în sat şi şi-a găsit o casă lângă ei. Cum locuia alături, s-au împrietenit imediat. Ea s-a aşezat în sat, a deschis o dugheană şi le-a spus tuturor că venise de la munte tocmai de aceea.

Vreme trece, vreme vine, iar tânărul şi-a găsit o drăguţă şi a hotărât să se însoare. Prietenii i-au spus că trebuia s-o invite la nuntă şi pe frumoasa munteancă, iar el a zis că da, are s-o invite, fiindcă îi plăcea cum gândea şi se simţea bine în tovărăşia ei.

Iar prietenii au zis:

— Însă, înainte de-a o pofti, să vedem dacă izbutim să ne culcăm cu ea.

Primul dintre ei a ajuns acasă la Albă-ca-o-Floare, i s-a părut că ea îi vorbea frumos, dar când să se culce, ea i-a spus:

— Fii drăguţ şi aruncă-mi apa din lighean.

Şi l-a pus să-i arunce toată noaptea apă din lighean, fiindcă, ori de câte ori o arunca, apa se întorcea în lighean. Şi aşa a trecut toată noaptea, iar a doua zi de dimineaţă Albă-ca-o-Floare a ieşit din odaie şi i-a spus:

— Cum adică, tot aici eşti? Haide, du-te, ce-o să zică lumea?

Aşijderea s-a întâmplat şi cu al doilea, căruia, când să se culce, i-a spus:

— Du-te să iei de pe foc ibricul cu cafea.

Şi l-a ţinut cu mâna lipită de ibric toată noaptea.

Iar a doua zi de dimineaţă i-a spus când l-a văzut:

— Tot aici eşti? Fii drăguţ şi du-te, ce-o să zică lumea?

Cum niciunul din cei doi n-a spus nimic despre cele întâmplate, a venit şi al treilea prieten, iar ea, intrând în odaie, l-a pus să închidă uşa cuhniei, şi el a rămas toată noaptea cu mâna lipită de clanţă.

A doua zi, cei trei prieteni s-au întâlnit cu tânărul, iar el i-a întrebat:

— Ei, cum aţi petrecut noaptea cu munteanca?

Iar fiecare dintre ei a spus:

— Păi, pe mine m-a pus toată noaptea să arunc apa din lighean.

— Păi, pe mine m-a pus toată noaptea să ţin ibricul de cafea în mână.

— Păi, pe mine m-a pus toată noaptea să stau cu mâna pe clanţă.

Iar munteanca i s-a părut tânărului şi mai discretă şi hazoasă, aşa că a poftit-o la nuntă.

În ziua nunţii, când au terminat mâncarea de pe masă, toţi s-au pus pe spus poveşti, aşa că au rugat-o şi pe munteancă să le istorisească una, căci tare le mai spunea frumos. Iar ea a zis că n-avea să povestească nimic, dar că avea nişte păpuşi care aveau să vorbească în locul ei. A pus să fie aduse şi, pentru că toţi voiau să le audă, le-a urcat pe masă. Şi păpuşa-fată vorbea ca Albă-ca-o-Floare, iar păpuşa-băiat vorbea ca bărbatu-său. Şi a început păpuşa-fată:

— Îţi aduci aminte când pierdeai la cărţi şi Aghiuţă ţi-a câştigat sufletul şi a trebuit să te duci să-l cauţi în castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi?

— Nu, nu mi-aduc aminte, răspundea păpuşa-băiat.

— Îţi aduci aminte când tatăl meu te punea să priveşti pe fereastră şi să faci treburi cu neputinţă de dus la bun sfârşit, şi le făceam eu pe toate?

— Nu, nu-mi aduc aminte, răspundea păpuşa-băiat.

— Îţi aduci aminte când ai fugit cu mine din castel chiar în ziua nunţii şi când tata ne urmărea să ne omoare?

— Ceva-ceva îmi aduc aminte, spunea păpuşa-băiat.

— Îţi aduci aminte când m-ai lăsat la fântână şi ţi-am vorbit de blestemul mamei?

— Da, da, îmi aduc aminte, spunea păpuşa-băiat.

Iar mama tânărului, auzind ultimele vorbe ale păpuşii, şi-a amintit de ziua când fiul ei se întorsese în sat.

Atunci tânărul s-a ridicat şi a spus:

— Tot ce istorisesc păpuşile mi s-a întâmplat chiar mie. Şi, adresându-se tuturor nuntaşilor: Azi m-am însurat cu fata asta, dar soaţa mea e munteanca. Cu care din ele două să rămân? Fiindcă pe munteancă am luat-o de mult de soaţă, iar pe aceasta abia azi.

Şi toţi au fost de părere că trebuia să rămână cu prima, fiindcă cel mai valoros lucru e primul. Şi aşa şi-a regăsit Albă-ca-o-Floare soţul.

27. Trei torcătoare

n bărbat şi soţia lui aveau o fată cum nu se putea mai frumoasă iar ei erau foarte mândri de farmecul ei şi nu vorbeau decât despre ea cu toată lumea. Erau mândri nu doar de frumuseţea ei, ci şi de cât era de harnică şi cuviincioasă; în sfârşit, părinţii şi vecinii vorbeau atât de mult despre ea, că faima îi ajunsese până la urechile regelui.

Şi ce şi-a spus regele:

— Oare cum de trăieşte tocmai în acel sat o fată atât de frumoasă şi harnică? Trebuie s-o văd şi eu.

Ca s-o vadă, a dat un bal, a poftit lume multă şi, firește, şi pe fată.

Fata însă n-a venit la petrecere. Atunci regele i-a căutat şi i-a întrebat pe părinţii ei cum de nu venise fiica lor la bal, când venise atâta lume; iar părinţii, revărsându-se în scuze, i-au spus că fata nu se prea omora cu balurile şi prefera să stea în casă să trebăluiască, fiindcă tot ce-i plăcea mai mult pe lume era torsul. Spuneau aşa ceva doar ca să-şi laude fata, dar nici vorbă să fi fost adevărat.

Dar regina a aflat de spusele lor şi s-a bucurat foarte, fiindcă îi plăceau nespus de mult femeile care ştiau să toarcă. Cum aflase că torcătoarea era şi foarte harnică, a trimis după ea la palat şi i-a oferit un salariu bun. Tatăl fetei a încercat s-o scape în multe feluri, dar în cele din urmă s-a învoit. Dar regina voia să-şi însoare fiul, pe prinţ, cu o torcătoare, de aceea trimisese după ea. De cum a ajuns fata la palat, regina a hotărât să-i pună la încercare calităţile. Şi i-a spus:

— Am să-ţi trimit ceva de făcut, ca să aflu dacă ştii să torci atât de bine pe cât spun părinţii tăi şi eşti aşa de muncitoare precum mi s-a spus.

Aşa că a dus-o într-o încăpere mare, plină cu lână de tors, şi a zis:

— Dacă torci lâna asta în trei zile, te mărit cu fiul meu.

Biata fată era uluită, căci nu ştia nici să ţină furca, nici să toarcă.

Iar regina i-a spus:

— Am să poruncesc ca aici în odaie să nu intre decât cea care îţi va aduce de mâncare. Şi ai trei zile ca să torci toată lâna.

De cum s-a văzut singură, fata s-a pus pe plâns, căci nu ştia ce să facă nici cu lâna, nici cu furca.

Tot plângând ea aşa, s-a lăsat noaptea. Şi poate că ar fi continuat să plângă, dacă nu auzea nişte bătăi în fereastra odăii. A deschis-o şi i s-au arătat trei femei, care i-au spus să nu se sperie şi să le spună ce necaz avea. Mâhnită de mai mare mila, ea le-a povestit totul, iar femeile i-au zis:

— Lasă-ne să stăm aici, cu tine, şi nu te teme de nimic, că mâine, când ai să te trezeşti, toată lâna are să fie toarsă.

Au adus un fus şi o furcă fermecate şi au tors tustrele toată noaptea, iar dimineaţă era totul gata. Când a intrat regina, a rămas uluită că fata torsese atât de multă lână într-o singură noapte. Aşa că a dus-o în altă odaie, mult mai mare, cam cât un salon, care era şi ea plină cu lână, şi i-a spus acelaşi lucru ca şi data trecută.

Iar fata, de cum a rămas singură, a început iar să plângă, întrebându-se ce avea să facă de astă dată. Dar cele trei femei s-au arătat din nou la fereastră şi, la fel ca în cealaltă noapte, au adus fusul şi furca fermecate şi au tors toată lâna din acea încăpere într-o singură noapte.

Fata însă a observat că prima torcătoare avea degetul mare nespus de gros, de atâta răsucit fusul; celei de-a doua îi atârna buza de umflată ce era, căci pe ea îşi umezea mereu degetul pentru tors; iar a treia avea un picior uriaş de-atâta învârtit furca de tors. Dar n-a îndrăznit să spună nimic.

Ce mai, văzând isprava fără seamăn din a doua noapte, regina şi-a zis:

— Această fată va fi mireasa prinţului.

Şi imediat s-au pus pe pregătit nunta; tatăl fetei era, firește, nebun de bucurie. Văzând că se gândeau pe cine să poftească la petrecere, fata a zis:

— Am trei verişoare care nu pot lipsi de la nunta mea.

Acestea erau cele trei torcătoare. Regina a încuviinţat, iar tatăl, năucit cum era de întâmplare, nici n-a întrebat cine erau cele trei verişoare. Apoi a sosit ziua nunţii, dar fata era tristă, căci îşi spunea: „La ce-mi serveşte să mă mărit, dacă, atunci când au să mă pună să torc, n-am să ştiu?".

Toţi cei poftiţi au venit la nuntă şi, când au sosit verişoarele, le-au privit curioşi, deoarece, cu degetul nespus de gros, buza umflată care atârna şi piciorul de uriaş, erau înspăimântătoare, dar, firește, n-au spus nimic, căci erau verişoarele miresei.

După nuntă, prinţul, curios din fire, nu s-a putut abţine să le întrebe de unde li se trăgeau sluţeniile, iar ele au început să spună:

— Păi, degetul mi-e aşa de-atâta răsucit fusul ani şi ani la rând, că întotdeauna mi-a plăcut să torc, a zis prima.

— Păi, buza mi-e aşa de cât mi-am umezit mereu degetul pentru tors, a zis a doua.

— Păi, piciorul mi-e aşa de-atâta învârtit furca de tors, a zis a treia.

Iar prinţul, înspăimântat, i-a spus nevesti-sii:

— De-acum înainte nu mai vreau să te văd că torci.

Şi aşa a scăpat fata de tors.

28. Motanul încălțat

n morar avea trei fii, iar drept singure bunuri un măgar, un motan și moara. Când a sosit vremea să le împartă între fii, cel mare s-a închis în moară și a zis:

— Moara va fi a mea.

Al doilea a luat măgarul de dârlogi și a plecat cu el spunând:

— Măgarul va fi al meu.

Iar al treilea a început să se văicărească:

— Dar mie ce-mi mai rămâne?

Atunci a venit motanul, iar prâslea a spus:

— Păi, o să fim doi muritori de foame.

Dar motanul l-a iscodit:

— Dar de ce ar trebui să murim de foame?

Prâslea l-a lămurit că n-avea din ce trăi, fiindcă frații lui luaseră și moara, și măgarul, dar motanul a zis:

— Nu-ți face griji, că o s-o scoatem noi la capăt. N-am nevoie decât să-mi faci rost de o pereche de ghete.

— Ia te uită! Ghete! a strigat mezinul. Dar unde să-ți scot eu ghete?

Așa că s-au dus la cizmar, iar motanul le-a ales pe cele care i-au plăcut, iar când prâslea i-a spus din nou că nu avea bani să le plătească, motanul a aranjat cu cizmarul ca băiatul să lucreze la el în contul ghetelor. Mezinul n-a fost deloc încântat, dar n-avea nimic mai bun de făcut.

Estimp, motanul, care era tare descurcăreț, s-a dus la vânătoare de iepuri și potârnichi... și i-a dus pe toți regelui.

Și a întrebat regele:

— Cine ne-a adus acest vânat atât de bun?

Iar slujitorii au răspuns:

— Motanul încălțat.

— Păi, vreau să-l cunosc și eu pe acest motan, a spus regele.

Așadar, a doua zi, când motanul s-a întors cu vânat și mai bun decât în ziua dinainte, regele a zis:

— Spuneți-i să urce la mine.

Și motanul a urcat:

— Am sosit, Maiestate.

— Ce urmărești tu? l-a iscodit regele.

— Nimic, doar să vă aduc vânat, a răspuns motanul.

Și s-a dus de unde venise.

A doua zi, s-a dus la băiat și l-a învățat:

– Lasă cizmăria și hai cu mine. Pune-ți cele mai elegante straie care ți-au rămas și, când îți spun eu, aruncă-te în râu, iar eu am să strig:

– Ajutor, se înecă stăpânul meu, contele de Calamancher!

Regele tocmai trecea cu caleașca pe lângă râu, însoțit de fiică-sa, când a auzit zarvă și a întrebat ce se petrecea.

Iar motanul, de pe malul râului:

– Ajutor, se înecă stăpânul meu, contele de Calamancher!

Regele și slujitorii s-au dus pe mal și l-au scos pe bietul băiat din apă, pe jumătate înecat; regele l-a recunoscut pe motan și i-a oferit băiatului niște haine pe care le avea în trăsură, ca să și le poată pune pe ale lui la uscat. Apoi băiatul, regele și fiica lui și-au continuat drumul cu caleașca.

Estimp, motanul le-a luat-o înainte și le-a spus secerătorilor de pe pământurile pe unde urmau să treacă:

– Când are să ne ajungă din urmă caleașca, să spuneți că aceste pământuri sunt ale contelui de Calamancher.

Ei nu s-au mirat, căci chiar erau ale contelui, și au zis:

– Așa vom face.

În sfârșit, motanul a ajuns la castelul contelui de Calamancher, un căpcăun care obișnuia să-i înfulece pe călătorii ce treceau pe pământurile lui. Iar motanul i-a spus căpcăunului:

– Am auzit că te poți preface în orice animal.

– Așa-i, a zis căpcăunul. Dar ce, nu mă crezi?

– Am să te cred, a răspuns motanul, dacă te faci șoarece.

Căpcăunul s-a făcut șoarece, iar motanul, harșt!, l-a prins dintr-un salt și l-a înghițit.

Apoi a sosit caleașca regelui, iar motanul i-a ieșit în întâmpinare în poarta castelului.

– Maiestate, stăpâne credincios, prințesă, a spus, făcând o reverență.

Regele n-a mai stat la îndoială și a măritat-o pe prințesă cu prâslea morarului. Motanul a rămas pentru totdeauna alături de noul conte de Calamancher, care l-a luat sfetnic pentru treburile din castel; iar motanul nu i-a cerut în schimb decât să pună să i se facă oricâte ghete voia el.

29. Fata de sub pământ

Un rege avea o singură fiică şi o iubea ca pe ochii din cap. Locuiau împreună într-un palat frumos, pe unde a izbutit să treacă într-o zi o ţigancă cerşetoare. Regele n-a vrut s-o lase să intre, dar prinţesa, care avea inimă bună, a chemat-o înăuntru. Dar ţiganca nu era cerşetoare, ci farmazoană.

Stând în palat, ţiganca a deocheat-o pe prinţesă. Fata s-a îmbolnăvit pe loc şi a început să se simtă tot mai rău, iar tatăl ei, foarte îngrijorat şi temându-se că ţiganca era de vină, a gonit-o de la palat. Într-o zi, prinţesa, căreia îi mergea din rău în mai rău, şi-a chemat tatăl şi i-a zis:

— Tată, dacă mor, pune să fiu îngropată în capela palatului şi ai grijă ca noaptea să am o santinelă, dar nu cumva să-mi lipsească vreo noapte.

Regele, care o iubea nespus, i-a răspuns:

— Tu ai să mori abia peste mulţi ani.

Dar ea a stăruit:

— Oricum ar fi, nu uita că mi-ai făgăduit.

Apoi, prinţesei i-a fost zi de zi mai rău, iar în cele din urmă a murit.

Regele era deznădăjduit, nimic nu-i ostoia necazul, dar, în culmea durerii, n-a uitat de făgăduiala făcută fiicei lui şi a poruncit ca încă din prima noapte să fie pusă o santinelă.

Zis şi făcut; în prima noapte, prinţesa a ieşit din mormânt chiar când bătea miezul nopţii, a pus mâna pe santinelă, a omorât-o şi a băgat-o în coşciugul din care ieşise. Apoi a început să hoinărească prin capelă până ce s-a crăpat de ziuă, şi atunci s-a întors în mormânt.

A doua zi de dimineaţă, când să schimbe santinela, n-au găsit-o nicăieri. Regele era îngrijorat, gândind că santinela stătuse de pază în alt loc, fără îndoială unul greşit, pricină pentru care el nu-şi ţinuse făgăduiala. Aşa că în noaptea următoare l-a trimis pe căpitanul gărzii să se asigure că, de astă dată, santinela era la locul ei.

Dar a doua zi, când s-au dus s-o schimbe, au văzut că se făcuse nevăzută, ca şi cea dinaintea ei, căci nu era nici urmă de ea. Şi tot aşa noapte de noapte.

Până la urmă, printre oştenii regelui au început să umble asemenea zvonuri, că niciunul nu voia să se ducă să facă de gardă la mormântul prinţesei moarte. Aşa că regele a hotărât ca oştenii să facă de gardă prin tragere la sorţi, şi pe cine cădea beleaua, acela se ducea de pază.

Au tras deci la sorţi, iar cel care trebuia să facă de gardă şi-a zis în sinea lui: „Nici gând să mă duc, dezertez şi plec". Zis şi făcut: s-a dus drept înainte pe

drum, gândind să nu se mai întoarcă să-l servească pe rege. Dar i-a tăiat calea un moş, care l-a iscodit:

— Ia spune, unde mergi?

Iar oşteanul i-a răspuns:

— Uite ce-i, îţi spun limpede: plec, fiindcă prinţesa a murit, au îngropat-o în capelă, şi tatăl ei pune un oştean de santinelă în fiecare noapte; iar dimineaţa, când să-l schimbe, nu-i nici urmă de el, iar mie mi-e frică şi nu vreau să stau de gardă, fiindcă am tras la sorţi şi trebuie s-o fac astă-seară.

Dar moşul i-a spus:

— Nici vorbă de aşa ceva, întoarce-te imediat la palat şi fă ce te învăţ eu. Ia bine aminte la ce-ţi spun şi-ai să-ţi găseşti norocul.

Şi oşteanul a zis:

— Nu, că dacă-ţi dau ascultare, sunt pierdut.

Dar bătrânul a stăruit:

— Taci şi ascultă: întoarce-te la palat şi la noapte, când stai de pază lângă prinţesă, cu o jumătate de ceas înainte de miezul nopţii ascunde-te în spatele chivotului din altar; şi nu spune nici cârc, orice-ai vedea. Prinţesa va ieşi din mormânt, aruncând foc pe ochi şi pe gură, şi, văzând că nu eşti acolo, îşi va blestema tatăl că n-a pus pe nimeni de santinelă.

I-a spus totul de-a fir-a-păr, iar la sfârşit a adăugat:

— Fă cum îţi spun şi-ai să-ţi găseşti fericirea.

De voie, de nevoie, oşteanul s-a întors la postul lui de la palat, iar la ceasul cuvenit l-au dus, l-au băgat în capela unde zăcea prinţesa, au încuiat pe afară şi l-au lăsat acolo. Şi acolo a rămas bietul oştean, mort de spaimă.

Când a văzut că mai era doar o jumătate de ceas până la miezul nopţii, a urcat în altar, s-a ascuns în spatele chivotului şi s-a pus pe aşteptat. Ca de fiecare dată, chiar la miezul nopţii, prinţesa a ieşit din mormânt, aruncând foc pe gură şi pe ochi, aşa cum spusese moşul. Şi s-a pus să caute santinela prin capelă, dar, cum n-a găsit-o, a început să spună:

— Blestemat fie tata, care mi-a făgăduit să trimită câte o santinelă în fiecare noapte şi nu s-a ţinut de făgăduială.

A continuat să umble prin capelă, văitându-se şi bocindu-se; şi, când a văzut că ea se îndepărta, oşteanul a făcut cum îl învăţase moşul, a alergat la mormânt şi s-a trântit în el cu gura în jos. Fata a venit pe loc şi, de cum l-a zărit, a început să-l ciupească şi să-l înţepe cu un ac, spunându-i:

— Ridică-te, ridică-te, ridică-te!

Oşteanul a lăsat-o să zică aşa de trei ori şi a aşteptat; apoi, ea i-a strigat:

— Ridică-te, dacă eşti creştin!

Auzind-o, băiatul s-a ridicat dintr-un salt, aşa cum îl învăţase moşul. Şi, de cum a ajuns în faţa ei, focul din ochii şi gura fetei a început să se stingă, până a dispărut de tot. Atunci prinţesa l-a îmbrăţişat şi i-a spus:

— Ah, oştene, tu eşti salvarea mea!

El i-a mărturisit:

— Nici nu ştii ce frică mi-a fost!

Iar ea i-a făgăduit:

— Nu-ţi fac răul făcut bietelor santinele dinaintea ta, care au murit fiindcă n-au făcut ca tine.

S-au aşezat pe o bancă din capelă şi au vorbit până în zori de zi, când au venit să schimbe santinela, pe care au găsit-o în viaţă, ca şi pe prinţesă. S-au dus deci în goana mare să-l anunţe pe rege, care a venit cu toţi sfetnicii şi toată curtea regatului, au văzut că vestea era adevărată, i-au scos pe cei doi din capelă şi i-au dus la palat. Fericit că-şi regăsise fiica, regele a zis:

— Ca răsplată pentru că mi-ai scos fata de sub puterea vrăjii, ai să te însori cu ea.

Iar fata s-a învoit şi, binecuvântaţi de preot, au făcut nunta; apoi au avut copii şi au trăit toată viaţa în acel palat.

30. Magul Perico

răia într-un sat o femeie al cărei fiu era isteţ nevoie mare. Pe lângă aceasta, copilului îi plăcea să citească, aşa că într-o zi mama i-a zis:

— Perico, fiule, tare mi-ar mai plăcea să înveţi carte, iar în viitor să ai o meserie bună. Chiar dacă nu ne dau banii afară din casă, eu cred că pe tine îi voi cheltui cu folos; dar spune-mi ce ţi-ar plăcea mai mult să înveţi.

Perico s-a gândit şi i-a spus maică-sii:

— Mamă, eu aş vrea să învăţ magia neagră.

Aşa că mama s-a dus la un maestru al magiei şi l-a întrebat dacă voia să-i dea lecţii fiului său.

— Am să-l învăţ, a spus maestrul, dar cu o condiţie.

Mama l-a iscodit:

— Care îţi este condiţia?

Şi maestrul magiei a răspuns:

— Păi, ca, după ce învaţă un an cu mine, să vii să-ţi vezi fiul şi, dacă îl recunoşti, va fi foarte bine, iar dacă nu-l vei deosebi de ceilalţi tovarăşi ai lui, va rămâne pe vecie la mine.

Mama nu s-a îndoit că ar putea să-şi recunoască fiul, s-a învoit cu maestrul de magie şi şi-a trimis fiul să înveţe cu el.

Vreme trece, vreme vine, şi s-a apropiat data la care mama trebuia să meargă la casa maestrului pentru a-şi recunoaşte fiul. Ştiind lucrul acesta, fiul s-a prefăcut în porumbel, a ieşit din casa maestrului nevăzut de nimeni şi a zburat acasă la maică-sa. A văzut-o gătind lângă fereastră şi i-a spus:

— În câteva zile, va trebui să vii să mă recunoşti. Ştiu că în ziua aceea maestrul ne va preface pe toţi în porumbei şi, când va vedea că vii, va arunca boabe de porumb pe jos, ca să mâncăm cu toţii şi să nu putem fi deosebiţi unul de celălalt; dar eu n-am să mănânc, ci am să sar peste soţii mei, iar când maestrul te va întreba dacă mă recunoşti, spune că da, că eu sunt cel ce face salturi.

În ziua desemnată, mama a sosit, iar maestrul de magie a dus-o în odaia cu porumbei şi i-a spus:

— Unul dintre aceşti porumbei e fiul tău; îl recunoşti?

Iar ea a grăit fără şovăială:

— Da, e cel face face salturi. N-am nicio îndoială, căci face ca şi în copilărie, când se străduia doar să sară pe deasupra egalilor lui.

Iar maestrul a spus contrariat:

— Ei bine, ai ghicit, chiar acesta ţi-e fiul; poţi să-l iei, că nu mai am ce să-l învăţ, ştie tot ce ştiu şi eu.

Aşadar, Perico a plecat cu maică-sa, foarte mulţumit. Şi a luat din biblioteca maestrului, fără ştirea acestuia, cea mai bună carte de magie.

La întoarcerea acasă, primul lucru pe care i l-a spus maică-sii a fost:

— Mamă, de acum înainte o să ne îmbogăţim din tot ce-am învăţat. Pentru început, mâine du-mă la târg, iar eu am să mă prefac în vacă. Pune vaca la vânzare şi cere pe ea o sută cincizeci de galbeni. Dar nu-i vinde şi talanga, fiindcă în talangă am să fiu eu.

Mama a dus vaca la târg, şi curând a apărut un muşteriu, care a întrebat-o:

— Cât ceri pe vaca asta?

— Păi, o sută cincizeci de galbeni, a spus mama.

— Facem târgul, a răspuns bărbatul, i-a dat o sută cincizeci de galbeni şi a luat vaca; dar înainte mama i-a scos talanga şi a pus-o bine.

Muşteriul a plecat cu vaca spre satul lui şi a dus-o în staul. A doua zi de dimineaţă, s-a trezit şi s-a dus să-i dea de mâncare, odată cu celelalte animale pe care le mai avea, dar vaca dispăruse.

Estimp, Perico era foarte entuziasmat şi i-a propus maică-sii:

— Acum mă fac cal; îl duci la târg şi îl vinzi pe trei sute de galbeni; ai grijă să nu vinzi şi dârlogii, ci să-i păstrezi, că în dârlogi sunt chiar eu.

Estimp, maestrul descoperise deja că-i dispăruse cea mai bună carte de magie din bibliotecă. A căutat-o prin toate cotloanele, dar până la urmă şi-a zis: „După mine, cartea a luat-o Perico. Cine ştie pe unde-o fi umblând acum? Dar, cum mâine e iarmaroc, am să mă duc pe-acolo, să văd dacă încearcă să facă farmece".

Maestrul s-a dus la târg şi s-a întâlnit cu mama lui Perico; femeia tocmai vindea calul. Magul cel viclean s-a apropiat de ea şi i-a spus:

— Cât ceri pe calul ăsta?

Mama i-a spus ce-o învăţase Perico să ceară:

— Păi, trei sute de galbeni.

Iar maestrul a spus:

— Facem târgul, şi a luat calul.

Dar mama s-a dus după el şi i-a zis:

— Stai niţel, că trebuie să scot dârlogii calului, ei nu intră la socoteală.

Dar maestrul a spus:

— Dar eu l-am cumpărat cu dârlogi, şi cu ei am să plec.

Şi uite-aşa, mama că nu, maestrul că da, s-au certat atât de tare, că până la urmă l-au chemat pe judecător, care, aflând întâmplarea, i-a dat dreptate maestrului. Vicleanul de el a sărit la iuţeală în spinarea calului, l-a lovit de două ori cu biciul şi i-a spus cu glas tare, ca să audă bine:

— Dii, Perico, acum ai să-mi plăteşti cartea cu care ai plecat de la mine.

Foarte mulţumit de viclenie, maestrul a ajuns acasă şi, descălecând, le-a poruncit fiilor lui să ducă acel cal în grajd şi nici să nu-i dea de mâncare, nici să nu-i scoată dârlogii. Cu gura deschisă, calul nu făcea decât să dea neîntrerupt din cap, iar băieţii, milostivindu-se de el, şi-au zis:

— Şi ce dacă îi scoatem dârlogii, că par să-i facă rău?

I-au scos dârlogii, şi calul s-a făcut păstrăv şi s-a dus pe râu în jos.

Maestrul, care îşi dăduse seama ce se întâmplase, s-a prefăcut într-o viperă şi a început să urmărească păstrăvul. Îndemânatic, acesta se strecura printre pietrele de pe fundul apei ori sărea peste cascade, dar vipera era îndărătnică şi îl urmărea neobosită. Şi au tot alergat aşa multă vreme, până când, apropiindu-se de stăvilarul unei mori, păstrăvul a văzut că vipera i se arunca în spate şi, ca să scape, s-a prefăcut în porumbel şi şi-a luat zborul.

Imediat, vipera s-a făcut vultur şi a continuat să urmărească porumbelul; simţindu-se ostenit, acesta s-a făcut tânţar şi a intrat printr-o fereastră întredeschisă într-o casă frumoasă.

Era fereastra de la iatacul unei frumoase prinţese, iar ţânţarul s-a făcut la loc Perico şi i-a spus codanei :

— Am să mă prefac într-un inel şi am să mă pun pe degetul tău. Imediat are să apară un cavaler care, de cum te va vedea, îţi va cere să-i dăruieşti inelul ; tu dă-i-l, dar, când să i-l pui în mână, lasă-l să cadă jos şi să se facă fărâme. Atunci calcă cu piciorul peste bucata cea mai mare şi, când ai să simţi că bucata îţi împunge talpa, trage piciorul.

Aşa că Perico s-a prefăcut în inel, s-a aşezat pe degetul prinţesei şi totul s-a întâmplat după cum spusese : a sosit cavalerul şi i-a cerut prinţesei inelul. Prinţesa l-a lăsat să cadă, inelul s-a făcut fărâme, iar ea a pus piciorul pe cea mai mare dintre ele.

Cavalerul s-a făcut găină şi a început să ciugulească bucăţile de inel. Simţind că bucata de sub talpă o tot împungea, prinţesa şi-a tras piciorul. Iar bucata s-a prefăcut într-un vulpoi, care a mâncat găina.

Iar la urmă vulpoiul a redevenit om, adică Perico, s-a însurat cu prinţesa şi au trăit fericiţi ; iar el a ajuns magul cel mai vestit din tot ţinutul.

31. Juan Fără Frică

fost odată un băiat pe care îl chema Juan şi nu ştia ce-i frica. Toţi oamenii din satul lui ştiau, numai el nu; lui nu-i era teamă de nimic, căci nu ştia ce era frica. Aşa că într-o zi a hotărât să plece în lumea largă şi să afle ce era frica.

A pornit la drum şi a mers leghe după leghe, până ce a ostenit şi a cerut găzduire în casa unor bătrâni. S-a aşezat la cină cu ei şi a văzut că pe masa unde mâncau erau două hârci, una cu mâncare, alta cu apă, iar moşul şi baba l-au poftit să mănânce şi să bea cu ei. Juan s-a învoit foarte liniştit, apoi i-a întrebat:

— Voi ştiţi ce-i frica? Fiindcă eu nu ştiu şi nu mi-e frică de nimic.

A doua zi, a pornit iar la drum şi a ajuns la un castel lăsat în voia sorţii, unde a mas peste noapte. Acolo şi-a pregătit cina din merindele pe care le avea cu el şi, în timp pe mânca, a auzit zgomot de paşi şi a văzut că pe o scară coborau şapte monahi, fiecare cu câte o hârcă în mâna dreaptă şi o lumânare în cea stângă. Cei şapte erau morţi şi veneau de pe lumea cealaltă, dar lui Juan nu-i era frică, fiindcă el nu ştia ce-i frica, aşa că i-a poftit să cineze cu el. Şi estimp îşi spunea: „Dar ce-o fi, oare, frica?".

După cină, s-a culcat lângă vatră, dar l-au trezit nişte zgomote, şi a auzit un glas care spunea:

— Cad sau nu cad?

El a răspuns foarte liniştit:

— Fă ce vrei, că mie mi-e totuna.

Pe coş a căzut atunci capul unuia dintre monahii morţi. Căpăţâna s-a dus de-a dura şi, oprindu-se, l-a privit cu ochii larg deschişi. Şi a auzit alt glas care spunea:

— Cad sau nu cad?

Juan Fără Frică a răspuns la fel:

— Fă ce vrei, că mie mi-e totuna.

De astă dată, a căzut mâna dreaptă a monahului. Şi iar s-a repetat:

— Cad sau nu cad?

Şi Juan:

— Fă ce vrei, că mie mi-e totuna.

Şi a căzut trupul monahului, cu picioare cu tot, şi toate bucăţile s-au lipit la loc, iar monahul s-a ridicat în picioare în faţa băiatului. Tocmai atunci s-a auzit iar:

— Cad sau nu cad?

Iar Juan, sătul:

— Dar cazi odată şi să cadă tot ce trebuie să cadă, că mi-e tare somn.

Atunci au căzut mâini, braţe, picioare, hârci şi tot ce mai aveau monahii, şi fiecare fugea după celelalte, ca să se adune, cu mare zarvă; şi tot aşa, până ce toţi monahii s-au făcut la loc şi l-au înconjurat pe băiat, care s-a uitat la ei şi le-a zis:

— N-o fi asta frica, aşa-i? Fiindcă eu nu ştiu ce-i frica.

Atunci monahii s-au făcut nevăzuţi, iar el a putut, în sfârşit, să se culce şi a dormit neîntors până a doua zi. Iar în zori s-a ridicat în capul oaselor şi şi-a continuat drumul, spunându-şi: „Ce-o mai fi şi frica asta, de vorbeşte toată lumea despre ea?".

În sfârşit, a ajuns într-o ţară al cărei rege era tare necăjit, fiindcă un căpcăun îi răpise fiica. Când a ajuns Juan Fără Frică acolo, toţi s-au mirat că el nu ştia de frică, iar regele l-a rugat să plece în căutarea prinţesei, căci, dacă o aducea înapoi, avea să i-o dea de soaţă. Juan s-a dus la peştera căpcăunului şi, când acesta a ieşit afară, cum nu ştia ce-i frica, s-a luat la trântă cu uriaşul, l-a biruit şi a salvat-o pe fiica regelui. Atunci regele s-a ţinut de cuvânt, Juan s-a însurat cu prinţesa şi a hotărât să nu mai încerce nicicând să afle ce-i teama, fiindcă n-avea nevoie.

Într-o după-amiază, când Juan îşi făcea siesta, prinţesa a venit să-i arate un acvariu în care înotau nişte peşti ce-i fuseseră dăruiţi; când Juan s-a apropiat, unul din peşti a sărit, şi câţiva stropi de apă i-au atins faţa; aşa că Juan, care era pe jumătate adormit, a sărit în sus de spaimă, strigând:

— Au, ce-i asta, mă omoară! Ce mai spaimă, acum chiar ştiu ce-i frica!

Şi aşa a aflat Juan ce-i frica.

32. Untul regelui Hijón

ontele Arnaldo s-a îmbolnăvit într-o zi şi, oricâţi doftori şi vraci au chemat să-l consulte, nimeni nu izbutea să afle de unde i se trăgea răul. Întâi au venit doftorii din comitat şi apoi cei din ţinuturi mai îndepărtate, dar nimic. Au căutat doftori şi dincolo de meleagurile ştiute, dar degeaba. Până când, în sfârşit, a venit un moş foarte înţelept, care vieţuia la capătul lumii, şi, după ce l-a consultat pe conte, a spus că avea să se vindece doar dacă îl frecau cu untul regelui Hijón. Şi toţi s-au luat cu mâinile de cap, neştiind unde era de găsit acel rege, de care nu auziseră nicicând.

Contele Arnaldo avea un fiu destul de măricel. Iar acesta, auzind spusele bătrânului doftor, a anunţat:

— Am să plec în căutarea regelui Hijón; de cum am să-l aflu, am să scot untul din el şi am să-l aduc la palat, ca să-l vindec pe tata.

Zis şi făcut, s-a pregătit pentru o călătorie lungă, a pus şaua pe cal şi dus a fost din cetate, habar n-avea unde, dar cu cele mai bune gânduri.

Mergând pe o cărare ce trecea printr-o pădure, a întâlnit o băbuţă care ducea un cal de dârlogi, căci nu-l putea călări, fiindcă bietul animal se clătina de slab ce era. Iar băbuţa i-a spus băiatului:

— Ascultă, bunule flăcău, de ce nu-ţi schimbi calul cu mine, că eu nu-l pot încăleca pe al meu?

Iar flăcăul i-a răspuns:

— Bunicuţo, mă aşteaptă o călătorie lungă, care nici nu ştiu când se va încheia, iar calul tău nu m-ar putea ţine în spate, că-i numai piele şi os.

Dar băbuţa a stăruit:

— Ascultă, bunule flăcău, dacă ţi l-ai schimba cu mine...

Iar el:

— Nici vorbă, nu pot.

A dat pinteni calului şi dus a fost, fără să mai privească înapoi. Dar după cinci minute a făcut cale întoarsă, fiindcă îl durea s-o vadă pe biata băbuţă atât de nenorocită. A strigat-o şi i-a spus:

— Ia calul meu şi ăştia cinci galbeni, bunicuţo, şi opreşte-te la primul han pe care îl întâlneşti, ca să îmbuci ceva.

A urcat-o pe băbuţă pe calul lui şi şi-a luat rămas-bun de la ei. Apoi a luat calul cel slab, zicându-şi: „Oare calul ăsta mă va putea ţine?". Într-adevăr, nici nu s-a agăţat bine de coama lui, ca să încalece, că animalul s-a şi clătinat. Dar, de cum a încălecat, nu i-a venit să-şi creadă ochilor: calul nu fugea, ci zbura foarte iute, şi în

scurt timp l-a trecut peste munți și văi și l-a dus, fără să se oprească, chiar pe țărmul mării.

A descălecat acolo și a văzut o balenă eșuată, care respira cu greutate, fiindcă îi lipsea apa. Și-a zis: „Ia te uită la bietul animal, e gata să moară, fiindcă nu se poate întoarce în apă".

Așa că s-a apropiat de balenă și, tot răsucind-o și înghiontind-o, a izbutit s-o arunce în mare. De cum a simțit valurile, balena s-a răsucit singură și imediat a plecat înot.

Fiul contelui a încălecat iar, a îmboldit calul cu pintenii, iar acesta a pornit atât de iute, că a trecut peste apele mării și l-a dus pe celălalt țărm. Apoi a mers la pas pe drumuri de pământ, dar la un moment dat a văzut un vultur care zbura pe deasupra lui, încercând să-i smulgă pălăria. Și și-a zis: „Biata pasăre, i-o fi foame".

A răscolit în desagă și a dat de-o halcă zdravănă de carne afumată, i-a arătat-o, ridicând-o în sus, iar vulturul, când a trecut iar pe deasupra lui, a prins-o în cioc și s-a făcut nevăzut.

Iar fiul contelui a pornit din nou în galop. Și deodată a văzut o vulpe care ba se așeza în fața calului, ba îi dădea târcoale pe laturi, ba i-o lua înainte, până ce băiatul și-a zis: „Acestei jivine trebuie să-i fie foame".

A băgat iar mâna în desagă, a scos un codru de pâine și a aruncat un coltuc pe jos. Nici n-a ajuns coltucul de pâine pe pământ, că vulpea l-a și luat și a fugit cu el.

Iar flăcăul și-a continuat drumul, întrebând oamenii pe care îi întâlnea, doar-doar îi puteau spune ceva despre regele Hijón, dar ei nu știau nimic. Odată a luat-o peste niște câmpii unde, i se atrăsese luarea-aminte, viețuia o fiară care nu lăsa pe nimeni să se apropie, și, mergând pe acolo, a dat de-o potcoavă a fiarei și a băgat-o în desagă. Atunci și-a auzit calul spunând:

— Flăcăule, n-o lua, că are să te ducă la pierzanie.

— Ia te uită! s-a mirat băiatul. Calul ăsta mai și vorbește. Dar ce rău mi-ar putea face o potcoavă?

Așa că n-a aruncat-o și și-a continuat drumul. Apoi a găsit o scrisoare aruncată în iarbă.

— Ia te uită, o scrisoare, a spus băiatul și a coborât s-o ia.

Iar calul i-a spus:

— Flăcăule, n-o lua, că are să te ducă la pierzanie.

Fiul contelui nu i-a dat atenție și a păstrat scrisoarea. La căderea serii, au ajuns într-un sat, unde flăcăul a cerut găzduire la un han, și-a dus calul în grajd, a cinat și s-a culcat. Profitând că băiatul dormea, hangiul i-a umblat în desagi și a zărit mai întâi potcoava. A așteptat până dimineață și, de cum s-a deșteptat flăcăul, a venit la el și l-a întrebat:

— De unde ai luat potcoava asta?

Iar băiatul l-a lămurit:

— De niciunde, am găsit-o pe drum, venind încoace, că era pe jos.

Dar hangiul, care era și primar, i-a răspuns:

— Păi, potcoava asta e a fiarei, și dacă nu ne-o aduci vie ori moartă, o să te omorâm noi pe tine.

Rămas singur, flăcăul a început să se vaiete de ghinionul lui; apoi s-a dus la cal. Iar acesta, văzându-l necăjit, l-a întrebat:

— Ce-ai păţit, flăcăule?

— Vai mie, zise băiatul, mi-ai zis tu că potcoava asta are să fie peirzania mea.

Şi i-a istorisit ce se întâmplase.

Iar calul a răspuns:

— Eu ţi-am zis. Dar, ce mai, urcă şi să mergem pe pământurile fiarei.

A mers o vreme, şi calul l-a dus la o peşteră cu o intrare uriaşă. Acolo i-a spus:

— Intră şi ai să găseşti fiara dormind. Ia-ţi praştia în dreapta şi un băţ scurt şi subţire în stânga. Te duci la capul fiarei şi îi pui praştia la ureche; atunci o înţepi cu băţul şi, când se trezeşte, tragi.

Aşa a şi făcut băiatul, iar jigania a căzut moartă pe loc. Apoi flăcăul a târât-o afară din peşteră, până şi-a pierdut puterile, dar calul i-a zis:

— Leagă-i coada de a mea şi urcă-te la mine în spinare, că vă duc pe amândoi.

Aşa a izbutit flăcăul să ducă fiara în sat. De cum a ajuns, s-a dus la han, a bătut la poartă şi, când au întrebat cine era, a strigat, ca să-l audă bine toată lumea:

— Fiul contelui Arnaldo, care aduce fiara moartă!

Tot satul s-a umplut de bucurie auzind că fiara murise, iar pământurile ei rămăseseră libere. Dar flăcăul era atât de ostenit, că s-a dus la culcare. Iar hangiul s-a întors în grajd şi i-a mai răscolit o dată desagii: şi aşa a găsit scrisoarea. Băiatul nu ştia că era de la regina Sofia - adică, înţelepciune - care era logodnica regelui Hijón. Firește, hangiul s-a dus la el imediat:

— Ia zi, flăcăule, cine ţi-a dat ţie scrisoarea asta?

Iar băiatul:

— Păi, tot aşa, venind încoace, am găsit-o şi am păstrat-o.

Şi spuse hangiul:

— Asta-i scrisoarea reginei Sofia, logodnica regelui Hijón. Dacă nu ne-o aduci pe regină, o să te omorâm.

Flăcăul s-a întors în grajd, să-i povestească totul calului şi să vadă ce să facă de astă dată.

— Haide, i-a zis calul, urcă iar în spinarea mea, că doar ţi-am spus eu.

Au plecat iar la drum, iar calul a alergat fără preget până foarte departe, acolo unde se înălţa palatul reginei Sofia, logodnica regelui Hijón. Ajuns la porţile lui, fiul contelui a cerut să-i vorbească reginei, aşa că l-au dus la ea.

— Mă rog, şi ce doreşti? a întrebat regina.

— Eu am găsit o scrisoare a Maiestăţii Voastre, a spus flăcăul, şi mi-au spus că, dacă nu vă aduc, vie sau moartă, au să mă omoare ei pe mine, aşa că am venit să vă iau.

Regina a fost uluită de neobrăzarea băiatului şi i-a răspuns:

— Vezi toate leşurile astea care atârnă aici? Sunt ale unora veniţi înaintea ta; pentru că trebuie să respecţi nişte condiţii: trei nopţi la rând te poţi ascunde să dormi unde vrei; dacă într-una dintre ele nu dau de tine, trebuie să te iau de bărbat; dar, dacă te găsesc în fiecare noapte, am dreptul să te omor şi să te atârn alături de celelalte leşuri.

Fiul contelui a priceput că intrase în mare belea şi s-a dus să stea de vorbă cu calul. Iar acesta i-a zis:

— Diseară, când te va trimite la culcare, am să te duc pe ţărmul mării; de acolo ai s-o chemi pe balena căreia i-ai salvat viaţa şi ai s-o rogi să te înghită şi să te ducă cu ea pe fundul mării până în zorii zilei.

Zis şi făcut. Băiatul a dormit în burta balenei, iar a doua zi de dimineaţă s-a dus la palat, a cerut să-i vorbească reginei şi i-a zis:

— Ştiţi, Maiestate, unde am dormit în noaptea asta?

Iar regina a răspuns:

— Fireşte că ştiu, ai dormit în burta unei balene, pe fundul mării.

Iar flăcăul a răspuns:

— Da, Maiestate, aşa a fost.

Şi regina a spus:

— Deci prima noapte am ghicit-o.

La căderea celei de-a doua nopţi, fiul contelui a vorbit iar cu calul, care l-a sfătuit:

— De astă dată, are să vină vulturul căruia i-ai dat o halcă de carne când era lihnit de foame. Ai să i te urci în spate, iar el are să te ducă să dormi în cer, dincolo de nori, ca nimeni să nu te vadă.

Zis şi făcut. A doua zi, băiatul s-a dus s-o vadă pe regină şi i-a zis:

— Maiestate, ştiţi unde am dormit azi-noapte?

Şi regina i-a răspuns:

— Fireşte că da, pe o saltea de puf în înaltul cerului.

Flăcăul a răspuns, uimit şi necăjit:

— Da, Maiestate, aşa a fost.

Iar regina:

— Deci am ghicit două nopţi, îţi mai rămâne una.

A sosit a treia noapte, şi flăcăul a vorbit iar cu calul. Şi acesta i-a zis:

— Acum are să vină vulpea căreia i-ai dat pâine. Ai să-i smulgi un fir din blană şi ai să te duci în odaia reginei; cu ajutorul firului de blană, ai să te prefaci în şopârlă, ai să intri pe sub uşă şi ai să aştepţi ascuns; şi, când ai s-o vezi că iese să te caute, te culci sub căpătâiul patului ei.

S-a înserat, şi regina s-a dus să-l caute peste tot: pe mare, pe cer, pe pământ, dar n-a dat de el. A doua zi, fiul contelui s-a dus la ea şi i-a zis:

— Să vedem, Maiestate, ştiţi, oare, unde am dormit eu azi-noapte?

Iar regina a mărturisit:

— Ei bine, nu ştiu.

Atunci fiul contelui a spus:

— Păi, eu am auzit tot ce-aţi spus, fiindcă am dormit alături, sub pernele de pe patul unde stăteaţi.

Regina şi-a recunoscut înfrângerea şi i-a spus că întâi trebuiau să se căsătorească, iar apoi aveau să plece unde voia el.

Fiul contelui, care ştia de la hangiu că regina era logodnica regelui Hijón, i-a vorbit de planurile lui şi i-a spus că îl căuta pe acel rege, ca să scoată untul din el şi să i-l ducă tatălui său. Şi au hotărât să meargă împreună la palatul regelui Hijón.

Au ajuns la palat şi au cerut să fie anunţaţi regelui. Iar regina a născocit un vicleşug, pe care i l-a lămurit flăcăului:

— Fii atent: eu am să fac în curtea palatului un rug mare, iar deasupra lui am să atârn un cazan cu ulei încins. Apoi am să iau o floare şi am să anunţ că pe primul care se va arunca în cazan după ea îl voi lua de bărbat. Ştiu că regele o va face, dar tu să nu cumva s-o faci şi să fii pregătit.

S-a făcut totul după cum spusese şi, când uleiul s-a încins, regina s-a dus lângă cazan şi a anunţat:

— Pe primul care se va arunca după această floare îl voi lua de bărbat.

Auzind-o, regele Hijón s-a aruncat imediat şi, fireşte, a căzut în cazan şi a murit prăjit. Dar fiul contelui, care era pregătit, a venit în goana mare, l-a scos pe rege, i-a deschis maţele şi a scos untul din el. Oştenii regelui îl văzuseră, dar regina şi flăcăul s-au urcat pe calul lui, care alerga atât de iute, că i-a lăsat pe toţi în urmă şi nimeni nu-l putu ajunge.

Când au ajuns în satul contelui Arnaldo, acesta era pe moarte. Fiul său şi regina s-au dus la doftorii care stăteau jurul lui şi le-au dat untul cerut de bătrânul doftor. Şi îndată ce l-au frecat pe conte cu acel unt, el a şi început să se întremeze puţin câte puţin, iar după două zile era sănătos tun.

Apoi, contele Arnaldo a dat poruncă să se facă imediat nunta fiului său cu regina Sofia, spre marea mulţumire a întregului sat.

Flăcăul îşi lăsase calul în grajd şi poruncise slujitorilor să-i poarte de grijă cum ştiau ei mai bine şi să-i dea tot ce voia. Dar, venind de la nuntă, fiul contelui a auzit mare zarvă în grajd şi, lăsându-i pe toţi în drum, s-a dus să vadă ce se întâmplă.

A ajuns acolo şi a văzut calul sărind dintr-o parte în alta şi dându-se de toţi pereţii. Şi i-a întrebat pe cei cărora li-l dăduse în grijă:

— Dar ce i-aţi făcut de se poartă aşa?

Iar slujitorii au răspuns:

— Noi n-am făcut nimic, singur a ajuns în halul ăsta.

Fiul contelui i-a vorbit calului, care nu-i dădea nicio atenţie, nici măcar nu vorbea, ci doar necheza ca orice cal.

Nelămurit, flăcăul a dat să plece, căci nu pricepea ce se întâmplă, dar i-a tăiat calea băbuţa care dusese calul cel slab de dârlogi când se întâlniseră pe drumul din pădure.

Şi contele a iscodit-o:

— Ce cauţi, bunicuţo, pe-aici?

Iar băbuţa i-a zis:

— Am venit să-ţi aduc calul şi să-l iau pe al meu. Îţi aduc şi cei cinci galbeni pe care mi i-ai dat. Îmi iau calul, că de-acum te-am scos din belea.

Fiul contelui Arnaldo a rămas cu gura căscată, dar s-a întors la soaţa şi la tatăl lui, la nuntaşi, iar eu am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa.

33. Piticul şi uriaşul

n pitic mic de stat, de abia două palme înălţime, care era însă mai isteţ decât foamea, a plecat să-şi caute de lucru, fiindcă avea mare trebuinţă de parale. A căutat ici şi colo, dar nimeni nu i-a dat nicio treabă. Până când s-a întâlnit cu un uriaş. Iar acesta i-a zis:

— Mă rog, eu am să-ţi dau de lucru, dar cu o condiţie.

— Care condiţie? a întrebat piticul.

— Păi, să faci lucrurile ca mine; dacă nu, te omor; iar dacă da, te fac bogat.

Şi a răspuns piticul:

— Bine, facem târgul; dacă le fac bine, bine; şi dacă nu, mă omori.

A doua zi de dimineaţă, uriaşul l-a luat să fure împreună lemne de pe moşia unui bogătan din împrejurimi. Uriaşul a făcut o legătură de lemne foarte mare şi a dus-o, dar pititcul a luat o funie şi a întins-o pe jos, apoi a început să pună grămadă peste ea tot soiul de crengi. Şi uriaşul l-a iscodit:

— Ce faci tu acolo?

Iar piticul a răspuns:

— Păi, ce duci domnia ta e mai nimic; în schimb, eu nu mă mişc de-aici până nu adun toate crengile din codru.

— Bine, omule, dar eşti nebun! Păi, are să vină stăpânul lor şi are să ne omoare pe amândoi!

— Nici vorbă, a spus piticul. Ori tot codrul, ori nimic.

— Bine, atunci nimic şi ai câştigat; dar să plecăm repede de-aici.

Şi s-au dus, uriaşul cu legătura lui, piticul cu mâinile în buzunare.

A doua zi, s-au dus după apă de la izvorul unde mergea tot satul. Uriaşul ducea două găleţi uriaşe atârnate de o cobiliţă, iar piticul i-a spus:

— Eu nu iau găleţi, mi-ajung un târnăcop şi o lopată.

— Dar la ce-ţi trebuie târnăcop şi lopată? a întrebat uriaşul.

— Ce să mă mai obosesc cu două găleţi, vreau să iau tot izvorul acasă.

A luat târnăcopul şi lopata, a început să sape fără preget şi a oprit cursul apei de izvor. Îngrozit, uriaşul i-a spus:

— Dar ce faci, omule? Dacă văd cei din sat, ne omoară pe amândoi.

— Păi, a spus piticul, ori izvorul, ori nimic.

Şi a continuat să sape.

Atunci uriaşul a zis:

— Bine, bine, opreşte-te din săpat, că m-ai biruit.

Peste două zile, s-au dus să se joace de-a aruncatul bâtei din uşa primăriei. Uriaşul a aruncat-o pe a lui foarte departe, mai departe decât oricine. Atunci piticul a pus mâna pe a lui şi a zis:

— Daţi-vă cu toţii la o parte, că arunc eu!

Şi toată lumea s-a dat deoparte; iar piticul a ameninţat:

— Mai departe! Mult mai departe!

Atunci uriaşul l-a iscodit:

— Dar unde vrei tu să arunci bâta?

Iar piticul:

— Vezi domnia ta fereastra aceea? Acolo am s-o trimit.

Iar uriaşul:

— Eşti nebun de legat, aia e casa primarului, au să ne bage pe amândoi la răcoare!

— Păi, a spus piticul, ori o arunc acolo, ori n-o mai arunc.

— Bine, n-o mai arunca, a spus uriaşul, că m-ai biruit şi de astă dată.

În sfârşit, uriaşul a pregătit un măgar şi i-a umplut ochi desagii cu parale, apoi i-a spus piticului să plece, că înţelegerea lor se sfârşise. Iar piticul a luat măgarul şi dus a fost.

După plecarea lui, nevasta i-a zis uriaşului:

— Dar mare prost mai eşti, uite cum te-a dus piticul de nas şi-a plecat cu paralele şi măgarul tău!

Şi uriaşul i-a răspuns supărat:

— Că bine zici! Chiar acum mă duc după el şi-l omor.

De cum l-a văzut venind pe uriaşul înfuriat, piticul a pitit măgarul în dosul unor tufe şi a rămas cu mâna la ochi, privind la cer, ca şi cum vedea ceva foarte interesant.

Uriaşul a venit şi l-a iscodit:

— La ce te uiţi?

Iar piticul i-a răspuns:

— La nimic, dar măgarul nu putea duce sacul şi i-am dat un picior de l-am azvârlit în văzduh, şi încă n-a coborât. De cum cade jos, îi mai dau una, de n-o să nu mai coboare câte zile o avea.

Iar uriaşul, îngrozit, s-a întors acasă spunând:

— Mamă Doamne, dacă n-am grijă, îmi dă una şi mie!

Iar piticul şi-a văzut liniştit de ale lui cu măgarul şi paralele câştigate.

34. Trei merişoare de aur

O familie de păstori avea trei fii, pe care îi iubea la fel. Cu timpul, cei trei băieţi au crescut, iar într-o zi cei doi mai mari le-au spus părinţilor că voiau să plece de acasă, să-şi caute de lucru, să vadă lumea şi să câştige ceva parale. Iar mezinul a spus că voia să plece şi el. Părinţii s-au întristat, căci rămâneau singuri, fără băieţi, dar aceştia au stăruit atât de mult, că n-au avut ce face şi i-au lăsat să se ducă.

Fraţii au plecat şi, ajungând la răscrucea a trei drumuri, şi-au zis:

— Păi, fiecare s-o ia pe un drum, iar peste un an să ne întâlnim tot aici.

Zis şi făcut: fiecare s-a dus la propriile aventuri. S-a împlinit anul şi a sosit ziua când trebuiau să se întâlnească tustrei la răscrucea drumurilor. Şi, după cum le fusese înţelegerea, acolo s-au şi întâlnit.

Cel mare aducea o pungă de mărime mijlocie plină cu parale, iar mijlociul, o pungă mică plină cu aur, cu care fuseseră plătiţi pentru truda lor în case străine. Iar prâslea trei merişoare de aur, pe care i le dăduse Maica Domnului, pe care o slujise; iar Ea îi spusese:

— Pentru că pleci, îţi dau trei merişoare de aur, unul pentru tine, unul pentru tatăl tău şi al treilea pentru mama ta.

Când s-au întâlnit la răscruce de drumuri, şi-au arătat unul altuia ce câştigaseră într-un an de trudă. Celor doi fraţi mai mari le-au plăcut atât de mult merişoarele de aur ale mezinului, că i-au cerut fiecare câte unul.

Mezinul i-a refuzat, spunându-le că el nu râvnea la lucrul altuia şi că nici ei nu trebuiau să râvnească la ale lui.

Atunci fraţii i-au zis, foarte supăraţi:

— Dacă nu ne dai merişoarele tale, te vom ucide.

Prâslea n-a vrut să le dea, iar fraţii mai mari s-au năpustit asupra lui şi l-au omorât, dar merişoarele i-au căzut din mâini pe deal în jos, s-au pierdut printre buruieni şi ei nu le-au putut lua. Supăraţi, şi-au înmormântat mezinul şi s-au dus acasă.

Când i-au văzut venind doar pe cei mari, părinţii i-au întrebat de prâslea, iar ei au răspuns:

— Nu ştim nimic de el. Am rămas înţeleşi să ne întâlnim într-un loc după un an, dar el n-a venit şi a trebuit să ne întoarcem acasă.

Părinţii şi-au zis că poate mezinului îi era bine unde se afla şi că n-avea să vină decât peste un an.

A doua zi, tatăl s-a dus cu turma la păscut; pe păşune, i-a atras luarea-aminte o trestie foarte frumoasă. A tăiat-o şi şi-a făcut din ea un fluier, care cânta minunat, iar acasă le-a arătat-o muierii lui şi celor doi fii, spunând:

— Ia priviţi fluierul acesta şi ascultaţi ce bine cântă.

Şi a început să sufle în el. Dar fluierul a spus:

— Frunză verde foi de laur,
fraţii viaţa mi-au luat
pentru merişoarele de aur
pe care, tată, nu le-au furat.

Pe tată l-au mirat foarte cele auzite, dar nu le-a dat nicio însemnătate. Mama, în schimb, impresionată de muzică, tot dădea târcoale fluierului.

Atunci unul din fraţi l-a luat să-l încerce, iar fluierul a zis de astă dată:

— Frunză verde foi de laur,
şi tu viaţa mi-ai luat,
pentru merişoarele de aur
pe care, frate, nu le-ai furat.

După ce l-a ascultat a doua oară, mama a spus:

— Vai, Dumnezeule, ăştia mi-au ucis mezinul, mi-au ucis fiul!

Dar tatăl a zis:

— Taci, femeie, că baţi câmpii!

Însă mama i-a răspuns:

— Ei bine, suflă şi tu în el şi fii atent ce spune fluierul.

Tatăl l-a luat, a suflat în fluier, iar acesta a început iar să zică:

— Frunză verde foi de laur,
fraţii viaţa mi-au luat
pentru merişoarele de aur
pe care, tată, nu le-au furat.

Atunci tatăl şi-a dat seama şi el ce spunea fluierul; i-a luat pe cei doi fraţi şi i-a bătut până au mărturisit adevărul. Şi s-au dus cu toţii în locul de unde tăiase tatăl trestia când fusese cu turma la păscut, şi acolo li s-a arătat băiatul, iar din inima lui ieşea trestia.

35. Oşteanul Juan

uan Oşteanul era un flăcău ce se înrolase în armată şi luase parte la războaie; într-o zi l-au lăsat la vatră, căci sfârşise cu cătănia, şi a hotărât să se întoarcă acasă. După ce a primit drept soldă o turtă de pâine şi trei galbeni, a pornit la drum, dormind pe unde-l lua somnul. Într-o zi, a întâlnit un nevoiaş care i-a cerut de mâncare, iar Juan Oşteanul i-a dat jumătate din pâinea lui. Dar nevoiaşul era Dumnezeu, care însă nu i-a zis nimic.

Mai încolo, Juan a întâlnit alt nevoiaş, care i-a cerut şi el de-ale gurii, iar Juan i-a dat cealaltă jumătate de pâine şi a rămas doar cu cei trei galbeni. Dar nevoiaşul era Sfântul Petru.

Într-o noapte, când rătăcise drumul, Juan a văzut o luminiţă şi s-a îndreptat spre ea, să vadă cine era. A ajuns în dreptul unui foc, iar lângă el stăteau Dumnezeu şi Sfântul Petru, care l-au primit alături de ei.

— Pot să rămân cu voi? a întrebat Juan Oşteanul.

Iar ei au răspuns:

— Sigur că poţi. Dar n-avem nimic de-ale gurii, iar unul dintre noi ar trebui să meargă să târguiască un miel.

Şi a spus Juan Oşteanul:

— Eu am să cumpăr mielul, că mai am trei galbeni.

Şi s-a dus să-l cumpere. Atunci Dumnezeu i-a zis:

— Acum ai să frigi mielul pe care l-ai cumpărat, fiindcă noi ne vom duce în satul alăturat, ca să cerem niţică pâine.

Dumnezeu şi Sfântul Petru s-au dus în sat, iar Juan Oşteanul a rămas să frigă mielul. Era atât de lihnit şi-i ghiorţăiau atât de tare maţele de foame, că nu s-a mai putut ţine şi a mâncat măruntaiele mielului înainte de venirea celor doi. Când ei s-au întors cu pâinea, s-au pus cu toţii la masă.

— Ei, e gata mielul? au întrebat cei doi.

— E gata, a răspuns Juan Oşteanul, şi au început să mănânce.

Şi, pe când îmbucau, Dumnezeu l-a iscodit:

— Dar unde-s măruntaiele mielului, că nu le văd pe nicăieri?

Şi Juan Oşteanul a răspuns foarte liniştit:

— Ia te uită! Dar nu ştii, oare, că acesta e un miel negru şi că mieii negri n-au măruntaie? Cei albi au, e adevărat, dar nu şi cei negri.

Dumnezeu şi Sfântul Petru s-au mulţumit cu ce aveau de mâncare. Apoi şi-au făcut siesta cum se cuvenea şi, când s-au deşteptat, au pornit iar la drum. Au ajuns

curând într-un sat unde un bolnav era pe moarte, şi toate rudele lui s-au apropiat de Dumnezeu, căruia i se dusese faima că-i vindeca pe bolnavii de pe acele meleaguri, şi l-au rugat să vadă dacă acel bolnav se mai putea vindeca. Dumnezeu le-a spus atunci rudelor că, dat fiind că erau trei, trebuiau să le dea trei măsuri de cărbune, trei de nuci şi trei de vin. Cât au hotărât ei, Dumnezeu a pus să se facă un foc bun şi să plece toţi. Când focul s-a înteţit, l-a pus pe bolnav deasupra lui; şi a spus Juan Oşteanul:

— Măiculiţă! Au să vină, au să vadă că l-ai ars pe bolnav şi au să ne ucidă aici pe loc.

Dar, după ce a stat o vreme la foc, Dumnezeu l-a binecuvântat pe bolnav, iar el s-a însănătoşit; apoi a pus să se deschidă uşa şi l-a arătat pe bolnav rudelor lui, care s-au bucurat peste poate.

— Cere-ne orice vrei, spuneau, că-ţi vom da din toată inima.

Iar Dumnezeu a zis:

— Nu vreau nimic.

Şi au plecat tustrei din sat. După ce s-au îndepărtat, Juan Oşteanul i-a spus lui Dumnezaeu:

— Mi-am uitat cuţitul lângă bolnav şi, cu îngăduinţa ta, mă duc să-l iau.

Dar Dumnezeu ştia că Juan Oşteanul voia să ceară bani de la rudele bolnavului. Iar Juan s-a întors şi le-a zis:

— Stăpânul meu spune că trebuie să-mi daţi doi saci cu parale.

— Foarte bine, au răspuns oamenii aceia buni, aici ai cei doi saci, du-te cu Dumnezeu.

Juan Oşteanul s-a întors la soţii lui, le-a arătat cei doi saci şi le-a spus:

— Dacă voi nu le-aţi vrut, mie mi le-au dat, şi ale mele sunt.

— Păi, tu ştii, a zis Dumnezeu.

Şi au mers mai departe. Au ajuns în alt sat, cu alt bolnav pe moarte. Dumnezeu a cerut tot trei măsuri de cărbune, trei de nuci şi trei de vin şi s-a închis cu bolnavul. Iar Juan a spus:

— De astă dată chiar că ne omoară.

Şi a început să mănânce nuci şi să bea vin, ca să nu se piardă. După o vreme, Dumnezeu a ieşit de la bolnav, care s-a înfăţişat sănătos ca un măr.

Şi rudele lui au spus:

— Cere-ne tot ce vrei, că noi o să-ţi dăm.

Iar Dumenzeu a zis:

— Nu vreau nimic.

Ce mai, au plecat ca şi prima oară şi, când s-au îndepărtat, Juan Oşteanul a spus:

— Mi-am uitat năframa lângă bolnav şi trebuie să mă întorc s-o iau.

Şi a spus Dumnezeu:

— Nu-i nimic, întoarce-te după ea.

Juan Oşteanul s-a întors, dar nici vorbă să caute năframa. Le-a zis rudelor:

— Păi, vin din partea stăpânului meu, căci trebuie să-mi daţi trei saci cu parale.

Şi i le-au dat. Iar Juan Oşteanul s-a întors la Dumnezeu şi Sfântul Petru, le-a arătat sacii cu parale şi le-a spus:

— O să le vedeţi, dar n-o să le atingeţi. Dacă vi se spune să cereţi şi nu vreţi, de ce să le împart cu voi?

Dar Dumnezeu i-a cerut banii, i-a împărţit în patru părţi şi a spus:

— Trei părţi sunt pentru noi trei, iar a patra pentru cine a mâncat măruntaiele.

Şi aşa s-a aflat cine mâncase măruntaiele; iar Dumnezeu a spus:

— Hai, du-te în pace.

Aşadar, Juan Oşteanul a plecat singur şi a ajuns într-un sat unde era un bolnav. Cum văzuse ce făcea Dumnezeu, a spus:

— Dacă voi îmi daţi patru saci de parale, eu vă vindec bolnavul.

I le-au dat, apoi a pus să se facă un foc şi s-a închis în odaie cu bolnavul, dar, când l-a pus pe foc, bolnavul a ars tot, iar a doua zi de dimineaţă, când s-au dus să-l vadă, l-au găsit mort de-a binelea. Rudele au vrut să-l omoare pe Juan Oşteanul, dar a sosit Dumnezeu şi i-a spus:

— Tu n-ai puteri pentru aşa ceva. Eu am să-l readuc la viaţă pe bolnav, dar nu cumva să ceri bani pentru aşa ceva şi să le dai înapoi ce ţi-au dat.

Aşa a făcut, şi bolnavul s-a întors la viaţă. Iar Dumnezeu, Sfântul Petru şi Juan Oşteanul au plecat iar împreună. Şi Dumnezeu i-a spus:

— Juan, fiindcă ai fost bun cu noi şi ne-ai dat tot ce aveai, acum vreau să-ţi dau ce-mi ceri.

Sfântul Petru l-a sfătuit:

— Haide, Juan, cere să mergi în ceruri.

Dar Juan Oşteanul a zis:

— Şi de ce să merg în ceruri? Ce, nu-s scări până acolo? Eu vreau un scaun de pe care cine se urcă să nu se mai poată ridica fără voia mea.

— Bine, o să-l ai, a spus Dumnezeu.

Iar Juan Oşteanul a adăugat:

— Mai vreau un sac care să se deschisă şi să se închidă doar la porunca mea.

— Bine, o să-l ai, a spus Dumnezeu.

Iar Juan Oşteanul a mai adăugat:

— Ultima mea dorinţă e un smochin în poarta casei, în care nimeni să nu poată urca, nici coborî fără voia mea.

— Bine, o să le ai pe toate trei, a spus Dumnezeu.

Iar Juan Oşteanul a plecat, a ajuns la el în sat şi acolo s-a însurat.

După o vreme, Aghiuţă a zis într-o zi:

— Juan Oşteanul trebuie să fie acum bătrân, aşa că ar trebui să-l căutăm. Cine se duce după el?

S-a oferit un drăcuşor, iar Aghiuţă a zis:

— Foarte bine, atunci du-te.

Drăcuşorul a ajuns acasă la Juan Oşteanul, a bătut la uşă şi i-a deschis chiar Juan, care şi-a dat imediat seama cine era. Aşa că i-a zis:

— Măi frate! Văd că ai venit pentru mine. Nu-i nimic, aşază-te aici, pe scaun, şi aşteaptă să mă îmbrac.

Drăcuşorul s-a aşezat pe scaun şi nu s-a mai putut ridica. Atunci Juan Oşteanul a chemat oamenii din sat şi i-au tras cu toţii o mamă de bătaie, până când drăcuşorul a strigat:

— Juan, lasă-mă să plec şi îţi făgăduiesc că nicicând nu te mai caut!

— Foarte bine, hai, ridică-te, a spus Juan Oşteanul.

Iar drăcuşorul a tulit-o ca din puşcă şi nu s-a mai oprit decât la porţile iadului. Văzându-l, Aghiuţă s-a mâniat, dar un drac împielițat i-a spus:

— Lasă-l în pace; mă duc eu după Juan Oşteanul şi ţi-l aduc de urechi.

Aghiuţă a zis că da, iar dracul împielițat s-a dus să-l caute pe Juan Oşteanul acasă la el. De cum a ajuns, a bătut în uşă, zicând:

— Deschide, Juan, că de astă dată scaunul n-are să-ţi fie de folos.

Juan Oşteanul i-a deschis; dracul împielițat i-a zis că venise să-l ia cu el, dar Juan i-a răspuns:

— Chiar acum vin cu tine, dar trebuie să mă încalţ; între timp, caută în sacul ăla nişte bani pentru călătorie.

Dracul împielițat a băgat mâna în sac şi n-a mai putut-o scoate. Atunci a Juan a chemat oamenii din sat, şi cu toţii i-au tras o mamă de bătaie până l-au umplut de vânătăi. Dracul împielițat a scăpat abia când Juan Oşteanul l-a lăsat să scoată mâna din sac, s-a întors în goana mare în iad şi a spus:

— Priviţi cum am ajuns!

— Păi aşa mi-au făcut şi mie ieri, a spus drăcuşorul.

Aghiuţă s-a mâniat mai rău ca niciodată, şi-a pus pelerina şi s-a dus singur să-l caute pe Juan Oşteanul. A ajuns la casa acestuia gâfâind, a bătut la uşă şi, când Juan a ieşit, i-a zis:

— Chiar acum să vii cu mine, că nu te mai ajută nici scaunul, nici sacul.

Iar Juan Oşteanul i-a răspuns:

— Foarte bine, domnule Aghiuţă. Urcă în smochinul ăsta şi ia câteva smochine pentru drum, că ies chiar acum.

Aghiuţă a urcat în smochin şi, firește, n-a mai putut să coboare. Juan Oşteanul a chemat oamenii din sat şi, cum Aghiuţă nu putea coborî din smochin, au aruncat cu pietre în el până au obosit; iar Aghiuţă a coborât doar când l-a lăsat Juan Oşteanul, dar era atât de beteag şi schilod, că aproape nu se putea mişca şi a ajuns la poarta iadului pe jumătate mort.

Vreme trece, vreme vine, iar când era deja foarte bătrân şi îi venise rândul să moară, Juan Oşteanul a ajuns la poarta iadului şi a bătut în ea, gândind că putea, cine ştie, să rămână acolo.

— Cine-i acolo? au întrebat.

— Juan Oşteanul, a răspuns.

— A, nu, ţie nu-ţi deschidem, că destul rău ne-ai făcut cu atâtea bătăi!

Atunci a plecat şi a tot hoinărit până când a nimerit la porţile cerului. A ieşit să-i deschidă Sfântul Petru, care i-a zis:

— Ce cauţi, bre, pe-aici? Nu spuneai că nu vrei la cer? La ce vii acum?

— Păi, vezi doar, a răspuns Juan Oşteanul, umil.

— Şi nu ziceai că ar fi scări care urcă până aici? Păi, ce, pe ele ai urcat? şi-a râs de el Sfântul Petru.

Dar, până la urmă, i s-a făcut milă şi s-a dus să-l întrebe pe Dumnezeu:

— Unde-l ducem pe Juan?

Iar Dumnezeu i-a răspuns:

— Chiar aici, în spatele uşii, ca să stea liniştit.

Şi acolo, într-un colţ al cerului, stă de atunci, nespus de liniştit, Juan Oşteanul.

36. Nevoiaşul cel zgârcit

n om nevoiaş bătea drumurile, cerşind din casă în casă şi trăind de pe-o zi pe alta din ceea ce primea. Într-o zi, a bătut la uşa unei case, cerând de pomană, după cum îi era obiceiul, dar cei din casă i-au spus că şi ei erau săraci lipiţi pământului şi nu-i puteau da nimic. Bărbatul a tot stăruit:

— Haideţi, daţi-mi orice!

Iar ei l-au lămurit:

— Păi, n-avem nimic, nu ne-a rămas nimic.

Şi bietul de el, la fel:

— Măcar un bob de năut...

Aşadar, i-au dat un bob de năut şi şi-a văzut de drum. A mers ce-a mers, până când a văzut o altă casă şi, cum căzuse noaptea, a cerut găzduire acolo. Femeia care îi deschisese l-a primit, iar nevoiaşul i-a zis:

— Unde pot să pun bobul ăsta de năut, că n-am altceva?

— Oriunde, de pildă, pune-l acolo, în blidar, a spus femeia.

Nevoiaşul s-a dus să doarmă, iar a doua zi de dimineaţă nu şi-a mai găsit bobul de năut; şi i-a cerut femeii:

— Să-mi dai bobul meu de năut, că, uite, nu-l mai găsesc.

Femeia a căutat în blidar şi a spus:

— Vai de mine, cred că l-o fi ciugulit o găină!

Aşa că nevoiaşul a ameninţat-o:

— Ce mai, dacă nu-mi dai bobul de năut, îmi dai găina care l-a mâncat.

S-au luat la ceartă şi până la urmă, ca să tacă odată, i-au dat găina.

Nevoiaşul a plecat cu găina şi a mers toată ziulica, iar la căderea serii s-a apropiat de altă casă, unde a cerut găzduire. Înainte de culcare, a întrebat unde-şi putea pune găina, şi i-au zis s-o ducă în ogradă. Dar a doua zi, când s-a dus să-şi caute găina, n-a mai dat de ea. Au răscolit peste tot şi au descoperit că o mâncase scroafa. Atunci nevoiaşul a ameninţat:

— Ce mai, dacă nu-mi daţi găina, îmi daţi scroafa care a mâncat-o.

Ai casei nu voiau să-i dea scroafa, dar, până la urmă, n-au avut ce face, iar nevoiaşul a plecat cu ea. După cum luase obiceiul, a doua zi la căderea serii, a cerut iar găzduire şi a întrebat unde să-şi lase scroafa. A pus-o în staul şi s-a dus la culcare.

Şi din nou aceeaşi istorie: când s-a deşteptat, a văzut scroafa moartă în staul, a întrebat ce se întâmplase, iar ai casei i-au spus că vaca o omorâse din greşeală. Iar nevoiaşul a ameninţat ca de obicei:

— Ce mai, de nu-mi dați scroafa, dați-mi-l pe ucigaș, adică vaca.

Așa că a plecat cu vaca, tot mai mulțumit de norocul lui, și a cerut găzduire în alt loc. Acolo făceau mare zarvă, căci se mărita fiica stăpânilor, așa că l-au poftit la nuntă, iar el s-a dus. Au pus vaca în staul, iar nunta, care a fost minunată, a durat trei zile și trei nopți. După petrecere, îmbuibat și odihnit, nevoiașul a vrut să plece, așa că și-a cerut vaca. Dar i-au spus:

— Păi, am tăiat vaca pentru nuntă.

Și nevoiașul:

— Păi, de nu-mi dați vaca, îmi dați mireasa.

Sigur că n-au vrut, dar bărbatul a tot stăruit, și până la urmă n-au avut ce face și i-au dat-o. Bărbatul a pus-o în sac, sacul l-a luat în cârcă, și a plecat să caute altă casă, socotind ce bine câștiga la fiecare troc.

Prin împrejurimi, a primit adăpost în altă casă și a întrebat:

— Unde pot să-mi las sacul?

— Păi, chiar aici, într-un colț din cuhnie, i-au răspuns.

Atunci nevoiașul a plecat să ceară de pomană pe la casele din apropiere, lăsându-și sacul în casa aceea. Era locuința nașilor de nuntă. Copiii din casă s-au apucat să frământe aluatul pentru turte, cântând:

— Mamă, fă-mi și mie o turtă.

Și deodată s-a auzit o voce din sac, care spunea:

— Nașă, fă-mi și mie una.

S-au mirat cu toții, s-au dus să vadă ce era în sac și au găsit-o acolo pe mireasă. Așa că au scos-o și în locul ei au pus șopârle și vipere. Iar a doua zi de dimineață nevoiașul și-a luat sacul de unde îl lăsase și a plecat fără nicio vorbă. Dar pe drum în sac au început să se agite toate lighioanele și, când l-a deschis să vadă ce se întâmplă, s-a speriat atât de tare, că a murit.

Așa a pățit bietul om, fiindcă era atât de zgârcit și de profitor.

37. Condurul de aur

Un rege a plecat la vânătoare cu musafirii şi, urmărind vânatul, s-a rătăcit de ceilalţi vânători tocmai la amurg; a văzut că nu-l urmase decât un conte de la curte. Au hotărât să ceară undeva adăpost, iar din întâmplare au nimerit la o casă din inima câmpiei.

Acolo trăiau un bărbat şi o femeie care aveau o fată foarte frumoasă şi veselă, iar ei le-au oferit imediat adăpost regelui şi soţului său. În casă n-aveau prea multe bucate, dar, tot căutând ceva bun pentru rege, au curăţat două potârnichi, le-au gătit şi adus la masă. Fata a împărţit potârnichile, dând capetele tatălui, aripile mamei, trupurile regelui şi contelui, iar pentru ea a păstrat ghearele. Văzând cum le împărţise, însoţitorul regelui a spus:

— Nu-s bine împărţite potârnichile, căci noi rămânem cu cea mai mare porţie, şi asta nu-i bine.

Dar fata a răspuns:

— Ba-s bine împărţite, domnule, fiindcă vedeţi: capul e pentru tata, căci mi-e tată şi primul din casă; aripile-s pentru mama, care-i a doua din casă; trupurile sunt pentru voi, care sunteţi oaspeţii noştri. Şi, cum eu sunt cea care se învârte de colo până colo, ghearele-s pentru mine.

Aşa că toţi s-au învoit şi au început să mănânce. Tânărul conte era atent la fată, care i s-a părut foarte isteaţă, pe lângă frumoasă şi veselă. După cină, s-au dus la culcare, iar tânărul i-a spus regelui:

— Fata mi-a plăcut foarte mult, cred că m-am îndrăgostit de ea şi, dacă m-ar iubi, tare m-aş mai însura cu ea, fiindcă eu nu caut o femeie foarte bogată, ci una care, chiar dacă n-are nimic, să-mi placă mie.

Iar regele i-a spus:

— Păi, foarte bine, mâine dimineaţă cere-le părinţilor mâna fetei.

Zis şi făcut, a doua zi tatăl fetei i-a răspuns că ei nu erau demni de o asemenea căsătorie, căci nu erau nobili, ci meşteşugari nevoiaşi. Tânărul conte a stăruit ca tatăl s-o întrebe pe fată, pentru că, dacă ea voia, el o lua fără să-i pese de averea ei. Au chemat-o şi, când i-au spus că o cerea de nevastă chiar contele, codana s-a învoit. Şi în câteva zile s-a făcut şi nunta.

După o vreme, la palat, regele l-a întrebat pe tânărul conte de soaţa lui, căci n-o mai văzuse din ziua căsătoriei şi era curios. Iar contele i-a zis:

— Nici dacă dădeam de douăzeci de ori ocol lumii n-aş fi aflat soaţă mai bună, mai frumoasă, mai veselă, mai credincioasă ori mai drăgăstoasă.

Auzindu-l, un ministru al regelui a spus cu glas tare, ca să-l audă şi ei:

— Nu cred, doar se ştie perfect că femeile-s sânge din sângele dracului.

Dar tânărul conte a răspuns:

— Soţia mea, sânge din sângele lui nichipercea? Păi, e cea mai cinstită şi mai bună de pe lume.

— Aha! a spus ministrul. Aşa speri? Păi, îmi pun capul că nu-i chiar atât de cinstită cum crezi tu.

— Şi eu mi-l pun că da, a răspuns contele, mânios.

— Regele să ne fie martor, a cerut ministrul.

Au hotărât că tânărul conte n-avea să se ducă timp de opt zile acasă, iar estimp ministrul avea să-şi încerce norocul, făcând-o pe soţia lui să păcătuiască. Contele a rămas în palatul regelui, aşteptând să se scurgă cele opt zile.

Iar minsitrul s-a dus acasă la conte şi a cerut să fie primit de doamna contesă, dar ea şi-a trimis slujnica să-i spună că nu voia nici să vadă, nici să audă pe nimeni, câtă vreme soţul îi era plecat. Ministrul n-a disperat şi a tot stăruit; dar îi spuneau ba că doamna contesă nu era acasă, ba că ieşise, ba că nu-l putea primi. Zilele treceau, iar ministrul era tot mai deznădăjduit, căci nu vedea cum să ajungă la contesă, fără voia ei.

Aşa că a început să se gândească ce-ar fi putut face în mai puţin de opt zile, căci, de nu, unde îi stăteau picioarele avea să-i stea capul; atunci i-a venit ideea s-o caute pe coafeza contesei: i-a spus că-i va da trei saci cu aur, dacă ea îi va da trei indicii despre contesă. Coafeza s-a învoit. A doua zi, când o pieptăna pe contesă, care îşi lăsase inelele pe masa de toaletă, ca să se spele, i-a luat un inel foarte frumos, dăruit de conte; apoi, pe când o pieptăna, i-a tăiat un smoc de păr, fără ca tânăra să-şi dea seama; şi, mai încolo, a observat că avea o aluniţă pe sânul drept. Şi, de cum a ieşit din casa contelui, coafeza s-a dus la ministru şi i-a dat cele trei indicii.

Ministrul a plecat mulţumit la palat şi i-a anunţat pe rege, pe conte şi pe martori. Fiind chiar a opta zi, regele l-a iscodit:

— Cum de n-ai putut veni până azi?

Iar ministrul a răspuns:

— Puteam veni mai repede, dar am profitat de ocazie.

Atunci contele l-a ameninţat că avea să-l omoare acolo, pe loc, căci nu-i venea să creadă; dar ministrul a spus:

— Nu mă crezi? Păi, uită-te la acest inel şi spune-mi dacă îl ştii. Şi i-a arătat inelul. Spune-mi dacă recunoşti aceste fire de păr. Şi i-a arătat smocul tăiat. Şi spune-mi dacă soaţa ta nu are o aluniţă pe sânul drept.

Distrus, contele a recunoscut cele trei indicii. Atunci regele a spus:

— Să fie chemată potera, ca să-l poprească pe conte, iar după trei zile, unde îi stau picioarele, acolo să-i stea capul.

Aşa că l-au închis pe conte în capelă, aşteptând să-i taie capul. Cum fiecare condamnat la moarte putea să aibă o ultimă dorinţă, contele a cerut să-i scrie soţiei. În răvaş, o lămurea ce i se întâmplase şi o întreba dacă era adevărat ce spunea ministrul, că el credea că nu şi că de aceea îşi şi pusese capul în joc.

Contesa a priceput pe loc ce se întâmplase şi, fără să mai piardă vremea, s-a dus la un giuvaiergiu, căruia i-a cerut să-i facă într-o zi şi-o noapte un condur de aur.

Giuvaiergiul s-a luat cu mâinile de cap şi a strigat:

— Un condur de aur într-o zi şi-o noapte! Asta nu-i cu putinţă!

— Ba într-o zi şi-o noapte îl poftesc, orice se poate face dacă vrei.

— Bine, a spus giuvaiergiul, dar ai să-mi plăteşti de două ori cât face.

Contesa s-a învoit, apoi s-a dus la cusătoreasă şi i-a comandat o tunică din catifea de culoarea murelor şi a pătit la fel; dar cusătoreasa s-a învoit să i-o coasă fiindcă, tot aşa, contesa i-a plătit de două ori cât făcea. Ce mai, a doua zi, contesa şi-a pus tunica, a băgat condurul într-un coş, s-a dus la poarta palatului regal şi a început să strige, ca să fie auzită din palat:

— Cer dreptate în ceruri, că pe pământ nu mi se face!

A strigat aşa de mai multe ori, până când a auzit-o regele; iar el a zis:

— Cine spune una ca asta?! Eu sunt un rege care face tuturor dreptate şi nu mă vând pe bani.

Şi a adăugat:

— Aduceţi-mi-o imediat pe femeie!

Iar după ce au adus-o, a întrebat-o:

— Ce tot spui tu acolo, femeie?

— Că pe pământ nu mi se face dreptate, şi de aceea o cer în ceruri; fiindcă un bărbat mi-a furat un condur ca acesta, luându-l din iatacul meu, iar acest bărbat este... Şi a spus numele ministrului.

— Ce zice nebuna asta?! Pe femeia asta n-am văzut-o în viaţa mea! a spus ministrul.

Şi a răspuns contesa:

— Spui că nu m-ai văzut în viaţa ta, că nu mă cunoşti şi nu mi-ai furat condurul de aur?

Ministrul a repetat că nu, dar ea a stăruit:

— Juri că nu m-ai văzut în viaţa ta şi nu mă cunoşti? Juri de trei ori fără să te dezici?

Şi ministrul a răspuns:

— Da, doamnă, de trei şi de câte ori e nevoie. Nu te-am văzut nicicând şi nici că te cunosc.

Iar contesa a zis:

— Atunci cum spui că te-ai culcat cu mine?

Toţi cei de faţă au rămas cu gurile căscate la auzul vorbelor ei, iar contesa i s-a adresat regelui:

— Sire, puneţi să fie adus soţul meu, căci eu sunt ţărăncuţa pe care aţi cunoscut-o la vânătoare şi cu care s-a căsătorit contele; aţi auzit cum a jurat ministrul că nu i-am fost necredincioasă soţului meu.

Regele şi întreaga curte au rămas uimiţi de isteţimea tinerei contese. Au cerut să fie adus imediat contele, care, de cum şi-a văzut soaţa, a îmbrăţişat-o; apoi l-au lăsat pe ministru în viaţă, dar regele l-a alungat pentru totdeauna de la curte.

38. Perele mătuşii Mizeria

ătuşa Mizeria era o băbuţă nevoiaşă şi locuia într-un bordei de lângă sat, neavând decât o saltea pe care dormea, un scaun pe care şedea şi un coşuleţ, unde aduna perele ce cădeau din părul de la poarta casei. Părul era foarte generos şi făcea an de an pere foarte bune, iar mătuşa Mizeria le vindea şi trăia tot anul din ce lua pe ele şi din pomenile ce i se dădeau.

Dar, fiindcă perele erau atât de bune, băieţii din sat veneau şi i le furau, iar ei nu-i rămânea decât ce nu luau ei. Cum era tare bătrână, băbuţa nu putea fugi după ei şi, cum n-avea grijă, derbedeii îi furau perele şi o luau la sănătoasa. Alteori i le furau pentru că, trebuind să meargă la cerşit, băbuţa nu putea păzi pomul.

Mătuşa avea şi o fiică, căreia îi spuneau Foamea, din pricină că făcea foame, dar ea nu mai stătea acolo, iar băbuţa nu ştia unde era. Şi mai avea un câine maidanez, singurul ei tovarăş. Băbuţa asmuţea uneori câinele împotriva copiilor, dar ei îl speriau cu pietre.

Într-o zi, pe înserat, s-a ivit la poarta casei un nevoiaş. Ninsese toată ziulica, aşa că mătuşa Mizeria l-a poftit să mănânce împreună cu ea din supa cu crutoane pe care o pregătise cu ceea ce o omeniseră în acea zi. Şi, cum nevoiaşul era îngheţat, căci îi fusese foarte frig, i s-a făcut milă de el şi i-a dat salteaua, iar ea s-a culcat pe jos, pe o grămadă de paie.

A doua zi de dimineaţă, mătuşa Mizeria l-a văzut pe străin trezindu-se să plece şi i-a spus:

— Aşteaptă un pic, că mă duc mai întâi prin sat după câteva coltuce de pâine pe care mi le-au făgăduit ieri şi ţi le aduc, să nu pleci cu burta goală.

Nevoiaşul a refuzat, dar mătuşa Mizeria s-a tot rugat de el; şi atât a stăruit, că până la urmă săracul a trebuit să-i spună că el era, în realitate, un sfânt coborât din ceruri şi că Dumnezeu îl trimisese în lume să vadă dacă oamenii mai erau miloşi, şi că, tocmai împlinind acea însărcinare, dăduse de ea. Şi i-a spus:

— Ai inima atât de bună, am să-ţi împlinesc o dorinţă, orice mi-ai cere.

Nevrând să-i ceară nimic, mătuşa Mizeria şi-a adus brusc aminte, totuşi, de necazurile cu părul şi perele şi i-a zis:

— Chiar am să-ţi cer ceva: vreau ca oricine s-ar urca în pom să-mi mănânce perele să nu poată coborî din el fără să-i dau eu voie.

Iar sfântul din cer i-a împlinit dorinţa.

În anul următor, când au început să dea în pârg primele pere, copiii au început iar să le fure; s-au căţărat în pom ca să le culeagă, dar au rămas prinşi acolo şi n-au

mai putut coborî. Atunci mătuşa Mizeria le-a tras o bătaie bună la fund cu un băţ, iar câinele i-a muşcat de picioare. Când s-a plictisit, mătuşa i-a lăsat să plece şi au luat-o cu toţii la sănătoasa spre casele lor, de le sfârâiau călcâiele. Curând s-a răspândit vestea despre ce păţeau cei care se căţărau după pere în pomul mătuşii Mizeria, şi nimeni nu i-a mai furat niciuna. Fireşte, pentru că acum le putea vinde chiar când se pârguiau, cu banii luati îşi mai uşura bătrâneţile.

Vreme trece, vreme vine, şi mătuşa Mizeria a împlinit peste nouăzeci de ani. Într-o zi, i-a sosit la poartă un soi de bărbat-femeie, învăluit într-o mantie mare şi neagră, cu o coasă pe umeri, şi i-a spus:

— Hai, Mizeria, că ţi-a bătut ceasul.

Pe loc, mătuşa Mizeria a recunoscut-o pe Moarte. Şi a început să ţipe:

— Ia te uită! Chiar când credeam că mă aşteaptă nişte ani liniştiţi, acum, că trăiesc după gustul meu cu cele câteva lucruri pe care le am, vrei să vin cu tine. Ei bine, nu vreau să mor.

Mătuşa Mizeria a stăruit şi s-a străduit s-o lămurească în toate chipurile, dar până la urmă a priceput că n-o putea ocoli şi i-a zis Morţii:

— Mă rog, foarte bine, vin cu tine; dar, cât mă îmbrac, fii bună şi culege cele patru pere din pom, că vreau să le iau pe drum.

Moartea a încuviinţat şi s-a căţărat în pom să culeagă perele; dar, când să coboare, n-a mai putut, căci rămăsese prinsă în el. A făcut tot ce-a putut, dar nimic, n-a fost chip să coboare, şi a rămas acolo. Iar mătuşa Mizeria, care o privea pe-o ferestruică, a strigat la ea:

— Tu acolo, iar eu aici, că fără voia mea nu te poţi da jos.

Şi aşa au mai trecut şi alţi ani, iar estimp în lume a început să se simtă lipsa Morţii, căci nimeni nu mai murea. Bătrânii îmbătrâneau, dar nici vorbă să moară. Nu mai mureau oameni nici în războaie. Iar cei care, deznădăjduiţi, voiau să-şi ia viaţa doar se răneau. Erau mulţi bonavi care îşi rugau doftorii să le ia vieţile, iar aceştia, la rândul lor, nu mai pridideau cu bolnavii şi căutau căi pe care să-i ajute să moară. Oamenii erau tot mai deznădăjduiţi şi urau tot mai abitir viaţa, încercând să scape de ea. Dar nu era chip, fiindcă Moartea era prinsă în pomul cu pere ale mătuşii Mizeria.

Mai deznădăjuiţi ca toţi, doftorii au hotărât să caute Moartea peste tot; s-au risipit prin lume în căutarea ei, fiecare pe lângă bolnavii lui, chiar şi în locuri lipsite de însemnătate; iar unul dintre ei a trecut pe lângă bordeiul mătuşii Mizeria. Văzându-l, Moartea l-a strigat:

— Ei, doftore!

Doftorul a recunoscut-o pe loc:

— Ia te uită, ia te uită, în sfârşit, prietena mea Moartea! a spus, nebun de fericire, fiindcă adevărul e că el avea mulţi bolnavi muribunzi. Trebuie să ştii că umblăm după tine prin toată lumea.

— Atunci scoate-mă de aici, că nu mă pot mişca din pomul ăsta cu pere.

Fără să mai stea pe gânduri, doftorul s-a căţărat în păr, ca să-i dea Morţii o mână de ajutor, şi a rămas şi el prins acolo. A stat aşa, zi şi noapte, până când l-au găsit rudele lui, care erau de prin apropiere şi îl căutau de zor, convinse că se rătăcise în pădure. Au chemat oamenii din sat şi pe primar şi au adus topoare să să taie pomul; dar mătuşa Mizeria le-a strigat:

— Nu-mi tăiaţi pomul, că părul ăsta e tot ce am mai drag pe lume!

Iar ei i-au zis:

— Păi, trebuie s-o facem, ca să eliberăm Moartea, că bolnavii şi bătrânii şi toată lumea nu mai pot să suporte atâta nenorocire.

Mătuşa Mizeria le-a spus însă:

— Păi, chiar dacă îmi tăiaţi pomul, nu le dau drumul celor ce stau în el. Am să dau drumul Morţii cu o singură condiţie.

— Şi care e aceea? a întrebat Moartea.

— Să nu vii nici după mine, nici după fiica mea, Foamea, până când n-am să te chem de trei ori, a răspuns mătuşa Mizeria.

— Foarte bine, a spus Moartea.

Iar mătuşa Mizeria a lăsat-o să plece.

De cum s-a văzut liberă, Moartea s-a pus pe luat vieţile cu coasa. Oamenii au început să moară peste tot, cu miile, bătrâni, bolnavi, răniţi; erau mai multe războaie ca niciodată, iar Moartea nu prididea după atâţia ani, fiindcă o căutau nespus de mulţi şi trebuia să se ocupe de toţi din zori până-n seară, fără odihnă. Şi a cosit mai multe vieţi omeneşti ca niciodată.

Estimp, mătuşa Mizeria îşi ducea traiul tot în bordeiul cu păr la poartă, cu salteaua, scaunul, coşul şi câinele ei, tot mai liniştită cu cât treceau anii, cerşind şi vânzându-şi perele când dădeau în pârg. Şi tot acolo e şi acum, căci mătuşa încă n-a chemat Moartea şi tot mai e pe lume; iar ea şi fiica ei Foamea vor trăi în vecii vecilor, căci n-au nici cel mai mic gând s-o cheme.

39. Tânărul ce şi-a vândut sufletul Necuratului

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un ţăran tânăr, care s-a dus la cătănie. De cum s-a liberat, s-a întors acasă, unde l-au primit cu mare alai, căci acolo trăise toată viaţa. După petrecerile în cinstea întoarcerii lui, flăcăul a început să lucreze ogoarele familiei şi curând şi-a dat seama că nu-i plăceau muncile câmpului şi voia să facă altceva. S-a tot gândit el ce să facă şi, în cele din urmă, a hotărât să se apuce de vânătoare. Şi-a luat flinta, a pus-o pe umăr şi s-a dus în pădure să vâneze, iar adevărul e că nu-i mergea deloc rău cu noua îndeletnicire.

Într-o zi, pe când era la vânătoare, s-a întins să-şi facă siesta la umbra unui copac şi deodată a auzit un zgomot mare şi a văzut apropiindu-se o jivină hotărâtă să-l înfulece. Curajos, a dus flinta la ochi, a ţintit cu precizie şi a ucis fiara. Dar imediat a auzit un glas, despre care nu ştia de unde venea; iar glasul a spus:

— Văd că eşti un bărbat şi jumătate, aşa că vreau să fac un târg cu tine.

Era chiar Necuratul. Iar flăcăul i-a răspuns:

— Spune care-i târgul, iar eu am să-ţi spun dacă vreau sau nu să cădem la învoială.

Necuratul i-a spus:

— Vreau să-mi vinzi mie sufletul tău, care va fi al meu vreme de cinci ani. Dacă mori înainte de a se împlini aceşti cinci ani, rămâne al meu. Dar, dacă trec cinci ani şi nu mori, eşti liber şi poţi face ce vrei.

Flăcăul s-a gândit şi a răspuns:

— Şi, dacă mă învoiesc, ce-mi dai în schimb?

Iar Necuratul i-a făgăduit:

— Păi, paltonul ăsta. El îţi va da toţi gologanii de care vei avea nevoie în acest timp; tu bagă doar mâinile în buzunar şi ia câţi ai nevoie. Dar mai am o condiţie: în aceşti ani nu te tunzi, nu te razi, nici nu te speli; ai să umbli prin lume aşa, cu paltonul pe tine.

Flăcăul s-a socotit din nou şi a zis:

— Foarte bine. Batem palma.

— Bine, dar să ştii, a mai spus Necuratul, că peste cinci ani ne întâlnim chiar aici, dacă nu mori înainte.

Şi, după ce-au bătut palma, s-a dus fiecare la treaba lui.

Vreme trece, vreme vine, iar în al patrulea an flăcăul hoinărea prin lume; ajunsese o adevărată sperietoare de ciori, atât era de urât, căci în tot acest răstimp

nici nu-şi tăiase părul, nici nu se bărbierise, nici nu se spălase. Ducea o viaţă grea, fiindcă oricine îl vedea fugea îngrozit de el.

Într-o noapte, a ajuns într-un sat şi s-a gândit să tragă la han. De cum a intrat, hangiul s-a speriat atât de tare de el, că n-a ştiu ce să facă: s-o ia la sănătoasa ori să bage un glonţ în el. Flăcăul-sperietoare i-a spus câteva vorbe bune şi l-a rugat să-l găzduiască o singură noapte, oferindu-i bani grei. De cum a zărit paralele, hangiul a spus că-i putea da o odaie pe care o avea mai în fundul casei, dar numai cu condiţia ca el să stea închis acolo şi să nu li se arate celorlalţi muşterii, că, dacă aceştia îl vedeau, era ruinat. Flăcăul-sperietoare s-a învoit şi s-a dus să doarmă în odaia aceea.

După o vreme, a sosit acolo alt drumeţ şi a cerut un pat, dar, cum hanul era plin ochi, proprietarul i-a zis că nu mai avea niciunul. Bărbatul a stăruit şi, cum era dintr-un sat învecinat şi se cunoşteau, hangiul a îndrăznit să-i propună al doilea pat din odaia unde dormea flăcăul-sperietoare.

— Nu mai am decât un pat într-o odaie mai depărtată, i-a zis, dar acolo doarme un bărbat atât de slut, că eu nu mi-aş petrece noaptea lângă el.

Drumeţul a răspuns că lui nu-i păsa, fiindcă era atât de ostenit, că ar dormi şi în peştera unui căpcăun, dacă era de trebuinţă. Iar hangiul l-a condus în acea odaie.

Drumeţul a intrat şi, de cum l-a văzut pe flăcăul-sperietoare, i s-a strâns inima; dar osteneala şi nevoia au fost mai tari, şi s-a culcat în celălalt pat. Cu toate acestea, nu după multă vreme au început să stea de vorbă şi, cum drumeţul era foarte îngrijorat de soarta lui, i-a povestit flăcăului-sperietoare că venise în acel sat pentru un proces pe care îl pierduse şi că tot ce mai avea nu făcea cât plata cerută de judecător. Atunci flăcăul-sperietoare l-a întrebat de câte parale avea nevoie şi, când celălalt i-a spus, a băgat mâna în buzunar, le-a scos şi i le-a dat, ca să-şi plătească datoria şi să se întoarcă liniştit la casa şi pământurile lui.

Văzând purcoiul acela de bani, drumeţul a rămas cu gura căscată şi, îndemnat de flăcău, dar după ce a şovăit îndelung, i-a primit cu o condiţie:

— Uite ce-i, i-a spus, primesc paralele tale, dar ai să mă însoţeşti la mine acasă. Acolo am trei fete, cărora am să le istorisesc ce-ai făcut pentru mine. Şi, dacă după aceea vreuna dintre ele va vrea să se mărite cu tine, eu n-o să am nimic împotrivă.

Aşadar, a doua zi de dimineaţă, drumeţul a plecat acasă şi, de cum a ajuns, le-a istorisit fiicelor lui ce păţise şi ce înţelegere făcuse.

Cum bărbatul sosise înaintea flăcăului-sperietoare, cele două fiice mai mari au avut vreme să se gătească în aşteptarea oaspetelui. Mezina, în schimb, pe care o ţineau mai mult prin cuhnie, n-a avut vreme nici măcar să se spele.

În sfârşit, în amurg, flăcăul-sperietoare a ajuns la ei acasă. Cele trei fiice ale drumeţului îl aşteptau în odaia pentru oaspeţi. Şi, de cum a intrat, cele două surori mai mari au fugit îngrozite, văzându-l ce slut era. Mezina, în schimb, l-a privit curioasă şi nici că s-a clintit de acolo.

Atunci flăcăul a zis:

— Uite, fato, că tu nu te-ai speriat de mine. Te pomeneşti că mă vrei de bărbat?

Iar mezina a zis şi ea:

— Chiar că te vreau, că tata mi-a spus ce mare bine ne-ai făcut, iar mie nu mi-e frică de tine.

Flăcăul-sperietoare s-a aşezat lângă ea şi i-a povestit de ce arăta aşa, ce târg făcuse cu Necuratul şi că îi mai rămânea un an până când acel târg se încheia. Mezina l-a ascultat cu atenţie şi, când a terminat, i-a spus să nu-şi facă griji din pricina ei, că ea avea să-l aştepte cât timp era de trebuinţă.

— Foarte bine, a spus flăcăul, atunci doi ani; unul pentru târg, altul ca să pot pune la un loc banii pe care i-am pus bine în tot acest răstimp. Şi, ca să mă recunoşti la întoarcere, am să rup în două inelul pe care îl port; tu ai să ţii o jumătate din el, iar eu pe cealaltă; la întoarcere, vom potrivi la loc cele două jumătăţi de inel, şi aşa ne vom recunoaşte.

De cum s-au înţeles, flăcăul a plecat să bată iar lumea.

Într-o zi, s-au împlinit cei cinci ani, iar flăcăul-sperietoare s-a întors în locul unde îl întâlnise pe Necuratul; acesta îl aştepta şi i-a zis:

— Recunosc că n-am putut să-ţi păstrez sufletul, iar învoiala noastră s-a sfârşit. Dă-mi paltonul, şi am terminat.

Dar flăcăul-sperietoare, care era mai urât ca niciodată, i-a spus:

— Îţi dau paltonul, dar mai înainte fă-mă ca în ziua când ne-am întâlnit.

Necuratul s-a învoit, iar sperietoarea s-a făcut la loc un flăcău puternic şi atât de chipeş, că ţi-era mai mare dragul să-l priveşti.

Şi tânărul a început să meargă prin toate locurile unde ascunsese parale luate de la palton, iar după un an strânsese o avere frumuşică. Şi a luat-o şi s-a dus la casa celor trei surori. De astă dată, de cum a sosit, le-a şi cucerit pe cele două surori mai mari, care erau care de care mai gătită şi mai atentă la dorinţele lui, căci voiau să-i fie pe plac, iar el să le dea atenţie. Mezina, în schimb, nici nu l-a văzut de ocupată ce era la cuhnie.

Iar flăcăul a întrebat:

— Aici în casă mai sunt şi alte fete?

Şi cele două surori mai mari au răspuns:

— Nu suntem decât noi şi slujnica, dar ea-i în cuhnie.

Atunci tânărul a zis:

— Păi, vreau s-o văd şi pe slujnică.

Iar cele două surori i-au răspuns:

— Ce s-o mai strigăm şi pe ea, ştii doar că aleargă toată ziulica de la foc la cenuşă şi de la cenuşă la foc, şi nimeni nu se uită la ea de murdară ce-i.

Flăcăul a zis iar că lui nu-i păsa, şi oricum voia s-o vadă; dar cele două, deşi ştiau că în cuhnie era mezina, nu s-au învoit; cu toate acestea, cum el s-a încăpăţânat, au trebuit s-o cheme. Mezina a intrat în odaia unde erau cu toţii şi nu l-a recunoscut pe tânăr, atât de mândru şi chipeş era; iar tânărul s-a apropiat de ea şi i-a zis:

— N-ai cumva o jumătate de inel pe care acum doi ani ţi-a dat-o flăcăul-sperietoare care îl scosese pe tatăl vostru dintr-o mare încurcătură?

Iar ea a spus:

— Ba da, uite-o chiar aici.

Şi a scos jumătatea de inel din buzunar; flăcăul a scos-o şi el pe a lui, şi au văzut că se îmbinau perfect, formând împreună un inel.

— Eu sunt flăcăul-sperietoare, a zis tânărul, şi am venit după fata care nu s-a speriat de mine şi m-a vrut de bărbat.

Aşa că s-a însurat cu mezina, iar nunta a ţinut cinci zile şi cinci nopţi: au pofit tot satul la nuntă, unde au prânzit, au cinat şi au dansat fără preget.

Văzând aşa ceva, cele două surori mai mari au început să-i pizmuiască atât de tare, că într-o zi, nemaiputând ţine necazul doar pentru ele, s-au dus şi s-au aruncat împreună într-un puţ din apropiere, unde s-au înecat şi au murit.

Şi se spune că, tocmai când ele mureau, tânărul a auzit glasul Necuratului, care îi cânta vesel:

– Până la urmă tot am biruit,
căci pe sufletul tău, două am primit.

40. Mireasa broască

e să vă mai spun eu, se zice că odată, într-o fermă de câmpie, trăiau fericiţi un bărbat şi muierea lui; cei doi soţi se iubeau mult şi trăiau îndestulaţi din roadele ogorului lor, dar n-aveau urmaşi. Fireşte că erau necăjiţi şi, cum timpul trecea, într-o zi femeia s-a supărat şi a spus:

— Nu-mi pasă dacă-s broaşte ori şerpi, numai copiii mei să fie!

Şi chiar la nouă luni după ce spusese prostia, femeia a născut o broască şi un şerpişor. De cum s-a născut, şerpişorul s-a dus la un lac mare care se afla printre munţi, dar broasca a rămas acasă, iar părinţii au crescut-o doar în răsfăţ şi iubire.

Într-o zi, broasca făcea salturi prin casă, iar maică-sa i-a spus:

— Ce păcat că eşti broască şi nu mă poţi ajuta la bucătărie, că m-au copleşit treburile şi pe urmă trebuie să-i duc merinde tatălui tău pe câmp, lucru pe care în toate celelalte case îl fac fiicele.

Inimoasă, broasca i-a răspuns:

— Spui că eu nu-i pot duce tatei mâncarea? Păi, pune-o în coş şi ai să vezi dacă i-o duc ori nu.

Şi a dus-o, nespus de mulţumită; era atât de încântată, că la întoarcere a cântat tot drumul, şi adevărul e că-ţi făcea mare plăcere s-o auzi.

În ziua aceea, umbla pe-acolo un vânător; şi de cum a auzit cântecul broaştei, s-a dus după ea şi, vrăjit de vocea ei, a urmărit-o până acasă. Mama i-a văzut venind pe fereastra bucătăriei, a ieşit afară cu lopata de la cuptor şi l-a ameninţat pe vânător:

— Fii cuviincios şi pleacă imediat de aici, că de fata mea, broasca, nu-şi bate nimeni joc.

Ea crezuse că vânătorul îi urmărise ca să-şi râdă de ea. Dar el s-a întors a doua zi cu cele mai bune gânduri, a cerut s-o vadă pe broască şi s-a logodit cu ea.

Vânătorul era unul din cei doi fii gemeni ai regelui. Regele urma să aleagă pe unul din ei ca să-i urmeze la tron, fiindcă la naşterea lor nimeni nu avusese grijă să ţină minte care se născuse primul, aşa că nu se putea hotărî care era moştenitorul tronului. După ce s-a tot gândit şi răzgândit, într-o zi şi-a chemat fiii şi le-a propus următoarele:

— Cum bine ştiţi că nu pot numi un moştenitor din pricini limpezi, am să vă pun la încercare: cu ajutorul logodnicelor voastre, trebuie să-mi aduceţi trei lucruri nemaivăzute, iar cel care le va aduce pe cele mai extraordinare va moşteni tronul. Şi a adăugat: Primul lucru pe care trebuie să mi-l aduceţi e un pocal fără egal pe lume.

Logodnicul broaştei s-a întristat, gândindu-se că logodnica fratelui său, fiica marelui giuvaiergiu al regatului, avea să-i facă rost acestuia de cel mai frumos pocal, iar broasca lui nu-l prea putea ajuta într-o asemenea încercare. Oricum, s-a dus şi i-a povestit broaştei ce necaz avea.

Dar broasca i-a spus să nu-şi facă griji, că-i face ea rost de pocal. A chemat cocoşul din ogradă, l-a încălecat şi i-a spus s-o ducă la lacul dintre munţi. A plecat cu el prin văzduh, iar cocoşul a lăsat-o pe ţărmul lacului. Atunci broasca a strigat:

— Şerpişorule! Frăţioare!

Imediat, şerpişorul şi-a iţit capul din apă şi a întrebat:

— Cine mă strigă?

Iar broasca a răspuns:

— Surioara ta, broasca.

Şerpişorul s-a bucurat mult să-şi vadă sora, iar ea i-a povestit despre prinţ şi i-a spus că avea nevoie de un pocal foarte neobişnuit şi frumos, fără pereche pe lume. Atunci şerpişorul s-a cufundat în apa lacului, a reapărut cu un pocal peste poate de frumos şi i-a zis:

— Du-i-l pe ăsta, că-i pocalul din care beau eu.

Broasca i-a mulţumit, s-a întors cu pocalul şi i l-a dat prinţului. Acesta l-a dus în goana mare la palat, iar fratele lui a adus şi el unul; regele le-a oprit pe amândouă şi a spus:

— Acum să-mi aduceţi un covor de mătase brodat cu fir de aur.

Logodnicul broaştei şi-a zis de astă dată: „Lodognica fratelui meu îi va da un covor mai frumos decât al meu, fiindcă i s-a dus buhul că-i cea mai bună ţesătoare din regat. Dar, în sfârşit, oricum am să-i vorbesc logodnicei mele".

S-a dus la broască şi i-a istorisit ce voia regele de astă dată, iar broasca i-a zis din nou să nu-şi facă griji, că are să-i aducă un covor pe voia lui. A chemat cocoşul din ogradă, s-a urcat pe el şi i-a spus s-o ducă la lacul dintre munţi.

A plecat cu el prin văzduh, iar cocoşul a lăsat-o iar pe ţărmul lacului.

— Şerpişorule! Frăţioare!

— Cine mă strigă?

— Eu, surioara ta, broasca.

— Acum ce mai vrei?

— Un covor de mătase brodat cu fir de aur, dar să fie atât de frumos, încât să n-aibă pereche pe lume.

Şerpişorul s-a cufundat în apa lacului, a reapărut cu un covor incredibil de frumos şi i-a zis:

— Ia-l pe ăsta, că e salteaua pe care dorm eu.

Broasca i l-a dat prinţului, iar acesta, uimit, dar foarte mulţumit, s-a grăbit să i-l ducă tatălui său.

Şi tatăl a spus:

— Acum vă cer cel de-al treilea şi ultimul lucru: fiindcă v-au ajutat atât de bine, aduceţi-vă logodnicele la palat, ca să văd şi eu care-i mai frumoasă.

Bietul prinţ era deznădăjduit, căci o ştia pe fiica giuvaiergiului foarte frumoasă, iar logodnica lui era doar o broască, aşa că s-a gândit nici să nu-i pomenească de dorinţa regelui; dar şi-a spus totuşi: „Mă rog, nu mă costă nimic să mă duc s-o văd şi să-i povestesc ce se întâmplă". Aşa că s-a dus şi i-a spus:

— Vai, biata mea logodnică, de astă dată tata îmi cere să te aduc la palat, ca să vadă care din cele două logodnice e mai frumoasă!

Dar broasca i-a răspuns:

— Atunci ai să mă laşi în voia sorţii şi n-ai să mă mai iubeşti.

Iar prinţul:

— Nu-i adevărat, eu te iubesc.

Iar ea l-a iscodit:

— Mă iubeşti atât de mult încât să te însori cu mine?

Iar prinţul:

— Da, atât de mult, încât să mă însor cu tine.

— Atunci du-te pe malul lacului dintre munţi şi aşteaptă-mă acolo.

De cum a plecat prinţul, broasca a încălecat pe cocoş şi a plecat în zbor spre ţărmul lacului, unde a ajuns înaintea logodnicului ei. Şi şi-a strigat fratele din nou:

— Şerpişorule! Frăţioare!

— Cine mă strigă?

— Surioara ta, broasca.

— Acum ce mai vrei?

— O caleaşcă cu patru cai, cea mai frumoasă şi mai elegantă din lume, căci trebuie să merg la palat cu logodnicul meu, prinţul, şi vreau să vii şi tu cu noi.

Imediat a ieşit din apă o caleaşcă albă, din fildeş, trasă de patru cai albi, cu podoabe de argint. Atunci a sosit şi prinţul, pe care minunăţia aceea l-a uimit; broasca şi şarpele au urcat în caleaşca în faţa căreia mergea prinţul, în drum spre palat.

Au ajuns la palat, aşteptaţi de toată lumea, dar, intrând pe aleea ce ducea la palat, broasca a lăsat să-i cadă batista pe jos. Prinţul a sărit de pe cal şi s-a aplecat s-o ridice, dar când s-a apropiat de broască să i-o dea, a văzut cu uimire că în caleaşcă era o fată nespus de frumoasă.

Iar fata i-a zis:

— Nu te mira, că eu, la naştere, am fost prefăcută în broască printr-un blestem care a lovit-o pe mama, de care nu puteam să scap până când nu întâlneam un bărbat care să vrea să se însoare cu mine. Acum, că l-am găsit, am redevenit fată, iar numele meu e Maria.

Întreaga curte a rămas uimită la vederea caleştii aceleia atât de frumoase, dar s-a mirat şi mai abitir când a văzut cât de frumoasă era logodnica prinţului. Iar regele a dat un banchet pentru toţi cei poftiţi acolo, înainte de a hotărî care din cei doi fraţi a trecut cu mai mare succes probele alese de el.

Iar celălalt frate i-a spus logodnicei lui, fata marelui giuvaiergiu: „Tu să faci tot ce-o face logodnica fratelui meu", căci aşa era sigur că de astă dată niciuna n-avea să fie mai presus decât cealaltă.

A început banchetul şi, din fiecare fel de bucate adus, Maria arunca o linguriţă într-un blid pe care îl ţinea în poală; văzând-o, fiica giuvaiergiului a făcut şi ea aşijderea. La sfârşitul banchetului, Maria a luat mâncarea pusă deoparte în blid şi a aruncat-o cu pumnul în rege şi meseni, iar pumnii aceia de mâncare s-au transformat în flori de toate culorile, care cădeau asupra lor.

Văzând-o, fiica giuvaiergiului s-a ridicat şi a făcut aşijderea ei, dar mâncarea nu i s-a prefăcut în flori şi i-a murdărit pe oaspeţi.

În sfârşit, regele a cerut curţii să-şi dea cu părerea despre cele trei lucruri aduse de fiecare frate, şi cu toţii au hotărât că mai deosebite şi mai preţioase erau cele aduse de logodnicul Mariei. Atunci regele l-a numit moştenitor, iar după o săptămână prinţul şi Maria s-au căsătorit, spre mulţumirea tuturor. A doua zi, s-a însurat şi celălalt frate cu fiica marelui giuvaiergiu, şi toţi au trăit fericiţi, şi regele alături de ei.

Şi, pentru că totul ieşise atât de bine, şarpele i-a lăsat surorii lui, drept dar de nuntă, pocalul şi covorul şi s-a dus spre lac în caleaşcă. Se spune ca ar mai trăi încă acolo, aşteptând ca, aşa cum i s-a întâmplat surorii lui, o fată să-l vrea de bărbat.

Dar mă opresc aici, încalec pe-o şa şi mă duc la lac să văd dacă-i adevărat.

41. Lighioanele lăutari

n ţăran avea un măgar foarte bătrân, atât de bătrân, că nu mai putea trudi, şi de aceea l-a lăsat de izbelişte în mijlocul câmpiei. Biata lighioană aproape că nu se putea descurca, dar s-a dus să vadă ce putea găsi şi a dat de un câine, un motan şi un cocoş, care stăteau la umbra unui copac. Când s-a apropiat, a văzut că toţi erau la fel de bătrâni ca el şi stăteau împreună de nevoie, pentru că stăpânii lor îi lăsaseră în voia sorţii.

Şi i-a iscodit:

— Unde vreţi să vă duceţi acum?

Şi, cum niciunul nu ştia, măgarul a răspuns:

— De ce nu ne ducem în oraş să învăţăm muzică? N-ar fi o meserie rea.

Aşa că toţi patru au plecat foarte entuziasmaţi, uitându-şi nenorocirea. Apoi s-a lăsat noaptea, care i-a prins în inima codrului.

— Unde o să dormim? s-au întrebat.

Nu prea vedeau bine unde erau, şi câinele s-a urcat pe măgar, motanul pe câine, iar cocoşul pe motan; şi s-a uitat cocoşul în toate zările, până ce a văzut o lumină printre copaci şi a spus:

— Curaj, prieteni, că văd în faţă o lumină!

Au mers într-acolo până au dat de o casă cu o fereastră luminată şi s-au gândit să se uite pe geam, ca să vadă cine era înăuntru, dar nu izbuteau, aşa că din nou câinele s-a urcat pe măgar, motanul pe câine, iar cocoşul pe motan. Cocoşul a întins gâtul, ca să vadă mai bine, a zărit nişte lotri ce-şi numărau paralele furate şi le-a spus totul soţilor săi.

Dar măgarul s-a pus pe zbierat, câinele pe lătrat, motanul pe mieunat şi cocoşul pe cucurigat, şi au făcut atâta zarvă, că furii, înspăimântaţi, au luat-o la goană, lăsând paralele şi tot ce mai aveau în casă.

Lighioanele au intrat în casă, gândind că aveau de-acum unde să doarmă şi, în plus, foarte multe parale. Aşa că motanul s-a culcat pe vatră, măgarul şi-a căutat un loc în grădină, cum obişnuia pe când stătea cu stăpânul său, câinele s-a aşezat la uşă, ca s-o păzească, iar cocoşul s-a urcat pe o piatră de pe un zid.

Dar tâlharii s-au întors rând pe rând, iar unul dintre ei, mai curajos decât ceilalţi, le-a spus că se duce să vadă cine era înăuntru. Şi a intrat tiptil pe fereastră.

Înăuntru, a văzut strălucind ceva în dreptul vetrei şi, crezând că era jăratic, s-a apropiat să vadă mai bine, dar erau ochii motanului, care i s-a aruncat în faţă şi l-a zgâriat tot. Când a luat-o la goană pe uşă, câinele l-a muşcat zdravăn, iar când a

căzut în grădină, măgarul i-a tras o copită de l-a trimis pachet până la soții lui; estimp, cocoșul cânta:

— Cucurigu-rigu-rugu!

Iar lotrul le-a spus furilor:

— Să fugim, prieteni, că înăuntru-s spiriduși; unul mi s-a aruncat în față și aproape că m-a orbit; altul mi-a băgat cuțitul în picior și altul m-a lovit cu bâta de era să mă omoare; și mai e unul, cel mai rău, care stătea undeva sus și le spunea celorlalți:

— Dați-mi-l să-l frig pe rug!

42. Frumoasa adormită

O prinţesă trăia în palatul tatălui ei, regele. Seară de seară, obişnuia să se plimbe însoţită de o doamnă de onoare, iar odată a trecut din întâmplare prin faţa unei case modeste, la poarta căreia stătea o bătrână care torcea, cu furca în mână. Văzând-o pe torcătoare, prinţesa şi-a zis că şi ea şi-ar fi putut trece vremea torcând şi a rugat-o pe bătrână să-i vândă furca. Cum ea era foarte nevoiaşă, iar prinţesa capricioasă, bătrâna i-a vândut furca şi fusul pentru o ciurdă de bani, mult mai mulţi decât făceau cu adevărat, cu gândul să-şi cumpere din acele parale alte unelte de tors şi să se bucure de cele ce-aveau să-i rămână.

Prinţesa s-a întors bucuroasă nevoie mare la palat şi, de cum a ajuns, a şi vrut să toarcă. Dar habar n-avea cum, căci n-o învăţase nimeni, iar în graba ei i-a intrat în deget o ţeapă mică de la fus şi a încremenit ca moartă.

Atunci bătrâna a fugit de-acasă şi n-a mai fost văzută nicicând.

Când regele şi-a văzut biata fată moartă, a fost atât de deznădăjduit, că n-a lăsat pe nimeni să se apropie de prinţesă şi a plâns-o o zi întreagă. La capătul zilei, regele le-a spus tuturor că fiică-sa părea mai mult adormită decât moartă şi că, de aceea, a pus să se ridice într-o poiană din pădurea ei preferată un mic palat cu totul şi cu totul de cristal, în care a poruncit să fie aşezat sicriul de cristal în care prinţesa zăcea îmbrăcată într-o rochie albă împodobită cu clopoţei de argint.

Aşadar, prinţesa a rămas acolo, iar cu timpul pădurea s-a îndesit în jurul micului palat, până ce acesta nu s-a mai văzut.

Dar un conte, care tocmai se întrema după o boală îndelungată, a ieşit într-o zi la plimbare cu slujitorii şi, tot vânând, s-a adâncit în pădure până s-a rătăcit. Văzând ce păţiseră, au început să caute o ieşire, dar s-au rătăcit şi mai abitir, până ce au zărit micul palat de cristal. Pe conte l-a mirat acel palat mic şi frumos în inima unei păduri atât de dese şi sălbatice, care i s-a părut nelocuit. Aşa că a hotărât să intre înăuntru, ca să se asigure că era lăsat de izbelişte şi să-l cerceteze în întregime.

A mers dintr-o sală într-alta până a ajuns la cea unde zăcea prinţesa moartă, şi s-a apropiat de ea plin de curiozitate, dar, de cum a zărit-o zăcând mai mult adormită decât moartă, fata i-a căzut cu tronc.

Contele le-a poruncit slujitorilor să-l lase singur cu ea şi a privit-o ceasuri la rând, tot mai îndrăgostit. A observat că fata avea înfiptă într-un deget o ţeapă şi i-a scos-o cu mare grijă. Prinţesa a deschis ochii pe loc şi l-a privit duios.

Nici nu mai spun ce bucuros a fost contele văzând minunăţia: prinţesa s-a ridicat în capul oaselor şi l-a îmbrăţişat, căci revenise la viaţă. Ea i-a povestit ce

păţise şi şi-au dat seama că trecuse multă vreme de când se înţepase, căci nu mai trăia niciunul dintre toţi cei ce-o cunoscuseră.

Ce mai, era singură pe lume. Contele i-a spus că avea să rămână cu ea. Aşa că şi-a trimis slujitorii la castel, ca să-i aducă tot ce-i era de trebuinţă pentru a locui acolo cu prinţesa, dar le-a cerut că nu-i spună nimic din ce văzuseră contesei, soaţa lui, ci doar că el avea să rămână o vreme departe de castel, într-un loc unde aerul era mai potrivit pentru a se putea întrema după boala pe care o avusese. Iar el a rămas cu prinţesa în micul palat de cristal şi au avut două fiice gemene.

Vreme trece, vreme vine, iar contele s-a văzut obligat să-şi trimită slujitorii după tot soiul de provizii, de care aveau trebuinţă pentru a-şi continua viaţa în micul palat. Slujitorii s-au dus la castel în misiune, dar contesa i-a văzut, a pus să fie arestaţi şi i-a ameninţat cu moartea dacă nu-i mărturiseau unde era soţul ei, contele. Slujitorii, care o cunoşteau bine, au fost siguri că avea să se ţină de cuvânt, aşa că i-au povestit ceea ce ştiau:

— Contele trăieşte într-un mic palat de cristal, ascuns în pădurea stufoasă, cu o frumoasă prinţesă cu care are două fiice gemene.

De cum i-a auzit, contesa s-a mâniat şi a jurat să se răzbune cumplit. Le-a cerut slujitorilor să nu spună nimic şi le-a poruncit să facă tot ce le ceruse stăpânul lor. Iar slujitorii au plecat cu proviziile, ştiind că, dacă deschideau gura, contesa avea să pună să fie spânzuraţi în turnul castelului.

Vreme trece, vreme vine, iar contele i-a spus prinţesei că avea de gând să se întoarcă la castel pentru scurtă vreme, ca să-şi vadă de afaceri; prinţesa i-a reproşat că o lăsa singură cu cele două fete, căci în lipsa lui puteau păţi orice. Dar contele a stăruit, făgăduind să vină iute înapoi, aşa că, resemnată, prinţesa l-a lăsat să plece.

Aşadar, contele şi-a luat slujitorii şi s-a dus la castel. Dar a avut ghinion şi a căzut de pe cal: a rămas şchiop şi a trebuit să stea la pat până când i s-au lipit oasele. A trebuit, drept urmare, să rămână multă vreme la castel, iar contesa a priceput că sosise ceasul răzbunării ei.

A chemat un slujitor şi l-a trimis la micul palat din pădure să i-o aducă pe una din fetiţele contelui, sub pretext că acesta o ceruse, căci nu putea sta atâta vreme fără ea. Slujitorul i-a dat ascultare fără şovăială şi s-a dus în pădure, iar prinţesa i-a încredinţat una din cele două fetiţe. Când s-a întors cu micuţa, contesa i-a spus că ea avea s-o ducă la conte, care o aştepta.

Dar, în loc de aşa ceva, plină de drăceasca bucurie că vicleşugul îi izbutise, contesa a luat-o pe biata fetiţă şi a dus-o într-o odaie tainică din turnul castelului; acolo a torturat-o, a omorât-o, a hăcuit-o şi a gătit-o ca pe mieii de lapte, iar la prânz i-a dus farfuria contelui şi a aşteptat s-o mănânce în faţa ei. În timp ce el mânca, soaţa lui, contesa, fredona încetişor:

Pe prima o mănânci,
pe a doua o vei mânca.

Iar tatăl, fără să ştie, şi-a mâncat fiica iubită.

Contesa a lăsat să treacă doar o săptămână şi l-a trimis le slujitor să i-o aducă şi pe a doua fetiţă. Totul s-a petrecut ca şi întâia oară, iar contesa a făcut cu a doua

fetiţă ce făcuse şi cu prima, apoi i-a adus-o soţului; şi, privindu-l cum mânca, fredona încetişor:

Pe prima ai mâncat-o,
pe a doua tocmai o mănânci.

Contesa era atât de mulţumită de succesul ei înfiorător, că a hotărât să pună mâna de astă dată chiar pe prinţesă. A trimis aşadar un slujitor la micul palat din pădure ca s-o cheme în numele contelui. Nimic nu dorea prinţesa mai mult decât aceasta, căci era singură-singurică şi ducea dorul soţului şi fiicelor. Aşa că s-a pregătit de drum la iuţeală şi s-a dus cu slujitorul la castel. Acolo o aştepta contesa, care a poruncit gărzii s-o prindă şi s-o închidă imediat în fundul beciurilor din turnul cel mare, unde nimeni n-avea s-o caute, şi s-o ţină doar cu pâine şi apă o dată pe zi.

În sfârşit, a sosit şi ziua când contele a putut să se ridice din pat şi să umble, dar abia îşi revenea şi putea face doar scurte plimbări dimineaţa, în jurul castelului. Într-o asemenea dimineaţă, a trecut prin dreptul turnului şi a auzit sunet de clopoţei, care i-a amintit pe loc de rochia cu zurgălăi a iubitei lui. S-a pus pe iscodit şi cercetat, până a dat de ferestruica beciului şi a zărit cu bucurie că acolo era, într-adevăr, prinţesa. Văzând-o, a întrebat-o:

— Prinţesa mea iubită, cine te-a închis acolo?

Iar ea, uimită, i-a răspuns:

— Nu tu, iubite conte, ai trimis după mine şi ai poruncit să fiu închisă aici doar cu pâine şi apă?

Contele a dat imediat fuga în beci şi a eliberat-o pe prinţesă. Când ea a întrebat însă de fetiţe, el s-a arătat foarte mirat şi i-a spus că nu le chemase niciodată nici pe ea, nici pe fiicele lor. A pus să fie adusă contesa şi a întrebat-o de fetiţe. Iar contesa i-a răspuns cu bucurie răutăcioasă:

— Eu am poruncit să fie aduse la castel, le-am torturat, ucis şi gătit pentru tine, care ţi-ai mâncat propriile fiice în faţa mea, îţi aduci aminte? Aşa m-am răzbunat, iar de aici înainte prinţesa va rămâne singură pe vecie.

Auzind-o, prinţesa s-a pierdut cu firea, şi nimeni n-a putut-o readuce în simţiri zece zile şi zece nopţi, în care contele în persoană a vegheat-o şi îngrijit-o. Iar în a unsprezecea noapte contele i-a spus, deznădăjduit:

— Prinţesă, sufletul meu, nu mă lăsa singur!

Auzindu-l, prinţesa a deschis ochii şi l-a privit drăgăstos. Cum era tânără şi puternică, firea i-a fost mai tare ca boala, aşa că şi-a revenit şi a continuat să trăiască alături de iubitul ei.

Contesa a fost omorâtă cu pietre din porunca soţului ei, contele, şi aruncată într-un puţ, ca să nu mai poată face niciodată rău nimănui.

43. Codana Maria şi prinţul-şopârlă

u fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un rege şi o regină care nu izbuteau cu niciun chip să aibă urmaşi. Fiind ei foarte îngrijoraţi, regina s-a mâniat că Dumnezeu n-o ajuta să aibă copii şi l-a rugat pe Atotputernicul să-i dea un fiu, chiar dacă era doar o şopârlă.

Când fiul-şopârlă a venit pe lume, i-au căutat o doică, însă în numai câteva zile micuţul i-a ros sânii, aşa că au căutat alta, dar şi ea a păţit la fel ca prima. Fiului-şopârlă i s-a dus buhul, şi nimeni nu mai voia să-l crească.

Dar o codană, Maria, care locuia cu două surori mai mari, s-a oferit să-i dea sân prinţului-şopârlă. A pus să i se facă doi sâni de fier şi să-i fie umpluţi cu lapte pe la spate. Şi l-a crescut pe băieţelul-şopârlă.

De cum s-a făcut mare, prinţul i-a spus maică-sii, regina, că voia să se însoare. Regina s-a sfătuit cu Maria cum să-i caute o mireasă, şi în cele din urmă sora cea mai mare a Mariei a spus că ea îl va lua de bărbat. Regina a fost atât de mulţumită, că i-a şi căsătorit a doua zi. Dar seara, şopârla i-a zis surorii mai mari să nu se culce şi s-o aştepte până la miezul nopţii; şi nu cumva să adoarmă, ci să stea trează, ca să-i poată risipi vraja. Mireasa s-a culcat şi a aşteptat, a aşteptat, dar după o vreme s-a plictisit, iar şopârla a găsit-o dormind. Aşa că s-a aruncat asupra ei şi a omorât-o.

La puţină vreme după aceea, şopârla a vorbit iar cu maică-sa şi i-a zis că voia să se însoare din nou. Atunci regina a întrebat-o pe cealaltă soră a Mariei dacă nu voia să se mărite cu fiul ei, şopârla, iar ea a zis că da. Aşa că s-au luat şi noaptea, când s-au dus la culcare, şopârla i-a spus ce-i spusese şi surorii mai mari: să nu se culce şi să aştepte până la miezul nopţii; dar fata, care probabil că nu mai dormise în viaţa ei într-un pat atât de bun, a aţipit imediat. Ce mai, când a sosit, şopârla a găsit-o dormind. Aşa că s-a aruncat asupra ei şi a omorât-o.

După nu prea multă vreme, şopârla a spus că voia să se căsătorească şi a treia oară. Dar tot regatul ştia ce păţiseră cele două surori şi nimeni nu voia să ia şopârla în căsătorie. Aşa că prinţul-şopârlă i-a spus maică-sii că voia s-o ia de nevastă pe Maria, cea care îl crescuse. Regina s-a dus să-i vorbească Mariei despre dorinţa fiului ei, dar ea a zis că nici vorbă, că nu, nu-l lua de bărbat. Regina a stăruit şi a tot stăruit, spunându-i că fiul ei era vrăjit şi că vraja nu o putea risipi decât femeia care se mărita cu el; şi i-a mai spus regina că ea avea să o ajute în nopatea nunţii; în sfârşit, ba cu una, ba cu alta, a izbutit s-o convingă pe Maria să se mărite cu fiul ei.

Au făcut nunta şi, când s-a lăsat seara, prinţul-şopârlă i-a zis Mariei să meargă ea prima la culcare, să aştepte trează până la miezul nopţii, când avea să vină şi el, şi să aibă mare grijă să nu adoarmă. Maria s-a culcat, iar în pat s-a frecat la ochi cu nişte ciuşti din cele iuţi, pe care i le dăduse regina, aşa că ochii o înţepau şi nu putea dormi. Când a bătut miezul nopţii, a venit şopârla şi a găsit-o trează.

Şopârla şi-a scos pielea, iar în locul ei s-a ivit un prinţ elegant, care s-a culcat cu soaţa lui. A pus pielea de şopârlă pe un scaun şi i-a atras luarea-aminte Mariei ca nici măcar să n-o atingă, căci, dacă o atingea, vraja nu se mai risipea.

A doua zi de dimineaţă, prinţul şi-a pus pielea pe el, a redevenit şopârlă şi a ieşit din iatac. Văzând şopârla şi observând şi că mireasa era vie, regina s-a dus imediat la ea şi a întrebat-o cum era şopârla noaptea, iar Maria i-a istorisit totul. Regina i-a mărturisit că voia să-şi vadă fiul fără pielea de şopârlă şi i-a cerut să lase noaptea uşa iatacului întredeschisă, ca să-l poată privi.

În noaptea următoare, s-a întâmplat ca şi în prima. Mireasa lăsase uşa întredeschisă. Regina a venit, s-a apropiat de patul unde dormeau şi şi-a putut vedea fiul ca bărbat. Dar a zărit pielea de şopârlă atârnând pe scaun, a luat-o şi a aruncat-o în foc.

Când s-a sculat de dimineaţă, prinţul a văzut că dispăruse cămaşa de şopârlă şi i-a zis Mariei că vraja era de-acum mai puternică decât înainte şi că el trebuia să plece la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi; ca s-o risipească, ea trebuia să-l caute acolo, dar n-avea să-l găsească până ce nu va rupe o pereche de pantofi de fier. Şi aşijderea pruncuţul cu care rămăsese grea.

La câteva luni după plecarea lui, Maria a născut. A aşteptat ca fiul ei să fie destul de mare pentru a putea merge mult pe jos, apoi a cumpărat o pereche de pantofi de fier pentru ea şi alta pentru fiul ei, şi au plecat în lumea largă, să caute castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi.

Au mers ce-au mers, iar pantofii se toceau puţin câte puţin, până ce, în sfârşit, după foarte multă vreme, s-au tocit de tot. Atunci au întrezărit în depărtare un castel şi au hotărât să se apropie, să vadă ce era acolo. Când se apropiau de castel, le-a tăiat calea o băbuţă, care i-a dăruit Mariei trei nuci şi i-a spus să le spargă dacă ajungea la ananghie,. Au ajuns la castel şi au bătut în poartă. Şi a ieşit un vultur impunător, care i-a întrebat ce voiau.

— Căutăm castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi; poate ne poţi arăta drumul.

Iar vulturul i-a răspuns:

— Acesta-i castelul vulturilor. Aşteptaţi aici întoarcerea vulturului regal, care zboară cel mai sus şi mai departe, poate că el vă va spune unde-i castelul pe care îl căutaţi.

Au aşteptat îndelung, profitând să se odihnească niţel. În sfârşit, a sosit vulturul regal şi le-a zis:

— A, castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi! Tocmai de acolo vin, căci acolo s-a însurat un prinţ fermecat! Urcaţi pe aripile mele şi vă duc acolo.

Şi, precum a spus, i-a lăsat la poarta castelului.

Văzând că pantofii i se tociseră de tot, Maria a ştiut că ajunsese la castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi. A spart una dintre nucile date de băbuţă şi din ea a ieşit o furcă de tors fără pereche. O slujnică de-a miresei a văzut-o şi s-a dus în goană să-i povestească şi stăpânei sale.

— Vai, stăpână, dacă ai vedea furca de tors a sărăntoacei din poartă!

Însoţită de slujnică, mireasa s-a dus s-o vadă şi imediat a şi exclamat:

— Ce minunăţie de furcă! Cât vrei pe ea, femeie?

Iar Maria a răspuns:

— Nu vreau nimic. Doar să mă laşi să dorm în noaptea asta cu mirele.

Şi mireasa:

— Ce spui tu acolo?! Cum să dormi cu mirele, că abia azi l-am luat de bărbat?!

Dar slujnica i-a spus stăpânei în şoaptă:

— Hai, las-o, că nu există furcă mai frumoasă ca asta. Prinţului o să-i dăm ceva de dormit şi n-o să se întâmple nimic.

Mireasa s-a învoit şi, după ce i-au amestecat în bucatele de la cină flori adormitoare, l-au dus pe mire în pat. Şi pe loc a adormit. Maria şi copilul s-au dus şi s-au culcat lângă el, iar ea i-a spus:

— Vezi, eu sunt Maria, soaţa ta, pe care o iubeşti tare mult şi care te iubeşte tare mult, iar acesta e fiul tău.

Şi-i tot repeta fără preget vorbele astea, dar prinţul era atât de adormit, că n-a aflat nimic. Iar a doua zi de dimineaţă Maria şi fiul ei au plecat.

Atunci Maria s-a aşezat iar la poarta castelului, a spart a doua nucă şi din ea a ieşit un fus, pereche cu furca şi la fel de frumos ca ea. Iar slujnica miresei, care dădea târcoale pe-acolo, a văzut fusul, s-a dus în goana mare să-şi caute stăpâna şi i-a zis:

— Ah, dacă ai vedea ce minunăţie de fus are azi sărăntoaca!

Mireasa s-a dus şi i-a spus:

— Dar ce fus minunat! Cât vrei pe el?

Şi Maria a răspuns:

— Nu vreau parale. Ţi-l dau dacă mă laşi să dorm cu mirele în noaptea asta.

Însă mireasa a protestat:

— Nici vorbă! Ce, vrei să dormi cu soţul meu noapte de noapte?! Dar eu când să mai dorm cu el?

Iar slujnica i-a spus din nou în şoaptă:

— Hai, las-o, că o să facem ca data trecută. Îi dăm prinţului ceva de dormit şi nu se întâmplă nimic, dar rămâi cu fusul.

Mireasa s-a învoit din nou, şi prinţul a dormit iar cu Maria. Şi ea a început să-i spună:

— Vezi, eu sunt Maria, soaţa ta, pe care o iubeşti tare mult şi care te iubeşte tare mult, iar acesta e fiul tău.

Dar prinţul dormea de la florile adormitoare pe care i le dăduseră şi n-a aflat nimic. Iar a doua zi de dimineaţă Maria şi fiul ei au plecat.

S-a aşezat iar la poarta castelului şi a spart a treia nucă dată de băbuţă. Din ea a ieşit un ghem strălucitor din fir de aur curat. Slujnica l-a văzut şi a dat iar fuga la stăpâna ei şi i-a spus:

— Ah, de-ai vedea ce ghem are sărăntoaca!

Mireasa s-a dus şi, de cum l-a văzut, a exclamat:

— Ce minune de ghem ai! Cât vrei pe el?

— Nu vreau parale, a răspuns Maria. Dar lasă-mă să mai dorm cu mirele şi în noaptea asta, apoi ţi-l las.

Mireasa a răspuns însă:

— Nu cere imposibilul, femeie, că ai mai dormit două nopți cu soțul meu, iar eu niciuna.

Și slujnica i-a zis:

— Ai văzut doar că în aceste două nopți nu s-a întâmplat nimic. Mai las-o o noapte și te alegi cu ghemul.

Mireasa s-a învoit pentru ultima oară, și Maria a dormit cu prințul.

Dar, cu o noapte mai înainte, un slujitor auzise ce-i povestea Maria prințului pe când stătea întinsă lângă el, așa că îi povestise totul acestuia. Așadar, în noaptea aceea prințul s-a prefăcut că mânca bucatele cu flori adormitoare, dar pe neobservate le-a aruncat într-un colț. Și s-au dus în iatac să se culce, iar Maria i-a zis chiar în ușă, ca să nu adoarmă:

— Vezi, eu sunt Maria, soața ta, pe care o iubești tare mult și care te iubește tare mult, iar acesta e fiul tău.

Prințul, care era chiar foarte treaz, i-a auzit vorbele, a recunoscut-o, i-a îmbrățișat și pe ea, și pe fiul său, pe care nu-l cunoștea, le-a zărit pantofii de fier tociți de tot și a zis că vraja era acum risipită pe vecie și că a doua zi de dimineață aveau să plece spre casa lor. De dimineață, s-au sculat tustrei, iar prințul a strâns oamenii din castel și le-a vorbit:

— Dacă ați avea o cheie și ați pierde-o, dacă n-ați mai putea-o găsi și ați face alta, iar după o vreme ați găsi, totuși, cheia pierdută, pe care din ele ați păstra-o, pe prima ori pe a doua?

Auzindu-l, toți cei de față au răspuns într-un glas:

— Pe prima.

Iar el le-a spus:

— Să vedeți ce-am pățit. Mă însurasem cu femeia pe care o vedeți aici, al cărei nume e Maria, și am cu ea un fiu, pe care îl vedeți tot aici. Dar, vrăjit fiind, am pierdut-o, n-am mai știut nimic de ea și nici măcar nu mi-am văzut fiul la naștere. Acum m-am însurat cu alta, dar a venit prima, și trebuie să plec cu ea.

Și, fără să mai spună ceva, s-a întors cu Maria și fiul său la palatul părinților lui.

44. Fierarul jucător

Odată, coborând pe Pământ cu treburi, Sfântul Petru a întâlnit un fierar cu inima bună, care i-a făcut multe servicii.

A fost atât de mulţumit de ajutorul pe care i-l dăduse fierarul, că i-a spus să-i ceară orice, iar el avea să-i împlinească dorinţa cu plăcere.

Fierarul, care era, ca mai toţi fierarii, mare jucător, i-a cerut Sfântului Petru să-i dăruiască nişte cărţi cu care să nu poată pierde niciun joc de noroc. Şi, fără să stea pe gânduri, Sfântul Petru i-a îndeplinit dorinţa.

Iar fierarul a trăit fericit începând de atunci, căci trecea peste orice necaz jucând cărţi, şi, cum câştiga întotdeauna, totul îi mergea ca pe roate.

Într-o zi, fierarul a murit şi nichipercii au profitat de ocazie ca să-i ducă sufletul în iad. Bietul om a înţeles că şi-l pierdea pe vecie şi şi-a adus aminte că încă mai avea în buzunar vechile cărţi de joc dăruite de Sfântul Petru; fără să mai stea pe gânduri, le-a propus nichipercilor să joace o partidă pe sufletul lui.

Nichipercii au jucat şi au pierdut, iar fierarul şi-a recâştigat sufletul şi s-a dus drept în cer. Acolo i-a deschis porţile chiar Sfântul Petru, care, recunoscându-l, i-a zis:

— Haide, intră, că dacă joc cu tine pe sufletul tău, cu darul pe care ţi l-am făcut ai să câştigi oricum.

Şi aşa a intrat în cer fierarul jucător.

45. Leul şi Angelina

Un senior avea pământuri multe şi bogate, dar şi trei fete cărora le mersese faima că erau cele mai frumoase din ţinut. Seniorul obişnuia să hoinărească pe pământurile lui, ca să vadă în ce stare erau, iar într-o zi, pe când străbătea o pădure, care era tot a lui, i-a ieşit în cale un leu, care i-a spus că avea să-I înfulece chiar acolo, pe loc, ca să-şi astâmpere foamea. Seniorul se şi vedea mort şi hăpăit de lighioană, aşa că s-a oferit să-i aducă de acasă oricâtă hrană voia, cu condiţia să nu-l omoare. Leul s-a răzgândit şi a spus:

— Îţi propun o învoială: în loc de hrană, adu-mi pe cine ţi-o ieşi mai întâi în cale când ajungi acasă.

— Bine, a zis seniorul.

— Şi, dacă nu te ţii de cuvânt, a adăugat leul, te caut şi te omor.

Seniorul s-a întors acasă. Mergând călare pe drum, se gândea că, la întoarcere, îi va ieşi în cale căţeluşa, iar el o va duce în pădure, ca să i-o dea leului cât mai iute, căci fetele lui o iubeau foarte tare şi, cu cât întârzia mai mult, cu atât avea să-i vină mai greu să se ţină de cuvânt.

A ajuns în sfârşit acasă şi, ce nenorocire!, i-a ieşit în întâmpinare cea mai mică dintre fiicele lui, Angelina. Seniorul s-a mâhnit atât de tare, că s-a încuiat în odaia lui şi abia după multă vreme şi-a chemat soaţa, să-i spună ce se întâmplase. Iar femeia i-a zis:

— Păi, du-i căţeluşa. De unde să ştie leul cine ţi-a ieşit prima în cale?

Seniorului i s-a părut bună ideea, a luat căţeluşa şi a fugit în pădure.

Acolo îl aştepta leul, care nu l-a lăsat să descalece şi i-a spus furios:

— Nu căţeluşa pe care o aduci, ci Angelina ţi-a ieşit prima în cale! Du-te după ea ori ai să mori.

Seniorul s-a întors şi mai mâhnit ca înainte acasă, şi-a chemat soaţa şi fiicele şi le-a povestit nenorocita lui aventură. Cele două surori mai mari au spus că ele nu s-ar duce niciodată în pădure la leu şi că nici Angelina nu trebuia s-o facă, aşa că s-o ţină acasă, dar Angelina s-a băgat în vorbă:

— Păi, dacă e nevoie să mă duc, ca să nu moară tata, eu sunt gata s-o fac, orice s-ar întâmpla.

A spus-o şi a repetat-o cu atâta hotărâre, că tatăl s-a învoit până la urmă s-o ducă în pădure, la leul care aştepta. De cum a văzut-o, acesta a luat-o şi a dus-o pe Angelina într-o peşteră, departe de ochii tatălui ei. Au mers o vreme şi în cele din urmă au ajuns la un palat atât de măreţ, că, văzându-l, Angelina a spus:

— Ce palat frumos! Cine o fi locuind în el?

Şi leul:

— Aici locuiesc eu, şi, începând de acum, palatul acesta e al tău.

Angelina era încântată, fiindcă palatul era minunat, nu-i lipsea nimic, şi se simţea foarte mulţumită.

Într-o dimineaţă, Angelina a văzut intrând pe fereastra iatacului ei o păsăruică, iar aceasta a rămas cu ochii pe ea, de parcă aştepta ceva. S-a întors la amiază şi seara; Angelina l-a întrebat pe leu ce însemna venirea ei, iar leul i-a zis:

— Înseamnă că poimâine se mărită sora ta mai mare.

Iar ea l-a iscodit:

— M-ai lăsa să mă duc la nuntă?

Şi leul:

— Sigur că te las. Ia calul înaripat, iar el are să te lase acolo cât ai zice peşte; dar, când ai să-l auzi nechezând, va trebui să te întorci fără să pierzi niciun minut.

Angelina i-a făgăduit să dea ascultare calului, a încălecat şi, într-adevăr, calul a dus-o într-o clipită la casa părintească, unde au primit-o cu mare bucurie, văzând că mai era în viaţă. Toţi voiau să le povestească prin ce trecuse, iar ea le-a mărturisit că era mulţumită şi fericită.

A stat acolo aproape o săptămână, până ce într-o dimineaţă a auzit nechezatul calului înaripat şi a spus familiei:

— Dacă mă cheamă calul, trebuie să plec.

Şi-a luat rămas-bun de la familie, a încălecat şi, cât ai clipi din ochi, a şi fost în palat. Văzând-o, leul s-a bucurat nespus de mult şi îi împlinea toate dorinţele.

Vreme trece, vreme vine, iar într-o zi, când Angelina se pregătea să închidă fereastra înainte de culcare, a ajuns la ea piuind o păsăruică cu o aripă ruptă. Angelina s-a dus să-l întrebe pe leu ce însemnau toate astea, iar leul n-a vrut să-i răspundă, dar după multă stăruinţă a lămurit-o:

— Asta înseamnă că tocmai a murit tatăl tău.

Angelina s-a pus pe plâns, deznădăjduită, până ce a înmuiat inima leului. De aceea, când i-a cerut s-o lase să se ducă la îngropăciunea tatălui său, leul s-a învoit, dar i-a atras luarea-aminte ca şi data trecută:

— Te las să te duci. Ia calul înaripat şi aminteşte-ţi că, de cum îl auzi nechezând, trebuie să te întorci fără să pierzi nicio clipă.

Angelina a ajuns la vreme şi a însoţit rămăşiţele pământeşti ale tatălui său la cimitir. Era atât de nefericită, că a stat toată noaptea trează şi doar în zori a adormit, nespus de ostenită; de aceea, n-a auzit nechezatul calului.

Dimineaţă s-a deşteptat, n-a văzut calul şi a priceput ce se întâmplase. S-a dus imediat la peştera din pădure şi a străbătut-o pe toată, în drum spre palat; dar, când a ajuns, palatul dispăruse, lăsând în loc doar un munte de piatră. Şi a început să strige:

— Leule, leule! Unde eşti?

Din fundul pământului a venit glasul leului, care a spus:

— De ce mă cauţi acum? Lasă-mă şi du-te, că m-ai vrăjit pe vecie!

Iar ea, deznădăjduită, l-a iscodit:

— Şi ce trebuie să fac pentru a risipi vraja?

Iar glasul i-a răspuns:

— Cumpără o pereche de pantofi de fier şi, în ziua în care vor fi complet tociţi, vraja se va risipi.

Angelina s-a tot gândit cum putea ea toci, în mers, nişte pantofi de fier, căci i se părea cu neputinţă, dar i-a dat prin minte că, plecând la cătănie, cum oştenii îşi treceau viaţa războindu-se, va izbuti, poate, să-i tocească. Şi, fără zăbavă, s-a îmbrăcat bărbăteşte şi s-a făcut ostaş.

A intrat în slujba regelui, dar, într-o bună zi, a zărit-o fiul regelui, care i-a zis maică-sii că un oştean îi atrăsese luarea-aminte, fiindcă i se părea mai curând femeie decât bărbat, şi îi căzuse cu tronc. Regina l-a învăţat un vicleşug cu care să afle adevărul: să se plimbe cu el prin grădinile palatului şi să fie atent dacă se apuca să culeagă flori, căci, dacă făcea din ele un buchet, sigur era femeie.

Prinţul a făcut după cum l-a învăţat maică-sa şi s-a dus să se plimbe cu oşteanul prin grădini, dar Angelina nici măcar n-a dat atenţie florilor de pe marginea potecilor.

Cum încercarea dăduse greş, iar prinţul stăruia că oşteanul era femeie şi nu bărbat, regina i-a spus de astă dată:

— Du-te cu el la lac şi poftеşte-l să faceţi baie împreună, şi aşa ai să te lămureşti.

Prinţul s-a grăbit să-l poftească, dar oşteanul n-a vrut să-l însoţească, susţinând că în acele zile o boală îl împiedica să se îmbăieze. Aşa că, văzând că vicleniile nu-i risipeau îndoielile, prinţul i-a spus Angelinei:

— Dacă nu recunoşti că eşti femeie, am să-i spun regelui, tatăl meu, că ai făgăduit să ucizi şarpele care înfulecă zilnic un om; noi trebuie să-i dăm zilnic un om drept tribut, şi toată lumea din ţinut e înspăimântată şi refuză să mai treacă prin pădure.

Angelina i-a răspuns:

— Aşa spui tu, dar eu n-am făgăduit nicicând aşa ceva, însă, dacă regele are să-mi poruncească, am s-o fac.

A doua zi, regele l-a chemat pe oştean şi i-a spus:

— E adevărat ce mi se spune, că tot spui în dreapta şi-n stânga că ai curajul de a-l înfrunta pe şarpe?

Iar Angelina a răspuns:

— N-am spus asta nimănui, dar mâine am să mă duc în locul celui ales pentru a fi dat tribut şarpelui şi am să-l înfrunt.

Angelina a plecat de la palat hotărâtă să-şi ţină făgăduiala, fiindcă, altfel, regele avea s-o tortureze; iar pe drum o cioară-de-câmp s-a apropiat de ea în zbor şi i-a zis:

— Mâine, când ai să te duci să te lupţi cu şarpele, cere-i regelui un cal, o spadă ascuţită şi un burduf cu vin. Burduful pune-l deschis lângă peşteră şi, când ai să vezi că apare şarpele şi-şi bagă capul ca să bea din el, lasă-l să se sature de vin şi apoi retează-i capul cu spada.

Aşa a făcut Angelina şi a omorât şarpele. Apoi s-a dus la palat şi i-a arătat regelui capul şarpelui; toţi oamenii locului s-au bucurat din toată inima de fapta ei de vitejie.

Însă prinţul nu s-a resemnat şi, cum era tot mai încredinţat că oşteanul era femeie şi nu bărbat, dar şi tot mai îndrăgostit, a ameninţat-o iar pe Angelina, în speranţa că de astă dată se va învoi să i se arate aşa cum o credea el:

— Ei bine, dacă nu mărturiseşti că eşti femeie, am să-i spun regelui, tatăl meu, că te lauzi cum că ai să faci să vorbească şarpele mort acum trei zile. Şi, dacă n-ai să-l poţi face să vorbească, au să te tortureze până mori.

Iar Angelina a răspuns:

— Eu n-am spus aşa ceva, dar, dacă nu pot face şarpele să vorbească, sunt gata să mor.

Mânios, prinţul a vorbit cu tatăl său, regele, iar acesta a pus ca Angelina să fie chemată imediat şi i-a zis:

— E adevărat că ai putea face să vorbească şarpele mort?

Şi Angelina a răspuns:

— Nu ştiu, dar am să încerc.

Regele s-a mâniat şi a pus să fie torturată; i-au adus capul şarpelui, ameninţând-o că, dacă nu avea să-l facă să vorbească, tot acolo avea să moară. Au dus-o în temniţă când se crăpa de ziuă şi, la căderea serii, a văzut o cioară-de-câmp aşezându-se pe o ferestruică; şi cioara i-a zis:

— Când au să te ducă la capul şarpelui, strigă-l mai întâi de trei ori, apoi întreabă-l dacă a ajuns în măruntaiele pământului, şi, dacă îţi spune că da, loveşte de trei ori cu pantofii în ţărână.

A doua zi de dimineaţă, au dus-o pe Angelina la capul şarpelui, iar ea a văzut cioara-de-câmp lângă parul de tortură; atunci i-a strigat şarpelui:

— Şarpe, şarpe, şarpe!

Capul a iscodit-o:

— Ce vrei de la mine?

Şi Angelina i-a cerut:

— Spune-mi dacă ai ajuns în măruntaiele pământului.

Iar şarpele a zis:

— Fireşte că am ajuns, sunt de trei zile aici.

Atunci Angelina a bătut de trei ori cu pantofii de fier în ţărână, iar aceştia s-au rupt; pe loc, leul pe care îl iubea Angelina s-a ivit în curte şi s-a prefăcut într-un tânăr foarte chipeş şi frumos îmbrăcat. Şi toţi au rămas foarte uimiţi de ce-au văzut.

Tânărul s-a apropiat de Angelina, a luat-o de braţ şi i-a spus prinţului:

— Acest oştean e femeie, dar nu-i pentru tine.

A urcat-o pe calul lui şi s-a dus cu ea la palatul său din pădure, unde s-au căsătorit şi au avut mulţii fii, care de care mai viteaz.

46. Subțirica

fost odată ca niciodată un rege care avea trei fiice pe care le iubea din toată inima. Mezina, pe numele ei Subțirica, era favorita lui. Într-o zi, regele i-a spus vorbe de iubire, iar Subțirica l-a refuzat și i-a spus:

— Deie Domnul să n-ajung vreodată nevasta tatălui meu și mama vitregă a surorilor mele.

Auzind-o, regele s-a înfuriat și a pus să fie închisă într-o temniță unde întreaga zi nu ajungea lumina soarelui și întreaga noapte nu ajungea lumina lunii, fiindcă era în beciul cel mai adânc al palatului; și a poruncit să i se dea de mâncare doar slănină sărată și de băut doar zeamă de pește. Regele o încuiase pe biata Subțirica în bezna aceea în speranța de a-i frânge voința.

După un an de temniță, de mâncat doar slănimă și de băut doar zeamă de pește, Subțirica n-a mai putut îndura setea grozavă și a cerut să-și vadă mama, ca să-i ceară doar o ulcică cu apă. Regina a venit în temniță gătită cu o rochie minunată, brodată cu fir de aur, și ea a implorat-o:

— Mamă iubită, dă-mi, rogu-te, o ulcică cu apă, măcar de milă.

Și mama i-a răspuns:

— Cum îndrăznești să-mi ceri ceva, tu, care tot anul m-ai făcut să mă simt o soață nefericită?!

Vreme trece, vreme vine, iar Subțirica a cerut să-și vadă sora mai mare și i-a zis:

— Soră iubită, îndură-te de mine, pentru numele lui Dumnezeu, și adu-mi o ulcică cu apă.

Și sora i-a răspuns:

— Cum să-ți aduc, trista mea surioară, că, de-aș face-o, au să se uite toți urât la mine.

Peste două zile, a cerut să-și vadă cealaltă soră și a rugat-o același lucru, iar sora i-a răspuns:

— Vai, biata de tine, nu pot să-ți dau nimic, fiindcă tata m-ar pedepsi!

Nemaiavând puteri să trăiască, Subțirica și-a chemat tatăl și i-a zis:

— Tată, dă-mi o ulcică cu apă, că, de cum o beau, am să-ți fiu iubită.

Regele a pus să fie scoasă în grădina palatului și a cerut vin pentru el și apă pentru fată. Apa a ajuns înaintea vinului, iar Subțirica a băut-o toată, și, când a terminat-o, la picioarele ei s-a ivit un izvor cu apă limpede, care a acoperit-o cu totul și care curge de atunci în grădina palatului tot anul, stingând neîntrerupt setea tuturor celor care se apropie de el.

47. Trei fire de păr de la Necuratul

u fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, o femeie cu un băieţel minunat şi un rege cu o fetiţă nespus de frumoasă. Dar regele voia să aibă şi un băieţel, aşa că s-a dus la femeie şi i l-a cerut pe al ei, iar ea, fireşte, l-a refuzat. Regele s-a înfuriat şi, de cum s-a întors la palat, a pus să fie ucişi toţi băieţeii; dar femeia a aflat, l-a luat pe al ei, l-a pus într-un coşuleţ de răchită, l-a ascuns sub niscaiva rămurele şi i-a dat drumul pe firul apei, ca să nu-l găsească potera regelui. Iar coşuleţul s-a tot dus pe râu în jos, până a ajuns în dreptul unei mori care se înălţa pe mal.

Morarii s-au dus să-l vadă şi, cum era un pruncuţ, le-a fost tare milă să-l lase să meargă mai departe pe firul apei, aşa că l-au luat la ei. Iar pruncul a crescut în casa lor.

Într-o zi, vizitându-şi ţinuturile, regele a ajuns la moară, iar morarii l-au întâmpinat împreună cu fiul lor; de cum l-a văzut, regele l-a şi recunoscut. Aşa că i-a dat o scrisoare şi i-a spus că era pentru prinţesă şi să i-o dea chiar el. Băiatul a spus că se va duce şi imediat a pornit la drum, iar regele şi-a continuat călătoria prin toate meleagurile pe care le stăpânea.

În prima noapte de călătorie, băiatul s-a oprit în casa unor lotri despre care el nu ştia că furau. S-a culcat foarte liniştit şi, profitând că el dormea, tâlharii i-au furat scrisoarea şi au deschis-o: au văzut că acolo scria ca aducătorul ei să fie ucis de cum intra în palat. Văzând una ca asta, furii au schimbat-o, fără ştirea băiatului, cu alta, în care se spunea că aducătorul ei trebuia să se însoare cu prinţesa. A doua zi, flăcăul a ajuns la palat, a dat scrisoarea şi, cum aducea porunca regelui, s-a însurat cu prinţesa.

Fireşte, când regele s-a întors din călătoria prin ţinuturile sale şi a văzut ce se petrecuse în lipsa lui, s-a înfuriat şi mai abitir, dar nu mai putea face nimic, pentru că tinerii erau deja căsătoriţi. Atunci a spus că, dacă tânărul voia să mai trăiască împreună cu prinţesa, trebuia, ca s-o merite, să-i aducă lui trei fire de păr de la Necuratul.

Băiatul a pornit la drum fără să ştie prea bine unde îşi ducea Necuratul traiul; pe drum, la un izvor, a întâlnit trei bărbaţi care l-au întrebat ce trebuiau să facă pentru ca din izvorul acela să curgă iar aur, ca mai înainte. Cum era prudent, băiatul le-a promis să le răspundă la întoarcere.

Mai încolo, a întâlnit alţi oameni, sub un pom, iar ei l-au întrebat ce trebuiau să facă pentru ca pomul acela să facă iar mere de aur, ca mai înainte. Iar el le-a răspuns aşijderea, promiţându-le să le răspundă la întoarcere.

În sfârşit, a ajuns la un râu şi l-a rugat pe barcagiu să-l ducă pe malul celălalt; în timp ce treceau apa, barcagiul l-a întrebat ce trebuia să facă pentru a-şi schimba meseria, căci era sătul de mers cu barca. Iar băiatul a mai răspuns o dată că avea să-i spună la întoarcere.

Apoi, tot întrebând şi întrebând, ba în stânga, ba în dreapta, flăcăul a ajuns la casa Necuratului şi a bătut la uşă. I-a deschis o femeie, iar el i-a spus că venise după trei fire de păr de la Necuratul. Auzindu-l, femeia, care era chiar nevasta lui, i-a spus:

— Dar cum de-ai îndrăznit să vii aici?! Dacă te află Necuratul, te ucide.

Şi băiatul:

— Dar am nevoie şi să-mi răspundă la trei întrebări.

— Care-s alea? l-a iscodit femeia.

Iar flăcăul i-a repetat cele trei întrebări ce i se puseseră pe drum, iar ea i-a făgăduit să le afle răspunsurile.

La căderea serii, Necuratul a sosit foarte ostenit şi, de cum a cinat, s-a dus la culcare, iar femeia a mers cu el. Când dormea mai adânc, ea l-a tras de un fir de păr, iar Necuratul s-a deşteptat, dar femeia i-a spus că visase. Necuratul a întrebat-o ce visase, iar ea i-a spus că erau nişte bărbaţi la un izvor şi nu ştiau ce să facă pentru ca din el să curgă iar aur. Iar Necuratul i-a zis că era un şoarece pe ţeavă şi, ca să curgă iar aur, trebuiau să scoată şoarecele.

Femeia a aşteptat ca bărbatu-său să adoarmă iar şi i-a smuls cu mare grijă alt fir de păr, dar Necuratul a simţit-o şi s-a deşteptat foarte supărat. Ea i-a zis iar că visase; el a întrebat-o ce visase, şi ea i-a spus că lângă un pom erau nişte bărbaţi, care nu ştiau ce să facă pentru ca pomul să facă iar mere de aur. Necuratul i-a zis că mai întâi trebuiau să-i scoată o râmă de la rădăcină.

Necuratul a adormit din nou, iar femeia i-a smuls şi al treilea fir de păr. De astă dată, bărbatu-său s-a mâniat cu adevărat şi a vrut s-o omoare, dar ea i-a zis din nou că doar visase; iar Necuratul a întrebat-o şi el din nou ce visase de astă dată. Ea i-a vorbit despre un barcagiu care nu ştia ce să facă pentru a-şi schimba meseria, iar Necuratul i-a zis că trebuia să dea vâslele primului om care îi urca în barcă. Atunci femeia l-a liniştit, i-a spus că n-are să mai viseze şi, de cum a adormit bărbatu-său, a şi ieşit pe poarta casei şi i-a dat flăcăului cele trei fire de păr şi cele trei răspunsuri.

Băiatul a plecat cu firele de păr ale Necuratului. Şi a ajuns la barcagiul care trebuia să-l treacă râul înapoi; şi barcagiul l-a întrebat:

— Ai făcut pentru mine ce te-am rugat?

Iar băiatul, care era isteţ, i-a răspuns:

— Nu, că nu mi-am amintit.

Aşa că barcagiul l-a trecut râul şi, când să se dea jos, băiatul i-a spus:

— Acum îmi aduc aminte că, totuşi, am întrebat. Nu trebuie decât să pui vâslele în mâinile primului om care îţi va urca în barcă.

Îndatorat, barcagiul i-a dat un măgar încărcat cu aur, iar băiatul şi-a continuat drumul înapoi. I-a întâlnit pe oamenii de lângă pom, care erau tot acolo, şi le-a spus:

— Scotociţi printre rădăcini, fiindcă acolo e o râmă pe care trebuie s-o scoateţi, pentru ca pomul să dea roade din nou.

Zis şi făcut, ramurile pomului s-au umplut cu mere de aur, iar ei, foarte îndatoraţi, i-au dat băiatului un măgar încărcat cu aur, aşa că acum avea doi.

Mai încolo, i-a întâlnit pe bărbaţii de lângă izvor, care erau tot acolo, şi le-a zis:

— Uitaţi-vă pe ţeavă şi scoateţi şoarecele din ea.

Zis şi făcut, din izvor a început să curgă aur, iar ei, foarte îndatoraţi, i-au dat băiatului alt măgar încărcat cu aur, aşa că acum avea trei. Aşa s-a înfăţişat la palat, pentru a-i înmâna regelui cele trei fire de păr de la Necuratul. Dar regele, care a văzut ce grămadă de aur adusese cu el, l-a întrebat de unde îl luase; iar băiatul i-a spus:

— De pe celălalt mal al râului.

Regele a luat toţi caii pe care i-a putut găsi şi s-a dus pe malul râului, dar, cum băiatul îi spusese barcagiului să pună vâslele în mâinile primului om care va urca în barcă, el i le-a dat regelui şi şi-a recăpătat libertatea. Iar regele a rămas legat de vâsle şi tot acolo e şi acum, căci nu ştie cum să scape de vrajă.

48. Juan din Calaís

fost odată un bărbat care ţinea o dugheană într-un sat; vindea în ea pânzeturi şi tot soiul de asemenea mărfuri. Ca bun neguţător ce era, obişnuia să-şi vândă adeseori marfa în satele din împrejurimi. Într-o zi, a ajuns într-unul din aceste sate şi, ducându-se să-şi lase calul într-un grajd, a dat peste un mort aruncat în groapa cu bălegar, din care mâncau câinii. Şi a ţipat:

— Ferească-mă sfântul! Dar cum e cu putinţă aşa ceva?! Să zacă aşa, aruncat în bălegar?!

Şi i-au răspuns:

— Uite ce-i, aici suntem atât de nevoiaşi, că, dacă murim, nimeni nu ne îngroapă, ci ne aruncă în groapa cu bălegar.

Dar bărbatul a răspuns:

— Nu-i cu putinţă aşa ceva între oameni. Nici vorbă, îngropaţi-l chiar acum, că plătesc eu îngropăciunea, şi să nu mai vorbim.

Zis şi făcut.

Acestui om bun îi căzuse cu tronc fiica unui marchiz. Pentru că şi ea îl iubea, deşi nu era de rangul ei, fata l-a luat de bărbat. Dar ea avea un văr primar care voia să se însoare cu ea şi a trebuit să-şi pună pofta în cui.

Chiar în ziua nunţii, mirii s-au îmbarcat pe o corabie care trebuia să-i ducă pe mare până la palatul marchizilor, părinţii ei, căci fata voia ca ei să-i cunoască soţul. Pe corabie, printre alte rude, se afla şi vărul care o curtase. Iar în largul mării, vărul i-a spus bărbatului, care se numea Juan:

— Ei, Juan, vino să vezi ce agitate sunt valurile.

Încrezător, Juan s-a dus să le vadă, iar vărul, profitând de neatenţia celorlalţi, i-a dat un ghiont şi l-a azvârlit în mare.

Pierdut în apă, bărbatul a făcut tot ce-a putut ca să scape cu viaţă şi, tot înotând, a găsit o scândură de care a stat agăţat până când marea l-a aruncat pe o insulă pustie.

Acolo, pe insulă, a trebuit să vieţuiască cu ce găsea şi să doarmă prin copaci, de frica jivinelor; aşa au trecut doi ani, în care barba şi părul i-au crescut, dar el nu ştia câtă vreme trecuse, căci pierduse socoteala zilelor.

Văzând că vremea trecea, iar Juan nu era nicăieri, fata s-a învoit să-l ia de bărbat pe vărul ei primar.

Se apropia nunta când Juan, care era tot pe insula pustie, a auzit un glas care spunea:

— Juan din Calaíiís!

S-a uitat într-o parte, s-a uitat în alta, dar n-a văzut pe nimeni şi a crezut că înnebunise; dar glasul a stăruit:

— Juan din Calaíiís!

Atunci a îndrăznit să răspundă:

— Aici sunt.

Şi glasul a spus:

— Am venit să-ţi spun că peste trei zile soţia ta se mărită cu vărul ei, cel care te-a aruncat în mare. N-ai vrea să te întorci la ea şi să împiedici nunta?

Bărbatul a zis că da, iar vocea i-a mai spus:

— Uite, eu te pot duce acolo, dar cu o condiţie.

— Să auzim, a spus bărbatul.

— Uite condiţia mea: să-mi dai jumătate din primul tău fiu.

— Asta-i cu neputinţă! a protestat bărbatul, indignat.

— Păi, gândeşte-te bine, că mâine mă întorc, a spus glasul.

A doua zi, pe când bărbatul stătea gânditor pe ţărmul mării, glasul l-a strigat din nou:

— Juan din Calaíiís!

— Aici sunt, a răspuns el.

— Te-ai gândit la ceea ce ţi-am spus ieri? a întrebat glasul.

— Da, m-am gândit, dar nu e cu putinţă, a răspuns bărbatul.

— Atunci mai gândeşte-te o dată, că vin şi mâine. Mâine chiar se mărită soaţa ta! a spus glasul.

A doua zi, glasul l-a strigat din nou:

— Juan din Calaíiís!

Iar el a răspuns:

— Iată-mă.

Iar glasul a zis:

— Ei, te-ai gândit mai bine?

Şi bărbatul:

— Da, m-am gândit şi mă învoiesc.

Atunci glasul a spus:

— Ascultă-mă bine: închide ochii. Când ai să-i deschizi, vei fi la poarta palatului marchizului. Du-te în sala unde sunt hrăniţi nevoiaşii. Va intra verişoara soaţei tale, Maria, pe care o ştii. Când îţi va da de mâncare, tu du-ţi mâna la barbă; când vei duce mâna la barbă, ea te va recunoaşte după verighetă. Şi apoi se va întâmpla ceea ce trebuie să se întâmple.

Juan a spus, închizând ochii:

— Aşa să fie.

Când i-a deschis, era la poarta palatului şi s-a dus imediat în sala pentru nevoiaşi. A aşteptat să li se dea de mâncare şi, când i-a venit rândul, a dus mâna la barbă, iar verişoara Maria, pe care o văzuse, a ieşit la iuţeală din încăpere. Şi s-a dus în graba mare să-şi caute verişoara, pe soţia lui Juan, ca să-i spună:

— Ştii cine e aici jos?

Iar ea a iscodit-o:

— Ei, cine?

Şi verişoara:

— Soţul tău.

Dar femeia a răspuns:

— Asta e cu neputinţă!

Verişoara Maria a stăruit însă:

— Îţi spun că-i el, printre nevoiaşi, l-am cunoscut după verighetă.

Atunci femeia a spus:

— Adu-l aici imediat!

Verişoara Maria a făcut cum i se ceruse, s-a dus după bărbat, l-a poftit în apartamentul soaţei lui, iar acolo l-a recunoscut şi aceasta; Juan a povestit ce păţise de când vărul îl aruncase peste bord. Auzind istoria, soaţa lui a zis:

— Foarte bine. Acum să te speli, să te bărbiereşti şi să te îmbraci cum se cuvine, iar celălalt trebuie să plătească pentru ce ne-a făcut şi ţie, şi mie.

Mai întâi, i-au spus marchizului, care a fost imediat de partea lor. Aşa că au pregătit, la o cotitură a drumului spre capela unde urma să aibă loc nunta, un foc mare, iar pe el au pus la fiert un cazan mare cu apă. În sfârşit, mirii şi naşii au plecat de acasă spre capelă, însoţiţi de alaiul nuntaşilor, şi, când au ajuns la cotitura cu rugul, le-a tăiat calea Juan din Calaís, bărbierit şi elegant, aşa că uşor putea fi recunoscut. Şi vărul a rămas uluit când l-a văzut şi a spus:

— Juan din Calaís!

Iar Juan:

— Eu sunt, iar tu m-ai aruncat în mare ca să-mi iei nevasta. Acum trebuie să plăteşti.

Mai mulţi nuntaşi l-au luat pe văr şi l-au aruncat în cazan, unde s-a topit într-o clipită.

Iar soţii au putut trăi fericiţi. După un an, soaţa lui Juan a născut un fiu. Juan din Calaís era şi mulţumit, şi deznădăjduit, căci nu îndrăznea să-i povestească nevesti-sii ce învoială făcuse ca să poată să plece de pe insulă şi să împiedice nunta cu vărul. Şi aşa treceau zilele, iar el nu mai avea somn.

Într-o noapte, când nu dormea, a auzit brusc un glas:

— Juan din Calaíís!

A amuţit, fiindcă îl recunoscuse, apoi a zis:

— Iată-mă.

Iar glasul:

— Îţi aminteşti ce mi-ai făgăduit?

Şi el:

— Sigur că-mi amintesc.

Şi glasul:

— Păi, mâine am să vin să-mi iau plata.

Aşadar, bărbatul a trebuit să-i mărturisească soaţei lui ce învoială trebuise să facă pentru a pleca de pe insulă. Iar ea l-a îmbrăţişat şi a zis:

— Dacă-i pe-aşa, trebuie să-i dai ce-ai făgăduit. Dar va trebui s-o faci singur, fiindcă eu nu pot să văd cum îmi e tăiat fiul în două.

A doua zi de dimineaţă, bărbatul a pregătit o scândură lată şi mare, pe care să încapă pruncul, apoi a ascuţit toporul, a trimis după copil, a rămas singur cu el şi

l-a aşezat pe scândură, aşteptând să vină glasul şi să facă precum făgăduise. Şi atunci a auzit:

— Juan din Calaíiís!

Şi a zis:

— Aici sunt.

Glasul a întrebat:

— Pruncul e la tine?

Iar el a răspuns:

— Da, e cu mine.

Glasul a continuat:

— Ai să-ţi ţii făgăduiala?

Iar el:

— Da, am să mi-o ţin, dar o spunea înlăcrimat nevoie mare, că ţi se făcea milă privindu-l.

A ridicat atunci toporul deasupra capului şi, când să-şi taie pruncul, a simţit că-l oprea o mână nevăzută. Şi a auzit:

— Juan din Calaíiís! Stai aşa!

Bărbatul a stat în loc.

— Îţi aduci aminte de mortul pe care într-o zi l-ai îngropat omeneşte, acela pe care îl rodeau câinii în groapa cu bălegar?

Şi a zis Juan din Calaís:

— Da, îmi aduc aminte.

— Ei bine, eu sunt sufletul lui şi am venit să te scap de durere. Du-te şi trăieşte fericit cu soţia şi fiul tău, ca să mai faci şi alte fapte frumoase cum ai făcut cu mine.

49. Trei lei

ntr-o familie care avea trei băieţi, tatăl a căzut la pat, bolnav de o fierbinţeală rea, şi, în ciuda îngrijirilor date de muierea lui, a murit în scurtă vreme. Abia când a murit, a aflat femeia că rămăsese grea.

Vreme trece, vreme vine, şi, înainte de a-i veni mamei sorocul, cei trei fii s-au dus s-o vadă şi i-au spus:

— Mamă, e timpul să plecăm de-aici; nu mai avem nimic de făcut şi nici nu mai putem sta cu tine. Când ţi-o veni sorocul, ai să vezi dacă ai să naşti un băiat ori o fată; dacă e băiat, pune să ne cheme, că vom veni să-i stăm alături; dar, dacă e fată, n-ai să ne mai vezi, căci, dacă ne-am întoarce, ni s-ar întâmpla o mare nenorocire; e adevărat că doar ea ne va putea salva, dar abia când va fi femeie.

Oricât de mult a plâns mama şi i-a implorat, nu şi-a putut face fiii să-şi schimbe gândul. Iar plecarea lor a fost pentru ea o mare durere.

La puţină vreme după aceea, i s-a împlinit sorocul şi a născut o fetiţă. Naşterea acesteia nu i-a adus decât tristeţe, fiindcă ştia că n-avea să-şi mai revadă cei trei fii mai mari. De atâta suferinţă, femeia s-a îmbolnăvit şi în câteva zile s-a dus după bărbatu-său, lăsând fetiţa în grija unei vecine.

Vecina era o femeie bună, drăgăstoasă şi veselă, care a crescut-o pe fetiţă ca pe propriu-i prunc, iar aceasta, zi de zi tot mai frumoasă şi lăudată de toţi, s-a molipsit de firea mamei adoptive. Vecina avea şi ea o fată, cu o fire tare urâtă, căci o pizmuia şi o gelozea pe fiica adoptivă a maică-sii. Chiar dacă maică-sa o mustra, ea tot se purta rău cu orfana, spunând că, de n-ar fi aceasta în casă, ea ar avea bani să-şi cumpere straie noi, aşa că o ura şi mai abitir. S-a purtat atât de urât şi de crud cu ea, că într-o zi orfana a hotărât să plece în taină de-acasă, fără să-i spună vreo vorbă nici măcar bunei femei care o crescuse în casa ei.

S-a dus unde-a văzut cu ochii şi nu după mult timp s-a trezit într-un codru neştiut, unde a şi prins-o noaptea. Fata s-a simţit pierdută şi singură şi a început să umble de colo-colo, tot mai nefericită; tot ducându-se şi venind, a descoperit un castel şi a luat-o la goană spre el, să ceară găzduire acolo şi, de nu, să stea măcar la poartă. Dar, oricâte ocoluri a dat castelului, n-a văzut nicio poartă, aşa că a început să plângă de disperare.

Chiar când s-a pus pe plâns, în zidul castelului s-a deschis o bortă cât un om, şi, fără să stea prea mult pe gânduri, fata a trecut prin ea în graba mare; apoi gaura s-a închis în urma ei.

A ajuns într-o curte mare, înconjurată de pomi şi cu o fântână frumoasă în mijloc, şi a rămas mută de uimire, căci niciodată nu mai văzuse ceva aşijderea în

viaţa ei. Apoi a intrat în nişte saloane splendid împodobite şi a ajuns într-o sufragerie unde, pe o masă mare, era aşezată o cină cu toate bucatele pe care şi le putea închipui. Fata mergea de la una la alta, neştiind ce să admire mai mult, şi îi plăcea atât de mult tot ce vedea, că, fără să-şi dea seama, s-a trezit deodată în faţa a trei lei înspăimântători, care o pironeau cu privirile. S-a îngrozit nespus şi a dat fuga să se ascundă, dar, văzând-o că o luase la sănătoasa, leii s-au aruncat cu înverşunare pe urmele ei. Se credea pierdută, când a auzit deodată un glas, care a spus:

— Iubiţi-o pe această fată, că e sora voastră.

Cei trei lei s-au prefăcut pe loc în tot atâţia flăcăi foarte chipeşi, care s-au aruncat, emoţionaţi, în braţele fetei; şi imediat au rugat-o să le spună cum putuse ajunge până la ei, căci castelul n-avea porţi; fata le-a istorisit viaţa ei, cum ajunsese până acolo şi ce păţise în faţa castelului.

Şi a rămas acolo, fericită şi mulţumită, să se îngrijească de castel; când n-avea nimic de făcut, cosea la fereastra cea mai de sus a castelului, privind cum cei trei lei plecau spre alţi munţi şi alţi codri; iar când se întorceau, leii se prefăceau din nou în oameni, rămânând aşa până a doua zi de dimineaţă, când redeveneau lei şi plecau de la castel.

Vreme trece, vreme vine, iar într-o bună zi a auzit sunând un corn de vânătoare, şi nu după mult timp şi-au făcut apariţia mulţi călăreţi, care urmăreau un mistreţ. Vânătorii s-au apropiat în goană de castel; cu ei era şi fiul regelui, pe care fata l-a observat imediat, de chipeş ce era. Zărind o fată frumoasă la fereastră, prinţul a lăsat baltă vânătoarea şi a încercat să intre în castel, dar, observând că n-avea nicio poartă, a cerut o scară, a aruncat-o şi a urcat pe ea până la fereastră. Tânăra s-a arătat sfioasă la început, dar prinţul a liniştit-o imediat, apoi i-a mărturisit că ea îi căzuse cu tronc de cum o văzuse, iar el voia s-o ducă la castelul lui, ca s-o ia de soaţă.

Fata era fericită în castelul ei, dar voia să plece şi să vadă lumea şi, mai ales, se îndrăgostise şi ea de prinţ, aşa că s-a învoit să-l ia de bărbat. Prinţul a întrebat-o ce făcea în acel castel ciudat; dar, tocmai când se pregătea să-şi spună istoria, fata a auzit un glas care îi spunea:

— Trei ani la rând ai să rămâi fără voce ori, de nu, ai să mori, iar fraţii tăi vor rămâne lei pe vecie.

De cum a auzit acele vorbe, biata fată a închis gura şi, oricâte întrebări i-a mai pus prinţul şi oricât a încercat el s-o facă să vorbească, a rămas mută. Atunci a privit peste prinţ, în depărtare, şi i-a văzut pe cei trei lei care o salutau, dând cu drag din cozi.

Prinţul şi-a zis că fata păţise ceva ciudat, dar a stăruit, spunându-i că, orice-ar fi fost şi chiar de nu putea vorbi, el era hotărât s-o ducă la palatul lui şi să o ia de nevastă. Ea s-a uitat iar după lei şi i-a văzut făcându-i semn cu capul că da, adică să se învoiască, şi, în sfârşit, s-a învoit.

S-au dus împreună la palatul prinţului, care a prezentat-o părinţilor, lămurindu-i cum dăduse de ea şi istorisindu-le ciudata întâmplare a neaşteptatei ei muţenii, dar le-a repetat că voia s-o ia de soaţă; iar tatăl său, care era deja bătrân şi se gândea că prinţul va trebui să-i urmeze la tron, s-a învoit. În schimb, regina nu vedea nunta cu ochi buni, căci, deşi fiul ei avea să fie rege, regină urma să fie nora ei, şi nu ea. Şi a spus:

— Oare nu-ţi dai seama în ce belea te bagi luând-o în căsătorie pe această femeie? E cu putinţă ca şi fiii tăi să se nască tot muţi, iar unul dintre ei va trebui să domnească într-o zi aşa mut cum va fi. Cine-a mai văzut rege mut pe lumea asta? Ca să nu mai spun că-i o necunoscută, ceea ce-i o ocară pentru toate fetele frumoase din acest regat.

Dar prinţul i-a răspuns:

— Nu-ţi face griji, că nu-i mută, ci doar acum, din cine ştie ce accident, şi se va însănătoşi, fiindcă eu am vorbit cu ea şi am auzit-o vorbindu-mi. Dar, chiar de-ar fi mută din naştere, tot aş lua-o de soaţă.

A venit şi ziua aleasă pentru nuntă, şi s-au căsătorit, împotriva voinţei reginei, care vedea că-şi pierdea toate privilegiile.

Nu după multă vreme a murit regele, prinţul i-a urmat la tron, iar fata a ajuns regină. Toţi erau încântaţi de noua regină, atât de simplă şi de drăgăstoasă, că nici nu mai observau că era mută. N-a trecut mult şi noua regină a rămas grea, ceea ce l-a umplut de fericire pe tânărul rege. Dar curând au sosit veşti cum că într-un ţinut de la graniţa regatului izbucnise o răzmeriţă, iar oamenii de acolo se puseseră în slujba regelui vecin care, astfel, ameninţa ţinuturile tânărului rege. Aşa că, în mare grabă şi goană, el a trebuit să se pună în fruntea oştilor şi să plece la război.

Înainte de plecare, i-a cerut maică-sii să aibă mare grijă de soţia şi viitorul său fiu, iar mama i-a spus că putea să plece liniştit.

Regele nu revenise încă la palat când regina a dat naştere unui băieţel frumos. Dar regina se temea atât de mult de mama soţului său, că, de cum a născut, i-a tăiat băieţelului degetul mic de la un picior şi l-a pus bine.

Temerile ei nu erau lipsite de temei, căci, imediat după naştere, soacra a trimis un slujitor de încredere să fure pruncul, să-l pună într-o cutie ceruită şi să-l arunce în mare. Dar slujnica reginei îl cunoştea bine pe acel slujitor, care îi făcea ochi dulci, aşa că a izbutit prin viclenie să afle unde îl ducea şi i-a urmărit. Când l-au aruncat în mare, slujnica s-a urcat într-o bărcuţă pe care şi-o pregătise chiar acolo, a vâslit în urma cutiei, a luat-o şi s-a întors cu ea pe uscat. Apoi a dat pruncul unei mătuşi de-a ei, ca să-l crească în taină.

Deşi era în război, regele cerea mereu veşti despre soţia lui, iar mama lui i-a trimis un răvaş, spunându-i că regina dăduse naştere unui băieţel mort, iar după aceea avusese tot felul de purtări uşuratice, care cereau o pedeapsă exemplară.

Regelui nu i-au plăcut veştile deloc, dar a hotărât să nu se facă nimic până nu se întorcea, căci ştia că maică-sa n-o iubea pe soaţa lui.

Până la urmă, căci durase peste doi ani, războiul s-a terminat, iar regele s-a întors. Maică-sa s-a grăbit să-i iasă în întâmpinare şi i-a istorisit o mie şi una de rele despre cum se purtase nevastă-sa cât timp fusese el plecat, ajungând să-i spună chiar că tânăra regină se iubise cu mai multe slugi din palat, de cea mai proastă faimă. Căci, gândind că regina nu putea să se apere, fiindcă nu putea vorbi, profita de împrejurare. În plus, soacra mituise mai mulţi martori falşi pentru a-i sprijini spusele, şi i-a prezentat fiului său. În sfârşit, toată curtea se temea atât de tare de mama regelui, că nimeni n-a îndrăznit s-o contrazică. Regele s-a dus să stea de vorbă cu soţia lui şi s-o întrebe despre toate cele auzite, dar biata regină nu putea decât să facă semn cu capul că nu şi să plângă de supărare.

Mama regelui urzise o intrigă atât de îmbârligată şi mare, că până la urmă au dus-o pe regină la tribunal, să fie judecată, şi, cum nimeni nu s-a prezentat s-o apere, au condamnat-o la moarte pentru că-şi înşelase soţul.

Au dus-o pe eşafodul unde trebuia îndeplinită sentinţa chiar în ziua când se împlineau trei ani de la plecarea ei din castelul fără porţi, pentru a se căsători cu prinţul. Regina nădăjduia să bată amiaza înainte de execuţie, ca să se împlinească făgăduiala pe care o făcuse pentru a-şi salva viaţa şi a-i scoate de sub vrajă pe fraţii săi, să poată vorbi şi povesti totul. Oamenii din jurul eşafodului păreau trişti şi chiar regele era mâhnit, căci încă nu putea să creadă că regina îl înşelase, aşa cum i se spusese.

Ajungând pe eşafod, regina a privit în depărtare şi a zărit castelul fără porţi, pe meterezele căruia erau cei trei lei. A fluturat o batistă, ca să ştie dacă putea vorbi, dar ei i-au făcut semn cu coada că încă nu venise vremea.

Văzând cât de încet mergea totul şi temându-se de mila lumii, mama regelui l-a grăbit pe călău, iar biata regină, tot mută, i-a aruncat regelui o privire atât de tristă, că acesta, mişcat, a poruncit să fie amânată execuţia până la noi ordine, căci în adâncul inimii nu voia ca sentinţa să fie dusă la bun sfârşit. Mama lui tocmai se apropia de el să-l grăbească, dar, brusc, s-a produs zarvă printre cei de faţă, unii au luat-o la goană într-o parte, alţii într-alta, nespus de îngroziţi, şi s-au arătat trei lei înspăimântători care, din patru salturi, au urcat pe eşafod şi au înconjurat-o pe regină ca s-o apere.

Nici nu-şi reveniseră bine oştenii din garda regelui din spaimă, că au şi început cele douăsprezece dangăte de clopot în clopotniţă. Iar la ultimul, cei trei lei s-au prefăcut în trei flăcăi chipeşi, care au salvat-o pe regină de eşafod şi s-au dus la rege; iar cel mai mare dintre ei a spus:

— Ea e sora noastră, la fel de curată ca în ziua când ai plecat cu ea din castel ca s-o iei de soaţă. Atunci i s-a impus o tăcere de trei ani, de care depindeau viaţa ei şi vieţile noastre; ea şi-a ţinut făgăduiala, iar acum am scăpat de vraja care ne făcuse lei şi ne legase de castel, aşa că am venit să-i fim martori şi să-i apărăm viaţa de minciunile mamei tale.

Regele a îmbrăţişat-o pe regină cu vădită bucurie, şi pentru că mama lui începuse s-o atace din nou pe regină, i-a spus acesteia:

— Fiindcă nu mai trebuie să taci şi poţi să vorbeşti, te ascultăm.

Regina a spus mai întâi că-şi voia înapoi fiul născut în urmă cu doi ani, iar mama regelui a răspuns că, deoarece se născuse mort, era îngropat.

Dar regina şi-a chemat camerista, care a venit în fugă cu pruncul, leit-poleit tată-său. Şi tot ea i-a cerut slujnicei să spună ce se întâmplase, apoi l-a descălţat pe băieţel şi i-a arătat regelui picioruşul, ca să vadă că-i lipsea un degeţel. I-a cerut slujnicei geanta, a deschis-o şi a spus:

— Acesta e degetul lipsă, pe care l-am tăiat şi l-am păstrat, ca să-l recunoaştem la nevoie, căci tare mă temeam că mama ta îmi va lua pruncul din pricină că mă ura.

Nebun de bucurie, regele şi-a îmbrăţişat soaţa şi fiul şi şi-a condamnat mama la moarte, dar regina a cerut să fie doar desţărată într-un loc de unde să nu se poată întoarce nicicând. Şi aşa s-a împlinit soarta fetei şi a fraţilor ei, care au rămas să trăiască la palat, în slujba regelui.

50. Fluturaşa

fost odată ca niciodată un fluturaş-fetiţă care, măturând de zor la uşa casei, a găsit un firfiric.

Şi a început să se întrebe: „Ce-am să cumpăr cu el? Ce-am să cumpăr cu el? Bombonele? Nu, nu, c-au să spună că-s moartă după dulciuri. Migdale? Nu, nu, c-au să spună că-s gămană".

Şi s-a tot întrebat, până ce, brusc, a zis:

— Ba ştiu! Am să-mi cumpăr o panglicuţă pentru păr şi am să fiu drăguţă şi frumoasă.

Şi-a cumpărat panglicuţa, şi-a pus-o în păr şi, drăguţă şi frumoasă, s-a aşezat în poartă, ca să-şi caute un iubit. Atunci a venit un câine şi i-a spus:

— Vai, fluturaşo, dar ce frumoasă eşti!

— Eu fac foarte bine, dar tu nu mi-l dai, a răspuns ea.

— Fluturaşo, vrei să te măriţi cu mine?

— Şi, când vom avea copii, cum o să-i cheme?

— Hau, hau, a lătrat câinele.

— Vai, nici vorbă, că ai să mi-i muşti.

Câinele a plecat, şi după o vreme a venit un motan şi i-a spus:

— Vai, fluturaşo, dar ce frumoasă eşti!

— Eu fac foarte bine, dar tu nu mi-l dai, a răspuns ea.

— Fluturaşo, vrei să te măriţi cu mine?

— Şi, când vom avea copii, cum o să-i cheme?

— Miau, miau, a mieunat motanul.

— Vai, nici vorbă, că ai să mi-i zgârii.

Motanul a plecat, şi după o vreme a venit un şoarece şi i-a spus:

— Vai, fluturaşo, dar ce frumoasă eşti!

— Eu fac foarte bine, dar tu nu mi-l dai, a răspuns ea.

— Fluturaşo, vrei să te măriţi cu mine?

— Şi, când vom avea copii, cum o să-i cheme?

— Iii, iii, a chiţcăit în şoaptă şoarecele.

— Vai, da, că aşa ai să mi-i adormi.

Şi s-au luat fluturaşa şi şoarecele, ea în alb şi el cu redingotă cenuşie. Cum s-au căsătorit într-o sâmbătă, a doua zi de dimineaţă, adică duminică, fluturaşa l-a lăsat pe şoarece în pat şi i-a zis:

— Mă duc la liturghie. Tu nu te da jos din pat, să nu te mănânce motanul; şi nu te uita în oală, să nu cazi înăuntru.

Fluturaşa a plecat, iar şoarecele a rămas. Se simţea foarte bine în pat, dar pe urmă şi-a zis: „Ia să păzesc eu oala, nu care cumva să se ardă mâncarea". S-a dus la oală, s-a căţărat pe ea, a dat capacul la o parte şi, zdrang!, a căzut înăuntru. Fluturaşa s-a întors de la liturghie şi nu şi-a mai găsit şoricelul.

— Şoricelule Pérez, unde eşti?

Dar nimic, nu era nicăieri. Până la urmă s-a plictisit să-l tot caute şi s-a dus să mănânce, dar, fireşte, când s-a uitat în oală, acolo era şoricelul, fiert. Iar fluturaşa s-a dus la poarta casei şi a început să plângă.

— Vai, şoricelul meu a căzut în oală, iar fluturaşa lui plânge şi boceşte.

Un pui de pasăre a trecut în zbor şi a întrebat-o:

— De ce plângi, fluturaşo?

— Fiindcă şoricelul a căzut în oală, iar fluturaşa lui plânge şi boceşte.

Şi puiul a spus:

— Păi, ca puiuleţ, zbor fără cioculeţ.

Şi, zburând el fără cioculeţ, l-a văzut o porumbiţă, care l-a întrebat:

— Puiuleţ, de ce n-ai cioculeţ?

— Fiindcă şoricelul a căzut în oală, iar fluturaşa lui plânge şi boceşte, iar eu, ca puiuleţ, zbor fără cioculeţ.

Şi a spus porumbiţa:

— Iar eu, ca porumbiţă, zbor fără codiţă.

S-a dus porumbiţa în zbor până la geamandură. Şi aceasta a întrebat-o:

— Porumbiţă, de ce n-ai codiţă?

— Fiindcă şoricelul a căzut în oală, fluturaşa lui plânge şi boceşte, un puiuleţ zboară fără cioculeţ, iar eu ca porumbiţă zbor fără codiţă.

— Iar eu, ca geamandura, iar mă duc de-a dura.

Şi s-a dus de-a dura, s-a tot răsucit şi rostogolit până a ajuns la un râu; iar râul a întrebat-o:

— Ei, tu gemanduro, de ce te duci de-a dura?

— Fiindcă şoricelul a căzut în oală, fluturaşa lui plânge şi boceşte, un puiuleţ zboară fără cioculeţ, o porumbiţă zboară fără codiţă, iar eu, geamandura, mă tot duc de-a dura.

— Mie toată apa are să-mi sece ca sapa.

Aşa că apa a secat ca sapa. Atunci au ajuns pe malul râului fetele regelui, cu urcioarele lor, ca să ia apă. Şi i-au spus:

— Râule, de ce n-ai apă?

— Fiindcă şoricelul a căzut în oală, fluturaşa lui plânge şi boceşte, un puiuleţ zboară fără cioculeţ, o porumbiţă zboară fără codiţă, geamandura se duce de-a dura, iar mie apa mi-a secat ca sapa.

— Iar noi, prinţese drăgălaşe, spargem niscaiva urcioraşe.

Zdrang! Şi-au spart urcioraşele şi s-au întors la palat fără ele. Văzându-le, regele le-a întrebat:

— Prinţese drăgălaşe, de ce n-aveţi urcioraşe?

— Fiindcă şoricelul a căzut în oală, fluturaşa lui plânge şi boceşte, un puiuleţ zboară fără cioculeţ, o porumbiţă zboară fără codiţă, geamandura se duce de-a dura, apa a secat ca sapa, iar noi, prinţese drăgălaşe, am spart niscaiva urcioraşe.

— Ei bine, eu, ca rege, fug ca de-o fărădelege.

Şi a luat-o la sănătoasa, a fugit, fugit, fugit, până a ajuns la un călugăr, care l-a întrebat:

— Rege, rege, de ce fugi?

— Fiindcă şoricelul a căzut în oală, fluturaşa lui plânge şi boceşte, un puiuleţ zboară fără cioculeţ, o porumbiţă zboară fără codiţă, geamandura se duce de-a dura, apa a secat ca sapa, prinţesele drăgălaşe au spart niscaiva urcioraşe, iar eu, ca rege, fug ca de-o fărădelege.

Atunci călugărul a zis:

— Iar eu, chiar dacă-s schivnic, mă pun pe dănţuit ca un netrebnic.

51. Floare-minunată

n tată avea doi fii. Cel mare s-a făcut oştean, s-a îmbarcat şi a stat hăt în America mulţi ani la rând. Când s-a plictisit de cătănie, s-a îmbarcat din nou pentru Spania şi s-a dus acasă. La sosire, a aflat că tată-său murise, iar de casă şi pământuri se ocupa acum celălalt frate, care se îmbogăţise. S-a dus la frate-său, care nu l-a recunoscut, şi i-a zis:

— Nu mă recunoşti?

Fratele i-a răspuns mitocăneşte:

— Nici nu te cunosc şi nici n-am chef să te cunosc.

Atunci cel mare i-a spus cine era şi de unde venea, iar celălalt a zis:

— Păi, du-te în hambar, că acolo e o ladă mare cu tot ce ţi-a lăsat tata.

Şi, fără să mai spună vreo vorbă, s-a întors şi s-a dus la treburile lui. Fratele mai mare s-a dus în hambar şi, într-adevăr, a găsit o ladă mare şi foarte veche. Şi şi-a spus: „La ce-mi trebuie lada asta mare şi veche?". Cum era frig, a hotărât s-o facă lemne de foc şi să se încălzească. Aşa că a luat-o în cârcă, s-a dus la hanul unde trăsese, a pus mâna pe un topor şi a început s-o taie bucăţi-bucăţele. Dar, tocmai atunci, s-a deschis un sertar secret al lăzii, şi bărbatul a văzut acolo chitanţa pentru o sumă mare de bani datoraţi tatălui său. Imediat s-a dus să-i încaseze, a luat banii şi s-a trezit bogat.

Câteva zile mai târziu, bărbatul s-a întâlnit pe stradă cu o femeie care plângea amarnic. Îndurerat, a întrebat-o de ce plângea, iar ea l-a lămurit că bărbatul ei era foarte bolnav, că n-avea bani să-l îngrijească şi că un creditor avea să-l ducă la închisoare pentru că nu-şi putea plăti datoria.

Auzind aşa ceva, bărbatul a spus:

— Păi, nu-ţi face griji, că plătesc eu datoria şi îngrijirile bărbatului tău; şi, dacă după toate astea moare, am să-i plătesc tot eu şi îngropăciunea.

Zis şi făcut. Dar, după ce a terminat de plătit totul, adică şi îngropăciunea, a văzut că nu-i mai rămăsese niciun sfanţ. Şi s-a gândit: „Acum să văd cum am să-mi câştig traiul".

Şi s-a dus la palat să-l slujească pe rege, că, de, dacă mai înainte fusese oştean, acum putea fi şi slugă. La palat se purta atât de bine şi era atât de harnic şi discret, că a câştigat încrederea regelui şi a tot fost înaintat, până ce regele l-a făcut gentilom.

Estimp, frate-său începuse să scapete şi abia de avea ce mânca, aşa că i-a scris fratelui celui mare, cerându-i ajutor; cum acesta era bun la inimă, l-a recomandat regelui şi i-a găsit de lucru la palat.

Fratele a sosit şi, în loc să-i fie recunoscător, l-a lovit pizma, căci a văzut cum îl cinstea regele pe fratele lui mai mare, şi a hotărât să-l piardă, ca să-i ia locul. Într-o zi, a aflat că regelui îi căzuse cu tronc prinţesa Floare-minunată; dar regele era de-acum bătrân, iar Floare-minunată nu-l voia cu niciun chip de soţ, aşa că se retrăsese într-o casă ascunsă în inima unui codru îndepărtat, pe care nimeni nu izbutea să-l descopere. Atunci s-a dus la rege şi i-a spus că fratele lui mai mare ştia unde se ascundea Floare-minunată şi că, în plus, se iubea cu ea. Regele s-a mâniat tare de tot şi a pus să fie imediat chemat fratele pentru a-l trimite neîntârziat s-o caute pe Floare-minunată şi s-o aducă la palat într-o săptămână, că de nu, unde-i stăteau picioarele, acolo avea să-i stea capul.

Fratele cel mare trebuia să plece la drum şi se tot gândea cum s-o afle pe Floare-minunată, căci nu ştia unde era. S-a dus la grajd, trist şi îngândurat, şi deodată a văzut un cal bălan, jigărit şi bătrân care, de cum l-a văzut intrând, a zis:

— Încalecă-mă şi nu-ţi mai face griji.

Fratele mai mare s-a mirat auzindu-l, dar n-a şovăit, a urcat pe gloabă şi au pornit la drum. După o bună bucată de vreme, mârţoaga i-a zis:

— Ai pâine în desagă? Atunci dă-le-o furnicilor ălora care fac treabă în furnicar, că mare nevoie au de ea.

Şi el a întrebat:

— Dar eu ce-am să mănânc dacă-mi pierd pâinea?

Iar calul i-a răspuns:

— Tu dă-le-o, că nu trebuie nicicând pierdut prilejul de a face bine.

Le-a dat pâine, şi s-au dus mai departe. Mai încolo au văzut un vultur căzut în capcana unui vânător şi care se zbătea, încurcându-se tot mai mult în plasă. Şi a spus mârţoaga:

— Hai, descalecă şi scoate biata pasăre din capcană.

Dar el a spus:

— N-avem vreme de pierdut cu de-alde astea.

Numai că gloaba a stăruit:

— Tu dă-i drumul, că nu trebuie nicicând pierdut prilejul de a face bine.

Aşa a făcut, şi au mers mai departe. De astă dată, au întâlnit un peşte care ajunsese pe mal şi, orice făcea, nu izbutea să se întoarcă în apă.

— Haide, i-a spus gloaba, ia bietul peşte şi aruncă-l în râu.

Şi el s-a supărat:

— Dar ce, o să ne tot oprim aşa mereu? Ştii doar că am foarte puţin timp ca să mă întorc cu prinţesa la palat.

Şi i-a răspuns mârţoaga:

— Aruncă-l în apă, că nu trebuie nicicând pierdut prilejul de a face bine.

Au mers aşa până la un codru negru şi des, în care gloaba a intrat fără şovăială; curând au ajuns la o casă frumoasă, unde Floare-minunată tocmai dădea de mâncare animalelor de pe lângă casă. Şi a zis mârţoaga:

— Eu am să încep să fac salturi şi să mă ridic pe picioarele din faţă, iar Florii-minunate are să-i placă atât de mult, că va voi să mă încalece. Când mă va încăleca, eu am să încep să lovesc cu copitele şi să nechez, iar ea se va speria; atunci să vii tu şi să-i spui că-s calul tău, că-s obişnuit să fiu încălecat doar de stăpânul meu şi că doar aşa mă liniştesc; iar când ea se va învoi să mă încaleci,

urcă alături de ea, iar eu am să plec în goana mare şi n-am să mă opresc până la palatul regelui.

Aşa s-a şi întâmplat, dar Floare-minunată, pricepând că o furaseră, a lăsat să-i cadă din şorţ boabele de porumb pe care le dădea păsărilor de curte şi i-a zis tânărului să se oprească, pentru a le putea culege.

Iar el i-a răspuns:

— Nu-ţi face griji, că acolo unde mergem e plin de boabe de porumb.

Mai încolo, trecând pe sub un copac, Floare-minunată şi-a aruncat testemelul în văzduh, năframa a rămas agăţată în crengile cele mai de sus, iar Floare-minunată i-a spus tânărului să descalece o clipă ca să şi-o ia.

Iar el i-a răspuns:

— Nu-ţi face griji, că acolo unde mergem e plin de băsmăluţe.

Ceva mai încolo, au ajuns la un râu, iar Floare-minunată a lăsat să-i cadă un inel şi l-a rugat pe tânăr să se arunce în apă, ca să i-l scoată.

Iar el i-a răspuns:

— Nu-ţi face griji, că acolo unde mergem e plin de inele.

În sfârşit, au zărit în depărtare palatul regelui, chiar când se împlinea termenul pe care acesta i-l dăduse fratelui mai mare ca să i-o aducă pe Floare-minunată; foarte fericit, regele a hotărât să dea în cinstea fetei o mare petrecere de bun venit.

Dar, de cum a păşit în palat, Floare-minunată a fugit în iatacul pe care i-l pregătiseră şi s-a încuiat acolo, nevrând să vadă pe nimeni, nici măcar pe rege, care o tot implora să deschidă uşa. N-a spus decât că nu va descuia uşa până când nu-i vor da cele trei lucruri pierdute pe drum.

Regele l-a chemat imediat pe fratele mai mare şi i-a cerut să le caute şi l-a ameninţat că, dacă se întorcea fără vreunul dintre ele, unde îi stăteau picioarele, acolo avea să-i stea capul.

Foarte amărât, fratele cel mare s-a dus la calul bălan, care era şi mai ogărât şi mai bătrân după călătorie, i-a povestit ce pătimea, iar gloaba a zis:

— Nu-ţi face griji, încalecă şi hai să le căutăm.

Au luat-o drept înainte pe drum şi au ajuns la furnicarul de mai înainte. Iar mârţoaga l-a întrebat:

— Vrei boabele de porumb?

Şi el:

— Cum să nu le vreau, că doar pentru ele am venit.

— Atunci cheamă furnicile, a spus gloaba, şi roagă-le să ţi le aducă.

Recunoscătoare, furnicile i-au adus boabele de porumb, pe care el le-a pus într-o pungă.

Apoi au ajuns la copacul în ale cărui ramuri de sus rămăsese prinsă năframa. Iar mârţoaga l-a întrebat:

— Vrei basmaua?

Şi el:

— Cum să n-o vreau, că doar pentru ea am venit!

— Atunci cheamă vulturul pe care l-ai scos din capcana vânătorului, a spus mârţoaga, şi roagă-l să ţi-o aducă.

Zis şi făcut. Mergând mai departe, au ajuns la râul unde fata lăsase să-i cadă inelul; neştiind ce să facă, omul s-a întristat şi a zis:

— Cum aş putea să scot inelul de pe fundul apei, căci curentul puternic nu mă lasă, şi nici măcar nu mi-aduc aminte unde l-a pierdut fata?

— Păi, cheamă peştele pe care l-ai salvat de la moarte, a spus gloaba, şi roagă-l să ţi-l scoată de pe fundul râului.

Iar peştişorul, auzind ce voia bărbatul, s-a dus până pe fundul apei şi s-a întors cu inelul în gură.

Fratele mai mare s-a întors la palat, mulţumit de roadele faptelor lui bune şi aducând cele trei lucruri cerute de Floare-minunată. I le-a dat, iar ea a zis că nu avea să iasă din iatac până ce n-avea să fie fript în ulei îndrăzneţul care o furase de la casa ei din codru. Aflându-i dorinţa, regele a pus să se pregătească focul şi cazanul cu ulei.

Nespus de necăjit, bărbatul s-a dus la cal, ca să-şi ia rămas-bun de la el, şi i-a povestit ce poruncise regele. Dar mârţoaga i-a răspuns:

— Nu-ţi face griji. Tu încalecă, iar eu am să gonesc o vreme, până am să mă acopăr de sudoare. Atunci să-ţi ungi trupul cu ea şi să te arunci fără teamă în cazan, că n-ai să păţeşti nimic.

Zis şi făcut. Spre uimirea tuturor, bărbatul a ieşit din cazan la fel cum intrase. Văzându-l atât de arătos, de-ai fi spus că uleiul îl făcuse şi mai chipeş, Floare-minunată s-a îndrăgostit de el.

Văzând ce chipeş ieşise din cazan fratele mai mare, regele bătrân şi slut s-a gândit că şi el avea să păţească aşijderea şi, fără să stea prea mult pe gânduri, s-a aruncat în cazan, dar a murit ars. Şi, cum n-avea urmaşi, supuşii l-au ales rege pe fratele mai mare, care s-a însurat cu prinţesa.

Dar, înainte de nuntă, el şi-a desţărat fratele mai mic, dându-i o punguţă cu bani şi poruncă să nu mai treacă nicicând fruntariile regatului înapoi. Apoi s-a dus la bâtrâna mârţoagă şi i-a mulţumit pentru ajutorul pe care i-l dăduse; iar calul i-a spus:

— Nu-mi mulţumi, să ştii că eu sunt sufletul nenorocitului pentru a cărui salvare ai cheltuit tot ce aveai şi pe care după aceea l-ai îngropat; şi, văzându-te la o ananghie atât de mare, i-am cerut lui Dumnezeu să-mi îngăduie să-ţi sar în ajutor şi să-ţi răsplătesc binefacerile.

52. Statuia de marmură

Unei femei fiul îi crescuse flăcău, dar încă nu ştia ce să facă în viaţă şi stătea în casa maică-sii, lenevind şi pierzând vremea. Mama stăruia pe lângă el că ar trebui să deprindă o meserie, dar, orice îi propunea maică-sa, flăcăul refuza, susţinând că nu-i plăcea. Până într-o zi când, sastisit să tot spună nu la toate, a hotărât să se facă pictor. Foarte mulţumită, mama i-a căutat un maestru care să-l primească ucenic, iar pe zi ce trecea băiatului îi plăcea tot mai tare pictura, cu care se îndeletnicea în cele mai bune ceasuri, lucrând fie în atelier împreună cu maestrul, fie singur, când maestrul nu era acolo. Şi în scurtă vreme a devenit un pictor bun.

Într-o zi, fiul regelui a trimis după maestru şi i-a povestit că visase cea mai frumoasă fată din lume, aşa că voia ca el să-i facă acelei fete frumoase coz un portret după spusele lui. Maestrul l-a ascultat cu atenţie şi s-a întors acasă cum nu se putea mai mâhnit. De cum l-a văzut, nevastă-sa şi-a dat seama că era amărât şi l-a întrebat de ce. Iar maestrul i-a zis:

— Pentru că fiul regelui mi-a comandat portretul unei femei care i s-a arătat în vis şi despre care spune că-i frumoasă coz. Şi cum am să pictez eu ceva ce n-am văzut nicicând în aşa fel încât să-i placă regelui?

Ucenicul, care era şi el pe-acolo, s-a băgat în vorbă:

— Nu-ţi face griji, meştere, descrie-mi-o mie pe fata frumoasă coz, că-i fac eu portretul. Am nevoie să-mi dai doar un sac cu nuci, două pâini şi o garafă cu vin; am să mă închid cu ele şi am să lucrez la noapte, şi chiar mâine vei avea portretul.

Maestrul s-a sfătuit cu soaţa, şi până la urmă s-au învoit să-i dea ucenicului cele cerute, iar băiatul s-a închis în atelier.

Dar maestrul şi nevasta n-aveau prea mare încredere în el, iar peste noapte au stat treji în iatac, trăgând cu urechea la ceea ce făcea ucenicul; dar nu auzeau decât zgomotul cojilor de nuci, aşa că în cele din urmă maestrul i-a spus nevestei:

— Tare mi se mai pare mie că neobrăzatul nu face decât să se îmbuibe pe socotoeala noastră, aşa că am să mă scol şi am să mă duc la el, ca să-l bumbăcesc bine.

Dar femeia, mai înţeleaptă, i-a zis:

— Dacă s-a apucat de treabă, lasă-l să vedem ce face, şi hai să dormim, că-s moartă de somn.

Estimp, după ce s-a ghiftuit bine şi s-a însufleţit de vinul băut, ucenicul s-a pus pe treabă şi a zugrăvit o fată care era cu adevărat frumoasă coz, chiar dacă regele o visase sau nu. A doua zi dis-de-dimineaţă, maestrul cel bănuitor s-a dus cu noaptea în cap la atelier şi a rămas cu gura căscată văzând portretul minunat pe care îl meşterise ucenicul. Aşa că l-a deşteptat în graba mare şi i-a zis:

— Dar cum ai putut zugrăvi aşa ceva?

Şi băiatul a spus:

— Cu vin şi nuci; acum du-l la palat şi lasă-mă să soilesc.

Fiul regelui a împietrit când a văzut portretul şi i-a zis maestrului:

— Acesta-i chiar femeia care mi s-a arătat în vis. Acum trebuie neapărat să mă duc s-o caut, iar tu ai să vii cu mine.

Auzindu-l, maestrul a plecat de la palat uluit, şi tot aşa a ajuns şi acasă, unde nevasta l-a întrebat:

— Ce-ai păţit? Nu cumva portretul nu i-a plăcut prinţului?

— Mai bine nu-i plăcea, fiindcă acum vrea să-i ţin tovărăşie în căutarea fetei frumoase coz. Şi cum s-o aflăm, dacă nu există decât în minte?

Auzindu-l, ucenicul i-a spus maestrului să-l ia cu el la fiul regelui, că aveau ei să găsească o cale pentru ca el să-l însoţească pe prinţ, iar maestrul să rămână acasă. Aşadar, maestrul l-a prezentat pe flăcău drept fiul său şi a cerut să i se îngăduie să-i însoţească în călătorie. Şi, cum fiul regelui s-a învoit, tustrei au pornit la drum.

După două zile de mers, maestrul era atât de ostenit, că ucenicul i-a spus prinţului:

— Tata e foarte ostenit şi are să ne facă să zăbovim pe drum, aşa că, dacă vrei, eu pot să-ţi arăt drumul.

— Ştii pe unde trebuie să mergem?

— Da, alteţă, a spus flăcăul.

— Atunci maestrul să facă singur cale întoarsă, iar noi să mergem înainte.

Zis şi făcut; fiul regelui şi flăcăul şi-au continuat drumul fără să se oprească şi au ajuns la o casă aflată în mijlocul pădurii. Au intrat acolo şi n-au văzut pe nimeni, dar masa era pusă şi, cum erau osteniţi şi lihniţi de foame, au luat cina şi apoi au căutat un loc unde să tragă un pui de somn. Acolo erau două paturi pregătite, care parcă pe ei îi aşteptau. Fiul regelui s-a culcat imediat într-unul din ele, dar flăcăul, care era cam îngrijorat, fiindcă nu vedea pe nimeni, a spus:

— Mai bine unul să doarmă, iar celălalt să vegheze, cu schimbul.

Fiul regelui s-a învoit şi l-a trimis pe flăcău la culcare, iar el a rămas să stea primul de veghe. Fix la unsprezece noaptea, când s-a terminat rândul lui, s-au schimbat, iar flăcăul s-a pus de pază. Şi, tot stând acolo şi privind cum trecea timpul, la miezul nopţii a auzit un zgomot, ca de oameni care intrau; şi, cu toate că nu vedea pe nimeni, a auzit două glasuri care vorbeau între ele, iar după ce s-au salutat, au spus:

— Nici nu ştii cu cine vrea să se însoare fiul regelui.

— Nu. Cu cine?

— Cu o fată frumoasă coz.

— Vai de mine, asta nu-i de colo, e aproape cu neputinţă de găsit!

Apoi glasurile au tăcut şi n-a mai urmat nimic, iar flăcăul tare ar fi vrut să ştie unde o puteau găsi pe fata frumoasă coz. Dar şi-a zis în sinea lui că, dacă mai stăteau o noapte acolo, poate că reuşea să afle.

În zori, fiul regelui s-a deşteptat şi a întrebat:

— A fost ceva în noaptea asta?

— Nimic, alteţă.

— Atunci, la drum!

— Aşteptaţi, alteţă, cred că ar fi bine să mai stăm o zi, fiindcă se petrece ceva ciudat, şi vreau să aflu ce.

Fiul regelui s-a învoit şi s-au plimbat toată ziua prin împrejurimile casei, dar n-au văzut pe nimeni, ceea ce li s-a părut neobişnuit. Au prânzit şi au cinat, apoi s-au culcat, hotărând să stea de veghe cu rândul ca şi în noaptea dinainte, aşa că la unsprezece fiul regelui l-a trezit pe flăcău şi s-a dus să se culce. Flăcăul a aşteptat cu răbdare să bată miezul nopţii, şi atunci, ca şi în noaptea dinainte, a auzit intrând doi oameni, pe care nu-i vedea, care s-au salutat şi au început să vorbească:

— Ştii că fiul regelui a pornit la drum în căutarea fetei frumoase coz?

— Da, dar e foarte greu de găsit, fiindcă e tocmai hăt, de partea cealaltă a mării.

— A, dar marea e uşor de trecut. Dacă arunci în mare cheia de corn care atârnă acolo, din ea se va face un pod de argint până pe celălalt ţărm.

Şi vocile au tăcut din nou, iar flăcăul şi-a dat seama că tot nu ştia destul, aşa că l-a convins pe fiul regelui să mai stea o zi acolo, şi chiar aşa au şi făcut. La miezul nopţii, flăcăul era din nou de gardă, ca şi în celelalte dăţi, şi s-au auzit paşii oamenilor invizibili, care au început să vorbească:

— Ştii că fiul regelui e foarte hotărât şi trebuie să fie foarte aproape de aici?

— Poate chiar în casa asta.

— Poate da, poate nu.

— Dar, chiar dacă dă de cheie şi trece marea, tot n-o va putea lua cu el pe fata frumoasă coz, căci o păzesc un uriaş teribil şi doi lei groaznici.

— Şi n-o poate fura fără să fie văzut?

— Ba da, dacă o ia când ei dorm şi trece marea înapoi înainte ca ei să se trezească, dar vai şi-amar de el dacă îl prind!

Glasurile au tăcut iar şi, în zori, flăcăul a luat cheia de corn şi s-a dus cu fiul regelui pe ţărmul mării. Acolo a aruncat în apă cheia de corn, care s-a prefăcut într-un pod de argint, şi au trecut pe celălalt mal.

Au ajuns curând la un palat mare, unde dormeau un uriaş şi doi lei. Între ei stătea o fată nespus de frumoasă. De cum i-a văzut, fata a zis:

— Cum aţi nimerit voi aici?

Şi i-a răspuns fiul regelui:

— Am venit să te căutăm.

— Nefericiţilor! a răspuns ea. De cum are să se trezească, uriaşul are să vă omoare, iar dacă se trezesc înaintea lui, leii au să vă înfulece şi n-are să rămână nici urmă de voi.

Dar ei s-au apropiat de fată, au luat-o cu mare grijă şi, de cum au ieşit din palat, au fugit spre mare. Imediat s-a trezit uriaşul şi, văzând că fata frumoasă coz nu mai era, s-a mâniat peste poate şi s-a dus s-o caute. A văzut că o duceau pe podul de argint. A luat-o la goană după ei şi, uriaş cum era, din trei paşi a ajuns la mare, dar cei trei fugari erau de-acum pe celălalt mal şi ridicau podul. Nemaiputându-i urmări, uriaşul a ameninţat:

— Pleacă, fată frumoasă coz, că am ajuns prea târziu ca să te pot ţine aici, dar fie ca în noaptea nunţii să te înfulece lupii, iar dacă blestemul nu te ajunge, când ai să naşti primul fiu, să te faci statuie de marmură.

S-au întors tustrei în graba mare şi, loviţi de osteneală, şi-au amintit de casa din pădure şi s-au dus să doarmă acolo. Ca şi altădată, flăcăul a stat de gardă când a bătut miezul nopţii, şi s-au auzit din nou paşi şi glasuri.

— Ştii că fiul regelui a izbutit s-o fure pe fata frumoasă coz?

— Chiar?

— Adevăr grăiesc, dar nu se ştie ce-o să le aducă blestemul uriaşului.

— Ce blestem mai e şi ăsta?

— Cum că în noaptea nunţii ea o să fie mâncată de lupi.

— Ce păcat, e atât de frumoasă! Şi nu poate scăpa de blestem?

— Ba cum nu, dacă în ziua nunţii regele înconjoară cetatea cu o oaste care să se lupte cu toţi lupii ce vor veni.

Glasurile au tăcut, iar flăcăul s-a culcat şi el, căci auzise tot ce avea trebuinţă. A doua zi de dimineaţă au pornit iar la drum şi au ajuns, în cele din urmă, la cetate, unde toată lumea i-a primit cu mare bucurie şi nespus de uimită de splendoarea fetei frumoase coz.

În ziua nunţii, regele a înconjurat cetatea cu oştile lui; şi, după ce şi-au ocupat poziţiile, au văzut peste tot potop de lupi sângeroşi, iar oştenii au luptat ceasuri la rând, până când, în sfârşit, le-au venit de hac.

Petrecerea de nuntă s-a sfârşit cu bine, şi toţi erau fericiţi, mai ales fiul regelui. După un timp, fata frumoasă coz a născut un băieţel, şi el foarte frumos. Toţi erau încântaţi la palat, mai ales regina, care îşi dorise atât de mult un nepoţel. Dar, după ce prinţul a prezentat pruncul şi l-a dus iar în iatacul mamei, a văzut că ea se făcuse statuie de marmură. Văzând-o, a fost cuprins de o deznădejde atât de mare, că nici copilaşul nu-i mai bucura inima. A pus să se golească o sală şi a adus o piatră uriaşă, pe care a aşezat statuia soaţei lui, ca s-o admire măcar moartă, dacă n-o mai putea avea vie.

Văzând în ce hal ajunsese stăpânul său, ucenicul, care rămăsese la palat, s-a gândit că ar trebui să meargă cât mai repede cu putinţă la casa din pădure, aşa că i-a cerut regelui un cal. A plecat într-o dimineaţă şi chiar în noaptea acelei zile a stat de veghe, aşteptând să bată miezul nopţii. Imediat după aceea, s-au auzit paşi şi glasuri:

— Nu ştii ce se mai întâmplă acum?

— Nu. Ce?

— Păi, nora regelui a scăpat de primul blestem al uriaşului, dar nu şi de al doilea.

— Care-i acela?

— Cum că va naşte un băiat, apoi se va preface în statuie de marmură.

— Vai, ce păcat, şi ce frumoasă era! Şi n-are cum să scape de blestem?

— Ba da, dar e foarte trist, fiindcă, pentru ca mama să învie, trebuie să moară fiul.

— Cum adică?

— Păi, dacă omoară pruncul şi-i pun sângele într-un clondir, apoi freacă venele mamei cu sângele lui, soţia prinţului va reveni la viaţă.

Glasurile au tăcut, dar flăcăul n-a putut lipi geană de geană; şi, de cum s-a crăpat de ziuă, a plecat în goana mare la palat. Când a ajuns, i-a spus prinţului cum se putea scăpa de blestem. Fiul regelui s-a mohorât, iar maică-sa, regina, nu

i-a lăsat să-i facă nimic nepoţelului ei. Totuşi, fiul regelui a hotărât până la urmă, cu inima plină de durere, că mama era mai importantă decât copilul. Şi, cum avea încredere în ucenic, a poruncit ca totul să se facă precum poruncea el.

L-au ucis pe bietul băieţel, i-au adunat sângele într-un clondir şi au frecat cu el venele statuii de marmură. Pe măsură ce frecau, fata frumoasă coz revenea la viaţă, spre uimirea celor care asistau la minune.

Şi, cu toate că le-a părut foarte rău de moartea copilului, puţin câte puţin s-au consolat cu naşterea altor fii, până ce s-au făcut nouă; iar fiul regelui, care mai târziu a fost şi el rege, şi fata frumoasă coz au trăit în acel palat până la sfârşitul zilelor, iar ucenicul pictorului, alături de ei.

53. Piatra de durere şi jungherul de iubire

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, o prinţesă foarte frumoasă, căreia Necuratul îi făcea ochi dulci, dar ea l-a refuzat. Începând de atunci, Necuratul tot încerca să se răzbune pentru că fusese dispreţuit. Într-o zi, tot dând târcoale prin grădinile palatului, a văzut că prinţesa începuse să se joace de-a v-aţi-ascunselea cu doamnele ei de onoare. Una s-a pus, iar celelalte s-au ascuns, printre ele şi prinţesa; şi, după ce s-a ascuns fiecare la locul ei, Necuratul s-a furişat până la prinţesă şi i-a pus un inel adormitor pe deget, iar ea a aţipit pe loc. Atunci a luat-o în braţe, a scos-o din palat printr-o gaură din zidul ce înconjura grădinile, a ascuns-o într-o urnă de cristal şi a dus-o cu el departe, departe, până la marea cea mare, în care a aruncat urna cu prinţesă cu tot.

Purtată de valuri, urna a plutit pe ape, până ce un prinţ, care pescuia împreună cu doi năieri, a zărit-o şi le-a poruncit năierilor să se apropie de ea, ca să vadă ce era. Au aburcat-o în barcă şi au observat că în ea zăcea o codană foarte frumoasă, care părea ba moartă, ba adormită, aşa că au deschis urna. Privind-o, prinţul a observat inelul pe care prinţesa îl avea pe deget şi, scoţându-i-l ca să cerceteze dacă n-avea cumva vreo inscripţie, fata s-a deşteptat atât de îngrozită, încât prinţul i-a pus imediat inelul la loc, iar ea a căzut din nou în somnul acela ciudat.

Prinţul a hotărât s-o ducă la palat fără ştirea nimănui şi s-o ţină în apartamentele lui, căci era vrăjit de frumuseţea fetei. Ajutat de năieri, a dus-o în odăile lui, şi fata a rămas acolo, sub cheie.

Zi de zi, prinţul o trezea, o hrănea cu bucate alese, stăteau de vorbă, apoi o adormea la loc. Un slujitor credincios făcea curat în odăile acelea, pentru ca nimeni să nu intre. Prinţul se îndrăgostea tot mai abitir de necunoscută, dar şi ea de el, şi fata răbda totul, aşteptând ca prinţul să găsească momentul potrivit pentru a le spune părinţilor că voia să se însoare cu ea.

Dar purtarea prinţului trezise curiozitatea celor două surori ale lui. De aceea, ele s-au sculat într-o zi cu noaptea în cap, s-au strecurat în iatacul fratelui lor şi i-au furat cheia odăii încuiate. Apoi s-au dus să iscodească prin ea. Mare le-a fost mirarea când au găsit prinţesa dormind în urnă. Una din surori a observat inelul şi i l-a luat ca să-l vadă mai bine, dar în clipa aceea fata s-a trezit, iar cele două surori au luat-o, speriate, la sănătoasa şi au încuiat uşa odăii în urma lor.

Regele a pus să fie chemat prinţul; când a intrat în încăperea unde îl aştepta tatăl său, acesta a văzut pe o măsuţă inelul adormitor şi cheia şi a priceput că taina

îi fusese descoperită. Nu-i mai rămăsese decât să-i povestească toate cele întâmplate şi să-i spună că voia s-o ia de nevastă pe fată. Părinţii s-au opus categoric, dar, văzând iubirea lui, cunoscând-o pe ea şi părându-li-se că era prinţesă, au căzut la învoială să se ia, şi o nuntă minunată a avut loc cu mare alai.

Un an mai târziu, regele a murit, iar fiul lui i-a urmat la tron şi prinţesa a ajuns regină. Noul rege a trebuit înainte de orice să călătorească prin regat, iar regina a rămas la palat, fiindcă rămăsese grea; câteva zile mai târziu, a născut un băieţel splendid. Dar într-o zi, pe când îşi îngrijea fiul în iatac, a intrat Necuratul şi i-a cerut pruncul.

Prinţesa n-a vrut să i-l dea, şi atunci Necuratul i l-a luat cu forţa, l-a înghiţit şi i-a uns ei buzele cu sângele pruncului.

Ceva mai încolo, a intrat mama regelui în iatac, să-şi vadă nepotul, şi, cum nu l-a găsit, a întrebat-o pe regină de el, dar ea nu i-a zis nimic şi s-a pornit pe plâns. Iar mama regelui a acuzat-o că-şi mâncase propriul fiu.

Soacra a aşteptat să se întoarcă regele şi, de cum a sosit, i-a şi zis:

— Te-ai însurat în pofida voinţei părinţilor tăi şi uite ce-ai păţit.

Şi i-a spus că regina îşi mâncase fiul. Regele, care o iubea, a răspuns:

— Din pântecele ei a venit şi în pântecele ei s-a întors.

Şi s-a dus să-şi vadă soaţa, care i s-a aruncat în braţe, plângând amarnic şi fără oprire, dar, când s-o întrebe ce fusese, ea l-a implorat:

— Nu mă întreba nimic, nu mă întreba nimic!

Căci, pecetluindu-i gura cu sângele pruncului, Necuratul o împiedica să spună cu gura ei ce păţise.

Mama şi surorile regelui nu puteau îndura tot ce se întâmpla şi stăteau toată ziulica pe capul lui, cerându-i să facă dreptate, dar el mai avea de făcut o ultimă călătorie, aşa că le-a spus să-l aştepte şi că la întoarcere, dacă regina era vinovată, va face dreptate, oricât de crud va trebui să fie.

Înainte de plecare, le-a întrebat pe surori şi pe soţie ce voiau să le aducă din călătorie. Surorile au cerut giuvaieruri şi straie frumoase, ca întotdeauna, iar soaţa i-a cerut piatra de durere şi jungherul de iubire.

În călătorie, a văzut giuvaieruri şi straie frumoase, dar în niciun loc n-a găsit piatra de durere şi jungherul de iubire. Era necăjit că nu putea împlini dorinţa soaţei lui, când, într-unul dintre ultimele locuri pe unde a trecut, chiar când să se întoarcă la palat, a auzit un marchidan strigând:

— Pietre de durere şi junghere de iubire!

— Cât vrei, l-a întrebat regele, pe piatra şi pe jungherul ăsta?

Iar marchidanul a spus, cu lăcomie:

— Ţi le dau pe punguţa ta cu giuvaieruri.

Şi, cum ascunsese punguţa sub cămaşă, regele a priceput că acela era ori Necuratul, ori o rubedenie de-a lui, şi chiar cu jungherul la care se uita şi-a făcut de trei ori semnul crucii în faţa marchidanului, iar acesta a luat-o la sănătoasa.

Ajungând la palat, le-a dat giuvaierurile şi straiele frumoase surorilor, iar soaţei i-a dat piatra şi jungherul, dar n-a putut rezista ispitei de-a o întreba de ce şi le dorise; iar regina a început să plângă amarnic din nou şi să-i spună regelui:

— Nu mă întreba nimic, nu mă întreba nimic!

Aşa că a păstrat piatra şi jungherul şi l-a rugat s-o lase singură. Regele s-a învoit, dar s-a făcut că pleacă, s-a întors prin altă parte şi s-a ascuns în spatele draperiilor de la uşa-fereastră care dădea spre grădină, ca să vadă ce avea să facă soţia lui, fiindcă darul cerut îi trezise bănuieli încă de la început. Şi a văzut că regina s-a aşezat la o măsuţă, a pus piatra pe ea şi a iscodit-o:

— Piatră de durere! E adevărat că fiul regelui m-a salvat din mare, m-a dus în palatul lui şi m-a luat de nevastă?

— E adevărat, e adevărat, a zis piatra şi s-a făcut patruzeci de fărâme.

Apoi regina a întrebat:

— Piatră de durere! E adevărat că am avut un fiu de la rege şi că a venit Necuratul, mi l-a luat, l-a mâncat şi mi-a uns buzele cu sânge, pentru ca toţi să creadă că îl mâncasem eu?

— E adevărat, e adevărat, a răspuns piatra, şi fiecare fărâmă s-a făcut alte patruzeci de fărâme mai mici.

Apoi regina a întrebat:

— Piatră de durere! E adevărat ca soacra şi cumnatele mele cred că eu mi-am mâncat fiul şi vor ca regele să mă trimită la spânzurătoare?

— E adevărat, e adevărat, a răspuns piatra; şi fiecare fărâmă mai mică s-a făcut alte patruzeci de fărâmiţe.

Atunci regina a scos jungherul, l-a pus pe masă în faţa ei şi a strigat:

— Jungher de iubire! Cum s-a fărâmat piatra de durere, aşa să-mi fărâmi tu inima.

Şi chiar când voia să şi-l înfigă în piept, a intrat regele, i l-a luat din mâini, l-a aruncat cât colo şi i-a zis că el o iubea şi credea tot ce auzise.

Şi nu s-au mai despărţit nicicând.

54. Degeţel

n bărbat şi nevasta lui aveau şapte fii, iar lui prâslea, mic cât degetul mare, îi spuneau Degeţel. Locuiau la marginea unei păduri, dar n-aveau nici după ce bea apă, fiind mai nevoiaşi decât şoarecii, iar foamea îi chinuia zi şi noapte, fără leac. Deznădăjduit, bărbatul i-a spus nevestei:

— Oare o să ne vedem copiii murind? Nu vreau să-i văd morţi de foame!

Iar ea i-a răspuns:

— Uite ce-i, mâine o să-i ducem în pădure şi, pe când se vor juca, o să-i lăsăm acolo, aşa cel puţin n-o să-i vedem murind.

Auzindu-i, Degeţel a ieşit şi şi-a umplut buzunarele cu pietricele. Apoi, când părinţii i-au dus în pădure, el a dat drumul pietricelelor una câte una pe drum. Copiii s-au jucat în pădure până la căderea serii, dar părinţii nu s-au mai întors, şi ei s-au pus pe plâns. Dar Degeţel i-a întrebat:

— De ce plângeţi?

Şi ei au răspuns:

— Fiindcă mama şi tata au plecat, şi suntem pierduţi.

Dar Degeţel i-a încurajat:

— Nu vă faceţi griji, că vă duc eu înapoi acasă.

În casă erau părinţii, cu inima îndoită, cu gândul la soarta bieţilor copii. Iar mama a spus:

— Vai, să nu-i fi mâncat lupii!

Iar ei au răspuns:

— Nu, mamă, că suntem chiar la uşă.

Părinţii s-au bucurat nespus, i-au îmbrăţişat, şi toţi au fost mulţumiţi; dar foamea e rea şi te biruie, aşa că în curând n-au mai avut deloc de-ale gurii pentru copii. Şi părinţii şi-au zis:

— De astă dată, o să-i ducem mai departe.

Zis şi făcut. Degeţel, care i-a auzit, a păstrat coltucul de pâine pe care i-l dăduse tatăl lui ca să-şi astâmpere foamea, şi l-a făcut firimituri, dându-le drumul una câte una din când în când pe cărare. Dar firimiturile le-au mâncat păsărelele, aşa că de astă dată n-a putut găsi drumul de întoarcere acasă. Lăsaţi în voia sorţii, bieţii copii au pornit împreună la drum, cu mare teamă, şi au mers până ce au văzut o casă, taman casa unui căpcăun, dar au bătut, totuşi, la uşă. Le-a deschis nevasta căpcăunului:

— Vai, mătuşă, dă-ne adăpost, te rugăm, că ne-am pierdut.

— Nu, plecați de aici imediat, că asta-i casa căpcăunului care înfulecă toți copiii.

— Vai, mătușă, ascunde-ne, te rugăm, fie și numai o noapte.

Ce mai, i-a ascuns. Dar, de cum a sosit, căpcăunul a zis:

— Miroase a carne proaspătă.

— Fireşte, i-a răspuns nevasta, mielul de lapte...

— Nu, nu, miroase a carne proaspătă de copil.

S-a pus pe căutat până i-a găsit. Şi i-a dat nevesti-sii, spunându-i:

— Îngraşă-mi-i niţel pentru o cină bună cu prietenii, că-s ca scobitorile.

Femeia le-a dat o cină bună, apoi i-a culcat în odăiţa de lângă cuhnie. Degeţel a observat că în patul de alături erau şapte copii, fiii căpcăunului, cu şapte scufii de noapte din pânză, pe când lor le puseseră unele de hârtie. Şi, de cum au adormit cu toţii, Degeţel a schimbat scufiile între cele două cete.

La miezul nopţii, căpcăunul s-a dat jos din pat şi s-a dus în odăiţă; cum n-avea lumină, a pipăit scufiile şi pe cei ce purtau scufii de hârtie i-a omorât şi i-a gătit pentru a doua zi. În zori, de cum s-a trezit, i-a poruncit nevestei să-i facă din ei o tocană. Femeia s-a dus la ei, dar a descoperit că aceia erau copiii lor.

— Vai, nenorocitule, ne-ai ucis cei şapte copii!

Căpcăunul a venit acolo şi a văzut că, profitând de tevatură, Degeţel şi fraţii lui fugiseră, aşa că şi-a pus ciubotele de şapte leghe şi s-a dus în pădure să-i caute. Dar, cum era foarte somnoros, s-a pus să-şi facă siesta în drum, gândind că avea să-i ajungă la iuţeală din urmă. În somn, Degeţel i-a luat căpcăunului ciubotele de şapte leghe şi s-au băgat cu toţii în ele, ajungând cât ai zice peşte la palatul regelui. Văzând că Degeţel era atât de isteţ, regele i-a luat în slujba lui pe el, pe fraţii şi pe părinţii lui, care încă îşi mai plângeau copiii, crezându-i morţi.

55. Pasărea cu diamante

u fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, doi prieteni, amândoi de meserie giuvaiergii, dar, să vezi şi să nu crezi, unuia din ei norocul îi întorsese spatele şi pierduse toată bruma de avere pe care o avea. S-a dus deci la prietenul lui să vadă dacă nu-l putea scoate din belea, dar acestuia nici că i-a păsat şi i-a zis că avea nevastă şi doi copii şi nu putea să-şi pună în joc puţinul pe care îl avea pentru a-i sări în ajutor.

Ajuns într-un asemenea hal, cel ce scăpătase a hotărât să-şi schimbe meseria, şi, aflând că se căuta un paznic pentru un imaş, s-a dus să ceară de lucru. Cum avea faimă bună, l-au făcut paznic, şi a rămas să-şi ducă traiul acolo. Bărbatul era vânător, iar stăpânul său îi îngăduia să vâneze din când în când câte ceva, ca să aibă ce îmbuca. Într-o zi, când tocmai era în căutare de vânat, a văzut o pasăre cu penele în culori atât de minunate, că şi-a dorit să pună mâna pe ea, aşa că a tras doar cu pulbere şi a putut-o prinde aproape fără să-i facă vreun rău. De cum a ajuns acasă, a pus-o într-o colivie, foarte fericit că avea o pasăre atât de demnă de toată admiraţia.

A doua zi, s-a dus să-i dea de mâncare şi a observat că pe podeaua coliviei era o piatră foarte sclipitoare, iar el, cum era giuvaiergiu, şi-a dat imediat seama că nu era un ou strălucitor, cum erau şi penele păsării, ci un diamant adevărat. Nu ştia prea bine ce să creadă despre toate acelea, până când, a doua zi, a găsit în colivie o piatră aidoma celei dintâi, şi în ziua următoare alta, şi în cea care a urmat alta, pricepând în sfârşit că pasărea oua diamante, şi nu ouă. Atunci a luat diamantele, s-a dus la dugheana vechiului său prieten, giuvaiergiul, şi i le-a vândut pe un ciur de parale.

De cum şi-a luat paralele, s-a lăsat de păzit şi s-a întors în sat. Pasărea oua mereu noi diamante, aşa că s-a îmbogăţit fără întârziere. Dar vechiu-i prieten, giuvaiergiul, tot încerca, cum nu se putea mai curios, să afle de unde lua el atât de multe diamante. L-a iscodit, dar omul n-a vrut să-i spună, fireşte, şi atunci giuvaiergiul l-a ameninţat că, de nu-i spunea, îl va acuza că le furase. Iar omul, indignat de purtarea lui şi ca să-l asigure că nu era un tâlhar oarecare, i-a povestit de unde le avea.

Aflând taina, giuvaiergiul i-a propus să-i cumpere pasărea, dar celălalt nici n-a vrut să audă; apoi însă s-a gândit mai bine şi, cum nu avea încredere în vechiul său prieten şi, în plus, era deja destul de bogat, i-a propus să facă un schimb: el să-i dea giuvaiergiului pasărea pentru casa şi dugheana acestuia. Fireşte, vechiul prieten a făcut pe loc târgul, fiindcă nădăjduia să ajungă mult mai bogat decât era, să-şi cumpere o casă mai bună şi să deschidă altă dugheană. Aşa că s-au învoit.

De cum a dobândit primele diamante, giuvaiergiul şi-a cumpărat o casă nouă şi a instalat pasărea într-o colivie fastuoasă din mijlocul grădinii. Se ducea adesea s-o privească, bucurându-se de schimbul pe care îl făcuse, şi odată, când pasărea s-a dat peste cap, a zărit sub fiecare din aripile ei câte o inscripţie. A luat pasărea, ca să vadă ce scria, şi a citit; una era: „Cine capul îmi va mânca va fi rege", iar cealaltă era: „Cine îmi va înghiţi inima întreagă pe nemestecate, zilnic va găsi sub pernă, când se va deştepta, o pungă cu bani".

Atunci giuvaiergiul şi-a zis ca un adevărat egoist ce era: „Asta face mai mult decât toate diamantele pe care mi le-ar putea oua pasărea, aşa că, dacă o omor şi o mănânc, am să fiu şi rege şi extraordinar de bogat".

Nu s-a gândit de două ori, ci a omorât pasărea şi i-a dat-o bucătăresei s-o prepare, spunându-i:

— Trebuie s-o mănânc neapărat întreagă, aşa că, de va lipsi ceva, te jupoi de vie.

Bucătăreasa a preparat şi gătit pasărea cu toată grija şi a pus-o deoparte pentru ora mesei. Dar, chiar când lipsea ea din bucătărie, au venit de la muncile câmpului, osteniţi şi lihniţi de foame, fiii giuvaiergiului şi, zărind bucatele, n-au stat pe gânduri: cel mare a mâncat capul, iar cel mic inima, căci şi-au zis că lipsa acestora se va observa cel mai puţin; dar, auzind-o chiar atunci pe bucătăreasă, cel mic a înghiţit inima întreagă, pe nemestecate, de frică să nu-l vadă şi să-l pârască tatălui său.

Când a sosit ora mesei, bucătăreasa, care nu observase nimic, i-a dus pasărea gătită stăpânului. El a căutat imediat capul şi inima, dar, negăsindu-le, a chemat-o şi a întrebat-o de ele, iar biata femeie a început să se bocească, spunând că nu le mâncase ea. Şi a spus giuvaiergiul:

— Nu ţi-am spus că te jupoi de vie dacă te atingi de ele? Ei bine, ai să vezi tu acum!

Şi s-a năpustit asupra ei, atât de hotărât să-i tragă o ciomăgeală, încât fiii s-au văzut obligaţi să intervină.

— Las-o, tată, că n-ai de ce s-o baţi, fiindcă noi am mâncat capul şi inima, de flămânzi ce eram când am venit acasă.

Auzindu-i, tatăl s-a liniştit puţin câte puţin şi până la urmă s-a gândit că, dintre toate relele, acela era cel mai mic; căci, dacă el nu putea să fie rege, cel puţin avea să fie unul din fiii lui, şi tot avea să profite când va sosi momentul. Cât despre cel mic, a hotărât să nu-i spună nici lui nimic şi să ia singur în fiecare dimineaţă punga cu aur. Şi, întrebându-l discret, a aflat că mezinul mâncase inima nemestecată.

Aşadar a tăcut chitic, iar a doua zi de dimineaţă s-a deşteptat cu noaptea în cap, s-a dus la patul mezinului şi a găsit o pungă plină cu aur. Şi de atunci aşa a făcut zi de zi.

În sfârşit, fraţii au crescut, şi într-o zi un prieten i-a poftit pe amândoi la vânătoare pe o moşie de-a lui, unde era plin cu iepuri de pădure. Tatălui nu i-a prea plăcut, dar, cum băieţii erau deja majori, a trebuit să se învoiască, iar ei au plecat, făgăduindu-i să vină înapoi cât mai iute cu putinţă.

S-au dus aşadar la prietenul lor, au vânat şi s-au culcat osteniţi peste poate, iar a doua zi de dimineaţă au ieşit din nou la vânătoare. Pe seară, când s-au întors, o slujnică s-a apropiat de prâslea şi i-a dat o pungă, spunându-i:

— Conaşule, ţi-ai lăsat punga asta azi-dimineaţă sub pernă.

— Dar punga asta nu-i a mea, a zis băiatul.

— Ba da, conaşule, a stăruit slujnica, am găsit-o când am făcut patul de dimineaţă, după ce ai plecat, aşa că a matale trebuie să fie.

Crezând că era o farsă, băiatul i-a răspuns:

— Bine, dacă-i a mea, ţi-o dăruiesc.

Fireşte, slujnica a plecat veselă ca o vrabie.

Când să se culce în noaptea aceea, băiatul a avut poftă să tragă dintr-o ţigară şi, după ce şi-a răsucit-o, fiindu-i lene să se ridice, a pus punga cu tutun sub pernă; dar, a doua zi de dimineaţă, când să şi-o ia, a găsit o pungă plină cu aur. Cum nu ştia dacă îi făceau o farsă sau nu, a hotărât să tacă chitic, ca să vadă ce-o să se întâmple, dar nu s-a întâmplat nimic; a doua zi, a găsit altă pungă aidoma şi a început să se neliniştească, fiindcă nu pricepea deloc ce însemna toată istoria aceea. Văzând însă că treaba continua, şi-a amintit că tatăl lui obişnuia să vină dimineaţa devreme să-i aranjeze pernele şi a priceput imediat că, în realitate, tatăl căuta punga cu aur. Ce mai, când s-au întors acasă, mezinul i-a chemat pe tatăl şi pe fratele lui mai mare şi a spus:

— Tată, am observat că în fiecare dimineaţă, la sculare, găsesc o pungă cu aur; şi, cum nu voiai să mă duc la moşia prietenului meu, mi se pare că trebuie să ştii ceva despre toate astea.

Tatăl s-a văzut nevoit să le spună celor doi fraţi că, mâncând capul păsării, cel mare era menit să ajungă rege şi că, înghiţindu-i inima pe nemestecate, prâslea găsea în fiecare dimineaţă câte o pungă cu aur sub pernă.

Auzind toate acestea, cei doi fraţi s-au bucurat peste poate, iar mezinul i-a zis tatălui că, deoarece era bogat şi îi dădea cu plăcere şi aurul adunat câtă vreme stătuse la moşia prietenului, el ar prefera să plece să vadă lumea, în loc să stea pe lângă acasă. Fireşte, tatăl a încercat să-l descurajeze, dar mezinul a ţinut-o pe-a lui. Fratele mai mare a spus că ar vrea să-l însoţească, aşa că tatăl a trebuit să-i lase să plece, căindu-se că le spusese povestea păsării.

Fapt e că fraţii au plecat şi au trecut împreună prin puzderie de aventuri. Până când, într-o zi, fiind pe drum, au văzut venind spre ei o oaste numeroasă de cavaleri; când aceştia au ajuns în faţa lor, căpeteniile s-au apropiat şi i-au oferit fratelui mai mare coroana regatului prin care treceau, căci priseseră de veste că aveau să sosească şi începuseră să-l caute. Fireşte, niciunul din cei doi fraţi nu s-a mirat de acea întâmplare; fratele cel mare s-a învoit pe loc să ia coroana şi s-a pus în fruntea alaiului, care s-a întors la palatul regal.

Sosirea noului rege a fost întâmpinată cu zarva obişnuită, şi s-au dat mari petreceri. Dar, după o vreme, prâslea a fost iar dornic să plece mai departe, chiar şi singur, fiindcă nu-şi ostoise încă setea de aventuri. Şi, chiar dacă fratele mai mare i-a promis să-l însoare cu o prinţesă, el a hotărât totuşi să plece, gândind că va găsi mai târziu femeia potrivită, prinţesă sau nu.

Zis şi făcut. Vreme trece, vreme vine, iar mezinul continua să hoinărească prin lume. Într-o zi, a ajuns la o casă unde îşi ducea traiul o femeie nevoiaşă, dar care avea o nepoată foarte frumoasă, iar mezinului i s-au aprins călcâiele după ea şi a hotărât s-o ia de nevastă. Văzând că nu părea să fie muritor de foame, mătuşa a încuviinţat căsătoria şi curând au făcut nunta.

Iar prâslea a rămas acolo. N-au lipsit curioşii care să-l întrebe din ce trăia. Iar el a spus că din rentele pe care i le trimiteau de departe, dar, chiar dacă bârfele au

încetat, curiozitatea mătuşii nu s-a stins, căci era tare hapsână. Iar mătuşa şi-a îndemnat nepoata să afle de unde le venea atâta bănet.

Nepoata era şi ea curioasă, aşa că i-a tot pus întrebări discret şi puţin câte puţin, până ce bărbatul i-a spus în cele din urmă istoria păsării a cărei inimă o mâncase pe nemestecate, găsind de atunci în fiecare zi sub pernă o pungă cu bani. Voia, de fapt, s-o liniştească, arătându-i că nicicând n-avea să le lipsească nimic, dar a rugat-o să nu scape nici măcar o vorbă despre ceea ce auzise. Aşa s-au înţeles, iar bărbatul şi-a mâncat supa liniştit, fără să se teamă de nimic.

După o vreme, a început să se simtă tot mai obosit şi a hotărât să se odihnească; apoi l-a luat cu frig, a vomitat tot ce avea în stomac şi după aceea a adormit. Atunci baba s-a dus să vadă ce vomitase şi a găsit inima păsării, care era la fel de întreagă ca atunci când o înghiţise; a luat-o, a spălat-o bine şi a înghiţit-o ea.

A doua zi de dimineaţă, bărbatul n-a găsit nicio pungă cu aur sub pernă şi a întrebat-o pe nevastă dacă o luase ea, dar nici vorbă. Aşijderea s-a întâmplat şi a doua şi a treia zi, iar într-a patra omul intrase deja la bănuieli şi s-a mâniat pe femeia lui, crezând că ea îi lua punga. Dar s-a băgat în vorbă mătuşa, sprijinindu-şi nepoata, şi l-a aruncat în stradă, spunându-i să nu mai calce niciodată în casa lor.

Atunci el şi-a zis: „Nu mă arunci tu în stradă ca să-mi furi punga, căci pentru ea ai nevoie să dorm în casă. Aici trebuie să fie lucrătura nevesti-mii, care ţi-a povestit ceea ce eu am oprit-o să-ţi spună, iar tu trebuie să fi făcut ceva ca să-mi iei puterea".

S-a întors acasă pe uşa din dos, a luat-o la întrebări pe slujnică, iar ea i-a zis că nu se întâmplase nimic în casă de când fusese el bolnav şi vomitase tot; el a întrebat-o dacă ea făcuse atunci curat în odaie, dar slujnica i-a spus că nu, că mătuşa o dăduse afară din odaie şi curăţase ea peste tot. Auzind-o, bărbatul a priceput tot ce se întâmplase şi şi-a făgăduit că istoria nu se va încheia aşa.

Neavând unde să se ducă, bărbatul a hoinărit o vreme pe câmp, dintr-un loc într-altul, până când, făcându-i-se tare sete, a căutat şi a găsit o fântână; n-a trecut mult şi i s-a făcut şi foame, a căutat ceva de îmbucat şi a zărit un smochin plin cu roade; fără să mai stea o clipă pe gânduri, s-a dus drept acolo şi a mâncat o smochină; şi, de cum a înghiţit-o, s-a şi prefăcut în măgar.

Când s-a văzut ajuns în halul acela, bărbatul s-a trântit pe jos deznădăjduit, gândindu-se ce ghinion avusese să se prefacă în măgar după ce-şi pierduse privilegiul pungilor cu aur. Dar s-a văitat doar până ce l-a lovit iar foamea, iar atunci s-a ridicat în capul oaselor şi, cum era măgar, a început să pască iarbă de ici, de colo. La puţină vreme după ce începuse să pască, a observat cu mare mulţumire că se făcuse om la loc. Şi şi-a zis: „Iată că-i adevărat când se zice că tot rău-i spre bine, pentru că aceste smochine au să mă ajute să mă răzbun cum voiam".

A cules din pom niscaiva smochine, dintre cele mai frumoase, le-a pus într-un coş şi s-a dus în satul unde locuiau soţia lui şi mătuşa ei.

Acolo a căutat pe cineva care să-i vândă smochinele la casa mătuşii, spunându-i că-şi putea opri banii pe ele. Şi, de cum au văzut în casă ce bine arătau smochinele, i le-au cumpărat omului pe toate şi, fără să mai aştepte, mătuşa, nepoata şi slujnica le-au şi mâncat.

Nu mult după aceea, bărbatul s-a dus acasă şi le-a găsit pe tustrele prefăcute în măgăriţe; le-a luat, le-a dus în grajd şi le-a pus botniţe, ca să nu mănânce vreun fir de iarbă, şi le-a lăsat legate acolo. Apoi s-a dus să-l caute pe spiţerul satului, pe

care îl cunoştea de mai demult, şi i-a propus să meargă la vânătoare. De cum s-au învoit, s-au şi dus la culcare, iar a doua zi de dimineaţă spiţerul a venit la el acasă şi au înhămat măgăriţele. Bărbatul a încălecat pe nepoată, spiţerul pe slujnică, şi toată greutatea au pus-o în cârca mătuşii.

Drumul a fost un chin pentru babă, care nu-şi putea duce nici măcar sufletul, dar bărbatul a ciomăgit-o bine până au ajuns la un izvor unde au descărcat toată povara. Atunci mătuşa n-a mai putut, au lăsat-o genunchii şi a vărsat tot ce-avea în pântece. Bărbatul a căutat prin borâtură, a găsit inima, a spălat-o la izvor şi a înghiţit-o nemestecată, spunând :

— Să vedem dacă mi-o mai iei acum.

L-a trimis pe spiţer înainte, iar el a luat-o în direcţia contrară, dar imediat a făcut cale întoarsă, a scos botniţele măgăriţelor, le-a lăsat să pască, pentru a redeveni femei, şi a plecat pentru totdeauna. Când spiţerul s-a întors, nu i-a găsit nici pe el, nici pe măgăriţe, aşa că la întoarcere a trecut pe la casa lor, unde a dat de slujnică, iar aceasta i-a spus că baba era pe moarte, iar nepoata sleită de oboseală; dar a avut mare grijă să nu-i spună că ea era măgăriţa pe care el o călărise.

Iar tânărul s-a întors la fratele lui şi i-a zis că acuma da, putea să-i caute o prinţesă cu care să se însoare, că pusese capăt hoinărelilor prin lume.

56. Piticul şi păstorul

n păstor îşi căuta vitele la marginea unei păduri când, la jumătatea potecii, a dat peste o traistă ponosită şi pe jumătate ruptă. Deşi a şovăit dacă s-o ia sau nu, fiindcă era foarte veche, până la urmă şi-a zis că tot i-ar fi bună pânza acesteia, ca să cârpăcească alta cu ea. Şi, când şi-a atârnat-o de umăr, a auzit aceste vorbe ieşind din ea :

– Tu m-ai luat cu tine,
iar eu am să-ţi port noroc.

Auzind acel glas, păstorul a rămas cu gura căscată şi, cum vorbele nu puteau veni decât din traistă, a deschis-o cu grijă, să vadă ce avea înăuntru. Iar acolo a dat de un pitic cât un cocean de porumb, care purta o pelerină roşie şi o umbreluţă verde.

Piticul şi păstorul s-au împrietenit cât ai clipi şi au început să meargă împreună peste tot; foarte recunoscător prietenului său, statu-palmă îi făcea multe servicii. De pildă, când păstorului îi era sete, piticul se dădea jos din buzunarul vestei – unde îi plăcea păstorului să-l poarte – şi zgâria o stâncă, din care pe loc ieşea o apă limpede şi proaspătă, de mai mare dragul s-o bei. Când păstorul era trist, piticul scotea un flaut mic de sub pelerină şi îi cânta melodii frumoase. Iar dacă păstorul avea chef să-şi petreacă toată ziulica dormind, piticul purta de grijă turmei. Ca să nu mai spunem că-l anunţa pe păstor când se apropia furtuna ori când se făcea vreme bună, şi-i spunea unde erau cele mai bune păşuni pentru oile lui. Şi mai avea piticul o piatră neagră, care nu dădea niciodată greş : de câte ori arunca cu ea în corbi, vulpi şi alte lighioane, toate căzeau lovite.

Şi şi-au dus multă vreme traiul împreună. Până ce, într-o bună zi, piticul i-a zis păstorului că-şi pierduse puterile magice, că nu mai putea nici să scoată apă din piatră seacă, nici să anunţe furtuni, nici să afle când va fi vreme bună.

Păstorul i-a zis să nu-şi facă griji, că au să rămână prieteni la fel de buni. Şi de atunci păstorul a început să-i cânte piticului, să-l apere de frig şi de vipie, să-i caute ciupercile preferate; ce mai, păstorul se îngrijea de pitic, fiindcă era un om bun, chiar dacă nu avea puteri magice.

Într-o zi, venind cu turma de pe islaz, păstorul a observat că două oi dispăruseră. A mers mai departe necăjit şi, chiar la intrarea în sat, a văzut că dispăruse şi piticul. A făcut cale întoarsă, gândind că poate îi căzuse din buzunar, şi a văzut venind cele două oi, în frunte cu piticul, care cânta la flaut binedispus. Ajungând

lângă el, piticul i-a spus că nu-şi pierduse nicio putere, ci că îi spusese aşa doar ca să-l pună la încercare. Păstorul s-a bucurat şi el, iar cei doi şi-au continuat viaţa ca şi până atunci.

Până ce, într-un amurg, când mergeau în urma turmei, piticul i-a spus păstorului să-l aşeze pe umărul lui. Iar el s-a agăţat de urechea păstorului, ca să se ţină bine, şi imediat a început să-i spună:

— Pentru că eşti un om bun, am să-ţi spun ceva. După dealul acela, e un codru des unde, dacă treci printre nişte stânci, intri şi dai de peştera unui ciclop. În peştera aceea, ciclopul ţine prizonieră o prinţesă de care era atât de îndrăgostit, că într-o zi a răpit-o, pe când ea era la vânătoare. Aşa că o ţine bine pitită în fundul peşterii, dar eu ştiu că pe acela care o va elibera îl aşteaptă mari bogăţii.

— Asta nu-i cu putinţă, a zis păstorul, nimeni nu poate omorî un ciclop.

— E adevărat, a recunoscut piticul, dar eu am să te ajut cu piatra mea neagră, care nu dă niciodată greş.

Nici n-a terminat bine de spus toate acestea, că un corb s-a şi năpustit, i-a luat piticului piatra neagră din mână şi şi-a luat zborul în mare grabă. Piticul a strigat cât îl ţineau bojocii şi s-a necăjit, fiindcă n-avea decât piatra aceea, iar acum nu mai putea nici să-l omoare pe ciclop, nici să-şi ajute prietenul să se îmbogăţească. Dar păstorul a spus:

— Nu-ţi face griji, că mie mi-e totuna dacă-s bogat ori nevoiaş; dar îmi pare rău de biata prinţesă, care nu poate ieşi din peşteră, aşa că am să văd totuşi dacă n-o pot scăpa din mâinile ciclopului.

Şi chiar a doua zi s-au dus împreună până la peştera acestuia. S-au ascuns lângă ea, în nişte tufişuri, iar păstorul a început să croncăne aidoma corbilor. Imediat a ieşit ciclopul să vadă ce veşti îi aducea corbul care croncănea, căci corbii îi spuneau tot ce se petrecea pe-acolo.

Cum n-a văzut niciun corb, a început să se uite jur-împrejur, depărtându-se niţel de peşteră; şi păstorul i-a zis piticului să rămână ascuns şi să croncănească în continuare, ca să-l atragă pe ciclop, iar între timp el are să intre în peşteră s-o salveze pe prinţesă. Şi că, după ce o va scoate de acolo, el are să fluiere tare de tot, ca să ştie piticul că era gata.

Păstorul s-a dus în fundul peşterii şi a salvat-o pe prinţesă. La ieşirea din peşteră, a văzut că pe un bolovan mare, care îi servea ciclopului de masă, probabil, era pietricica neagră a piticului, aşa că a luat-o şi a băgat-o imediat în buzunar. Apoi au ieşit din peşteră şi s-au ascuns, iar păstorul a fluierat tare de tot, aşa cum spusese, ca să-l anunţe pe pitic că prinţesa era cu el şi puteau fugi.

Dar, de cum a fluierat, păstorul a auzit nişte strigăte sfâşietoare, care veneau din tufişurile unde stătuse ascuns piticul. Ciclopul găsise locul de unde croncănea acesta şi pusese mâna pe el.

Păstorul a luat-o la goană iepureşte spre prietenul său şi, când a ajuns, a văzut cum căpcăunul îl ridicase cu o mână şi se pregătea să-l zdrobească de o stâncă. Flăcăul i-a aruncat piticului pietricica neagră; cum ea nu dădea niciodată greş, piticul l-a lovit pe ciclop în cap, lăsându-l mort pe loc.

Iar păstorul a dus-o pe prinţesă la palatul ei; recunoscătoare, ea l-a luat de bărbat. Iar piticul, deşi rămânea uneori în pădure, îşi petrecea adesea timpul cu ei, făcându-le aceleaşi servicii pe care odinioară i le făcuse păstorului.

57. Califul, păstorul şi fericirea

ntr-o zi, califul din Bagdad a ieşit la vânătoare cu suita şi a avut ghinionul că, luând-o razna, calul i-a pornit în galop, iar el nu l-a mai putut stăpâni. Calul fugea atât de repede şi de speriat, că foarte curând nici nu i-au mai văzut pe cei din suită. Calul şi călăreţul au ajuns brusc pe buza unei prăpăstii, gata să se prăbuşească în hău, când un biet păstor care îşi păştea caprele pe-acolo le-a tăiat calea şi a izbutit să-i oprească din cădere.

Dându-şi seama în ce primejdie se pusese păstorul pentru a-i salva viaţa, califul i-a oferit, drept răsplată pentru fapta sa, fericirea; şi a jurat pe propria-i barbă că în acest scop avea să-i dea orice i-ar fi cerut.

A doua zi, păstorul s-a dus la curtea califului şi a fost primit imediat. Îl chema Ben Adab, şi avea o turmă de cincizeci de capre. Şi i-a zis califului că i-ar plăcea să aibă o turmă de o sută de capre, fapt pentru care mai avea trebuinţă de alte cincizeci. Iar califul i-a spus:

— Văd că te mulţumeşti cu puţin, aşa că, pe lângă aceste cincizeci de capre, o să ai şi o căsuţă şi păşuni unde să-ţi paşti caprele.

Păstorul a plecat foarte mulţumit de la întâlnirea cu califul, gândindu-se că aceea era cu adevărat fericirea, căci califul îi dăduse mai mult decât ceruse el, dându-şi seama că avea să aibă nevoie şi de o casă şi de păşuni. Ce mai, s-a instalat în casă şi a început să-şi cunoască vecinii. Într-o zi, a venit să-l vadă un vecin sus-pus, care i-a povestit că el avea o casă bună, două sute de capre şi imaşuri mari, unde şi le creştea.

În noaptea aceea, păstorul n-a mai putut dormi, spunându-şi în sinea lui, cu gândul la cele două sute de capre ale vecinului: „Ce nătâng am fost! Cum de nu mi-a dat prin minte să-i cer califului două sute de capre? Acum aş avea aceeaşi greutate ca vecinul meu". Şi s-a tot gândit şi răzgândit, până a adormit de atâta osteneală.

A doua zi de dimineaţă, păstorul a pus capul în jos, s-a dus la palatul califului, a cerut să-l vadă, iar califul l-a primit pe loc. Atunci i-a spus ce-i trecuse prin minte în noaptea aceea, iar califul a râs din toată inima şi i-a amintit că-i făgăduise pe barba lui să-i dea orice îi cerea şi că, prin urmare, îi dădea încă o sută de capre, ca să aibă două sute, ca şi vecinul lui.

Păstorul s-a întors tare fericit acasă. Dar, pe măsură ce se apropia de ea, a început să-şi spună: „Carevasăzică, de i-aş fi cerut două sau trei sute de capre, tot mi le-ar fi dat. Mare nătărău mai sunt! Acum n-am decât două sute de capre!".

A rumegat toate aceste gânduri vreme de câteva zile şi, în sfârşit, şi-a luat inima în dinţi şi s-a dus iar la calif, spunându-i că nici de acea dată nu era fericit şi că avea trebuinţă de capre mai multe şi de imaşuri mai mari, unde să le pască. Cum jurase pe propria-i barbă, califul i-a dat tot ce i-a cerut, iar Ben Adab s-a întors acasă, spunând:

— Asta cred şi eu că-i fericire!

Dar fericirea aceea nu l-a ţinut mult, căci foarte curând nu i-a mai ajuns ce avea şi, tot gândindu-se, a hotărât că nu mai voia să trăiască la ţară, ci la curte. S-a dus deci la curte, cu voia şi ajutorul califului, şi astfel căsuţa de la început era acum palat, catârcele – herghelie de cai de rasă, taclalele cu vecinii – sindrofii şi petreceri, unde nicicând nu se sfârşeau bucatele şi băuturile. Califului îi plăceau din ce în ce mai puţin cererile fără sfârşit ale păstorului, dar ce mai, jurase pe barba lui şi continua să-i dea tot ce-i cerea.

Dar nici aşa n-a fost mulţumit ambiţiosul Ben Adab, şi într-o zi s-a dus încă o dată la palat să stea de vorbă cu califul.

— Stăpâne, i-a zis, ai făgăduit să mă faci fericit şi ai jurat pe barba ta să-mi dai tot ce-ţi cer.

— E adevărat, a zis califul, şi nu-s eu vinovat că nu eşti încă fericit.

— De astă dată, îţi spun că pentru a fi fericit trebuie să fiu calif, aşa că împrumută-mi califatul tău pentru o vreme.

Auzindu-i spusele, califul a cerut să fie chemat bărbierul regal şi chiar acolo l-a pus să-i taie barba. Apoi i-a spus păstorului:

— Acum eu nu mai trebuie să fac ceea ce am jurat pe barba mea, iar tu trebuie să rămâi cel care erai.

Şi le-a poruncit slujitorilor lui să-i ia toată agoniseala şi să-l ducă unde îl întâlnise el întâia oară; şi acolo e şi acum, la fel de nevoiaş ca atunci când l-a întâlnit califul, cu cele cincizeci de capre ale lui.

58. Cele trei daruri ale lui Pedro

u fost odată doi fraţi, Pedro şi Juan, care au hotărât să plece în lumea largă, să vadă cum o să le meargă. Au plecat la drum şi au ajuns la o răscruce. Atunci Pedro i-a zis fratelui său:

— Aici ne despărţim. Tu du-te pe un drum, iar eu pe celălalt, iar peste o săptămână hai să ne întâlnim tot aici, să vedem cum ne-a mers.

Zis şi făcut.

Pedro a mers şi a tot mers până la o pădure, din care a ieşit pe un munte, iar la intrarea într-o peşteră a întâlnit un bărbat. Bărbatul l-a strigat şi i-a zis că, dacă stătea trei zile în slujba lui, îl va face bogat pe veci.

Lui Pedro i s-a părut convenabil, iar bărbatul l-a dus în peşteră, i-a arătat o lumânare care ardea pe o piatră şi i-a zis:

— Ai să stai aici până ce lumânarea se va ridica şi se va duce în pat; atunci ai s-o urmezi şi ai să te culci în acelaşi pat cu ea.

Apoi, bărbatul s-a făcut nevăzut, iar Pedro s-a pus pe aşteptat. După o vreme, lumânarea s-a îndreptat spre pat, iar el a urmat-o şi s-a culcat. Dar, nu mult după aceea, a început să audă zgomote şi l-a lovit frica. Zgomotele erau tot mai mari, aşa că Pedro şi-a zis: „De cum se luminează de ziuă, plec de-aici, că nu pot îndura aşa ceva".

Aşadar, de cum s-a crăpat de ziuă, Pedro s-a dus la bărbat şi i-a spus:

— Uite ce-i, eu plec, că aici e spaima prea mare.

— Foarte bine, a zis bărbatul. Dar întâi mănâncă jumările astea de ouă şi bea garafa asta cu vin şi apoi pleacă; însă, dacă pleci, nu-ţi plătesc nimic pentru noaptea pe care ai dormit-o aici.

După ce a mâncat jumările şi a băut vinul, Pedro s-a simţit atât de bine, că şi-a spus: „Păi, aşa, mâncat şi băut, şi cu liniştea care domneşte acum, chiar că pot sta aici, în peşteră".

Aşa că a rămas. S-a înserat, iar bărbatul l-a lăsat pe Pedro cu lumânarea aprinsă pe piatră. Şi toate s-au petrecut ca în prima noapte: lumânarea s-a îndreptat spre pat şi Pedro s-a culcat alături de ea. Dar curând au început zgomotele şi hărmălaia, iar Pedro, foarte speriat, şi-a zis: „Asta e sigur ultima oară. Mâine plec de-aici de cum se crapă de ziuă".

Când s-a luminat, bărbatul a venit iar cu jumările de ou şi garafa cu vin. Iar Pedro i-a spus de cum l-a văzut:

— De astă dată chiar plec, că nici nu ştii ce groază am trăit azi-noapte.

— Foarte bine, a zis bărbatul. Dar nu-ţi plătesc nimic pentru cele două nopţi petrecute aici. Şi ţi-a mai rămas doar o noapte ca să te îmbogăţeşti.

Pedro s-a pus pe mâncat şi pe băut şi imediat şi-a zis că, mâncând şi bând bine şi având liniştе, nu era prea greu să rămână acolo. Aşa că a hotărât să stea şi a treia noapte.

S-a lăsat seara, şi totul s-a petrecut la fel ca în nopţile dinainte, Pedro s-a dus după lumânare şi s-a culcat. Atunci au început să se audă zgomote ca de lanţuri târâte pe jos şi s-a auzit un glas care repeta mereu:

— Vai de mine, cad! Vai de mine, cad!

Şi a spus-o de atâtea ori, că până la urmă Pedro a zis, mort de frică:

— Păi, cazi odată!

Şi au căzut în faţa patului picioarele unui bărbat. Iar glasul a continuat să spună:

— Vai de mine, cad!

— Păi, cazi odată! a spus iar Pedro.

Şi a căzut un trup. Iar glasul a continuat să spună:

— Vai de mine, cad!

— Păi, cazi odată! a repetat Pedro.

Şi a căzut capul. Atunci cele trei părţi s-au unit, alcătuind un bărbat; când acesta s-a ridicat, Pedro a văzut că era chiar stăpânul lui. Care a zis:

— Îţi mulţumesc că ai avut curajul să petreci aici trei nopţi, m-ai scos de sub lucrarea unei vrăji, şi, aşa cum ţi-am promis, am să-ţi dau trei daruri care te vor face bogat.

Şi i-a dat o pungă din care putea scoate câţi bani voia, fără ca ei să se termine vreodată; o spadă cu care avea să biruie întotdeauna orice adversar; şi o cergă căreia, dacă îi spunea: „Cergo, du-mă într-un anume loc", chiar acolo îl ducea.

Pedro a plecat mai fericit ca niciodată să-şi întâlnească fratele. Juan îl aştepta şi i-a povestit că-şi găsise un stăpân, iar el i-a zis:

— Păi, şi eu mi-am găsit un stăpân, dar l-am lăsat şi uite ce-am adus.

Şi i-a arătat punga; şi i-a dat atâta bănet cât să poată Juan să-şi lase stăpânul, să-şi cumpere o casă şi pământuri, ca să poată trăi pe picioarele lui.

Iar Pedro a hotărât să călătorească, aşa că hoinărea de colo-colo cu cerga, cheltuind banii cu ghiotura. Până ce, de atâta du-te-vino, un rege puternic a aflat că Pedro avea cele trei daruri şi a pus să fie chemat la palat. Şi regele i-a spus:

— Dacă tu îmi dai cele trei daruri, eu ţi-o dau pe fiica mea de nevastă.

Fata regelui era singură la părinţi, aşa că Pedro şi-a zis că, dacă o lua de nevastă, cu timpul avea să-l moştenească pe rege, iar cele trei daruri aveau să fie iar ale lui. I-a dat aşadar regelui cele trei daruri; dar, de cum s-a văzut cu ele, acesta a pus ca Pedro să fie dat afară din palat, şi nici vorbă de nuntă cu fiica lui.

Pedro a plecat pleoştit să-şi caute de lucru unde să nu-l ştie nimeni, căci îi era ruşine că fusese păcălit. Şi a găsit de lucru în casa unui grădinar.

Când au dat fructele în pârg, grădinarul, care era mulţumit de Pedro, i-a spus să mănânce orice poame îi vor plăcea, dar să nu guste nici din pere, nici din caise. Iar Pedro, curios, s-a întrebat: „De ce n-o fi vrând stăpânul să mănânc eu pere? Am să gust, totuşi, una!".

A mâncat-o şi i-a crescut un corn; şi, văzându-se, şi-a zis: „Ce poate fi mai rău decât atât? Aşa că am să mănânc şi o caisă, să văd ce se întâmplă".

A mâncat caisa, şi i-a dispărut cornul. Atunci s-a gândit la ceea ce-i făcuse regele şi şi-a spus: „Acum mi-a venit şi mie rândul!".

A cules câteva pere şi caise, le-a pus într-o traistă şi şi-a luat rămas-bun de la stăpân. Iar cu banii daţi de el şi-a cumpărat un strai de doftor.

A ajuns la poarta palatului regal, vânzând pere, şi, cum erau foarte frumoase, i-au fost cumpărate, puse pe masă şi mâncate imediat. Regele, regina şi prinţesa le-au gustat la desert şi, de cum au terminat, le-au crescut nişte coarne atât de îngrozitoare, că s-au ascuns de ruşine.

Au chemat toţi doftorii din regat, nădăjduind că unul dintre ei le putea lua coarnele de pe cap, dar niciunul nu nimerea leacul. Atunci Pedro şi-a pus straiul de doftor şi s-a dus la palat, spunând că el putea să-i vindece de orice boală pe bolnavii de acolo. L-au dus în faţa regelui, iar Pedro i-a cercetat cu grijă capul şi a spus:

— Vă pot lua coarnele dacă îmi daţi punga pe care o aveţi.

Şi regele a răspuns:

— Îţi dau ce vrei, dar punga nu.

Şi Pedro a zis:

— Atunci păstraţi-vă coarnele, că nu vi le scot.

Pedro tocmai pleca, când regina l-a iscodit pe rege:

— Ţii atât de mult la parale, că preferi să pari cerb decât să rămâi fără pungă?

Atunci regele i-a dat punga lui Pedro. El a cerut un castron cu apă şi a aruncat o caisă înăuntru. Apoi a uns cu apă cornele, iar caisa i-a dat-o regelui s-o mănânce, mărunţită. Şi coarnele regelui au dispărut imediat.

Apoi a cercetat-o pe regină şi a zis:

— Vă pot lua coarnele dacă îmi daţi spada regelui.

Acesta a zis că nici vorbă, că nu-i dădea spada, dar regina l-a întrebat, indignată:

— Acum, că tu mai ai coarne, vrei ca eu să rămân cu ale mele?

Bodogănind, regele i-a dat spada lui Pedro, care i-a luat reginei coarnele ca şi regelui. Atunci a intrat prinţesa, plângând, şi l-a implorat să-i ia şi ei coarnele de pe cap, că altfel nu se va mai putea mărita niciodată.

— Bine, a zis Pedro, ţi le iau, dar trebuie să te întinzi în curte pe cerga tatălui tău.

Aşa că prinţesa a întins cerga în curte, s-a întins pe ea, iar Pedro, cât ai zice peşte, s-a dus lângă ea şi a strigat:

— Cergo, la Roma!

Şi într-o clipă au şi fost la Roma. Acolo Pedro i-a spus prinţesei că, dacă se mărita cu el, îi lua coarnele de pe cap. Prinţesa s-a învoit imediat, Pedro i-a dat să mănânce o caisă, şi au dispărut şi coarnele ei. După ce s-au luat, s-au dus să locuiască în casa şi pe pământurile cumpărate de Juan cu banii daţi de Pedro. Juan era atât de mirat că fratele lui se însurase cu prinţesa, că într-o zi l-a iscodit, mort de curiozitate:

— Cum ai făcut ca s-o furi pe fiica regelui?

Şi Pedro i-a povestit că se aşezase pe cergă alături de ea şi fugiseră din palatul regelui. Iar Juan, care era niţel cam pizmos, a aflat unde ţinea fratele lui cerga, a luat-o şi s-a întins pe ea; dar, cum nu cunoştea numele tuturor locurilor şi nu ştia unde să se ducă, a început să meargă fără oprire de colo până colo, până ce a ostenit atât de tare, că a zis:

— Cergo, du-mă la fratele meu Pedro!

Şi s-a întors acasă, i-a cerut fratelui său să-l ierte şi s-a dus la culcare, pentru că era teribil de ostenit de atâta umblat. Iar Pedro a ascuns cerga din nou, şi au trăit cu toţii liniştiţi, fericiţi şi mulţumiţi.

59. Trei sfaturi

u fost odată ca niciodată doi tineri, care s-au căsătorit. Şi ea, Julia, şi el, Gonzalo, erau foarte nevoiaşi. Mirele n-a dormit decât o noapte cu mireasa, căci a doua zi după nuntă a plecat din sat, nespunând unde se ducea şi neluându-şi rămas-bun de la nimeni. A mers mult, zi de vară până-n seară, şi, în cele din urmă, a mas într-un sat unde un domn l-a luat slugă la vaci, hăt pe munte. Şi, cum căuta de lucru, tânărul a rămas acolo.

Au trecut mulţi ani şi într-o zi, aflându-se pe munte, ca îndeobşte, a văzut un bărbat care ducea o cruce în cârcă. S-a speriat şi seara s-a dus şi i-a povestit stăpânului său ce văzuse. Stăpânul l-a ascultat, apoi i-a zis:

— Dacă trece iar pe lângă tine mâine, vezi de ce duce o cruce în cârcă.

A doua zi, Gonzalo era în acelaşi loc şi l-a zărit trecând pe bărbatul cu crucea în cârcă, la aceeaşi oră ca şi prima oară. Şi, cu toate că i-a fost iar frică, şi-a luat inima în dinţi şi s-a dus să-l iscodească de ce căra o cruce atât de grea. Iar bărbatul i-a răspuns:

— Altele-s mai uşor de dus, dar nu-s purtate.

La căderea serii, Gonzalo a ajuns cu vacile la casa stăpânului, care îl aştepta nerăbdător şi l-a întrebat imediat:

— Ei! A trecut omul cu crucea?

— Da, stăpâne, a răspuns Gonzalo.

— L-ai întrebat ce ţi-am poruncit?

— Da, stăpâne.

— Şi ce ţi-a răspuns?

— A spus că alte cruci sunt mai uşor de dus, dar nu-s purtate.

— Păi, a spus stăpânul, ce mai, tu eşti însurat.

— Nu, stăpâne, a spus Gonzalo, speriat.

— Să nu minţi, a zis stăpânul, tu eşti însurat!

Iar Gonzalo a mărturisit adevărul. Şi stăpânul i-a spus:

— Chiar mâine te duci să-ţi vezi nevasta. Dar spune-mi, ce vrei drept plată, banii pentru cât m-ai slujit ori trei sfaturi de care vei avea trebuinţă?

Gonzalo a şovăit o vreme şi, până la urmă, a ales cele trei sfaturi. Şi stăpânul i-a zis:

— Iată cele trei sfaturi: primul, să n-o iei niciodată pe scurtături; al doilea, să nu dormi în hanurile unde hangiţa tânără are bărbat bătrân; al treilea, să nu foloseşti flinta pe care ţi-o dăruiesc înainte de a te gândi de două ori. În plus, a

adăugat, îţi dau şi gogoaşa asta, dar să n-o mănânci până n-ajungi acasă. Şi acum, du-te cu Dumnezeu.

A doua zi de dimineaţă, Gonzalo a pornit spre casă ; i-a ieşit în cale un drumeţ care avea acelaşi drum cu el, aşa că şi-au continuat călătoria împreună. Când au ajuns la o scurtătură, drumeţul i-a propus s-o ia pe acolo, ca să scurteze drumul, dar Gonzalo şi-a adus aminte de primul sfat al stăpânului şi a zis că prefera să meargă pe drumul regal, aşa că s-au despărţit. Drumeţul a luat-o pe scurtătură, iar Gonzalo a mers pe drum. Când a ajuns la hanul unde se ajungea şi pe scurtătură, a aflat că pe tovarăşul lui îi atacaseră tâlharii, şi unul dintre aceştia îl omorâse.

„Ia te uită", şi-a zis, „de mare folos mi-a fost primul sfat al stăpânului, mi-a salvat viaţa".

Şi-a continuat drumul, mulţumit de soarta lui şi întristat de a tovarăşului de drum, iar, la căderea nopţii, a mas la un han, ca să doarmă. Dar a văzut că hangiţa era foarte tânără, iar soţul ei atât de bătrân, că abia se mai putea mişca. Aşa că a cinat şi s-a culcat foarte îngrijorat, gândindu-se la cel de-al doilea sfat al stăpânului. Cum nu putea dormi, s-a sculat din pat şi a ieşit pe uliţă. Dar a auzit nişte voci stinse alături de el, s-a apropiat să audă mai bine şi a văzut-o pe tânăra hangiţă cu un bărbat în straie brune. Stăteau într-un car, iar hangiţa îi spunea bărbatului :

— În noaptea asta trebuie să-l omorâm pe bărbatu-meu, că nu-i decât un muşteriu în han, şi o să dăm vina pe el.

Auzind-o, Gonzalo s-a băgat fără zgomot sub car şi, cu mare grijă, a furat un petic din rochia hangiţei şi altul din straiele bărbatului.

Apoi, cei doi au intrat în casă, l-au omorât pe hangiu şi imediat au început să strige după ajutor.

A venit judele şi l-au arestat pe Gonzalo. Dar, când să declare în faţa acestuia, a întrebat dacă putea să aducă drept probe ale nevinovăţiei lui un petic de rochie şi un petic din straiele brune. Judele a consimţit, şi atunci Gonzalo a arătat peticele şi a povestit ce văzuse şi auzise în acea noapte. Astfel, şi-a dovedit nevinovăţia, şi l-au pus în libertate. Iar Gonzalo şi-a zis : „Ia te uită cum m-au salvat iar sfaturile stăpânului".

Apoi a plecat, ajungând în sfârşit acasă. Când s-a apropiat de o fereastră, Gonzalo şi-a văzut nevasta mângâind un popă. S-a înfuriat şi, fără să se mai gândească, a pus flinta la ochi, dar şi-a adus aminte al treilea sfat al stăpânului şi a hotărât să afle mai întâi cine era preotul care stătea cu nevasta lui. A intrat în cârciuma satului, unde nu l-a recunoscut nimeni, şi l-a întrebat pe cârciumar :

— Cine-i popa din casa Juliei lui Gonzalo ?

— Julia lui Gonzalo s-a măritat acum douăzeci şi cinci de ani, şi a doua zi bărbatu-său a lăsat-o de izbelişte, după ce o lăsase grea. Preotul din casă e fiul ei, care are să oficieze mâine prima liturghie.

Gonzalo a plecat năuc şi s-a întors acasă, a bătut la uşă şi a cerut umil găzduire ; a ieşit muierea şi i-a zis să se ducă cu Domnul, că în asemenea zi nu-l puteau găzdui ; dar fiul, care asculta, s-a apropiat de maică-sa şi i-a zis :

— Mamă, dă-i găzduire omului, că nimeni nu ştie, dar poate că în clipa asta şi tata cere să fie găzduit undeva şi nimeni nu-l ia în seamă.

Bărbatul a intrat şi s-a aşezat într-un colţ al cuhniei. Iar la ora cinei, preotul a spus :

— Vino la masă şi mănâncă cu noi.

Au început să mănânce, iar Gonzalo a scos gogoaşa pe care i-o dăruise stăpânul, a pus-o pe masă şi a împărţit-o; când au deschis-o, tustrei au văzut că era plină cu galbeni. Preotul l-a întrebat ce însemna lucrul acela, iar Gonzalo a spus:

— Galbenii aceştia sunt plata pentru cei douăzeci şi cinci de ani cât am fost în slujba unui bun stăpân, şi ţi-i dau ţie. Eu sunt tatăl tău.

Atunci Julia şi-a recunoscut soţul, s-au îmbrăţişat tustrei plini de mulţumire, iar Julia şi Gonzalo nu s-au mai despărţit niciodată.

60. Cimpoiul care-i făcea pe toți să dănțuiască

n bărbat avea trei fii. Cei doi mai mari erau foarte isteți și își râdeau mereu de mezin. Într-o zi, tatăl a spus:

— Fiindcă prâslea nu-i bun de nimic și toată ziua râdeți de el, am să-l dau să pască caprele, poate că așa se dezmeticește.

Băiatul s-a tocmit păstor și, cam la un an de când păștea caprele, a întâlnit o babă, care l-a iscodit:

— Ce faci tu aici, băiete, paști toată ziua caprele?

Iar băiatul i-a răspuns:

— Păi da, că frații mei își râd de mine, iar tata m-a dat să pasc caprele.

— Și cum îți merge ca păstor? a întrebat baba. Ai stăpân bun, mâncare bună?

— Nu mă plâng, mătușă, a zis băiatul, că și stăpânul, și mâncarea-s buni.

Atunci baba i-a spus:

— Așadar, ești mulțumit? N-ai trebuință de nimic?

Și băiatul:

— Păi, mi-ar plăcea să am un cimpoi, ca să mă mai veselesc.

Baba a zâmbit și din boarfele pe care le căra a scos un cimpoi și i l-a dăruit.

De cum a plecat baba, băiatul a început să cânte din cimpoi, și toate caprele s-au pus imediat pe jucat. Și cu cât cânta băiatul mai mult, cu atât mai mult jucau și se distrau caprele. Și tot așa zi după zi: el cânta din cimpoi, iar caprele jucau până cădeau late jos. Dar erau mereu grase și mulțumite și, de atâta veselie, dădeau mai mult lapte ca înainte.

Văzând ce grase erau, ceilalți păstori se întrebau ce le făcea băiatul pentru ca ele să fie mereu atât de frumoase. Dar până la urmă, aflând că jucau după cimpoi, i-au spus stăpânului, dar el n-a vrut să le dea crezare.

Așa că s-a dus acolo unde păștea băiatul caprele și l-a iscodit:

— Ia spune, de ce lenevesc toate caprele tale în loc să se zbenguie ca ale celorlalți păstori?

Iar băiatul l-a lămurit:

— Fiindcă se odihnesc.

Și l-a întrebat stăpânul:

— E adevărat că dănțuiesc?

— Da, stăpâne, a răspuns băiatul. Joacă după cum le cânt eu din cimpoi.

— Asta trebuie s-o văd, a spus stăpânul.

Băiatul a început să cânte din cimpoi, iar caprele s-au ridicat şi au început să joace, încântate. A dănţuit şi păstorul. Toţi jucau cu plăcere, aşa că şi stăpânul s-a pus pe dănţuit; şi tot asta au făcut până ce băiatul s-a plictisit de cântat din cimpoi, s-a aşezat să se odihnească, iar caprele şi stăpânul au făcut aşijderea.

Stăpânul s-a dus şi i-a povestit totul nevesti-sii. Iar ea i-a răspuns:

— Unde s-au mai văzut capre care să joace?

— Păi, du-te să le vezi, i-a spus bărbatul, că toate dănţuiesc, şi am jucat chiar şi eu.

— Asta trebuie neapărat s-o văd, a spus femeia.

S-a dus în locul unde păşteau caprele şi i-a cerut băiatului să cânte din cimpoi. Pe loc, caprele s-au ridicat şi s-au pus pe dănţuit; imediat, nevasta stăpânului a început şi ea să joace, şi tot asta au făcut până ce păstorul s-a plictisit de atâta cântat, şi toţi s-au întins să se odihnească după joc.

Când nevasta a ajuns acasă, bărbatul a iscodit-o:

— Ei bine? Au jucat caprele?

— Au jucat caprele, şi eu cu ele, a răspuns femeia. Când păstorul ăsta cântă din cimpoi, toţi se simt obligaţi să dănţuiască.

— Ţi-am spus eu.

Cum totul li se părea tare ciudat, au hotărât să renunţe la păstor. După plecarea lui, caprele au slăbit cu toatele, n-au mai dat lapte şi au murit rând pe rând de tristeţe.

Estimp, păstorul s-a întors acasă la el şi a povestit ce păţise, iar fraţii lui au râs pe săturate de el. Atunci tatăl a spus:

— Băiatul ăsta nu-i bun nici măcar de păstor, aşa că voi trebuie să munciţi ca să trăim, că eu singur nu pot să ţin casa.

A doua zi, tatăl l-a trimis pe fratele mai mare să vândă mere în sat. Pe drum, acesta a întâlnit o babă, care l-a iscodit:

— Ce ai în sac?

Şi fratele mai mare a răspuns grosolan:

— Păi, ce să am, şobolani.

Şi bătrâna:

— Păi, în şobolani ţi se vor preface.

Fratele mai mare a ajuns în sat şi a început să strige că vindea mere; dar, când lumea a vrut să le vadă, iar el a deschis sacul, din el au ţâşnit zeci de şobolani; supăraţi, oamenii i-au tras o mamă de bătaie, iar băiatul s-a dus acasă plin de vânătăi şi fără un sfanţ.

A doua zi, tatăl l-a trimis pe fratele mijlociu să vândă naramze. Pe drum, a întâlnit aceeaşi babă, care l-a iscodit:

— Ce ai în sac?

Şi fratele mijlociu a răspuns grosolan:

— Păi, ce să am, păsări.

Şi bătrâna:

— Păi, în păsări ţi se vor preface.

Fratele mijlociu a ajuns în sat şi a început să strige că vindea naramze; dar, când l-a deschis, din sac şi-au luat zborul nişte păsări şi n-a mai rămas nimic. Iar bietul de el s-a întors acasă nespus de mâhnit.

Atunci mezinul i-a spus tatălui:

— Tată, lasă-mă pe mine să vând în sat.

Cei doi fraţi mai mari au râs de el, spunând:

— Ce să vinzi tu, nătângule, dacă n-am izbutit noi!

Dar tatăl s-a învoit şi i-a dat un coş mare cu struguri, să-i vândă. Pe drum, băiatul a întâlnit aceeaşi babă, care l-a iscodit:

— Ce ai în sac?

Şi el i-a răspuns:

— Struguri de vânzare. Vrei să-ţi dau câţiva?

Şi bătrâna:

— Nu, mulţumesc, dar ai să vinzi mulţi struguri.

Băiatul a ajuns în sat şi a început să-i vândă. Şi cu cât vindea mai mulţi, cu atât mai mulţi erau în coş, aşa că nu se mai oprea din vândut. Până ce, în sfârşit, şi-a umplut punga cu parale şi s-a întors acasă.

A doua zi, prâslea a plecat cu taică-său să vândă ulei, iar pe acesta să-l schimbe pe ouă. S-au întors acasă cu toate ouăle, iar băiatul era atât de mulţumit, că a scos cimpoiul şi a început să cânte. Şi tatăl a spus:

— Fiule, pentru Dumnezeu, nu cânta din cimpoi, că ouăle au să înceapă să joace şi se vor sparge cu toatele!

— Nu-ţi face griji, tată, a spus băiatul.

Şi a continuat să cânte, iar toate ouăle jucau în coş. Şi tatăl a spus:

— Nu mai cânta din cimpoi, fiule, că au să se spargă ouăle!

Şi fiul a răspuns:

— Nu-ţi face griji, tată, că nu se sparg.

Au jucat ouăle, dar au dănţuit şi tatăl şi fiul, fiindcă toţi cei ce-l auzeau jucau în ritmul cimpoiului. Iar când au ajuns acasă, tatăl a spus:

— Şi cum o să scoatem acum toate ouăle din coş?

Atunci băiatul a cântat iar din cimpoi, iar ouăle au ieşit din coş unul după altul, şi s-au dus, jucând, la dulapul unde trebuiau puse la păstrare. Şi cu cât cânta băiatul mai mult, cu atât mai multe ouă ieşeau, de nici nu s-au mai terminat; aşa că au deschis o dugheană unde vindeau ouă şi unde, de câte ori cânta băiatul din cimpoi, aveau ouă proaspete de vânzare. Şi au vândut atâtea, că s-au îmbogăţit.

Estimp, cei doi fraţi mai mari n-au vândut nimic din ce luaseră cu ei ca să vândă şi s-au întorrs mai nevoiaşi ca niciodată. I-au luat mezinului cimpoiul şi au ieşit în stradă că cânte, că poate aşa să câştige ceva, dar nu s-a întâmplat nimic, fiindcă baba îi dăduse cimpoiul lui prâslea, iar acesta nu-l asculta decât pe el.

61. Toba din piele de păduche

O regină obişnuia să se plimbe cu fiica ei prin grădini şi păduri, iar fetiţa se interesa de tot ceea ce vedea. Într-o zi, a zărit în grădină o tufă pe care n-o ştia şi a întrebat:

— Mamă, ce tufă e asta?

Iar regina i-a răspuns:

— E anason dulce.

— Atunci să-l îngrijim, să vedem cât de mare creşte.

În altă zi, pe când o pieptăna, regina a găsit în pieptenele fetiţei un păduche, iar prinţesa a spus:

— Atunci să-l îngrijim, să vedem cât de mare creşte.

L-au îngrijit şi a crescut mare cât un animal mijlociu, dar până la urmă a îmbătrânit şi a murit. Regina şi prinţesa s-au întristat peste poate, fiindcă prinseseră drag de el. Şi, gândindu-se să păstreze o amintire de la el, şi-au făcut din pielea lui o tobă frumoasă, care suna foarte bine.

Într-o zi, când prinţesa se distra bătând toba, i-a spus maică-sii:

— Cine-ar putea ghici că toba asta e făcută din piele de păduche!

— Nimeni pe lume n-ar ghici, a răspuns regina.

Regelui, care le asculta vorbind, i s-a năzărit că ar putea câştiga bani buni de pe urma acelei tobe. Şi a anunţat în tot regatul că va da o mare răsplată celui care va ghici din ce piele era făcută toba, dar că acela care nu va ghici va trebui să-i plătească un tribut în parale. Au venit mulţi la palat convinşi că aveau să ghicească foarte uşor.

— E făcută din piele de vulpe, spuneau unii.

— Nu, e făcută din piele de pisică, spuneau alţii.

— Toba asta-i din piele de găină, îşi încercau alţii norocul.

Şi au defilat pe-acolo mulţi bărbaţi şi multe femei din regat, dar nimeni n-a ghicit. Însă, cum cei ce nu ghiceau trebuiau să plătească, paralele intrau cu ghiotura în palatul regelui.

În acel regat, un flăcău hotărâse să-şi încerce norocul în lume. A pornit la drum şi după o vreme, întâlnind un om întins pe jos, cu urechea la pământ, l-a întrebat ce făcea.

— Ascult cum creşte iarba.

— Măi să fie, dar n-ai auz rău. Nu vii cu mine, să hoinărim prin lume?

— Foarte bine, a răspuns bărbatul.

Şi s-a dus cu el.

Mergeau aşa amândoi când au văzut un om care smulgea copacii din pământ ca pe ierbuşoare, şi au rămas uimiţi de puterile lui. Băiatul i-a propus să li se alăture ca să-şi încerce norocul, iar el s-a învoit.

Hoinărind tustrei prin lume, au ajuns şi în oraşul regelui. De cum s-au instalat la han, au aflat că regele oferea o recompensă foarte mare celui care avea să ştie din ce soi de piele era făurită toba prinţesei.

— Păi, dacă ghicim, le-a spus flăcăul soţilor lui, soarta ne e asigurată.

Aşa că şi-a trimis tovarăşul cu auz fin să asculte sub o fereastră discuţiile din palat. Omul s-a dus şi, în amurg, a auzit glasuri :

— Ce de parale am strâns şi azi cu toba noastră ! spunea regina.

— Şi aşa o să strângem zi de zi ! Că doar cui o să-i dea prin minte că-i făcută din piele de păduche ?

De cum i-a auzit, bărbatul a plecat în goana mare la han şi i-a povestit flăcăului ce auzise. Foarte mulţumit, flăcăul s-a dus a doua zi la palatul regelui. Era acolo mulţime de oameni, aşa că a trebuit să stea la coadă. Ca de obicei, nimeni nu ghicea, până ce i-a venit lui rândul, şi a spus :

— Maiestate, toba aceasta este făcută din piele de păduche.

Regele şi-a dus mâinile la cap, uluit, iar flăcăul şi-a cerut răsplata. Cum era zgârcit, regele i-a spus că îi va da atâta aur cât putea duce un om de unul singur. Băiatul a priceput şi şi-a chemat însoţitorul, cel care smulgea copaci, şi i-a spus să vadă cât aur putea lua de la rege. Şi bărbatul a luat atât de mult, că a golit vistieria regală ; iar cei trei tovarăşi de drum s-au întors la casele lor mai bogaţi decât visaseră vreodată să fie.

62. Măruntaiele mortului

fost odată ca niciodată o fetiţă, care locuia cu mama ei văduvă. Erau atât de nevoiaşe, că adeseori le chinuia foamea. Fetiţa suferea atât de tare de foame, că noaptea visa doar slujitori îmbrăcaţi în alb, care aduceau tăvi pline cu bucate, iar dimineaţa se deştepta şi mai lihnită ca la culcare.

Într-o zi, maică-sa a trimis-o să târguiască măruntaie, dar nu i-a dat bani, căci n-avea. Fata s-a dus la parlagiu, dar n-a putut cumpăra, fiindcă acesta n-a avut încredere să-i dea pe datorie.

A ieşit din măcelărie foarte tristă, gândindu-se că se ducea acasă cu mâna goală. Şi, trecând prin faţa cimitirului, s-a gândit să intre. A stat acolo şi s-a tot gândit, iar după o vreme a hotărât să scoată măruntaiele dintr-un mort îngropat cu o zi înainte, zicându-şi că el nu mai avea nevoie de ele, în schimb, maică-sii şi ei le puteau astâmpăra foamea.

Acasă, maică-sa s-a bucurat peste poate, a luat măruntaiele, le-a spălat, le-a împărţit şi le-a gătit pentru cină. Iar după ce au mâncat, de sătule ce erau, le-a luat somnul şi s-au dus la culcare.

Le-a trezit din somn un zgomot azurzitor, şi un glas le-a spus:

— Daţi-mi înapoi măruntaiele, că mi le-aţi luat din mormânt!

Şi fata a strigat:

— Vai, mămico, cine să fie?

Iar mama a răspuns:

— Taci, fato, că are să plece.

Dar glasul a spus:

— Nici vorbă să plec, sunt pe prima treaptă.

Şi fata, tot mai speriată, a strigat:

— Vai, mămico, cine să fie?

— Taci, fato, că are să plece.

Dar glasul a spus de astă dată:

— Nici vorbă să plec, sunt pe a doua treaptă.

Şi fata, încă şi mai speriată:

— Vai, mămico, cine să fie? Tare mi-e frică şi nu vreau să închid ochii.

— Taci, fato, că are să plece.

Şi glasul a spus atunci:

— Nici vorbă să plec, că intru pe uşa odăii.

Şi fata a strigat:

— Vai, mămico, cine să fie? Cine-i la picioarele patului meu, că nu vreau să mă uit?

— Taci, fato, că are să plece.

Şi glasul a strigat furios:

— Nu plec, dar te trag de păr!

Şi, trăgând-o de păr, mortul a dus-o pe fată la cimitir, a omorât-o, i-a scos maruntaiele, şi le-a pus la loc, apoi s-a băgat iar în pământ.

63. Fina Sfântului Petru

u fost odată doi bătrâni fără copii, care îl rugau mereu pe Sfântul Petru să le dea o fiică. În cele din urmă, făcându-i-se milă de ei, Dumnezeu le-a dat o fiică, Sfântul Petru a coborât s-o vadă, iar ei l-au rugat să fie naşul fetiţei. Şi au botezat-o Petru, ca pe naş. Când fata s-a făcut mare, tatăl a murit, iar ea a trebuit să se tocmească slugă undeva. Mama nu ştia ce haine să-i dea, căci până atunci n-o îmbrăcase femeieşte, fiindcă nu se potrivea cu numele ei. Aşa că, în cele din urmă, i-a dat haine bărbăteşti şi a trimis-o să se tocmească slugă.

De cum a plecat de acasă, Sfântul Petru i-a ieşit în cale şi a însoţit-o până la un palat, în poarta căruia a lăsat-o. Ea a bătut la poartă, şi i-a deschis o slujnică. Petru a întrebat dacă n-aveau trebuinţă de un servitor, iar slujnica a dus-o sus, la regină. Şi, cum reginei i-a plăcut, au şi tocmit-o.

După un timp, regele a trebuit să plece la război. Pe când el se războia, regina s-a îndrăgostit de Petru, crezând că era flăcău. Într-o noapte, s-a dus de trei ori la patul lui Petru, ca să-l vadă, dar fata i-a zis că nici vorbă de una ca asta, căci ea era regină şi el - o simplă slugă. Atunci regina i-a trimis un răvaş regelui, rugându-l să vină cât mai curând acasă, că avea nevoie de un bărbat. Regele a venit val-vârtej, iar ea i-a zis:

— Petru trebuie ucis. De trei ori a venit la patul meu, trebuie să-l omori.

Aşa că regele a pus să fie chemat Petru şi i-a zis că-l condamnase la moarte. Dar, cum nu voia s-o facă, pentru că băiatul era pe gustul lui, a anunţat că avea să-l ierte, dacă îi aducea inelul care îi căzuse în mare la întoarcerea acasă. Petru era deznădăjduită, fiindcă ştia că era cu neputinţă să-i împlinească porunca, dar tocmai atunci i s-a arătat Sfântul Petru şi a întrebat-o de ce era atât de mâhnită. Ea i-a povestit, iar naşul a zis:

— Ia fluierul acesta, du-te pe ţărmul mării, suflă de trei ori în el şi un peşte îţi va aduce inelul în gură.

Zis şi făcut, şi imediat a apărut un peşte cu inelul în gură. Atunci Petru s-a întors în goana mare la palat şi i-a dat regelui inelul. Dar regina a stăruit că trebuia omorât, aşa că regele i-a zis:

— Ca să nu mori, trebuie să-mi aduci fiica mută furată de lotri.

Petru s-a întristat peste poate, dar spera să-l întâlnească iar pe Sfântul Petru. Acesta i-a ieşit în cale şi a întrebat-o de ce era tristă iar. Petru i-a povestit ce i se întâmplase, iar naşul ei a zis:

— Nu te necăji pentru o nimica toată. Du-te la lotri şi pune-te în uşă. Când va bate miezul nopţii, uşa se va deschide şi închide de mai multe ori. Intră, ia-o pe fata mută a regelui şi ieşi înainte de a se mai închide o dată.

Şi aşa a făcut Petru. S-a pus în uşă, a aşteptat să bată miezul nopţii, a intrat în fugă, a luat-o pe prinţesa mută şi a ieşit chiar înainte ca uşa să se mai închidă încă o dată. Când uşa s-a închis, muta a scos un strigăt, pe drum a mai scos unul şi, când a intrat în palat, încă unul.

Petru a încredinţat-o pe prinţesa mută reginei, dar regina a zis că nu, că trebuiau, totuşi, să-l omoare. Regele s-a socotit şi a zis că avea să-l lase în viaţă dacă în noaptea aceea putea să separe trei măsuri de grâu, trei de orz şi trei de secară, ce stăteau claie peste grămadă în aceeaşi încăpere.

De astă dată, Petru s-a pus pe plâns, gândindu-se că nu era cu putinţă să ducă treaba la bun sfârşit. Dar Sfântul Petru s-a întors şi, văzând-o astfel, a întrebat-o de ce plângea. Petru i-a explicat, iar Sfântul Petru i-a zis:

— Cere să ţi se dea un jilţ în încăperea unde te vor duce şi trage fără nicio grijă un pui de somn.

Aşa a şi făcut Petru. A cerut un jilţ şi l-a pus în încăperea unde au dus-o, alături de cele trei măsuri de grâu, trei măsuri de orz şi trei măsuri de secară. Şi, de cum au lăsat-o acolo, a început să tragă la aghioase.

Pe la unu noaptea, regina, care era cam haihuie, s-a dus să vadă ce făcea Petru şi a fost nespus de mulţumită, văzând că nici nu începuse. S-a întors şi la trei noaptea şi a fost şi mai mulţumită, văzând că Petru dormea buştean în jilţ. Iar când a bătut şase dimineaţa, s-a dus cu regele la el în odaie şi au văzut, cum nu se poate mai uimiţi, că toate boabele erau de-acum despărţite, iar Petru îi aştepta în jilţ.

Furioasă foc, regina a zis că aşa ceva nu era cu putinţă, că trebuiau să-l omoare o dată pentru totdeauna şi că singur trebuia să-şi pună frânghia de gât pentru a fi spânzurat.

Au dus-o pe Petru la spânzurătoare şi, când să-şi pună singură funia de gât, l-a văzut pe Sfântul Petru lângă el şi i-a spus:

— Naşule, de data asta am păţit-o.

Şi Sfântul Petru i-a răspuns:

— Nu te teme, că n-ai să păţeşti nimic.

De-o parte a ei s-a aşezat călăul, iar de cealaltă regele, regina şi prinţesa mută; iar Petru a cerut să fie lăsată să pună trei întrebări înainte de a muri. Regele a încuviinţat, iar Petru a întrebat-o pe mută:

— Spune, Ana, de ce ai ţipat la ieşirea din casa unde te duseseră tâlharii?

Toţi au rămas cu gura căscată, iar Ana, muta, a zis:

— Fiidcă mama a venit de trei ori la patul tău.

Şi Petru a întrebat a doua oară:

— Spune, Ana, de ce ai ţipat la mijlocul drumului?

Iar muta a răspuns:

— Fiindcă Sfântul Petru e naşul tău.

Şi Petru a întrebat a treia oară:

— Spune, Ana, de ce ai ţipat când ai intrat în palat?

— Iar muta a zis:

— Fiindca eşti femeie, şi nu bărbat.

Toţi cei de faţă au amuţit de uimire, auzind-o. Dar, după uimire, regele a poruncit ca regina să fie arestată şi trimisă într-un castel de departe. Şi mai târziu s-a însurat cu Petru, care era o fată foarte frumoasă şi l-a făcut fericit.

Şi toţi au rămas în castel. Numai pe mine m-au trimis pe-o şa să vă spun povestea aşa.

64. Puiul de căprioară

oi fraţiori, un băieţel şi o fetiţă, locuiau cu maştera lor. Ea era o femeie rea şi nu-i iubea. Într-o zi, băieţelul a spus că nu mai putea îndura şi că pleca de acasă.

Surioara lui s-a pus pe plâns, fiindcă nu voia ca frăţiorul ei să plece, dar, cum nu voia nici să se despartă de el, nici să rămână singură, în cele din urmă a hotărât să plece cu el.

Au pornit la drum cu hainele de pe ei şi cu alte câteva într-o legăturică şi s-au îndepărtat de casă. Când maştera a văzut că plecaseră, s-a înfuriat şi imediat a vrăjit trei izvoare pe lângă care ştia ea că trecea drumul lor.

După ce au mers vreme îndelungată, celor doi frăţiori li s-a făcut sete şi curând au dat de primul izvor. S-au apropiat să bea, dar fetiţa a auzit o voce cristalină care spunea:

— Cine bea din apa mea se face repede leu.

Auzind-o, fetiţa i-a spus foarte speriată frăţiorului ei:

— Pentru Dumnezeu, nu bea din apa asta, că ai să te faci leu şi-ai să mă înfuleci.

Cum o iubea nespus de mult, băieţelul a răbdat de sete şi au mers mai departe, nădăjduind să găsească repede alt izvor. Au ajuns la al doilea şi s-au apropiat de el, dornici să-şi stingă setea, dar fetiţa a auzit o voce cristalină care spunea:

— Cine bea din apa mea se face repede lup.

Înspăimântată, fetiţa i-a spus frăţiorului:

— Pentru Dumnezeu, nu bea din apa asta, că ai să te faci lup şi-ai să mă înfuleci.

Aşa că n-au băut nici din acel izvor şi au mers mai departe, dar morţi de sete. În sfârşit, au zărit al treilea izvor şi s-au dus în fugă spre el, căci nu mai puteau de sete; dar, chiar când s-au apropiat, fetiţa a auzit o voce cristalină care spunea:

— Cine bea din apa mea se face repede pui de căprioară.

Nici n-a auzit bine acele vorbe, că a şi văzut, fără să se poată împotrivi, că frăţiorul ei bea apă din izvor. El s-a făcut pe loc un frumos pui de căprioară. Surioara s-a speriat peste poate, gândind că n-o s-o mai recunoască şi o să fugă de ea, dar micul pui de căprioară i-a zis:

— Nu-ţi face griji, surioară, că nu eşti singură. Am să caut căpşuni şi zmeură pentru tine, iar eu am să mănânc iarbă din pădure.

Căpriorul şi fetiţa au pornit la drum şi s-au adâncit într-un codru des. Într-o poiană, au găsit o căscioară ce părea nelocuită. Au bătut ce au bătut în uşă şi, cum nu le-a răspuns nimeni, au intrat şi şi-au petrecut noaptea acolo. Şi, cum nimeni n-a venit să doarmă acolo nici în acea noapte, nici în următoarele, au hotărât să locuiască în ea.

Fata îşi trimitea în fiecare dimineaţă fratele în pădure, ca să mănânce şi să culeagă fucte. În apropierea casei lor era, fără ca ei să fi prins de veste, castelul unui rege mare iubitor de vânătoare. Într-o zi, când el ieşise la vânătoare, l-a zărit pe căprior şi a început să-l urmărească. Înspăimântat, acesta a fugit în goana mare până la căscioară şi chiar din uşă a strigat:

— Deschide, surioară, deschide!

Unul dintre slujitori, care se afla prin apropiere, l-a văzut şi s-a dus repede să-i spună regelui:

— Maiestate, căpriorul pe care îl urmăreaţi vorbeşte.

Uimit, regele a zis:

— Cum adică vorbeşte? E cu putinţă aşa ceva?

Iar slujitorul:

— Maiestate, l-am văzut cu ochii mei şi l-am auzit cu urechile mele.

Şi regele a zis:

— Vedem noi mâine.

A doua zi, s-au dus iar la vânătoare, iar regele a spus suitei:

— Dacă îl zăriţi pe căprior, să nu trageţi în el.

Au bătut codrul în lung şi în lat până au dat de el, iar căpriorul, mort de spaimă, a luat-o la sănătoasa spre căscioară. Chiar acolo îl aşteptau ascunşi regele şi slujitorul. Căpriorul a ajuns îngrozit în uşă şi a strigat:

— Deschide-mi, surioară, deschide-mi!

Iar slujitorul, privindu-l pe rege, care era cu adevărat uluit, a zis:

— Vedeţi, Maiestate, că-i adevărat ce spuneam?

Regele i-a spus slujitorului că a doua zi avea să-l însoţească. Şi, într-adevăr, au plecat în zori spre căscioara din codru. De cum au ajuns, regele s-a dus la uşă şi, imitând glasul căpriorului, a strigat:

— Deschide-mi, surioară, deschide-mi!

Crezând că era fratele ei, fata a deschis uşa. Dar, văzând că fusese păcălită, a început să plângă cu deznădejde. Iar regele i-a spus:

— Nu plânge, fată frumoasă, că nu-ţi vom face niciun rău.

Apoi, pentru că fata îi căzuse cu tronc, a poftit-o la castel, dar ea a zis:

— Şi de fratele meu ce-are să se aleagă? a întrebat, căci se temea pentru bietul ei frate.

— O să-l luăm şi pe fratele tău la castel, şi n-are să-i lipsească nimic, a răspuns regele.

Aşadar, fata şi căpriorul s-au instalat la palat. Puţin câte puţin, regele a cucerit inima fetei, s-a însurat cu ea, iar după nouă luni au avut un fiu.

Aflând de soarta celor doi copii, maştera a venit într-o zi la castel, însoţită de fiica ei. Şi s-au oferit ea drept doică, iar fiica ei drept slujnică.

Ideea nu i-a displăcut regelui, aşa că le-a trimis la soţia lui, dar, de cum a intrat în iatacul fiicei vitrege, maştera a fermecat-o pe regină să dispară şi a pus-o în locul ei pe fiică-sa; dar farmecul cerea ca regina să mai vină de trei ori, ca să-şi ia rămas-bun de la fiul ei.

Apoi, maştera cea rea a închis uşa iatacului şi, spunând că regina nu se simţea bine, n-a lăsat pe nimeni să intre, ca să nu-i fie recunoscută fata, care o înlocuise.

În virtutea farmecului, regina a venit în prima noapte îmbrăcată toată în alb, împreună cu căprioru, care a rămas la uşă. Ea a intrat, şi-a luat pruncul în braţe, l-a legănat şi a spus:

— Fiule, frăţioare, am să mai vin doar în două nopţi, ca să vă îngrijesc pe amândoi.

Şi imediat ce a spus aceste vorbe, s-a făcut nevăzută.

Slujitorul care îl dusese pe rege la căscioară l-a urmărit pe căprior, căci îl văzuse intrând în castel. L-a urmărit până la iatac şi l-a văzut oprindu-se la uşă, trist şi cu capul plecat. Aşadar, a auzit şi el acele vorbe şi i le-a spus regelui.

În noaptea următoare, regele şi slujitorul au aşteptat ascunşi în apropierea iatacului şi i-au văzut sosind întâi pe regină, toată în alb, apoi pe căprior, care s-a oprit cu capul plecat. S-a deschis uşa iatacului, regina a intrat, şi-a legănat pruncul şi a spus:

— Fiule, frăţioare, doar o noapte am să mai vin, ca să vă îngrijesc pe amândoi.

De cum a spus aceste vorbe, s-a făcut nevăzută; regele şi slujitorul au rămas uluiţi, căci nu-şi dădeau seama dacă era adevărat ceea ce văzuseră şi auziseră. Iar căprioru nu spunea nimic, căci părea să-şi fi pierdut glasul.

În cea de-a treia noapte, regele a hotărât să dezlege taina şi s-a aşezat chiar lângă uşă. Regina a sosit la aceeaşi oră, toată în alb, a intrat în iatac şi a legănat pruncul. Dar regele, atent, s-a dus după ea. Iar regina a zis:

— Fiule, frăţioare, n-am să mai vin şi n-am să vă mai îngrijesc nicicând.

Dar, înainte ca ea să dispară ca în celelalte nopţi, regele a îmbrăţişat-o pe regină, iar farmecul s-a rupt şi fratele ei, căprioru, care era la uşă, ca întotdeauna, a devenit un flăcău frumos. Regele şi-a chemat slujitorii, şi toţi au văzut că în patul reginei dormea fiica mamei vitrege, iar la picioarele ei, maştera cea rea. Le-au luat, le-au dus în curtea castelului şi acolo le-au aruncat într-un cazan cu ulei încins, ca să nu mai facă niciodată rău. Regele şi regina au trăit fericiţi împreună cu fiul lor, iar fratelui i-au dăruit o casă frumoasă lângă castel, ca să nu se despartă niciodată de ei. Şi pe slujitorul cel crendicios l-au răsplătit pe măsură.

65. Cărbunarul şi Moartea

fost odată un cărbunar, care îşi ducea traiul într-o colibă sărăcăcioasă din inima pădurii ; era atât de nevoiaş că nu mânca decât bob, turte de porumb şi brânză. Într-o noapte, pe când îşi pregătea sărăcia asta de cină, a auzit că bătea cineva în uşă şi s-a dus să vadă cine era.

— Cine-i acolo ? a întrebat, prudent.

Şi un glas i-a răspuns :

— Caut un loc de mas peste noapte.

— Dar cine eşti ? a întrebat iar, fără să deschidă uşa.

— Eu sunt Dumnezeu, a răspuns glasul.

— Şi vrei să dormi la mine ? a întrebat atunci cărbunarul. Unora le dai de toate, iar pe alţii, ca mine, îi laşi să muncească din zori până-n noapte şi să moară de foame. Du-te să dormi într-un loc unde să-ţi dea şi mâncare bună, şi pat bun.

Cărbunarul s-a întors la cina lui. A trecut ceva vreme. Iar Dumnezeu s-a întors şi a bătut din nou în uşa colibei.

— Caut un loc de mas peste noapte.

— Dar cine eşti ? a întrebat iar cărbunarul, fără să deschidă uşa.

— Eu sunt Moartea.

— A, a zis cărbunarul, deschizând uşa. Intră, te rog, te primesc cu drag, căci te porţi la fel şi cu bogaţii, şi cu săracii, şi cu cei mari, şi cu cei mici.

A poftit-o înăuntru, i-a dat din mâncarea lui, i-a pus o saltea pe jos, şi a doua zi de dimineaţă i-a dat iar de mâncare. Foarte recunoscătoare, Moartea i-a spus înainte de a-şi lua rămas-bun :

— Ei bine, ce-ai vrea să-ţi dau ?

— Păi, adevărul e, a spus cărbunarul, că m-aş mulţumi s-o duc cum o duc, dacă mi-ai face viaţa mai uşoară şi mai liniştită.

— S-a făcut, a răspuns Moartea. Du-te în oraşul unde trăieşte regele. Regina e foarte bolnavă de multă vreme, iar doftorii nu mai ştiu ce să facă pentru a o vindeca. Spune că vrei s-o vezi şi, când intri în iatacul ei, dacă mă vezi la căpătâiul ei, poţi să le zici că va muri negreşit ; dar, dacă-s la picioarele patului, spune-le s-o oblojească, şi are să se vindece cât ai clipi.

Aşadar, cărbunarul şi-a pus straiele de sărbătoare şi s-a dus, mulţumit şi încrezător, în oraşul unde-l trimisese Moartea ; ajuns acolo, s-a dus la palatul regelui şi a cerut s-o vadă pe regină. Cum nimeni nu-l credea doftor, nu l-au lăsat să intre, dar el ţipa şi nu-i lăsa în pace, repetând mereu că voia s-o vadă pe regină. Şi atâta a strigat,

că l-a auzit regele, care, uimit, a poruncit să fie adus la el. Cărbunarul l-a lămurit că el putea spune dacă regina se va vindeca ori nu, iar regele, care deznădăjduise de când tot căuta leacuri pentru regină, a hotărât să-l ducă în iatacul ei. S-au dus la ea însoţiţi de ceilalţi doftori de la palat. După ce a intrat, cărbunarul a cercetat-o pe regină aşa cum ştia el că făceau doftorii şi a văzut că Moartea stătea la picioarele patului în care zăcea aceasta. Atunci i-a spus regelui:

— Eu am s-o vindec la iuţeală pe bolnavă.

A poruncit să se pregătească o oblojeală cu vin, seminţe de in, tărâţe şi câte altele. Toţi doftorii de acolo au râs de cărbunar, dar regele a poruncit să i se dea ascultare; şi, la nu mult timp după ce i-au pus oblojeala, bolnava s-a însănătoşit de parcă i-ar fi luat boala cu mâna.

Doftorii s-au simţit atât de umiliţi, că s-au adunat într-o încăpere, socotindu-se cum să-i vină de hac cărbunarului. Şi au hotărât ca unul dintre ei, cel mai în vârstă, să se bage în pat şi să facă pe bolnavul. Apoi i-au spus regelui ce făcuseră:

— Ca să vă convingeţi, sire, că omuleţul ăsta e un păcălici, să vedeţi la ce ne-am gândit...

Şi i-au spus ce cursă aveau de gând să-i întindă. Fiindcă i-a plăcut, regele i-a poruncit cărbunarului să vină să-l consulte pe cel care se prefăcea bolnav. Cărbunarul a intrat în odaia unde îl aşteptau, a văzut că Moartea era la căpătâiul bolnavului prefăcut şi a spus:

— Acest bolnav are să moară curând.

Toţi doftorii au râs auzindu-l, dar râsul le-a îngheţat curând pe buze, căci colegul lor era în agonie. Văzând-o vindecată pe regină şi mort pe doftorul cel bătrân, până de curând sănătos, regele i-a dat afară din palat pe toţi doftorii şi apoi i-a spus cărbunarului:

— Ce vrei drept răsplată? Şi ce să-ţi dau pentru ca, de acum înainte, să-mi fii doftor?

— Sire, a răspuns cărbunarul, eu nu pot să trăiesc decât nestingherit.

Zis şi făcut. Începând de atunci, cărbunarul mânca la masa regelui, se plimba prin grădinile lui şi se bucura din plin de viaţă, aşa cum îşi închipuise mereu că trăiau cei mai norocoşi.

Odată, în timpul unei plimbări prin grădinile palatului, la o cotitură i s-a arătat Moartea şi l-a iscodit:

— Bună ziua, cărbunarule, mă recunoşti?

Înspăimântat, cărbunarul a răspuns:

— Vai de sufletul meu, că n-oi fi Moartea!

Şi Moartea a zis:

— Ba da, te căutam pe tine.

Cărbunarul, care nu era vreun fraier, i-a spus:

— Mă căutai pe mine! Pe când eram cărbunar nevoiaş m-ai lăsat să trăiesc atâţia ani, iar acum, nici n-am ajuns bine să trăiesc câteva zile fericite, că ai şi venit să mă cauţi.

Dar Moartea l-a întrebat:

— Nu tu mi-ai zis că mă port la fel şi cu bogaţii, şi cu săracii, şi cu cei mari, şi cu cei mici? Ei bine, acum, că ţi-a sunat ceasul, vii cu mine.

Dar cărbunarul a zis:

— Rogu-te, Moarte, îngăduie-mi, drept răsplată pentru găzduirea ce ţi-am dat în coliba mea, să spun două rugăciuni, Tatăl Nostru şi Ave Maria.

— Desigur, a spus Moartea.

Cărbunarul a spus, e adevărat, Tatăl Nostru, dar Ave Maria nu; vreme trece, vreme vine, iar Moartea nu ştia ce să facă, căci îi făgăduise să aştepte. Până când, într-o zi, a hotărât să se spânzure de-o creangă de stejar din grădina palatului. Iar cărbunarul, văzând că Moartea murise, spânzurată de creanga de stejar, a spus, încântat, şi Ave Maria. Atunci Moartea a ridicat privirile şi a exclamat:

— De-acum eşti al meu!

Şi l-a luat.

66. Boneta verde

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un bărbat mai bun chiar ca pâinea caldă. Era atât de bun, încât iată ce-a pățit: Într-o zi, i-a ieşit în cale o farmazoană care se prefăcuse în vulpe. Şi farmazoana nu mai putea să redevină femeie, fiindcă, scăldându-se în râu, îşi lăsase straiele lângă un tufiş şi nişte flăcăi din sat i le furaseră. Făcându-i-se milă de ea, bărbatul i-a căutat straie femeieşti, cu care să se facă femeie la loc. Recunoscătoare, farmazoana i-a dat o bonetă verde şi i-a zis:

— Ori de câte ori ai să porți această bonetă, ai să poți citi gândurile tuturor oamenilor din fața ta.

Bunul om a fost foarte mulțumit de dar. Şi-a zis că de atunci încolo avea să poată afla ce gândeau despre el cei din jurul său, găsind mereu o cale de înțelegere cu ei, drept pentru care viața urma să-i fie mai plăcută.

Imediat şi-a adus aminte că se certa mereu cu vecinul din pricina unui nuc ce creştea pe hatul dintre ogoarele lor şi că, din pricina aceea, erau în proces. Aşa că şi-a pus bereta şi s-a dus să-l caute pe avocatul care îl apăra în acel proces, ca să vadă ce credea el despre întreaga afacere. De cum s-au întâlnit, a şi aflat ce gândea acesta: „Mare noroc am avut să-l apăr pe neghiobul ăsta cu nuc cu tot. Am să-i iau paralele de care am nevoie pentru zestrea fiică-mii, care azi-mâine se mărită, apoi am să-l trimit la plimbare cu primul pretext ce mi se va năzări".

Îngrozit de tot ce aflase, bunul om şi-a zis că era mai bine să se ducă la vecin şi să cadă prieteneşte la înțelegere cu el, ca să scape de griji.

Aşa că, fără să mai piardă vremea, s-a dus să se târguiască cu el, dar, cum avea boneta pe cap, de cum l-a întâlnit, a aflat ce credea şi acesta: „Ştiu ce-am să fac cu buimacul ăsta. Într-o zi, când are să fie ocupat cu via, iar muierea lui are să plece la târg, am să profit şi am să-i pun foc la casă".

Nici nu-i de mirare că pe bietul om l-au îngrozit cele aflate, şi a luat-o la sănătoasa de-acolo fără alte lămuriri.

Deznădăjduit, s-a dus acasă să-i istorisească totul muierii şi să-i ceară un sfat despre ce trebuia să facă. Dar, grăbit şi gâfâind, a uitat să-şi scoată bereta şi, de cum a ajuns în fața ei, a aflat ce gândea şi ea: „Uite că s-a întors şi nătărăul ăsta. Cum aş putea să scap, oare, de el şi să rămân liberă odată? Cred că, dintre toate, cel mai bine ar fi să-i pun otravă în supă, că poate dă colțul, căci locul unui nătărău ca el e dincolo; aşa am să mă pot mărita cu flăcăul cel bun care îmi tot dă târcoale. Căci noi doi, flăcăul şi cu mine, vom şti ce să facem cu paralele ținute degeaba de tontul ăsta".

De astă dată, bunul om a simțit că se pierde cu firea de groază. Era atât de tulburat, că s-a sprijinit de ziduri ca să se țină pe picioare, așa că s-a dus să-și caute fiica, pentru a-i vorbi de gândurile maică-sii. Dar, de cum a ajuns lângă ea, a aflat și gândurile ei: „Cum vine tata de la muncă, îi iau punga cu bani, mă duc la Juan, care mă așteaptă, plecăm la Barcelona și ne căsătorim în taină. N-are rost să-i cer, căci nu ne lasă să ne luăm".

Năucit, bunul om s-a gândit că-i mai rămânea doar fiul și s-a dus la el în odaie. Băiatul își strângea lucrurile într-o legăturică, și, cu bereta pe cap, bietul om a aflat și gândurile lui: „Mare ghinion că m-a văzut tata. Cum să-i zic că vreau să plec în lume, ca să mă distrez și să mă îmbogățesc ?".

Sătul, bărbatul și-a zis că farmazoana îi făcuse cel mai urât dar din viață. A luat boneta aducătoare de necazuri și nenorociri și a pus-o pe foc, ca să nu-i mai dea prin minte s-o folosească. De aceea, când ești în pragul deznădejdii și iei hotărâri grave, în Catalonia se spune că *pui boneta pe foc.*

67. Cocoşul şi ţurţurele de gheaţă

Într-o dimineaţă de iarnă, frumoasă şi însorită, dar şi foarte friguroasă din pricina îngheţului din noaptea ce trecuse, un cocoş foarte fudul, căruia îi plăcea nespus să-şi dea aere, se plimba de colo până colo. La un moment dat, s-a oprit arogant pe un ţurţure mare, ce atârna peste malul unui pârâu. Ţurţurele s-a spart brusc, iar cocoşul a alunecat, a căzut într-o copcă de gheaţă şi şi-a rupt un picior, tot încercând să fugă. Deznădăjduit, căci bănuia că n-avea să mai iasă nicicând din ea, i-a spus ţurţurelui:

— Ţurţuraş, de ce mi-ai rupt piciorul?

— Nu eu ţi l-am rupt, cocoşelule a zis ţurţurele; mai puternic decât mine e soarele care, topindu-mă, te-a făcut să cazi şi ţi-a rupt piciorul.

— Soare, a zis cocoşelul, chiar atât de puternic eşti, încât topeşti ţurţurele, iar ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai puternic decât mine e norul, care mă acoperă, a răspuns soarele.

— Norule, a zis cocoşelul, chiar atât de puternic eşti, încât acoperi soarele, soarele topeşte ţurţurele şi ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai puternic e vântul, care mă duce unde vrea, a răspuns norul.

— Vântule, a spus cocoşelul, chiar atât de puternic eşti, încât duci norul unde vrei, norul acoperă soarele, soarele topeşte ţurţurele şi ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai tare e peretele, care mă ţine în loc, a răspuns vântul.

— Măi, perete, a zis cocoşelul, chiar atât de puternic eşti, încât opreşti vântul, vântul duce norul, norul acoperă soarele, soarele topeşte ţurţurele şi ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai puternic e şoricelul, care face găuri în mine, a răspuns peretele.

— Şoricelule, a spus cocoşelul, chiar atât de puternic eşti, încât găureşti peretele, peretele opreşte vântul, vântul duce norul, norul acoperă soarele, soarele topeşte ţurţurele şi ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai puternic ca mine e motanul, care mă mănâncă, a zis şoarecele.

— Motanule, a spus cocoşelul, chiar atât de puternic eşti, încât mănânci şoricelul, şoricelul găureşte peretele, peretele opreşte vântul, vântul duce norul, norul acoperă soarele, soarele topeşte ţurţurele şi ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai ceva decât mine e bâta, care pe mine mă omoară, a zis motanul.

— Bâto, a zis cocoşelul, chiar atât de puternică eşti, încât omori motanul, motanul mănâncă şoricelul, şoricelul găureşte peretele, peretele opreşte vântul, vântul duce norul, norul acoperă soarele, soarele topeşte ţurţurele şi ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai puternic ca mine e toporul, care mă taie pe mine, a răspuns bâta.

— Toporule, a zis cocoşelul, chiar atât de puternic eşti, încât tai bâta, bâta omoară motanul, motanul mănâncă şoricelul, şoricelul găureşte peretele, peretele opreşte vântul, vântul duce norul, norul acoperă soarele, soarele topeşte ţurţurele şi ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai puternic ca mine e fierarul, care mă face zob, a răspuns toporul.

— Fierarule, a spus cocoşelul, chiar atât de puternic eşti, încât faci zob toporul, toporul taie bâta, bâta omoară motanul, motanul mănâncă şoricelul, şoricelul găureşte peretele, peretele opreşte vântul, vântul duce norul, norul acoperă soarele, soarele topeşte ţurţurele şi ţurţurele îmi rupe piciorul?

— Mai ceva decât mine e moartea, căci pe mine mă omoară şi e atotputernică, a răspuns fierarul.

Şi ăsta-i adevărul, fiindcă orice putere şi forţa de pe lume iau sfârşit odată cu moartea.

68. Brutăreasa ticăloasă

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, o brutăreasă tare rea de inimă. Se măritase cu un văduv, care avea doi copii mici, un băiețel și o fetiță, dar nu-i iubea deloc, era sătulă de ei. Într-o zi, brutăreasa le-a spus celor doi copii vitregi:

— Azi trebuie să mergeți în pădure să-mi aduceți fiecare câte o legătură de lemne pentru cuptor. Cine soseşte primul primeşte un covrig cu miere.

Băiețelul, care era tare pofticios, a strâns o legătură mare de lemne și a adus-o acasă. De cum l-a văzut venind, maştera i-a zis:

— Foarte bine. Scoate-ți şorțul.

Copilul i-a dat ascultare și a aşteptat covrigul cu miere. Dar maştera i-a spus:

— Scoate-ți pantalonii și cămaşa, izmenuțele și pantofii.

Băiețelul a făcut tot ce i-a cerut, până a rămas gol puşcă. Atunci maştera i-a spus:

— Am te leg la ochi cu panglica asta și îți dau covrigul cu miere.

Aşa că l-a legat la ochi și, fără ca băiețelul să-și dea seama, l-a luat în brațe și l-a aruncat într-un cazan cu ulei încins, de pe foc, iar bietul copil a murit pe loc. Ea l-a fript, l-a scos din cazan și, după ce l-a făcut bucăți, l-a condimentat și l-a pus într-un castron.

Când a sosit cu legătura de lemne, fetița a întrebat de frățiorul ei, care plecase în pădure mai devreme decât ea, iar maştera i-a zis că încă nu venise, și, deoarece se lăsa noaptea, era mai bine să nu-l aştepte cu masa.

— S-o fi întâlnit cu taică-său, a spus maştera, care taie lemne în pădure.

A pus castronul pe masă și i-a spus fetiței că în el erau bucățele dintr-un miel dăruit de vecină. Au început să mănânce, iar fetița a primit o bucată de inimă, care, pe când mânca din ea, i-a spus:

— Surioară, mănâncă pe îndelete, că eu sunt fratele tău.

Surioara a priceput imediat ce făcuse maştera, s-a oprit din mâncat și a început să-și plângă cu disperare bietul frățior; dar maştera a amenințat-o și i-a zis că, dacă nu tăcea, avea să-i facă și ei aşijderea. De frică, fetița și-a ținut gura și, când ticăloasa de maşteră a sfârșit de mâncat, a strâns toate oasele și bucățelele ce mai rămăseseră din băiețel în castron și le-a îngropat în livada casei.

Sosind în amurg, tatăl a observat că băiețelul lipsea, dar maştera i-a zis că încă nu venise. Tatăl s-a dus să-l caute și, oricât de mult a iscodit, n-a putut da de el, și-a zis că l-o fi înfulecat vreo fiară și s-a întors foarte mâhnit acasă. Vreme trece, vreme vine, și el a uitat treptat de băiețel.

În primăvara următoare, pe locul unde fetița îngropase oasele frățiorului a răsărit un portocal, care în doar câteva luni a crescut foarte înalt și s-a umplut cu naramze fără pereche în ținut.

Tatăl, maştera şi fetiţa, uimiţi de ele, aşteptau ca naramzele să dea în pârg, ca să le guste. Şi, de cum s-au copt primele, le-au cules: erau foarte dulci, zemoase şi delicate.

Tatăl şi fetiţa şi-au curăţat naramzele şi, gustând din prima felie, li s-a părut că ele le spuneau prieteneşte:

— Mănâncă, tată; mănâncă, surioară, că naramzele-s ale voastre.

Tatăl s-a mirat, crezând că i se năzărea, dar, cum naramza era nespus de gustoasă, a mâncat multe altele, nu numai pe aceea, fără să dea prea mare însemnătate întâmplării. Fetiţa, în schimb, a priceput imediat ce-i spuneau naramzele şi le-a mâncat cu mare dragoste, căci, deşi îi ducea dorul, i se părea că parcă îşi săruta şi-şi ţinea în braţe fratele iubit.

Dar maştera n-a păţit la fel. Când a curăţat-o pe prima, din naramză a început să curgă nu suc foarte dulce şi gustos, ci sânge fierbinte, iar ea a auzit un glas trist care spunea:

— Acesta e sângele nevinovat al celui pe care l-ai ucis.

Auzind una ca asta, maştera a aruncat înspăimântată naramza, a luat-o la sănătoasa şi s-a pitit în casă. A privit de acolo cum soţul şi fiica vitregă savurau naramzele, ceea ce a umplut-o de ură şi turbare. Aşa că a scos capul pe fereastră şi le-a zis:

— Cum e cu putinţă să mâncaţi roadele unui pom care creşte atât de aproape de groapa cu bălegar? Ei bine, eu n-am să le mănânc!

Tatăl şi fiica nu i-au dat nicio atenţie şi au continuat să mănânce; iar după o săptămână, nemaiputând îndura, maştera a luat un topor şi a tăiat portocalul. Spre mirarea şi necazul ei, a doua zi de dimineaţă a văzut că din pom crescuse un vlăstar atât de puternic, încât avea mai multe fructe decât tot pomul de dinainte; iar maşterei naramzele îi aminteau de chipul bietului băieţel ucis. Aşa că nici măcar nu le putea privi.

Oarbă de furie, a tăiat şi vlăstarul, dar nu i-a fost de niciun folos, căci pomul creştea iar şi iar de fiecare dată, cu tot mai multă vigoare.

Pe soţ l-a mirat purtarea femeii; tot gândindu-se, şi-a amintit de vorbele pe care i se păruse că le auzea când mâncase prima naramză şi a intrat la bănuieli: şi-a zis că acel portocal fermecat avea o istorie tristă şi extraordinară în acelaşi timp.

Aşa că s-a dus să stea de vorbă cu fiica sa. Iar ea i-a spus:

— Da, tată. Ticăloasa de maşteră mi-a ucis şi mâncat frăţiorul în ziua când a zis că se pierduse în pădure. Eu am îngropat oasele şi bucăţile rămase în livadă, chiar unde creşte acum portocalul, plângând de mâhnire şi neputând să fac nimic pentru el; de aceea urăşte maştera pomul şi de aceea îl tot taie.

Înfuriat de moartea groaznică a bietului copil, tatăl a jurat să se răzbune pe acea femeie îngrozitoare. Într-o zi a dus-o în pădure, a ucis-o, a hăcuit-o şi a îngropat-o. Pe locul unde o îngropase au crescut curând rugi de mure atât de deşi şi cu spini atât de ascuţiţi, că şi oamenii, şi dihăniile îi ocoleau de foarte departe. Chiar şi fiarele pădurii fugeau, urlând, ca şi cum se temeau să nu se agaţe în spinii aceia, căci le înspăimânta înfiorătoarea amintire a brutăresei ticăloase.

69. Moştenitorul coroanei

u fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un rege şi o regină; de cum s-au căsătorit, au şi avut un fiu. La o lună după naşterea lui, chiar când se pregăteau să-l boteze, o zână a venit şi i-a spus regelui:

— Maiestate, băieţelul va fi de acum înainte atât de dornic de putere, că nu va putea trăi liniştit până nu-i veţi ceda coroana.

Regelui nu i-au plăcut deloc vorbele zânei. Într-o zi, când s-a dus la vânătoare, l-a luat şi pe băieţel cu el; şi a mers cât de departe l-a putut duce calul. Acolo şi-a lăsat copilul într-o râpă cât hăul, acoperită de tufe dese, ca să moară de foame dacă nu-l înfulecau mai înainte fiarele pădurii.

Dar trei zâne au găsit pruncul şi au rugat o lupoaică să-i dea să sugă. Băieţelul a crescut şi, când a împlinit şaptesprezece ani, zânele i-au spus:

— Mergi pe drumul pe care ţi-l vom arăta; aşteaptă să treacă tatăl tău şi, când ai să-l vezi, spune-i: „Te salut, tată; eu sunt moştenitorul coroanei".

Zis şi făcut. Iar regele i-a răspuns:

— Dacă eşti cu adevărat moştenitorul ei, adu-mi un blid cu lapte de grovieră.

Flăcăul s-a dus şi le-a spus zânelor ce-i ceruse regele; iar ele l-au sfătuit:

— Ia calul acesta. Mergi trei zile până ajungi la un castel; nu te opri acolo. Mergi alte trei zile şi ai să dai de alt castel; nici acolo nu te opri. Mai mergi trei zile şi ai să ajungi la alt castel; în acel castel stă dihania. Când ai să auzi orologiul bătând de douăsprezece ori, grăbeşte-te s-o mulgi înainte de ultima bătaie a ornicului şi fugi cât te ţin picioarele, dacă nu vrei să rămâi acolo pe veci.

Zis şi făcut. A călărit trei zile până la primul castel. După alte trei zile, a ajuns la al doilea castel. După ultimele trei zile, a ajuns la al treilea castel. A văzut poarta deschisă şi a intrat. A dat de dihanie, care dormea trântită în buricul ogrăzii. Flăcăul a auzit prima dintre cele douăsprezece bătăi ale ornicului, a scos un blid, l-a rezemat de ugerul grovierei şi a început s-o mulgă. Era de mai mare dragul să vezi laptele aburind ce-i ieşea din ugere. La a zecea bătaie, a sărit pe cal, s-a năpustit spre poartă şi, auzind-o pe a douăsprezecea, a trecut pragul chiar când uşa se închidea în spatele lui.

Apoi, fiul de rege s-a dus la zâne, care i-au spus:

— Du-te iar pe acelaşi drum şi, când are să treacă regele, spune-i: „Te salut, tată; eu sunt moştenitorul coroanei, şi ăsta-i laptele de grovieră".

Zis şi făcut. Regele a trecut, iar flăcăul l-a oprit şi i-a spus. Atunci regele a răspuns:

— Dacă eşti cu adevărat moştenitorul coroanei, adu-mi şi trei naramze de deşert.

Flăcăul s-a dus iar la zâne şi le-a povestit cele întâmplate. Iar zânele i-au spus:

— Ia calul din nou. Mergi trei zile până la o grădină; dar nu te opri. Mergi alte trei zile şi ai să dai de altă grădină; nici acolo nu te opri. Mai mergi trei zile şi-ai să ajungi la a treia grădină; acolo trebuie să te opreşti. În inima grădinii ai să vezi un portocal doldora de roade din aur, care are în vârf o rămurea cu trei fructe. Când auzi că orologiul începe să bată de douăsprezece ori, fugi spre pom, ia rămureaua cu trei naramze şi fugi înainte de ultima bătaie a orniculuí, dacă nu vrei să fii prins.

Zis şi făcut. A luat calul, a mers trei zile şi a ajuns la o grădină. După alte trei zile, a ajuns la a doua grădină. A mai mers trei zile şi, în sfârşit, a ajuns la a treia grădină, unde s-a oprit. Grădina avea poarta larg deschisă şi prin ea nu se vedea decât deşertul, dar în inima lui era un portocal nespus de mare şi frumos, doldora cu roade din aur, iar în vârful coroanei era o rămurea cu trei naramze de mai mare dragul.

Flăcăul a aşteptat prima dintre cele douăsprezece bătăi ale orniculuí şi s-a urcat în portocal, s-a dus drept în vârful coroanei după rămureaua cu trei naramze, a coborât la iuţeală, a sărit pe cal, s-a năpustit spre poartă şi a trecut dintr-un foc pragul, chiar când uşa se închidea în spatele lui.

Fiul regelui s-a dus la zâne, iar ele i-au zis:

— Du-te iar pe acelaşi drum şi, când are să treacă regele, spune-i: „Te salut, tată; eu sunt moştenitorul coroanei. Aşa cum ţi-am adus lapte de grovieră, acum îţi aduc şi naramze de deşert".

Tânărul a ieşit în drum şi i-a vorbit regelui ca şi data trecută.

— Aşa e, într-adevăr, s-a învoit regele, dar nu mi-ai adus-o pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume.

S-a dus iar fiul regelui la zâne şi le-a povestit ce se întâmplase. Atunci zânele au spus:

— De astă dată trebuie să te duci s-o cauţi pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume.

— Şi unde se află?

— Asta-i treaba, că noi nu ştim, i-au răspuns.

— Şi ce trebuie să fac ca s-o găsesc? a întrebat el.

Zânele au luat un pumn de praf, l-au aruncat în văzduh şi au văzut unde îl purta vântul; apoi i-au căutat un cal nespus de frumos şi i-au zis:

— Dacă vei avea trebuinţă de ajutor, să spui: „Pentru misiunea ce mi s-a încredinţat, mi-e de trebuinţă să se întâmple..."; şi o să ai ce-ţi vei dori.

Fiul regelui a plecat pe drumul arătat de vânt, şi după şapte zile a întâlnit un uriaş.

— Bună ziua, a spus flăcăul.

— Bună ziua, a răspuns uriaşul. Ce vânt te-aduce pe-aici?

— O caut pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume, a răspuns flăcăul. Ştii să-mi spui unde pot da de ea?

— Dacă îmi faci rost de ce-ţi voi cere, am să-ţi zic, a răspuns uriaşul.

— Atunci spune-mi ce vrei, a zis flăcăul.

— Vreau şapte măsuri de pâine coaptă, că mor de foame.

„De unde i le-aş putea lua?" s-a întrebat flăcăul; şi brusc şi-a amintit de spusele zânelor şi a recitat: „Pentru misiunea ce mi s-a încredinţat, mi-e de trebuinţă să apară aici şapte măsuri de pâine coaptă".

Şi, într-adevăr, au apărut şapte măsuri de pâine coaptă, iar uriaşul a început să înfulece pâine după pâine, şi le-a terminat pe toate fără să-i scape nicio firimitură din gură.

— Ah, ce plăcere, ce bine mi-a căzut, a spus uriaşul. Şi spui că ai vrea să ştii unde se află Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume? Ei bine, mergi tot într-acolo şi, după şapte zile, ai să-l întâlneşti pe fratele meu; dacă îi vei da ce-ţi va cere, are să te ajute. Şi, dacă ai nevoie de mine pentru ceva, cheamă-mă şi am să mă arăt ţie oriunde te-ai afla.

Fiul regelui şi-a continuat drumul după cum îi arătase uriaşul şi, după şapte zile, a dat de altul asemenea lui.

— Bună ziua, a spus flăcăul.

— Bună ziua, a răspuns uriaşul. Se poate şti ce vânt te-aduce pe-aici?

— O caut pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume, a zis flăcăul. Mi-ai putea spune unde se află?

— Păi, dă-mi şapte măsuri de pâine şi şapte chintale de slănină şi cârnaţi, că de multă vreme nu mi-am mai umplut burta pe săturate.

Fiul regelui a spus vorbele magice, iar în faţa uriaşului s-a ivit tot ce-şi dorea acesta; când le-a văzut, uriaşul s-a năpustit asupra cărnurilor şi nu s-a mai oprit până n-a gătat şi ultima firimitură din tot ce îi ceruse. Iar după ce s-a săturat i-a spus flăcăului, nespus de mulţumit:

— Spui că vrei s-o găseşti pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume? Păi, mergi tot într-acolo şi, după şapte zile, ai să întâlneşti alt frate de-al meu; dacă îi vei da ce-ţi va cere, aşa cum mi-ai dat şi mie, fii sigur că te va ajuta. Iar dacă vei avea nevoie de mine, nu trebuie decât să mă chemi, iar eu am să vin oriunde te-ai afla.

Aşadar, fiul regelui a mers mai departe şi, după alte şapte zile, a întâlnit alt uriaş.

— Bună ziua, i-a spus flăcăul.

— Bună ziua, a răspuns uriaşul. Se poate şti ce vânt te-aduce pe-aici?

— O caut pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume, a spus flăcăul. Îmi poţi spune unde se află?

— Aş fi încântat să-ţi spun, dacă ai să-mi dai ce-ţi cer.

— Foarte bine, a răspuns flăcăul, şi ce-ţi doreşti?

— Vreau, a zis uriaşul, douăsprezece carete pline cu pâine, doisprece saci cu cârnaţi şi tobă şi douăsprezece butelci cu vin, fiindcă e mult de când nu m-am mai putut ghiftui şi turbez de foame.

— Bine, a spus flăcăul.

Ca şi data trecută, a spus vorbele magice, a pus cărnăraia în faţa uriaşului şi a aşteptat să se sature, ca şi fraţii lui.

— Ah, îţi mulţumesc, bunule flăcău, a spus uriaşul când a terminat totul. N-am mai mâncat şi băut de multă vreme atât de bine. Şi spui că o cauţi pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume? Foarte bine. Atunci mergi într-acolo şi, după şapte zile,

ai să vezi un munte foarte abrupt, iar pe culmea lui un castel măreţ. Urcă până acolo şi ai s-o găseşti pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume, o codană de şaptesprezece ani frumoasă ca un soare, cea mai mândră făptură ce s-a văzut vreodată, care fură inima oricui o întâlneşte. Tatăl ei o păzeşte cu atâta străşnicie, că, pentru a te lăsa s-o vezi, îţi va cere imposibilul. Deie Domnul să ai noroc şi s-o poţi lua. Şi, dacă vei avea nevoie de mine, nu trebuie decât să mă strigi, iar eu am să vin, oriunde te-ai afla.

Fiul regelui a mers după cum i-a arătat uriaşul şi, când a ajuns pe culmea muntelui abrupt, a cerut să vorbească cu stăpânul castelului şi i-a spus că o căuta pe fiica lui. Seniorul i-a răspuns că, pentru a i-o da, trebuia să treacă prin trei încercări, iar el s-a învoit.

— Atunci, a zis seniorul, iată prima încercare: astă-seară, vei fi încuiat într-o încăpere cu şapte măsuri de pâine, pe care trebuie să le mănânci înainte de a se crăpa de ziuă.

— Să mergem, a spus tânărul.

Aşa că l-au încuiat în încăperea cu şapte măsuri de pâine; iar la miezul nopţii, când toată lumea dormea, flăcăul a strigat:

— Ei, uriaşule întâlnit în a şaptea zi de drumeţie, mi-ai făgăduit că, ori de câte ori voi avea nevoie de tine, vei veni, oriunde m-aş afla; vino aici, că poate te saturi cu mâncarea de lângă mine.

Nici bine n-a vorbit, că, hop, uriaşul s-a arătat, a aruncat o privire prin încăpere şi a spus:

— Nu-i nevoie să mă străduiesc prea mult ca să înfulec toate astea, fiindcă e chiar ce-mi trebuie să mănânc într-o zi.

Aşa că s-a pus pe mâncat şi a înfulecat totul, dar când a terminat, nu mai putea înghiţi nimic.

— Ajunge, m-am umflat, i-a spus flăcăului. Mai vrei ceva de la mine?

— Nu, a zis flăcăul, poţi pleca. Mi-ai fost de mare ajutor, şi n-am să uit. Du-te, şi Domnul să te apere de primejdii.

— Amin, a răspuns uriaşul şi s-a făcut nevăzut.

Mare a fost uimirea seniorului a doua zi în zori, când au descuiat uşa încăperii şi l-au găsit pe fiul regelui stând liniştit într-un colţ; şi nu mai era nici urmă de mâncarea cu care îl încuiaseră acolo.

— Care-i a doua încercare? a întrebat fiul regelui.

— Am să-ţi spun chiar astăzi după-amiază, a răspuns seniorul.

Şi s-a gândit întreaga zi la ce încercare să-l pună. După-amiază, l-a chemat şi i-a arătat altă încăpere, cu şapte măsuri de pâine şi şapte chintale de slănină şi cârnaţi, şi i-a zis că până în zori trebuia să le vină de hac.

Fiul regelui s-a învoit şi l-au încuiat în acea încăpere.

Atunci a strigat:

— Ei, uriaşule întâlnit în a paisprezecea zi de drumeţie, mi-ai făgăduit că ori de câte ori voi avea nevoie de tine şi te voi striga, ai să vii, oriunde m-aş afla; vino aici, să vedem dacă te saturi cu mâncarea de lângă mine.

Nici n-a terminat bine când, hop!, s-a ivit uriaşul, a aruncat o privire peste toată mâncarea şi a spus:

— Nu-i mare treabă de înfulecat toate astea, fiindcă-s tocmai cât am eu nevoie să mănânc în fiecare zi.

Şi s-a pus pe înfulecat până n-a mai putut, dar a înghiţit totul. Apoi, gata să-i plesnească pântecele, i-a spus flăcăului:

— Gata, m-am ghiftuit. Mai vrei ceva de la mine?

— Nu, a răspuns fiul regelui, de-acum poţi pleca. Mi-ai fost de mare ajutor, şi n-am să te uit. Du-te, şi Dumnezeu să te apere de orice primejdie.

— Amin, a spus uriaşul şi s-a făcut nevăzut.

A doua zi de dimineaţă, când a deschis uşa încăperii, seniorului nu i-a venit să-şi creadă ochilor.

— Ce? l-a iscodit fiul regelui. Am trecut a doua încercare?

— Da, ai trecut-o, a răspuns seniorul, abătut şi palid, şi şi-a spus: „Sunt pierdut. Aşa cum a trecut aceste două încercări, o va trece şi pe a treia, aşa că va trebui să-i arăt fata. Şi, de cum o va vedea, se va îndrăgosti de ea fără leac, o va lua cu el, şi adio, fata mea! Şi, dacă-mi pierd fata, mă arunc din turnul cel mai înalt al castelului!".

— Care va fi cea de-a treia încercare? a întrebat atunci fiul regelui.

— Am să-ţi spun după-amiază, a răspuns seniorul.

Şi după-amiază a trimis după el şi i-a zis:

— Iată care-i ultima încercare: te vom încuia într-o încăpere cu douăsprezece carete de pâine, doisprezece saci cu cârnaţi şi tobă şi douăsprezece balerci cu vin. Iar în zori, dacă nu le vei fi terminat pe toate, am să te arunc din cel mai înalt turn al castelului.

— Atunci am să folosesc felinare, a spus flăcăul.

Şi, când a bătut miezul nopţii şi toţi dormeau, a strigat:

— O, uriaşule întâlnit în a douăzeci şi una zi de drumeţie, mi-ai făgăduit că, ori de câte ori am să am nevoie de tine şi am să te strig, ai să vii oriunde-aş fi; vino, că poate îţi astâmperi foamea cu bucatele de-aici.

La fel ca mai înainte, uriaşul s-a înfăţişat şi a înfulecat totul, până a căzut lat. Apoi l-a întrebat dacă mai dorea ceva, iar flăcăul i-a răspuns:

— Nu, poţi să pleci. Mi-ai fost de mare ajutor, şi n-am să te uit niciodată. Du-te, şi Dumnezeu să te apere de orice primejdie.

— Amin, a spus uriaşul şi s-a făcut nevăzut.

A doua zi de dimineaţă, când au deschis uşa încăperii, seniorul a fost gata să leşine, văzând că din toată mâncarea nemărginită lăsată cu o seară mai înainte lângă flăcău nu mai rămăsese nimic. S-a pus să geamă şi să se dea de pereţi, înjurând, urlând, rupându-şi hainele de pe el şi smulgându-şi părul din cap şuviţă de şuviţă, până ce fiul regelui a spus:

— Seniore, înţelegerea e înţelegere. Eu am trecut cu bine cele trei încercări şi, drept urmare, acum trebuie să mi-o arăţi pe fiica ta.

N-a fost chip, a trebuit să i-o arate. Şi, aşa cum se temea seniorul pe drept cuvânt, cei doi tineri s-au şi îndrăgostit nebuneşte unul de celălalt de cum s-au văzut, iar fiul regelui a luat-o în braţe pe Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume, a urcat-o pe crupa calului şi, încălecând în faţa ei, a plecat înapoi spre casa celor trei zâne.

Când au ajuns acolo, ele i-au zis:

— Du-te la palatul regelui şi spune-i: „Te salut, tată; eu sunt moştenitorul coroanei. Aşa cum ţi-am adus lapte de grovieră şi trei naramze de deşert, vin acum şi cu Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume".

Văzând fata aceea nespus de frumoasă, regelui i-a pierit glasul o vreme, până ce, revenindu-şi din emoţia pe care i-o provocase frumuseţea fetei, i-a spus flăcăului:

— Fiule, îţi dau coroana, pe care ţi-ai câştigat-o pe bună dreptate, căci îmi dau seama că nu m-aş putea lua la întrecere cu tine.

Şi, ridicându-se de pe tron, a pus coroana pe capul fiului şi chiar în ziua aceea l-a căsătorit cu Cea-Mai-Frumoasă-Stea-din-Lume.

70. Sângele cel mai curat

Odinioară, înainte ca ierburile, pasările, jivinele şi lighioanele să-şi uite limbile, trăia un rege măreţ şi plin de haruri: era sincer, bun şi îşi iubea supuşii, pe care îi considera aproape ca pe fiii lui. Acest rege avea un fiu, care era întru totul opusul lui: târâie-brâu şi fluieră-vânt, fudul nevoie mare şi cu inima împietrită. Păreau două feţe ale aceleiaşi monede. Ei bine, dacă regele îşi iubea supuşii, fiul lui îi dispreţuia, crezându-i fiinţe inferioare. Nu-i greu să ne închipuim aşadar că supuşii îşi iubeau nespus regele şi nu dădeau doi bani pe fiul lui.

Oricum, tatăl îşi iubea fiul, chiar dacă ştia cum era, şi, pentru că-l iubea, se tot gândea zi şi noapte în ce chip să-i schimbe inima şi să facă din el un om bun. Nu departe de palat, într-o cocioabă sărăcăcioasă, o bătrână locuia împreună doar cu câteva pisici la fel de bătrâne ca şi ea. Mulţi o ţineau pe babă drept mare farmazoană.

Într-o zi, regele s-a dus la vânătoare, după cum îi stătea în obicei, iar la întoarcerea acasă a trimis înainte un slujitor cu tot ce vânase în acea zi: iepuri, becaţe şi cerbi, iar el, zăbovind înadins, s-a dus s-o caute pe farmazoană.

A ajuns la bordeiul ei, i-a dat bună ziua şi s-a aşezat cu ea la foc. Şi i-a istorisit babei tot necazul lui; că defectele fiului îl îngrijorau cu asupra de măsură şi că de aceea şi venise s-o vadă, căci poate găsea ea leac de cojocul prinţului, făcând din el un om bun.

După ce şi-a mângâiat mâţele bătrâne pe spinare, baba i-a zis:

— Sire, dacă vrei să vindeci inima fiului tău de boala asta rea, pune-i în faţa ochilor propriu-i sânge. Dacă îl recunoaşte, o, rege, ai să fii foarte nenorocit, dar, dacă nu, fiul ţi se va vindeca şi tu ai să fii răsplătit pentru tot ce-ai pătimit. Asta-i tot ce-ţi pot spune.

Mulţumit, regele a vrut s-o răsplătească, dar baba n-a vrut să primească nimic, şi el a plecat.

Dar, când a ajuns la palat şi a început să se gândească la spusele babei, regele n-a ştiut ce să facă. Şi atâta s-a gândit şi răzgândit, că până la urmă n-a mai mâncat şi n-a mai dormit, nici nu s-a mai ocupat de treburile regatului. Căci se tot întreba: „Cum să-i pun eu fiului meu în faţă propriu-i sânge? Şi, oricât mi-aş iubi supuşii, tot fiul meu mi-e mai drag. Oare aş vărsa eu sângele fiului meu pentru a-mi face supuşii mai fericiţi? Nu, cu niciun chip". S-a tot gândit şi răzgândit, dar n-a aflat ce-ar fi putut face.

Într-o zi, fiul a venit la el şi i-a spus:

— Tată, ştiu că ar trebui să-mi fie ruşine spunându-ţi ceea ce-ţi voi spune, dar trebuie să ştii că m-am însurat demult cu o femeie, de la care am un fiu.

— Cum adică? a întrebat, năucit, tatăl.

— Păi, ce mai, ai un nepot, fiindcă, deşi în taină, m-am însurat după voia legii. Şi dacă tu, care mă recunoşti pe mine drept fiu, îmi recunoşti soţia drept noră şi fiul drept nepot, chiar mâine venim să locuim cu tine, în palat.

Dar regele a spus:

— Dacă mi-ai aduce orice mamă sau fiu, chiar acum v-aş binecuvânta. Dar, cum femeia şi pruncul pot în viitor să fie regina şi regele acestei ţări, trebuie să mă mai gândesc. Am să-ţi dau răspunsul mâine.

Chiar în acea seară, regele şi-a adunat şi anunţat înţelepţii şi sfetnicii:

— Înainte de a se crăpa de ziuă, trebuie să-mi daţi răspuns la două întrebări. Prima e: cum pot pune eu în faţa fiului meu propriul sânge, fără să-mi pătez onoarea, căci eu nu-l pot vărsa? Iar a doua e: cum îi pot arăta iubitului meu norod o femeie şi un prunc pe care nici măcar nu-i cunosc şi să-l anunţ că ei sunt soţia şi fiul fiului meu?

Înţelepţii şi sfetnicii s-au retras să se consulte şi, înainte de a se crăpa de ziuă, au venit iar la rege, şi unul dintre ei i-a spus în numele tuturor:

— Maiestate, dacă vrei să-i pui fiului tău în faţa ochilor propriul sânge, fără să-ţi pătezi onoarea, primeşte-i mai întâi drept noră pe soţia lui şi drept nepot pe fiul lor; apoi ia-ţi nepotul în braţe şi pune-l în faţa fiului tău; doar aşa îi poţi pune în faţa ochilor propriul sânge, fără să-ţi pătezi onoarea.

Încântat de răspuns, regele le-a mulţumit, apoi l-a chemat între patru ochi în odaia de lucru pe înţeleptul ce-i vorbise în numele tuturor şi i-a zis:

— Mi-ai răspuns cu aceleaşi vorbe la ambele mele nelămuriri, aşa că spune-mi şi cum pot să umplu de bunătate inima fiului meu, căci ea este alt temei de durere pentru mine.

Şi înţeleptul i-a răspuns:

— Maiestate, am să stau aici când va fi adus pruncul, aşa că vom face ceea ce trebuie făcut.

Înţeleptul a plecat din palat, iar în zilele ce au urmat a căutat prin toate casele din regat. În ziua stabilită, a venit la rege cu un prunc ascuns sub pelerină. Apoi i-au îmbrăcat la fel pe cei doi, pe nepotul regelui şi pe pruncul adus de înţelept, şi i-au pus în acelaşi leagăn. Iar după aceea l-au chemat pe fiul regelui; când a ajuns în faţa leagănului, prinţul n-a ştiut care era al lui. Şi, văzându-l că şovăia, regele i-a zis:

— Nu obişnuieşti tu să spui că noi nu suntem ca toţi ceilalţi şi că supuşii noştri ne sunt inferiori? Atunci spune-ne care din aceşti doi copii are sânge regal.

Dar, dacă regele nu i-ar fi spus care pruncuţ avea sânge regal, fiul lui n-ar fi ghicit. Ca urmare, a căzut la pat, şi au chemat un doftor să-l vadă. El a spus că singurul leac era să-i ia sânge, aşa că i-a scos sânge din vene.

Regele a pus să i se ia sânge şi unuia dintre slujitorii lui şi a cerut ca sângele să fie pus în două vase aidoma, alăturate. Apoi i-a spus doftorului:

— Maestre, spune în care din aceste două vase e sângele cel mai curat.

Doftorul le-a studiat bine, a arătat vasul cu sângele slujitorului şi a zis:

— Acesta este sângele cel mai bun şi mai curat.

Auzindu-l, fiul, care avusese în faţa ochilor propriul fiu, sânge din sângele lui, şi nu-l recunoscuse, s-a lecuit de defecte şi se spune că s-ar fi însănătoşit, devenind un prinţ bun şi iubit de întregul norod, deşi niciodată la fel de mult ca tatăl său.

71. Un pariu cu Aghiuță

e zice că, odionioară, Aghiuță și Sfântul Crispin[1] hoinăreau împreună. Aghiuță se chinuia să-l ispitească, iar Sfântul Crispin scăpa mereu din cursele pe care i le întindea acesta, ca să pună ghearele pe sufletul lui. Și, cum nu-l putea prinde pe Sfânt, Aghiuță era foc și pară.

Odată, Sfântul Crispin s-a gândit să se facă plugar: a arendat un ogor, l-a arat, l-a semănat și, ce mai, l-a îngrijit cu atâta dăruire și atenție, că, nu după multă vreme, ți-era mai mare dragul să-l privești.

Aghiuță tot dădea târcoale prin apropiere, plin de pizmă, văzând cum creșteau și se umflau ca bureții verzele și bobul, și ce mai cartofi și napi avea sfântul. Până ce, de atâta pizmă și bombăneală, ca și de atâta râvnă și poftă, i-a roit în minte un gând care l-a făcut să sară în sus de bucurie. „Acuma știu că te-am prins!", a spus Aghiuță în sinea lui.

A arendat un ogor în apropiere de al sfântului, și-a adus o pereche de boi și a început să are și să pregătească pământul, trudind și asudând din plin, ca și cum n-avea nimic mai însemnat de făcut pe lume. Iar când a sfârșit s-a dus la Sfântul Crispin.

„Ia te uită, să vezi și să nu crezi", și-a zis sfântul când l-a văzut apropiindu-se. „Sigur că vine cu momeala pusă."

— Știi ceva, a zis Aghiuță, m-am făcut și eu plugar! Munca-i bună pentru sănătate și, dacă mai ai și o recoltă bună, trai pe vătrai.

Sfântul Crispin s-a pus la mintea lui:

— Firește, nimănui nu-i cade prost o recoltă bună.

Și Aghiuță a continuat:

— Tocmai mi-a roit prin minte că, dacă ai fi isteț, pe lângă recolta ta, ți-ar putea rămâne și a mea. E vorba de un pariu, ca să știi. Eu am să pun o sămânță pe ogorul meu, tu ai s-o faci să crească și, de cum ai să-i ghicești numele, toată recolta mea va merge la tine în pătul. În schimb, dacă nu nimerești de trei ori, atât recolta mea, cât și a ta îmi rămân mie.

Adevărul e că Sfântului Crispin i-a plăcut propunerea, căci, câștigând încă o recoltă, avea mai mult de dat la cei nevoiași; așa că s-a învoit cu pariul. Deși nu lăsa să se vadă, Aghiuță era nebun de bucurie și își zicea în sinea lui: „De astă dată, ai căzut în capcană, Crispin".

---

1. Sfinții catolici *Crispin* și *Crispinian* sunt patronii cizmarilor, sărbătoriți la 25 octombrie.

Aşa că s-a dus într-un sat aşezat atât de departe, că numai el putea ajunge acolo, şi a adus o sămânţă pe care a semănat-o pe ogorul sfântului. Estimp, cu gândul să câştige pariul, Sfântul Crispin se ducea pe ogoarele vecinilor şi, de cum vedea o plantă neştiută de el, întreba.

— Şi asta ce plantă e?

Iar ei îi răspundeau:

— Păi, ăsta e morcov.

Apoi se ducea în altă parte:

— Şi asta ce e?

— Nap.

— Şi asta?

— Fasole.

Ce mai, când să răsară sămânţa pusă de Aghiuţă, Sfântul Crispin ştia despre plante mai multe chiar decât regele Solomon. Aşa că, de cum a încolţit bine sămânţa, s-a dus pe ogorul lui Aghiuţă, să vadă ce plantă creştea... şi mare i-a fost mirarea văzând că n-o cunoştea. Şi-a chemat prietenii, vecinii, precum şi oameni de prin împrejurimi, şi toţi s-au dus s-o cerceteze, dar nimeni nu mai văzuse aşa ceva mai înainte.

Estimp, Aghiuţă s-a prefăcut că-l întâlnea din întâmplare pe bietul Sfânt Crispin şi i-a spus:

— Ei bine, şi când îmi spui numele plantei de pe ogorul meu?

Dar Sfântul Crispin nici gând să-i răspundă, era mai burzuluit şi mai bosumflat ca niciodată, căci se şi vedea rămas fără recoltă. Până ce, într-o dimineaţă, chiar când se pregătea să se dea bătut, i-a roit şi lui un gând prin minte, i s-au luminat privirile şi a spus:

— A mea este!

S-a dus la Aghiuţă şi i-a atras luarea-aminte:

— Ai grijă de ogorul tău, că azi-noapte, când mă tot gândeam ce plantă poate fi cea care creşte pe el, am văzut o jivină foarte ciudată care se tăvălea pe-acolo.

Aghiuţă, văzând că Sfântul Crispin nu nimerea numele plantei, era nespus de încântat. Dar în noaptea aceea a hotărât să-şi vegheze ogorul, ca nu cumva să-şi piardă recolta şi ogorul din pricina acelei jivine.

De cum s-a întunecat, Sfântul Crispin s-a uns cu miere şi şi-a turnat pe el un sac cu puf. Şi, gătit astfel, s-a dus pe ogorul lui Aghiuţă. Arăta îngrozitor, pe jumătate om, pe jumătate pasăre. A ajuns pe ogor, s-a pitulat printre tufe şi a aşteptat sosirea lui Aghiuţă. Când necuratul şi-a făcut apariţia, a ieşit din ascunzătoare şi a luat-o la goană, dându-se de pământ, dând din mâini şi mormăind în aşa fel, încât Aghiuţă abia dacă se mai ţinea pe picioare de spaimă, fiindcă nu-şi închipuise vreodată că erau pe lume asemenea monştri. Dar, luându-şi inima în dinţi, s-a făcut din rahat bici şi a strigat, ca să sperie căpcăunul:

— Cară-te, monstrule, că-mi strici dovleceii!

Şi monstrul a dispărut greoi în noapte.

În sfârşit, a sosit şi ziua când sfântul trebuia ori să spună numele plantei ori să-şi piardă recolta. Aghiuţă şi-a pus cele mai bune straie, şi-a aranjat mustaţa şi barbişonul, s-a dat cu un flacon de odicolon şi, gătit ca un ginerică, s-a dus la bordeiul Sfântului Crispin.

— Știi de ce-am venit, nu ? l-a iscodit.

— Ba bine că nu, a răspuns sfântul.

— Și-ți aduci aminte de pariul nostru ?

— Ba bine că nu.

— Atunci știi și că, de nu nimerești nici a treia oară numele plantei de pe ogor, toată recolta ta e a mea ; în schimb, dacă ghicești, toată recolta mea e a ta. Așa că răspunde : ce-am semănat pe ogor ?

— Varză.

— Nici vorbă.

— Sfeclă furajeră.

— Nici atât.

Aghiuță plesnea de bucurie, căci mai rămăsese doar un răspuns.

— Crispin, te întreb pentru ultima oară, ce am semănat pe ogorul meu ?

Și Sfântul Crispin a răspuns, zâmbind.

— Dovlecei, nichiperceo, dovlecei.

Iar Aghiuță, care luase sămânța hăt din Argentina, a urlat de turbare, de s-a auzit în tot ținutul, și a luat-o la sănătoasa mai iute ca iepurele.

72. Cărbunarii la palat

fost odată ca niciodată o familie fără copii, care abia dacă îşi putea duce traiul, făcând cărbuni. Nu trecea zi fără ca bărbatul şi femeia să se ia harţă ba din pricina lui, ba din pricina ei. Şi a venit în sat un preot, care a ţinut o predică despre Adam şi Eva; după ce l-a ascultat, bărbatului i s-a năzărit că prima femeie fusese pricina tuturor necazurilor de pe lume. Şi de atunci aproape că nu era zi în care să nu pomenească acasă numele Evei.

— Dacă aş fi fost Îngerul Morţii, aş fi ucis-o şi gata. Femeia trebuia să facă numai fapte bune!

De cele mai multe ori, muierea cărbunarului nu răspundea. Dar, din când în când, îi spunea:

— Păi o Evă era şi maică-ta, care te-a adus pe lume. Dacă ar fi fost singură, poate că n-ar fi păcătuit, dar cu ea era şi pantalonarul de Adam! Ea curioasă, el pofticios, au mâncat împreună mărul, cu coajă cu tot.

Într-o zi, pe când se certau aşa, la cărbunăreasă a venit un rege vânător. Aflând temeiul acelor certuri încinse, le-a spus:

— Veniţi, supărăcioşilor, să locuiţi în palatul meu.

Cam ruşinaţi de sărăcia lor, dar mulţumiţi totuşi, au plecat cu regele. De cum au intrat în palat, regele a dat poruncă să li se facă straie noi şi le-a pus la dispoziţie odăi şi saloane; tot ce li se oferea li se părea de vis. Dar regele a poruncit să li se păstreze cu grijă straiele vechi şi afumate. Ca să le descreţească frunţile, le-a dăruit o grădină mare şi frumoasă, plină cu copaci şi pomi fructiferi, aşezată între grădinile uriaşe ale palatului.

Vorbind despre starea lor, soţul i-a amintit de nenumărate ori soţiei:

— De câte ori nu ne-am certat noi din pricina Evei? Şi acum, uite, datorită stăruinţei mele, avem tot ce avem. Căci, dacă regele nu ne găsea sfădindu-ne, acum eu încă aş mai sufla în foc, iar tu ai avea grijă de oala cu fasole uscată.

Regele venea să-i vadă din când în când şi, firesc, de fiecare dată îşi găsea protejaţii tot mai mulţumiţi şi încântaţi de soarta lor.

Într-o zi, un slujitor al regelui a bătut la poarta lor şi le-a adus o casetă din lemn preţios.

— Regele, stăpânul meu, vă roagă să primiţi din partea lui această casetă, dar cu condiţia să n-o deschideţi niciodată, căci altfel vă veţi pierde fericirea.

Apoi, slujitorul a pus caseta pe masa din sufragerie şi a plecat, salutându-i de trei ori.

Nevasta s-a întrebat pe loc: „Ce-o fi în casetă?". Şi s-a tot gândit, curioasă, iar când n-a mai putut, i-a spus soţului ei, care a sfătuit-o:

— Ai grijă, muiere, să nu te atingi de casetă.

A doua zi, caseta era tot pe masa din sufragerie, iar ei o priveau necontenit. Dar peste o zi, soţia s-a apropiat şi, luând-o în mâini, a zis:

— Oare ce-o fi în caseta asta atât de drăguţă, trimisă de rege?

— Las-o, muiere, în pace şi ai grijă, a răspuns soţul.

Dar ea a stăruit

— Hai, că n-o deschid decât niţel, cât să intre un fir de lumină.

— Nici vorbă, a spus el.

— N-are să ştie nimeni, a făgăduit muierea.

Dar până la urmă au lăsat-o pe masă. La amiază, după ce-au prânzit copios, cum obişnuiau de când locuiau la palat, s-au dus să se plimbe prin grădină, dar nevasta nu putea să uite de casetă şi tot aducea vorba despre ea, până l-a convins pe bărbat că aveau să-i salte capacul doar cât să intre un fir de lumină. Unul avea să-l salte, iar celălalt să privească înăuntru, doar o clipită.

— Haide, omule, deschide-o tu.

— Nici vorbă, muiere, nu pot.

— Păi, eşti slab de înger. Eu am s-o întredeschid niţel, iar tu ai să te uiţi înăuntru.

De cum a deschis femeia caseta, a ieşit din ea un şoricel foarte mic şi cu coada lungă, care a sărit pe masă, a şters-o pe podeaua bucătăriei şi a dispărut în tufişurile de lângă uşă. Foarte speriaţi, cei doi soţi au fugit după el, dar nu l-au găsit. Chiar atunci a sosit regele în vârful picioarelor şi a tuşit uşor lângă ei; văzându-l, s-au făcut albi ca varul la faţă, de spaimă.

— Ce faceţi aici cu atâta râvnă? i-a întrebat regele.

— Sire, nu mai suntem cărbunari şi n-avem ce face, a spus nevasta, aşa că facem şi noi ce putem.

Atunci regele a intrat în casă şi s-a dus drept la casetă, ca s-o deschidă; văzându-l, bărbatul i-a şoptit femeii:

— Suntem pierduţi.

Regele s-a uitat în cutie şi, întorcându-se către ei, i-a iscodit:

— Cum de-i goală caseta?

Niciunul din ei n-a ştiut ce să-i răspundă.

— Unde-i şoricelul? a întrebat iar regele.

— Sire, a îndrăznit bărbatul să spună, eu nu-s vinovat. Nevastă-mea, curioasă să afle ce-i în casetă...

— Eva, mereu Eva... l-a întrerupt regele, adresându-i-se ei.

Apoi către el:

— ...şi Adam, mereu Adam.

Fără să mai adauge ceva, regele a plecat; imediat a intrat slujitorul care le adusese caseta şi le-a zis:

— Regele, stăpânul meu, mi-a spus să vă aduc vechile straie. Puneţi-vi-le şi plecaţi de unde aţi venit.

Iar cei doi cărbunari, cu straiele lor vechi şi afumate, şi-au petrecut zilele ce le mai rămăseseră suflând în focul de lemne.

73. Şapte capre negre

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un rege care avea şapte fii, iar soţia lui îl aştepta pe al optulea. Regele nădăjduia din tot sufletul că al optulea copil avea să fie o fetiţă şi îşi dorea atât de mult una, încât a anunţat că, dacă mai venea pe lume un băiat, avea să-i ucidă pe toţi. Când regina l-a auzit spunând una ca asta, s-a întristat peste poate şi n-a mai putut dormi de atâta grijă. Şi a fost atât de îngrijorată, că a hotărât în cele din urmă să-şi cheme fiii şi să le spună:

— Dragii mei, tatăl vostru aşteaptă cu atâta dor naşterea unei fetiţe, că a făgăduit să vă omoare pe toţi, dacă nu aduc pe lume o fetiţă. Aşadar, iată ce trebuie să faceţi: duceţi-vă pe munte şi nu pierdeţi din ochi turnul cel mare al castelului. Dacă am să nasc o fetiţă, am să înalţ pe catargul turnului un steag alb, iar dacă am să nasc un băiat, am să leg de catarg o spadă din aur strălucitor. Dacă vedeţi spada, nu veniţi la palat până nu vă spun eu.

Cei şapte fraţi s-au dus pe munte şi de acolo priveau zi de zi cu nesaţ spre turnul castelului, căci voiau să se întoarcă acasă cât mai iute.

Iar regina a născut o fetiţă. A chemat imediat o slujnică şi i-a spus să urce în turn, unde avea să găsească o spadă şi un steag; şi să înalţe steagul cât mai sus pe catarg, ca să fie uşor de zărit de pe munte. Dar, când a ajuns în turn, slujnica a uitat ce trebuia să facă şi, cum spada i s-a părut mai frumoasă, a legat-o de catarg şi nu şi-a mai amintit de întâmplare.

Când fraţii au văzut o spadă care sclipea, s-au îngrozit la gândul soartei care îi aştepta şi au hotărât să plece cât mai departe. Aşa că au mers pe munte până au dat de un codru foarte des şi au hotărât să rămână acolo, trăind din vânat şi cu fructele de care codrul era plin.

Estimp, regina era tot mai uimită că fiii ei nu se întorceau la castel, iar după o vreme a început să-şi spună că slujnica nu-şi făcuse bine treaba. A trimis altă slujnică în turn ca să-i spună ce vedea în vârful catargului, iar femeia s-a întors şi a anunţat-o că de vârful catargului era legată o spadă. Regina s-a înfuriat, a pus să fie chemată prima slujnică, a biciuit-o şi a dat-o afară din castel. Iar slujnica a jurat să se răzbune pe stăpână.

Prinţesa creştea, iar regele era atât de fericit, că-şi uita puţin câte puţin de cei şapte fii. Într-o zi fetiţa s-a făcut o codană frumoasă, admirată de toţi. Cum îşi pierduse cei şapte fii, regina îşi iubea fiica din tot sufletul şi stătea toată vremea cu ea, spunându-i mereu povestea celor şapte fraţi pierduţi din prostia slujnicei. Ea îi arăta atâta iubire, că regele a început să fie gelos, crezând că i-o prefera lui. Dar

într-o zi regina şi-a sfătuit fiica să plece din castel, ca nu cumva, într-o criză de gelozie, regele s-o omoare.

Ce mai, prinţesa a plecat în lume şi, tot mergând zi de vară până-n seară, a nimerit într-un codru des, de pe cealaltă parte a muntelui. S-a înfundat printre copaci şi curând a ajuns într-o poiană unde se înălţau şapte căscioare la uşile cărora a bătut. Cum nu i-a răspuns nimeni, a hotărât să intre, căci era ostenită de atâta mers; mare i-a fost uimirea când a găsit în fiecare căscioară o masă pusă cu un tacâm, o pâiniţă, un pahar, iar pe foc, o oală care fierbea. Pentru că îi era foame, a gustat niţel din fiecare oală, a băut niţel din fiecare pahar şi a ciugulit din fiecare pâiniţă.

Apoi a luat-o somnul; tocmai când să se întindă pe patul dintr-o căscioară, a auzit zgomot de oameni ce se apropiau şi s-a ascuns la iuţeală. Privind din ascunzătoare, a zărit şapte flăcăi tot unul şi unul, încărcaţi cu vânat proaspăt. Dar, deşi fata mâncase tare puţin de pe fiecare masă, ei au observat imediat că le fuseseră vizitate casele şi gustate bucatele.

Văzând că flăcăii se pregăteau să caute hoţul, prinţesa a ieşit din ascunzătoare şi le-a cerut iertare. Uimiţi de frumuseţea ei, cei şapte au iertat-o pe loc, iar ea le-a spus că fugise din castelul tatălui său. La rândul lor, ei i-au povestit că fugiseră din castelul tatălui lor pentru că li se născuse un frate, iar regele jurase să-i omoare dacă regina nu dădea naştere unei fetiţe. Puţin câte puţin, pe măsură ce vorbeau, prinţesa şi-a dat seama că ei îi erau fraţi.

Merita să vedeţi bucuria ce i-a cuprins când şi-au dat seama. Apoi, după ce au mai sporovăit, au hotărât că era mai bine să nu se întoarcă la palat, căci le era frică de tatăl lor. S-au gândit ca în viitor ea să se ocupe de gospodărie, să le facă de mâncare şi să le cârpească hainele, iar ei să meargă la vânătoare, ca să aibă ce mânca.

Vreme trece, vreme vine, iar ei au trăit cu toţii fericiţi şi mulţumiţi, până când şi-a făcut apariţia acolo slujnica cea ticăloasă care, îmbrăcată ca o cerşetoare, cerea de pomană. Fata i-a dat de mâncare şi şi-a văzut de treaba ei, dar, după ce a mâncat, slujnica a intrat în casă, a spart toate oalele de pe foc şi a fugit. Când a văzut mizeria, biata prinţesă s-a pus pe plâns şi nu s-a mai oprit până la întoarcerea fraţilor, care au dezmierdat-o şi i-au spus să n-o mai lase pe cerşetoare să intre în vreo casă de-a lor.

A doua zi, cerşetoarea s-a întors, dar prinţesa n-a vrut s-o lase să intre; femeia a plâns însă şi i-a spus că nu mai pusese nimic în gură de când fusese la ei, aşa că fata s-a milostivit de ea şi i-a dat din nou de mâncare. Şi, imediat ce a mâncat, ticăloasa de slujnică a spart iar oalele şi a fugit.

Aşa că fraţii au găsit-o iar plângând şi i-au spus iar să n-o mai lase pe slujnică să intre; dar femeia s-a întors din nou a doua zi, văitându-se, iar prinţesei i s-a făcut încă o dată milă de ea; şi slujnica a mai spart o dată oalele. Atunci fraţii s-au înfuriat atât de tare, că au hotărât ca a doua zi să se ascundă, s-o aştepte pe slujnică şi să-i dea o bună învăţătură de minte.

Într-adevăr, ticăloasa de ea s-a întors a doua zi, îmbrăcată în cerşetoare ca de obicei, iar cei şapte fraţi s-au năpustit pe ea; dar femeia, care era vrăjitoare, a aruncat în ei un pumn de sare şi i-a prefăcut pe loc în capre negre. Nu-i nevoie să mai spun ce deznădejde şi durere au cuprins-o pe sora lor când i-a văzut ajunşi

capre negre; dar, cum n-aveau leac, a devenit păstorița fraților ei, fiind foarte grijulie și iubitoare cu ei, ca și atunci când erau oameni.

Vreme trece, vreme vine, iar prințesa s-a făcut femeie în toată firea; era atât de frumoasă în strai de păstoriță, că i-ar fi vrăjit chiar și pe îngeri. Dar într-o zi s-a nimerit prin codru un rege tânăr și foarte însetat. Văzând-o pe păstoriță, blondă ca un soare și cu un chip atât de delicat și frumos, s-a oprit să-i ceară apă. Și, tot sporovăind cu ea, vorba ei i s-a părut foarte dulce, gesturile pline de grație, așa că fata i-a căzut cu tronc, și a rugat-o să-i fie soață.

Prințesa l-a refuzat, căci nu voia să-și lase frații de izbeliște. Dar cu cât îl respingea ea mai abitir, cu atât se îndrăgostea el mai tare de ea; și, uimit, a întrebat-o de ce ea, o păstoriță, nu voia un rege drept soț.

Prințesa i-a zis că nu-și putea lăsa în voia sorții cele șapte capre negre, cărora le purta de grijă de mulți ani, dar nu și că ele erau frații ei vrăjiți. Regele i-a răspuns că, dacă doar acesta era temeiul refuzului ei, se puteau foarte bine căsători, căci cele șapte capre negre aveau să-i însoțească și să stea în grădina palatului, unde aveau să trăiască mult mai bine ca în codru, iar ea le putea vedea zi de zi. Iar prințesa s-a învoit să-l ia de soț pe tânărul rege.

Nunta s-a făcut cu mare alai, iar după nouă luni prințesa a născut un fiu. Pe atunci, regele era plecat la o adunare a regilor din alte țări, dar, când a aflat, a promis să se întoarcă imediat, ca să-și cunoască fiul.

Dar, în lipsa lui, a ajuns la palat ticăloasa de slujnică. Și, de cum a aflat unde erau apartamentele reginei, a urcat, i-a luat pe ea și pe fiul ei și i-a aruncat într-un puț din grădină. Apoi și-a pus cămașa de noapte a prințesei și s-a băgat în pat, ca să se creadă că ea era prințesa. Când regele s-a întors, și-a găsit soața foarte schimbată, și, întrebând-o ce i se întâmplase, ticăloasa i-a spus:

— Din pricină că-s pe moarte;
și n-am să mă fac sănătoasă
decât dacă ficat de capre negre
bine fript am să mănânc.

Regele a fost uluit, nepricepând cum, după ce le arătase atâta dragoste caprelor negre, prințesa le dorea acum moartea. Apoi a întrebat de copil, căci voia să știe dacă era băiețel ori fetiță, dar n-a obținut decât acest răspuns:

— Acum sunt pe moarte;
și n-am să mă fac sănătoasă
decât dacă ficat de capre negre
bine fript am să mănânc.

Îngrozit și neștiind ce să facă, regele a chemat parlagiul și l-a pus să omoare cele șapte capre negre, să le ia ficații și să-i frigă bine.

Căutând caprele negre, parlagiul și ajutoarele lui n-au dat de ele nicăieri; dar, la un moment dat, le-au văzut strânse roată în jurul fântânii. Apropiindu-se, au auzit o voce care cerea ajutor, căci straiele prințesei se agățaseră de niscaiva fiare din peretele puțului și ea nu căzuse mai jos.

S-au dus în goana mare la rege, chemându-l să vadă ce se întâmplase. Regele a ajuns la puţ, s-a aplecat peste ghizd şi şi-a zărit soţia agăţată de fiare. A pus să fie scoasă, şi ea i-a istorisit cele întâmplate. Imediat, regele a dat poruncă parlagiului şi ajutoarelor lui să o prindă pe ticăloasa de slujnică şi s-o jupoaie de vie. Şi, de cum a curs primul strop de sânge, cele şapte capre negre s-au prefăcut în şapte flăcăi de mai mare dragul. Atunci prinţesa i-a spus regelui că ea nu era păstoriţă, ci prinţesă, şi că aceia erau fraţii ei; şi i-a povestit întreaga istorie.

Aşa că, pentru a sărbători botezul fiului său, regele a dat nişte petreceri grozave, la care au venit regii tuturor ţărilor vecine, printre ei şi părinţii prinţesei şi ai celor şapte fraţi. Şi când s-au strâns cu toţii, prinţesa şi-a spus iar istoria, iar părinţii ei, de faţă acolo, au ascultat-o uimiţi şi s-au recunoscut cu toţii cu mare bucurie şi fericire.

74. Fiul pierdut

Odată, soaţa unui pitic bătrân căuta zmeură în pădure. Îşi ducea fiul în spate, bine strâns într-un soi de ghiozdan, iar zmeura o punea într-un coşulet. Deodată, a văzut venind un ţăran călare, cu nevasta în spatele lui şi fiul în braţe. Femeia piticului s-a ascuns prudentă în spatele unor ferigi, spunându-şi: „Tare mi-ar plăcea să ştiu dacă fiul unui om poate fi la fel de frumos ca al meu". Aşa că, atunci când ţăranii s-au apropiat de locul unde stătea ea ascunsă, femeia a întins gâtul ca să le vadă pruncul, dar calul, care văzuse deja capul urât al piticei, s-a speriat şi a luat-o la goană. Fugind ei speriaţi, pruncul i-a alunecat ţăranului din braţe şi a căzut în ţărână.

Brusc, pitica, necăjită că nu putuse vedea pruncul, şi-a dat seama că el era acolo, în ţărână, în faţa ei. Şi, fără să mai stea pe gânduri, l-a scos pe al ei din ghiozdan, l-a pus jos, a luat celălalt copil şi a plecat cu el.

Estimp, ţăranul izbutise să apuce dârlogii calului şi se întorcea să-şi caute pruncul. Ajunşi unde îl pierduseră, ţăranii au căutat şi răscăutat, până când femeia ţăranului a zis:

— Uite pruncul!

Ţăranul s-a apropiat fericit, dar, văzându-l, s-a luat cu mâinile de cap.

— Nu-i cu putinţă! striga. Fiul meu n-avea dinţii ca nişte cârlige, nici părul ca perii de mistreţ, nici gheară la degetul mic! Deznădăjduit, s-a uitat iar la el şi a zis: E un năpârstoc! Nu-i fiul nostru!

Auzindu-l, femeia a fost gata să leşine. Au continuat să-şi caute copilul, dar n-au dat de el nicăieri. În sfârşit, descurajaţi, au hotărât să plece acasă.

— Şi cu năpârstocul ce facem? a întrebat femeia.

— Îl lăsăm aici, a răspuns bărbatul.

— Asta nu-i cu putinţă, a spus ea. E lipsit de apărare şi au să-l mănânce lighioanele.

Aşa că l-au luat acasă cu ei. Dar chiar în noaptea aceea, femeia l-a zărit pe bărbat cu gârbaciul în mână, l-a urmărit şi a priceput că avea să-l omoare pe năpârstoc. Chiar când bărbatul se pregătea să-i dea prima lovitură, ea s-a aruncat asupra lui, ca să-l oprească.

— Nu, nu-l lovi, asta-i cruzime! l-a implorat.

Şi l-a salvat. Dar, pentru că femeia prindea şoareci ca să-l hrănească pe năpârstoc, bărbatul era tot mai furios. Aşa au trecut câţiva ani, iar într-o zi i-a zis:

— Azi e târg în sat. Vrei să mergem?

Femeia s-a bucurat şi a zis că da.

— Atunci pregăteşte-te.

Femeia s-a îmbrăcat de sărbătoare, fiindcă de mult căuta un prilej să-şi arate cea mai bună rochie. Era atât de încântată, că nu şi-a dat seama că uitase de năpârstoc. Dar s-a întrebat: „Şi dacă soţul mi-l ia când nu-s acasă?".

Aşa că a intrat în casă şi a luat năpârstocul cu ea. Văzând-o, bărbatul a întrebat-o, supărat:

— Nu l-ai putea lăsa acasă?

Dar ea a răspuns:

— Nu, nu îndrăznesc să-l las singur.

Ei bine, au urcat muntele pe un drum destul de greu, cu urcuşuri şi coborâşuri abrupte. Şi, cum năpârstocul era greu, soţul s-a oferit să ducă el.

— Ai grijă, i-a spus femeia.

Dar imediat omul s-a împiedicat de mai multe ori şi, ultima oară, a lăsat năpârstocul să cadă. Femeia, care mergea foarte atentă şi îngrijorată, a izbutit să-l prindă în ultima clipă în pliurile rochiei. Şi soţul i-a spus, înfuriat:

— N-ai fost la fel de isteaţă şi în ziua când ai lăsat să-ţi cadă pruncul nostru de pe cal.

Au mai trecut câţiva ani. Într-o noapte de vară, casa le-a luat foc. Ţăranul şi-a zis că acela era, într-adevăr, un bun prilej să scape de năpârstoc. Şi, chiar când se gândea la el, şi-a văzut nevasta ieşind din casă cu copilul de mână. Faptul l-a scos din sărite pe ţăran, care l-a prins de mâini pe pitic şi l-a azvârlit în foc. Îngrozită, ţăranca şi-a privit bărbatul, apoi s-a aruncat iar în casa care ardea. După câteva clipe, a ieşit iar cu năpârstocul în braţe.

A doua zi, soţul i-a spus soţiei:

— Nu mai îndur viaţa asta. Plec pentru totdeauna.

Bărbatul a plecat şi a ajuns în pădure. După o bună bucată de vreme, i-a tăiat calea un băieţel. Era înălţuţ şi slăbuţ ca el şi blond ca nevastă-sa.

— Ah, şi-a zis cu glas tare. Aşa ar fi fost fiu-meu, de nu l-aş fi pierdut.

Şi, când băiatul a ajuns lângă el, i-a zis:

— Bună ziua, flăcăuaşule. Unde mergi?

— Bună ziua, a zis băiatul. Dacă aş şti cine sunt, aş şti şi unde merg.

Şi ţăranul i-a răspuns, uimit:

— Vorbeşti chiar ca rudele mele. Dacă fiul meu n-ar fi la pitici, te-aş fi luat drept el.

— Atunci, tată, eu sunt fiul tău.

Şi s-au îmbrăţişat amândoi, mişcaţi. Iar băiatul a spus:

— Acum chiar că ştiu unde merg. O să-mi văd mama.

Iar tatăl i-a spus:

— Nu te duce, fiule, că maică-ta n-are inimă.

Ţăranul era atât de mulţumit, că şi-a luat fiul şi l-a pus pe umeri. Şi au mers aşa o bună bucată de vreme. Iar fiul a spus:

— Mulţumesc, tată, că mă duci cu mai mare grijă decât pe năpârstoc, în ziua aceea, pe munte.

Speriat, tatăl a întrebat:

— Ce vrei să zici?

— Nu-ţi aduci aminte? l-a iscodit băiatul. Mama piticului mergea de cealaltă parte a prăpastiei cu mine în braţe şi, ori de câte ori te împiedicai, ea făcea la fel cu mine. Dacă mama nu izbutea să-l prindă pe năpârstoc, ea era hotărâtă să mă arunce în prăpastie.

Bărbatul a căzut pe gânduri. Apoi, văzându-l greu, l-a iscodit:

— Ce ai în buzunare?

— Un dar de la pitică pentru mama mea, a răspuns puştiul.

— Şi cum o duceai acolo?

— Păi, nicicum, atâta vreme cât mama era bună cu năpârstocul, şi ei erau buni cu mine.

— Îţi dădeau să mănânci bine? a continuat să-l iscodească tatăl.

— De câte ori mama îi dădea micuţului şoareci, ei îmi dădeau pâine albă, carne şi brânză.

Atunci tatăl a observat:

— Însă pari să miroşi a fum!

— Fireşte, a răspuns copilul. De noaptea trecută, când tu ai pus micuţul pe foc, iar ei m-au pus pe mine. Dacă mama nu intra iar după năpârstoc...!

Tatăl era tot mai gânditor, iar neliniştea începea să-i chinuie inima. A mai pus o întrebare:

— Şi cum de te-au lăsat să pleci?

— Păi, când mama a fost gata să sacrifice tot ce are ea mai drag în viaţă, adică pe tine, şi te-a lăsat să pleci de acasă pentru a-l salva pe mititel, piticii şi-au pierdut puterea asupra mea. M-au lăsat să plec, s-au dus să-şi ia micuţul şi probabil că l-au şi găsit.

Tocmai atunci au ajuns în faţa casei, pe care ţăranca o repara, ajutată de vecini. Iar tatăl s-a dus cu fiul lor chiar lângă ea.

— Uite, femeie, acesta e fiul nostru, că numai tu singură l-ai salvat! a spus ţăranul, cu ochii plini de lacrimi.

Mama şi-a îmbrăţişat fiul iubit; când au intrat în casă, băiatul şi-a golit buzunarele în fustele ei, care s-au umplut de briliante, perle şi nestemate, darul pe care i-l făcuse pitica fiindcă se sacrificase pentru piticot.

Iar eu m-am urcat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa.

75. Pădurea fermecată

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, o familie plină de fericire şi mulţumire ; mai aveau, în plus, onoare, sănătate şi noroc ; şi, ca şi cum toate astea nu erau de-ajuns, aveau o fiică atât de frumoasă că, văzând-o, toţi erau vrăjiţi şi spuneau :

— Dumnezeule, ce fată fermecătoare !

Dintre toţi, cel mai mult o admira un flăcău chipeş, căruia fata îi căzuse cu tronc încă de când o văzuse întâia oară. Fireşte că ea observase imediat ; şi, cum era băiat bun, se îndrăgostise şi ea de el.

Băiatul era dintr-o familie săracă, aşa că, atunci când au aflat de dragostea lor, părinţii fetei s-au amărât foarte tare. De aceea, când flăcăul a venit sfios la ei acasă, vrând s-o ceară de soţie, i-au spus :

— A, nu, nici vorbă, nu ne învoim cu niciun chip ca fata noastră să ia un sărăntoc ca tine ! Şi, văzând că fiica lor se întristase, au adăugat : Decât să-l iei de bărbat pe ăsta, mai bine să te ducă Domnul în fund de codru des !

Ce-a fost, ce n-a fost, nimeni nu s-a lămurit, dar a doua zi patul fetei era neatins, iar ea dispăruse. Şi, oricât au căutat-o părinţii, oricât s-au bocit, căindu-se, fata nu s-a mai arătat ; iar ei erau distruşi, căci onoarea, sănătatea şi norocul nu le mai erau de niciun folos şi nu le ostoiau rana din inimă.

Atunci flăcăul a venit la ei şi le-a spus :

— Pentru că o iubesc, eu am s-o caut până la ultima suflare.

Văzând-i buna-credinţă, i-au dat un cal, o spadă şi o pungă cu bani şi i-au făgăduit că, dacă dădea de ea şi o aducea înapoi, or să-i lase să se ia.

Băiatul s-a învoit foarte mulţumit şi a plecat spre codrul des. Când a ajuns, a văzut că n-avea sfârşit. Chiar în adâncul lui cel mai adânc se înălţa un palat, dar potecile ce duceau la el erau atât de încurcate, iar primejdiile ce-l înconjurau atât de grozave, că nimeni nu-i ajunsese vreodată la porţi.

Dar iubirea poate mai mult ca înţelepciunea, iar flăcăul, fără să mai stea pe gânduri, s-a şi adâncit cu mare vitejie printre copaci. A mers el ce-a mers până ce, după o vreme, a ieşit într-o poiană unde stătea un schivnic lângă care se aşezase, ca un căţeluş iubitor, ditamai leul. Schivnicul s-a apropiat de flăcău, care şi dusese mâna la spadă, şi i-a spus :

— Nu-ţi fie teamă, flăcăule, că eu te aşteptam.

I-a dat să mănânce de seară şi l-a poftit să doarmă în acea noapte la schit. Iar, când tânărul s-a învoit, schivnicul i-a zis :

— Ştiu la ce vii şi, cum vrei să faci o faptă bună, am să te ajut. Mâine ai să mergi într-acolo şi în amurg ai să dai de alt schivnic aidoma mie; va trebui să faci ce-are să-ţi spună el, iar eu îţi făgăduiesc că te va ajuta.

A doua zi de dimineaţă, flăcăul s-a pregătit de plecare, iar schivnicul l-a binecuvântat, spunându-i leului:

— Du-te cu el şi apără-l!

Au mers ei ce-au mers, zi de vară până-n seară, iar la căderea nopţii flăcăul a văzut în altă poiană alt schit şi alt schivnic în poarta lui; schivnicul le-a ieşit în întâmpinare, iar flăcăul a văzut că, aidoma unui căţeluş credincios, îl urma un tigru. Şi schivnicul a zis:

— Nu te teme, că de-acum te aşteptam.

Au mâncat de seară, şi, înainte de culcare, schivnicul i-a spus:

— Ştiu la ce vii şi, cum vrei să faci o faptă bună, am să te ajut. Mâine ai să mergi într-acolo şi în amurg ai să dai de alt schivnic aidoma mie; va trebui să faci ce-are să-ţi spună el, iar eu îţi făgăduiesc că şi el te va ajuta.

A doua zi de dimineaţă, când flăcăul dădea să plece, schivnicul l-a binecuvântat şi i-a spus tigrului:

— Du-te cu el şi apără-l!

Flăcăul, leul şi tigrul au mers toată ziua, iar la scăpătatul soarelui au ajuns în altă poiană, unde alt schivnic îl aştepta la uşa unui alt schit, de astă dată însoţit de un urs. Şi totul s-a petrecut ca mai înainte, iar la despărţire schivnicul i-a zis ursului:

— Du-te cu el şi apără-l!

Aşa că s-au adâncit în codrul tot mai des, până ce au ajuns la un râu cu un singur vad, şi acela păzit de un uriaş mai înalt decât copacul cel mai înalt, care arunca foc pe ochi. Băiatul s-a dus spre el, iar uriaşul, punând mâna pe buzdugan, l-a iscodit:

— Ce cauţi tu aici?

— Un loc pe unde să trec.

— Păi, n-ai să treci.

— Pe fata ce-o iubesc, ba am să trec.

Uriaşul a ridicat buzduganul, vrând să-l zdrobească, dar băiatul şi fiarele, care erau mai sprintene, au trecut în graba mare printre picioarele lui; iar uriaşul, străduindu-se să-i lovească, s-a lovit singur atât de tare între picioare, că s-a pierdut cu firea, a căzut în râu şi s-a înecat.

Cei patru şi-au continuat drumul şi s-au întâlnit cu o babă care ţesea la poarta unui bordei; nici nu i-a văzut bine venind, că baba l-a şi iscodit:

— Ce cauţi tu aici, flăcăule?

— Un loc pe unde să trec.

— Păi, n-ai să treci.

— Pe fata ce-o iubesc, ba am să trec.

Atunci baba a fluierat înspăimântător, căci era vrăjitoare, şi din codru au ieşit zece câini negri cu ochii injectaţi de sânge şi părul zburlit; dar leul şi tigrul i-au atacat vitejeşte, iar ursul i-a dat vrăjitoarei o îmbrăţişare de moarte; şi vrăjitoarea a rămas la pământ cu câinii ei sălbatici, fără viaţă.

Flăcăul şi lighioanele continuat drumul prin codrul atât de stufos, că abia de mai aveau lumină ca să vadă pe unde să păşească. Deodată s-a deschis în faţa lor o poiană şi s-au trezit în faţa unui palat. Iar flăcăul a zărit-o într-un balcon pe fata iubită, mai frumoasă ca niciodată.

S-au dus la poartă, dar paznicii le-au tăiat calea, înarmaţi până-n dinţi:

– Ce cauţi tu aici?

– Un loc pe unde să trec.

– Păi, n-ai să treci.

– Pe fata ce-o iubesc, ba am să trec.

Flăcăul şi tustrele lighioanele s-au luat la trântă pe viaţă şi pe moarte cu garda. Au ajuns în curtea palatului, dar de peste tot se năpusteau asupra lor alţi oşteni din gardă. Flăcăul a zărit atunci scara în vârful căreia îl aştepta fata. A suit la ea şi, chiar când s-o atingă cu mâna, zarva, urletele şi zgomotele au încetat, iar garda, jivinele şi palatul s-au făcut nevăzute. Cei doi îndrăgostiţi s-au trezit brusc pe o câmpie nespus de frumoasă şi liniştită, sfârşiţi de oboseală, şi acolo au rămas, dormind îmbrăţişaţi.

De trezit s-au trezit, dar în casa fetei, înconjuraţi de părinţi, de prieteni şi slujitori, toţi nespus de bucuroşi şi uimiţi de întreaga minune. Iar părinţii fetei s-au ţinut de cuvânt şi şi-au dat fata de nevastă flăcăului cel viteaz.

76. Mantaua de aur

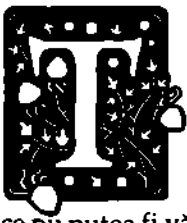

răia odinioară un bărbat care avea o pasăre roşie, foarte arătoasă, ce cânta de mai mare dragul. O ţinea într-o colivie atârnată într-o odaie a cărei uşă era încuiată mereu cu şapte lacăte, pentru ca nimeni pe lume să nu poată vedea pasărea. Nici măcar soţia sau fiul lui nu putuseră intra în odaia unde îşi ţinea pasărea cea preţioasă, ce nu putea fi văzută. Şi, fireşte, şi femeia, şi băiatul mureau de curiozitate s-o vadă.

Într-o zi, bărbatul a trebuit să plece de acasă cu treburi care aveau să-i ia cel puţin o zi întreagă. Profitând de ocazie, nevasta şi fiul l-au căutat bine prin toate buzunarele straielor, până ce au dat de cele şapte chei cu care se deschidea uşa încăperii. Au deschis cele şapte lacăte şi au intrat să vadă micuţa pasăre. Au dat jos colivia, iar băiatul, uimit de frumuseţea ei, a vrut s-o atingă şi, tot giugiulind-o, pasărea a scăpat.

După o vreme, tatăl s-a întors acasă; de cum şi-a dat seama că pasărea fugise, deznădejdea lui n-a mai avut margini şi şi-a blestemat fiul:

— Să n-ai parte de noroc şi fericire până ce n-ai să afli mantaua de aur.

A doua zi, mai mult mort decât viu, căci taică-său îl blestemase, bietul băiat a plecat în lumea largă, gândind să găsească mantaua de aur. Înainte de plecare, maică-sa i-a dat o desagă cu trei turte de porumb, ca să aibă de-ale gurii pe drum.

În prima zi, a mâncat prima turtă, iar în amurg s-a căţărat într-un copac, ca să doarmă liniştit. A doua zi, a mâncat a doua turtă, iar într-a treia pe ultima. Ce mai, în a patra zi nu mai avea merinde deloc, aşa că s-a gândit să-şi caute de lucru. Tocmai trecea prin faţa unei case la poarta căreia stătea un omuleţ. Băiatul s-a apropiat şi l-a întrebat dacă îl primea să-i muncească cu ziua, iar omuleţul s-a învoit.

— N-am să-ţi cer să munceşti prea mult, i-a zis, va trebui doar să mături şi să faci bine curat în casă. În cămară găseşti de-ale gurii din belşug, aşa că îmbucă orice vrei, că-s pentru tine. Ai toată casa la dispoziţie, dar nu poţi intra pe uşa din fundul coridorului, pe care să n-o deschizi sub niciun pretext. Căci, dacă o deschizi, va fi vai şi-amar de tine!

Apoi, omuleţul a plecat. Băiatul s-a pus pe treabă, a măturat, a făcut conştiincios curat în toată casa, a mâncat zdravăn ce-a găsit prin cămară şi, când s-a săturat, s-a dus să tragă un pui de somn.

A doua zi de dimineaţă a venit omuleţul, căruia i-a plăcut nespus cum trebăluise băiatul, aşa că a plecat foarte mulţumit.

Şi aşa a dus-o băiatul vreme de câteva săptămâni, până ce nu s-a mai putut abţine şi a deschis uşa din fundul coridorului, neţinând seama de sfatul omuleţului.

Care nu i-a fost uimirea văzând că poarta dădea într-o grădină minunată, atât de mare că nu-i dădeai de capăt, plină cu pomi şi păsări fermecate. În inima grădinii, a zărit un izvor la care spălau trei codane. Întinseseră de-acum o parte din rufe, aşa că, printre straie, a zărit şi o manta de aur. Fără să stea prea mult pe gânduri, băiatul a fugit la ele şi a tras de ea. Dar una dintre cele trei codane a apucat pe loc de celălalt capăt al mantalei, iar celelalte două au luat rufele spălate şi nespălate şi au fugit.

Nici băiatul, nici fata n-au dat drumul mantalei, fiindcă niciunul nu voia să se dea bătut; în cele din urmă, el a hotărât să-i vorbească:

— Lasă-mi mie mantaua, fiindcă tata m-a blestemat, şi nu voi avea nici noroc, nici fericire până n-o să am mantaua de aur. Acum, că am găsit-o, nu pot s-o las să-mi scape.

— Dacă o vrei, i-a spus fata, însoară-te cu mine, căci viaţa îmi atârnă de ea.

Flăcăului i-a plăcut târgul, fiindcă fata era tânără şi frumoasă. Aşa că, fără să stea mult pe gânduri, s-a însurat cu ea şi s-au dus cu mantaua de aur acasă la el. Văzându-i, tatăl a fost foarte mulţumit şi liniştit că fiul lui scăpa de blestem. Dar mantaua aceea era fermecată şi, în afara grădinii, n-o putea vedea nimeni, căci altfel stăpâna ei se făcea nevăzută. Aşa că, de cum au ajuns acasă, au pus bine mantaua, ca să n-o vadă nimeni.

Dar mama flăcăului murea de curiozitate s-o vadă, căci adusese norocul şi fericirea fiului său, şi a tot răscolit şi căutat până ce a găsit cutia ascunsă. Dar, chiar când a deschis-o, buf!, noră-sa s-a făcut nevăzută.

Fiului îi era dor de ea, a început s-o caute peste tot şi, nedând de urma ei, s-a temut de tot ce era mai rău. Foarte îngrijorată, maică-sa nu îndrăznea să-i spună nimic; până când, văzându-l atât de deznădăjduit, i-a istorisit ce făcuse. Iar fiul, care îşi iubea atât de mult nevasta, a hotărât să plece în lume s-o caute, oricât de greu ar fi fost şi oricât timp i-ar fi luat.

Şi uite-aşa, a umblat şi răsumblat peste tot, întrebând pe oricine îi ieşea în cale dacă nu văzuse o codană cu o manta de aur, dar nimeni nu-i putea spune nimic, căci nimeni n-o văzuse. În sfârşit, când umbla de-acum de trei ani de zile de colo până colo, într-o zi, când era foarte ostenit, a cerut găzduire într-o casă. Acolo trăia un bărbat care, în loc de păr, avea pene pe trup; acesta i-a zis că era regele pasărilor. Flăcăul i-a povestit ce căuta, iar regele pasărilor i-a spus că el nu ştia nimic despre ceea ce-l întreba, dar că poate ştia ceva unul dintre fiii lui. A suflat de trei ori într-un nai şi imediat au sosit la ei toate păsările de pe lume, de la cele mai mari la cele mai mărunte, de la cele mai blânde la cele mai sălbatice. Şi, când s-au strâns cu toatele în jurul lor, le-a întrebat:

— Auzit-a, oare, vreuna dintre voi vorbindu-se despre stăpâna mantalei de aur şi ştie, oare, pe unde se află? Cine ştie ceva să spună pe loc.

Toate păsările au făcut semn că nu ştiau, au spus că nu auziseră nimic de ea şi s-au întrebat între ele cum era cu putinţă ca nimeni să nu ştie nimic, până ce, deodată, măcăleandrul a ridicat glasul şi a ciripit:

— Păi, aici nu-s toate păsările, lipseşte auşelul, care zboară mai sus; poate că el a zărit tot ce n-am văzut noi.

Văzând că lipsea auşelul, regele păsărilor s-a înfuriat şi a poruncit celor mai iuţi păsări să-l caute. După o vreme, ele s-au întors cu bietul auşel, care nu răspunsese

la chemarea regelui fiindcă îi intrase apă în urechi şi surzise. Aflând ce voia să ştie regele, a spus că el cunoştea, într-adevăr, locul unde se afla stăpâna mantalei de aur.

Regele păsărilor i-a dat poruncă să-i arate locul flăcăului ce întrebase de ea, dar auşelul era foarte mic şi nu-l putea duce în cârcă pe flăcău; aşa că regele pasărilor i-a spus flăcăului să meargă în aceeaşi direcţie cu pasărea, căci după şapte zile avea să ajungă la castelul unui rege foarte puternic, care era tatăl codanei cu mantaua de aur.

Flăcăul i-a mulţumit pentru marea favoare pe care i-o făcuse şi a pornit la drum neîntârziat.

După şapte zile de mers după sfatul auşelului, a ajuns la porţile unui mare castel şi chiar de afară şi-a zărit soţia, care stătea la o fereastră cu un prunc în braţe. Privind pruncul, a observat că-i semăna şi s-a bucurat foarte tare, dar bucuria nu l-a ţinut mult, deoarece tânăra i-a cerut imediat să aibă mare grijă ca nu cumva să-l vadă tatăl ei, care era atât de furios pe el că-i luase fata şi se însurase cu ea fără îngăduinţa lui, că jurase să-i bea sângele, dacă l-ar fi întâlnit vreodată.

Auzind de ameninţarea socrului, flăcăul s-a îngrijorat nespus. Dar fata i-a cerut să nu se piardă cu firea, fiindcă ea avea să-i obţină iertarea tatălui ei. Şi, pe ascuns, l-a dus într-una dintre odăile cele mai tainice din castel, ca să nu afle nimeni că era acolo.

A doua zi, fata s-a dus la tatăl ei şi i-a zis că dorea foarte mult să-şi vadă soţul şi să-i arate pruncul, pe care el nu-l cunoştea. Auzind-o, tatăl s-a înfuriat. Ea a făcut tot ce-a putut ca să-l liniştească, dar tatăl a zis că se jurase să bea sângele flăcăului şi-şi dăduse cuvântul de rege, deci trebuia să-şi ţină făgăduiala şi, oricât de tare s-ar necăji fiică-sa, n-o putea călca. Dar ea a zis că totul se putea aranja; că, dacă îşi găsea soţul, putea să-l taie la un deget, iar din rană avea să curgă sânge; ea avea să-l strângă, regele avea să-l bea, şi nimeni nu l-ar mai fi putut acuza că-şi călcase cuvântul.

Propunerea fetei nu i s-a părut regelui nici rea, nici bună, dar a început să se gândească la ea.

Fata i-a spus că soţul ei era chiar acolo şi că, dacă voia, puteau să-i ducă imediat la bun sfârşit planul. Regele i-a spus atunci să trimită după bărbatu-său. Când l-au adus, flăcăul a îngenuncheat în faţa regelui şi a cerut iertare; regele l-a iertat, dar, ca să se ţină de cuvânt, a scos un cuţit, i-a făcut flăcăului o tăietură la degetul mic de la mâna dreaptă, a stors un strop de sânge şi l-a băut.

Şi din ziua aceea au putut, în sfârşit, să trăiască liniştiţi cu toţii, în pace şi fericire, iar după o vreme, la moartea socrului, flăcăul a ajuns rege. Şi mai trebuie încă să fie, dacă nu s-a dus Dincolo.

77. Căsuța de zahăr

u fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, doi frățiori, un băiețel și o fetiță, atât de săraci că mai mereu mâncau rămășițele de la mesele altor case. De aceea, într-o zi au hotărât să plece în lumea largă să vadă dacă izbuteau să mănânce până nu mai puteau.

Tot mergând ei fără preget, s-au pierdut până la urmă în inima unui codru atât de des și încâlcit, că, neputând să treacă lumina soarelui printre frunze, nu se știa nici când era zi, nici când era noapte. Au mers zi de vară până-n seară, până au văzut licărind la mare depărtare în negură o luminiță.

Când au ajuns la lumină, au văzut că ea venea de la o căsuță făcută toată din zahăr, care avea uși și ferestre din ciocolată. Și și-au zis: „Asta-i a noastră, acum chiar că ne vom putea ghiftui".

Au început să râcâie și să lingă pereții și ușa, care erau, într-adevăr !, dulci. Dar nu știau că în căsuță trăia o vrăjitoare mâncătoare de copii. De cum a simțit că micuții râcâiau și lingeau pereții, vrăjitoarea s-a dus dintr-un salt să deschidă fereastra, ca să vadă cine era afară, și a strigat:

— Ce neobrăzat îmi linge casa? Acum cobor și-i rup os de os cu bățul!

Auzind-o, frățiorii au tras o spaimă soră cu moartea; nu-și luau inima în dinți nici măcar să înalțe privirile, ca să vadă cine vorbea, ori să respire. Zărind doi copii îmbrățișați sub geam, vrăjitoarea s-a mai liniștit și le-a zis:

— De unde ați mai apărut și voi, neobrăzaților? Păi, v-ați nimerit foarte bine.

A coborât să le deschidă ușa, iar copiii au intrat, crezând că le va pune masa și le va da de mâncare. Dar vrăjitoarea avea cu totul alte gânduri:

— Tu, i-a spus fetiței, ai să-mi fii servitoare; iar pe tine, i-a spus băiețelului, fiindcă mi-a murit puiul păstrat pentru Crăciun, te duc în cotețul de păsări și te îndop, ca să te mănânc chiar în ziua de Crăciun.

Zis și făcut. Pe fetiță o punea să trudească precum măgarii de povară: mătura, spăla rufe, cosea, făcea de mâncare, ațâța focul... în sfârșit, nu stătea locului biata de ea toată ziulica. Iar pe băiețel îl încuiase în cotețul găinilor și-i dădea să mănânce tărâțe, porumb, coltuce de pâine muiată în apă... ce mai, tot ce l-ar fi putut îngrășa, căci asta și voia ticăloasa.

Vrăjitoarea venea zilnic la coteț, să-l vadă pe băiețel, și, cum avea vederea scurtă, îl obliga să scoată degețelul printre gratiile de fier, ca să afle dacă avea să fie suficient de gras până la Crăciun. Dar, cum n-avea niciun chef să fie mâncat de vrăjitoare, băiețelul scotea prin plasa de fier, în loc de degețel, o bucățică de osișor

bine învelită într-un maţ, care la atingere părea deget. Fireşte, cum îi arăta mereu acelaşi lucru, vrăjitoarea nu-şi dădea seama dacă se îngrăşase sau nu. Şi i-a spus de nenumărate ori:

— Ştrengar blestemat şi răsblestemat, nu fac decât să-ţi dau de mâncare, iar tu nu te îngraşi nici mort!

Iar a doua zi i-a spus:

— Dacă ai să fii mereu atât de slab, n-am să-ţi mai dau de mâncare şi am să fac economii. Iar de Crăciun, oricum ai fi, tot îţi sucesc gâtul.

Ascultând-o, cei doi copii au îngheţat de frică. De Crăciun, vrăjitoarea a pus-o pe fetiţă să aprindă un foc zdravăn, ca să-i poată face frăţiorul friptură. Tremurând ca frunza, fetiţa nu nimerea nimic şi, cum nu izbutea nici să aprindă focul, îi spunea vrăjitoarei că aşa n-aveau să poată sărbători Crăciunul. Vrăjitoarea pufnea, striga şi gemea, dar, văzând că tot n-aveau foc, a trebuit să pună mâna şi să-l aprindă singură.

În vreme ce vrăjitoarea stătea pe vine, străduindu-se să aţâţe flăcările, fetiţa a venit pe la spatele ei, a împins-o în foc, apoi a închis uşa cuptorului şi a zăvorât-o bine, pentru ca baba să nu mai iasă. S-a dus în goana mare să deschidă uşa coteţului, şi, de-aia vă iubesc, picioare!, au luat-o la sănătoasa cât de departe au putut, ca nu cumva, fiindcă ticăloasa era vrăjitoare, să învie şi să pornească în căutarea lor.

Au fugit şapte zile şi şapte nopţi la rând, până când, rămaşi fără puteri, au găsit în pădure o căscioară mică-mică, făcută parcă special pentru ei. Scaunele, mesele, paturile, dulapurile, toate erau pe măsura lor. Dulapurile erau pline cu hăinuţe şi de fetiţă, şi băieţel. În sfârşit, era ca şi cum căscioara îi aşteptase. Şi au rămas acolo, fericiţi şi liniştiţi, în sfârşit.

Şi tuturor nevoiaşilor ce treceau pe-acolo şi le băteau în uşă le dădeau de mâncare şi-i pofteau să doarmă la ei, dar trebuiau să se culce în şopron, fiindcă în căsuţă nu erau decât două pătuţuri şi nu mai încăpea nimic.

Dar într-o zi a bătut în poartă un moş foarte bătrân, care abia dacă mai putea merge şi, tare ghebos, se sprijinea într-un băţ; avea o barbă albă şi lungă cu care, fiindcă era atât de gârbov, mătura pământul în mers. În sfârşit, moşul le-a cerut să-l găzduiască o noapte, iar cei doi fraţi l-au primit cum făceau ori de câte li se cerea. În timp ce moşul mânca, ei îl priveau cu mare atenţie, iar el se uita la ei. Au început să vorbească şi deodată şi-au dat seama că bătrânul era tatăl lor, care plecase în lumea largă să-şi caute norocul pe când ei erau mititei şi pe care de atunci nu-l mai văzuseră. Iar acum, că se recunoscuseră, s-au îmbrăţişat şi s-au sărutat, cu mare bucurie.

Iar moşneagul a rămas alături de ei până la sfârşitul zilelor.

78. Schimbarea

fost o dată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, o codană, fată simplă şi săracă, dar căreia îi intrase în cap să ajungă regină. Ce mai, nu era chip să i se mai scoată acest gând din cap. Cum era nespus de frumoasă, ar fi ispitit numeroşi prinţi, dar regele acelei ţări n-avea decât o fiică.

Cum era tare încăpăţânată, fata spunea:

— Ce mai, vreau să fiu regină şi am să domnesc.

Şi nu i-a dat ceva mai bun prin minte decât să-şi pună straie bărbăteşti, să se facă oştean şi să se angajeze în garda regelui de la palat. Şi asta a făcut până ce, într-o bună zi, prinţesa l-a văzut pe acel oştean şi, părându-i-se chipeş, s-a îndrăgostit de el. Treptat, s-a interesat tot mai mult de el şi până la urmă s-au logodit, urmând să se căsătorească.

Văzându-i, soţii de arme ai oşteanului au început să-l urmărească şi să se intereseze de el; după voce, fineţea chipului, trup şi, în sfârşit, câte toate, au început să-l bănuiască, zicându-şi că, poate, era femeie, şi nu bărbat; şi s-au dus să-i spună regelui.

Regele era curios şi, ca să dezlege misterul, le-a oferit ostaşilor din gardă un banchet. Şi le-a spus prietenilor lui:

— Vom pune scaune înalte şi scaune scunde; dacă-i femeie, o să aflăm pe loc, fiindcă femeile preferă scaunele scunde.

Auzindu-l, prinţesa s-a dus şi i-a povestit totul logodnicului ei.

— Uite ce nerozie i s-a năzărit tatei: crede că eşti femeie şi că ai să te aşezi pe un scaun scund.

— Aşa crede tătâne-tău? a iscodit-o flăcăul. Ei bine, să vezi ce-am să fac.

A intrat în sala unde avea loc banchetul şi a dat cu dispreţ deoparte scaunele scunde, zicând cu glas foarte tare, ca să audă toţi:

— Bărbaţilor li se pun scaune înalte, că acelea scunde-s pentru muieri.

Soldaţii s-au strâmbat, iar regele s-a îmbujorat, simţind că vorbele erau pentru el. Dar, la căderea serii, a ieşit să se plimbe cu câţiva dintre oştenii lui, printre ei şi logodnicul fetei, şi, ca din întâmplare, i-a dus pe ţărmul mării. Şi le-a poruncit oştenilor să facă toţi baie împreună cu el.

Cum fata bănuia de-acum ba una, ba alta, se dusese mai înainte în pădure, unde erau foarte mulţi cerbi. A omorât unul, i-a luat coarnele şi, când a intrat în apă, le-a prins la cingătoare. Iar ele i s-au lipit de carne şi, la ieşirea din mare, nu mai era fată, ci flăcău. Ruşinat că plecase urechea la bănuielile ce-i fuseseră şoptite, regele i-a făcut şi mai multe favoruri, iar până la urmă l-a însurat cu fiică-sa.

Şi uite-aşa, fata săracă, frumoasă şi îndărătnică a ajuns să fie nici mai mult, nici mai puţin decât rege.

79. Tânăra pelerină

fost odată ca niciodată un fiu de rege care fusese vrăjit să locuiască într-un palat, de altfel nespus de frumos. Cât dura vraja, prinţul nu putea pleca din acel măreţ palat; dar putea, în schimb, să se plimbe prin toate grădinile lui şi chiar să meargă la vânătoare, cu condiţia să nu treacă dincolo de fruntariile lui.

S-a nimerit ca, odată, prinţul, căruia îi plăcea tare mult vânătoarea, să treacă pe lângă o casă de ţară, unde o codană i s-a părut cea mai frumoasă de pe lume. Şi, întrebând de ea, a aflat că toate femeile din ţinut o invidiau.

Firește, codana i-a căzut prinţului cu tronc; cum şi el era foarte chipeş, fata n-a întârziat să se îndrăgostească la rândul ei de prinţ. Iar el a cerut-o de nevastă. Pentru că ea a fost de acord, încântată, prinţul a dus-o la palatul unde fusese vrăjit să trăiască şi i-a oferit tot ce-şi dorea.

La puţină vreme după venirea fetei, prinţul a anunţat-o că vraja lui nu mai dura mult, iar când avea să se risipească, puteau să se întoarcă la palatul regelui, tatăl său, şi să facă nunta; dar i-a mai atras luarea-aminte şi să aibă multă grijă şi să fie foarte atentă, ca nu cumva să adoarmă în ziua când el va trebui să plece, deoarece, cum n-o va putea striga, dacă o pierdea din ochi, n-avea să fie deloc uşor s-o mai revadă vreodată.

În sfârşit, a sosit şi ziua în care vraja urma să se risipească, iar tatăl lui, regele, a venit să-l ia cu o splendidă caleaşcă trasă de cai. Chiar înainte de plecare, flăcăul s-a dus s-o vadă pe codană şi a găsit-o dormind. Cum n-o putea striga din pricina vrăjii, a luat multe flori şi le-a pus în jurul ei, iar după aceea a scos un pumnal cu mânerul din aur şi i l-a pus pe piept. Apoi, cum tatăl îl aştepta cu nerăbdare, căci trebuiau să plece de acolo chiar în acea zi, iar noaptea nu trebuia să-i apuce pe domeniile palatului, a plecat de lângă codană, a urcat cu tatăl lui în caleaşcă şi au plecat.

De cum au ieşit de pe acele domenii, palatul s-a risipit în văzduh, şi n-a mai rămas decât codana, dormind pe ţărână. Deşteptată de frig, fata s-a văzut pierdută pe câmp şi a priceput că vraja prinţului se risipise, iar el plecase în timp ce ea dormea.

Mâhnită, a luat florile şi pumnalul şi, urmând brazdele lăsate de roţi, a mers după caleaşcă. Şi a tot mers aşa până ce, ajungând pe un dâmb, a zărit în depărtare un nor de praf, a bănuit că acolo era caleaşca cu care călătorea prinţul şi a grăbit pasul, dar n-a putut-o ajunge din urmă.

Atunci s-a întâlnit cu o pelerină, care mergea în sens contrar, şi a întrebat-o dacă văzuse cumva o caleaşcă şi pe cei care călătoreau cu ea; iar din spusele

pelerinei s-a încredinţat că aceea era caleaşca prinţului, iar el era înăuntru. I-a propus pelerinei să facă schimb de straie şi, cum ale ei erau foarte bune, femeia s-a învoit pe loc.

Aşadar, codana şi-a continuat drumul în straie de pelerină. Apoi a zărit caleaşca oprită la un izvor şi s-a apropiat.

Dar abia se aşezase lângă caleaşcă să se odihnească niţel, că aceasta s-a pus iar în mişcare. Dar prinţul o zărise pe pelerină stând de vorbă cu o tânără şi a vrut să-i ceară veşti despre ea, căci îi amintea de fata pe care o lăsase adormită. Aşa că a poruncit ca vizitiul să poarte caii la pas, ceea ce nu i-a plăcut deloc regelui, care era grăbit.

Cum caleaşca mergea domol, pelerinei nu i-a fost greu să ajungă lângă el; iar prinţul, scoţând capul pe fereastra caleştii, a iscodit-o:

— Tânără pelerină, te-am văzut, oare, pe drum stând de vorbă?

Iar ea a răspuns:

— Da, domnule, cu o codană nespus de frumoasă.

— Şi ce-ţi spunea fata? a continuat s-o iscodească prinţul.

— A, biata de ea! a răspuns tânăra pelerină. Spunea: „Cavalerul m-a pus între flori, numai ca să uit de-ai iubirii fiori".

Prinţul a continuat să sporovăiască cu ea, fiindcă îi plăcea s-o asculte, dar regele, sastisit de atâta vorbărie, i-a cerut vizitiului să-i grăbească pe cai. Auzindu-l, prinţul s-a învoit, dar cu condiţia ca tânăra pelerină să urce în caleaşcă. Iar regele, dornic să ajungă iute la palat, a fost de acord cu capriciul fiului. Tânăra pelerină a urcat, şi şi-au continuat drumul. Prinţul n-o recunoscuse pe fată, dar ecoul vocii ei îi părea cunoscut; iar la palat a dat poruncă să i se dea o odaie foarte aproape de a lui.

Dar regele pregătise totul pentru nunta fiului său, trimiţând pentru aceasta după o prinţesă, care să fie în palat la sosirea lor. A doua zi, l-a anunţat pe prinţ că trebuia s-o ia de nevastă, iar flăcăul l-a rugat să-i dea timp de gândire; dar regele i-a zis că asta era cu neputinţă, fiindcă mireasa venise cu tot alaiul şi zestrea şi nu putea fi lăsată să aştepte. Aşa că a doua zi de dimineaţă prinţul s-a cununat cu prinţesa aleasă de tatăl lui.

Dar flăcăul tot se mai gândea la codana pe care o lăsase dormind pe câmp; văzând-l însurat, tânăra pelerină, care tot mai nădăjduise ca prinţul s-o recunoască, şi-a pierdut toate speranţele şi n-a vrut să vină la petrecere.

În sfârşit, s-a lăsat noaptea, şi s-au dus cu toţii la culcare, dar prinţul a vrut mai întâi s-o salute pe pelerină, ca nu cumva să fie bolnavă, căci n-o văzuse toată ziua. Însă, ducându-se în odaia ei, a găsit-o goală. I-a întrebat pe slujitori de ea, dar niciunul nu-şi amintea s-o fi văzut. A căutat-o prin tot palatul, apoi în grădină, şi a găsit-o acolo, zăcând în ţărână cu un pumnal în piept şi înconjurată de o mulţime de flori. Iar când s-a aplecat asupra ei, a văzut că pumnalul avea mânerul de aur şi a recunoscut-o pe codana care era dragostea lui.

A priceput pe loc de ce-şi luase viaţa şi şi-a spus: „Fiindcă n-ai vrut să trăieşti fără iubirea mea, nici eu n-am să trăiesc fără a ta". Şi, luând pumnalul, şi l-a înfipt în inimă şi a căzut mort alături de ea.

Estimp, văzând ce mult îi întârzia soţul, prinţesa s-a dus să vadă unde era. S-a uitat în primul rând în odaia pelerinei, căci i se spusese că fata venise în caleaşcă

împreună cu prinţul, şi, negăsind-o, şi-a zis că fugiseră probabil împreună. I-a căutat prin tot palatul, apoi în grădină şi i-a găsit acolo, morţi amândoi. A fost atât de geloasă pe pelerină, că a pus mâna pe pumnalul înfipt în pieptul prinţului, şi l-a înfipt în inimă şi a căzut moartă alături de ei.

A doua zi de dimineaţă, regele şi regina s-au dus să vadă dacă tinerii însurăţei se treziseră, dar nu i-au găsit în iatac. Apoi au coborât în grădină şi mare le-a fost durerea văzându-i pe cei trei tineri morţi. Regina a dat toată vina pe rege, care îşi obligase fiul să se însoare cu cine nu voia, iar regele era disperat.

Stăteau acolo, copleşiţi de durere, înconjuraţi de prieteni şi slujitori, când au văzut coborând din cer o un porumbel alb. Acesta a zburat o vreme deasupra tinerilor morţi, apoi a coborât pe pământ. Adusese un coşuleţ mic de tot, din care a scos cu ciocul un flaconaş şi o pană de pasăre. Toţi aşteptau să vadă ce se întâmplă, căci simţeau că urma ceva extraordinar. Porumbelul a muiat pana în lichidul din flaconaş, a uns rana prinţului, iar el s-a ridicat teafăr şi sănătos, spre marea surpriză şi bucurie a celor de faţă.

După acest miracol, porumbelul i-a spus prinţului:

— Flăcăule, mi-au poruncit să readuc la viaţă una singură din cele două fete moarte. Tu trebuie să alegi pe care din ele vrei s-o vezi iar în viaţă.

Prinţul a ales fără şovăială:

— Pe tânăra pelerină.

Porumbelul a luat pana şi, ungând cu ea rana pelerinei, a readus-o la viaţă. Apoi şi-a luat coşuleţul, s-a ridicat în zbor şi s-a făcut nevăzut.

Toţi erau cam trişti, fiindcă ar fi vrut s-o readucă la viaţă şi pe biata prinţesă; dar, cum aşa ceva nu era cu putinţă, deoarece porumbelul luase cu el şi flaconaşul şi pana, s-au mulţumit să-i vadă vii pe prinţ şi pe fata pe care el o iubea, şi au pregătit cu mare alai înmormântarea prinţesei.

După îngropăciune, alaiul prinţesei a plecat acasă cu vestea tristă a morţii ei. Prinţul le-a spus părinţilor că nu se va căsători decât cu tânăra pelerină, iar regele şi regina, mişcaţi de întreaga întâmplare, s-au învoit. Au păstrat o vreme doliu pentru prinţesă, după care s-a făcut nunta prinţului cu pelerina, şi au fost fericiţi până la capătul vieţii.

80. Nătângul de Coria

fost odată o familie cu un fiu. Unii îl credeau nătâng, alţii cât se poate de isteţ, dar, ce mai, în sat i se spunea Nătângul de Coria.

Într-un an, cam pe la Sfântul Martin[1], nătângul şi-a întrebat tatăl:

— Tată, cum de toţi consătenii taie porcul şi numai noi postim?

— Păi, pentru că noi suntem săraci, fiule, i-a răspuns tatăl.

Şi nătângul:

— Păi, dacă tu vrei, tată, am putea tăia un porc foarte gras.

— Cum adică? a întrebat tatăl.

— Asta e treaba mea, a spus nătângul.

Şi s-a dus nătângul nostru drept la cocina unde îşi ţinea popa porcii, l-a ales pe cel mai mare, l-a dus acasă la ei, l-a tăiat... apoi au mâncat pe săturate şi au mai şi pus deoparte!

Popii i-a părut rău de porc şi l-a căutat peste tot, dar nici vorbă să dea de el. Aşa că, sosind ziua când tot satul mergea la spovadă şi bănuindu-l popa pe nătângul de Coria, i-a spus unui preot venit să-l ajute:

— Dacă îl spovedeşti pe nătângul de Coria, fii atent, că poate afli ceva de porcul pe care mi l-au furat.

Nătângul de Coria s-a dus să-l spovedească preotul străin. Iar acesta a început prin a-l întreba:

— Spune, fiule, ai luat vreodată din merele lui Cutare?

— Dar matale, părinte? l-a iscodit, la rândul său, nătângul.

— Da, fiule, da, a răspuns preotul.

— Păi, şi eu, a recunoscut nătângul.

— Şi ia spune, fiule, dar din castanele lui Cutărescu?

— Dar matale, părinte? l-a iscodit, la rândul său, nătângul.

— Da, fiule, da, a răspuns preotul.

— Păi, şi eu, a recunoscut nătângul.

— Foarte bine, fiule. E bine că-ţi recunoşti păcatele. Şi spune, te-ai dus la vreo cocină să furi un porc?

— Dar matale, părinte? l-a iscodit, la rândul său, nătângul.

---

1. 11 noiembrie.

— Da, fiule, da, a răspuns preotul.

Iar nătângul de Coria s-a dus din confesionar drept în mijlocul bisericii şi le-a spus consătenilor:

— Nu vă mărturisiţi păcatele acestui popă, că fură de peste tot.

Şi s-a dus acasă, râzând în gura mare.

81. Juan Ursu

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un tată cu doi copii, un băiețel și o fetiță. Într-o zi, i-a trimis în pădure că adune lemne. Strângeau foarte mulțumiți rămurele, când au văzut venind spre ei un urs uriaș; și i-a lovit o frică atât de mare, că au luat-o la sănătoasa, lăsând lemnele în pădure. Băiețelul a fugit, dar fetița s-a poticnit, și ursul a ajuns-o din urmă. A pus gheara pe ea, a luat-o în cârcă și s-a făcut nevăzut cu ea în adâncul pădurii.

Dar ursul nu voia să înfulece fetița. A dus-o în peștera lui cu gândul s-o ia de nevastă. Chiar așa s-a și întâmplat, dar, cum era foarte gelos, ursul avea mare grijă ca soția să nu iasă din peșteră, ca nu cumva să fie văzută; n-o lăsa niciodată să iasă din grotă, nici ziua, nici noaptea, și, ori de câte ori se ducea la vânătoare, punea la intrare un bolovan uriaș, pe care biata fată nu-l putea urni din loc.

Cu timpul, fata a avut un fiu, jumătate om, ca maică-sa, și jumătate urs, ca taică-său. Băiatul a crescut și, firește, într-o zi peștera a început să nu-i mai ajungă și și-a dorit să se plimbe, să vadă soarele, ziua, pădurile și munții, căci cunoștea lumea doar din ceea ce putuse prinde cu coada ochiului când ursul dădea la o parte bolovanul, ca să intre ori să iasă.

Într-o zi, fiul s-a luat la trântă cu piatra și a urnit-o din loc, dar n-a izbutit s-o și dea la o parte. După-amiază, venind acasă, ursul și-a dat seama că doar fiu-său o putuse urni din loc și l-a pedepsit foarte sever; l-ar fi pedepsit și mai și, de n-ar fi fost lacrimile maică-sii, care până la urmă l-a liniștit. A doua zi, când ursul a plecat, fiul și-a pus toate puterile în joc și a izbutit să miște piatra din loc, eliberând ieșirea. Mama și fiul au plecat în goana mare, ca să se îndepărteze cât mai mult cu putință înainte ca ursul să priceapă ce se întâmplase. Dar ursul s-a întors curând și nu se poate spune cum s-a înfuriat, văzând peștera deschisă. A luat-o la goană pe urmele fugarilor, gemând de se cutremura muntele, și i-a ajuns din urmă în pădure.

Mai bine n-ar fi izbutit, fiindcă fiul l-a înfruntat cu vitejie și s-au luat la trântă. Au luptat ce au luptat, până când fiul, luându-și tatăl de bot, i l-a deschis cu forța, l-a rănit și apoi i l-a rupt. Iar ursul a căzut, mort, acolo.

Mama și fiul și-au continuat drumul și au ajuns în satul ei. Juan, căci așa se numea fiul, a vrut să meargă la școală, dar învățătorul nu l-a lăsat, deoarece, fiind pe jumătate dihanie și pe jumătate om, se temea să nu-i sperie pe ceilalți copii. Pe lângă aceasta, nimeni nu voia să se joace cu el, fiindcă era foarte puternic și tuturor le trezea teama.

Aşa stăteau lucrurile când, într-o zi, a sosit în sat un uriaş înalt şi zdravăn cât copacul cel mai înalt, şi a hotărât să pună stăpânire pe acel meleag. Sătenii s-au speriat peste poate, dar nu ştiau cum să se apere de el. Însă Juan ştia, aşa că i-a ieşit în cale uriaşului şi i-a tras o mamă de bătaie, iar acesta a luat-o la sănătoasa. Tot satul i-a fost atât de recunoscător lui Juan, că însuşi primarul i-a zis:

— Spune-ne ce ţi-ai dori.

— Păi, să-mi daţi un drug de fier care să cântărească şapte chintale.

I-au dat, iar Juan, aruncându-şi-l pe umăr, a plecat din sat şi a pornit la drum, căutându-şi o muncă pe măsura lui. Tot mergând şi mergând, a întâlnit un bărbat care smulgea copacii cei mai înalţi şi cu rădăcinile cele mai adânci ca pe nişte bieţi lăstari; Juan şi-a zis: „Ăsta trebuie să trudească pentru mine".

Aşa că s-a dus spre el şi l-a întrebat:

— Cum te cheamă?

— Smulge-brazi.

— Şi cât câştigi?

— Cinci firfirici pe zi.

— Păi, vino cu mine, şi am să-ţi dau zece, i-a propus Juan.

— De acord, a spus celălalt şi a plecat cu el.

Cei doi au plecat împreună. Dar n-au mers prea mult şi au văzut un bărbat care, dintr-o singură lovitură de spadă, tăia dealuri şi păduri şi le muta dintr-un loc într-altul. Şi Juan şi-a zis: „Şi de ăsta am nevoie".

Aşa că s-a dus spre el şi l-a întrebat:

— Cum te cheamă?

— Mişcă-munţi.

— Şi cât câştigi?

— Cinci firfirici pe zi.

— Păi, vino cu mine, şi am să-ţi dau zece.

— De acord.

Tustrei au plecat. Dar au văzut că pe cer se adunau nori, tot mai mulţi şi mai negri, nori groşi, care făceau ziua tot mai întunecată. S-au uitat într-o parte, s-au uitat într-alta, şi brusc au văzut că în vârful unui munte stătea un bărbat care sufla şi sufla, făcând norii să alerge după voia lui. Şi Juan şi-a zis: „Şi ăsta merge cu mine".

Aşa că l-a strigat şi l-a întrebat:

— Cum te cheamă?

— Suflă-nor.

— Şi cât câştigi?

— Cinci firfirici pe zi.

— Păi, vino cu mine, şi am să-ţi dau zece.

— De acord.

Acum erau patru. Cum începuse să se lase noaptea, au hotărât să-şi caute un adăpost. În depărtare, se zărea o casă, aşa că s-au îndreptat spre ea, cu gândul să-şi petreacă noaptea acolo.

Au ajuns la uşă, dar, oricât au bătut în ea, n-a venit nimeni să le deschidă. Şi au stat până a trecut pe acolo un om care s-a speriat văzând unde băteau şi le-a spus:

— Nenorociților! Nu știți la ce ușă bateți? Să știți că asta-i casa Necuratului, și nimeni nu iese viu din ea.

La care Juan a răspuns, foarte hotărât:

— Ia te uită, omule! Chiar mă bucur foarte tare că asta-i casa Necuratului, că mare chef aveam să mă iau la trântă cu el.

În sfârșit, cum nimeni nu răspundea la bătăile lor în ușă, Juan s-a strecurat pe o fereastră și a deschis ușa pe dinăuntru. Soții lui au intrat și au dat imediat de o cămară doldora de jamboane, cârnați, claponi fripți și pâini coapte pe vatră. Cum le era foarte foame, fiecare s-a aprovizionat cu o pulpă de jambon, un clapon, mai mulți cârnați și o pâine mare. Și, cu stomacul bine pus la cale, s-au dus la culcare.

A doua zi, s-au trezit cu noaptea în cap. Juan le-a spus:

— Trei dintre noi ne vom duce să lucrăm ogoarele pe-aici, că sigur va fi de lucru, iar al patrulea are să rămână aici, să facă de mâncare. Iar când mâncarea are să fie gata, ne va fluiera și noi vom veni.

Au hotărât să rămână Smulge-brazi, iar ceilalți au plecat.

Smulge-brazi s-a pus pe treabă și era ocupat de ceva vreme când a auzit bătăi puternice în poartă. A ieșit să vadă cine era, și s-a ivit o arătare monstruoasă: păros, cu pletele de peste trei palme, mâini ca ghearele, o coadă lungă, terminată în vârf de lance, și niște coarne care păreau două crengi. Monstrul a intrat în casă și i-a spus lui Smulge-brazi:

— Dă-mi un scaun, că vreau să stau jos.

— Eu nu-l servesc decât pe cel care mă plătește, a spus Smulge-brazi.

— Atunci am să mi-l iau singur.

Și Necuratul, căci el era, a luat un scaun și s-a pus lângă foc. Apoi a scos o pipă mare, îndoită, unde încăpea peste o litră de tutun, și a zis:

— Aprinde-mi pipa.

— Eu nu-l servesc decât pe cel care mă plătește, a zis celălalt.

— Atunci am să mi-o aprind singur.

Așa a și făcut, apoi s-a apropiat de oala cu mâncare și a scuipat în ea. Foarte supărat, Smulge-brazi i-a zis:

— Doar porcii mai fac ce-ai făcut tu!

— Pe mine nimeni nu m-a făcut porc fără să primească tot ce merită, a răspuns Necuratul.

A pus mâna pe drugul de șapte chintale al lui Juan și l-a bătut măr pe Smulge-brazi, până l-a lăsat pe jos grămadă. Apoi a ieșit pe ușă și dus a fost.

Estimp, Juan și ceilalți doi așteptau de ceva vreme să audă fluieratul, căci îi rodea foamea. Și Juan a spus:

— Masa întârzie prea mult. Să vedem dacă nu cumva tontul a adormit.

Au ajuns acasă și l-au găsit pe Smulge-brazi pe jumătate mort lângă foc și cu oala arsă de atâta fiert. L-au ridicat, iar el i-a lămurit ce pățise, și toți au râs în hohote de el.

A doua zi, Juan l-a lăsat pe Mișcă-munți să facă de mâncare și s-a dus la muncă împreună cu ceilalți doi; au hotărât că avea să-i anunțe cu un fluierat când termina de pregătit mâncarea.

După un timp, s-a arătat și Necuratul, care întâi a cerut un scaun, apoi să i se aprindă pipa, după aceea a scuipat în oală și, când Mișcă-munți l-a refuzat, i-a tras

o bătaie soră cu moartea. Sastisiți de așteptat, Juan și ceilalți doi s-au întors acasă și și-au găsit prietenul în halul în care îl lăsase Necuratul. De astă dată, Juan s-a supărat și au hotărât ca a doua zi Suflă-nor avea să rămână acasă și să îngrijească de prânzișor.

Dar a fost și mai rău ca până atunci: ei au rămas din nou nemâncați, iar tovarășul lor, bine argăsit de Necuratul.

De astă dată, Juan chiar că s-a înfuriat de-adevăratelea și a zis că avea să-l aștepte chiar el pe Necuratul. A doua zi, soții lui s-au dus la muncă, iar el a făcut focul și a pregătit oala. La ora obișnuită, a apărut Necuratul, s-a pus pe scaun, și-a aprins pipa și, când Juan l-a văzut apropiindu-se de oală, i-a tras atât de tare una cu drugul lui de șapte chintale, că era să-l facă pe din două. Apoi l-a luat de gât ca pe o mâță și l-a aruncat într-un puț foarte adânc din ogradă. În sfârșit, când masa a fost gata, și-a chemat tustrei tovarășii cu un fluierat, iar ei au venit, uimiți că nu pățise nimic. În timp ce mâncau, Juan le-a povestit cum se sfârșise vizita Necuratului și a vrut să le arate puțul în care îl aruncase.

Cei trei tovarăși ai lui aveau mare chef să-l vadă pe Necuratul acolo jos, dar puțul era atât de adânc, că nici măcar nu i se ghicea fundul. Juan le-a spus că, dacă voiau să-l vadă bine, puteau să coboare unul câte unul, legați de o funie. Și că, de le era cumva frică, el avea să le dea un clopoțel pe care să-l scuture dacă nu mai aveau curaj să coboare, căci el avea să-i tragă înapoi și să-l coboare pe următorul.

Primul a coborât Smulge-brazi, dar, după vreo șapte sute de metri de funie, când încă nu vedea fundul puțului, dar aproape că nu mai zărea gaura de deasupra, și totul era foarte negru și rece, l-a luat frica, a sunat din clopoțel, și l-au tras înapoi. Apoi a coborât Mișcă-munți, iar când a coborât șapte sute de metri și o palmă, s-a speriat și el, sunând din clopoțel. Al treilea a fost Suflă-nor, care a coborât șapte sute de metri și două palme, apoi s-a întors înapoi.

Juan le-a zis că avea trei tovarăși care nu erau viteji, ci lași, că o să coboare el, și să nu-l tragă înapoi nici chiar dacă suna din clopoțel; după care s-a băgat în puț. A coborât cel puțin vreo șapte ceasuri, dar a ajuns la fundul puțului. Și, în loc de Necuratul, a dat acolo de trei fete frumoase ca soarele care horeau și, de cum l-au văzut, s-au oprit și i-au spus:

— Unde te duci, nefericitule? Nu știi, oare, că asta-i casa Necuratului?

Juan a lovit de șapte ori cu drugul lui în ușă și a dărâmat-o. Imediat s-a ivit Necuratul și i-a spus:

— Măi să fie, dar curajos mai ești! Dacă tot ai ajuns aici, hai să vedem care din noi doi e mai puternic. Am două spade; ia-o pe care vrei, și să începem.

Necuratul i-a arătat o spadă sclipitoare, care lucea ca oglinda, și alta ruginită și mizerabilă. Juan a luat-o pe cea ruginită, iar Necuratul și-a zis că era un prost. Și-au încrucișat de nenumărate ori spadele, care vuiau ca vântul și scoteau scântei ca amnarele, dar niciunul nu izbutea să-l taie pe celălalt. Până ce Juan, care era de șapte ori mai viclean decât Necuratul, i-a dat una, tăindu-i o ureche. Necuratul a scos niște urlete îngrozitoare, a dus mâna la urechea tăiată și a spus:

— Foarte bine, m-ai bătut, și recunosc că ești viteaz. Păstrează urechea pe care mi-ai tăiat-o și, ori de câte ori ești la ananghie, trebuie doar s-o muști, iar eu am să vin și-am să-ți îndeplinesc dorințele.

Juan a coborât din nou în puţ, iar cele trei codane care l-au primit au fost foarte uimite auzind că îl biruise pe Necuratul. Juan le-a iscodit:

— Nu v-ar plăcea să ieşiţi de aici şi să mergeţi la casele voastre?

— Ba cum să nu, au răspuns tustrele.

Juan a sunat din clopoţel, iar tovarăşii lui le-au scos una câte una din fundul puţului. Când au ajuns tustrele sus, Juan şi-a zis: „Ăştia trei flăcăi au de-acum fiecare câte o fată şi, dacă urc, eu fiind al patrulea, începe gâlceava". Aşa că, atunci când i-au aruncat funia ca să urce, el i-a legat de capăt un pietroi mare şi greu, iar după ce l-a strâns bine, a scuturat clopoţelul. Flăcăii au început să tragă de funie în sus, dar pe la jumătatea drumului n-au mai tras şi, buf!, au lăsat-o să cadă în puţ, unde bolovanul s-a făcut fărâme. Juan şi-a zis în sinea lui: „Am fost isteţ şi m-am salvat de moarte sigură". A scos urechea Necuratului, a muşcat zdravăn din ea, iar el a venit imediat, prost dispus ca mai mereu:

— Aşa de repede începem? a zis. Ce vrei de la mine?

— Să mă scoţi din puţ şi să-mi spui unde-s cei trei neobrăzaţi cu cele trei codane.

Necuratul a pufnit de l-a ridicat în văzduh şi, cât ai clipi din ochi, Juan a ajuns afară din puţ. Iar Necuratul i-a zis:

— Soţii tăi şi cele trei codane sunt la hanul din satul vecin; se distrează de minune şi-şi râd de tine fără oprire.

Aşa că, aruncând foc pe ochi, Juan şi-a luat drugul şi din patru paşi a şi ajuns în faţa hanului; i-a găsit în toiul unui chef uriaş şi a început să dea cu drugul în dreapta şi în stânga, făcându-i arşice, de nu s-a mai auzit nicicând nici de ei, nici de ele.

82. Maria-mâini-albe

Un biet brutar dintr-un cătun aflat în Extremadura avea trei fete pe care nu puteai să nu le vezi de frumoase ce erau. Brutarul se ducea în fiecare dimineaţă să spargă lemne pentru cuptor, iar într-o zi a găsit un butuc de stejar de stâncă şi şi-a zis că, dacă îl tăia mărunt, avea să-i ajungă mult timp pentru cuptor, căci urma să amestece surcelele cu lemnele pe care le găsea îndeobşte. A dat hotărât cu toporul şi, de cum a atins lemnul, i s-a arătat un harap, care l-a ameninţat:

— Dacă mâine nu mi-aduci una dintre fetele tale, ai să fii un om mort.

După ce i-a trecut sperietura, brutarul s-a întors acasă fără lemne, dar nespus de mâhnit, fiindcă ştia: dacă nu făcea ce-i spusese, harapul avea să-l omoare. Aşa că, ajungând acasă, le-a spus fetelor toată pătărania.

— Ei, dar n-are să pună mâna pe mine harapul, a spus cea mare.

Iar cea mijlocie:

— În ceea ce mă priveşte, nu mă duc la el.

Iar mezina, Maria, care îşi iubea mult tatăl, l-a luat de gât şi i-a zis:

— Nu-ţi face griji, tată, că, dacă surorile mele nu vor să se sacrifice pentru tine, am s-o fac eu.

Mai trist ca nicicând, brutarul a dus-o a doua zi de dimineaţă pe Maria unde îi aştepta harapul, i-a încredinţat-o şi s-a întors acasă deznădăjduit, blestemând ceasul când voise să taie butucul de stejar de stâncă.

De cum a văzut-o, harapului i-a căzut cu tronc fata. A dus-o de mână într-o grădină din apropiere şi i-a zis:

— N-ai altceva de făcut decât să îngrijeşti de grădina asta.

Şi chiar aşa a făcut Maria, iar la scăpătatul soarelui s-a culcat în patul mare din casa aflată în grădină; stând aşa, întinsă pe pat, a simţit că acolo era ceva greu, dar a stat liniştită şi a adormit. Aşa i s-a întâmplat noapte de noapte, şi, cu toate că era curioasă să ştie ce se întâmpla în pat, adormea imediat şi fără griji, findcă aşa se obişnuise.

A trecut un an, şi Maria a vrut să se ducă în ospeţie la tatăl şi surorile ei. I-a cerut voie harapului, iar el a lăsat-o, atrăgându-i luarea-aminte că trebuia să vină înapoi în trei zile. Maria s-a învoit, iar harapul i-a dat o caleaşcă splendidă, cu surugiu cu tot, iar tânăra s-a dus să-şi vadă familia. Nici nu mai trebuie să spun ce bucurie a fost pe tatăl ei văzând-o şi ce invidie a trezit printre surori şi vecine.

A fost, totuşi, mulţumită în toate cele trei zile; dar, cu puţin înainte de a se întoarce la harap, a venit să-şi ia rămas-bun de la ea o bătrânică din sat, care o

cunoştea de când era mică. Fata i-a povestit cum trăia acasă la harap, dar şi ce ciudat se simţea noaptea de noapte în patul ei. Băbuţa a ascultat-o cu atenţie, apoi i-a zis:

— Ia cutia cu chibrituri şi lumânarea asta şi, când ai să mai simţi acea greutate, aprinde lumânarea.

Dar au sosit caleaşca şi surugiul, iar Maria a plecat înapoi.

Noaptea, când a simţit iar greutatea din pat, ea a aprins pe tăcute lumânarea şi a ridicat-o, ca să vadă ce era lângă ea, dar mare ghinion a avut, că a aplecat-o prea mult şi un strop de ceară a căzut peste cel din pat. Acesta, simţind arsura, a scos un strigăt, iar Maria a putut vedea că lângă ea era harapul, care i-a zis:

— Vai, nenorocitul de mine, că tocmai era pe sfârşite vraja în puterea căreia eram; tu m-ai întors din drum şi acum trebuie s-o iau de la început!

Maria s-a speriat şi s-a întristat peste poate, iar harapul a continuat:

— Mă rog, ai fost bună cu mine, uite, aşa că îţi dau acest inel; orice necaz ai avea, nu trebuie decât să spui: „Ineluş-învârtecuş, vreau asta sau aia", iar inelul îţi va da.

După ce a spus toate astea, harapul s-a făcut nevăzut, şi odată cu el s-au risipit patul, casa, grădina, iar Maria s-a trezit pe un maidan necunoscut.

Necăjită şi tristă în urma celor petrecute, Maria a plecat plângând, nefericită, şi a mers trei zile fără să întâlnească pe nimeni. În sfârşit, i-au ieşit în cale nişte cărăuşi care, văzând-o, i-au propus s-o ia slujnică. Cum n-avea unde să se ducă şi nici din ce să trăiască, Maria s-a învoit. Unuia dintre ei, totuşi, i-au atras atenţia ţinuta Mariei şi mâinile ei cum nu se putea mai fine şi albe, aşa că i-a zis:

— Mi se pare mie că tu ai mâini prea albe ca să fii slujnică.

Dar ceilalţi au stăruit din toată inima ca ea să meargă cu ei, şi până la urmă aşa s-a şi întâmplat, spre marea mulţumire a Mariei.

Acasă la unul dintre cărăuşi, unde au lăsat-o pe Maria, a întâmpinat-o soţia lui, care tare s-a mai mirat de mâinile ei albe şi delicate şi i-a spus că nu prea erau potrivite cu munca de slujnică ce o aştepta. Dar Maria i-a răspuns cu umilinţă că mâinile n-aveau nicio însemnătate şi că ea avea să trudească precum oricare alta. A rămas acolo; curând stăpâna a putut afla ce harnică şi curată era şi a plăcut-o foarte mult.

Văzând ce frumoasă era, flăcăii din sat se dădeau în vânt să stea de vorbă cu ea şi dădeau târcoale casei.

Într-o zi, stăpâna era ocupată până peste cap cu cernutul făinii, aşa că a trimis-o să-i facă o treabă. Un flăcău de omenie, căruia îi căzuse cu tronc, i-a ieşit în cale şi i-a spus că voia să-i vorbească şi s-o însoţească; a întrebat-o la ce oră o putea întâlni, iar Maria i-a zis că-l aştepta acasă la opt. Flăcăul a sosit foarte punctual, chiar când Maria cernea făină; văzând ce făcea, deşi crezuse că, fiind atât de frumoasă, ea nu muncise şi nici nu avea să muncească vreodată, băiatul i-a zis:

— Mâinile astea albe nu-s pentru cernut făina.

Auzindu-l, Maria şi-a amintit de inel şi, pricepând ce voia să spună băiatul, l-a scos şi a zis:

— Ineluş-învârtecuş, flăcăul să cearnă toată noaptea făină pentru mine.

Zis şi făcut; băiatul s-a pornit pe cernut şi n-a mai putut să se oprească, iar în zori, Maria, căreia i se făcuse milă de el, i-a spus inelului:

— Ineluş-învârtecuş, vreau ca flăcăul să se oprească din cernut şi să plece acasă.

Iar flăcăul s-a dus acasă peste poate de ostenit, furios de atâta trudă.

A doua zi după-amiază, Maria s-a dus cu altă treabă în sat, şi s-a apropiat de ea alt flăcău, cu aceleaşi intenţii ca şi celălalt. l-a dat întâlnire, iar Maria i-a zis că-l aştepta la ora nouă. Flăcăul a fost şi el foarte punctual, iar la nouă a ajuns acasă la Maria, pe care a găsit-o făcând cărbuni. Văzându-i mâinile foarte albe, care păreau de nea printre cărbuni, i-a spus:

— Mâinile astea albe nu-s pentru făcut cărbuni.

Auzindu-l, Maria şi-a scos iar inelul şi i-a spus:

— Ineluş-învârtecuş, flăcăul să facă toată noaptea cărbuni pentru mine.

Zis şi făcut; în zori s-a milostivit de flăcău şi i-a cerut inelului să-l oprească din trebăluit; iar tânărul s-a dus ostenit peste poate acasă, negru de atâţia cărbuni.

A doua zi după-amiază, alt flăcău s-a apropiat de ea cu acelaşi gând ca şi ceilalţi, iar Maria i-a dat întâlnire la zece seara, vrând să-l pedepsească la fel ca şi pe cei dinainte. Aşadar, când flăcăul a sosit la zece seara, Maria trebăluia prin hambar; apropiindu-se de ea, flăcăul i-a spus că mâinile ei, atât de albe şi frumoase, nu se potriveau cu paiele. Maria l-a pedepsit ca şi pe ceilalţi, cu ajutorul inelului, şi l-a ţinut printre paie până i s-a făcut milă de el şi l-a lăsat să se întoarcă acasă, mai mult mort decât viu.

A doua zi, cei trei flăcăi de care îşi bătuse joc s-au întâlnit cu alţi prieteni şi fiecare a spus ce păţise. Toţi au ajuns să creadă că Maria era vrăjitoare şi i-au spus asta şi stăpânei sale. Ea le-a răspuns că fata nu era vrăjitoare, ci harnică şi cinstită, dar flăcăii s-au înfierbântat şi au început să strige şi să facă zarvă, iar în cele din urmă au luat-o, ca s-o ardă pe rug.

S-au dus în piaţă, au strâns o grămadă de lemne şi au pus-o deasupra pe Maria, ca s-o ardă cât mai iute. Îndemnaţi de ceilalţi, cei trei flăcăi de care îşi bătuse ea joc au luat câte trei pietre, ca să le arunce în ea, înainte de a aprinde rugul. Mariei nu-i era teamă, căci avea încredere în inel, dar a văzut că se îngroşa gluma şi focul se înteţea, aşa că a scos inelul şi a zis:

— Ineluş-învârtecuş, toţi sălbaticii ăştia să se bată între ei ca berbecii.

Zis şi făcut. Au început să se bată între ei, dându-şi lovituri atât de grozave, că peste puţină vreme aveau dureri şi osteniseră, de nu se mai puteau ţine pe picioare. Cum nu se puteau opri, căci erau în puterea inelului, continuau să dea unii într-alţii fără preget.

Dar s-a ivit în piaţă o caleaşcă elegantă, cu surugiu, cea cu care Maria fusese să-şi viziteze tatăl. Înăuntru era un tânăr chipeş şi elegant de mai mare dragul. Caleaşca s-a oprit, iar tânărul a coborât şi s-a dus la grămada de lemne pe care fusese urcată Maria; a dezlegat-o, a ajutat-o să coboare şi s-a adresat astfel celor de faţă:

— Copila aceasta nu-i nici rea, nici vrăjitoare, totul se datorează puterilor acestui inel pe care eu i l-am dăruit cândva. Fiind o fiică bună, a fost gata să-şi dea viaţa pentru tatăl ei. Eu sunt harapul, scăpat acum de sub vrajă, i-a spus apoi Mariei, şi am venit să te iau de soţie.

Maria şi-a scos pentru ultima oară inelul şi i-a cerut ca flăcăii să nu se mai bată între ei; toţi cei de faţă au recunoscut că tânărul avea dreptul să se însoare cu Maria.

Cum nimeni nu era ranchiunos, mirii au dat o mare petrecere de nuntă, la care au venit cu toţii: flăcăii, cărăuşii, stăpâna şi oamenii din sat. Apoi, tinerii însuraţei s-au dus la casa fetei, unde au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi.

83. Minciuni gogonate

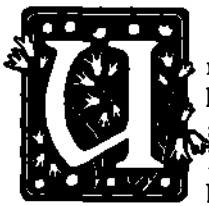

n rege plin de capricii, care îşi petrecea întreaga ziulică tot urzind lucruri trăsnite, a dat cea mai ciudată poruncă de pe lume. A pus să se spună peste tot în regat că avea să-şi mărite prinţesa, pe fiica lui, cu cel ce avea să spună nişte minciuni mai mari decât casa. Dat fiind că, spre nefericirea prea puţinilor ce spun mereu adevărul, lumea noastră e cum nu se poate mai plină de minciuni şi mincinoşi, au venit la palatul regelui atât de mulţi pretendenţi la mâna fiicei lui, că n-avea nici unde să le dea găzduire, nici ce să le dea de mâncare în timp ce aşteptau să le vină rândul.

Spuneau minciunile cele mai gogonate pe care le puteau închipui, dar regele nu-l voia pe niciunul de ginere, spunând că se săturase să le asculte minciunelele, pe care le înşirau toată vremea unul după altul şi care nu erau demne de răsplata atât de mare pe care el, ca rege, voia să le-o dea. Răsplata era atât de mare, spunea, că minciunile trebuiau să fie cel puţin pe măsura însemnătăţii ei.

Despre asta a bârfit toată cetatea atât de mult, încât vestea i s-a dus până la o căscioară dintr-un cătun pierdut printre păduri, unde trăiau ca vai de capul lui un flăcău foarte isteţ şi mama lui, care era văduvă. Flăcăul i-a cerut voie mamei să plece la palat, iar mama s-a învoit, l-a binecuvântat şi i-a dat drept merinde pentru drum puţinul ce le mai rămăsese.

Aşadar, flăcăul a pornit la drum, curajos şi liniştit, şi după două zile a ajuns la palat şi a cerut să fie primit de rege. Acesta era de-acum sătul să tot audă minciunele, aşa că i-a zis de cum l-a văzut:

— Glăsuieşte şi spune-mi minciuni gogonate, fiindcă, dacă îmi umbli cu minciunele ca ale celorlalţi, în loc de răsplată ai să primeşti o pedeapsă.

Flăcăul a început:

— Dacă Maiestatea Voastră mă va asculta cu atenţie, va afla ce mi s-a întâmplat. Tatălui meu îi plăcea foarte mult să pescuiască în aer liber, din vârful unui copac. Într-o zi, când se urcase în vârful stejarului uriaş din cătunul nostru, a aruncat undiţa în văzduh, foarte departe, şi imediat a observat că la capătul firului atârna o greutate foarte mare. Eu l-am ajutat să tragă de undiţă, pentru că greutatea era uriaşă, şi am scos, prinşi în cârlig, şapte boi şi doi berbeci. Cum nu voia să ducă măgarii fără încărcătură acasă, am căutat un furnicar, am jupuit paisprezece furnici, le-am tăbăcit pieile chiar acolo şi le-am umplut cu miere de dădeau pe-afară.

Cum burdufurile erau foarte mari şi grele, pieile de pe spatele măgarilor care le cărau s-au jupuit, şi a trebuit să-i duc la un doftor. Doftorul ne-a cerut să le punem măgarilor cataplasme cu bob fiert. Aşa am făcut, şi care nu mi-a fost mirarea când

m-am dus să-i văd pe măgari a doua zi, descoperind că din fundul fiecăruia ieşea o tufă de ierburi atât de mare şi stufoasă, că de la fiecare măgar am cules câte o sută de măsuri de bob din cel mare.

Eu nu ştiam ce să fac cu atâta bob, dar am aflat că în acel an se vindea la preţ bun, fiindcă nu se făcuse bob în tot ţinutul, aşa că m-am dus să-l vând într-un sat vecin şi am luat pe el greutatea lui în aur.

Într-unul dintre satele prin care am trecut, am văzut o ceată de bărbaţi care se străduiau, trudind şi asudând din greu, să rostogolească un ou de pitpalac cu ajutorul unei pârghii. Le-am luat oul pe cincizeci de măsuri de bob şi l-am dus mătuşii mele ca să-l pună sub cloşca ei. De cum a pus mătuşa oul sub găină, a răsărit din el o plantă care, în câteva minute, s-a făcut copac cu aripi; şi copacul a început să dea din aripi şi să se ridice în văzduh cu toată viteza; a început şi să crească, iar foarte curând a ajuns la cer. M-am căţărat pe crengile copacului şi am ajuns şi la cer, dar m-am simţit cam ciudat acolo.

Atunci a venit Sfântul Petru să vadă ce se întâmplase şi, de cum l-am văzut, l-am întrebat de unchiul meu, care locuieşte pe strada ciubotarilor. Sfântul Petru mi-a zis că era în piaţă şi vindea pepenii verzi pe care îi fabricase cu o zi mai înainte în atelierul lui de ciubote. Aşa că m-am dat jos din cer ca să vorbesc cu unchiu-meu şi...

— Ajunge, ajunge, ajunge! a strigat regele. Nu mai continua, pentru că nu există pe tot pământul cineva în stare să spună minciuni mai gogonate ca ale tale. A ta e răsplata, şi ai să te însori cu fiica mea, dar cu o condiţie: ca de acum înainte să nu mai spui nicio minciună în toată viaţa ta.

Se spune că flăcăul s-a ţinut de cuvânt, s-a însurat cu fiica regelui şi, aşa cum niciodată până atunci nu mai spusese vreo minciună, tot aşa n-a mai spus nici de atunci încolo.

84. Unul era din Amezketa, iar celălalt din Madrid

Un hoţ vestit din Madrid auzise că exista unul la fel de vestit ca el în provincia Guipúzcoa, aşa că s-a dus să-l cunoască. Acesta locuia în Amezketa. S-au întâlnit chiar acolo şi au hotărât să meargă împreună la Madrid. Aşa că au pornit la drum, iar cel din Amezketa a zărit printre ramurile unui fag un cuib de corbi şi i-a spus tovarăşului său:

— Mare hoţ e cel ce poate scoate ouăle din cuib fără să sperie pasărea!

Iar madrilenul:

— Păi, eu am să le scot.

A urcat tăcut în copac, a găurit cu mare grijă cuibul pe dedesubt şi a scos ouăle unul câte unul cu mare dibăcie.

Estimp, cel din Amezketa, care urcase tiptil în urma lui, a scos ouăle din buzunarul madrilenului şi le-a pus în al lui. Şi, dacă urcase al doilea, a coborât primul.

Apoi s-a dat jos şi madrilenul, lăsând pasărea în cuib. De cum a văzut ce se întâmplase, i-a spus amezketanului:

— Suntem ca sacul şi peticul şi e bine că mergem împreună.

Şi şi-au continuat drumul.

La Madrid era o vistierie cu mulţi gologani. De cum au ajuns în oraş, cei doi au dat la o parte câteva pietre de talie şi au intrat acolo să ia parale. Vistiernicii au observat imediat că banii se împuţinau, dar nu pricepeau de ce, aşa că au hotărât să ceară sfatul unui tâlhar de odinioară, bătrân şi vestit la vremea lui, care acum era orb şi nu-şi mai putea face meseria. S-au sfătuit cu bătrânul, iar el i-a îndemnat să facă un foc, să vadă printre ce pietre ieşea fumul şi să astupe găurile cu gumă, astfel încât hoţul să nu mai poată ieşi la sfârşit.

Într-o noapte, cei doi prieteni s-a apropiat iar de vistierie. Ca şi altă dată, au mutat din loc o piatră de talie, cu ajutorul unei pârghii, madrilenul a intrat, dar a rămas lipit acolo, nemaiputându-se mişca nici înainte, nici înapoi. După ce l-a aşteptat o vreme, amezketanul a găsit alt loc liber şi a intrat pe furiş; văzând că se străduia zadarnic să-şi scoată tovarăşul, i-a tăiat capul, aşa încât nimeni să nu-l recunoască, l-a ascuns sub straie şi l-a dus acasă.

A doua zi, vistiernicii l-au găsit pe hoţ cu capul tăiat şi s-au dus iar la bătrânul tâlhar orb, să-i ceară noi sfaturi. Auzind ce se petrecuse, orbul, căruia i se citea bucuria pe obraz, a spus:

— Ei, de-aş mai fi tânăr şi aş mai vedea, ce bun tovarăş mi-ar fi cel pe care îl căutaţi! În sfârşit, dacă vreţi să-l aflaţi pe hoţul ăsta priceput, trimiteţi un cerşetor să ceară de pomană peste tot, fiindcă marii hoţi obişnuiesc să dea pomeni mari, cum făceam şi eu în zilele mele bune. Iar cerşetorul să facă o cruce pe poarta celor ce-i vor da pomeni mari, şi vedem noi ce iese.

După cum i-au poruncit, cerşetorul s-a dus să ceară de pomană peste tot. Amezketanul i-a dat nici mai mult, nici mai puţin decât douăzeci şi cinci de firfirici. Cerşetorul a desenat atunci cu cretă o cruce pe poarta binefăcătorului şi a şters-o uşurel de acolo.

Plecând cu treburi în oraş, omul din Amezketa a văzut crucea de pe poarta lui. A cumpărat un pic de cretă şi a desenat cruci pe toate porţile vecine. Curând s-au ivit pe uliţa lui marele vistiernic şi o poteră, însoţită de cerşetor. Mare le-a fost însă mânia când au văzut cruci pe toate porţile! Unde să intre? S-au întors cu toţii la casa tâlharului bătrân şi orb, ca să-l întrebe ce aveau de făcut.

Spre disperarea lor, bătrânul fur s-a bucurat foarte tare la auzul veştii pe care i-o aduceau. Apoi le-a dat următorul sfat:

— Domnilor, luaţi leşul hoţului descăpăţânat, puneţi-i hainele la loc, legaţi-l strâns pe o catârcă şi plimbaţi-l aşa pe uliţă în sus şi în jos, prin faţa tuturor porţilor marcate cu o cruce. Leşul furului fără cap are să-l denunţe curând pe hoţul viu, care are două capete.

Fiind şi cizmar, amezketanul petrecea printre piei câteva zile pe săptămână. Îşi chemase şi soaţa, aşa că erau amândoi în acea casă, când au început să plimbe pe uliţă leşul fără cap. Când a trecut prin faţa casei lui, cel din Amezketa s-a făcut că nu pricepea, dar femeia a scos un strigăt. Cei de-afară l-au auzit, iar omul din Amezketa, bănuind ce belea îi căzuse pe cap, a luat nişte foarfeci şi i-a făcut nevesti-sii o tăietură la un deget. Cei ce căutau hoţul au intrat în casă şi i-au spus:

— Voi veniţi cu noi.

— Cu voi? s-a mirat amezketanul. Unde şi pentru ce?

Iar ei au zis:

— Pentru că voi l-aţi descăpăţânat. V-am cunoscut pentru că femeia a strigat când a zărit leşul.

— Păi nu trebuia să strige, a răspuns amezketanul, când tocmai s-a tăiat cu foarfeca la deget? Cu siguranţă că şi voi aţi fi strigat, dacă aţi fi păţit aşa ceva.

Mă rog, s-au certat o vreme, dar, până la urmă, potera a trebuit să plece, negăsind niciun temei de popreală.

Dar, cum erau convinşi că amezketanul era furul pe care îl căutau şi că el n-avea să-şi lase tovarăşul să plece pe lumea cealaltă fără cap, au lăsat leşul într-o cocioabă vecină, gândind că el avea să pună capul lângă trup, şi s-au ascuns, aşteptându-l.

În amurg, omul din Amezketa, care se temea de-o viclenie, a pus în desagi capul, pâine şi vin şi a plecat călare. Dar a început să plouă cu găleata, aşa că s-a văzut obligat să se adăpostească în acea cocioabă. Acolo l-au prins urmăritorii şi l-au omenit cu pâine şi vin, ca să-l îmbuneze, dar el le-a zis că avea şi el vin în desagi, şi le-a dat să bea dintr-al lui. Dar pusese în vinul lui nişte leacuri de somn, aşa că poteraşii au adormit buştean de cum l-au băut. Amezketanul a putut pune astfel capul lângă trupul tovarăşului său şi, profitând că ploaia se mai ogoise, a încălecat iar, şi-a luat nevasta şi a plecat acasă.

85. Castelul cu şapte turnuri

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un tată cu trei fiice. Erau atât de săraci, că în multe zile n-aveau de mâncare decât coji de cartofi. Într-o zi, tatăl s-a îmbolnăvit şi a simţit că avea să moară curând. Şi-a chemat cele trei fete, le-a dat un sac plin cu cenuşă, le-a cerut să plece în lume, pentru a-şi căuta norocul, iar sacul era tot ce le putea da de zestre.

— Nu pare mult, le-a spus tatăl, şi nici nu e cu adevărat; dar luaţi-l cu voi oriunde veţi merge, fiindcă are să vă aducă norocul de care aveţi trebuinţă pentru a fi fericite.

Tot umblând ele zi de vară până-n seară, soarele a scăpătat chiar când au ajuns în inima unui codru des. Nu puseseră gura pe nimic toată ziulica, aşa că, neştiind ce să facă şi lihnite de foame, s-au gândit să doarmă în vârful unui pin, ca nu cumva jigăniile de prin partea locului să le înfulece. Cum nu ştiau dacă pădurea era primejdioasă, de cum au urcat în vârful lui, fiecare a aruncat câte un pumn de cenuşă, care s-a răspândit pe sub copac. A doua zi de dimineaţă, când s-au dat jos, au văzut pe cenuşă urmele unui uriaş atât de uriaş, că te lua cu frică doar privindu-l.

Aşadar, neştiind ce să facă şi nici unde să se ducă, şi-au reluat drumul la voia întâmplării, trecând prin codri şi peste munţi fără număr, fără să dea de vreun suflet. Apoi s-a lăsat iar noaptea şi, la fel ca în noaptea dinainte, s-au căţărat în vârful unui pin şi au aruncat trei pumni de cenuşă. A doua zi de dimineaţă, au zărit pe cenuşă urmele paşilor făcuţi de un uriaş înspăimântător. Au plecat din nou la drum, lihnite de foame şi cu frica în oase din pricina uriaşului, şi au mers ce-au mers, zi de vară până-n seară, nedând de nicio casă, singure-singurele pe meleagurile acelea cu codri şi munţi, hrănindu-se cu rădăcini şi poame. Până ce, în a treia noapte, când se pregăteau să caute alt copac, cele trei surori au văzut în depărtare, chiar acolo unde se unesc cerul şi pământul, o luminiţă mică-micuţă şi au grăbit pasul într-acolo. Ajungând lângă ea, ce mai, chiar lângă ea, au văzut un castel măreţ, cu şapte turnuri înalte, atât de înalte, că păreau să atingă cerul.

Au bătut în poartă, care era şi ea nespus de înaltă, şi le-a deschis o prinţesă peste poate de frumoasă, acoperită toată cu aur şi briliante, care le-a întrebat cine erau şi ce voiau, iar bietele de ele au rugat-o să le lase să doarmă acolo în acea noapte. De cum le-a auzit, prinţesa le-a sfătuit să fugă imediat, căci castelul era al unui uriaş care ziua umbla prin codri şi munţi, iar noaptea târziu se întorcea să cineze şi să doarmă acolo; iar dacă avea să le afle acolo, le-a zis prinţesa, le va hăpăi din trei înghiţituri.

Cele trei fetişcane i-au spus că se vor ascunde bine şi n-are să se întâmple nimic, dar prinţesa le-a avertizat că uriaşul avea mirosul foarte fin şi era în stare să le simtă, chiar cu şapte leghe mai înainte de a ajunge la castel, va ajunge acasă cu gura lăsându-i apă şi va da imediat de ele. Acum chiar că bietelor codane le intrase groaza în oase, dar erau atât de ostenite, că au stăruit să-şi petreacă noaptea acolo, în ciuda primejdiei, căci nu mai puteau face niciun pas.

Sora cea mare s-a ascuns în spatele unei copăi, cea mijlocie în spatele unui burduf cu vin, iar mezina în spatele uşii.

După un timp, s-a simţit ceva ca un cutremur de pământ, care a zguduit tot muntele, castelul a scrâşnit şi s-a clătinat, iar cele şapte turnuri s-au legănat dintr-o parte într-alta precum copacii scuturaţi de vijelie. Erau paşii şi bufniturile uriaşului, care venea la culcare. Încă de departe putea fi auzit spunând cu glas atât de tunător că ajungea la cer:

— Vai, vai, ce bun miros de carne de om mai simt! Vai, vai, ce gustoasă trebuie să fie!

De cum a intrat în castel, a întrebat ce i se pregătise pentru cină, fiindcă simţea un miros delicios de carne de om, iar el avea o foame de lup. Nici nu trebuie să mai spun ce spaimă au tras bietele fete! Dar prinţesa a răspuns că nu era niciun fel de carne, că doar foamea îl făcea să creadă probabil că avea carne de om la cină. Auzind-o, uriaşul s-a mâniat şi a început să meargă de colo-colo, mormăind şi ameninţând. Apoi s-a mai liniştit, a luat pâinea de pe masă şi a înghiţit-o din patru îmbucături; şi, ducându-se să caute altă pâine în copaie, a dat de sora cea mare:

— A! i-a strigat uriaşul prinţesei. Vezi că aveam dreptate? Acum am să vă mănânc pe amândouă: pe ea pentru că îmi face poftă, iar pe tine pentru că m-ai tras pe sfoară.

Biata soră mai mare i-a cerut iertare uriaşului, dar el nu i-a dat nicio atenţie, însă, găsind-o prea slabă, i-a spus prinţesei:

— Asta-i atât de slabă, că azi n-aş mânca decât oase, aşa că pune-o la îngrăşat, şi o s-o înfulec în prima zi de sărbătoare. Estimp poate să frământe pâinea.

A băut o ulcică cu vin din două sorbituri şi s-a dus la burduf să mai scoată. Vinul i s-a părut tulbure, a cercetat burduful bine pe toate părţile, ca nu cumva să fie stricat şi, tot agitându-l, sora mijlocie, care stătea agăţată de el, a căzut jos. De cum a văzut-o, uriaşul a strigat:

— Aha! Carevasăzică, n-avem carne de om la cină!? Tare aş avea chef să vă mănânc pe loc şi pe tine, şi pe nenorocita asta.

Biata fată a plâns şi l-a implorat şi, cum era la fel de slabă ca şi soră-sa, până la urmă uriaşul i-a dat-o prinţesei s-o pună la îngrăşat şi, printre picături, s-o ajute la curăţenie.

Mezina stătea moartă de frică în dosul uşii. Uriaşul s-a dus să închidă uşa şi, firește, a dat de ea acolo. Ar fi vrut s-o mănânce ca desert, dar s-a întâmplat ca şi cu celelalte două: era prea slabă şi i-a dat-o prinţesei s-o pună la îngrăşat şi ca s-o ajute să aprindă focul în fiecare zi.

Toată săptămâna, prinţesa le-a hrănit bine pe codane, iar la sfârşitul acesteia tustrele erau cum nu se poate mai grase. Cel mai rău era că, tot mâncând şi ducând o viaţă bună, fetele se întristau şi se speriau tot mai abitir, deoarece ştiau că uriaşul

avea să le mănânce cu siguranţă. Cu o zi înaintea sărbătorii, s-au sfătuit tustrele cum se puteau salva. Au căzut de acord ca mezina să încălzească bine de tot cleştii cu care trebuia s-o pieptene pe prinţesă, dar să-i ardă capul cu ei şi s-o omoare; iar înainte de trezirea uriaşului, care dormea în cuptorul de pâine, ca să se bucure de căldură, sora cea mare să aţâţe focul foarte bine, să închidă uşa şi să-l lase să ardă acolo.

Zis şi făcut. Mezina a ars zdravăn capul prinţesei, care a murit pe loc, iar sora cea mare l-a făcut pe uriaş friptură la cuptor. Iar după moartea uriaşului şi a prinţesei, codanele au rămas singurele stăpâne ale castelului.

Mai întâi au căutat cheile odăilor şi le-au descuiat pe toate. Au descoperit că încăperea cea mai mare era plină cu rochii de mătase, brodate cu fir de aur şi briliante, de toate măsurile şi pentru toate gusturile şi care de care mai frumoase.

În altă încăpere, ceva mai mică decât cea dinainte, au găsit mii şi mii de perechi de pantofi, brodaţi cu fir de aur şi argint, împodobiţi cu catarame din aur, cu diamante şi briliante, tot pentru cele mai felurite gusturi şi de toate mărimile. Iar în altă încăpere, mai mică decât cea dinainte, au găsit o frumuseţe de giuvaieruri, piepteni, coliere, brăţări, inele, cercei, amulete şi miresme de tot soiul, dintre cele mai bune şi mai fine. Aşa că tustrele s-au îmbrăcat ca marchizele, fiecare şi-a pus ce-a găsit mai bun pe măsura ei, părând care de care mai bogată şi mai frumoasă, şi adevărul e că n-ai fi avut destui ochi ca să le admiri pe toate trei.

Gătite şi îmbrăcate astfel, au coborât în grajd şi au găsit şase cai şi trei caleşti luxoase.

Fiecare dintre ele a înhămat doi cai la careta ei, şi s-au pregătit de plecare spre oraşul une locuia regele. Dar, brusc, mezina şi-a amintit de sacul cu cenuşă pe care li-l dăduse tatăl lor de zestre, spunându-le că avea să le aducă norocul de care aveau nevoie pentru a fi fericite. Deşi fiecare se pregătea să urce în caleaşca ei, după ce s-au gândit mai bine că poate trebuiau să se despartă, au hotărât să-şi împartă egal cenuşa între ele, şi fiecare şi-a luat partea ei.

Au ajuns tustrele cu caleştile în oraş, şi toată lumea de acolo se oprea, văzându-le trecând, sau ieşea în balcon să le privească, deoarece erau la fel de frumoase pe cât le erau caleştile. Ce mai, vestea sosirii lor a făcut înconjurul oraşului, tot mai multă lume le ieşea în cale, ca să le vadă, şi în cele din urmă li s-a dus buhul chiar până la palat. Aflând de sosirea lor, cei trei fii ai regelui nu şi-au putut înfrâna curiozitatea şi s-au dus să le vadă. Fireşte, cele trei codane le-au căzut cu tronc cât ai zice peşte, aşa că s-au dus la tatăl lor şi i-au zis că voiau să se însoare cu fetele frumoase ce se plimbau pe străzile cetăţii. Aşa şi-au găsit tustrele fericirea şi mai păstrează şi azi o parte din cenuşă în câte-o cutioară sub pat.

86. Inelul „Aici sunt"

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, o fetiţă foarte frumuşică şi foarte săracă; obişnuia să meargă zilnic în pădure, ca să strângă lemne, pe care le vindea, pentru a-şi putea cumpăra de-ale gurii. Într-o zi, a strâns atâtea crengi de ici şi de colo, încât s-a trezit că se lăsase noaptea. A încercat să se întoarcă acasă în graba mare, fiindcă se temea de codrul întunecos, dar, cum nu vedea drumul, s-a pierdut.

„Vai, Dumnezeule", şi-a zis, „ce mă fac acum?!"

A mers ce-a mers dintr-un loc într-altul, ascultând tot mai speriată zgomotele pădurii, care i se păreau cu toatele ameninţătoare... şi deodată i s-a părut că vede o luminiţă mică de tot în depărtare. A pornit spre ea, nădăjduind să dea de cineva, şi a ajuns la o casă în poarta căreia stătea un uriaş.

Văzându-l pe uriaş, a tras o spaimă soră cu moartea, şi i-au tremurat picioarele, dar uriaşul o văzuse de-acum, aşa că fata a priceput că nu mai putea fugi. Şi-a luat inima în dinţi, s-a apropiat de el şi i-a zis cu modestie:

— Domnule uriaş, fie-ţi milă de mine. M-am pierdut în pădure, sunt tare ostenită şi n-am unde dormi în noaptea asta. Fii, te rog, amabil şi primeşte-mă la tine...

Iar uriaşul i-a răspuns:

— A, păi, sigur, cu mare plăcere!

S-a întors spre uşă şi a zis:

— Deschide-te, uşă!

Uşa s-a deschis, iar ei au intrat în casă. Iar după ce au intrat, uriaşul i-a spus uşii:

— Închide-te, uşă!

Şi uşa s-a închis în urma lor.

Fetiţa s-a trezit în cuhnia uriaşului, în a cărei vatră ardea un foc mare de tot, ce lumina toată încăperea; deasupra flăcărilor atârna un lanţ, iar alături era o oală uriaşă, cu toartă şi cârlig, ca să poată fi atârnată de lanţ. Uriaşul s-a aşezat la foc, iar fetiţa l-a putut vedea bine; era întunecat la faţă, puternic, păros, cu colţi lungi... şi avea un ochi în mijlocul frunţii. Fetiţei i s-a făcut şi mai teamă ca până atunci, dar şi-a ascuns-o cum a putut mai bine. Uriaşul, care părea nepus de mulţumit, a pus-o să pregătească masa:

— la un berbec şi fă de mâncare în oala pe care o vezi. De acum înainte, ai să locuieşti cu mine. Şi, dacă încerci vreodată să fugi, în loc de carne de miel, am să te înfulec pe tine, căci cu siguranţă că ai carnea mai gustoasă.

Fetiţa s-a pus imediat pe treabă şi, fără să zică nici pâs, a pregătit cina, iar uriaşul, văzând-o că-şi acceptase soarta, s-a dus să doarmă nitel în patul lui.

— De cum e gata masa, mi-o aduci la mine în odaie.

La nu mult timp după ce plecase uriaşul, fetiţa l-a auzit sforăind zgomotos. Fetiţa a pregătit cina, apoi a băgat în foc un drug de fier ascuţit, de care dăduse peacolo. Când cina a fost gata, ea a mâncat prima, apoi s-a dus să arunce o privire prin casă. Pe pereţi atârnau multe piei de berbec. Deschizând o uşă ce dădea în cuhnie, a văzut că era de la o ogradă închisă, unde erau o mulţime de oi ale uriaşului. Apoi fetiţa s-a întors lângă vatră, a luat drugul de fier, de-acum înroşit în foc, şi s-a dus în odaia uriaşului. El dormea dus şi continua să horcăie ca şi înainte, făcând un zgomot îngrozitor, aşa că fetiţa s-a apropiat tiptil, a ridicat drugul şi i l-a înfipt în sigurul ochi.

Simţind fierul în ochi, uriaşul a gemut atât de tare, că era să cadă casa pe el. A sărit din pat şi a început să alerge dintr-un loc într-altul, lovind cu pumnii şi cu picioarele de atâta durere. Dar imediat a început s-o caute ca nebunul pe fetiţă, aşezându-se mai întâi în spatele uşii, pentru ca ea să nu poată ieşi. Fetiţa se ascunsese în ogradă, numai că de acolo nu se ieşea afară, aşa că nu putea fugi decât pe uşa păzită de uriaşul furios.

Oile au început să intre din ogradă în cuhnie, căutând grăbite ieşirea. Deoarece orbise, uriaşul nu le vedea, dar le pipăia cu mâinile când îi treceau printre picioare. Dar fetiţa a luat o blană de berbec de pe perete, s-a învelit cu ea şi s-a băgat printre oi. Când a trecut pe sub uriaş, el a crezut-o oaie şi a lăsat-o să treacă. De cum a ieşit, fetiţa a aruncat blana şi a luat-o la sănătoasa, strigând cu veselie:

— Am ieşit! Sunt afară!

Pricepând că fetiţa fugise, uriaşul s-a dus şi i-a zis, stăpânindu-şi furia şi zâmbind:

— Aşteaptă, fetiţo, nu fugi, că nu-ţi mai pot face nimic, fiindcă nu te pot vedea. Recunosc că eşti tare isteaţă şi că m-ai păcălit, aşa că te iert. Drept dovadă că te-am iertat, îţi dăruiesc inelul pe care îl iubesc cel mai mult.

Uriaşul a lăsat să cadă inelul în iarbă, unde sclipea ca un licurici. Temându-se că i se întindea o cursă, fetiţa a rămas cu ochii pe el, dar nu s-a apropiat. Estimp, uriaşul s-a aşezat liniştit în poarta casei. Dar inelul licărea atât de tare şi era atât de frumos, că feţiţa n-a putut rezista, căci nu mai văzuse nicicând în viaţă ceva la fel de elegant, şi s-a apropiat cu prudenţă să-l ridice. De cum l-a luat, inelul i s-a potrivit pe deget. Biata de ea privea fermecată, iar inelul a început să cânte:

— Aici sunt! Aici sunt!

De cum l-a auzit, uriaşul s-a ridicat în picioare dintr-un singur salt, care a făcut să se cutremure casa şi pădurea, şi a fugit după fetiţă, strigând înspăimântător după ea şi jurând s-o mănânce aşa, nefiartă. Iar inelul îi arăta drumul, cântând:

— Aici sunt! Aici sunt!

Fetiţa se străduia din răsputeri să şi-l scoată de pe deget, dar nu putea. În cele din urmă, a ajuns la un râu cu ape bogate, iar uriaşul era gata s-o ajungă, luându-se după glasul inelului. Biata fetiţă n-avea cum să treacă râul, aşa că, în deznădejdea ei, şi-a amintit de briceguţul pe care îl avea mereu la ea şi cu care curăţa de frunze crengile strânse în pădure; fără să mai stea la gânduri, l-a scos, l-a deschis şi,

dintr-o singură lovitură, şi-a tăiat degetul cu inelul. Apoi l-a luat şi l-a aruncat în râu. Iar inelul continua să strige din apă:

— Aici sunt! Aici sunt!

Uriaşul s-a luat după glasul lui şi a căzut în râu, iar curentul puternic l-a dus mai departe până la un vârtej nespus de mare, care l-a înghiţit pe loc.

Iar fetiţa s-a întors la casa uriaşului, a strâns toate oile, le-a dus la coliba ei şi n-a mai fost săracă niciodată.

87. Soarta

Un prinţ se pierduse într-o pădure şi nu mai găsea drumul de întoarcere. Trecuseră de-acum câteva ore, dar în amurg i s-a părut că vedea o căsuţă în fundul des al pădurii şi a plecat într-acolo. Când s-a apropiat, a văzut o colibă modestă, unde locuia o familie de păstori. Prinţul a vorbit cu ei, dar nu le-a spus cine era şi şi-a dat seama că erau amabili şi generoşi din fire, căci s-au oferit să-şi împartă cu el cina sărăcăcioasă: brânză, lapte de oaie, pâine de secară. Apoi i-au făcut un pat din paie, iar prinţul s-a simţit foarte bine în el.

Pe la miezul nopţii, prinţul a auzit zgomote şi glasuri şi a priceput curând că păstoriţa era în chinurile facerii. A stat treaz o vreme, apoi a auzit un plâns de pruncuţ, urmat de glasul soţului, care zicea:

— E fetiţă! Şi e mai frumoasă decât toate florile din pădurea noastră.

În acel ţinut obişnuiau să citească soarta nou-născuţilor la naştere, aşa că păstorul a citit cu glas tare ce soartă o aştepta pe fiică-sa. Prezicerea spunea că, împlinind cincisprezece ani, fetiţa avea să se mărite cu prinţul care dormea chiar atunci în patul lor de paie.

Auzindu-l, prinţul şi-a zis: „Despre mine e vorba, fără nicio îndoială; dar eu n-am să mă însor cu fata acestor păstori".

Părinţii erau foarte mulţumiţi de prezicere, deşi nu le venea să creadă şi nici nu ştiau că tânărul pe care îl primiseră în patul lor de paie era prinţ.

Chiar înainte de a se crăpa de ziuă, când păstorii încă mai dormeau, prinţul s-a ridicat tiptil din pat, a luat fetiţa, a încălecat şi a plecat spre inima pădurii, unde a lăsat micuţa pe o ramură de nuc.

Prinţul locuia în castelul unchiului şi mătuşii lui, care, văzând că nu li se mai întorcea nepotul, hotărâseră să plece în căutarea lui; asta şi făceau, răscoleau pădurea, când au auzit un plânset de copil. S-au luat după el şi au ajuns la nucul în care era fetiţa, au găsit-o şi au luat-o cu ei. S-au întors la castel şi înainte de orice au botezat-o; i-au pus numele Maria. Şi, cum o găsiseră într-un nuc, i-au zis Maria din Nuc.

Estimp, prinţul a ieşit prin celălalt capăt al pădurii şi a ajuns la castelul părintesc, de unde le-a vestit unchiului şi mătuşii că era teafăr şi sănătos.

După ani de zile, în sezonul de vânătoare, prinţul s-a dus iar la castelul unchiului şi mătuşii, unde a văzut-o pe fetiţă şi s-a mirat de numele ei, aşa că a întrebat de ce-o chema Maria din Nuc. Unchiul şi mătuşa, care o iubeau pe fetiţă ca pe ochii din cap, l-au lămurit unde o găsiseră. Auzindu-i, prinţul s-a înfuriat şi le-a spus că

rău făcuseră luând-o şi că n-avea să mai vină la ei în castel câtă vreme avea să fie acolo Maria din Nuc.

În realitate, prinţul era îngrijorat şi înspăimântat, gândindu-se că se putea împlini prezicerea citită de păstor în noaptea când se născuse fetiţa.

Aşadar, când să împlinească Maria cincisprezece ani, prinţul s-a întors la castelul unchiului şi mătuşii, rugându-i s-o alunge pe veci. Şi, văzând că nu-i putea convinge, fiindcă ei o iubeau ca pe propria lor fiică, s-a închis în odaie, gândindu-se cum să scape de ea.

A doua zi, când se spăla pe mâini, şi-a lăsat inelele, care îl deranjau, în apa din lighean; şi, cum apa era tulbure din pricina săpunului, acolo au şi rămas. Mai târziu, Maria s-a dus să facă curat în odaia prinţului şi, firește, văzând apa murdară din lighean, a aruncat-o pe o fereastră, care dădea spre mare; iar, odată cu apa din lighean, s-au dus şi inelele. Mai încolo, prinţul a întrebat de inelele lui, iar Maria a zis că nu le văzuse. Dar el le-a spus unchiului şi mătuşii că i le furase Maria.

Furtul era o vină mare, aşa că, deşi foarte mâhniţi, fiindcă o apreciau foarte mult, unchiul şi mătuşa prinţului au gonit-o din castel. Dar mătuşa a trimis un slujitor după ea, ca să afle ce făcea.

Neştiind ce să se facă, Maria s-a dus pe ţărmul mării, s-a aşezat pe o stâncă şi, privind în depărtare, curând a început să plângă. Cu cât plângea mai abitir, cu atât se simţea mai deznădăjduită.

Dar, deodată, a sosit, zburând pe faţa apei, un cormoran, care ţinea în cioc inelele prinţului, pe care le-a pus în mâinile Mariei. Văzându-le, fata s-a întors în goana mare la castel, pentru a i le înapoia prinţului, şi a povestit tuturor cum ieşiseră din mare.

Nimeni nu credea ce spunea, gândind că fuseseră la ea, iar acum era cam târziu să se căiască. Dar mătuşa a trimis după slujitorul pe care îl pusese s-o urmărească pe Maria şi l-a întrebat:

— E adevărat ce spune?

Şi slujitorul a răspuns:

— Da, e adevărat, eu am văzut-o.

Iar prinţul a înţeles că nu se putea sustrage soartei şi s-a însurat cu Maria din Nuc.

Şi nu s-a ştiut niciodată dacă au fost fericiţi ori ba.

88. Steluța de aur

ândva, un rege şi o regină aveau o singură fiică. Dar mama a murit, iar regele s-a căsătorit din nou. Viaţa la palat a mers de mai mare dragul până când noua regină a avut o fiică, căci, din acel moment, n-au mai fost decât iubire şi răsfăţ pentru fiica ei şi chinuri şi umilinţe pentru fiica vitregă. În plus, pe măsură ce îi creştea fiica, noua regină se purta tot mai rău cu fiica vitregă: o trimitea să spele rufe, să aducă apă de la fântână... ce mai, se purta cu ea de parcă îi era slugă, iar, între timp, fiica ei stătea acasă şi nici măcar nu atingea apa cu mâna.

Într-o zi, regina şi-a trimis fata vitregă să spele, dându-i doar haine murdare de funingine, o fărâmiţă de săpun şi o oală goală. Şi i-a zis:

— Trebuie să-mi aduci rufele albe de tot, două săpunuri întregi şi oala plină cu supă.

Biata fată a plecat foarte mâhnită, deoarece nu ştia să ducă la bun sfârşit ceea ce îi ceruse maştera. Dar, în drum spre spălătorie, i-a tăiat calea o băbuţă, care, văzând-o atât de necăjită, a iscodit-o:

— Fată, de ce eşti atât de tristă?

Şi fata i-a răspuns:

— Păi, fiindcă maştera m-a trimis să spăl rufe atât de negre de funingine, că nici nu le poţi privi, şi mi-a dat doar o fărâmă de săpun de lăut şi o oală de supă în care nu-i nimic de mâncat. Dar trebuie să mă întorc cu rufele foarte albe, cu două săpunuri întregi şi cu oala plină cu supă.

Iar băbuţa i-a răspuns:

— Bine, dar nu te grăbi. Ia coşul meu şi pune în el rufele şi săpunul. Apoi uită-te la cer. A, şi nu uita să mănânci supa din oală.

Mai liniştită, codana a făcut tot ce i-a zis băbuţa. Când s-a uitat la cer, i-a căzut o steluţă de aur pe frunte; când s-a uitat în coş, a văzut că rufele erau mai albe ca niciodată, iar deasupra lor străluceau două bucăţi de săpun; şi, când s-a uitat în oală, a văzut că era plină cu supă, a mâncat-o toată, iar oala s-a umplut singură la loc.

Foarte mulţumită, a strâns totul şi s-a întors acasă la maşteră. De cum a văzut-o, regina i-a şi spus:

— Ai făcut tot ce ţi-am poruncit?

Fata i-a dat tot ce adusese. Maştera a zărit steaua din fruntea fetei şi a întrebat-o de unde până unde. Iar ea i-a istorisit cum se întâlnise cu băbuţa, cum îi spusese ea să se uite la cer şi cum îi căzuse pe frunte steluţa de aur.

Pe maşteră a lovit-o invidia, şi-a chemat fiica şi i-a zis:

— Chiar acum să te duci să speli rufe şi să iei cu tine tot ce şi-a luat şi sora ta vitregă, că aşa ai să te întorci şi tu cu o steluţă de aur în frunte.

Zis şi făcut. Fiica ei s-a întâlnit şi ea cu băbuţa, care a simţit că venea din invidie şi a pedepsit-o. I-a zis să pună rufele, săpunul şi oala în coş şi să se uite la cer. După ce fiica reginei a făcut aşa, i s-a înfipt în frunte o coadă de măgar; când s-a uitat în coş, a văzut rufele negre ca funinginea şi nici urmă nu mai era nici măcar de fărâma de săpun cu care plecase de acasă. Aşa că s-a întors la palat cu coada de măgar înfiptă în frunte.

Şi ce furie pe maică-sa când a văzut-o! Cu cât era mai furioasă, cu atât aceasta se purta mai rău cu fiica ei vitregă. Oamenii au început să-i spună uneia Coadă-de-Măgar şi celeilalte Steluţă-de-Aur. În cele din urmă, nemaiştiind ce mizerii să-i mai facă fiicei vitrege, regina a pus-o să cureţe cuhniile de surcele şi să scoată cenuşa. Iar duminică, regina şi Coadă-de-Măgar s-au dus la liturghie cu trăsura şi au lăsat-o pe Steluţă-de-Aur să scoată cenuşa. Mama îşi acoperea fata în aşa fel încât să nu i se vadă coada de măgar din frunte, dar oamenii tot se hlizeau:

— Ha, ha, ha! Steluţă-de-Aur adună cenuşa, Coadă-de-Măgar merge ca mătuşa.

Într-o zi, regele a trebuit să plece într-o călătorie de mai multe zile. Înainte de plecare, le-a întrebat pe fiică-sa, Steluţă-de-Aur, şi pe fiică-sa vitregă, Coadă-de-Măgar, ce voiau să le aducă, căci le iubea pe amândouă la fel. Coadă-de-Măgar i-a cerut o rochie foarte frumoasă, o pălărie cu pene şi pantofi. Iar Steluţă-de-Aur i-a spus tatălui că tot ce-şi dorea era o vărguţă din primul copac pe care avea să-l vadă.

Regele a plecat şi a dat imediat de un pom; i-a poruncit surugiului să oprească, s-a dat jos din caleaşcă şi a tăiat cea mai dreaptă şi mai frumoasă vărguţă de pe o ramură. Ajuns la capătul călătoriei, a târguit rochia, pălăria şi pantofii, iar când s-a întors, le-a dat fetelor toate acele lucruri.

Câteva zile mai târziu, un rege vecin a dat o mare petrecere, urmată de un bal, căci era burlac şi-şi căuta nevastă. Regina a îmbrăcat-o pe Coadă-de-Măgar cu straiele aduse de tatăl ei, foarte elegante, i-a ascuns coada sub o perucă şi o diademă şi a dus-o la balul unde urmau să vină toate prinţesele şi fetele de măritat din regatele vecine. Dar înainte a răsturnat un sac cu linte peste cenuşa din cuhnie şi i-a zis Steluţei-de-Aur să nu se mişte de-acolo până ce n-are să scoată lintea din cenuşă şi să o spele. După aceea, a plecat la bal cu fiica ei.

Atunci Steluţă-de-Aur şi-a luat vărguţa, care era fermecată şi fusese pusă de băbuţă în calea regelui, tatăl ei, şi a zis:

— Păsărele mari şi mici, veniţi din grădină şi daţi-mi o mână de ajutor!

Au venit puzderie de păsărele mari şi mici şi într-o clipită au ales boabele de linte şi le-au pus într-un coş. Atunci Steluţă-de-Aur i-a cerut vărguţei fermecate, ca să se poată duce la bal, o rochie frumoasă, din aur, argint şi dantele, conduri de aur şi o diademă cu o perlă care să-i acopere steluţa din frunte. A cerut şi o caretă foarte elegantă, cu care a plecat la bal.

A ajuns la bal, iar regele, de cum a văzut-o, a poftit-o la dans şi au dănţuit fără oprire, căci, cu cât dansa mai mult cu ea, cu atât mai mult o plăcea; aşa că a întrebat-o dacă voia să-l ia de bărbat. Steluţă-de-Aur a făgăduit să-i răspundă mai târziu; şi au continuat să dănţuiască. Coadă-de-Măgar şi maică-sa mureau de ciudă şi se întrebau cine era fata ce-i căzuse cu tronc tânărului rege.

S-a făcut târziu şi Steluţă-de-Aur l-a anunţat pe tânărul rege că trebuia să plece. Deşi tare n-ar fi lăsat-o, până la urmă s-a resemnat şi a însoţit-o la caretă; pe drum, ea i-a făgăduit că-l va luat de bărbat, iar la următorul bal va veni ca logodnică. Apoi, de cum a ajuns la palatul lor, i-a spus vărguţei fermecate s-o facă la fel ca mai înainte, aşa că a ajuns iar în cuhnie.

Curând, au venit de la bal şi Coadă-de-Măgar şi mama ei, spunând:

— Ah, la bal era o tânără nespus de frumoasă! Cine să fie? Cine să fie? Şi, ce mai, a dănţuit cu regele toată noaptea. Cine să fie? Cine să fie?

Şi a răspuns Steluţă-de-Aur:

— Măi să fie! Măi să fie! Oi fi eu cu pălărie?

Dar maştera i-a zis:

— Cum să fii tu, când eşti atât de murdară?!

Dar a sosit şi al doilea bal, regina a îmbrăcat-o iar pe Coadă-de-Măgar foarte elegant, şi s-au dus la palatul tânărului rege. Steluţei-de-Aur i-au răsturnat din nou un sac cu linte peste cenuşa din cuhnie şi au pus-o să aleagă boabele. De cum au plecat, Steluţa şi-a luat vărguţa fermecată şi a chemat iar păsărelele:

— Păsărele mari şi mici, veniţi din grădină şi daţi-mi o mână de ajutor!

Iar păsărelele s-au întors şi i-au ales boabele de linte cât ai zice peşte. Fata i-a cerut vărguţei o rochie brodată în culorile tuturor florilor din lume şi o diademă cu un rubin care să-i ascundă steluţa din frunte. Şi s-a dus la bal într-o caretă şi mai elegantă decât prima oară.

Regele o aştepta, fiindcă erau de-acum logodnici, aşa că, de cum a intrat, a poftit-o la dans şi au dănţuit întreaga noapte, până ce s-a făcut târziu şi ea i-a zis că trebuia să se ducă acasă, dar că avea să vină negreşit şi la următorul bal. Tânărul rege a însoţit-o la caretă, iar fata, de cum a intrat în casă, i-a cerut vărguţei s-o facă iar ca înainte, şi din nou s-a trezit în cuhnie.

Când au sosit, regina şi fiica ei au găsit-o acolo cu toate boabele de linte alese şi curate, ca şi prima oară. Şi spuneau:

— Ah, ce frumoasă era astă-seară logodnica regelui! Cine să fie? Cine să fie?

Şi a răspuns Steluţă-de-Aur:

— Măi să fie! Măi să fie! Oi fi eu cu pălărie?

Dar maştera i-a zis:

— Cum să fii tu, când eşti atât de murdară?!

Mă rog, a sosit şi balul următor, regina a îmbrăcat-o pe Coadă-de-Măgar mai elegant ca niciodată, au plecat la bal şi au lăsat-o pe Steluţă-de-Aur alegând linte. Totul s-a petrecut ca şi în celelalte nopţi: fata a chemat păsărelele, ele au venit şi au curăţat linte mai repede ca niciodată, iar ea i-a cerut vărguţei o rochie mai frumoasă şi mai bogată decât cele dinainte, de astă dată cu clopoţei din aur şi argint, care clincheţeau, şi o diademă cu un diamant care să-i ascundă steluţa din frunte. S-a gătit şi s-a dus la bal într-o caretă trasă de şase cai albi.

Tânărul rege o aştepta de-acum şi, ca întotdeauna, a poftit-o la dans. Nu se dezlipea de ea şi au dănţuit toată noaptea, iar Coadă-de-Măgar şi maică-sa se înverziseră la faţă de invidie. De astă dată, Steluţa n-a fost prea atentă, aşa că a întârziat foarte tare, atât de tare, că i-a spus regelui că nu putea să stea nici măcar un minut în plus şi a luat-o la goană spre caretă. A alergat atât de iute, că pe drum

i-a ieşit din picior unul din condurii de aur, iar regele, care n-a izbutit s-o ajungă din urmă, a luat condurul şi a rămas cu el în mână. Steluţă-de-Aur a zburat acasă cu careta trasă de cei şase cai albi, i-a cerut vărguţei s-o facă să arate ca înainte de bal şi a rămas să aştepte în cuhnie.

Regina şi fiica ei au sosit imediat. Şi au spus:

— Ah, astă-seară, la bal, prinţesa a fost într-adevăr frumoasă! Cine să fie? Cine să fie? Când a plecat de la bal, a pierdut un condur, şi l-a luat regele. Iar el spune că are să se însoare cu stăpâna condurului. Cine să fie? Cine să fie?

Şi a răspuns Steluţă-de-Aur:

— Măi să fie! Măi să fie! Oi fi eu cu pălărie?

Dar maştera i-a zis:

— Cum să fii tu, când eşti atât de murdară?!

A doua zi, tânărul rege a ieşit din palat şi, tot căutând-o pe fata căreia i se potrivea condurul pierdut, a nimerit în ţara reginei. A ajuns şi la palatul regal, iar Coadă-de-Măgar şi-a tăiat degetele doar-doar i-o intra condurul, dar regele a văzut că nu era al ei. A întrebat aşadar dacă nu mai era şi altă fată în palat. Regina i-a răspuns că nu, că nu mai era decât fata de la cuhnie, slută ca noaptea şi foarte murdară. Dar tânărul rege a cerut să fie chemată şi s-au dus să o caute, căci el voia s-o vadă.

Regina şi fiică-sa spuneau:

— Nu ştiu de ce-şi pierde vremea ca s-o vadă pe murdara aia.

Atunci s-a ivit Steluţă-de-Aur îmbrăcată în rochia ei cu clopoţei din aur şi argint şi cu un singur condur de aur. Văzând-o, regele a recunoscut-o şi i-a pus în picior condurul găsit de el, care îi venea perfect, căci era tocmai cel pierdut de ea.

Tânărul rege i-a cerut regelui, tatăl fetei, mâna Steluţei-de-Aur, iar el i-a acordat-o cu mare plăcere. Văzând cum se purtaseră regina şi fiica ei cu Steluţă-de-Aur, regele s-a înfuriat pe ele, dar Steluţa l-a rugat să le ierte, apoi a plecat cu tânărul rege la palatul lui şi s-a măritat cu el.

Au făcut multe petreceri de nuntă; şi-au fost foarte fericiţi, mâncând peştişori prăjiţi; iar mie, care am ajuns târziu, mi-au dat doar oscioarele rămase de la ei.

89. Adevărurile barcagiului

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un om care îşi petrecea toată ziulica cu jocurile de noroc şi îşi pierdea mereu până şi cămaşa. Tocmai când, văzând cu disperare cum se ruina din pricina acelei plăceri nefericite, a hotărât să se arunce cu capul în mare, a venit la el un mare domn care i-a spus aşa:

— Ce vrei să faci, nenorocitule?

— Păi, totul îmi merge din rău în mai rău, a răspuns el, fiindcă îmi petrec toată ziulica cu jocurile de noroc şi pierd mereu. Nu mai am nimic de pierdut, mi-a rămas doar ce am pe mine, aşa că mi-e totuna dacă-s viu ori mort. De asta am să-mi şi iau zilele.

— Mă rog, mă rog, a zis domnul cela mare, n-o luat chiar atât de în serios, că pe lumea asta orice rău îşi are leacul. Dacă vrei, eu îţi dau un joc de cărţi cu care ai să fii mereu victorios; şi ai să câştigi atâta bănet, că doar în câteva zile ai să fii nespus de bogat, de nici n-ai să mai ştii câte parale ai.

— Ia te uită, a spus jucătorul, şi ce va trebui să-ţi dau în schimb?

— Absolut nimic, a spus domnul cel mare. Va trebui doar să vii la mine acasă, pentru a-mi înapoia cărţile, fix peste şapte ani, număraţi chiar de azi.

— Păi, dacă n-ai şi altă condiţie, ne-am înţeles.

Şi aşa a rămas.

Jucătorul înţelesese imediat că avea de-a face cu Belzebut, dar, cum era isteţ, şi-a zis că avea să găsească o cale de-a se ţine de cuvânt fără să cadă în mrejele celuilalt. În plus, plăcerea de a juca timp de şapte ani fără să piardă i se părea culmea fericirii.

Vreme trece, vreme vine, cei şapte ani au trecut şi a sosit momentul să-i înapoieze lui Belzebut cărţile de joc. Omul le-a luat, le-a pus într-o pungă mai mare decât era nevoie şi, cum mai rămăsese destul loc în ea, a umplut punga cu păr până n-a mai încăput nimic. Apoi a luat calea iadului. A mers ce-a mers, zi de vară până-n seară, şi a ajuns la malul unui râu. Râul era unul deosebit, căci, dacă îl treceai, nu te mai puteai întoarce înapoi şi rămâneai pe veci pe malul celălalt. De cum l-a văzut pe jucător, barcagiul, care se întinsese liniştit pe mal, s-a oferit să-l treacă apa. Jucătorul s-a urcat în barcă, iar acesta l-a dus pe celălalt mal. Şi i-a zis:

— Acum trebuie să mă plăteşti.

— Am să te plătesc la întoarcere, a spus jucătorul.

— Aşa ceva nu-i cu putinţă, l-a lămurit barcagiul, deoarece cine trece râul nu se mai întoarce; aşadar, cum n-am să te pot aduce înapoi, trebuie să mă plăteşti acum, căci, de nu, am să cred că ai vrut să mă tragi pe sfoară.

— Păi, nu-ţi pot plăti, fiindcă n-am niciun sfanţ, deşi nu vreau să te înşel. Şi, dacă n-am să pot trece râul la întoarcerea din călătorie, n-ai să poţi afla care-s cele trei adevăruri, şi-asta-i mare pierdere.

— Ce spui tu acolo?! a protestat imediat barcagiul. Păi, de când mă ştiu, şi am mii de ani, aştept să aflu cele trei adevăruri, iar în tot acest timp, oricât am căutat, n-am aflat pe nimeni care să mi le poată spune. Nici vorbă, du-te în călătorie, apoi întoarce-te aici, că am să te trec cu tot dragul râul înapoi, ca să mi le poţi împărtăşi.

Jucătorul a pornit înainte pe drumul lui şi în cele din urmă a ajuns la poarta iadului.

Cioc! Cioc! A bătut în poartă, şi imediat a venit să-i deschidă Necuratul-portar, care l-a întrebat:

— Ce doreşti?

— Păi, chiar nimic, a zis jucătorul, am adus doar punga asta cu păr.

— Cu păr? Păi, du-te cu ea cu tot, n-o vrem aici. Avem destul păr şi noi.

— Uite ce-i, o aduc că aşa mi-a spus mai-marele tău, care acum şapte ani mi-a zis să i-o aduc negreşit.

— Greşeşti, probabil. Despre cine vorbeşti?

— Păi, despre Îngerul Căzut.

— Aici nu locuieşte niciun înger. Greşeşti, aici nu-i raiul, aşa că n-avem niciun înger.

— Carevasăzică, a întrebat iar jucătorul, nu vrei punga?

— Du-te unde-a înţărcat-o Aghiuţă pe Bălaia, că aici avem păr mai mult decât suficient, a răspuns Necuratul, trântindu-i poarta în nas.

Jucătorul a făcut cale întoarsă şi a ajuns iar la râu. Acolo îl aştepta barcagiul, dornic să afle adevărurile. De cum l-a văzut, i-a şi zis:

— Adu-ţi aminte că te-ai angajat să-mi spui cele trei adevăruri.

— Înţelegerea e înţelegere, a răspuns jucătorul. Primul adevăr ţi-l spun când urc în barcă; al doilea, la jumătatea drumului; şi al treilea când păşesc pe mal.

— De acord, a zis barcagiul. Urcă în barcă şi mi-l poţi spune pe primul.

— Păi, primul adevăr e ăsta: „Fie pâinea cât de rea, mai bine uscată decât deloc".

— E adevărat, a spus barcagiul.

Apoi a continuat să tragă la rame şi a tot vâslit din răsputeri, până la mijlocul râului. Ajuns acolo, barcagiul a ridicat vâslele şi a spus:

— Acum mi-l poţi spune pe al doilea.

— Păi, al doilea adevăr e ăsta: „Fie pantoful cât de prost, mai bine în picior decât în mână".

— E adevărat, a spus barcagiul.

A început iar să vâslească din răsputeri, ca să ajungă cât mai repede la mal şi să poată afla şi cel de-al treilea adevăr. Iar când au ajuns a zis:

— Şi care-i al treilea adevăr?

Jucătorul a răspuns, sărind pe ţărm:

— Al treilea adevăr e ăsta: „Dacă pe toţi îi treci ca pe mine, spune-mi, barcagiule, ce faci aici?".

— Ăsta da adevăr, are să-mi fie de învăţătură, a zis barcagiul, mulţumit.

Jucătorul a plecat spre casă nepăsător, dar acolo îl aştepta Belzebut. Era prost dispus şi, de cum l-a zărit pe jucător, i-a zis:

— Te-aştept, pentru că n-ai respectat înţelegerea de acum şapte ani.

— Ce spui?! a protestat jucătorul. Ba bine că nu, sigur că mi-am ţinut vorba! Am dus cărţile chiar până la poarta iadului, dar slugile tale n-au vrut să le ia, deşi le-am zis că veneam după cum îmi ceruseşi, pentru a-mi ţine făgăduiala de acum şapte ani.

— Ei, te-am prins, mincinosule: ca să ajungi la poarta iadului, cum spui că ai făcut, trebuia să treci un râu; iar tu nu l-ai trecut, căci, dacă îl treceai, nu te mai puteai întoarce înapoi şi n-ai mai fi aici.

— Cum nu?!

— Păi, barcagiul nu-i trece pe călători decât la dus, nu şi la întors, a spus Belzebut.

— Cu excepţia mea, a răspuns jucătorul, căci m-a trecut râul înapoi fiindcă, la dus, îi promisesem că, dacă mă trecea înapoi, aveam să-i spun cele trei adevăruri.

Nici n-a vorbit bine, că s-a şi auzit un tunet înspăimântător, care a cutremurat pământul, urmat de un foc mare, care l-a înghiţit pe furiosul Belzebut; iar în locul lui totul a duhnit o zi întreagă a pucioasă.

90. Floarea de sicomor

În Țara Bascilor se află muntele Iluntzar, în streașina căruia stă cătunul Navárniz. Pe acest munte e un hău, căruia nu i se cunoaște fundul, căci nimeni nu i-a putut măsura adâncimea. Buza prăpastiei nu-i ușor de găsit, căci se ascunde sub tufe dese de colții-babei și ghimpoasă. Se spune că odinioară crește acolo un sicomor, copac ale cărui frunze seamănă cu ale dudului-alb și ale cărui fructe sunt aidoma smochinelor. Fără nicio îndoială, încolțise din cine știe ce sămânță adusă de vânt.

Într-o zi, a trecut pe acolo o femeie cu opinci și fustă roșie, care ducea de mână un prunc. S-au oprit o clipă, să se odihnească, iar micuțul a zărit o floare care se deschidea pe o ramură a sicomorului. Pruncul era tare mititel și abia dacă vorbea, dar, văzând floarea, i-a spus maică-sii:

— Mamă, flumos.

A dat să se apropie de floare, dar mama, simțind primejdia, i-a zis:

— Nu, iubitule, n-o atinge, că e câh.

Dar pruncul a stăruit:

— Flumos, flumos.

Și, fiindcă mama nu-l lăsa să se apropie, s-a pus pe plâns; pe loc s-a aruncat asupra florii și, călcând în gol, a căzut și a rămas agățat între tufele de dud-alb și colții-babei, nemaiputând să se miște nici în sus, nici în jos.

Văzând ce pățise, mama s-a repezit să-și prindă copilul, dar s-a prăbușit în hău cu toată greutatea. Zdrobind în cădere sute de mure, speriind liliecii și ciorile din prăpastie, mama și fiul s-au pierdut pe fundul hăului. Și din ziua aceea nu s-a mai auzit nimic de ei.

La poalele muntelui cu prăpastia, dintr-o stâncă iese apă cu fier, foarte groasă, pe care o poate vedea toată lumea. Și, văzând roșeața apei, sătenii de prin partea locului spun oricui îi întreabă că apa e roșie de la fusta bietei mame, care zace împreună cu fiul ei pe fundul hăului.

91. Zmeul şi păstorul

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un păstor care toată ziulica îşi îngrijea turma. Într-o zi, mergea pe munte în urma oilor, cu gândul la ale lui, când a auzit brusc că un Zmeu îl striga dintr-o grotă mică săpată în stâncă.

Zmeii sunt un soi de dragoni, care locuiesc în munţii şi pădurile din Asturii, dar şi în alte locuri, iar oamenii fug de ei, pentru că le e teamă.

Şi Zmeul spunea:

— Ah, bunule păstor, ajută-mă să ies din beznă. Am intrat aici de mic şi, cum de atunci am crescut mult, nu pot să mai ies, dacă nu vine cineva să dea la o parte bolovanul care astupă intrarea în grotă, căci singur nu pot.

Dar păstorul a răspuns:

— Dacă te ajut să ieşi de acolo, eşti în stare să mă înfuleci.

Şi Zmeul a spus:

— Cum să te înfulec, dacă mă ajuţi?

Aşadar, păstorului i s-a făcut milă de el şi cu mari strădanii a dat la o parte bolovanul ce acoperea gura grotei. Cu mare greutate, Zmeul a izbutit să iasă, puţin câte puţin. Iar când a ajuns afară a spus:

— Ce foame îmi e, păstorule, acum am să te înfulec!

Păstorul s-a indignat şi i-a reproşat:

— Păi, nu aşa ne-a fost vorba; trebuie să respecţi înţelegerea. Să căutăm trei persoane care să-şi dea cu presupusul despre conflictul nostru.

— De acord, a zis Zmeul.

Zmeul şi păstorul s-au dus aşadar să-i întrebe pe alţii. Au ajuns la un fir de apă, unde au dat de un câine de vânătoare, aproape mort de foame.

— Să-l întrebăm pe câinele ăsta, a propus Zmeul.

I-au istorisit câinelui neînţelegerea dintre ei, iar el le-a spus:

— Eu eram câinele cel mai credincios şi mai bun vânător al stăpânului, iar acum, că am îmbătrânit şi nu mai pot vâna, m-a părăsit aici fără milă, lăsându-mă să mor de foame. Dar, cum nu trebuie să moară nimeni de foame, dacă Zmeului îi e foame, n-ar fi rău să te înfulece, păstorule.

Şi-au luat rămas-bun de la câine şi au mers mai departe. După o vreme, au ajuns la o pădure, la marginea căreia au văzut un cal foarte slab, iar păstorul l-a întrebat şi pe el. Şi calul a zis:

— Vă împărtăşesc cu mare plăcere părerea mea. Eram în slujba unui senior cu care m-am purtat foarte bine, fiind mereu gata să fac tot ce-mi cerea. Iar acum, că

nu mai pot trudi, fiindcă am îmbătrânit, m-a lăsat să mor aici în pădure. Cred că e drept ca acela care n-a mâncat să mănânce, aşadar, dacă Zmeului îi e foame, trebuie să te înfulece.

„Mi se pare că am să ies în pierdere", şi-a zis, necăjit, păstorul, văzând cum mergeau lucrurile.

Au mers mai departe împreună, iar păstorul a zărit un vulpoi aşezat pe o piatră. S-a apropiat de el şi i-a zis:

— Vulpoiule, vino aici, vreau să-ţi cer părerea despre ceva foarte important legat de viaţa mea.

Şi a spus vulpea:

— Întreabă-mă de acolo, că te aud foarte bine.

Păstorul i-a istorisit ce păţise cu Zmeul şi ce spuseseră câinele de vânătoare şi calul cel slab.

— Astea-s păreri de animale, a spus vulpoiul, după ce l-a ascultat. Ca să-ţi dai cu părerea, trebuie să reconstruieşti faptele. Să mergem toţi trei la grota unde stătea Zmeul şi vom decide acolo.

Aşa că s-au dus acolo, iar vulpoiul i-a zis Zmeului:

— Ia să vedem, intră, că vreau să-mi dau seama în ce situaţie erai când ai cerut ajutor păstorului.

Zmeul a intrat în grotă, iar vulpoiul i-a zis păstorului să pună imediat bolovanul la loc. Păstorul a pus bolovanul la loc într-o clipită, iar Zmeul a rămas iar închis în grotă. Iar vulpoiul l-a sfătuit pe păstor:

— Lasă-l să moară înăuntru; dacă nu i-ai fi dat ajutor, n-ai fi fost în primejdia din care te-am scos.

Păstorul s-a bucurat peste poate că scăpase de Zmeu. Apoi şi-a mângâiat barba şi i-a spus vulpoiului:

— Adevărul e că-ţi sunt foarte recunoscător pentru ajutorul pe care mi l-ai dat, prietene vulpoi. Şi, ca să te răsplătesc, mă gândesc să te iau cu mine în cătunul meu, unde am să-ţi dau găinile cele mai grase din ogradă, ca să le mănânci cum îţi place.

Şi a spus vulpoiul:

— Nici vorbă! Ziua nu mănânc găini în sat nici cu tine, nici singur, că n-am niciun chef să sară câinii pe mine şi să mă hăituiască pe munte, dacă nu mă omoară.

Şi i-a răspuns păstorul:

— Bine, atunci rămâi aici, iar eu mă duc în sat şi ţi le aduc.

Vulpoiul l-a aşteptat, şi după o vreme păstorul s-a întors cărând un sac. Atunci vulpoiul l-a întrebat:

— Ce ai în sac?

Şi păstorul:

— Am în sac o găină şi doi pui, care sper să-ţi placă.

Dar vulpoiul:

— Eşti sigur că nu mă tragi pe sfoară?

Şi păstorul:

— Dacă te-aş trage pe sfoară, te-aş avea toată viaţa pe conştiinţă. Uite găina şi puii şi poftă bună.

Vulpoiul a luat sacul în cârcă şi a plecat cu el. Când să urce pe munte, şi-a zis: „Îmi fac atâta poftă, încât nu cred că mă mai pot abţine; aşa că am să mă opresc aici, în poiană, şi am să înfulec cu mare poftă un puişor".

A deschis sacul şi din el a ieşit un dulău uriaş, care s-a luat după vulpoi. lar acesta, fugind în faţa câinelui, ca un suflet împins de Necuratul, striga cât putea:

– De-aia vă iubesc, tertipuri,
Fiindcă-n lumea asta nenorocită
nu-s decât înşelăciuni.

92. Lumânarea vieții

răia odinioară un tată sărac lipit pământului şi cu mulţi copii. Cum era nespus de sărac, într-o zi a trebuit să-şi lase satul şi să plece în lumea largă, ca să câştige bani pentru a le putea cumpăra tuturor de-ale gurii. Şi i s-a năzărit să intre slugă la o casă. Se tot gândea cum să facă, dar a zărit venind pe drum un bărbat, care s-a oprit lângă el şi l-a rugat să-l însoţească în călătoria lungă pe care urma s-o facă. I-a zis că, dacă mergea cu el în călătorie, avea să-i dea trei mii de galbeni; fireşte, tatăl şi-a spus că, folosind acele parale, avea să-şi căpătuiască întreaga familie nevoiaşă. Aşadar i-a spus omului că, dacă-i plătea înainte, mergea cu el. De cum l-a plătit, tatăl a dat paralele copiilor şi s-a pus în slujba omului.

Bărbatul l-a dus la el acasă şi i-a zis:

— Aşteaptă aici, în casă, că eu mă duc după cai. Estimp, tu umple desagii cu ce crezi şi apoi plecăm la drum.

Tatăl a umplut desagii cu tot ce-a găsit şi, la sfârşit, s-a simţit ispitit să vadă casa stăpânului şi a intrat. Aşa a descoperit o întreagă odaie plină cu lumânări aprinse. Una dintre ele era pe sfârşite, iar el a zis cu glas tare:

— Lumânarea asta nu mai are mult şi se termină.

Iar lumânarea i-a răspuns:

— Tu ai să te termini mai înainte.

Auzind-o, tatăl s-a speriat de moarte şi a ieşit în fugă pe uşa casei, ca să-şi aştepte stăpânul.

Acesta s-a întors cu caii, au încărcat ce aveau de luat şi au plecat în călătoria despre care vorbiseră. Pe drum, au ajuns la nişte munţi pe care tatăl nu-i ştia. L-a întrebat pe stăpân unde mergea, dar el i-a răspuns:

— Nu-ţi pasă unde mergem, te-am plătit şi nu mai ai nimic de zis.

Au ajuns la un râu cu atât de multă apă, că-ţi băga spaima în oase, şi părea că nu-l vor putea trece fără să facă rău cailor, dar, după ce stăpânul a trecut, şi-a luat şi tatăl inima în dinţi şi a izbutit. Au ajuns la un castel, iar stăpânul i-a dat tatălui un cuţit, o navetă şi ceva sfoară, zicându-i să-şi omoare calul, iar din pielea lui să facă un sac. Tatăl a întrebat de ce, iar stăpânul i-a zis să-şi ţină gura, să facă ce-i poruncea, că el o să-l aştepte în faţa castelului.

În cele din urmă, tatăl şi-a ucis calul, l-a jupuit, a cusut un sac din pielea lui şi i l-a dus stăpânului. Stăpânul a scos din geantă o hârtie, a suflat peste ea, şi pe loc s-a ivit o scară. Stăpânul l-a pus să urce pe scară şi să umple sacul pe care îl cususe cu banii pe care avea să-i găsească în castel. Dar tatăl i-a răspuns că nu îndrăznea să urce pe o scară din hârtie.

— Păi, uite cum urc eu, a spus stăpânul şi a urcat înaintea lui.

Văzându-l, tatăl a prins curaj şi a suit, iar stăpânul a coborât să-l aştepte. Tatăl s-a pus să caute banii şi, după o vreme, i-a strigat stăpânului:

— Stăpâne, aici nu găsesc niciun ban, numai oase.

— Bine, a răspuns stăpânul, atunci umple sacul cu oase.

Aşa a făcut şi, după ce l-a umplut, i l-a aruncat. Se pregătea să coboare, când stăpânul a suflat iar, şi scara a dispărut. Şi i-a spus:

— Nu ţi-a spus lumânarea că ai să te stingi înaintea ei? Păi, acolo ai să rămâi şi acolo ai să mori, înainte ca lumânarea să se stingă.

Tatăl a priceput că oasele luate de acolo erau ale celor ce avuseseră aceeaşi soartă cu el. Dar, cum nu se resemnase, a luat cuţitul dat de stăpân ca să jupoaie calul şi a început să scurme podeaua cu el. Puţin câte puţin, a făcut o bortă, apoi a mărit-o şi, în sfârşit, când a văzut că putea trece prin ea, a intrat să vadă unde putea ajunge. A nimerit într-o odaie în mijlocul căreia era o masă cu bucate de toate soiurile, gata de mâncat; cum era lihnit de foame, s-a pus să mănânce. Deşi acolo nu era nimeni, o mână îi schimba farfuriile pe măsură ce le golea şi îi aducea alte mâncăruri.

Când s-a săturat, tatăl a început să hoinărească prin castel, a dat de un pat şi s-a culcat. Cum era nespus de ostenit, a adormit pe loc, dar din când în când apărea o mână care îl pocnea şi îl trezea. Tatăl s-a speriat şi a fugit în curte. Iar acolo a întâlnit o băbuţă care i-a zis:

— Cine îţi poartă sâmbetele de te-a adus aici în castel?

Iar el a răspuns:

— Asta mi-e soarta, bună sau rea.

Şi i-a povestit ce păţise. Dar băbuţa i-a zis să rămână cu ea pe vecie şi i-a dat toate cheile din castel, dar l-a oprit să deschidă odaia în a cărei broască se potrivea cheia cea mai mică. Recunoscător, el i-a făgăduit s-o facă. Adevărul e că, după ce a deschis rând pe rând toate încăperile, cu excepţia aceleia, la sfârşit l-a biruit curiozitatea şi a deschis şi odaia cheii celei mititele. Spre marea lui spaimă, acolo a dat de un bărbat şi o femeie care erau pe jumătate lei. Era gata să fugă când i-a auzit rugându-l, amabili, să nu plece. Şi-a luat inima în dinţi şi a intrat, iar ei i-au istorisit că erau nişte prinţi vrăjiţi şi că el îi putea scăpa de vraja care îi ţinea acolo. Tatăl i-a întrebat ce putea face pentru ei, iar bărbatul-leu şi femeia-leoaică i-au răspuns să se ducă la băbuţă şi să-i propună s-o pieptene.

— Când are să se învoiască, i-au mai zis, înfige-i în cap acul pe care ţi-l dăm, ia-i cheile de la gât şi vino aici cu ele.

Tatăl le-a urmat sfatul, i-a înfipt acul în cap băbuţei, care a căzut moartă, apoi a luat cheile şi s-a dus la prinţi.

Iar ei i-au zis:

— Chiar azi la miezul nopţii se vor deştepta leii care păzesc castelul. Numai atunci, câtă vreme va bate ornicul, vom putea scăpa.

Când au început să se audă bătăile ornicului, cei doi s-au prefăcut într-un bărbat şi o femeie, au luat-o la goană împreună cu tatăl şi au ieşit din castel. Când bătăile ornicului s-au sfârşit, leii care păzeau castelul s-au deşteptat, dar ei erau de-acum afară. În timp ce ieşeau, au dispărut castelul şi apa care îl înconjura pe afară, şi tustrei s-au trezit în apropierea casei. Prinţii au plecat la palatul lor, dar

tatăl le-a spus că el trebuia să-l caute pe bărbatul care îl adusese la castel, ca să-l ucidă. Prinţii l-au poftit ca, după ce avea să-l omoare, să vină cu toată familia să stea în palatul lor, căci îi erau foarte recunoscători pentru că-i salvase.

Aşadar, tatăl s-a dus acasă la cel ce-i fusese stăpân, a bătut la uşă, şi i-a deschis o babă. El a întrebat de stăpân, iar baba i-a spus că era acolo. I-a zis cine era şi a rugat-o să-i spună că-l aştepta la poartă. Stăpânul a ieşit şi s-a mirat peste poate că-l vedea viu:

— Chiar tu eşti? l-a întrebat.

Şi tatăl i-a răspuns:

— Chiar eu sunt, ca şi tine.

Apoi a scos cuţitul şi i l-a înfipt în inimă, spunându-i:

— A spus lumânarea că eu am să mă sting înaintea ei? Ei bine, tu te stingi înaintea mea. Ai vrut să mă omori? Foarte bine, acum te omor eu pe tine, pentru că eşti rău la inimă.

A intrat apoi în odaia cu lumânări şi a văzut că lumânarea care îi vorbise şi se sfârşea era a stăpânului, care se purtase atât de urât cu el, şi că a lui mai era încă înaltă şi mare. A ieşit de acolo, s-a dus să-şi caute familia şi au plecat cu toţii spre palatul prinţilor. lar acolo au trăit îndestulaţi, ca răsplată pentru toată mizeria îndurată mai înainte.

93. Trei frați

răiau odinioară trei frați, care n-aveau nici tată, nici mamă. Părinții muriseră fără să lase un testament, şi, neştiind cui se cuveneau bunurile lor, au hotărât să se ducă la rege să-l roage să ia o hotărâre. Au plecat la drum în ordine, de la cel mai mare la cel mai mic, aşa încât în frunte mergea primul născut, urmat de cel mijlociu şi, la coadă, prâslea. Pe drum, s-au întâlnit cu un om care îşi căuta catârca fugită. Văzându-i venind pe cei trei tineri, bărbatul s-a apropiat să-i întrebe. Şi l-a întrebat pe cel mai mare:

— Ei, flăcăule, n-ai văzut o catârcă hoinărind pe-aici?

Şi cel mai mare l-a iscodit:

— Era chioară?

— Da, a răspuns bărbatul.

— Păi, n-am văzut-o, a spus cel mare.

Omul a aşteptat să ajungă în dreptul lui mijlociul, care mergea în urmă, şi l-a întrebat:

— Ascultă, flăcăule, n-ai văzut o catârcă hoinărind pe drum?

Mijlociul a întrebat:

— Era cenuşie?

— Da, a răspuns bărbatul.

— Păi, n-am văzut-o, a spus mijlociul.

Bărbatul a aşteptat să ajungă în dreptul lui şi mezinul, apoi l-a întrebat:

— Ei, flăcăule, n-ai văzut o catârcă hoinărind pe-aici?

Şi mezinul l-a iscodit:

— Îi lipsea un picior?

— Da, a răspuns bărbatul.

— Păi, nu, n-am văzut-o, a spus prâslea.

În sfârşit, i-a întrebat unde se duceau, iar ei i-au spus. Atunci omul a pornit în graba mare, a ajuns înaintea lor la palatul regelui şi i-a povestit ce discuție ciudată avusese cu cei trei flăcăi.

Când frații au ajuns la palat, au cerut să-l vadă pe rege şi i-au spus ce doreau. Înainte de orice, regele a poruncit unui slujitor să le dea un prânz bun şi să asculte ce vorbeau între ei la masă. Slujitorul l-a trimis pe bucătar să le pregătească un purceluş de lapte la tavă şi vin, iar când friptura a fost gata, le-au adus-o.

Au mâncat, iar mezinul a spus:

— Purceluşul ar fi fost mai bun dacă n-ar fi supt lapte de cățea.

Cel mijlociu a spus şi el:

— Vinul ăsta ar fi fost mai bun dacă n-ar fi fost din struguri pitici.

Iar primul născut a zis:

— Regele ar fi mai bun dacă n-ar fi bastard şi fiu de maur.

Slujitorul s-a dus imediat la rege şi i-a arătat ce-şi notase. Regele a citit şi a poruncit să fie chemat imediat omul care le vânduse purceluşul. Şi l-a întrebat:

— Cum ai crescut purceluşul acesta?

Căindu-se, omul i-a răspuns:

— Păi, ne-a murit scroafa şi, cum aveam acasă o căţea mică, a supt de la ea.

Apoi, regele a pus să-i fie adus omul care le vânduse vinul şi l-a întrebat:

— Din ce struguri e vinul acesta?

Omul a zis:

— Din struguri pitici.

Apoi, regele şi-a chemat mama şi a întrebat-o:

— Al cui fiu sunt eu?

Şi mama i-a răspuns:

— Eşti fiul... tatălui tău.

Regele n-a fost mulţumit şi a stăruit:

— Şi cine era tatăl meu?

Iar regina a spus:

— Totul s-a întâmplat când eram în război; noi eram pe teritoriul maurilor, iar tu eşti fiu de maur.

Regele a căzut pe gânduri. După un timp, a poruncit ca fraţii să fie aduşi în faţa lui.

Şi l-a întrebat regele pe prâslea:

— Cum ai ştiu tu că bărbatul căuta o catârcă fără un picior?

Iar mezinul a răspuns:

— Fiindcă pe tot drumul erau doar urmele a trei picioare.

Şi l-a întrebat regele pe fratele mijlociu:

— Cum ai ştiut tu că bărbatul căuta o catârcă cenuşie?

Iar mijlociul a răspuns:

— Păi, am găsit risipite şi călcate în picioare fire de păr şi negre şi albe.

Şi l-a întrebat regele pe primul născut:

— Şi tu cum ai ştiut că bărbatul căuta o catârcă fără un ochi?

Iar fratele cel mare a răspuns:

— Fiindcă pe ambele laturi ale drumului era iarbă bună, dar fusese mâncată numai pe-o parte.

Regele a fost uimit de isteţimea celor trei flăcăi şi s-a gândit cum să împartă bunurile între ei. În sfârşit, a întrebat:

— Aţi şti să-mi faceţi portretul tatălui vostru pe hârtie?

Tustrei au răspuns că da şi au terminat la iuţeală portretul tatălui lor.

Regele a pus portretul pe o ţintă, i-a dat fiecăruia câte o flintă şi le-a spus că trebuia să tragă fiecare o dată, iar cel ce va ţinti cel mai bine va primi toate bunurile. Fratele cel mare şi fratele cel mijociu au ţintit şi au tras, dar prâslea a refuzat. Regele a stăruit:

— Tu de ce nu vrei să tragi? Fraţii tăi au făcut-o, că doar nu-i tătâne-tău, ci un portret prins pe ţintă.

Dar mezinul a spus:

— Ştiu, dar asta nu schimbă situaţia. Nu vreau să trag.

Regele a tot stăruit şi l-a tot rugat, dar n-a fost chip să-l facă să se dezică. Şi, văzându-l atât de hotărât, a spus:

— Foarte bine, e limpede că bunurile îţi aparţin.

Cei trei fraţi s-au întors acasă, iar prâslea şi-a moştenit părinţii.

94. Aghiuță îl ajută pe arendaș

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un senior foarte bogat, stăpân peste multe pământuri, care avea un arendaș foarte sărac; acesta abia câștiga cât să aibă după ce bea apă. Într-un an, arendașul s-a dus la stăpân și i-a cerut voie să sape și să cultive un ogor de munte, care era proprietatea seniorului. Iar acesta i-a dat voie și i-a spus să sape unde-o vrea; atunci arendașul l-a întrebat ce-i cerea. Și seniorul i-a zis:

— Păi, cine cine lucrează mai mult câștigă mai mult.

Arendașul a plecat și s-a pus pe săpat zi de zi, fără să scape niciuna. Săpa și tot săpa, fără preget, spunându-și că în oricare zi putea să-și facă apariția stăpânul și să desțelenească restul terenului, ca să-l cultive el, dar nici vorbă de una ca asta, iar el, tot străduindu-se, a săpat tot muntele.

Când a venit vara, arendașul s-a dus să-și vadă iar stăpânul și i-a zis că desțelenise tot muntele, care era acum bun de cultivat, și venise să vadă cum cădeau la înțelegere.

— Foarte bine, i-a zis stăpânul, cine pregătește mai mult seamănă mai mult.

Arendașul s-a întors pe munte și a pregătit tot terenul pentru semănat, fără ca stăpânul să dea vreodată pe-acolo ca să semene ori să facă altceva.

A venit și toamna, dar arendașul nu îndrăznea să semene înainte de a se înțelege cu stăpânul, așa că s-a dus iar să-l vadă, ca să-i spună că venise vremea semănatului și să-l întrebe ce avea de gând. Stăpânul i-a răspuns, ca de obicei, că acela care avea să semene mai mult va culege mai mult. Așadar, arendașul s-a dus pe munte, a început să semene fără preget și, cum seniorul nu s-a arătat pe-acolo, a semănat tot muntele.

După o vreme, sosind vremea secerișului și neîndrăznind să secere fără să cadă la învoială cu stăpânul, arendașul s-a dus și i-a zis că era timpul să secere și că trebuiau să cadă la învoială. Și stăpânul i-a răspuns:

— Păi, ce altă învoială mai vrei? Ca întotdeauna: cine seceră mai mult culege mai mult.

Arendașul s-a întors pe munte și, gândind că stăpânul n-are să se grăbească cu seceratul, ca și altădată, s-a înțeles cu vecinii să-l ajute să secere ogoarele de pe munte. Toți i-au făgăduit să vină, iar omul a plecat nespus de mulțumit, spunându-și că, atunci când stăpânul va voi să secere, el va avea toată recolta secerată și adunată. Dar stăpânul s-a dus și el la vecini, după ce-i vizitase arendașul.

Așa că, sosită ziua secerișului, arendașul s-a sculat cu noaptea în cap și, fără să-și mai aștepte vecinii, s-a dus pe munte și a început să secere dintr-un capăt al

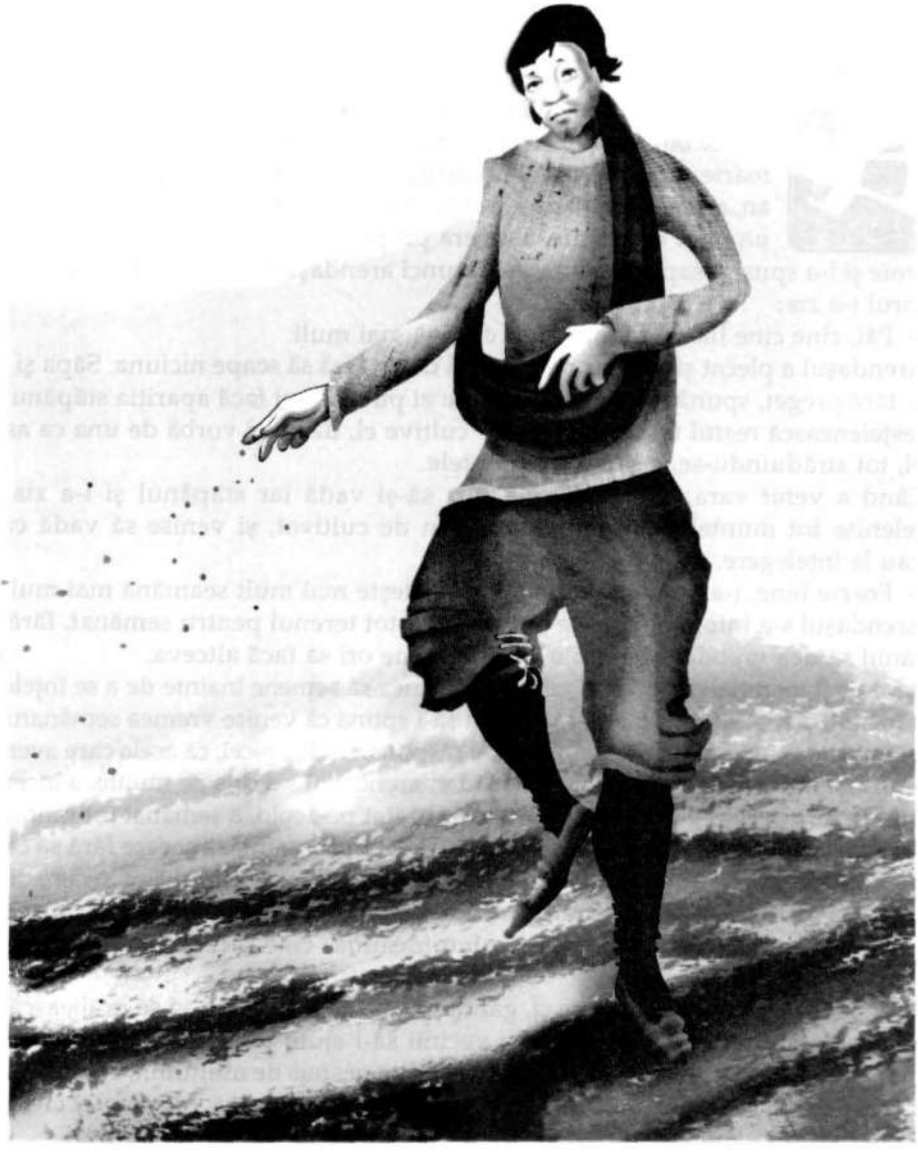

ogoarelor. Când secerase câteva brazde, a văzut că sosea stăpânul, însoţit de toţi vecinii, şi începea să secere din celălalt capăt al ogoarelor.

Bietul arendaş s-a mâhnit peste poate văzându-i şi, cum nu le putea ţine piept celorlalţi, s-a dus acasă foarte amărât. La întoarcere, s-a întâlnit cu Aghiuţă, care l-a iscodit de ce era atât de trist. Arendaşul i-a istorisit cele întâmplate, iar Aghiuţă i-a făgăduit să-i secere tot grâul, cu condiţia ca el să-i dea lui prima fiinţă ce se va naşte în casă.

Arendaşul s-a tot gândit şi răzgândit, fiindcă avea o nevastă, o scroafă şi o pisică şi toate urmau să nască în acelaşi timp. Şi-a făcut socotelile şi, cum i s-a părut că prima avea să nască pisica, a căzut la învoială cu Aghiuţă.

Nichipercea s-a dus pe munte şi, o brazdă-n sus, o brazdă-n jos, a început să lucreze atât de iute, că secera mai repede decât stăpânul şi vecinii la un loc. Văzând ce bine secera Aghiuţă, vecinii s-au gândit să se ducă şi să-i care niscaiva picioare în fund, până l-or da afară de pe ogor. Un flăcău a zis că se ducea el. S-a dus după Aghiuţă şi i-a dat un picior din tot sufletul, dar atât de tare, că i-a rămas piciorul în fundul necuratului; dar, ca şi cum nu se întâmplase nimic, pârdalnicul i-a dat înainte, secerând şi târându-l peste toate brazdele pe bietul flăcău, că ţi-era mai mare mila de nefericit, care urla ca din gură de şarpe. Văzând una ca asta, vecinilor le-a intrat atât de tare spaima în oase, că au luat-o la sănătoasa spre casele lor, aruncând uneltele unde nimereau, şi n-au mai îndrăznit să se întoarcă pe munte. Numai arendaşul şi-a luat inima în dinţi: a început să strângă liniştit tot grâul secerat de Aghiuţă şi l-a dus puţin câte puţin acasă.

Au trecut zilele şi pisica tot nu năştea, aşa că arendaşului nu prea îi erau boii acasă.

Până când, într-o zi, mai întâi i s-a născut fiul. Bietul arendaş era mâhnit cu asupra de măsură la gândul că, tocmai când o să se aştepte mai puţin, Aghiuţă va veni după micuţ. Văzându-l atât de amărât, nevasta l-a întrebat ce păţise, căci ea se tot întreba dacă nu cumva îi displăcea fiu-său, iar arendaşul i-a istorisit tot necazul.

Aflând povestea, femeia i-a zis să nu mai sufere, că micuţul era şi fiul ei, şi, când va veni Aghiuţă să-l ceară, arendaşul să-l trimită la ea, că au să se înţeleagă cumva amândoi.

În sfârşit, Aghiuţă a sosit şi l-a găsit pe arendaş stând pe bancă la portiţă. Şi, de cum l-a văzut, i-a şi zis:

— Am venit după ce mi-ai făgăduit!

Omul l-a poftit în casă, căci micuţul era în pat. Aghiuţă s-a dus să-l caute, dar muierea, care îl aştepta, i-a zis de cum l-a zărit:

— Ştiu ce ţi-a făgăduit bărbatu-meu, dar copilul e şi al meu, aşa că trebuie să-mi ceri voie. Iar eu nu-ţi dau, decât dacă îndrepţi acest fir de păr.

Şi, fără să mai stea la îndoială, şi-a smuls un fir de păr de sub braţ şi i l-a dat pârdalnicului. Aghiuţă a pus firul de păr într-o palmă, iar cu cealaltă mână a încercat să-l întindă şi să-l îndrepte; dar, cu cât îi dădea mai mult târcoale cu mâna, cu atât se răsucea firul de păr mai tare, până când, după o vreme, sătul de atâtea încercări şi bănuind că femeia îl lua peste picior, s-a înfuriat, a bătut cu copita în pământ şi s-a făcut nevăzut printre vâlvătăi, lăsând în urmă o duhoare de pucioasă care a durat mai mult de o lună.

Aşa că băieţelul a rămas la părinţi datorită isteţimii maică-sii şi, având hambarul plin peste poate cu grâu, tustrei se bucurau că multă vreme de-atunci înainte n-aveau să ştie ce-i foamea.

95. Şarpele cu şapte capete şi şapte cozi

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un rege care avea trei fii şi nu ştia căruia dintre ei să-i lase tronul când va muri. După ce s-a tot gândit, a luat hotărârea să-şi lase coroana celui ce avea să se arate mai ager şi cu inima mai bună. Aşadar i-a chemat la el, i-a dat fiecăruia o pungă cu bani şi un cal şi le-a zis să vină înapoi în aceeaşi zi, dar după un an; iar el avea să-i lase tronul celui care avea să demonstreze că avea cea mai bună inimă şi cheltuise banii din pungă cu mai mare folos. Fără să mai spună ceva, tustrei au plecat imediat, fiecare pe drumul lui.

Cel mare a cumpărat din banii lui cinci corăbii de negoţ, cu care a dus marfă din cea mai scumpă în toată lumea şi s-a îmbogăţit din câştig. Mijlociul a târguit o sută de cai de rasă pură, care au zămislit şi au avut mii de mânji, armăsari şi iepe, ce valorau o avere. Mezinul, în schimb, a început să-şi împartă banii nevoiaşilor şi, cu timpul, a ajuns sărac lipit, de n-avea nici după ce bea apă.

După un an, tustrei s-au întors la palat. Cei doi fraţi mai mari au venit doldora de bogăţii şi cum nu se putea mai spilcuiţi. Prâslea, în schimb, era cu mâna goală, sărac ca Iov şi cu hainele ferfeniţă. Cei doi fraţi mai mari l-au luat de prost şi şi-au râs de el pe la spate. Regele, în schimb, a spus că dovedise a avea inima mai bună decât fraţii lui şi că, înainte de a lua o hotărâre, voia să vadă ce va face mezinul dacă îi mai dădea o pungă cu bani; iar dacă avea să se arate la fel de bun la inimă ca mai înainte, lui urma să-i lase tronul moştenire.

Micul prinţ a luat punga cu bani de la taică-său şi a plecat iar la drum. Şi tot mergând aşa, a trecut pe lângă un cimitir, unde a zărit o ceată de hoţi, care dezgropaseră un mort. Uimit, prinţul i-a întrebat ce făceau acolo, iar ei i-au răspuns că aveau să facă din carne unsoare pentru căruţe, iar din oase flaute; apoi aveau să vândă flautele şi unsoarea, care se plăteau bine.

Auzindu-i, prinţul s-a îngrozit şi le-a oferit toţi banii pe care îi avea numai să îngroape mortul la loc şi să-l lase în pace. lar lotrii i-au acceptat, fireşte, propunerea, au lăsat mortul şi au plecat cu banii.

Mortul s-a ridicat de parcă era viu şi i-a mulţumit prinţului pentru ceea ce făcuse. S-a oferit să-l însoţească, spunându-i că avea să-l scape de toate primejdiile pe care le va înfrunta; dar, a adăugat, trebuiau să facă pe din două toate câştigurile obţinute pe drum. Cu inima lui bună, micul prinţ s-a învoit. Au pornit la drum şi curând au ajuns într-un oraş grandios, unde era mare zarvă. Au întrebat ce era, şi li s-a spus că avea loc o petrecere uriaşă, fiindcă se mărita fiica regelui. lar mortul i-a spus prinţului:

— În loc să-l ia de bărbat pe mire, care acum se îndreaptă spre biserică, prinţesa are să te ia pe tine, dar şi în asta vom face totul pe din două.

S-au dus aşadar la biserică şi unde nu zici că, atunci când regele, regina, prinţesa, întregul cortegiu şi supuşii care îi aclamau au ajuns în faţa ei, mirele a făcut un atac şi a murit pe loc. Prinţesa, părinţii ei şi rudele plângeau deznădăjduiţi în faţa nespus de tristei întâmplări. Urmând sfatul mortului, prinţul s-a apropiat să-i mângâie. Văzând un tânăr atât de fercheş, amabil şi cu inima bună, tatăl miresei i-a spus că, dacă îi plăcea fiică-sa, se putea însura cu ea. Prinţul, căruia prinţesa îi căzuse cu tronc de cum o zărise, a zis că da; şi, fără alte farafastâcuri, au intrat în biserică şi s-au luat pe loc. Apoi au mers la masă, spre marea bucurie a tuturor.

Când să se ducă la culcare, mortul i-a zis prinţului că, deoarece hotărâseră să facă totul pe din două, el trebuia să doarmă cu prinţesa, nu tânărul. Prinţului nu i-a plăcut deloc acel gând, dar învoiala era învoială şi s-a pregătit s-o respecte.

La miezul nopţii, din burta prinţesei s-au auzit nişte sforăituri îngrozitoare; pântecele i s-a deschis brusc şi din el a ieşit un şarpe cu şapte capete şi şapte cozi. Mortul a luat o spadă şi a tăiat cele şapte capete şi cele şapte cozi, iar şarpele, care răgea furios, a intrat iar în burta prinţesei.

Aflând totul, prinţul a priceput ce faptă bună făcuse mortul, care îi făgăduise să-l scape de toate primejdiile, şi s-a gândit că mare noroc avusese când se învoise cu mortul să facă totul pe din două.

A doua zi, după ce au mâncat, mortul i-a spus prinţului că trebuiau să-şi împartă prinţesa. Prinţul s-a îngrozit, întrebându-se cum puteau face mireasa pe din două, dar mortul i-a propus să lege mâinile şi picioarele prinţesei de cozile a patru cai, apoi să-i întărâte, iar prinţesa urma să se rupă în patru bucăţi, două pentru mort şi două pentru prinţ.

Propunerea i s-a părut prinţului de spaima lumii, dar, cum se încredea în mort, a încuviinţat. Au legat-o pe prinţesă după cum spusese mortul, iar cei patru cai au început să tragă fiecare în direcţia lui. Imediat, s-au auzit nişte răgete care făceau pământul să se cutremure, iar pântecele prinţesei s-a deschis iar, şi din el a ieşit şarpele, căruia îi crescuseră din nou şapte capete şi şapte cozi; şarpele mugea cât o mie de nichiperci la un loc şi-i ataca pe mort şi pe prinţ, vrând să-i înghită de vii, dar mortul şi-a folosit cu agerime spada, i-a înfipt-o în inimă, iar şarpele a căzut mort.

Apoi mortul a îmbinat cele patru sferturi ale prinţesei, le-a lipit, iar ea a revenit la viaţă de parcă nu păţise nimic. Şi mortul i-a zis prinţului:

— Flăcăule, te-am salvat din toate primejdiile care te pândeau şi te-am ocrotit până te-am văzut rege şi soţ. Toate le-am făcut ca să-ţi arăt recunoştinţa pentru marele bine pe care mi l-ai făcut când m-ai scăpat de hoţi. Acum însă nu mai ai nevoie de mine, iar eu mă întorc la cimitir.

Şi prinţul cu inimă bună s-a trezit cu două coroane, cea de la tătâne-său şi cea de la socru-său; şi a trăit cu prinţesa multă vreme în sfântă pace şi armonie.

96. Generalul Tocilă

n oştean venit din Cuba a trecut prin faţa unei case de pe marginea drumului, s-a apropiat de ea şi a bătut în poartă. I-a deschis un bărbat care fusese în Cuba înaintea lui şi, profitând de coincidenţă, oşteanul l-a rugat să-l găzduiască în noaptea aceea.

Când gazda n-a fost atentă, oşteanul, care era cam hoţişor, a pus mâna pe un jambon ce-i făcuse poftă şi l-a ascuns în desagii lui. Apoi au cinat şi au început să vorbească despre războaiele cu Cuba, povestindu-şi unul altuia tot soiul de minciuni despre faptele lor de vitejie de pe insulă. Iar oşteanul, care mai era şi tare şugubăţ, i-a spus stăpânului casei:

— Păi, acum stau şi mă gândesc că-ţi aminteşti când a intrat generalul Jambon în oraşul Desagi.

Iar celălalt a răspuns:

— Ştii că nu-mi aduc aminte? Poate fiindcă nu eram acolo când s-a întâmplat.

— Păi, dacă nu erai acolo, cu siguranţă că erai recrut şi nici n-ai aflat toată istoria.

În sfârşit, au terminat ce-aveau de spus şi s-au dus la culcare. Dar stăpânul casei, care nu putea dormi, se tot gândea la spusele oşteanului, căci, oricât îşi storcea memoria, nu izbutea să-şi aducă aminte nici de acel general, nici de acel oraş. Dar, de atâta gândit, până la urmă şi-a dat seama ce voise să spună neobrăzatul acela.

Aşa că s-a dat jos din pat, s-a dus şi i-a controlat desagii, a scos jambonul pitit acolo de oştean şi a pus în locul lui o piatră bună de tocilă.

A doua zi de dimineaţă, când s-au deşteptat, stăpânul casei i-a zis oşteanului:

— Ascultă, bre, să ştii că mi-am amintit ce-mi spuneai aseară. E adevărat că eram recrut, şi chiar foarte ageamiu, când generalul Jambon a intrat în Desagi; dar, când ajunsesem veteran, generalul Jambon a plecat şi a intrat generalul Tocilă.

Oşteanul şi-a pus desagii în spate şi a plecat foarte mulţumit, căci simţea greutatea dinăuntru, lingându-se pe buze cu gândul la jambon. Şi, când a dat de-o cârciumă, a intrat şi i-a spus cârciumăresei:

— Haide, adu-mi pâine, vin şi un cuţit de parlagiu!

Apoi a tăiat un coltuc mare de pâine, a dus mâna la desagi... şi a scos piatra. Atunci l-a iscodit cârciumăreasa:

— Dar ce? La ce-ţi trebuie cuţitul?

Şi oşteanul i-a răspuns, cum nu se putea mai amărât:

— Păi... ca să-l ascut.

97. Domnița cu plete de aur

Odată, o tânără s-a dus să adune lemne din codru. Căuta crengi căzute din copaci, le tăia și lega, ca să le ducă acasă. Era până peste cap ocupată cu adunatul lor, când s-a ivit un uriaș și i-a zis că el era stăpânul pădurii și, pentru că o găsise furându-i lemnele, avea s-o omoare pe loc.

Tânăra i-a cerut iertare, plângând foarte amărâtă; dar, văzând că nu-l impresiona deloc pe uriaș, l-a rugat să-i cruțe viața, dacă nu pentru ea, măcar pentru pruncul pe care-l purta în pântece, căci rămăsese grea. Auzind-o, uriașul s-a gândit s-o cruțe, dar numai cu condiția ca, după ce avea să nască, să-i dea lui pruncul.

După o vreme, tânăra a dat naștere unei fetițe cu plete de aur. După ce a mai crescut, fetița obișnuia să se joace lângă coliba maică-sii, iar uriașul venea din când în când și îi spunea să-i aducă aminte femeii de făgăduiala pe care i-o făcuse. Nevinovată, micuța îi spunea maică-sii, iar tânăra se întrista ori de câte ori auzea acele vorbe. Până ce, într-o zi, uriașul i-a spus fetiței că, dacă maică-sa nu-i dădea ceea ce îi făgăduise, avea să-și ia singur. Iar mama s-a pus pe plâns și i-a zis fiică-sii că, de-l va vedea din nou pe uriaș, iar el o va pune să-i spună iar același lucru, să-l anunțe că de-acum își putea lua ce i se cuvenea.

Zis și făcut, iar uriașul a dus fetița la casa lui din codru.

Acolo i-a dăruit, ca să se joace, un motan, un cățel și o veveriță. Era atât de fericit s-o aibă lângă el, încât în fiecare dimineață o pieptăna și îi număra firele de păr de aur unul câte unul.

Într-o zi, pe când fata privea pe fereastră, a trecut prin fața casei, ducându-se la vânătoare, fiul unui rege; văzând-o, tânărul s-a îndrăgostit de ea. Au intrat în vorbă și, cu cât sporovăiau mai mult, cu atât mai frumoasă și mai fermecătoare i se părea fata. I-a cerut un fir de păr din aur, ca să și-l pună la inimă. Fata n-a vrut să i-l dea, căci se temea ca nu cumva a doua zi de dimineață, când avea să-i numere firele de păr, uriașul să observe că-i lipsea unul și să se înfurie. Prințul a stăruit și a sfătuit-o ca, dacă uriașul observa că-i lipsea firul de păr, să-i spună că i-l smulsese cățelul pe când se jucau. În sfârșit, după multe stăruințe, fata i-a dat prințului firul de păr, iar el a plecat nespus de mulțumit spre palatul său.

A doua zi de dimineață, pe când o pieptăna, uriașul a observat că fetei îi lipsea un fir de păr. Iar ea i-a spus că se jucase cu cățelul, care i-l smulsese fără să vrea. Iar uriașul s-a înfuriat atât de tare pe el, că l-a ucis.

Prințul venea zi de zi să stea la taifas cu fata, care îl aștepta la geam. Într-o zi, i-a mai cerut un fir de păr de aur. Fata i-a povestit ce furie îngrozitoare îl lovise pe

uriaş când observase, prima oară, că-i lipsea unul, dar prinţul a stăruit şi a sfătuit-o ca, dacă uriaşul observa lipsa altui fir de păr, să-i spună că i-l smulsese motanul când se jucau. Şi fata i l-a dăruit.

Când a pieptănat-o a doua zi de dimineaţă, uriaşul a observat că fetei îi mai lipsea un fir de păr. Fata a dat vina pe motan, iar uriaşul, şi mai mânios, a luat motanul şi l-a omorât.

În altă zi, prinţul i-a cerut încă un fir de păr, sfătuind-o ca de astă dată să dea vina pe veveriţă. Zis şi făcut, iar uriaşul a omorât şi veveriţa.

Într-o dimineaţă, uriaşul, care era mai încântat ca niciodată de fată, a plimbat-o prin uriaşele grădini din jurul casei. Tot hoinărind, s-au oprit în faţa unei tufe cu trandafiri roşii, nespus de frumoşi, iar uriaşul i-a spus fetei că, oriunde s-ar afla, dacă aruncă un pumn de petale, pe loc se aprinde un foc mare. Auzindu-l, fata a luat câţiva trandafiri şi i-a băgat în buzunar.

Şi-au continuat liniştiţi plimbarea prin grădină şi, după o vreme, s-au oprit în faţa unei tufe cu trandafiri ale căror petale erau albe ca neaua, iar uriaşul a lămurit-o pe fată că, oriunde s-ar afla, dacă aruncă un pumn de petale, pe loc răsare un râu mare. Auzindu-l, fata şi-a băgat în buzunar şi câţiva trandafiri albi.

Estimp, prinţul continua să vină la fereastra fetei, profitând că ziua uriaşul umbla pe pământurile lui; firește, cu fiecare zi ce trecea, tinerii erau tot mai îndrăgostiţi unul de altul.

Dar cine să aibă îndrăzneala de a-i spune uriaşului? Doar omorâse căţelul, motanul şi veveriţa pentru un singur fir de păr de aur, aşa că putea să-l omoare, pe bună dreptate, şi pe prinţ, care voia să-i fure fata.

După ce s-au tot gândit, tinerii au hotărât că era mai bine să fugă împreună, fără să-i spună nimic uriaşului. Zis şi făcut. Într-o bună zi, prinţul a venit dis-de-dimineaţă cu cel mai bun cal al lui, şi au fugit, gonind ca vântul, la palatul regelui.

Când uriaşul s-a întors acasă şi a văzut că fata cu plete de aur se făcuse nevăzută, s-a înfuriat ca un nebun şi a plecat imediat s-o caute, cutremurând codrul cu paşii şi urletele lui. Era atât de înalt şi alerga atât de repede, că din câţiva paşi i-a şi zărit, călare pe armăsarul prinţului; gemând din răsputeri, s-a năpustit asupra lor.

Zărindu-l, fata a aruncat un pumn de petale albe de trandafir şi imediat s-a ivit un râu cu apă multă, care a rupt codrul în două. Dar uriaşul era atât de mare, că şi-a luat avânt şi, dintr-un singur pas uriaş, a trecut apa şi a continuat să-i urmărească.

Dar fata i-a aruncat un pumn de petale roşii de trandafir în cale. Şi a izbucnit o vâlvătaie uriaşă, mai înaltă decât copacii cei mai mari. Ajungând la foc, uriaşul a vrut să-l treacă dintr-un salt, dar a luat foc şi a murit ars.

Prinţul şi fata au ajuns în cele din urmă la palatului regelui, unde s-au căsătorit. Apoi au trimis după mama fetei, care tot o mai plângea, şi de atunci trăiesc cu toţii fericiţi împreună.

98. Veşti din cer

a o femeie măritată a doua oară a venit într-o zi un cerşetor şchiop, cerând de pomană. Femeia, care avea chef de vorbă, l-a întrebat de unde era şi de unde venea. Dornic să afle ce putea scoate de la femeie, el i-a zis:

— Vin tocmai din cer, cu îngăduinţa Domnului, să văd dacă găsesc pe-aici niscaiva lucruri care să-mi facă viaţa mai uşoară acolo sus.

— Cum?! a spus femeia, uimită. Şi cei care stau în cer au nevoi?

Iar cerşetorul a răspuns:

— Asta-i bună, fireşte! Nici măcar acolo nu suntem egali. Acolo, celui care are mult îi merge mai bine decât celui care are puţin.

Femeia s-a gândit câteva clipe, apoi i-a spus cerşetorului şchiop:

— Primul meu soţ trebuie să umble şi el pe-acolo, pe sus, poate chiar ai auzit vorbindu-se de el.

Iar cerşetorul a răspuns:

— Păi, habar n-am. Cum îl cheamă pe soţul tău?

— Pello Bidegain, a răspuns ea.

— Cum să nu, femeie, cum să nu-l ştiu?! Păi, mi-e prieten foarte apropiat!

— Şi cum îi merge? a întrebat femeia.

— Ei, mai curând rău decât bine, ăsta-i adevărul, a spus cerşetorul, dând din cap; e foarte slăbit, foarte prost îmbrăcat şi abia dacă are un sfanţ.

— Bietul de el! a zis femeia, mişcată. Nu vrei să-i duci ceva de la mine?

— Cu mare plăcere, a răspuns cerşetorul.

Femeia a intrat în casă şi a ieşit încărcată cu lucruri.

— Uite, pantofii şi hainele pe care le-a lăsat înainte de a se duce la cer, dar şi ciorapi, izmene şi o bască.

Şi a întrebat cerşetorul:

— Dar de-ale gurii nimic?

— Ai aici slănină, cârnaţi şi turte de mălai... Ai un burduf pentru vin?

— Nici vorbă, a spus cerşetorul, dar îi pot duce vinul chiar şi în şipuri.

Femeia i-a dat şipurile. Şi a spus cerşetorul:

— N-ai şi nişte parale de trimis?

— Am să-ţi dau pentru el o monedă de cincizeci de sfanţi; şi spune-i că-l iubeam mai mult decât îl iubesc acum pe Mikel, al doilea soţ al meu.

Ce mai, mesagerul a plecat sus încărcat cu de toate şi nespus de vesel.

După o vreme, a sosit şi soţul, iar muierea i-a zis:

— Ah, Mikel, am primit veşti de la răposatul Pello! Am aflat că-i în cer, e adevărat, dar că nu-i merge atât de bine precum credeam.

Bănuitor, bărbatul a întrebat-o:

— Şi cine ţi-a dat ţie de veste?

— Un cerşetor şchiop pogorât, cu voia Domnului, din cer; eu i-am dat straie, merinde şi cincizeci de sfanţi, ca să le ducă răposatului Pello în cer.

Bărbatul a luat iapa, a încălecat şi s-a dus după cerşetor cu un baston zdravăn în mână. Şi i-a zis femeii că-l va ajunge din urmă, căci voia şi el să-i dea ceva. „Pe bunul Dumnezeu, îl ajung eu din urmă", îşi tot spunea.

Mesagerul din cer mergea cu frică şi, din când în când, se uita în urmă să vadă dacă nu era urmărit. Văzând că din depărtare cineva se apropia în galopul unei iepe, a ascuns tot ce avea într-un rug de mure şi s-a aşezat pe marginea drumului. În dreptul lui, omul cu iapa s-a oprit şi a întrebat:

— Ascultă, prietene, n-ai văzut cumva pe drum un cerşetor şchiop?

— Ba da, omule, a zis celălalt, l-am văzut şi chiar am observat că se temea de cineva, fiindcă privea în urmă şi fugea; ba privea, ba fugea. În cele din urmă, a luat-o printre tufele alea de rodul-pământului, aşa că nu poate să fi ajuns prea departe.

— Cum să-l urmăresc pe-acolo, dacă iapa nu-mi trece? s-a mirat Mikel.

— Iapa! a zis celălalt. Păi, cât îl cauţi tu, ţi-o ţin chiar eu.

De cum a trecut Mikel printre tufele de rodul-pământului, cerşetorul şi-a luat catrafusele pitite, le-a pus pe iapă şi a luat-o la sănătoasa, încântat că avusese atâta noroc.

Mikel s-a întors acasă trist şi ostenit, dar s-a prefăcut vesel, ca să nu-l certe nevasta. Iar ea, de cum l-a văzut, l-a şi întrebat:

— Ai putut vorbi cu el?

— Ba bine că nu, a spus omul.

— Şi ce i-ai dat? a vrut muierea să ştie.

Iar Mikel a răspuns:

— Iapa, ca să ajungă mai uşor în cer.

99. Trei prieteni

u fost odată trei prieteni neobişnuiţi: un ţigan, un marchidan şi un dezertor. Pe cei trei îi unea faptul că le mergea bine în viaţă şi aveau multă mâncare acasă. Dar, într-o zi, marchidanul le-a zis celorlalţi doi:

— Ar trebui să plecăm în lume, în căutare de aventuri.

Iar dezertorul a răspuns:

— Ce mai tura-vura, să căutăm aventura.

Şi, fără să mai aştepte, chiar în acea zi au plecat de acasă. Dar, cum nu ştiau ce-i foamea, au pornit la drum cu mâinile în buzunare, foarte liniştiţi; fireşte, după o jumătate de zi, le ghiorăiau maţele de nemâncare.

Şi a zis ţiganul:

— Păi, mie nu mi-e foame, ce mai vorbă. Uite că nu ne-am adus aminte să luăm merinde de acasă...

Şi a zis dezertorul:

— Să mergem mai departe, vedem noi ce găsim de mâncat.

Au mers mai departe şi au ajuns la un pâlc de goruni, foarte înalţi, cu coroane uriaşe şi crengi foarte groase; era vădit că se aflau acolo de veacuri; ţiganul s-a suit până în vârful unui gorun, doar-doar o zări vreo lumină ori altceva. A văzut o lumină în depărtare, şi au hotărât să se apropie, căci se lăsa noaptea.

Ţiganul s-a dat jos din gorun, şi au plecat tustrei spre lumină. Dar, fiindcă treceau prin locuri doldora de rugi de mure şi spini, aproape că nu puteau înainta. Când au ieşit în sfârşit la drumul mare, au văzut că lumina licărea mult mai aproape. Au ajuns la lumină şi au văzut că în faţa porţii unei case ardea un foc mare, aşa că l-au ocolit şi au bătut în poartă. De bătut au tot bătut, dar nu le-a răspuns nimeni, drept care au hotărât să intre în casă, căci n-aveau unde să tragă, şi bezna se lăsase peste tot.

Au intrat şi au cercetat casa, dar n-au dat de nimeni. Au controlat iar, doar-doar găseau ceva bucate, căci erau lihniţi de foame. Nimic de nimic.

Iar ţiganul a spus:

— Ar trebui să ne aşezăm aici, lângă vatră, că arde focul.

Iar dezertorul a spus:

— Bravo, să stăm jos, Şi facă-se voia Domnului.

S-au aşezat tustrei, şi, după o vreme, marchidanul a spus:

— Ar fi mai bine să plecăm. Ce să facem aici, fără nimic de îmbucat?

Mă rog, s-au ridicat să plece; dar, când să caute uşa, n-o mai găseau niciunde, că peste tot era perete şi numai perete. Iar dezertorul a spus:

— Să mai stăm o dată, că, uite, de atâta foame, nu mai vedem nici uşa.

Nu mult după ce s-au aşezat, pe jumătate adormiţi, că dacă n-ai ce îmbuca, mai bine dormi, s-a ivit între ei o masă. S-au speriat de moarte şi, nevăzând cine putea s-o pună acolo, şi-au zis că intrase cineva pe uşă. Aşa că au dat o raită, să vadă dacă se deschisese uşa; dar tot n-au dat de ea şi s-au aşezat la loc. Curând, au apărut pe masă trei farfurii, trei linguri şi un stufat ce mirosea de mai mare dragul. Iar dezertorul a zis:

— Astea ce-or mai fi? Că n-or fi pentru noi.

Iar ţiganul a zis:

— Chiar dacă sunt, chiar dacă nu, le mâncăm pe loc.

S-au pus pe înfulecat şi s-au oprit abia după ce au lins atât de bine fafuriile, că păreau curate. Atunci s-a ivit o mână neagră, care a luat masa; apoi a adus trei ţigări de foi, una pentru fiecare. Şi ţiganul a întrebat:

— Astea ce-or mai fi? Că n-or fi pentru noi.

Şi dezertorul a zis:

— Chiar dacă sunt, chiar dacă nu sunt, le fumăm pe loc.

Au tras fumul cu mare plăcere, iar când erau pe sfârşite s-au aprins trei lumini, şi au zărit trei paturi gata făcute. Aşa că s-au întrebat:

— Şi paturile astea? Or fi pentru noi, că tare somn ne mai e!

Iar marchidanul a spus:

— Chiar dacă sunt, chiar dacă nu, noi ne culcăm.

De cum s-au culcat, s-au stins şi cele trei lumini. Dar, după toată pătărania, niciunul nu putea dormi, deşi erau morţi de somn. Şi au auzit că fierbea ceva pe foc; fierbea fără preget, aşa că unul dintre ei a zis:

— Ar trebui să vedem ce-i acolo.

Dar niciunul nu îndrăznea să se ridice, căci erau speriaţi de tot ce li se întâmpla. Deodată, au simţit că fiertura se apropia de unul dintre paturi, al ţiganului; el a vrut să se ridice şi s-o ia la sănătoasa, dar n-a îndrăznit şi s-a pitit sub cearşafuri; a lăsat, totuşi, un ochi afară şi a văzut fiertura lângă el. Şi-a zis ca era o farsă a celorlalţi doi şi a început să-i strige, spunându-le că aia nu era o noapte de făcut farse. A căutat lumina, n-a găsit-o, şi atunci ceea ce părea că fierbe a început să-i cadă în cap, şi era ulei încins; văzând că-l ardea, a sărit urlând din pat. Iar uleiul îl urma oriunde mergea, aşa că degeaba fugea dintr-o parte într-alta. După ce s-a ars bine cu ulei, mâna neagră l-a luat, l-a oblojit, l-a băgat în pat şi l-a învelit foarte bine.

Aşijderea au păţit şi dezertorul şi marchidanul, care s-au ars bine, iar mâna neagră i-a oblojit, i-a băgat în pat şi i-a învelit foarte bine.

A doua zi de dimineaţă, osteniţi şi pârliţi, s-au deşteptat şi au văzut că focul din noaptea trecută tot mai ardea. Au căutat iar uşa, doar-doar or ieşi de-acolo, dar n-a fost chip, aşa că s-au aşezat lângă vatră. A apărut mâna neagră şi le-a servit la micul dejun nişte ouă cu şuncă, foarte gustoase.

Şi dezertorul a zis:

— Cât or să mă mai ţină aici fără să deschidă uşile?

Şi ţiganul a observat:

— Păi, să nu credeţi că or să deschidă, dar ziua ne poartă bine de grijă.

Şi marchidanul a zis:

— Ziua, da; dar cel mai rău e noaptea.

În sfârşit, chiar când vorbeau, mâna neagră le-a adus trei ţigări de foi, iar ei le-au fumat cu foarte mare plăcere.

Au căutat iar uşa, dar degeaba, n-a fost chip s-o afle; ţiganul le-a zis că, dacă găseau măcar o gaură de şoarece, doar atât, el le făgăduia să iasă din casă şi să-i scoată şi pe ei; dar n-au găsit nici chiar cea mai mică bortă.

La amiază, mâna neagră le-a servit un prânz bogat, cu vin bun, şi, când au terminat, a strâns masa şi a adus câte o ţigară de foi pentru fiecare.

Dar au sosit şi ceasurile nopţii, cu adevărat de temut, fiindcă totul a decurs ca şi în noaptea dinainte, cu uleiul încins.

Aşijderea au păţit cei trei prieteni şi a doua zi: au luat trei mese, şi-au fumat cele trei ţigări de foi, iar după ce s-au culcat a plouat peste ei cu ulei încins, iar mâna neagră i-a oblojit şi i-a băgat în pat.

S-au deşteptat mai osteniţi şi mai pârliţi ca niciodată şi chiar când îşi luau micul dejun au auzit că se deschidea şi se închidea o uşă. Au luat-o imediat la goană s-o vadă, însă nici vorbă, nu era nici uşă, nici altceva.

Aşa că s-au aşezat iar, întrebându-se cât aveau să mai ţină chinurile, şi au văzut venind trei fete frumoase, iar fiecare dintre ele a îmbrăţişat pe câte unul dintre ei. Pârliţi cum erau, le-au spus să plece şi să-i lase în pace; dar fetele le-au cerut să-şi pună câte o dorinţă, şi ele aveau să le dea orice. Cei trei prieteni au zis că voiau doar să plece, că stătuseră prea mult acolo.

Fetele le-au spus că doar ei le scăpaseră de o vrajă veche şi că, de rămâneau acolo, fiecare se va însura cu una dintre ele; dar celor trei prieteni arşi nu le ardea nici de nunţi, nici de botezuri, aşa că au zis nici vorbă, foarte mulţumim, ei voiau să plece cu orice chip. Atunci s-a deschis o uşă, şi tustrei, fără să mai stea pe gânduri, au luat-o la goană.

Fetele, care se distrau văzând cât erau de înspăimântaţi, i-au chemat să le dea în dar câte o amintire.

Cea care îl iubea pe ţigan i-a dat drept amintire o pelerină şi o pungă, apoi i-a zis:

— Când vrei să pleci departe, unde ai chef, nu trebuie decât să spui: „Pelerină, du-mă la...", şi pelerina te duce unde vrei; iar când ai nevoie de bani, să-i spui pungii: „Pungă, plină şi goală".

Cea care îl iubea pe marchidan i-a dat o pălărie în patru colţuri şi i-a spus că fiecare colţ era câte ceva: o puşcă, o arbaletă, un tun şi un pistol.

Cea care îl iubea pe dezertor i-a dat o chitară şi i-a spus:

— Când vrei să faci pe cineva să dănţuiască de unul singur, cu picioarele în sus şi capul în jos, trebuie doar să cânţi la chitară, şi până n-ai să te opreşti, acela nu se va opri din joc.

Tustrei au mulţumit pentru daruri, iar fetele au stăruit din nou pe lângă ei să nu plece şi să rămână cu ele, că aveau să se distreze de minune şi nu le va lipsi nimic; dar ei le-au cerut să-i lase în pace, că stătuseră destul în acea casă şi nici măcar nu voiau să mai audă vorbindu-se de ea. Aşa că, nemaidându-le nicio atenţie, s-au dus de unde veniseră, iar fetele au rămas plângând după ei, în poarta casei.

În cele din urmă, cei trei prieteni şi-au continuat drumul, căutând noi aventuri. Au mers ce-au mers, zi de vară până-n seară, până au flămânzit iar. Au ajuns la o

livadă plină cu pomi, doldora de rod şi, fără să stea nicio clipă pe gânduri, au intrat şi s-au pus pe mâncat ca proştii. Până când au venit doi bătrâni, paznicii livezii, şi le-au spus să se care. Dar dezertorul a spus:

— Ia staţi, să vedem dacă e adevărat ce-a spus fata despre chitară.

A început să cânte la chitară, iar bieţii moşi au început să dănţuiască singuri, cu picioarele în sus şi capul în jos. Când cei trei s-au sastisit să-i tot vadă jucând, moşii aproape că-şi pierduseră capul de atâta dănţuit. Cei trei prieteni i-au lăsat acolo deşelaţi, au pornit la drum şi, în sfârşit, au ajuns la palatul regelui din acel ţinut.

Când au văzut palatul, s-au gândit că şi-ar putea face unul chiar mai bun şi mai elegant. Iar ţiganul a spus:

— Pungă, plină şi goală.

De câte ori a spus aşa, punga s-a umplut cu aur, iar ei au strâns atâta, că şi-au ridicat o casă numai din aur, chiar în faţa palatului regal. Tocmai când terminau acoperişul, regina a privit pe fereastră şi a fost atât de impresionată de casa celor trei, că s-a dus la rege şi i-a zis:

— Ştii că în faţa palatului a crescut o casă, şi nici chiar tu n-ai putea aduna atâta aur cât s-a băgat în ea?

— Taci din gură, femeie, a spus regele. Nu-i cu putinţă o casă mai scumpă decât palatul meu, că doar eu sunt omul cel mai bogat din regat!

Regina a mai privit o dată, ca să se convingă, apoi i-a cerut regelui să se uite şi el, ca să vadă cu ochii lui. Regele s-a uitat şi, văzând casa de aur, a trebuit să-i dea dreptate nevestei. Şi i-a zis:

— Dar ştii că ai dreptate? Trebuie să-i prindem pe stăpânii casei de aur.

A chemat un slujitor şi i-a poruncit să-i aducă zece bărbaţi înarmaţi până-n dinţi; iar când au venit, regele le-a spus:

— Sunteţi unsprezece bărbaţi contra trei; ar trebui să fie şi ei înarmaţi până-n dinţi şi nespus de puternici ca să vă poată ţine piept.

Cei unsprezece s-au dus să-i caute pe cei trei şi, de cum i-au aflat, le-au spus să vină cu ei la rege. Cei trei au zis că nici vorbă şi că, dacă regele voia ceva de la ei, să vină el să-i vadă. Atunci slujitorul şi ostaşii din gardă s-au supărat de-adevăratelea şi au vrut să-i poprească, dar marchidanul şi-a pus căciula, care a început să tragă fără încetare în ei cu gloanţe şi săgeţi, punându-i pe fugă într-o clipită.

Văzându-i pe cei unsprezece că se întorceau, regele i-a ocărât, făcându-i laşi, şi le-a spus că de astă dată avea să se pună chiar el în fruntea lor, ca să le-arate cum trebuiau să lupte. Aşadar, s-au dus cu toţii să-i caute pe cei trei prieteni. Când i-a văzut venind, cu regele în frunte, dezertorul a spus:

— Ia priviţi, acum vine şi regele cu ei. Cred că o să ne distrăm nitel.

A început să cânte la chitară şi toţi, regele, slujitorul şi cei zece oşteni, s-au prins într-o horă şi s-au pus pe dănţuit, de nu mai era chip să-i opreşti. Dezertorul a cântat fără preget până a obosit şi s-a oprit; iar cei doisprezece bărbaţi au căzut laţi în ţărână, năuci de cap. Iar slujitorul şi oştenii l-au dus la palat pe rege, care a stat cel puţin şase zile la pat, fără să se poată clinti.

Regele s-a întremat după şase zile şi a hotărât să le scrie celor trei prieteni într-un răvaş că avea trei fiice, care de care mai frumoasă, ce voiau să-i cunoască, aşa că să vină la palat să le vadă, căci îi va primi el personal. L-a trimis pe slujitor

cu răvaşul, iar el l-a dus mort de frică, nu cumva cei trei să pună iar mâna pe chitară şi să-l facă să dănţuiască. A ajuns la poartă, iar ţiganul, care l-a văzut că tremura ca frunza, a zis:

— Hai să-l lăsăm să intre, ca să vedem ce ne mai aduce prostul acum.

L-au lăsat să intre, dar, de cum le-a dat răvaşul, a şi luat-o la sănătoasa şi cei trei prieteni l-au pierdut din vedere cât ai zice peşte. Dar au deschis scrisoarea şi au citit-o, apoi ţiganul a zis:

— Mai bine să mergem pe rând, să nu ne facă rău. Mă duc eu primul.

Aşadar, ţiganul s-a dus la palat şi s-a înfăţişat regelui, care l-a primit cu multe politeţuri şi l-a dus în grădină, unde îl aştepta fiica lui. Ţiganul a coborât în grădină şi a văzut-o: era foarte bălaie şi foarte frumoasă. Prinţesa l-a luat pe ţigan de mână; s-au plimbat ici şi colo şi, tot hoinărind, fiece colţişor al grădinii i se părea ţiganului tot mai mare şi mai plăcut mirositor decât cel dinainte. Iar prinţesa i-a spus ţiganului:

— O, ce pelerină frumoasă ai, pot să i-o arăt tatălui meu?

Ţiganul, care nu mai avea ochi decât pentru fată, i-a dat-o, iar prinţesa i-a trimis-o tatălui ei. Au continuat să hoinărească prin grădină; deodată, dintr-un pavilion s-au ivit trei ostaşi, care l-au arestat pe ţigan fără ca el să se poată apăra şi l-au închis într-o temniţă a palatului.

După aceea, prinţesa s-a dus în goana mare la rege şi i-a zis:

— Acum nu ne mai rămân decât doi.

Iar regele a trimis un slujitor să-i spună marchidanului că prietenul lui, ţiganul, şi el însuşi îl aşteptau la palat; drept dovadă, i-au trimis punguţa pe care acesta o purta mereu la el, ca să se convingă că se simţea bine la palat cu prinţesa. Marchidanul a luat cu el căciula şi punga şi s-a dus la palat să-şi caute prietenul; regele l-a prezentat fiicei lui, iar el a păţit ca şi ţiganul, nimerind în altă temniţă a palatului. La fel l-a tratat regele şi pe dezertor, care a venit la palat cu chitara; dar pe el, cum era ultimul, prinţesa n-a vrut nici măcar să-l vadă; l-au poprit chiar în poarta palatului, i-au luat chitara şi, fără alte firitiseli, l-au aruncat într-o temniţă.

Aşa a rămas regele cu pelerina, punga, căciula şi chitara, a pus mâna pe averile celor trei prieteni, iar ei n-au mai ieşit din temniţe, unde îşi aminteau mereu de cele trei fete care le făcuseră daruri.

Iar eu am încălecat pe-o şea şi v-am spus povestea mea.

100. Şase doritori de noutăţi

ntr-un cătun înconjurat de pajişti, aşezat într-o vale dintre munţi, trăia un Vânător vestit pentru marea-i îndemânare. În afara vânătorii, n-avea niciun alt talent demn de a fi pomenit. Mulţi îl băteau la popice ori ţintar, iar la mus nu era nici bun, nici rău. Dar, într-adevăr, n-avea rival cât vedeai cu ochii la vânatul iepurilor, prepeliţelor, pitpalacilor, becaţelor şi chiar al mistreţilor. Şi cine n-auzise măcar o dată numele Vânătorului din Zelayeta?

Aşa că, nu se ştie cum, poate pentru că ascultase poveştile vreunui străin în trecere pe-acolo, în mintea şi inima lui s-a trezit dorinţa vie de a pleca în lumea largă, pentru a afla noutăţi. S-a gândit, e drept, la vreun prieten cu daruri deosebite, dar în cătunul lui n-a dat de nimeni care să-i satisfacă pretenţiile, aşa că a pornit singur la drum.

Tot mergând aşa, a întâlnit un om care l-a uimit, un bărbat înalt şi drept ca bradul, care târa o piatră de moară legată de picior. De cum l-a zărit, l-a şi întrebat:

— Ce faci acolo, omule, ce te ţine în loc?

Şi bărbatul i-a răspuns:

— Ca să nu merg prea repede, din când în când îmi leg de picior piatra asta de moară. Dacă văd un iepure fugind pe câmp, alerg după el şi, dacă n-am grijă, i-o iau înainte şi îl scap. Aşa-s eu.

Iar Vânătorul l-a iscodit:

— Vrei să vii cu mine să vezi şi să afli ce se petrece în lume?

— Foarte bine! a spus celălalt. Vin cu tine!

Au ajuns împreună la o fermă mare, unde fuseseră semănaţi doar nişte napi frumoşi. La marginea ei, au văzut o groapă adâncă de cel puţin trei leghe, iar lângă ea, un bărbat foarte puternic, cel care o săpase, îşi pusese urechea la pământ.

— Ce faci acolo, omule? l-a iscodit Vânătorul. Că doar nu te-or durea urechile?

Iar celălalt i-a răspuns:

— Oare nu ştii că sămânţa pusă în pământ începe iute să putrezească? Şi că, putrezind, se întăreşte iar, şi din moartea ei ia naştere o nouă viaţă?

Dar Vânătorul a zis:

— Noi nu dăm atenţie unor lucruri atât de mici.

Şi bărbatul:

— Păi, când învie puţin câte puţin şi apare pe faţa pământului, se zice că sămânţa moartă încolţeşte. Iar eu ascult zgomotul aproape tăcut cu care colţul plantei urcă în sus, fiindcă auz mai bun ca al meu n-au nici păsările ce zboară pe cer, nici iepurii din codru, nici albina dintre flori.

— Uite ce-i, i-a propus Vânătorul, vino cu noi să vezi lumea. Cred că darul tău ne-ar putea fi de folos. Eu, care-s vânător, ţintesc un guguştiuc chiar şi la trei leghe de aici şi îl dobor dintr-o singură lovitură. Iar omul ăsta, care merge cu mine, poate fugi spre nord mai uşor ca fumul ce iese pe coşul brutăriei când suflă vântul dinspre sud.

— Foarte bine, a răspuns celălalt. Să mergem.

Şi-au continuat drumul, urcând şi coborând munţi înalţi, până ce au văzut brusc, lângă un copac sălbatic şi uriaş, din cei nicicând curăţaţi de ramuri uscate, un băiat, şi n-au putut pricepe ce făcea.

— Ce faci aici, băiatule? l-a iscodit Vânătorul.

Iar flăcăul a răspuns:

— Păi, fac din copacul ăsta o pripoană, căci vreau să-mi ridic o moară sub el. Cum am nevoie de o apă curgătoare, am să-mi duc cu propriile-mi puteri casa la râu, legând-o bine de copac, ca să n-o ia la vale.

— Mai bine aşteaptă până la întoarcere, a zis Vânătorul, şi acum vino cu noi, că mergem să aflăm ce se mai petrece în lume.

Şi-au continuat drumul toţi patru, au ieşit dintre copaci şi au dat de cel ce avea să fie al cincilea tovarăş şi care făcea şi el ceva ciudat.

— Ascultă, omule, a zis Vânătorul zărindu-l, putem şti de ce înfuleci pietrele din carieră? Păi, ce, sunt la fel de bune ca turtele de mălai?

Dar Înfulecă-Pietre l-a lămurit:

— Păi, să ştii că dacă, după ce înfulec câte vreau, arunc pietrele pe cur, pun pe fugă o oaste întreagă.

— Ferească-ne Dumnezeu! a spus Vânătorul. Mai bine vino cu noi, căci cred că o să fim o ceată fără egal.

Aşadar şi-au continuat drumul şi, nu mult după aceea, au dat şi de al şaselea tovarăş. Ţinea în cârcă un munte, aşa că l-au iscodit ce făcea. Omul le-a zis că ţinea muntele, ca nu cumva să cadă peste satul vecin. Dar, când i-au propus să vină cu ei, a aruncat muntele deoparte, şi au plecat cu toţii.

Aşadar, aceştia erau cei şase doritori de noutăţi: Vânătorul, Hoinarul, Ureche-Fină, Voinicul, Înfulecă-Pietre şi Mişcă-Munţi.

Pe drum, fiecare vorbea despre darurile cu care îl înzestrase Domnul, când Ureche-Fină a zis:

— Ia mai tăceţi odată, că regele tocmai spune ceva la trei leghe de aici.

— Şi ce spune? au întrebat ceilalţi.

— Păi, că aceluia care va putea să-i aducă de la fântâna numai de el ştiută un urcior cu apă, tot atât de iute ca şi slujnicuţa lui, îi va da toate paralele pe care le va putea duce.

Auzindu-l, Vânătorul a spus:

— Ei, tu, Hoinarule, aruncă piatra de moară pe care ţi-ai legat-o de picior şi într-o clipită să fii lângă rege.

Hoinarul s-a dus la rege, a luat urciorul, a dat fuga la fântână şi, chiar când alerga mai repede ca fumul cu urciorul plin de apă, farmazoana de slujnicuţă i-a băgat sub nas ceva adormitor, ca să piardă întrecerea.

— Am feştelit-o, a zis Vânătorul, care văzuse totul cu ochii lui de linx. Tovarăşul nostru, Hoinarul, a adormit. Dar nu vă neliniştiţi, că-l deştept eu.

Şi-a luat arma, a ţintit cu mare grijă şi a tras atât de bine că i-a scos Hoinarului adormitoarea din nas, iar el, cum fugea mai bine ca oricine, a ajuns primul la rege.

Cei şase prieteni s-au dus la rege şi l-au ajutat să se ţină de cuvânt. Regele a întrebat cine avea să ia primele parale promise drept răsplată. Vânătorul îl învăţase mai înainte pe Voinic ce avea de făcut, şi aveau pregătit un sac uriaş din pieile a zece boi. De cum l-au umplut cu parale, Voinicul l-a luat în cârcă şi, înconjurat de cei cinci soţi, a plecat din palat.

Supărat nevoie mare, regele a trimis după ei un corp de armată. Văzând că oştenii apăreau în urma lor, Vânătorul i-a zis lui Înfulecă-Pietre:

— E rândul tău.

Înfulecă-Pietre a înfulecat bolovani vreun sfert de ceas, până şi-a umplut burdihanul, apoi s-a întors cu fundul către oştenii regelui şi i-a împroşcat cu atâtea pietre, că pe cei care n-au rămas infirmi i-a ucis.

Apoi s-au odihnit la poalele unui munte uriaş, întrebându-se cum să-şi folosească bănetul. Dar Vânătorul a văzut că se apropia o oaste mai mare decât cea dinainte, iar în fruntea ei era chiar regele, dornic să-şi ia paralele înapoi. Şi i-a spus lui Mişcă-Munţi:

— Ei, acum e rândul tău.

Oştenii au ajuns la poalele muntelui, iar Mişcă-Munţi s-a dus pe partea cealaltă, a săltat muntele şi l-a lăsat să cadă peste oaste, turtindu-i pe toţi, de nu s-a mai ştiut în vecii vecilor nimic despre niciunul dintre ei.

Aşa s-au terminat pentru moment aventurile celor şase prieteni dornici să afle ce mai era nou prin lume.

101. Hanul fermecat

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, o fetiţă care îşi ducea zilele într-un han de la marginea drumului. Vedea tot şi totul îi atrăgea luarea-aminte.

Într-o zi, la han au sosit niscaiva harapi. Aveau carele doldora de cufere mari. Fata era curioasă ce se afla în cufere, aşa că i-a urmărit pe harapi, vrând să afle ce făceau. Când au ieşit, a profitat şi a intrat în odăile lor, a deschis câteva cufere şi a văzut că gemeau de obiecte preţioase.

Harapii au stat la han câteva zile, având probabil afaceri prin împrejurimi. Într-o noapte, fetiţei i s-a părut că aude paşi şi mişcări prin beciul hanului şi, nici una, nici două, s-a dus să vadă ce se petrecea acolo.

Erau harapii, care îşi duceau cuferele jos, în beci. Fetiţa s-a ascuns în spatele unor mormane de cutii ale hangiului şi s-a uitat la harapi. Ei au aprins o lumânărică şi, la flăcăruia ei, au spus câteva vorbe pe harăpeşte. Iar fetiţa a văzut cu uimire cum se deschidea peretele în faţa lor.

Harapii au trecut prin zid, ducându-şi în partea cealaltă cuferele pline cu bogăţii. Apoi au ieşit, au stins lumânărica, iar peretele s-a închis şi n-a mai rămas nici urmă de uşă. Şi s-au dus în odăile pe care le închiriaseră în han.

Fetiţa, care era nu doar curioasă, ci şi ambiţioasă, s-a gândit cum ar putea pune mâna pe toate odoarele. A doua zi de dimineaţă, i-a istorisit totul slujnicei de la han şi a căzut la învoială cu ea. Chiar în acea noapte, în timp ce harapii dormeau, ea s-a strecurat într-una dintre odăile lor, unde slujnica îi spusese că era lumânărica, şi a luat-o.

A doua zi, harapii au plecat de la han, iar noaptea, fetiţa a coborât cu slujnica în beci. Au ajuns la peretele unde ajunseseră şi harapii. Au aprins lumânărica şi, la flăcăruia ei, fetiţa a repetat vorbele harăpeşti auzite în urmă cu câteva nopţi. Peretele s-a deschis, iar fetiţa a intrat. Estimp, slujnica o aştepta afară, cam speriată, îngrijindu-se să ardă lumânărica.

Fetiţa a observat că, într-adevăr, cuferele erau doldora de giuvaieruri şi parale, aşa că a început să umple un sac cu tot ce voia să ia. Iar slujnica striga la ea, cu ochii pe lumânărică:

— Grăbeşte-te, că se stinge flăcăruia !

Îngrijorată, fetiţa continua să umple sacul. Dar, cum nu mai auzea glasul slujnicei, lumânărica a ars toată şi în cele din urmă s-a stins.

Peretele s-a închis la loc, iar fetiţa a rămas acolo. Îngrozită, slujnica a luat-o la sănătoasa şi a dispărut din han pentru totdeauna.

Se zice că, din acea zi, în han au început să se audă vaiete şi plânsete de fetiţă, dar nimeni nu ştia de unde veneau. Apoi s-a răspândit treptat vestea că în han era un strigoi care gemea şi plângea; de teamă, oamenii au început să-l ocolească. Iar hangiul a trebuit, în cele din urmă, să închidă hanul şi să plece din sat. Mai târziu, au mutat drumul, iar hanul a rămas singur şi părăsit în inima câmpiei, cu fata închisă înăuntru. Şi aşa s-a şters din memoria oamenilor.

102. Judecata Necuratului

oi flăcăi mergeau pe un drum şi, la o cotitură, i-au întâlnit pe Dumnezeu şi pe Necuratul, care cerşeau. Unul nu i-a dat de pomană decât lui Dumnezeu, dar celălalt i-a dat un gologan lui Dumnezeu şi un sfanţ Necuratului, amintindu-şi că în copilărie auzise adeseori cum că „Bun e Domnul Dumnezeu, dar nici Dracul nu e rău".

A trecut timpul, iar cel ce-i dăduse un sfanţ Necuratului a plecat la cătănie. Într-o zi, când aproape că murea de foame şi n-avea nicio leţcaie, s-a dus la un birt şi i-a cerut cârciumarului două ouă prăjite, spunându-i că i le va plăti când va primi gologani de acasă, căci atunci n-avea cu ce.

Dar gologanii nu mai soseau, iar bietul oştean n-avea o para chioară; iar birtaşul, sastisit să-l tot aştepte cu plata datoriei, a raportat ce păţise cu el.

L-au chemat pe oştean la raport, i-au spus când aveau să-l judece şi i-au cerut să-şi caute un apărător.

Ostaşul era cum nu se poate mai necăjit, căci nu ştia să se descurce; ca să-şi verse necazul, s-a dus să se plimbe. Pe drum, i-a tăiat calea un bărbat în straie foarte elegante, negre de sus până jos, şi i-a zis:

— Ce-ai păţit, băiete? Unde mergi cu faţa asta de îngropăciune?

— Păi, ce să păţesc? a zis flăcăul, amărât. Şi i-a povestit istoria datoriei de la cârciumă şi a judecăţii care îl aştepta.

Atunci omul i-a zis:

— Haide, omule, nu te mai necăji pentru nimica toată, că totul se aranjează pe lumea asta! Ia să vedem, îţi mai aduci aminte de ziua când Domnul Dumnezeu şi Necuratul cerşeau? Uite, eu sunt Necuratul şi, cum îţi sunt dator un serviciu, am să te apăr în ziua judecăţii.

Ce să mai vorbim, oşteanul s-a dus binedispus la judecată, amintindu-şi de oferta pe care i-o făcuse Necuratul. Judecata era pe la prânzişor şi, cum apărătorul nu sosea, au aşteptat până la unsprezece şi jumătate. Iar atunci, fără să mai stea nicio clipită, au început judecata.

Cârciumarul a cerut marea cu sarea, susţinând că, de-ar fi păstrat cele două ouă, ar fi avut două găini, găinile ar fi făcut alte ouă, din ouă ar fi avut alţi pui, şi tot aşa până în ziua judecăţii, când ar fi fost stăpânul a sute de pui şi găini, ce mai, un om cu stare.

Avocatul birtaşului a socotit cu atâta convingere, că pe bietul ostaş l-au pus să plătească o ciurdă de parale şi, firesţe, cum n-avea niciun sfanţ, l-au condamnat la mulţi ani de temniţă.

Mă rog, au încheiat judecata şi tocmai deschideau uşile judecătoriei când s-a ivit şi apărătorul oşteanului. La început, n-au vrut cu niciun chip să-l mai asculte, dar el a zis că judecata era ilegală dacă oşteanul n-avea apărător, aşa că au închis iar uşile şi i-au îngăduit să vorbească în favoarea ostaşului. Primul lucru pe care l-a spus apărătorul a fost acesta:

— Am venit aici cu mare întârziere fiindcă trebuia să semăn boabe de fasole pe un ogor şi înainte de a le semăna le-am prăjit la soare.

Judecătorul s-a mirat:

— Cum adică le-ai prăjit?! În viaţa mea n-am mai auzit aşa ceva. Ce rod pot să dea boabele de fasole prăjite? E o nebunie ce spui!

Şi apărătorul a spus:

— Ce rod pot să dea? Păi, la fel ca ouăle prăjite mâncate de pârât. Erau prăjite şi, oricât ar fi stat sub cloşcă, n-ar fi ieşit niciun puişor din ele; aşa că pârâtul nu trebuie să plătească decât valoarea ouălor pe care le-a mâncat şi, cel mult, dobânda la valoarea lor în bani până azi, aşa cum va hotărî legea.

Judecătorul, grefierii şi ceilalţi s-au uitat unii la alţii şi n-au ştiut ce să răspundă. Neştiind ce să spună contra celor spuse de Necuratul, nu l-au putut condamna pe oştean decât la vina recunoscută de aparător.

Şi uite-aşa, am încălecat pe-o şea, căci povestea se sfârşea.

103. Galicianul şi calul regelui

dată, un om din Galicia, care era în slujba regelui, a păţit ceva bizar. Regele avea o mândreţe de cal bălan, de rasă, la care ţinea mai mult decât la ochii din cap. Îl iubea atât de mult, că a dat sfoară în ţară că pe cel ce i-ar da de veste că i-a murit calul îl va spânzura.

Într-o zi, când îl îngrijea un soldat din Andaluzia, calul s-a poticnit şi a avut ghinionul să-şi rupă un picior, aşa că l-au sacrificat pe loc. Fireşte, soldatului i-a intrat spaima în oase tot gândindu-se că trebuia să-i dea de veste regelui, ca nu cumva acesta să-şi ţină vorba şi să-l trimită la spânzuratoare. Dar galicianul s-a apropiat de el şi i-a zis:

— Nu te speria, omule, că te scot eu din belea. Aşteaptă aici, că-i dau eu de veste regelui.

Sperând să iasă la liman, oşteanul s-a învoit ca galicianul să-i vorbească regelui. Iar acesta s-a dus la rege şi i-a spus:

— Să ştiţi, Maiestate, că pe pajişte zace calul cel bălan. Şi muştele îi intră pe gură şi-i ies pe la spate.

Dar regele i-a răspuns:

— Omule, asta înseamnă că-i mort!

Şi galicianul a zis:

— A, asta nu ştiu, Maiestate, că doar nu-s doftor de cai.

Şi cum nu el, ci regele a spus că acel cal murise, andaluzul a scăpat de spânzurătoare.

104. Frații tâlhari

u fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, doi frați, Antonio și Juan, care locuiau cu mama lor într-o casă dintr-un cătun de munte. Se iubeau atât de mult, că s-au legat să nu se despartă nicicând. Au stat împreună până ce, într-o zi, Antonio, care întotdeauna își dorise să cunoască lumea, a trecut peste înțelegere și a plecat de-acasă fără o vorbă.

Nu mult după aceea, Juan era cu catârca pe munte, adunând lemne, când a năvălit peste el o ceată de tâlhari; ei l-au dus în peștera unde-și aveau ascunzătoarea. Iar acolo Juan l-a recunoscut în căpetenia furilor chiar pe fratele lui, Antonio. S-au îmbrățișat foarte încântați și, cum Juan jurase să nu se despartă de el, s-a făcut și el tâlhar și a rămas în ceată.

Într-o noapte, Antonio s-a dus s-o vadă pe maică-sa. Drumul trecea pe lângă un cimitir, și când a ajuns în dreptul acestuia, lui Antonio i s-a părut că aude plânset de copil. S-a uitat în cimitir să vadă ce era și, pe un mormânt, a zărit o pruncuță. Lui Antonio i s-a făcut milă de ea, a învelit-o în pelerină și a luat-o cu el.

În sfârșit, a ajuns la casa maică-sii, iar ea, văzându-l venind cu micuța, l-a iscodit:

— Nu cumva e a ta?

Și Antonio i-a răspuns:

— Nu-i a mea, că am aflat-o plângând în cimitir. Acum trebuie botezată și crescută, dar eu nu pot face așa ceva.

Și mama a zis:

— Nu-ți face griji, mă ocup eu de ea.

Pregătind cina, mama era supărată pe fiii ei și a început să-l certe:

— Vai de voi, neobrăzaților! Tare îmi e rușine că vă sunt mamă! Ați ajuns bandiți fără suflet, iar pe capetele voastre s-a pus preț în tot ținutul!

A ținut-o așa, văitându-se și certându-i pentru viața pe care o duceau:

— Tare rușine îmi mai e că vă sunt mamă! Pleacă de-aici și să nu te mai întorci, că nu mai vreau să te văd!

Antonio a plecat amărât; ajuns la peșteră, soții de tâlhărie i-au zis că fratele lui, Juan, căzuse într-o ambuscadă și, din porunca judelui, fusese spânzurat de-o creangă de gorun. Antonio n-a mai putut îndura necazurile și a risipit ceata. Și, cum n-au mai făcut rele, după o vreme au fost iertați.

Începând de atunci, Antonio a dus o viață exemplară și a cunoscut o fată plină de virtuți, cu care s-a însurat. Chiar în ziua nunții, când banchetul era în toi și toți nuntașii la masă, a auzit bătăi în ușă: cioc! cioc! Și a întrebat Antonio:

— Cine bate atât de tare la ceas de noapte?

Ieşind să vadă cine era, a dat de umbra fratelui Juan, care l-a întrebat:

— Cum de nu m-ai poftit la nuntă? Nu-ţi aminteşti, oare, că am făgăduit să nu ne despărţim nicicând?

Antonio era nedumerit, dar imediat i-a răspuns fratelui său:

— Puteam, oare, pofti un mort? Intră, dacă vrei, căci asta-i casa mea.

Şi frate-său i-a răspuns:

— Cum vrei să mă înfăţişez, vizibil ori invizibil?

— Invizibil, a răspuns Antonio.

Mortul s-a pus la masă şi a stat până la sfârşitul banchetului; nimeni nu-l putea vedea în afara fratelui Antonio. După plecarea ultimului nuntaş, Juan s-a ridicat, şi-a luat adio de la Antonio şi, înainte de a se duce, i-a spus:

— Peste şase zile, mă însor cu fiica Necuratului chiar în peştera unde am locuit împreună cu tâlharii. Dar eu te poftesc la nunta mea. Ai să vii?

— Contează pe mine, vin sigur, a răspuns Antonio.

În ajunul nunţii lui Juan cu fiica Necuratului, Antonio s-a spovedit şi i-a vorbit preotului de făgăduiala făcută fratelui său. Iar preotul a spus:

— Nu poţi să încalci făgăduiala făcută fratelui tău, aşa că trebuie să te duci. Însă ar fi bine să ai la tine în timpul nunţii ceva moaşte.

În ziua nunţii, Antonio s-a dus călare la peşteră. Iar pe drum a întâlnit o fată cu o vărguţă în mână. Când a ajuns în dreptul ei, fata i-a zis:

— Ai o bună provizie de moaşte, dar n-au să-ţi fie de niciun folos, dacă n-ai să faci ce-ţi spun eu.

— Păi, ce să fac? a iscodit-o Antonio.

Şi fata a l-a sfătuit:

— Ia vărguţa mea; când ajungi la intrarea peşterii, fă un cerc cu ea şi rămâi în el, fără să-l încalci. Şi pentru nimic în lume să nu ieşi din cerc până nu se sfârşeşte slujba de cununie.

Nedumerit, Antonio a întrebat-o:

— Şi cine eşti tu, care mi-ai ieşit în drum?

Şi fata a răspuns:

— Păi, nu mă cunoşti?

— Nu, nu te cunosc, a răspuns Antonio.

— Ei bine, sunt fetiţa pe care ai luat-o din cimitir când te duceai să-ţi vezi mama. În ciuda grijii cu care m-a crescut maică-ta, n-am avut noroc şi acum sunt moartă. Ţi-am ieşit în cale ca să-ţi salvez sufletul aşa cum şi tu l-ai salvat pe al meu, punând să fiu botezată.

Zicând acestea, fata s-a făcut nevăzută.

Antonio şi-a continuat drumul spre peşteră. În faţa intrării, dar fără să intre, a făcut cum îl învăţase fata şi tot de acolo a asistat la cununia fratelui său Juan cu fiica Necuratului. Apoi, fără să calce cercul, a făcut cale întoarsă şi s-a dus acasă. Când a ajuns acasă, nevasta l-a băgat în pat, fiindcă dârdâia. Ea a crezut că de frig, dar el ştia bine că de frică.

105. Croitorul şi cizmarul

ntr-o zi, s-au întâlnit pe un drum doi bărbaţi care mergeau în aceeaşi direcţie. Unul era croitor, celălalt cizmar, şi amândoi hotărâseră să plece în lumea largă, să vadă cum o să le meargă. Aşa că, după ce şi-au dat bineţe şi s-au cunoscut, şi-au continuat drumul împreună.

Croitorul era scund, vesel şi bine dispus. Cizmarul, înalt şi mohorât. Hazos, croitorul glumea cu cizmarul, dar acestuia nu-i plăcea deloc şi era tot mai prost dispus. Văzându-l, croitorul i-a dat să bea din burduful lui cu vin, ca să-i înveselească sufletul şi chipul; iar cizmarul a băut, dar a ţinut-o pe-a lui. În sfârşit, unul râzând şi altul bombănind, au ajuns într-un mare oraş.

Croitorul era nu numai om bun, ci şi croitor bun, aşa că s-a aranjat şi imediat a început să câştige bani buni. După o vreme, croitorul a hotărât să schimbe locul şi a pornit iar la drum, odată cu cizmarul. Croitorul i-a povestit cizmarului ce bine îi mersese, ce bani câştigase, iar cizmarul, care nici nu muncise, nici bani nu câştigase, a răbufnit:

— Toţi pungaşii au noroc!

Croitorul nu s-a mâniat că-i vorbise astfel şi a împărţit tot ce avea cu tovarăşul lui de drum. După câteva zile de călătorie, tot oprindu-se ici şi colo, iar croitorul tot invitându-l pe cizmar, au ajuns la un codru des, de unde porneau două drumuri ce duceau la oraşul către care se îndreptau. Pe un drum se ajungea în şapte zile, iar pe celălalt, doar în două.

Cum nu ştiau care era unul şi care celălalt, s-au aşezat sub un gorun şi s-au socotit pe unde s-o ia şi câte merinde să ia cu ei.

— O să cumpărăm pâine pentru şapte zile, a spus cizmarul. Aşa e sigur că n-o să flămânzim, oricât ar ţine drumul.

— Nu, bre, a zis croitorul. De ce să cărăm atât? Târguim merinde doar pentru două zile; avem bani la noi şi, dacă alegem drumul cel lung, om găsi un păstor care să ne vândă lapte, brânză şi, poate, chiar şi un ieduţ. Iar dacă-l alegem pe cel scurt, în două zile suntem în oraş, fără să cărăm mult.

Cizmarul a stăruit şi a luat merinde pentru şapte zile, iar croitorul încrezător şi curajos, numai pentru două, dar totul pe banii croitorului. Au dat cu banul ca să aleagă drumul, şi s-au dus pe cel ieşit la sorţi.

După două zile de mers, au înţeles că aleseseră drumul cel lung, iar croitorului i s-au sfârşit merindele. Cum n-au dat de niciun suflet pe drum, bietul croitor n-a mai putut cumpăra de-ale gurii, iar seara era lihnit de foame. A doua zi, n-a mai putut îndura văzând ce liniştit se îmbuiba cizmarul şi i-a cerut, de milă, măcar un

codru de pâine. Cum era rău din fire, cizmarul, în loc să i se facă milă de el şi să-i dea un coltuc, i-a spus:

— Se pare că nu eşti prea vesel şi nici n-ai mare chef de distracţie.

Şi nu i-a dat nici măcar o fărâmiţă.

A doua zi, croitorul nu mai putea de foame, nu putea nici să se ridice, nici să vorbească. Iar hainul de cizmar i-a zis:

— Îţi dau un coltuc de pâine, dar mai întâi trebuie să-ţi scot un ochi.

Sfârşit de foame, bietul croitor s-a învoit. A plâns cu amândoi ochii pentru ultima oară, iar cizmarul i-a scos unul şi i-a dat de mâncare. Când i-a trecut durerea, şi-au continuat drumul, iar bietul croitor a zis, resemnat:

— Se poate vedea şi numai cu un ochi.

Au mai trecut două zile, şi croitorul era iar lihnit de foame. I-a cerut cizmarului alt coltuc de pâine, căci nu se mai putea ţine pe picioare, iar acesta i-a zis că-i dă coltucul, dar nu înainte de a-i scoate şi al doilea ochi.

— Asta-i o crimă, i-a zis bietul croitor, şi într-o zi Dumnezeu are să te bată pentru tot răul pe care mi-l faci. Cât am avut bani, i-am împărţit cu tine, şi numai aşa ai putut cumpăra merindele pe care le ai. Am nevoie de doi ochi pentru a putea munci, căci, orb fiind, nu-mi pot duce traiul, şi te rog să nu mă laşi singur şi să-mi dai pâinea, că mor de foame.

Dar cizmarul, cu inima lui mai rece ca piatra, s-a făcut că nu-i aude rugăminţile, i-a scos şi al doilea ochi, apoi i-a dat coltucul de pâine.

Orb de tot şi pipăind drumul cu un băţ, bietul croitor şi-a urmat tovarăşul de călătorie. În sfârşit, au ajuns la celălalt capăt al codrului, unde cizmarul a zărit o spânzurătoare de care atârnau două leşuri. A luat-o la sănătoasa, părăsindu-l pe croitor şi făgăduindu-i să vină să-l ia mai încolo.

Croitorul s-a culcat şi, în zori, şi-a dat seama că cizmarul îl părăsise.

Doi corbi sporovăiau pe capetele celor doi spânzuraţi:

— Ştii, oare, că, dacă îşi freacă ochii cu roua căzută în noaptea aceasta de pe spânzurătoare pe leşuri, orbilor le revine vederea?

Auzindu-i, croitorul s-a apropiat de spânzuraţi, a luat nitică rouă, şi-a frecat ochii cu ea, şi vederea i-a revenit. Mai întâi şi mai întâi s-a uitat să vadă oraşul pe care îl căutau, şi, de cum i-a zărit turnurile înalte, s-a îndreptat într-acolo, foarte încântat.

Pe drum, a întâlnit un mânz castaniu şi a vrut să-l încalece, ca să ajungă mai repede, dar mânzul i-a zis:

— Lasă-mă liber, că încă n-am puteri prea mari. Lasă-mă să cresc, şi într-o zi am să te slujesc cu credinţă.

Bun la inimă, croitorul l-a lăsat liber. Dar îl chinuia foamea şi şi-a zis că va mânca prima jiganie de care va da. Curând, a întâlnit o barză şi a luat-o de un picior; iar barza i-a spus:

— Oare nu ştii că eu anunţ sosirea primăverii? Lasă-mi viaţa, că într-o zi am să te slujesc cu credinţă.

Croitorul a lăsat-o liberă. Aşijderea a păţit şi cu două răţuşte întâlnite mai târziu, a căror mamă l-a rugat să le cruţe viaţa, că erau tare mici.

În sfârşit, a ajuns în oraş şi, în câteva zile, fiind atât de îndemânatic, regele l-a numit croitorul curţii regale. Dar croitorul a aflat că ticălosul lui de tovarăş fusese şi el numit cizmar al curţii regale.

Croitorul era atât de fericit că-şi recăpătase vederea, că a hotărât să treacă peste ocările cizmarului, care era nedumerit şi înspăimântat, crezând că croitorul va voi să se răzbune. S-a dus la rege şi i-a spus că croitorul era fanfaron şi rău şi s-ar fi lăudat că putea găsi coroana de aur pierdută de el.

Regele a poruncit să fie adus croitorul şi i-a zis:

— De nu-mi aduci coroana de aur, vei fi alungat pe veci din oraş.

Croitorul a ieşit, întrebându-se cum voia regele ca el să-i afle coroana, dacă nici măcar nu ştia unde era; s-a dus s-o caute prin oraş. În cele din urmă, a obosit atât de tare, că s-a aşezat pe malul unui iaz şi s-a pus pe plâns. Auzindu-l, au sărit pe mal două răţuşte cu mama lor, care l-a întrebat de ce plângea. Croitorul i-a istorisit ce păţise, iar raţa i-a spus:

— Nu-ţi face griji, coroana e pe fundul iazului.

S-a dus să-şi caute şi ceilalţi zece pui şi cu toţii au căutat coroana, au dat de ea, au scos-o şi i-au dat-o bunului croitor care, foarte mulţumit, s-a dus cu ea la rege. El s-a bucurat foarte tare văzând-o şi i-a dăruit croitorului un lanţ de aur, mulţumindu-i că-i găsise coroana.

Când cizmarul a aflat ce se întâmplase, l-a urât şi mai abitir pe croitor şi a căutat o cale pentru a-l pierde. S-a dus la rege şi i-a spus că fanfaronul de croitor se lăudase că putea săpa în curtea palatului o fântână din care apa să ţâşnească mai sus de un stat de om.

Regele a poruncit să fie chemat croitorul şi i-a spus:

— Dacă mâine dimineaţă negreşit nu am în curtea palatului o fântână a cărei apă să ţâşnească mai sus de tine, te alung din oraş.

Mâhnit şi neştiind ce să facă, croitorul a plecat şi, tot mergând, a ieşit din oraş. Acolo i-a tăiat calea mânzul brun, care crescuse puternic şi frumos. Croitorul i-a istorisit ce păţise, iar mânzul brun i-a zis:

— Urcă în cârca mea şi hai la palat, că te ajut eu să faci fântâna.

Croitorul a sosit la palat călare pe mânz, şi au dat de trei ori ocol curţii unde trebuia săpată fântâna; de cum au terminat, a sărit un bulgăre de pământ şi prin gaură a ţâşnit o şuviţă de apă cât un stat de om.

Regele era tot mai mulţumit de croitor, dar cizmarul tot îl mai ura, aşa că s-a dus şi i-a zis regelui că fanfaronul de croitor se fudulea că putea aduce un prinţ pe calea aerului, pentru a moşteni coroana regatului. Cum n-avea decât fete, de cum l-a auzit, regele a poruncit să fie chemat croitorul şi i-a zis că, dacă într-adevăr putea aduce un prinţ pe calea aerului, avea să-i dea fata lui cea mare de nevastă.

Croitorul s-a dus acasă foarte îngrijorat. S-a tot gândit la făgăduiala regelui până a auzit bătăi în fereastră şi a văzut că în geam ciocănea barza. I-a povestit imediat în ce belea intrase, iar barza i-a spus:

— Îţi sunt foarte recunoscătoare că te-ai milostivit de mine, aşa că nu-ţi face griji. Du-te la palat şi aşteaptă-mă împreună cu regele, că am să-i aduc prinţul dorit.

Croitorul i-a dat ascultare şi, când stăteau cu toţii în marele salon al palatului, au văzut venind în zbor o barză, care s-a aşezat la o fereastră; ea aducea în cioc un prunc frumuşel, pe care l-a pus în braţele regelui.

Iar regele şi-a ţinut vorba: croitorul s-a însurat cu fata cea mare şi n-a mai avut nicicând necazuri. În schimb, cizmarul a fugit, deznădăjduit, din oraş şi s-a spânzurat de un copac chiar din codrul pe unde trecuse într-o zi împreună cu croitorul.

106. Zarafii n-au suflet

ntr-o zi a murit un cavaler; urcând la cer, s-a gândit să-şi vadă unchiul care murise în urmă cu un an. A ajuns în cer, a bătut la poartă şi a venit să-i deschidă un bărbat cu bluză albă.

— Ce cauţi aici? a întrebat cel cu bluza.

— Nimic, a zis cavalerul, dar voiam să-mi văd unchiul.

— Şi cine-i unchiul tău?

— Păi, don Cutare Cutărescu.

Cel cu bluza a întrebat de el, apoi i-a spus:

— Nu, domn'ne, nu-i aici. Bate la poarta aia, că poate nimereşti.

S-a dus la poartă, a bătut, şi a ieşit un om cu barba foarte lungă, care l-a iscodit:

— Ce doreşti?

Şi cavalerul a spus:

— Păi, am venit să văd dacă nu-i aici unchiul meu, mort acum un an.

— Şi cine-i unchiul tău?

— Păi, don Cutare Cutărescu.

— Nu, a zis omul cu barbă, eu îi cunosc pe toţi cei de-aici, dar unchiul tău nu-i printre ei.

Cavalerul a tot bătut la felurite uşi, după cum îi spuneau, dar n-a dat nicăieri de urma unchiului. În sfârşit, a bătut la uşa cea mai din fund şi a venit să-i deschidă un bărbat cu o coadă foarte lungă şi urechi ascuţite.

Şi omul l-a întrebat:

— Ce cauţi aici?

— Păi, să vezi, a zis cavalerul, îmi caut unchiul, mort acum un an, bat pe la toate uşile şi nimeni nu-mi poate spune nimic despre el.

— Şi cum îl cheamă pe unchiul tău?

Iar cavalerul a mai repetat o dată:

— Don Cutare Cutărescu.

Omul din poartă s-a gândit, apoi a spus:

— Nu, dom'ne; nici aici nu-i, cel puţin nu cu numele ăsta. Dar spune-mi, rogu-te, ce meserie avea unchiul tău?

Cavalerul a răspuns:

— Era zaraf.

Atunci celălalt a zis:

— Basta! Nu te mai obosi să-l cauţi pe-aici, fiindcă zarafii n-au suflet.

107. Prietenul Morții

fost odată un bărbat ce-şi dorea doar să fie un om drept. Nu se simţea bine decât alături de cei cu care era în comuniune de idei şi mereu îşi dădea cu părerea, judecând totul după cum îi dicta conştiinţa, fără să-i pese că părerea lui putea face rău unui bogătan pentru a ajuta un sărăntoc ori unui magnat puternic pentru a ajuta un nevoiaş. El spunea întotdeauna, mai presus de orice, ce i se părea mai drept, după dreapta-i înţelegere.

Acelui bărbat i-a născut nevasta un fiu pe care şi-l dorea, firește, să fie la fel de drept ca şi el. Se tot gândea şi răzgândea cum să-i semene fiul şi cum să se poarte aidoma lui, dând fiecaruia ce i se cuvenea şi spunând lucrurilor pe nume.

De aceea, îşi întreba toţi cunoscuţii şi se socotea cum să facă pentru a-i transmite credinţa lui şi fiului. Dar ei îi spuneau ba una, ba alta, până ce a dat de un moş înţelept, care i-a zis că în acel domeniu fiii semănau cu naşii şi moşteneau îndeobşte firea şi virtuţile lor, aşa că, de voia ca fiul să-i fie om drept, trebuia să-i ia de naş un om drept.

Vorbele moşului l-au convins pe tată, care a hotărât să caute un om drept care să-i boteze fiul.

A plecat în lumea largă şi, într-o zi, în inima unei păduri, i-a ieşit în cale Aghiuţă în persoană, căci, ştiind ce căuta bărbatul, îşi zisese că avea un bun prilej de a se alege cu un fin. S-a apropiat de tată şi l-a iscodit:

— Unde te duci?

— Păi, caut un naş pentru fiu-meu.

— Şi ce soi de naş cauţi? a întrebat Aghiuţă.

— Păi, unul care să fie, mai presus de orice, un om drept.

— Atunci mă ofer cu plăcere, fiindcă cred că-s persoana nimerită.

— Chiar atât de drept te crezi? a întrebat tatăl.

— Cel mai drept de pe lume.

— Foarte bine, dar spune-mi cine eşti.

— Eu sunt Aghiuţă.

— Dar ştii că eşti bine?! a râs tatăl. Şi te ţii drept cel mai drept om de pe lume? Păi, tu umbli după oameni, încercând să-i faci să cadă în păcat, înşeli, faci toate josniciile ca să ne duci în ispită, asta ţi se pare drept? Du-te, dom'ne, de-aici, că nu-mi pari potrivit să-i fii naş fiului meu.

Tatăl a plecat mai departe. A mers ce-a mers şi s-a întâlnit cu un bătrânel fără fir de păr în cap şi aproape zaharisit, care l-a întrebat unde se ducea; tatăl i-a

răspuns că era în căutarea unui naş pentru fiu-său ; iar moşul s-a oferit să-i fie naş copilului, spunându-i că greu ar fi putut găsi pe cineva mai drept ca el. Tatăl l-a întrebat cine era, iar el i-a spus că era Sfântul Petru. Iar tatăl a zis :

— Tare mă mai mir că te crezi un om drept. Doar eşti portarul cerului şi, ori de câte ori bate un suflet, nu faci decât să invoci pretexte şi să ridici piedici, ca să nu-l laşi să intre. Pentru fleacuri şi lucruri fără însemnătate, într-o clipită îl şi trimiţi liniştit în iad. Şi mai ai îndrăzneala să spui că ai fi un om drept ! Mergi cu Dumnezeu şi nici să nu te gândeşti că ai să-i fii naş fiului meu !

Şi gata, l-a lăsat baltă şi-a plecat. Altă dată, după ce mersese zi de vară până-n seară, a întâlnit un bărbat cu barbă lungă, care părea om de nădejde. Cum drumul era foarte pustiu şi se vedea că amândoi nu întâlniseră de mult pe nimeni, s-au oprit să tăifăsuiască. Tatăl a spus că era în căutarea unui naş pentru fiul lui şi ce condiţie punea, iar necunoscutul, auzindu-l, s-a oferit să-i fie naş, zicându-i că era cu neputinţă să dea de unul mai drept ca el. Nedumerit, tatăl l-a întrebat cine era, iar necunoscutul a răspuns :

— Eu sunt Dumnezeu.

— Dumnezeu ? s-a mirat tatăl. Păi, să ştii că am dat de bucluc. Dai unora atâtea bogăţii, că ei nici nu ştiu cum să le folosească şi le cheltuiesc din plictis ; în schimb, pe alţii îi faci atât de săraci, că n-au nicio satisfacţie în toată viaţa lor. Unora le oferi viaţă, sănătate şi putere pentru a da şi a lua, iar altora, în schimb, le trimiţi boli fără număr. Unora le dai înţelepciune şi toate harurile inteligenţei, în timp ce alţii nu izbutesc să priceapă nici cele mai simple lucruri. Faci nebuni, invalizi, asasini, trimiţi boli, răni şi războaie. Faci la fel de uşor şi bine, şi rău, dar, deşi poţi evita toate nenorocirile, nu mişti un deget şi laşi ca totul să meargă aşa cum ţi-am spus. Asta ţi se pare drept ?

Tatăl şi-a continuat lunga călătorie, căutând un om drept care să-i boteze fiul şi lăsându-l pe Dumnezeu în drum.

A umblat ce-a umblat, prin văi şi prin munţi, şi până la urmă s-a simţit atât de ostenit de-atâta mers de colo până colo, fără să găsească naşul pe care îl căuta. Începuse să se teamă că n-avea să găsească unul, când iată că a întâlnit, aşezată pe marginea drumului, un soi de fantomă cu capul alb şi faţa păroasă, fără niciun pic de carne pe ea, căci era numai piele şi os, era învelită într-un cearşaf şi se sprijinea într-o coasă.

I s-a părut atât de curioasă, că s-a oprit să-i vorbească.

— Cine eşti ? a întrebat-o tatăl.

— Eu sunt Moartea. Dar tu cine eşti ? a întrebat.

— Eu sunt un tată care bate lumea în căutarea unui om drept care să-i boteze fiul.

— Păi, mă îndoiesc să dai de cineva mai drept ca mine, a spus Moartea, fiindcă pentru mine nu există nici bogat sau sărac, nici înţelept sau prost, nici tânăr sau bătrân, nici rege sau supus. Când le bate ceasul, mă port cu toţi la fel şi-i iau fără deosebiri ori preferinţe. Spune-mi dacă ţi se pare că există cineva mai drept ca mine.

— Mă rog, a spus tatăl, nu mi se pare că ai fi chiar atât de dreaptă pe cât spui, fiindcă, uneori, îl omori pe cel ce ar putea scoate la liman o familie şi îi laşi toţi copiii în mizerie ; în schimb, nu iei bătrâni ramoliţi şi senili, cărora cel mai bine

le-ar fi să plece cât mai curând de pe lumea asta. Dar, dintre toţi posibilii naşi de care-am dat până acum, recunosc că, deşi nu eşti chiar atât de dreaptă pe cât s-ar cuveni să fii, cel puţin eşti cea mai dreptă.

Aşadar au făcut botezul, despre care s-a vorbit foarte mult, fiindcă Moartea s-a dat peste cap pentru el. Dar a fost strălucit; la plecare, a plouat cu dulciuri şi bomboane, spre încântarea copiilor. Moartea era nespus de mulţumită că era naşă, fiindcă nimeni nu-i mai ceruse vreodată aşa ceva. Îndeobşte, toţi o dădeau la o parte, dar la botez, fiindcă o trataseră altfel, ca pe o adevărată naşă, s-a veselit, a vorbit cu toţi, s-a amestecat cu oamenii şi a tăifăsuit cu unii care, cu alte prilejuri, ar fi fugit îngroziţi de ea.

La sfârşitul petrecerii, Moartea i-a spus cumătrului său:

— Acum trebuie să plec, fiindcă am îndatoriri deosebit de însemnate, pe care le-am lăsat baltă din pricina botezului. Sunt foarte încântată de cum am fost tratată şi îţi făgăduiesc că, de cum scap de îndatoriri, am să vin să-mi văd finul. Nu trebuie să-ţi mai spun că am să-i cumpăr primii pantofi, primele straie şi buchetul de Florii; în fiecare an am să-i aduc cel mai mare ou de Paşti din cofetării. Pe lângă toate astea, vreau să văd copilul cât mai des, fiindcă, deşi sunt Moartea blestemată şi urâtă de toată lumea, îmi place mult să mi se spună naşă.

Moartea a plecat aşadar la treburi, aducând necazuri şi nenorociri în casele unde cuiva îi bătuse ceasul, căci, oricât era ea de naşă, nu şi le putea lăsa de izbelişte. Într-adevăr, ori de câte ori putea, dădea fuga să-şi vadă finul şi îl gâdila cu degetele ei lungi şi uscate în care oasele îi trosneau în mişcare, făcând cric-crac. Pruncul nu plângea, ci râdea, căci era obişnuit cu ea; iar Moartea era foarte încântată.

Tot vizitându-şi finul, Moartea s-a împrietenit cu tatăl; şi într-o zi i-a spus:

— Mare păcat că eşti atât de sărac, fiindcă mi-ar plăcea ca finul meu să fie bogat. Aşa că am să te ajut. Ai să te faci doftor; şi nu-ţi face griji că nu ştii nimic despre boli. Ai să te duci să vezi bolnavul când au să te cheme şi, dacă nu mă vezi pe-o latură a patului, înseamnă că pacientul nu-i în primejdie: îi dai o fiertură din ierburile pe care am să ţi le spun şi, orice ar avea, se face bine. Dar dacă bolnavul trebuie să moară şi nu mai e nimic de făcut, ai să mă vezi la picioarele patului, iar eu am să-ţi arăt pe degete câte zile îi mai rămân de trăit.

Zis şi făcut. Curând, urmând precis sfaturile Morţii, bărbatul a ajuns un doftor vestit şi avut. Într-o zi, l-au chemat la un rege foarte bolnav şi i-au dat o pungă cu galbeni, numai să-l vindece. Ajungând în iatacul bolnavului, doftorul a văzut că, la picioarele patului, Moartea îi arăta trei degete, carevasăzică regele avea să moară peste trei zile. Doftorul a priceput foarte bine ce-i spunea Moartea, dar îl ispitea atât de mult punga cu galbeni, că, pentru a pune mâna pe ea, a hotărât să-i prescrie regelui o fiertură de ierburi de-a Morţii. Şi monarhul s-a însănătoşit, căci fiertura era fermecată şi însănătoşea oamenii, chiar dacă sufereau de o boală mortală.

Văzându-l, Moartea s-a înfuriat cu adevărat şi a jurat că doftorul neascultător avea să-şi regrete din toată inima îndrăzneala. Dar el a zis că n-o văzuse la picioarele patului şi şi-a cerut iertare, dar Moartea a priceput că fusese mânat de lăcomie. Aşa că, după câteva zile, l-a vizitat şi i-a zis:

— Ne cunoaştem de mult, şi vin de multă vreme la voi acasă, dar voi nu m-aţi vizitat niciodată. Cred că e timpul să-mi cunoaşteţi casa, aşa că te poftesc chiar azi, dacă vrei.

Doftorul era foarte curios să vadă casa Morţii şi, mai ales, să afle unde şi cum locuia, aşa că a acceptat pe loc. Au pornit deci la drum şi au străbătut cale lungă prin codri şi peste munţi, pe drumuri şi poteci, suind şi coborând, pe râuri şi maluri, pe ţărmuri şi faleze, prin locuri tot mai pierdute şi despre care era tot mai greu să ţină minte cum puteau fi trecute. Iar doftorul se văita neîncetat:

— Totul e foarte complicat şi îmbârligat; nu ştiu dacă am să mai cunosc drumul de întoarcere.

Iar Moartea îi răspundea:

— Nu-ţi face griji, că ai să te întorci foarte uşor.

În sfârşit, au ajuns la casa Morţii. Era un palat atât de înalt şi de mare, că nu-l puteai cuprinde cu ochii. Au intrat şi au străbătut săli după săli, atât de uriaşe, că nu le dădeai de capăt cu privirea. Doftorul voia să vadă patul în care dormea Moartea şi masa la care mânca, dar nu le zărea pe nicăieri. Se vedeau numai şi numai opaiţuri cu ulei, aprinse, care umpleau încăperile cu o lumină mohorâtă, tristă şi sinistră. Iar Moartea păşea prin marea de opaiţuri, printre lumini şi umbre, şi nici nu rătăcea drumul, nici nu atingea vreunul. Nu toate opaiţurile erau la fel. Unele erau pline cu ulei şi luminau mai mult, iar altele, din contră, erau pe jumătate ori aproape goale şi dădeau lumină mai puţină; flăcăruile celor mai goale păreau gata să se stingă. Doftorul nu pricepea ce voia să spună toată acea năzărire ciudată şi a întrebat-o pe Moarte.

— Aici, l-a lămurit ea, sunt tot atâtea opaiţuri câţi oameni pe lume. Fiecare e al unui om; câtă vreme îi arde flacăra, el e viu. Dacă opaiţul luminează bine, iar lumina lui e limpede, omul e bine sănătos; dacă fitilul pâlpâie şi lumina se face mai mică, omul e bolnav. Cât durează uleiul din opaiţ şi, drept urmare, flacăra dăinuie, omul trăieşte; de cum se sfârşeşte uleiul, iar opaiţul se stinge, cel căruia îi aparţine acel opaiţ moare.

Doftorul a încetinit pasul şi s-a uitat la opaiţurile pe lângă care trecea. Când vedea unul foarte plin şi cu flacăra înaltă, spunea:

— Uite, ăsta mai are de trăit mulţi ani.

Când vedea unul mai curând gol, nu se putea împiedica să spună:

— Bietul de el, uite ce puţin i-a mai rămas.

Şi, dând de un opaiţ atât de plin că părea gata să se reverse, a întrebat-o pe Moarte, de curiozitate:

— Al cui e opaiţul ăsta atât de plin?

Şi Moartea i-a răspuns:

— Opaiţul ăsta e al fiului tău.

— Fir-aş să fiu, ce noroc are; păi, ştiu că are viaţa asigurată pentru o mulţime de ani.

Foarte aproape de el, a zărit alt opaiţ, în care abia dacă mai era un strop de ulei, şi i-a zis Morţii, pe un ton batjocoritor:

— Ia te uită la ăsta, ce repede se va duce la cer!

Şi Moartea i-a răspuns:

— Păi, uită-te bine la el, că-i al tău.

Doftorul s-a îngrozit şi l-a cuprins cea mai neagră deznădejde; a implorat-o pe Moarte să-i mai picure cel puţin câţiva stropi de ulei luaţi de la alt opaiţ, fiindcă erau foarte multe care dădeau pe-afară.

— Tocmai acum să mor, când sunt bogat şi pot avea tot ce-i mai bun!

Şi i-a cerut Morţii să toarne în opaiţul lui niţel ulei din opaiţul fiului său, căruia puţin avea să-i pese dacă trăia câteva luni mai mult ori mai puţin, un an sau doi, căci avea întreaga viaţă înainte; astfel, i-a spus, avea să-i dea lui mai multă vreme să-l sfătuiască şi să-l educe, ca să ajungă un om drept.

Moartea refuza tot ce-i propunea tatăl; nici măcar nu se obosea să-l mai asculte. I-a spus ca era un tată rău, fiindcă nu era drept să scurteze viaţa fiului ca să-şi lungească propria-i viaţă şi fiindcă nu şovăia să-i facă rău fiului în folosul lui. Asta însemna că era drept? Şi i-a mai spus:

— Adu-ţi aminte că m-ai ales drept naşă a fiului tău tocmai fiindcă erai încredinţat că eu sunt cea mai dreaptă.

Dar, în timp ce se certau astfel şi omul nostru ba cerea, ba implora, uleiul din opaiţul lui s-a sfârşit, iar doftorul a căzut mort.

108. Mingea de aur

u fost odată ca niciodată un bărbat şi o femeie, care aveau un fiu, dar erau atât de săraci, că n-aveau nici ce să-i dea de mâncare. Într-o după-amiază, pe când băiatul dormea, soţul şi soţia au hotărât că, dacă tot trebuia să moară de foame, ei neputând să-i dea nici cât avea nevoie ca să vieţuiască, cel mai bine era să-l ducă în pădure, unde vreun spiriduş îl putea ajuta şi ocroti.

Dar, să vezi şi să nu crezi, băiatul nu dormea şi a auzit tot ce au vorbit părinţii. Şi şi-a zis: „Decât să mă alunge de-acasă, mai bine plec eu singur, fiindcă aşa cel puţin am să ştiu pe unde merg; în timp ce, dacă mă duc ei, au să mă lase unde vor, iar eu n-am să ştiu unde sunt". Şi chiar în noaptea aceea, când părinţii au adormit, băiatul s-a ridicat din pat, s-a dus în vârful picioarelor la uşă, a deschis-o puţin câte puţin cu foarte mare grijă, ca să nu facă zgomot, şi a plecat fără ca nimeni să prindă de veste. Iar a doua zi de dimineaţă părinţii s-au deşteptat şi au văzut că fiul lor nu mai era acasă.

A mers ce-a mers bietul băiat, neştiind nici pe unde, nici unde să se ducă, şi la căderea nopţii era mort de foame, frig şi spaimă. S-a sprijinit de un copac şi, de cum s-a făcut ghem la umbra lui, a şi adormit. Dar, când visa el mai bine, l-a deşteptat un ciripit cunoscut. Era o pereche de păsărele care se dădeau în leagăn chiar pe o creangă a copacului sub care dormea băiatul. Le-a ascultat cu atenţie şi a auzit ce-şi spuneau:

— La drept vorbind, chiar am ceva să-ţi spun, cumătră Pía. Am aflat că aici, în codru, bântuie un băiat mort de foame, frig şi spaimă, care a trebuit să fugă de-acasă şi s-a rătăcit tot căutându-şi norocul. Cu siguranţă că nu-i va fi greu să şi-l afle, dacă dă de mingea de aur, care îi poate îndeplini trei dorinţe, iar dacă ştie să se folosească de ele, fericirea îi e asigurată.

— Şi crezi că-i cu putinţă ca mingea de aur să fie pe-aici, cumetre Pío?

— S-au dus la bun sfârşit şi lucruri mai grele, cumătră Pía.

— Şi crezi că o va găsi, cumetre Pío?

— Dacă nu renunţă şi e stăruitor, da, cumătră Pía, a zis pasărea.

— Mă rog, ce să mai vorbim, ar trebui să ne culcăm. Somn uşor, cumetre Pío, şi pe mâine, de-o vrea Domnul.

— Noapte bună, cumătră Pía, somn uşor, vise plăcute.

— Mulţumesc, asemenea, cumetre Pío.

Şi cele două păsărele şi-au luat zborul, una ici, alta colo, căutându-şi fiecare cuibul.

Flăcăul, care le ascultase fără să piardă o iotă, era tare mulţumit, tot gândind că soarta începea să i se schimbe; căci cunoştea limba păsărească, iar cele două stătuseră la taclale chiar pe creanga sub care dormea el.

Ce mai, n-a mai putut închide ochii şi, când s-a crăpat de ziuă, a pornit la drum de cum s-a dezmeticit. A mers fără să ştie unde se ducea, dar cu mult mai mult curaj. A mers toată ziulica, dar n-a dat de nicio casă şi de niciun om. A îmbucat doar puţinele nuci şi alune pe care le-a putut găsi şi în amurg era iar lihnit de foame, de atât de mult mers şi de atât de puţine merinde. S-a sprijinit deznădăjduit de un copac, unde l-a aflat o babă cum nu se poate mai bătrână; nasul coroiat îi atingea bărbia şi zdrenţele îi atârnau în dezordine.

De cum l-a văzut, i-a şi spus:

— Ferească-mă Sfântul! Ce faci tu aici, bietul de tine, atât de singur la ceas de noapte? Nu-ţi dai seama că foarte curând au să vină lupii şi-au să te înfulece? Haide, vino cu mine acasă, că am să-ţi dau de mâncare şi nu va trebui să dormi sub cerul liber.

Deşi baba nu-i trezea prea mare încredere, flăcăul era atât de flămând şi somnoros, că a mers cu ea. Au ajuns nu prea departe, la o casă solidă din vârful unui deal. Casa era în întregime din piatră, cu ziduri foarte groase şi, lucru ciudat, nu i se zărea nicio uşă. Atunci baba a zis:

Deschide-te, închide-te, deschide-te, perete.

Şi pe loc în perete s-a deschis o uşă, iar baba şi flăcăul au intrat. Iar baba a zis:

Deschide-te, închide-te, închide-te, perete.

Peretele s-a închis pe loc, de nici n-ai fi zis că avusese vreodată uşă. Baba l-a arătat pe băiat altor babe foarte bătrâne, surorile ei. Tustrele au început care mai de care să se întreacă, lăudându-l şi răslăudându-l, apoi i-au servit imediat o cină demnă de un rege. După ce a mâncat şapte bucăţi de brânză, l-au însoţit până la un pat pe care erau şapte saltele, puse una peste alta, iar flăcăul s-a cam mirat de atâtea atenţii. Şi cum toate acelea nu-i inspirau nicio încredere, s-a prefăcut că dormea şi a tras cu urechea la ce-şi spuneau babele înde ele. Şi bine a făcut!

Căci, de cum au crezut că adormise, cea mai bătrână dintre ele a zis:

— Ăsta trebuie să moară la fel ca toţi cei ce-au îndrăznit să intre în pădurea noastră ca la ei în ogradă, fără să ne fi cerut îngăduinţa. Aşa că vom face ca întotdeauna: o să aprindem focul în vatră şi, când jarul va fi bun, îl aruncăm pe foc. Acum doarme, aşa că ne descurcăm foarte bine tustrele; şi, dacă se deşteaptă şi nu-i chip s-o facem, îl atingem cu vărguţa celor şapte virtuţi, iar urşii din pădure au să vină să-l ciopârţească.

De cum le-a auzit, flăcăul a început să tremure de spaimă şi s-a pregătit imediat să fugă înainte ca babele să-şi termine cina şi să aprindă focul în vatră. A luat cearşafurile de pe pat, le-a răsucit şi înnodat bine şi a făcut din ele o funie lungă până la pământ. Cum nu exista nici fereastră, nici nimic altceva, şi-a amintit de vorbele magice ale babei şi a zis:

Deschide-te, închide-te, deschide-te, perete.

Pe loc s-a deschis o fereastră, flăcăul a coborât pe pământ şi a luat-o la sănătoasa prin pădure, ca să ajungă cât mai departe de babe, când ele aveau să-şi dea seama că fugise.

La început, a fugit ce-a fugit, apoi a luat-o iute la pas şi n-a îndrăznit toată ziulica nici măcar să arunce o privire în urmă, de frică să nu le zărească apărând pe babele acelea nespus de bătrâne. Bietul de el, în amurg era mai mult mort decât viu de atâta mers cu burta goală. Şi, nemaiputând să facă niciun pas, s-a aşezat la rădăcina unui copac uriaş. Dar, când şi-a mai tras sufletul, i s-a ivit în faţă o fată frumoasă, splendid îmbrăcată, cu părul lung şi frumos pieptănat, ce mai, la soare te puteai uita, dar la dânsa ba; şi, văzându-l pe bietul flăcău trântit acolo, l-a întrebat:

— Ce faci, nefericitule? Nu vezi că, de cum are să se lase noaptea, vor veni lupii să te înfulece? Haide, vino cu mine, că am să-ţi dau de mâncare şi nu va trebui să dormi sub cerul liber.

L-a luat de mână şi au pornit. Tot mergând, băiatul îşi spunea că fata aceea, atât de cuviincioasă şi frumoasă coz, nu putea fi la fel de rea ca babele cele foarte bătrâne şi că n-avea să-i vrea răul ca ele. Fata l-a dus pe flăcău la o căsoaie aidoma celei unde locuiau babele, căci era toată din piatră şi cu ziduri groase şi n-avea nici ea vreo uşă. De cum au ajuns în faţa hardughiei, tânăra cea cuviincioasă a spus:

Deschide-te, închide-te, deschide-te, perete.

În perete s-a deschis imediat o uşă, iar fata şi flăcăul au intrat. De cum s-a văzut înăuntru, fata a zis iar:

Deschide-te, închide-te, închide-te, perete.

Şi peretele s-a închis la loc. În casă erau cele două surori ale fetei, la fel de tinere şi frumoase ca ea. Tustrele i-au servit o cină de şapte ori mai minunată decât a babelor; şi, după ce a îmbucat, l-au dus pe flăcău la un pat de şapte ori mai moale şi mai arătos ca al babelor. Atâtea răsfăţuri i-au trezit bănuielile, aşa că, la fel ca în casa babelor, flăcăul s-a prefăcut că doarme şi a ascultat ce-şi ziceau fetele între ele despre el.

Şi a auzit-o pe cea mai tânără dintre ele spunând:

— Cu ăsta trebuie să facem ca şi cu cei ce-au îndrăznit mai înainte să intre în pădure fără îngăduinţa noastră. Mâine, când va fi să plece, o să-l însoţim, ca şi pe ceilalţi, şi, de cum vom ajunge la prima poiană din pădure, o să-l prefacem cu ajutorul farmecelor într-un copac, alături de ceilalţi; aşa vom face şi de aici înainte cu toţi cei ce vor mai veni, până când pădurea va fi atât de deasă, că printre copaci nu se va putea deosebi între zi şi noapte.

— O să facem cum spui tu, mezino, au zis celelalte două.

De cum le-a auzit, flăcăul a hotărât să fugă şi de la fete ca şi din casa babelor. Aşa că a răsucit şi înnodat bine cearşafurile într-o funie, apoi i-a zis peretelui:

Deschide-te, închide-te, deschide-te, perete.

În perete s-a deschis o fereastră, iar el a coborât pe funie şi, odată ajuns pe pământ, a şi luat-o la sănătoasa prin pădure, cât mai departe de fete, ştiind că, de cum aveau să-şi dea seama că fugise, ele îl vor urmări şi cu siguranţă îl vor prinde, dacă nu fugea cât mai repede, căci ele erau mai tinere şi mai sprintene decât babele cele nespus de bătrâne.

După o bună bucată de vreme, ostenit de atâta alergătură, flăcăul s-a aşezat la umbra unui copac şi, de cum s-a întins, a şi zărit nu prea departe o casă foarte, foarte mare; s-a gândit să arunce o privire înăuntru. A ajuns la o căsoaie uriaşă, aidoma caselor locuite de babe şi de fete, cu ziduri şi mai groase, dar tot fără uşă. Cum ştia rostul, s-a apropiat de casă şi a zis:

Deschide-te, închide-te, deschide-te, perete.

Imediat s-a ivit în perete o bortă atât de mare, că putea intra pe acolo un uriaş înalt cât un munte. Flăcăul a intrat şi a priceput pe loc că acolo chiar locuiau nişte uriaşi, fiindcă totul era imens: masa, scaunele, paturile, farfuriile şi lingurile. Şi s-a îngrozit cu adevărat, zicându-şi că, dacă trebuia să aibă de-a face cu stăpânii casei, era pierdut, căci doar cu o suflare îl puteau trimite la celălalt capăt al lumii.

S-a gândit să plece înainte ca uriaşii să se întoarcă acasă. Dar, tocmai când dădea să treacă iar prin borta din perete, şi-a dat seama că într-un colţ era o minge din flori splendide şi strălucitoare ca aurul şi şi-a zis: „Dar dacă tocmai asta-i mingea de aur? S-o iau, mai bine, că om vedea ce-o să se întâmple. Şi, de nu-i, găsesc eu prilejul să scap de ea".

Nici n-a luat bine mingea de aur în mâini, că a şi auzit ieşind dinlăuntru un soi de muzică delicată, foarte, foarte dulce, însoţită de o vocişoară încântătoare, care spunea:

— Ce doreşti de la mine?

Flăcăul n-a stat pe gânduri şi a zis:

— Să mă scoţi de aici teafăr şi fără să trec prin vreo primejdie.

Şi, hop!, într-o clipită a fost iar în pădure, foarte departe de casa uriaşilor. A auzit iar muzica aceea delicată, care îl întreba din nou:

— Ce doreşti de la mine?

Iar flăcăul a spus de astă dată:

— Să mă duci la palatul regelui şi s-o pot vedea şi cunoaşte pe prinţesă.

Şi, hop!, cât ai zice peşte, flăcăul a ajuns chiar în acel palat. Regele lua cina cu regina şi fiica lui, care era nemăritată, şi tustrei arătau atât de bine, că, uluit, s-a şi îndrăgostit pe loc de prinţesă.

Dar, la vederea acelui flăcău zdrenţăros, ce părea un biet cerşetor, regele s-a înfuriat; şi-a chemat slujitorii şi le-a poruncit să-l ia din faţa lui şi, pentru început, să-i dea o bătaie bună pentru că îndrăznise să vină acolo, apoi să le mai dea una, în treacăt, şi celor ce păzeau palatul fiindcă îl lăsaseră să treacă. Îngrozit şi năucit, flăcăul nu ştia cum să iasă din belea, când a auzit iar muzica delicată şi vocişoara care îl întreba:

— Ce doreşti de la mine?

Şi flăcăul i-a zis:

— Să-i cad cu tronc prinţesei şi să mă însor cu ea.

Nici bine n-a vorbit, că prinţesa s-a pus pe plâns şi i-a zis regelui:

— Tată, tată, nu pune să fie pedepsit, că-i atât de chipeş şi simpatic, încât mi-ar plăcea să-l iau de bărbat.

Şi regele i-a răspuns:

— Foarte bine, fata tatii, dacă tu-l vrei de bărbat, şi eu îl vreau de ginere. Aşa că să înceapă chiar acum, neîntârziat, pregătirile de nuntă.

Şi toată lumea de la palat s-a pus pe pregătit căsătoria. Flăcăul a trimis după părinţii lui, ca să vină şi ei la nuntă şi să-şi petreacă restul zilelor alături de fiul lor. Dar, chiar în ajunul nunţii, când s-a dus la culcare, mirele a auzit un soi de ciripit cunoscut în grădină. A deschis fereastra, ca să vadă cine stătea la taifas, şi a zărit două păsărele aşezate pe o creangă a unui copac din apropiere. Şi le-a auzit spunând:

— Bună seara, cumetre Pío.

— Bună să-ţi fie inima, cumătră Pía.

— N-ai nicio veste bună?

— Fireşte că da, cumetre Pío. Îţi aminteşti de băiatul despre care mi-ai vorbit deunăzi, unul rătăcit în pădure? Ei bine, să ştii că a avut mare noroc, tocmai pentru că-i isteţ şi bun. Cele trei babe şi cele trei fete din pădure l-au luat şi încuiat în casele lor, ca să-l omoare, dar, cum e ager la minte, a scăpat. A ajuns acasă la cei şapte uriaşi, unde a găsit mingea de aur; a fost atât de isteţ, că a pus mâna pe ea, fără ca uriaşii să-şi dea seama, şi s-a folosit atât de bine de cele trei dorinţe împlinite de mingea de aur, că mâine se însoară cu fiica regelui şi, când va veni vremea, are să ajungă şi el rege. Arareori mai vezi pe cineva cu atâta noroc în atât de scurtă vreme.

— Mare dreptate ai în tot ce zici, cumetre Pío.

— Ba bine că nu, cumătră Pía. În sfârşit, noapte bună şi odihnă plăcută.

— Noapte bună şi pe mâine, cumetre Pío.

Mirele a închis fereastra şi s-a dus la culcare, mai liniştit şi mai mulţumit ca nicicând.

109. Trei scrofițe

rei scrofițe mergeau odată pe drum în jos, temându-se nespus să nu le taie lupul calea. Așa că s-au oprit în drum și una dintre ele a zis:

— Surioarelor, de ce nu facem aici o cocină, ca să ne ascundem de lup?

— Chiar așa! au spus celelelate două.

Au făcut o cocină mică din lemne și paie găsite în cale și, când a fost gata, scrofița cea mai mare a intrat să vadă cum era și le-a spus surorilor:

— Haide, iute, cărați-vă, că în cocina asta mică încap doar eu!

Cele două surioare s-au pus pe plâns și au rugat-o să le lase și pe ele acolo, dar cea mare a zis că nu și nu, așa că au trebuit să-și vadă de drum.

Ceva mai încolo, și-au zis:

— Dar de ce să nu facem o cocină mică și pentru noi?

— Bine, a spus mezina, uite-acolo.

Au strâns lemne, frunze și ierburi, dar și nițel lut, ca să stea țeapănă, și au gătat-o. Scrofița mijlocie a intrat s-o încerce, să vadă cum era, și, când s-a văzut acolo, i-a și spus mezinei:

— Hai, repede, cară-te de-aici, că în cocina asta mică nu încap decât eu!

Mezina a trebuit așadar să plece mai departe; mergea așa, plângând cu sughițuri, căci surorile o alungaseră cu nerușinare. Și tot mai plângea când a ajuns la o forjă; văzând-o plânsă, fierarul a întrebat-o:

— De ce plângi, scrofițo?

Ea i-a spus printre sughițuri ce pățise cu cele două surori și ce tare se temea să nu dea lupul de ea, singură pe drum, și s-o înfulece. Fierarul a ascultat-o zâmbind și i-a zis:

— Nu-ți face tu griji, că-ți fac eu o căsuță din fier foarte frumoasă și cu câțiva țepi deasupra, care să te apere.

A doua zi, a venit lupul pe drum, spunând:

— Hau-hau, hau-hau.

A ajuns la cocina scrofiței celei mari și a spus:

— Scrofiță, scrofiță, lasă-mă-n căsuță!

— Nu, că ai să mă înfuleci, a spus scrofița.

— Păi, acum suflu și-ți dărâm cocina, a răspuns lupul.

Zis și făcut; a suflat până a dărâmat cocina și a înfulecat-o din două înghițituri pe scrofița fără apărare.

Apoi, lupul şi-a continuat drumul şi, nu după multă vreme, a ajuns la cocina scrofiţei mijlocii. Şi a spus:

— Scrofiţă, scrofiţă, lasă-mă-n căsuţă!

— Nu, că ai să mă înfuleci, a spus scrofiţa.

— Păi, acum suflu şi-ţi dărâm cocina, a răspuns lupul.

Şi chiar asta a şi făcut; a suflat de două ori, a zburat cocina în aer şi a înfulecat-o pe scrofiţă din două înghiţituri.

Şi a plecat mulţumit, lingându-se pe bot de plăcere şi spunând:

— Hau-hau, hau-hau.

Până ce a ajuns la casa mezinei. Şi, de cum a zărit-o, i-a şi zis:

— Scrofiţă, scrofiţă, lasă-mă-n căsuţă!

— Nici vorbă, că ai să mă înfuleci, a spus scrofiţa.

— Păi, acum suflu şi-ţi dărâm cocina, a răspuns lupul şi a început să sufle.

Dar casa nici că se clintea din loc, iar lupul a tot suflat din răsputeri, până n-a mai putut. Dar nimic: căsuţa era de fier şi nu se urnea.

Lupul a stăruit:

— Scrofiţă, scrofiţă, de ce nu mă laşi în căsuţă?

— Nici vorbă, a spus scrofiţa, nu-ţi deschid, că ai să mă înfuleci.

— Bine, a zis lupul, atunci mă urc în vârful ei şi îi smulg acoperişul.

S-a urcat pe un dâmb dintr-o parte, ca să-şi ia avânt, a luat-o la fugă şi hop!, dintr-un salt a şi fost pe acoperiş. Fireşte, cum acela era plin cu ţepi, s-a înfipt în ei şi n-a mai putut mişca.

— Vai, scrofiţo, a strigat, ia-mă de aici, că mor!

Dar scrofiţa n-a stat pe gânduri, a luat un cuţit de bucătărie, s-a urcat pe acoperiş, i-a spintecat burta lupului şi şi-a scos surorile din ea. Ruşinate, ele i-au mulţumit, şi au rămas tustrele în căsuţa de fier, unde nu se temeau de lup.

110. Trei fraţi vitregi

u fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, trei fraţi vitregi. Primul era fiu de nobil, al doilea de bogătan, iar al treilea de om sărac.

Cum nu se înţelegeau deloc, au plecat în lumea largă, să vadă cum o să le meargă, dar, ca să nu se încurce unul pe altul, s-au gândit ca primul să plece într-o luni, al doilea în lunea următoare, iar al treilea după încă o săptămână.

Fiul nobilului, cel mai mare ca vârstă, a plecat primul. Pe drum a întâlnit o bătrână, care i-a cerut ceva de-ale gurii, căci era lihnită de foame. El i-a răspuns că n-avea ce să-i dea, dar a întrebat-o de vreun drum care să-l ducă la un loc cu noroc. Bătrâna i-a spus să meargă pe acelaşi drum, căci, după o jumătate de zi, are să ajungă într-o piaţă mare, cu trei porţi ce dădeau în tot atâtea grădini: una de aur, una de argint şi alta de lemn. Dacă intra pe poarta de aur, avea să fie vrăjit; pe cea de argint avea să se piardă; şi, dacă intra pe poarta de lemn, nişte monştri aveau să-l înfulece.

Urmându-şi drumul, fiul de nobil a ajuns în piaţă. A văzut cele trei porţi descrise de bătrână şi s-a gândit că, fiind fiu de nobil, se cuvenea să bată la cea de aur. I-a deschis o fată frumoasă ca un soare, cu care s-a plimbat peste tot. Grădina era plină cu pomi ciudaţi, nemaivăzuţi, doldora de flori frumos mirositoare şi de păsări care cântau atât de dulce, că locul părea coborât din cer. Şi au hoinărit atât de mult, că, în cele din urmă, fiul nobilului a ostenit. Fata s-a aşezat sub un copac şi l-a chemat lângă ea, să-şi sprijine capul pe fusta ei şi să doarmă niţel. Încântat, fiul de nobil şi-a pus capul în poala fetei şi ea l-a vrăjit, prefăcându-l într-un pom aidoma celorlalţi, care erau tot flăcăi vrăjiţi, ca şi el.

În lunea următoare, al doilea frate, fiul bogătanului, a pornit la drum şi a întâlnit aceeaşi bătrână, care i-a cerut şi lui un codru de pâine, pentru numele lui Dumnezeu. Fiul bogătanului nu i-a dat nimic, dar, ca şi fratele său vitreg, a întrebat-o dacă nu cumva ştia vreun drum pe care să apuce ca să se îmbogăţească. A mers pe urmele fratelui său vitreg şi a ajuns tot în piaţa cu trei porţi. În faţa lor, şi-a zis că un fiu de bogătan trebuia să bată la poarta de argint, şi asta a şi făcut.

I-a deschis o fată frumoasă, cu cosiţe de aur până aproape de pământ; şi i-a vorbit cu glas atât de dulce, că i-a căzut cu tronc. Tot vorbind aşa, flăcăul a rugat-o pe fată să-l lase să-i atingă cosiţele, iar ea s-a învoit, dar chiar când a pus mâna pe ele, flăcăul s-a zăpăcit de tot şi a luat-o razna pe drumurile, potecile, străzile şi uliţele din acea grădină; şi cu cât mergea mai mult, cu atât rătăcea mai tare şi se

lovea de alţi flăcăi buimaci şi ca el, care umblau lela pe-acolo, neştiind unde să se ducă.

În lunea ce a urmat, a plecat şi mezinul, fiul sărăntocului. Şi el a întâlnit-o pe bătrână, care i-a cerut de-ale gurii, ca şi fraţilor lui. Făcându-i-se milă de ea, el i-a oferit merindele pe care şi le luase pentru drum. Bătrâna i-a mulţumit din suflet şi, când el a întrebat-o pe ce drum să-şi caute norocul, l-a sfătuit ca şi pe fraţii lui vitregi, dar i-a zis să bată la poarta de lemn. I-a atras luarea-aminte că aveau să iasă niscaiva câini turbaţi, ca să-l înfulece, dar el să-i oprească aruncându-le nişte hălci de carne. Că mai încolo avea să dea de un şarpe gros cât trupul de om şi mai înalt decât un turn, care şi el va voi să-l înfulece, dar el să-l oprească dându-i puţin lapte. Şi că mai încolo avea să găsească un uriaş ce dormea cu ochii deschişi şi îi închidea când era treaz; acela păzea o mare comoară, ascunsă într-o cutiuţă; dacă dormea, îi putea lua cutiuţa fără primejdie, iar ea avea să-i fie şi soarta, şi norocul. Bătrâna i-a dat carne pentru câini, o tărtăcuţă plină cu lapte pentru şarpe şi un pumn de iarbă dătătoare de viaţă, să-i fie de folos dacă murea.

Prâslea, fiul sărăntocului, a mers pe acelaşi drum ca şi fraţii vitregi. A ajuns la cele trei porţi şi a bătut în cea de lemn. De cum a intrat, s-au aruncat pe el nişte dulăi turbaţi, cu boturile enorme deschise, gata să-l înfulece. Le-a azvârlit carnea, şi ei s-au năpustit imediat s-o înfulece.

Astfel a ajuns la grădină şi a dat la iuţeală de şarpele gros cât trupul de om şi înalt cât un turn, care sâsâia de tremura şi cel mai zdravăn bărbat. I-a pus în faţă tărtăcuţa cu lapte, iar şarpele s-a făcut colac şi s-a pus pe băut. Fiul săracului a putut aşadar să ajungă în inima grădinii, unde l-a întâlnit pe uriaş, care avea ochii foarte bine deschişi, fiindcă dormea, chiar lângă cutiuţă. De cum a luat-o, fiul săracului a văzut venind spre el dulăii şi şarpele, care s-au aruncat asupra uriaşului şi l-au ciopârţit într-o clipită.

Mezinul a deschis cutiuţa şi din ea a ieşit o prinţesă, pe care uriaşul o fermecase, iar dulăii şi şarpele s-au prefăcut în slujitorii şi slujitoarele ei, căci şi ei fuseseră vrăjiţi, aidoma stăpânei lor. Prinţesa l-a lămurit pe fiul săracului că în grădina de alături mai era o fată, şi ea fermecată de uriaş, care îi transforma în copaci pe toţi cei ce intrau acolo; iar în alta, o a treia fată vrăjită, care îi rătăcea pe toţi cei care intrau acolo. Prâslea a intrat pe poarta de argint şi, de cum a arătat cutiuţa deschisă celor rătăciţi acolo, cu toţii şi-au venit în fire, au priceput unde erau şi s-au dus la casele lor. Apoi a intrat pe poarta de aur, a luat un pumn din iarba dătătoare de viaţă pe care o avea la el şi, când aroma ei s-a răspândit în grădină, vraja flăcăilor deveniţi copaci s-a risipit, şi printre ei şi-a găsit fratele mai mare.

Au pornit cu toţii la drum cu mare mulţumire şi veselie. Dar fratele cel mare, care avea o inimă foarte rea, şi-a zis că fiul unui sărăntoc nu merita o prinţesă şi că ea trebuia să se mărite cu un fiu de nobil, ca el. Şi, de la gând la faptă, l-a şi omorât pe mezin în mijlocul drumului. Şi a obligat-o pe prinţesă să-l ducă pe el, asasinul fratelui său, la palatul ei şi să spună că el o salvase. Şi a ameninţat-o că, de nu, avea s-o ucidă şi pe ea.

Dar prâslea avea la el iarba dătătoare de viaţă, iar aroma ei l-a sculat din morţi. S-a dus iute s-o caute pe bătrâna ce-i dăduse sfaturi atât de bune prima oară şi i-a istorisit ce păţise. Bătrâna i-a spus să se îmbrace ca un neguţător, să pună un aurar să-i întocmească o cingătoare de aur nespus de frumoasă, iar la cataramă să pună

inelul de aur dăruit de prinţesă drept mulţumire că-i salvase viaţa. Iar după ce va aranja toate acestea să dea târcoale palatului, strigându-şi marfa ; căci prinţesa îşi va cumpăra cingătoarea şi, văzând inelul, va pricepe că el era viu.

Mezinul a făcut precum i-a zis băbuţa. S-a dus la cel mai bun aurar, i-a comandat o splendidă cingătoare din aur şi a pus inelul la cataramă. Apoi, îmbrăcat în neguţător, a început să strige primprejurul palatului :

— Cine cumpără o cingătoare de aur ?

Auzindu-l, prinţesa s-a arătat la fereastră. Fiindcă i-a plăcut tare mult cingătoarea, şi-a trimis slujnica s-o târguiască şi, când femeia i-a adus-o, şi-a găsit inelul pus la cataramă şi a priceput că tânărul nu era neguţător, ci chiar cel ce o scăpase de sub vraja uriaşului. S-a dus la tatăl ei, au pus să fie chemat fiul săracului şi s-a lămurit urzeala fratelui vitreg.

Regele s-a înfuriat, văzând că fiul nobilului îşi răsplătise cu atâta mişelie mezinul, care îi salvase viaţa. Şi a poruncit să fie spânzurat neîntârziat, spre învăţătura de minte a tuturor.

A doua zi a avut loc nunta dintre fiul săracului şi prinţesă, la care a fost poftită toată lumea, iar petrecerea a durat trei zile şi trei nopţi.

111. Fata mincinoasă

n plugar avea o fiică; ea îi ducea zilnic prânzul pe ogorul unde trudea. Într-o zi, când mama a trimis-o iar să-i ducă de-ale gurii tatălui, fata s-a întâlnit cu Maica Domnului. Iar Sfânta Fecioară a iscodit-o:

— Vrei să vii cu mine?

Fata a zis că da şi a mers cu ea. Maica Domnului a dus-o într-un palat foarte mare şi frumos, cu odăi numeroase. I-a dat un mănunchi de chei, ca să poată intra oriunde, doar într-una nu. Fecioara i-a cerut să nu intre cu niciun chip în acea încăpere. Zis şi făcut, Maica Domnului a plecat şi a lăsat-o singură pe fată. Curioasă, ea a descuiat rând pe rând toate odăile, găsind peste tot câte ceva care îi atrăgea luarea-aminte, aşa că mult timp a fost foarte ocupată. Dar până la urmă odăile s-au terminat. Şi fata a zis:

— Ce plictis! Am să descui şi încăperea pe care doamna mi-a cerut să n-o deschid.

A luat cheia şi a descuiat uşa odăii oprite, iar cheia s-a pătat cu sânge. Fata s-a speriat foarte tare, dar până la urmă a intrat şi a privit.

A doua zi, Maica Domnului a venit s-o vadă şi imediat a întrebat-o:

— Ai descuiat cumva încăperea unde ţi-am cerut să nu intri?

Şi fata a răspuns:

— Nu, doamnă, nici vorbă.

Cum Sfânta Fecioară ştia că fata minţea, a făcut să dispară tot palatul, iar fata s-a trezit singură în inima unei păduri necunoscute, căci Maica Domnului o pedepsise pentru minciună.

Tot hoinărind prin pădure, fata a întâlnit întâmplător un rege la vânătoare. El a văzut-o şi întrebat-o ce făcea singură în pădure. Ea i-a spus ce păţise, dar nu şi că era singură şi pierdută fiindcă spusese o minciună. Impresionat, regele a dus-o la palat şi, cum era frumoasă şi delicată, a luat-o de soaţă. La un an după nuntă, regina a dat naştere unui fiu frumos de n-avea pereche pe lume. Copilul a crescut şi, când a împlinit doi ani, Maica Domnului i s-a arătat reginei şi i-a spus:

— Ai deschis încăperea unde ţi-am cerut să nu intri?

Şi regina a răspuns:

— Nu, nici vorbă.

Văzând că tânăra continua să mintă fără să se căiască, Sfânta Fecioară a pedepsit-o iar, luându-i fiul. Regina a suferit şi s-a îmbolnăvit de durere.

Un an mai târziu, a născut alt fiu, aidoma primului. Şi, împlinind şi el doi ani, Maica Domnului a venit şi a întrebat-o iar pe regină:

— Ai deschis odaia unde ţi-am cerut să nu intri?

Şi regina a răspuns:

— Nu, nici vorbă.

Şi din nou a pedepsit-o Maica Domnului pe regină, pentru că minţise, luându-i şi al doilea fiu. De astă dată, regina era să moară de durere, nu numai din pricina lui, ci şi amintindu-şi de primul. Dar oamenii din regat au început să cârtească, zicând că regina era o vrăjitoare ce-şi omora copiii.

Cum se întâmplă îndeobşte, spusele oamenilor au ajuns şi la urechile reginei. Şi ea s-a simţit şi mai deznădăjduită:

— Vai de mine, Dumnezeule! spunea. Păi, eu nu i-am omorât, ci mi-au dispărut, iar eu nu ştiu cine i-a luat!

În anul următor, a avut al treilea copil, o fetiţă. Era peste poate de frumoasă, chiar mai încântătoare decât cei doi fraţi ai ei dispăruţi. Fetiţa a crescut, tot mai fermecătoare, împlinind şi ea doi ani. Atunci Maica Domnului i s-a arătat din nou reginei şi a întrebat-o:

— Ai deschis odaia unde ţi-am cerut să nu intri?

Şi regina a răspuns:

— Nu, n-am deschis-o.

Sfânta Fecioară a pedepsit-o iar pentru că minţise şi i-a luat fetiţa. Iar regina plângea disperată din zori până-n seară după copiii pierduţi. Norodul s-a mâniat mai mult ca niciodată pe regină, când a auzit că şi fetiţa dispăruse. Şi oamenii au început să-şi spună între ei:

— Nu mai încape nicio îndoială că regina îşi ucide pruncii şi că-i vrăjitoare. Cum altfel, dacă nu aşa, îi dispar toţi copiii fără urmă?

Şi, cum erau nespus de indignaţi, s-au dus în pădure, au strâns lemne şi au aprins în piaţă un rug de toată frumuseţea, ca s-o ardă pe regină. Când totul era pregătit, oamenii s-au îndreptat spre palat, ca s-o ia pe regină şi s-o pună pe rug.

Sfânta Fecioară i s-a arătat din nou reginei şi a întrebat-o:

— Ai deschis odaia unde ţi-am cerut să nu intri?

Şi regina a răspuns:

— Da, doamnă, am deschis-o.

Iar Maica Domnului a zis:

— Eu sunt Maica Domnului şi ţi-am luat copiii ca să te pedepsesc pentru minciună. Dar azi ai spus, în sfârşit, adevărul, şi ţi-i dau înapoi.

I-a dat înapoi cei trei copii, iar regina a ieşit în balcon şi i-a arătat norodului.

112. Lupul crede că luna-i din brânză

ntr-o noapte, un lup lihnit de foame tot dădea târcoale prin pădure, căutând de mâncare, dar nu-i ieşea nimeni în cale. Şi a întâlnit o vulpe, care se întinsese la umbra unor tufe, gâfâind şi cu limba afară. De cum a zărit-o, lupul s-a dus drept la ea şi i-a zis:

— Uite ce-i, madam vulpe, chiar acum am să te înfulec, fiindcă-s mort de foame şi trebuie să mănânc ceva.

Iar vulpea i-a răspuns:

— Dar priveşte-mă bine, musiu lupule, că-s numai piele şi os. Cum să mă înfuleci când n-am nici fir de carne? Nu vezi ce slabă şi leşinată sunt?

Şi lupul a răspuns:

— A, da? Şi ce grăsuţă şi îndopată erai anul trecut!

— Vai de mine, musiu lupule! a răspuns vulpea. Anul trecut eram cu adevărat bine hrănită şi cu blana lucioasă, dar acum trebuie să le dau să sugă celor patru mici vulpoi pe care îi am, şi nu rămâne nimic pentru mine, totul se face lapte pentru micuţi. Aşa că nu ştiu cum de vrei să fiu grăsuţă.

Dar lupul, care nici nu vedea de flămând ce era, a spus:

— Nici că-mi pasă, tot te înfulec!

Era gata s-o muşte, când vulpea i-a zis:

— Opreşte-te, pentru Sfântul, musiu lupule! Uite, eu ştiu un domn care are fântâna doldora de calupuri de brânză. Să mergem acolo înainte să mă înfuleci, şi ai să vezi că am dreptate.

Aşadar, vulpea şi lupul s-au dus să caute calupurile de brânză. Au ajuns la o casă din inima câmpiei, au trecut peste gardurile care o înconjurau şi au ajuns la fântâna de lângă livadă. Luna se oglindea în apa liniştită şi părea o bucată de brânză.

Vulpea a privit peste ghizdul fântânii şi i-a spus lupului:

— A, prietene lup, ce mare calup de brânză! Uită-te şi ai să vezi.

Lupul s-a uitat, a văzut luna şi a crezut că era un calup uriaş de brânză. Dar, cum n-avea încredere în vulpe, i-a spus:

— Foarte bine, prietenă vulpe, du-te să iei brânza.

Vulpea s-a băgat în găleata de scos apa şi a coborât după brânză. Dar i-a strigat lupului de jos:

— Vai, prietene lup, ce mare calup de brânză! Nu-i pot da de cap. N-ai putea coborî să mă ajuţi?

— Păi, nu pot intra, a spus lupul. Cum să fac?

Şi vulpea i-a spus.

— Uite ce-i, nu fi prost. Ia cealaltă găleată şi ai să intri la fel de uşor ca şi mine.

Lupul s-a băgat în cealaltă găleată şi, cum era mai greu ca vulpea, s-a dus iute în jos şi, firește, găleata vulpii, care era mai uşoară, a suit. Lupul a rămas înăuntru, căutând brânza, iar vulpea s-a dus mulțumită la puişorii ei.

113. Juan şi Jumătate

fost odată ca niciodată un oştean, pe numele lui Juan şi Jumătate. Îi dădeau să mănânce porţiile a şapte ostaşi şi tot flămând rămânea. Într-o zi, căpitanul l-a chemat şi l-a iscodit:

— Cum de nu te saturi nicicând de mâncare?

Atunci Juan şi Jumătate i-a spus povestea lui:

— Odată, pe când mama făcea iahnie de bob pentru toată familia, i-am zis că nu-mi ajungea toată nici ca gustare; iar ea a zis: „Sfinte Dumnezeule, ce mai mănâncă băiatul ăsta al meu! Deie Domnul să nu te saturi nicicând, fiule!". Şi de atunci nu m-am mai săturat niciodată.

Dar, pe lângă mâncău, Juan şi Jumătate era şi foarte viteaz. Tocmai de aceea s-a şi îndrăgostit de el fiica regelui. Auzind una ca asta, regele a pus să fie chemat şi l-a întrebat:

— Tu eşti viteazul de care vorbesc toţi?

Juan şi Jumătate n-a răspuns. Atunci regele şi-a întrebat fiica:

— Acesta-i oşteanul care ţi-a căzut cu tronc?

Iar prinţesa a spus:

— Da, acesta-i bărbatul pe care îl iubesc, pentru că-i puternic şi curajos.

— Pleacă, i-a poruncit regele prinţesei, că mă ocup eu de toată treaba.

Prinţesa a plecat, iar regele i-a spus lui Juan şi Jumătate:

— Ia să te vedem, Juan şi Jumătate. Trebuie să te duci la un palat din Munţii Armeniei şi să-mi aduci o dovadă că ai fost acolo.

Juan şi Jumătate s-a dus în Munţii Armeniei. Iar pe drum a întâlnit o femeie care stătea la umbra unui smochin şi l-a întrebat:

— Unde te duci, omule?

Juan şi Jumătate i-a răspuns:

— Nu pot să-ţi spun, femeie.

Dar ea:

— Atunci întinde-mi mâna dreaptă.

Juan i-a întins mâna, iar femeia i-a pus un inel pe degetul mijlociu şi i-a făgăduit:

— Când ai să fii la ananghie, freacă inelul, iar el are să te ajute.

Juan şi Jumătate şi-a văzut de drum până a ajuns într-un sat unde era o fierărie. A intrat şi i-a spus fierarrului:

— Bună ziua, omule; dă-mi voie să-mi fac nişte cleşti de două chintale.

Juan şi Jumătate şi i-a făcut într-un sfert de ceas, apoi i-a plătit fierarului. Plecând de acolo, a frecat inelul şi s-a prefăcut într-o pasăre foarte mare. A luat

cleştii în cioc şi s-a ridicat în zbor. Oamenii din sat s-au înspăimântat grozav când au văzut că le zbura pe deasupra capului o pasăre atât de mare, dar în cele din urmă au văzut că se îndepărta.

Pasărea a ajuns în Munţii Armeniei şi a redevenit om. La porţile locului, i-a ieşit în întâmpinare un drăcuşor, care l-a întrebat:

— La ce-ai venit aici?

S-a arătat şi nichipercea cel mare, ca să vadă ce era, şi, fără să stea prea mult pe gânduri, Juan şi Jumătate l-a prins în cleşti, a frecat inelul, a redevenit pasăre şi a pornit în zbor, luându-l pe nichipercea cel mare cu el. A ajuns din nou la rege, s-a făcut om la loc şi i-a spus:

— Ai aici dovada că vin din Munţii Armeniei.

Uluit, regele l-a iscodit:

— Ce-ai făcut ca să-l aduci cu tine?

— Viaţa te învaţă multe, a răspuns Juan şi Jumătate.

— Cum ai intrat în palatul din Armenia? a întrebat regele, foarte curios.

— N-a trebuit să intru, a răspuns Juan şi Jumătate, fiindcă am avut noroc, şi cel venit cu mine a ieşit în poartă, unde l-am prins.

— Foarte bine, a spus regele mulţumit, dar acum dă-i drumul, că aici nu ne e de niciun folos.

Juan şi Jumătate a deschis cleştii, iar nichipercea a fugit prin aer, scoţând gemete înspăimântătoare. Iar Juan şi Jumătate a luat cleştii şi s-a postat cu ei în faţa regelui, de parcă erau o puşcă. Şi regele l-a întrebat:

— Cine ţi-a dat cleştii?

— I-am făcut într-un sfert de ceas la o fierărie de pe-aici, a răspuns Juan.

Regele l-a trimis să-şi spele într-o copaie cu apă caldă funinginea cu care îl mânjise nichipercea în timpul zborului. Apoi i-a dat straie şi i-a zis:

— În dumbrava unde mă odihnesc, am două sute de porumbei. Vreau să mi-i aduci aici, în curtea palatului, şi să nu lipsească niciunul.

Juan şi Jumătate s-a dus în dumbravă, a frecat inelul şi a zis:

— Veniţi aici, porumbeilor!

Şi au venit cu toţii. Unii i s-au pus pe cap, alţii pe braţe şi pe umeri, iar ceilalţi zburătăceau în jurul lui. A pornit aşa pe străzi, iar oamenii se mirau să-l vadă înconjurat de atâţia porumbei. Şi tot aşa a intrat cu ei în palatul regal şi i s-a înfăţişat regelui în patio.

Şi regele a zis:

— Foarte bine, lasă aici porumbeii şi du-te să te odihneşti câteva zile.

După câteva zile, plimbându-se pe lângă palat, Juan şi Jumătate a zis:

— Dacă regele crede că am să-i fac tot anul servicii, plecând şi venind, pentru a face tot ce i se năzare lui, se înşală amarnic.

A frecat inelul şi a zis:

— Vino aici, prinţeso!

Prinţesa a venit, au plecat împreună şi s-au căsătorit în ţara vecină. Indignat, tatăl prinţesei i-a scris regelui din acea ţară, cerându-i să-l ucidă pe Juan şi Jumătate, dar i-a atras luarea-aminte să umble cu grijă, căci era oşteanul cel mai viteaz din lume.

Regele acela a pus să-i fie chemaţi cavalerii, care să vină înarmaţi până în dinţi, apoi i-a trimis să se lupte cu Juan şi Jumătate. Cavalerii au ieşit înarmaţi pe câmpul

de luptă, ca să-l aştepte, dar el a sosit, a luat un cal de coadă şi, poc-boc !, poc-boc !, i-a trântit pe toţi, lovindu-i cu calul.

Văzând una ca asta, regele s-a tot gândit cum să-i vină de hac lui Juan şi Jumătate şi, în cele din urmă, a pus să fie chemaţi toţi cizmarii din oraş, le-a poruncit să facă o namilă de smoală, adică din rămăşiţe de catran, negre şi vâscoase, şi, după ce-o vor termina, s-o pună pe ţărmul mării în aşa fel încât marea s-o acopere.

Cizmarul a făcut măgăoaia de catran şi au pus-o pe ţărmul mării, aşa cum le ceruse regele, fixând-o cu ţepe de tălpile picioarelor.

Iar regele a pus să fie chemat Juan şi Jumătate şi i-a zis :

— E adevărat că n-ai găsit niciodată pe cineva la fel de viteaz ca tine ?

— E adevărat, a spus Juan şi Jumătate.

— Ei bine, e unul care vrea să se ia la trântă cu tine, a spus regele.

Şi Juan a răspuns :

— A, da ? Şi unde-i acesta ?

— Te aşteaptă pe malul mării, i-a spus.

Au dus oştenii regelui acolo, fiindcă Juan şi Jumătate voia ca ei să asiste la luptă şi să vadă că era într-adevăr viteaz. Dar, mai înainte de orice, Juan şi Jumătate şi-a scos inelul şi i l-a dat prinţesei să i-l ţină.

Marea creştea şi ajunsese deja la genunchii namilei de catran. Atunci Juan şi Jumătate s-a apropiat şi i-a spus :

— Tu eşti cel mai viteaz bărbat din acest regat ? Atunci, dă-te bătut şi fă-mi o plecăciune.

Cum măgăoaia nu mişca, Juan şi Jumătate l-a întrebat iar :

— Îmi faci sau nu o plecăciune ? Să ştii că te pocnesc ! Îmi faci plecăciunea ori nu ?

Cum namila tot nu se clintea, Juan i-a tras un pumn zdravăn, de-a rămas cu mâna dreaptă lipită de trupul ei din catran. Mâniat, a întrebat iar :

— Îmi faci plecăciunea sau nu ? Că te pocnesc iar !

Şi cum namila de catran nu s-a plecat în faţa lui, i-a dat alt pumn, de astă dată cu mâna stângă, care i s-a lipit şi ea de trup. Atunci a întrebat :

— Îmi dai drumul la mâini ? Că altfel îţi trag un picior ! Îmi dai drumul ?

Şi i-a tras un picior, de i s-a lipit şi talpa de trupul măgăoaiei. Atunci i-a spus namilei de catran, foarte mânios :

— Îmi dai drumul la mâini şi la picior ? Să ştii că te lovesc şi cu celălalt !

L-a lovit şi cu celălalt picior şi, fireşte, s-a lipit şi acela. Atunci s-a înfuriat şi a ameninţat :

— Îmi dai drumul la mâini şi la picioare ? Că de nu, îţi trag una cu burta, de te rup în două !

Fireşte, măgăoaia de catran n-a zis nici cârc, aşa că Juan şi Jumătate i-a tras una cu burta şi a rămas lipit. Marea tot crescuse şi crescuse, iar apa îi acoperea pe jumătate ; şi când a dat Juan cu burta s-au rupt ţepele, şi amândoi au căzut în apă. Apoi i-a luat un val pe amândoi, iar Juan şi Jumătate a murit.

Iar prinţesa a frecat inelul dat de Juan şi Jumătate şi a strigat :

— Du-mă la tata !

Şi într-o clipită a şi fost iar în ţara ei.

114. Prințul-zmeu

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, o fermă foarte bogată, unde angajaseră să pască boii o fată frumoasă coz şi foarte ageră la minte. Într-o zi, ieşind cu ei la păscut, fata a auzit urlete venind din pădure şi gemete foarte puternice, ca de rănit. Temându-se ca nu cumva lupul să fi atacat pe cineva şi împinsă de grijă pentru el, a luat-o la goană spre locul de unde se auzeau gemetele şi a dat de un zmeu care gemea şi urla.

Speriată, fata s-a gândit la început doar la fugă, dar apoi n-a îndrăznit, fiindcă zmeul o privea cerându-i parcă să se milostivească de el. Puţin câte puţin, teama i s-a risipit, şi s-a apropiat de dihania aceea înspăimântătoare, ale cărei gheare, ce păreau vârfuri de lance, erau acoperite cu o piele la fel de tare precum carapacea de broască-ţestoasă.

În sfârşit, când s-a apropiat, a observat că zmeul avea o rană mare la o labă. Păstorița l-a îngrijit bine, l-a şters de sânge, i-a pus ierburi de leac pe rană şi i-a bandajat laba cum s-a priceput mai bine, chiar cu şorţul ei.

Când s-a întors pe islazul unde îşi păştea boii, fata n-a mai dat de niciunul dintre ei. Deznădăjduită, s-a întors acasă şi le-a spus stăpânilor ce păţise. Stăpânul a muştruluit-o şi chiar a bătut-o şi i-a zis că de acum încolo, în loc să pască boii, avea să stea cu mieii şi oile.

La un an după furtul boilor, fata a ieşit cu mieii pe pajişte; şi a auzit iar gemete şi strigăte de mai mare jalea, încât a cedat ispitei de a vedea cine suferea atât de tare. Aşa l-a reîntâlnit pe zmeu, care o privea cu ochi îndureraţi de ţi-era mai mare mila de el, de astă dată având o coapsă rănită. Mai încrezătoare decât prima oară, păstorița s-a apropiat, l-a îngrijit, i-a pus ierburi de leac pe rană şi iar l-a bandajat cu şorţul ei. La fel ca prima oară, când s-a întors pe islazul unde îşi lăsase mieii şi oile, n-a mai găsit niciunul, căci dispăruseră.

Amărâtă peste poate, fata s-a întors la fermă şi i-a istorisit stăpânului se păţise; el s-a înfuriat foarte tare, a certat-o şi a bătut-o, apoi a pus-o să păzească porcii.

Chiar la un an de la furtul mieilor şi oilor, păstorița, care era pe păşune cu porcii, a auzit din nou gemete şi strigăte ca şi în celelalte dăţi şi s-a dus să vadă ce se întâmplase. A dat de acelaşi zmeu, grav rănit şi bătut, cu nenumărate răni sângerânde pe tot trupul. Fata l-a îngrijit cum a putut mai bine, i-a curăţat rănile şi i-a pus ierburi de leac pe ele, apoi l-a bandajat cu fâşii din şorţul ei. După aceea, s-a întors să-şi caute porcii şi a văzut că şi ei îi fuseseră furaţi şi nu mai rămăsese nici urmă de ei.

De astă dată, s-a temut atât de tare de furia stăpânului, că n-a mai îndrăznit să se întoarcă acasă şi a pornit prin pădure, la voia întâmplării.

La căderea nopţii, a căutat un copac şi s-a căţărat cum a putut în el, ca să doarmă. După o vreme, a auzit paşi şi a văzut venind un cavaler tânăr şi chipeş, cum nu mai văzuse nicicând în viaţă. Tânărul s-a îndreptat spre o stâncă din apropiere, a pus pe ea degetul mic, iar stânca s-a dat deoparte, lăsându-i liberă intrarea într-o peşteră, şi el a intrat. A doua zi dis-de-dimineaţă, când nici nu se crăpase încă bine de ziuă, uşa peşterii s-a deschis din nou, iar din ea a ieşit un zmeu înspăimântător, în care codana l-a recunoscut imediat pe cel pe care îl îngrijise de trei ori.

Deşi era lihnită de foame, fata era foarte curioasă ce era în peşteră, aşa că s-a dat jos din copac, a pus degetul mic pe stâncă, iar ea s-a dat deoparte şi i-a lăsat liberă intrarea. Codana a intrat şi a văzut un palat mare, tot numai din aur şi cristal, cu numeroase saloane uriaşe, pline de flori şi lumini. A ajuns în sufragerie, unde era o masă mare, frumos aranjată, cu bucate alese şi vinuri de toate soiurile. Cum era moartă de foame, a mâncat de toate, pe săturate.

Apoi a măturat, a făcut curat în tot palatul şi, ostenită, s-a culcat într-un pat din puf de păun. Iar când s-a deşteptat, sătulă şi odihnită, s-a întors în ascunzătoarea din copac.

În amurg, cavalerul s-a întors, a intrat în peşteră şi, a doua zi de dimineaţă, a ieşit iar zmeul. El s-a tot uitat atent jur-împrejur, ca şi cum căuta ceva ori pe cineva, dar, cum n-a privit spre vârful copacului, n-a zărit-o pe fată şi s-a dus pădure.

Fata s-a dat iar jos din copac şi a intrat în peşteră, unde a mâncat, a măturat şi a dormit. Odată făcute toate acestea, s-a întors în vârful copacului; ca şi în după-amiaza dinainte, cavalerul a venit la peşteră şi a doua zi de dimineaţă a ieşit zmeul cel fioros.

Fata a făcut acelaşi lucru toată săptămâna, până când, voind să afle taina, în a opta zi a rămas în peşteră şi nu s-a mai întors în copac. Iar seara, când a intrat şi a găsit-o acolo, cavalerul i-a zis că-şi închipuise că-l vizita chiar cea care îi îngrijise rănile. Tânărul i-a spus că era prinţ şi că un uriaş îl vrăjise: noaptea era om, iar ziua era zmeul văzut de ea.

I-a istorisit şi că tocmai uriaşul îl rănise şi, furios pe ea că îl îngrijea, tot el furase şi turma pe care ea o păştea, pentru ca stăpânul ei să se supere şi s-o pedepsească. Codana l-a întrebat cum îl putea ajuta să iasă de sub puterea vrăjii, iar el i-a zis că aşa ceva era aproape cu neputinţă, căci trebuia să taie cosiţa de aur a unei prinţese, să ţească din firele de păr o pânză foarte fină şi să facă din pânză straie noi pentru uriaş, care era atât de vanitos, încât, în schimbul straielor, avea să risipească vraja.

Vrând să-l scape pe prinţ de vrajă, fata a plecat spre oraşul unde era palatul regelui, pentru a găsi cosiţa prinţesei. A străbătut tot oraşul, de sus în jos, strigând:

— Cine are nevoie de o slujnică? Cine are nevoie de o slujnică?

Au venit destui s-o angajeze, dar ea nu voia să lucreze decât în palatul regelui, aşa că a tot strigat până ce una dintre chelăresele regelui a auzit-o şi a chemat-o. Fata s-a purtat cât de bine a ştiut şi curând a atras luarea-aminte a prinţesei, care a luat-o cameristă. Era tocmai ce-şi dorea ea.

Prinţesa avea cosiţe mari şi aurii, ce păreau din fir de aur, lungi până la pământ şi foarte dese. Camerista a început să i le pieptene şi i-a spus că-i plăceau tare mult

cosiţele ei şi că o ruga să-i dea voie să-i taie una. Prinţesa a refuzat, spunând că nu, nici vorbă, că şi ei îi plăceau foarte mult şi nu voia să se despartă de niciuna din ele. Dar că va îngădui să-i taie una doar celei care îi va găsi un prinţ de bărbat. Camerista i-a spus că, dacă o lasă să-i taie o cosiţă, chiar ea îi va găsi unul. Iar prinţesa s-a învoit.

Imediat, fata a tors firele, a ţesut din ele pânză, a croit-o şi a cusut nişte straie minunate; de cum le-a sfârşit, s-a dus la peşteră, să i le arate prinţului. Prinţul i-a spus să i le ducă uriaşului, care locuia într-un castel grozav, în vârful unui munte din apropiere, dar, cu mult înainte de a ajunge acolo, să-i dea de ştire că venea cu ele, că de nu, uriaşul avea s-o înfulece de cum o zărea. Chiar aşa a făcut fata. Dar uriaşului, căruia i s-au părut minunate, straiele i-au fost cam scurte, şi nu le-a putut îmbrăca.

Deznădăjduită, fata s-a întors la palatul regelui, aşteptând s-o pieptene iar pe prinţesă. În sfârşit, când prinţesa i-a îngăduit s-o pieptene, fata i-a mai cerut o cosiţă, iar prinţesa i-a spus că n-are să i-o dea cu niciun chip; fata i-a făgăduit din nou că are să-i găsească un prinţ de bărbat şi a stăruit atât de mult, că prinţesa s-a învoit, în cele din urmă.

Aşadar, codana a tors, ţesut, croit şi cusut din nou şi, cu straiele drese, s-a dus iar la uriaş; de astă dată, chiar dacă el le-a găsit bune în lungime, îi erau strâmte, aşa că tot n-au fost bune. Fata s-a întors iar la palat, deznădăjduită, şi a aşteptat alt prilej s-o pieptene pe prinţesă; când acesta s-a ivit, a rugat-o s-o lase să-i taie părul şi, firească, prinţesa a refuzat, fiindcă părul era tot ce-avea mai frumos şi, dacă şi-l tăia, niciun prinţ nu s-ar mai fi uitat la ea. Dar codana a stăruit atât de mult, că, până la urmă, prinţesa a încuviinţat.

Fata a refăcut încă o dată straiele cu pânza pe care a ţesut-o şi s-a mai dus o dată la uriaş. De astă dată, ele i s-au părut perfecte uriaşului, care le-a păstrat şi i-a mulţumit pentru ele. Iar codana l-a rugat să-l scape pe prinţ de vrajă; uriaşul însă i-a spus că nici vorbă, nu face un asemenea lucru cu niciun chip. Ea a plâns şi l-a implorat în aşa fel, încât, până la urmă şi fiindcă straiele îi plăceau tot mai mult, uriaşul s-a învoit să risipească vraja aruncată asupra prinţului şi i-a spus:

— Ca să-l scapi pe prinţ de vrajă, trebuie să-l omori pe zmeu dintr-o singură lovitură de pumnal. Odată mort, trebuie să-i faci trupul bucăţi-bucăţele şi să le arunci în foc; iar din fumul ce va ieşi prinţul se va desprinde nevrăjit şi liber. Dar nu cumva să pierzi vreun strop de sânge ori vreo bucăţică de carne, căci ele îi vor lipsi din trupul omenesc.

Îngrozită, biata fată s-a dus la zmeu şi i-a istorisit ce-i spusese uriaşul. Ea nu voia să-l omoare, căci se temea ca nu cumva uriaşul s-o tragă pe sfoară şi că, după ce avea să facă tot ce-i spusese el, prinţul n-avea să învie. Zmeul, în schimb, i-a cerut să facă tot ce-i spusese uriaşul, dar cu mare grijă şi atenţie, pentru ca totul să iasă bine. În sfârşit, cu inima cât un purice, biata fată l-a ucis pe zmeu, l-a făcut bucăţi-bucăţele şi a aruncat toate firimiturile într-un foc mare, făcut dinainte; dar, când le-a aruncat, a căzut în ţărână un strop de sânge.

Imediat, din foc s-a ridicat un nor de fum care, puţin câte puţin, a luat forma unui cavaler chipeş, până ce, la sfârşit, a devenit prinţul cel mai frumos şi mai încântător văzut vreodată, chiar dacă avea o aluniţă în vârful nasului, care era stropul de sânge ce-i căzuse fetei.

Tânărul prinţ şi-a îmbrăţişat salvatoarea şi a cerut-o de soaţă, dar fata i-a zis că aşa ceva nu era cu putinţă, deoarece, pentru a-l putea salva, îi făgăduise prinţesei ce-i dăduse părul că avea să i-l dea de bărbat.

Când au ajuns la palat, fata a observat cu mare uimire că era tocmai cel în care fusese cameristă, iar prinţesa care o lăsase să-i taie cosiţele ca să se poată mărita cu un prinţ era sora celui pe care îl scăpase de vrajă.

Prinţul-zmeu şi codana s-au căsătorit şi au făcut o nuntă mare. Prinţesei i-au crescut iute pletele la loc, şi ea a avut iar nişte cosiţe de aur ce trezeau admiraţia celor ce-o vedeau ; aşa că toţi prinţii poftiţi la nuntă suspinau s-o ia de nevastă pe prinţesă ; aşadar, alegându-l pe cel ce-i plăcea cel mai mult, a putut să se mărite şi ea.

115. Bucătarul regelui

fost odată ca niciodată, pe când păsările aveau dinţi, iar purecii nouăzeci de ocale, un rege bogat şi puternic, care obişnuia să se plimbe adeseori prin grădinile palatului său. În cursul unei asemenea plimbări, a întâlnit într-o zi o bătrână care l-a salutat cu dragoste şi i-a dăruit un şarpe, spunându-i:

— Dacă îl guşti, după ce-l găteşti, ai să poţi pricepe graiul animalelor.

De cum a ajuns la palat, regele şi-a chemat bucătarul şi i-a cerut să gătească şarpele. L-a prevenit să nu guste din el, căci, de-avea s-o facă, el va afla imediat şi va pune să fie spânzurat. Bucătarul a crezut că-i dăduse un ţipar, nu un şarpe; în sfârşit, n-a dat prea mare însemnătate celor spuse de rege şi şi-a zis: „Orice bucătar care se respectă trebuie să guste ceea ce găteşte".

Ce mai, n-a stat pe gânduri şi, încredinţat că regele n-avea să-şi dea seama, a gustat din mâncare. Nici bine n-a înghiţit, că a şi auzit două muşte din cuhnie, care îşi spuneau una alteia:

— Mie cel mai mult îmi plac peştii.

— Mie, jumările de ou.

— Şi mezelurile.

— Dar cel mai mult îmi place un ghiveci bun.

Auzindu-le, bucătarul a rămas cu gura căscată şi a priceput pe loc de ce nu voise regele ca el să încerce mâncarea. Când a terminat, bucătarul s-a dus la rege, care, de cum a gustat-o, a auzit două păsări aşezate pe glaful ferestrei, care îşi spuneau una alteia:

— Câte ouă ai în cuib?

— Şapte. Dar tu?

— Opt.

Auzind păsările, bucătarul a tresărit, iar regele şi-a dat seama că le înţelesese şi deci nu-i ascultase porunca. Dar n-a zis nimic, căci voia să-l prindă cu mâţa în sac.

A doua zi, regele a plecat să se plimbe călare, luându-l cu el şi pe bucătar. În timp ce se plimbau, un cal i-a zis celuilalt:

— Ce-ai zice dacă am galopa niţel, ca să ne dezmorţim picioarele?

— Aşa ceva nu-i cu putinţă cu ramolitul ăsta în spate, a răspuns calul regelui. Are mai mulţi ani decât zbârcituri, iar dacă mă mişc niţel mai mult, cade la pământ ca un sac. Dar tu chiar că poţi galopa, fiindcă ai în spate un tânăr sprinten şi curajos.

Bucătarului îi venea tare greu să-şi ţină râsul, iar regele, care tocmai îl privea, a priceput, după chipul lui, că bucătarul pricepuse ce-şi spuseseră caii. S-a amărât şi s-a întors la palat fără să spună o vorbă.

La ora prânzului, l-a chemat pe bucătar şi i-a spus:

— Umple-mi ochi paharul, fără să verşi niciun strop, că de nu, unde îţi stau picioarele, acolo îţi va sta şi capul.

Dar, în timp ce bucătarul turna vinul, au trecut două păsări, din care una ducea în cioc trei fire de păr de aur, iar tovarăşa ei îi spunea:

— Dă-mi şi mie un fir, că ţie îţi rămân două.

— Nu, le păstrez pe toate trei, că de-asta le-am şi luat când domniţa cu plete de aur se pieptăna şi-şi împletea cosiţele. Le-ai fi putut lua tu.

Vorbind, cea cu firele a lăsat să cadă unul pe jos, şi era cu adevărat de aur; privindu-l, regele era tot mai aţâţat. Atent la păsări, bucătarul a uitat de ameninţarea monarhului şi a vărsat vin din pahar, pătând faţa de masă.

Văzând dezastrul, regele i-a spus:

— M-ai trădat, nedându-mi ascultare, şi acum pricepi graiul jivinelor. Spusele păsărilor ţi-au distras atenţia şi ai vărsat vinul. Trebuie să te spânzur, dar sunt gata să renunţ, dacă mi-o aduci pe fata cu plete de aur.

Ca să-şi scape viaţa, bietul bucătar a trebuit să plece în lumea largă să o afle pe domniţă, despre care nu ştia nimic, nici măcar unde trăia. Cum nu ştia nici măcar pe ce drum s-o ia, a hotărât să tragă a sorţi: a luat un pumn de ţărână, l-a azvârlit în aer şi a plecat unde-i arăta vântul.

După ce a călărit o bună bucată de vreme, a ajuns la un codru des şi s-a oprit să se odihnească. Stând întins, a observat că un copac ardea, iar focul ameninţa să se întindă până la furnicarele de la picioarele lui. A auzit strigătele deznădăjduite ale furnicilor, care cereau ajutor, fiindcă, dacă le ardea furnicarul, pierdeau totul. Bucătarului i s-a făcut milă de ele şi a stins focul, înfruntând primejdia. Furnicile au ieşit să-i mulţumească, iar regina lor i-a spus bucătarului:

— Ori de câte ori ai să fii la o ananghie din care te putem scoate, nu trebuie decât să cânţi:

Furnicuţe, furnicuţe,
veniţi toate, hărnicuţe,
şi-ajutaţi-l imediat
pe cel care v-a salvat.

Încântat că făcuse o faptă bună, bucătarul şi-a continuat drumul. Ceva mai încolo, a întâlnit doi pui de corb care plângeau deznădăjduiţi fiindcă îşi pierduseră mama şi, cum nu ştiau încă să zboare, nu găseau de-ale gurii. Bucătarului i s-a făcut milă de puii neputincioşi, care puteau muri de foame, aşa că şi-a sacrificat calul şi le-a lăsat leşul lui ca să aibă de mâncare. Recunoscători, puii de corb i-au zis:

— Ori de câte ori o să ai nevoie de noi, nu trebuie decât să cânţi:

Corbişori, puişori,
veniţi amândoi, uşori,

şi-ajutaţi-l imediat
pe cel care v-a salvat.

Încântat iar de fapta sa bună, bucătarul a plecat mai departe pe jos. Ajungând pe ţărmul mării, a dat pe plajă de doi pescari, care prinseseră în năvod un peşte ce licărea precum un diamant. Unul din ei spunea:

— Peştele ăsta e al meu, că-i în năvodul meu.

— Nu, e al meu, pentru că năvodul era în barca mea!

— Ba nu, al meu; ţie ţi-l dau pe următorul.

— Nici vorbă, e al meu; următorul îl iei tu.

— Atunci să-l facem pe din două.

— Nici gând!

Văzând că nu cădeau la înţelegere, bucătarul a spus:

— Cel mai bine ar fi să mi-l vindeţi mie şi să împărţiţi banii între voi.

Pescarii s-au învoit, iar bucătarul le-a dat patru galbeni de aur, primiţi de la rege pentru drum. Apoi a luat peştele şi l-a aruncat în mare. Peştele s-a cufundat, fericit, în apă şi imediat a scos capul şi i-a zis bucătarului:

— Vreau să-ţi mulţumesc pentru fapta bună pe care ai făcut-o; aşa că, dacă vei avea nevoie de mine, nu va trebui decât să cânţi:

Peşte, peştişor,
recunoscător,
ajută-l imediat
pe cel ce te-a salvat.

Pescarii, care nu pricepuseră spusele peştelui, au tăifăsuit cu bucătarul şi l-au iscodit unde mergea. El i-a lămurit că nu ştia, fiindcă o căuta pe domniţa cu plete de aur, despre care habar n-avea unde vieţuia. Dar pescarii ştiau. Era fiica unui rege de pe o insulă aflată hăt departe, în largul mării; şi i-au zis că, dacă voia, ei aveau să-l ducă la ea, drept recunoştinţă pentru galbenii daţi. Au pregătit la iuţeală barca şi au vâslit până la insulă.

De cum a ajuns, bucătarul s-a dus la rege şi i-a spus că seniorul său îl trimisese să-i ceară mâna fiicei lui, domniţa cu plete de aur, pe care voia s-o ia de soţie.

Dar regele insulei i-a răspuns astfel:

— Foarte bine, am să ţi-o dau pe fiica mea de soţie pentru stăpânul tău, dar mai înainte am să te pun la trei încercări. Dacă le treci, pleci cu fata, dacă nu, te spânzur de turnul cel mai înalt. Du-te la culcare, şi mâine am să-ţi spun la ce încercări te voi pune.

A doua zi, bucătarul s-a dus la rege, iar acesta i-a spus:

— Într-o zi, pe când se plimba prin pădure, fiicei mele, domniţa cu plete de aur, i s-a rupt aţa unui şir de şapte mii de perluţe, care s-au risipit printre copaci. Trebuie să mi le aduci pe toate înainte de amiază, dar să nu lipsească niciuna.

Bucătarul era foarte îngrijorat, dar curând şi-a adus aminte de furnici şi le-a chemat, cântând:

Furnicuţe, furnicuţe,
veniţi toate, hărnicuţe,
şi-ajutaţi-l imediat
pe cel care v-a salvat.

Pe loc s-au ivit mii şi mii de furnici, în frunte cu regina lor, care l-a întrebat pe bucătar:

— Ce vrei de la noi?

Bucătarul le-a vorbit de încercarea la care îl pusese regele, iar regina furnicilor i-a răspuns:

— Mă rog, asta e foarte uşor pentru noi.

Cât ai zice peşte, furnicile s-au răspândit prin pădure şi au adus toate perluţele, fără să lipsească niciuna. Bucătarul le-a înşirat la loc şi s-a dus cu colierul la rege, care a fost foarte încântat.

A doua zi, bucătarul s-a dus din nou la rege, care i-a spus:

— În urmă cu foarte mulţi ani, bunul bunului meu a pierdut un inel în mare. Adu-mi-l înainte de amiază ori te spânzur de turnul cel mai înalt.

Îngrijorat, bucătarul şi-a amintit de făgăduiala peştelui şi l-a chemat în ajutor. A fredonat cântecul peştelui:

Peşte, peştişor,
recunoscător,
ajută-l imediat
pe cel ce te-a salvat.

Peştele s-a arătat şi i-a zis:

— Spune ce vrei, iar eu am să te ajut.

Bucătarul l-a lămurit, iar peştele a răspuns:

— Aşteaptă, că mă întorc imediat.

S-a cufundat în mare şi a ieşit imediat, având în gură inelul pierdut de bunul bunului pomenit de rege. Bucătarul l-a luat, i-a mulţumit şi i l-a dus regelui. Foarte mulţumit, regele l-a trimis să doarmă şi să se odihnească.

A doua zi de dimineaţă, bucătarul s-a dus iar la rege, care i-a zis:

— Dacă vei trece şi de a treia încercare, am să ţi-o dau pe fiica mea pentru regele, seniorul tău. Adu-mi două tărtăcuţe, una cu apa vieţii, alta cu apa morţii. Să te văd dacă eşti în stare să afli unde izvorăsc, căci eu n-am izbutit.

De astă dată, bucătarul a fost cu adevărat îngrijorat, căci, dacă nu ştia nici regele, cine s-o ştie? A chemat în ajutor corbii, care au venit de cum au auzit cântecul. El le-a spus ce-i ceruse regele, iar cei doi corbi au zis:

— Cele două ape ies chiar de sub copacul în care dormim; aşteaptă aici şi-ţi vom aduce apa vieţii şi apa morţii.

Au luat fiecare câte o tărtăcuţă şi într-o clipită s-au întors cu ele pline ochi. Ţanţoş şi mulţumit, bucătarul s-a dus la rege şi i le-a dat, cerându-i fata. Dar vicleanul de rege, în loc să-i dea fata, i-a spus:

— Ai trecut trei încercări foarte grele. Dar n-am să-ţi dau fata, ci ai să ţi-o iei singur. Am douăzeci şi una de fiice, dar numai una, cea după care ai venit, are

cosiţe de aur. Va trebui s-o recunoşti dintre surorile ei, toate cu pletele foarte bine acoperite; iar dacă nu izbuteşti, rămâi fără ea.

Bucătarul s-a crezut pierdut şi şi-a zis că, până la urmă, nicio strădanie n-avea să servească la nimic. Regele l-a dus în sufragerie, unde cele douăzeci şi una de prinţese mâncau la o masă. Toate aveau pletele atât de bine acoperite, că nu li se vedea nici măcar un fir. Văzându-le, bucătarul şi-a pierdut tot curajul, dar o muscă i s-a aşezat brusc lângă ureche şi i-a zis:

— Nu-ţi face griji. Am să zbor în jurul lor şi am să mă aşez pe capul domniţei pe care o cauţi. Fii atent unde mă pun, şi totul are să fie bine.

Musca a zburătăcit, apoi s-a aşezat pe capul unei prinţese. Ea a dat s-o gonească, dar musca n-a plecat de pe capul ei. Bucătarul s-a prefăcut că le privea atent şi, în sfârşit, i-a spus regelui, arătând-o pe cea cu musca:

— Ea e domniţa cu plete de aur.

Pe rege l-a uimit siguranţa bucătarului, dar, cum „vorba regilor e puterea legilor", a trebuit să i-o dea, oricât de mult îl necăjea acest fapt.

Fără să mai piardă vremea, bucătarul a luat-o cu el pe domniţa cu plete de aur şi a dus-o la rege, seniorul său. Acesta s-a bucurat nespus şi a poruncit să înceapă pregătirile de nuntă. Şi, după ce i s-au împlinit toate poruncile, i-a zis bucătarului:

— Ai făcut tot ce ţi-am cerut, şi îţi sunt foarte recunoscător; dar adu-ţi aminte că nu m-ai ascultat şi m-ai trădat; aşadar, meriţi pedeapsa cu moartea. Îţi sunt însă dator cu o favoare, aşa că, în loc să te urc în ştreang, am să pun să te descăpăţâneze, ca pe un cavaler.

La nimic n-au folosit rugile domniţei: bucătarului i s-a tăiat capul din porunca regelui. Nespus de tristă, fata i-a cerut regelui trupul lui. Regele a zâmbit şi, gândind că fata nu prea avea ce face cu un bărbat mort, i l-a dat. Domniţa a pus capul bucătarului la loc şi l-a udat grijuliu cu apa morţii; apoi, de cum s-a uscat, l-a udat din nou, de astă dată cu apa vieţii, iar bucătarul a înviat, mai tânăr şi mai puternic decât înainte. Când l-a văzut, regele s-a entuziasmat şi a cerut să i se facă şi lui la fel, căci voia să fie tânăr şi chipeş, nu bătrân şi zbârcit cum era.

Ce mai, întâi l-au decapitat, dar, când să-l ude, au greşit tărtăcuţa, aşa că l-au dat întâi cu apa vieţii, apoi cu a morţii, şi a murit. Şi, când să-l ude iar, ca să-şi dreagă greşeala, au văzut că nu mai era apă în nicio tărtăcuţă.

Iar bucătarul şi domniţa s-au căsătorit, ea mult mai fericită decât dacă l-ar fi luat de bărbat pe bătrânul rege. Căci, în realitate, bucătarul fusese cel ce făcuse toate sacrificiile şi se străduise s-o cucerească.

Au trăit ani mulţi şi foarte fericiţi. Şi e sigur că, de n-au murit încă, e pentru că-s foarte bătrâni, şi, de nu-s foarte bătrâni, e pentru că au murit.

116. Moşul în haine de copil

fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un moş foarte bătrân, căruia tare îi mai era frică de moarte; era atât de speriat, că se întreba neîncetat când avea să vină după el. Şi de atâta gândit la un singular lucru, îşi petrecea ziua în spaime, şi aia sigur că nu era viaţă.

Într-o zi, când se soarea în poarta casei, a trecut pe lângă el o ceată de copii care râdeau, înghiontindu-se şi sărind. Văzându-i, moşului, care era cu gândul doar la moarte, i-a venit un gând: cum ştia că morţii îi plac bătrânii, să se îmbrace ca un copil pentru ca, de-avea să-l caute, ea să treacă mai departe.

Zis şi făcut. A intrat în casă şi după o vreme a ieşit tuns pe oală şi în straie de copil, care îi şedeau foarte bine, căci cu timpul se făcuse tot mai mic; imediat a plecat după copii, băgându-se printre ei, făcând salturi şi piruete. Era fericit, fiindcă păduchioasa de moarte n-avea să-l mai caute.

Vreme trece, vreme vine, iar într-o zi, pe când moşulică se zbenguia împreună cu ceilalţi copii, a sosit păduchioasa de moarte cu coasa ei, s-a uitat la ceata de copii şi nu şi-a mai luat privirile de la bietul bătrân. După un timp, i-a făcut un semn, dar bătrânul s-a făcut că n-o vede şi şi-a văzut de hârjoneală, tot mai neliniştit. Dar moartea s-a apropiat, i-a pus o mână pe umăr şi i-a zis:

— Vino-ncoace, puştiule.

— Ce doriţi, doamnă? a întrebat moşulică, cu glas de copil.

— Cine te-a tuns? a întrebat moartea, trecându-i degetele prin păr.

— Mama, doamnă, a răspuns moşul.

Şi moartea a întrebat iar:

— Şi straiele cine ţi le-a cusut?

— Tot mama, doamnă.

— Bine, bine, a spus moartea, dar trebuie să vii cu mine.

— Cum adică? a întrebat ghiujul în haine de copil, cu un fir de voce.

— Dacă tot mă întrebi, o să-ţi spun, a răspuns moartea. Ştii că eu îi iau întotdeauna pe bătrâni, e adevărat? Dar am luat atâţia, că nu mai vor să duc şi alţii; atunci mi-am zis: dacă-i aşa, n-ar fi rău să duc şi un îngeraş în cer. De aceea te-am ales pe tine.

Şi, fără să mai spună nimic, l-a luat.

117. Fata fără braţe

Un văduv avea o fată frumoasă şi darnică. Mai avea şi alte virtuţi, dar se făcuse cunoscută doar prin mila pentru cei nevoiaşi. Mulţi cerşetori şi nevoiaşi obişnuiau să vină la poarta lor, şi niciunul nu rămânea nemiluit, fiecare pleca ducând ceva în mână, un ou, un cârnat... Tatăl o urmărea, neîngăduindu-i să dea de pomană, dar ea o făcea pe ascuns.

Într-o zi, le-a bătut în poartă o farmazoană bătrână, dar fetei nu-i mai rămăsese decât un codru de pâine, pe care i l-a dat; farmazoana, care era rea şi nerecunoscătoare, s-a şifonat, fiindcă nu-i dădea ce voia ea, şi s-a dus la tatăl fetei, pe câmp. L-a găsit şi i-a spus:

— Fiica ta e neajutorată şi risipitoare, îţi face numai rele, fiindcă dă în dreapta şi în stânga la săraci ceea ce câştigi cu truda mâinilor tale. Dar, dacă vrei s-o prinzi, ascunde-te în coşar la un anume ceas, că eu am să trec pe-acolo şi ai să vezi ce face zi de zi pe la spatele tău.

A doua zi, tatăl şi-a luat rămas-bun de la fiica lui, chipurile plecând la treburi, dar s-a pitit în coşar şi a aşteptat. La ceasul anunţat, a sosit bătrâna farmazoană şi, cum de data asta avea de toate, fata i-a dat ouă, un coltuc de pâine şi o bucată de cârnat. Tatăl a văzut şi n-a spus nimic, dar i-a cerut să se pregătească să-l însoţească într-o călătorie.

A doua zi de dimineaţă, de cum s-a crăpat de ziuă, au încălecat amândoi pe calul tatălui şi au pornit la drum. Când au ajuns la marginea pădurii, departe de toţi şi de toate, tatăl a dat-o jos de pe cal, a ameninţat-o şi, fiindcă ea îşi încrucişase braţele ca să se apere, i-a tăiat întâi un braţ, apoi pe celălalt şi după aceea i-a scos şi ochii, ca să nu mai vadă. La urmă, a legat-o cu o funie de un stejar şi a lăsat-o, plângând, ca s-o înfulece lupii.

Nu departe de acolo, tot în pădure, era un castel unde locuiau un rege, o regină şi fiul lor. Zilnic, câinii lor veneau la copacul de care era legată fata şi-i aduceau tot ce li se dădea la castel de mâncare. Şi, tot dându-i fetei de mâncare, erau din ce în ce mai slabi. Văzându-i sfrijiţi, regele a spus:

— Cum de-s câinii tot mai slabi, zi de zi? Oare slujitorii nu le dau de mâncare?

A chemat slujitorii şi i-a mustrat, dar ei au zis că nici vorbă, le dădeau zilnic de mâncare, ca de obicei. Atunci regele a spus:

— Ia să-i pândiţi, să vedem ce fac cu mâncarea pe care le-o daţi.

Slujitorii i-au dat ascultare şi au văzut că ei îşi duceau zilnic mâncarea unei fete frumoase, legată de un copac. S-au dus la rege şi i-au povestit minunea, iar el le-a poruncit s-o dezlege şi s-o aducă la castel.

Fata a rămas acolo şi curând a cucerit inimile tuturor, dar, mai ales, pe a tânărului prinţ, care s-a îndrăgostit de ea şi şi-a anunţat părinţii că voia să se însoare. Deşi fata le plăcea, ei i-au spus că pentru un prinţ era o dezonoare să ia de soaţă o fată fără braţe, care nu putea nici să-şi crească fiii, nici să facă altceva. Dar prinţul le-a spus că lui nu-i păsa că fata n-avea braţe, fiindcă el avea bani şi slujitori, aşa că totul era uşor.

Aşadar, fiul regelui s-a însurat cu fata fără braţe. La câteva luni după nuntă regele a murit, i-a urmat la tron fiul său, iar fata fără braţe a ajuns regină. Curând, noul rege a trebuit să lipsească o vreme din castel, cu treburi. Regina rămăsese grea, aşa că el a poruncit să fie tratată cu multă atenţie, până la întoarcerea lui.

Regina a născut doi gemeni, un băiat şi o fetiţă. Iar mama regelui a trimis un slujitor să ducă vestea proaspătului tată. Slujitorul a călătorit multe zile, pentru a-şi împlini misiunea. Uneori, noaptea îl prindea prin pustietăţi şi trebuia să doarmă sub cerul liber. Într-o zi, a ajuns într-un sat şi a mas în casa unui bărbat. Iar după cină, acesta l-a întrebat:

— Ce noutăţi aduci de prin părţile tale?

Slujitorul a răspuns:

— Doar una e însemnată.

Bărbatul l-a iscodit:

— Şi care-i atât de însemnată?

Slujitorul i-a zis:

— Regina fără braţe şi fără ochi a născut doi gemeni. Iar eu mă duc la rege, seniorul meu, să-i dau de veste cu ajutorul scrisorii pe care i-o duc.

După ce slujitorul s-a culcat, bărbatul, care era chiar tatăl fetei fără braţe, i-a luat scrisoarea din buzunar şi a pus în locul ei alta, în care anunţa că regina născuse doi şoareci.

A doua zi de dimineaţă, bărbatul i-a zis slujitorului care pleca:

— La întoarcere, treci pe-aici, că am să te găzduiesc cu mare plăcere.

Slujitorul şi-a văzut de drum şi i-a dus regelui scrisoarea. Iar regele a răspuns: „Fiindcă a născut doi şoareci, să-i crească până la venirea mea".

La întoarcere, slujitorul a mas iar în casa omului. Acesta l-a aşteptat să adoarmă şi i-a schimbat răvaşul regelui cu altul, care spunea: „De cum primeşti răvaşul, alungă-mi din castel soţia şi roadele pântecelui ei".

Citind răvaşul, mama regelui s-a pus pe plâns, căci nu pricepea porunca fiului său. Dar regina fără braţe a aflat ce spunea răvaşul şi a zis:

— Dacă aceasta e voinţa soţului meu, aşa să fie.

Aşadar, mama regelui a poruncit să se pregătească nişte desagi, pruncii să fie puşi în ele, unul în faţă şi altul în spate, i le-au pus pe umeri şi au dus-o pe regina fără braţe în pădure, lăsând-o singură cu copiii ei.

Nefericita deschidea desagii cu dinţii, ca să poată da sân pruncului pe care îl purta la spate; dar după câteva ceasuri de stat în acea pustietate, mama şi copiii au început să plângă de foame. Stând lângă un pârâu, ea s-a aplecat să bea apă, ca să-şi stingă setea, dar micuţii au căzut în apă. Cum n-avea cu ce să-i scoată, biata de ea era disperată, văzând că se înecau. Dar a auzit o voce de sus, care îi spunea:

— Ce-ai păţit, fato?

Şi ea a răspuns, plângând:

— Păi, mi-au căzut pruncii în apă şi se îneacă.

Dar vocea i-a spus:

— Bagă o mână în apă şi scoate-l pe primul.

Ea a lămurit-o:

— Păi, asta-i, că n-am nici mâini, nici braţe.

Dar vocea i-a spus:

— Fă ce-ţi spun.

Deznădăjduită, regina şi-a mişcat trupul într-o parte, căutându-şi copiii, şi pe partea aceea i-au crescut o mână şi un braţ, şi aşa şi-a salvat fiul. A făcut aşijderea şi cu cealaltă parte a trupului şi şi-a salvat fiica.

— Acum, a continuat vocea, udă-ţi ochii cu amândouă mâinile.

Regina şi i-a udat şi şi-a recăpătat vederea.

Şi-a îmbrăţişat pruncii, plângând de bucurie şi nevenindu-i să creadă cele întâmplate. Dar s-a ivit în faţa ei o femeie frumoasă, care i-a spus:

— Ia această faţă de masă şi oriunde vei spune: „Masă, pune-te", în faţa ta vor apărea bucate, ori de câte ori vei avea nevoie de ele. Dar să dai mereu de pomană celor care vin de nevoie la tine.

Regina a plecat în lume şi, oriunde li se făcea foame ori întâlneau vreun sărac, scotea faţa de masă şi spunea: „Masă, pune-te". Şi pe loc faţa de masă se umplea de bucate.

Estimp, regele s-a întors de la treburi la castel, a întrebat de nevastă şi prunci. I-au spus că împliniseră poruncile din răvaş, iar regele a zis:

— Eu nu v-am poruncit să faceţi aşa ceva!

Şi au înţeles ce se petrecuse; regele a fost tare bucuros că avea doi prunci şi nu doi şoareci, dar şi tare trist că îşi pierduse soţia şi copiii. Aşa că a hotărât să plece în lume să-i caute.

Într-o zi, regina a ajuns într-un cătun şi a întrebat dacă n-aveau acolo vreo casă, oricât de sărăcăcioasă, unde să stea, căci ostenise tot umblând de colo până colo cu doi prunci în braţe. I-au spus că era una mare şi bună, în care nimeni nu îndrăznea să stea, căci era bântuită de un strigoi ce speriase vecinătatea. Dar regina s-a dus să stea în acea casă, care îi era cunoscută.

Pe la miezul nopţii, a auzit mare tărăboi. Şi-a lăsat pruncii în iatac şi s-a dus spre locul de unde venea zgomotul. A desenat un cerc şi a intrat în el cu o vărguţă în mână. Atunci s-a ivit strigoiul, care a spus:

— Ia-mi pelerina asta, că mă arde!

Regina a lovit de câteva ori pelerina, până ce a căzut pe podea, iar strigoiul s-a făcut nevăzut în nişte vâlvătăi uriaşe. Căci era sufletul celui ce fusese tatăl fetei, care îşi ispăşea păcatele.

Regina a continuat să locuiască în casă, iar copiii creşteau sănătoşi şi fericiţi. Într-o zi, când să spună: „Masă, pune-te", fata a ieşit să vadă dacă nu cumva era pe-acolo vreun sărac şi a dat de un cavaler cu slujitorul lui, care păreau tare osteniţi. Fetei i s-a făcut milă de ei, i-a poftit să intre şi i-a spus maică-sii:

— Numai aceştia doi sunt la poartă. Lasă-i să mănânce cu noi, căci, cine ştie, poate că şi tata cere acum de mâncare, în timp ce ne caută.

Mama i-a poftit înăuntru şi i-a spus fetei:

— Taci, fato, nu spune una ca asta, căci nu cred că tatăl tău îşi mai aduce aminte de noi. Dacă ne-ar fi iubit, nu mă alunga în pădure, fără ochi şi fără braţe, cu tine şi cu fratele tău în desagii de pe umăr.

Cavalerul a ascultat cu atenţie spusele mamei şi a întrebat-o ce însemna că n-avusese nici ochi, nici braţe. Şi fata i-a spus trista lor istorie. După ce a ascultat-o, cavalerul s-a sculat şi le-a spus:

— Eu sunt regele, soţul tău şi părintele acestor copii. Şi vă caut chiar din ziua când m-am întors la castel şi am aflat cum au fost schimbate răvaşele din buzunarul slujitorului meu.

Văzându-şi soţul alături, regina s-a pus pe plâns de bucurie, iar copiii îşi sărutau şi-şi îmbrăţişau tatăl fără preget.

Şi, cum sosise ora mesei, ea a spus: „Masă, pune-te". Faţa de masă s-a umplut de bucatele cele mai ales pe care şi le puteau închipui, şi ei au mâncat de toate, de bucurie că se revăzuseră. Apoi s-au întors la castelul regelui, unde au trăit până la adânci bătrâneţi foarte fericiţi, continuând să-i ajute pe toţi nevoiaşii ce se apropiau de ei.

Iar eu am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa.

Sursele basmelor

Culegerile generale sau parţiale ce se pot achiziţiona ori consulta astăzi se aseamănă îndeobşte printr-o mare parte a titlurilor, chiar dacă reunesc povestiri din zone geografice diferite şi îndepărtate, ceea ce face ca selecţia poveştilor să impună compararea versiunilor sau variantelor şi optarea pentru unele dintre ele; în multe cazuri, s-au folosit pentru o singură poveste, dar numai dacă faptul era justificat, descoperirile ori caracteristicile mai multor variante*.

Poveştile intitulate „Liturghia sufletelor", „Sufletul popii", „Omul cu sacul", „Un dar de Crăciun", „Şapte iepuraşi albi de casă", „Tâlharii pocăiţi", „Cutia cu ace a farmazoanei", „Neghiniţă", „Floarea de levănţică", „Prinţul Tomás", „Doi cocoşaţi", „Trei naramze", „Apa galbenă", „Ciocârlia salvatoare", „Păpuşa din cofeturi", „Castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi", „Iedul negru" şi „Piatra de durere şi jungherul de iubire" au fost preluate din culegerea *Cien cuentos populares españoles* (*O sută de poveşti populare spaniole*), de José Antonio Sánchez Pérez, publicată pentru prima oară în 1942, şi, chiar dacă toate aceste poveşti au, cum spuneam, versiuni şi variante în alte culegeri, am folosit-o în principal pe aceasta, datorită afecţiunii mele speciale de cititor pentru ea. Atrag atenţia că am schimbat unele titluri („Omul cu sacul", „Cutia cu ace a farmazoanei" şi „Doi cocoşaţi" diferă cel mai mult de originale). Unele dintre ele („Omul cu sacul", „Castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi") combină şi variante, iar în altele intenţia e uneori forţată, în vederea unui anumit efect expresiv.

Din culegerea lui Aurelio M. Espinosa provin „Şuviţa de piele", „Contele Abel şi prinţesa" şi „Juan Nătângul", care se află în volumul III al ediţiei de la Stanford University. Tot lui Espinosa îi aparţin, deşi obţinute prin intermediul lucrării *Catálogo tipológico del cuento folklórico español* (*Catalog tipologic al poveştii folclorice spaniole*), de Julio Camarena şi Maxime Chevalier, „Prinţesa fermecată", „Juan fără Frică" (al cărei titlu original era „Cel ce nu ştia ce-i teama") şi „Codana Maria şi prinţul-şopârlă" (al cărei titlu original era „Şopârla cu şapte cămăşi").

Din *Cuentos populares salmantinos* (*Poveşti populare din Salamanca*), de Luis Cortés Vázquez, am ales „Trei merişoare de aur", „Nevoiaşul cel zgârcit", „Condurul de aur", „Lighioanele lăutari" şi cele două versiuni ale poveştii „Trei fire de păr de la Necuratul"; povestea intitulată „Subţirica" îşi are originea într-un *romance*[1], cules de Luis Cortés Vázquez în lucrarea sa *Leyendas, cuentos y romances de Sanabria* (*Legende,*

---

* Basmele incluse în volum au fost prelucrate de José María Guelbenzu (n.ed.).

1. *Romances* sunt poemele epico-lirice scurte cântate, posterioare secolului al XV-lea. Au versuri octosilabice, cu o singură rimă, asonantă ori consonantă. Se crede că sunt resturi sau fragmente din vechi epopei; ca atare, sunt anonime, au multe versiuni şi variante, s-au transmis pe cale orală şi au caracter informativ, eroic şi romanesc.

poveşti şi romances *din Sanabria*), pe care mi-am îngăduit s-o transform într-un basm. Povestea intitulată „Perele mătuşii Mizeria" combină versiunile lui Cortés din *Cuentos salmantinos* (unde se intitulează „Mătuşa Lucrecia şi moartea") cu versiunea lui Aurelio Espinosa-fiul, din lucrarea sa *Cuentos populares de Castilla y León* (*Poveşti populare din Castilia şi León*).

Din *Cuentos tradicionales de León* (*Poveşti tradiţionale din León*), de Julio Camarena, provin „Mireasa hoţului", „Odaia încuiată" (al cărei titlu original e „Ureche, aici! Ureche, pe masă!"), „Trei torcătoare", combinată cu o versiune culeasă de Hernández de Soto, „Motanul încălţat", „Piticul şi uriaşul" şi versiunea lui din „Albă-ca-o-Floare", combinată cu a lui Luis Cortés Vázquez în *Cuentos salmantinos*. Tot lui Julio Camarena, dar luate din *Cuentos tradicionales de Ciudad Real* (*Poveşti tradiţionale din Ciudad Real*) îi aparţin „Untul regelui Hijón" şi „Oşteanul Juan".

„Piticul", „Magul Perico" (cu titlul original „Periquín"), „Mireasa broască", „Leul şi Angelina" provin din *Cuentos asturianos de tradición oral* (*Poveşti asturiene din tradiţia orală*), de Aurelio de Llano. Povestea „Piticul şi păstorul" e luată din *Obras completas* (*Opere complete*), de Manuel Llano.

„Tânărul ce şi-a vândut sufletul Necuratului" se bazează pe povestea intitulată „Cristóbal", culeasă de Luis Diego Duscoy în cartea *Tradiciones populares* (*Tradiţii populare*), vol. II. „Frumoasa adormită" (cu titlul original „Frumoasa Águila") a fost culeasă de Marciano Curiel Merchán în lucrarea sa *Cuentos extremeños* (*Poveşti din Extremadura*). Foarte scurta poveste „Fierarul jucător" (cu titlul original „Suflete din cer") a fost culeasă de María Fernández Pajares în *Del folklore de Pajares* (*Pagini de folclor din Pajares*).

Poveştile intitulate „Trei lei", „Statuia de marmură" (în original „Piatra de marmură") şi „Pasărea cu diamante" provin din *Cuentos populares de Extremadura* (*Poveşti populare din Extremadura*), de Sergio Hernández de Soto.

„Mândra cu trei soţi" şi „Floare-minunată" sunt alese dintre poveştile populare ale lui Fernán Caballero. „Fluturaşa" e reprodusă identic, datorită calităţilor ei muzicale, ca în *Cuentos castellanos de tradición oral* (*Poveşti din tradiţia orală a Castiliei*), de Joaquín Díaz şi Maxime Chevalier. Tot de la Joaquín Díaz, dar din lucrarea sa *Cuentos en castellano* (*Poveşti în limba spaniolă*), e luată şi „Degeţel", într-o versiune total diferită de cele intitulate „Periquillos" ori „Periquillos cañamones", mai caracteristice tradiţiei spaniole (care figurează şi ele în această selecţie, chiar cu titlul „Periquillo") şi care concordă mai mult cu versiunea, să spunem, internaţională.

„Fata de sub pământ" şi „Juan din Calaís" se găsesc în *Catálogo tipológico del cuento folklórico español. Cuentos maravillosos* (*Catalogul tipologic al poveştii folclorice spaniole. Basme*), de Julio Camarena şi Maxime Chevalier, unde se află şi alte poveşti menţionate mai înainte. Catalogul, publicat în 1995, este cu adevărat, în măsura în care eu cunosc acest tip de publicaţii, o carte excepţională şi posibil definitivă pentru fixarea poveştilor populare spaniole. Autorii le atribuie prima dintre poveştile menţionate lui Juan Antonio del Río şi Melchor Pérez Bautista; e o versiune din Cádiz, inedită până acum, pe care au cules-o la Madrid Paloma Esteban, A. Lorenzo şi J. Camarena.

Din culegerea lui Aurelio de Llano, *Cuentos asturianos recogidos de la tradición oral* (*Poveşti din Asturii, culese din tradiţia orală*), provin „Cele trei daruri ale lui Pedro", „Trei sfaturi" (cu titlul original „Julia şi Gonzalo"), „Puiul de căprioară" (cu titlul original „Celia şi Gilberto"), „Nătângul de Coria", „Soarta" (cu titlul original „María Pongal"), „Zmeul şi păstorul" şi „Fraţii tâlhari" (cu titlul original „Doi fraţi").

Din *Cuentos extremeños* (*Poveşti din Extremadura*), de Marciano Curiel Merchán, provin „Cocoşul şi ţurţurele de gheaţă", „Brutăreasa ticăloasă" (cu titlul original „Brutăreasa cea rea"), „Maria-mâini-albe", „Minciuni gogonate", „Trei prieteni" şi „Croitorul şi cizmarul".

Din culegerea *Cuentos cordobeses de tradición oral* (*Poveşti din tradiţia orală a Cordobei*), de María José Porro şi alţii, provin „Califul, păstorul şi fericirea", „Fiul pierdut", „Hanul fermecat" şi „Trei scrofiţe" (cu titlul original „Trei purceluşe").

Din culegerea *Cuentos tradicionales asturianos* (*Poveşti tradiţionale din Asturii*), de Constantino Cabal, provin „Un pariu cu Aghiuţă", „Pădurea fermecată", „Schimbarea" şi „Inelul «Aici sunt»".

Din *Euskaleriaren yakintza* (*Poveşti din Ţara Bascilor*), de Resurrección María de Azkue, provin „Cărbunarul şi Moartea", „Sângele cel mai curat", „Cărbunarii la palat", „Unul era din Amezketa, iar celălalt din Madrid", „Floarea de sicomor", „Veşti din cer" şi „Şase doritori de noutăţi".

Din culegerea *Folklore de Catalunya* (*Folclor din Catalonia*), de Joan Amades, provin „Boneta verde", „Şapte capre negre", „Mantaua de aur", „Căsuţa de zahăr", „Juan Ursu", „Castelul cu şapte turnuri", „Şarpele cu şapte capete şi şapte cozi", „Domniţa cu plete de aur", „Prietenul Morţii", „Mingea de aur", „Trei fraţi vitregi", „Prinţul-zmeu" şi „Bucătarul regelui" (cu titlul original „Domniţa cu părul de aur").

Din culegerea *Cuentos populares españoles* (*Poveşti populare spaniole*), de Aurelio M. Espinosa, provin „Cimpoiul care-i făcea pe toţi să dănţuiască", „Fina Sfântului Petru", „Steluţa de aur", „Zarafii n-au suflet", „Fata mincinoasă" şi „Lupul crede că luna-i din brânză".

Din *Antoloxia do conto popular galego* (*Antologia poveştii populare din Galicia*), de Henrique Harguindey şi Maruxa Barrio, provin „Aghiuţă îl ajută pe arendaş", „Generalul Tocilă" (cu titlul original „Un general numit Tocilă"), „Judecata Necuratului" şi „Galicianul şi calul regelui".

Povestea intitulată „Moştenitorul coroanei" provine din culegerea lui Antoni M. Alcover *Aplec de rondaies mallorquines* (*Culegere de poveşti din Mallorca*), iar cea intitulată „Trei fraţi" – din culegerea *Rondayes de Mallorca* (*Poveşti din Mallorca*), de arhiducele Luis Salvador de Austria, pe care, la rândul meu, am preluat-o din seria „El palacio de los cuentos" („Palatul poveştilor"), condusă de Ulf Diederichs.

Povestea „Tânăra pelerină" aparţine culegerii lui S. Hernández de Soto *Cuentos populares de Extremadura* (*Poveşti populare din Extremadura*). Povestea „Lumânarea vieţii" (cu titlul original „Lumânările") am preluat-o din *Catálogo tipológico del cuento folklórico español*, de Julio Camarena şi Maxime Chevalier, ce reproduc, la rândul lor, o versiune de Cipriana Álvarez Durán din *El Folklore andaluz* (*Folclor din Andaluzia*). Din acelaşi *Catálogo* am preluat „Moşul în haine de copil" (cu titlul original „O vello e mail-a morte"), ce reproduce versiunea lui Lois Carré din *Contos populares de Galiza* (*Poveşti populare din Galicia*).

Poveştile pe care le enumăr în continuare aparţin unor versiuni combinate: „Toba din piele de păduche" provine din Azkue („Păduchele regal") şi din Sánchez Pérez („Tamburina din piele de păduche"). „Măruntaiele mortului" provine din Espinosa şi Porro. „Adevărurile barcagiului" provine din Amades, dar adevărurile recitate vin din cartea *El porqué de los dichos* (*De unde vin expresiile*), de José Mª. Iribarren, „Juan şi Jumătate" e luată din versiunile lui Aurelio de Llano („Juan şi Jumătate") şi Aurelio M. Espinosa („Omul de smoală").

În sfârşit, cartea se încheie cu „Fata fără braţe" care, trebuie să mărturisesc, e preferata mea. Rezultatul final e un amestec din versiunile lui Aurelio de Llano, Azkue, Aurelio M. Espinosa şi a mea.

José María Guelbenzu

Cuprins

1. Liturghia sufletelor 7
2. Omul cu sacul 9
3. Un dar de Crăciun 12
4. Şapte iepuraşi albi de casă 15
5. Tâlharii pocăiţi 18
6. Mândra cu trei soţi 20
7. Cutiuţa cu ace a farmazoanei 23
8. Neghiniţă 25
9. Floarea de levănţică 27
10. Prinţul Tomás 31
11. Doi cocoşaţi 34
12. Trei naramze 37
13. Juan Nătângul 39
14. Apa galbenă 42
15. Ciocârlia salvatoare 46
16. Păpuşa din cofeturi 51
17. Castelul Intri-şi-Nu-mai-Ieşi 54
18. Şuviţa de piele 58
19. Contele Abel şi prinţesa 61
20. Sufletul popii 65
21. Prinţesa fermecată 68
22. Piticul 70
23. Iedul negru 72
24. Odaia încuiată 74
25. Mireasa hoţului 78
26. Albă-ca-o-Floare 82
27. Trei torcătoare 90
28. Motanul încălţat 92
29. Fata de sub pământ 94
30. Magul Perico 97
31. Juan Fără Frică 100

32. Untul regelui Hijón 102
33. Piticul şi uriaşul 107
34. Trei merişoare de aur 109
35. Oşteanul Juan 111
36. Nevoiaşul cel zgârcit 115
37. Condurul de aur 117
38. Perele mătuşii Mizeria 121
39. Tânărul ce şi-a vândut sufletul Necuratului 124
40. Mireasa broască 128
41. Lighioanele lăutari 132
42. Frumoasa adormită 134
43. Codana Maria şi prinţul-şopârlă 137
44. Fierarul jucător 141
45. Leul şi Angelina 142
46. Subţirica 146
47. Trei fire de păr de la Necuratul 147
48. Juan din Calaís 151
49. Trei lei 155
50. Fluturaşa 159
51. Floare-minunată 162
52. Statuia de marmură 167
53. Piatra de durere şi jungherul de iubire 172
54. Degeţel 175
55. Pasărea cu diamante 177
56. Piticul şi păstorul 182
57. Califul, păstorul şi fericirea 184
58. Cele trei daruri ale lui Pedro 186
59. Trei sfaturi 189
60. Cimpoiul care-i făcea pe toţi să dănţuiască 192
61. Toba din piele de păduche 195
62. Măruntaiele mortului 197
63. Fina Sfântului Petru 199
64. Puiul de căprioară 201
65. Cărbunarul şi Moartea 204
66. Boneta verde 207
67. Cocoşul şi ţurţurele de gheaţă 209
68. Brutăreasa ticăloasă 211
69. Moştenitorul coroanei 213
70. Sângele cel mai curat 219
71. Un pariu cu Aghiuţă 221

72. Cărbunarii la palat 224
73. Şapte capre negre 226
74. Fiul pierdut 230
75. Pădurea fermecată 234
76. Mantaua de aur 237
77. Căsuţa de zahăr 240
78. Schimbarea 242
79. Tânăra pelerină 243
80. Nătângul de Coria 246
81. Juan Ursu 248
82. Maria-mâini-albe 253
83. Minciuni gogonate 256
84. Unul era din Amezketa, iar celălalt din Madrid 258
85. Castelul cu şapte turnuri 260
86. Inelul „Aici sunt" 263
87. Soarta 266
88. Steluţa de aur 268
89. Adevărurile barcagiului 272
90. Floarea de sicomor 275
91. Zmeul şi păstorul 276
92. Lumânarea vieţii 279
93. Trei fraţi 282
94. Aghiuţă îl ajută pe arendaş 285
95. Şarpele cu şapte capete şi şapte cozi 288
96. Generalul Tocilă 290
97. Domniţa cu plete de aur 291
98. Veşti din cer 293
99. Trei prieteni 295
100. Şase doritori de noutăţi 300
101. Hanul fermecat 303
102. Judecata Necuratului 305
103. Galicianul şi calul regelui 307
104. Fraţii tâlhari 308
105. Croitorul şi cizmarul 310
106. Zarafii n-au suflet 313
107. Prietenul Morţii 315
108. Mingea de aur 320
109. Trei scrofiţe 325
110. Trei fraţi vitregi 327
111. Fata mincinoasă 330

112. Lupul crede că luna-i din brânză 332
113. Juan şi Jumătate 334
114. Prinţul-zmeu 337
115. Bucătarul regelui 341
116. Moşul în haine de copil 346
117. Fata fără braţe 347

Sursele basmelor (José María Guelbenzu) 351

www.polirom.ro

Redactor: Emanuela Stoleriu
Coperta: Carmen Parii
Tehnoredactor: Vasilica Nistor

Bun de tipar: noiembrie 2009. Apărut: 2009
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700506, Iaşi, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
Bucureşti, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7, ap. 33,
O.P. 37 • P.O. BOX 1-728, 030174
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO S.R.L.
Str. Luigi Galvani nr. 20 bis, Sect. 2, Bucureşti
Tel./Fax: 211.32.60, 212.29.27, E-mail: office@luminatipo.com

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. RO44RNCB5101000001710001 BCR UNIREA

Cele mai frumoase

Basme spaniole

Selecţie de José María Guelbenzu

Ilustraţii de Carmen Parii

Basmele spaniole ne duc într-o lume fascinantă, populată de pitici şi spiriduşi, unde animalele vorbesc, un om sărman poate deveni cu uşurinţă rege şi oricine poate călători în lumea de dincolo. Aici sfinţii coboară adesea pe pământ şi-i pun la încercare pe oameni, leii şi vulturii îi ajută pe viteji în isprăvile lor, iar prinţesele vrăjite îşi aşteaptă în palate de cristal alesul inimii. Sunteţi gata să faceţi cunoştinţă cu Fluturaşa măritată cu un şoricel, cu cei şapte iepuri albi vrăjiţi, cu Prinţesa adormită, cu broscuţa care se căsătoreşte cu un prinţ şi cu regina prefăcută în statuie de marmură?

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-1557-5

www.polirom.ro